Lalang hu Dios

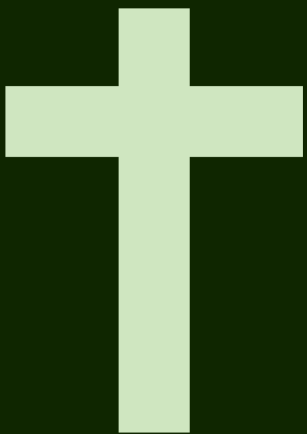

New Testament in Binukid

Lalang hu Dios
New Testament in Binukid

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Binukid

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Binukid

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 29 Jan 2022
8fa6e0c4-d7a6-594c-b954-a81b67f31cf4

Contents

Mateo 1
Marcos 62
Lucas 101
Juan 164
Mga Buhat 211
Taga-Roma 268
1 Taga-Corinto 294
2 Taga-Corinto 318
Taga-Galacia 334
Taga-Efeso 343
Taga-Filipos 352
Taga-Colosas 358
1 Taga-Tesalonica 364
2 Taga-Tesalonica 369
1 Timoteo 372
2 Timoteo 379
Tito 384
Filemon 388
Mga Hebrohanen 390
Santiago 408
1 Pedro 415
2 Pedro 422
1 Juan 426
2 Juan 433
3 Juan 434
Judas 435
Sa Impadayag 437

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Mateo

Sa Kapuun Hi Jesu Cristo
(Mateo 1:1-17; Lucas 3:23-38)

1 Iyan haini mga gin-apuan hi Jesu Cristo. Si Jesus kaliwat hi David sa
kaliwat daan hi Abraham.
2 Si Abraham amay hi Isaac. Si Isaac amay hi Jacob. Si Jacob amay hi Juda
daw hu mga suled din.
3 Si Juda amay hi Fares daw hi Zara ha iyan inay dan si Tamar. Si Fares
amay hi Esrom. Si Esrom amay hi Aram.
4 Si Aram amay hi Aminadab. Si Aminadab amay hi Naason. Si Naason
amay hi Salmon.
5 Si Salmon amay hi Boez daw sa inay hi Boez iyan si Rahab. Si Boez amay
hi Obed daw sa inay hi Obed iyan si Rut. Si Obed amay hi Jese.
6 Si Jese amay hi Harì David.
Si David amay hi Salomon daw sa inay hi Salomon iyan sa asawa su anay
hi Urias.
7 Si Salomon amay hi Roboam. Si Roboam amay hi Abias. Si Abias amay hi
Asa.
8 Si Asa amay hi Josafat. Si Josafat amay hi Joram. Si Joram amay hi Usias.
9 Si Usias amay hi Jotam. Si Jotam amay hi Acaz. Si Acaz amay hi Esekias.
10 Si Esekias amay hi Manases. Si Manases amay hi Amon. Si Amon amay
hi Josias.
11 Si Josias amay hi Jeconias daw hu mga suled din ha maama. Duun taena
ha panahun inuwit sa mga kaliwatan hi Israel payanaen diyà ta Babilonia.
12 Su diyà en sidan ta Babilonia namatà pa gayed sidan. Si Jeconias amay
hi Salatiel. Si Salatiel amay hi Zorobabel.
13 Si Zorobabel amay hi Abiud. Si Abiud amay hi Eliakim. Si Eliakim amay
hi Asor.
14 Si Asor amay hi Sadoc. Si Sadoc amay hi Akim. Si Akim amay hi Eliud.
15 Si Eliud amay hi Eleasar. Si Eleasar amay hi Matan. Si Matan amay hi
Jacob.
16 Si Jacob amay hi Jose ha iyan asawa hi Maria ha inay hi Jesus. Si Jesus
iyan tagngaranan ki Cristo.
17 Sampulù daw haepat ha kaliwatan sugud diyà ki Abraham payanaen
en diyà ki David. Sugud daan diyà ki David payanaen hu pag-uwit kandan
diyà ta Babilonia sampulù daan daw haepat ha kaliwatan. Sugud taena
payanaen hu kabataa ki Jesu Cristo sampulù pa daan daw haepat ha kali-
watan.

Sa Kabataa Ki Jesus
(Mateo 1:18-25; Lucas 2:1-7)

18 Iyan haini tultulanen mahitenged hu kabataa ki Jesu Cristo. Sa inay
din ha si Maria su makagunan en ki Jose na su hurà pa sidan makag-asawa
agkabedes en haena pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.

19 Tumenged ta matareng ha etaw si Jose daw harì din agkabayaan ha
magayhaan si Maria nahenhenaan din ha magsuwayà sidan ha harì matun-
an hu mga etaw.
20 Ba su taghenhenaayen hi Jose haena huminiwal diyà ta kandin sa
balinsuguen hu Dios pinaagi hu damugu ha tagyanaen "Jose sa kaliwat hi
David, harì ka tagduwa-duwa hu pagpangasawa ki Maria ta sa igkabedes
din pinaagi dà hu Balaan ha Ispiritu.
21 Saena ku ibatà asem maama gayed daw sa ingaran nu duun iyan si Jesus
ta sa mga etaw ha agsunud kandin aglibriyen din duun hu mga salà dan."
22 Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi hu propita
ha tagyanaen
23 "Amin asem mabedes ha laga ha sa batà din maama daw sa ingaran
duun Emanuel" ha sa kahulugan taena "Uminamul en kanuy sa Dios."
24 Su mapukaw si Jose binuhat din sa inikagi taena ha balinsuguen hu Dios.
Inasawa din si Maria
25 ba hurà gayed bul-ug mag-ubay duun ku asawa din su hurà pa haena
magbatà. Su mauma sa panahun ha magbatà en si Maria su batà pign-
garanan dayun hi Jose ki Jesus.

2

Sa Mga Matatau Ha Mga Etaw

1 Si Jesus diyà imbatà ta Betlehem ha sakup ta Judea su panahun ha iyan
pa harì diyà si Herodes. Hurà tungkay kalugay nakauma diyà ta Jerusalem
sa mga etaw ha mga matatau ha napuun diyà ta sinibwalan.
2 Nanginginsà sidan hu "Hindu haena imbatà sa Harì hu mga Judio? Ta
naahà day sa bituen diyà ta sinibwalan ha iyan timaan hu kabataa kandin
aman duminini kay hu pagsimba kandin."
3 Su mapaliman haena hi Harì Herodes daw hu mga taga-Jerusalem
tungkay gayed sidan nasamuk.
4 Aman inamul din dayun sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa
mga manunudlù hu Kasuguan daw insai sidan ku hindu igbatà sa Mesiyas.
5 Tuminubag sidan hu "Diyà ta Betlehem ha sakup ta Judea ta iyan haini
insulat hu propita ha tagyanaen
6 'Sinyu sa mga taga-Betlehem ha sakup ta Judea, mabantug gayed sa
banuwa nuy labaw hu alan ha mga banuwa diyan, ta sa magharì hu
mga etaw ku ha mga kaliwatan hi Israel diyan ta inyu agkapuun.' "
7 Dayun su mga matatau ha mga etaw pinaelegan hi Harì Herodes daw su
iyan dà sidan ininsaan din ku kan-u dan naahà su bituen.
8 Su matun-an din haena sinugù din dayun sidan ha dumiyà ta Betlehem
daw ikagiyi hu "Siguruwa nuy gayed pan-ahaa su batà. Ku maahà nuy haena
ikagiyi a dà inyu ta daw makasimba a daan kandin."
9-10 Su maikagi haena ku harì duminayun su mga matatau ha mga etaw.
Su diyà en sidan ta dalan naisab dan dà naahà su bituen ha diyà napuun ta
sinibwalan aman tungkay gayed sidan nangalipay. Linupug dan su bituen
taman ha tuminaleen haena tenged ku balay ha duun su batà.
11 Dayun sumineled sidan duun ku balay. Su maahà dan su batà daw sa
inay din ha si Maria luminuhud sidan daw suminimba taena ha batà. Dayun
in-ila dan kandin sa uwiten dan ha bulawan daw mga mahalen ha insenso
daw mira.

12 Ba su ag-ulì en sidan inikagiyan sidan hu Dios pinaagi hu damugu ha
harì en sidan lumikù diyà ki Herodes, aman duun en sidan uminagi hu lain
ha dalan.

Sa Pagpulaguy Diyà Ta Ehipto

13 Su maipus en su mga matatau ha mga etaw huminiwal en paman diyà
ki Jose sa balinsuguen hu Dios pinaagi hu damugu ha tagyanaen "Bangun
kad, dumaha su batà daw sa inay din daw pulaguy kaw diyà ta Ehipto. Daw
kaw en awà diyà ku ikagiyan kud inyu ta agpan-ahaen en iman hi Herodes
hayana sa batà ta aghimatayan din."
14 Aman migbangun si Jose daw dinuma din su batà daw sa inay taena
dayun huminipanaw sidan payanaen ta Ehipto bisan ku daleman.
15 Diyà sidan migtimà hangtud ha minatay si Herodes. Nahitabù haena ta
daw matuman sa inikagi hu Dios pinaagi hu propita ha tagyanaen "Impalikù
ku sa Batà ku ha diyà napuun ta Ehipto."

Sa Kahimatayi Hu Mga Batà

16 Su matun-an hi Herodes ha bà dà binidui ku mga matatau ha mga etaw
napauk-pauk gayed haena. Aman insugù din dayun ha panhimatayan sa
alan ha mga batà ha maama diyà ta Betlehem daw duun hu mga ubayà din
ha banuwa sugud hu daw pa imbatà payanaen hu daruwa en sa tuig din, ta
daruwa en daan ha tuig su maahà taena ha mga matatau ha mga etaw su
bituen.
17 Pinaagi taena natuman sa inikagi hi Jeremias sa propita ha tagyanaen
18 "Amin mapaliman ha magulub diyà ta Rama tumenged hu ulahù hi Rakel
ta sa mga batà din pinanhimatayan na hurà en pakapalipay kandin."

Sa Paglikù Diyà Ta Israel

19-20 Su matay en si Herodes ha diyà pa si Jose ta Ehipto huminiwal
dà paman sa balinsuguen hu Dios diyà ta kandin pinaagi hu damugu ha
tagyanaen "Bangun kad, dumaha su batà daw sa inay din daw likù kaw en
diyà ta bugtà ta Israel ta minatay en su aghimatay tayana ha batà."
21 Aman migbangun si Jose daw dinuma din su batà daw sa inay taena
dayun namanlikù sidan diyà ta bugtà ta Israel.
22 Ba su matun-an hi Jose ha iyan nakailis si Arkelao ki Amay din ha harì
diyà ta probincia ta Judea nahaldek haena hu pagdiyà. Aman impadamugu
kandin hu Dios ha dumayun sidan diyà ta probincia ta Galilea,
23 dayun diyà en sidan migtimà ta banuwa ha tagngaranan ta Nazaret.
Pinaagi taena natuman sa inikagi hu mga propita ha si Jesus ngaranan ha
taga-Nazaret.

3

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Duun taena ha panahun amin etaw ha tagngaranan ki Juan ha Bautista
ha nanunultul duun hu pinakabulung-bulung ha lugar diyà ta Judea
2 ha tagyanaen "Hinulsuli sa mga salà nuy ta madani en sa pagharì hu Dios
kanuy."
3 Si Juan iyan su tagsubayen hi Isaias sa propita ha tagyanaen
"Amin etaw ha magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ha
magyanaen 'Andama sa ag-agiyan hu Ginuu daw tul-ida sa dalan.' "

4 Sa pinaksuy hi Juan bulbul hu kamilyo daw anis daan sa bakes din. Sa
kalan-enen din talangas daw degà.
5 Madakel ha mga etaw sa namandiyà ta kandin ha nangapuun diyà ta
Jerusalem daw duun hu alan ha mga banuwa diyà ta probincia ta Judea daw
duun hu ubay ta Wahig ta Jordan.
6 Insugid dan sa mga salà dan aman pigbautismuwan sidan hi Juan diyà ta
Wahig ta Jordan.
7 Ba su maahà hi Juan sa madakel ha mga Fariseo daw mga Saduceo ha tag-
pabautismu kandin inikagiyan din sidan hu "Sinyu sa mga bunsalagan, sin-
u sa mig-ikagi inyu ha dumini kaw ta kanak? Abi nuy gid ha mapulaguyan
nuy sa silut inyu hu Dios.
8 Ku laus ha mighinulsul kaw en hu mga salà nuy ipaahà nuy haena
pinaagi hu maayad ha buhat.
9 Harì kaw magsalig ha mga kaliwatan kaw hi Abraham ta ikagiyen ku
inyu ha mahimu hu Dios buhata haini sa mga batu ha kaliwatan daan hi
Abraham.
10 Sa tagpamilay andam en hu pagpilay hu mga kayu. Sa kayu ha madaet
sa bunga din agpilayen daw bigsuli.
11 "Diyà a ta wahig agpamautismu inyu ha iyan timaan ha nahinulsulan
nuy en sa mga salà nuy. Ba amin pa makadini ha labaw dì kanak ta
bisan sa pag-uwit hu sapatus din kenà a gayed angayan duun. Sa kandin
ha igbautismu iyan sa paulinan kaw kandin hu Balaan ha Ispiritu daw
masunug sa madaet diyan ta inyu.
12 Agkailing haena hu taggunas ha sa malinggas iyan din igtagù duun hu
bugawan, ba sa ukap agbigsulan ha harì en mapedengan."

Sa Pagbautismu Ki Jesus
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

13 Su kamulu pa tagpamautismu si Juan diyà ta Jordan nakauma si Jesus
diyà ta kandin ha diyà napuun ta Galilea ta tagpabautismu daan.
14 Ba harì ngaay agkabayà si Juan aman minikagi hu "Harì mahimu ha
bautismuwan ku ikaw ta iyan a ngaay angayan ha bautismuwan nu."
15 Ba tuminubag si Jesus ha "Buhata haini ta kinahanglan ha matuman sa
alan ha agkabayaan hu Dios." Aman binautismuwan haena hi Juan.
16 Su mabautismuwan en si Jesus guminaun haena. Dayun sagunà na-
puwaan sa langit daw naahà din sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ha
agkailing hu salapati ha migbulus diyà ta kandin.
17 Amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen "Iyan en haini
pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku."

4

Sa Pagpanulay Ki Jesus
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

1 Inuwit si Jesus hu Balaan ha Ispiritu duun hu pinakabulung-bulung ha
lugar ta daw masulayan hi Satanas.
2 Suminalang si Jesus hu pagkaen seled hu kapatan ha aldaw daw dale-
man, aman su maiwas haena tungkay gayed nauhul.
3 Dayun si Jesus inubayan hu Manunulay daw ikagiyi ha "Ku Batà ka hu
Dios ikagiyi haini sa mga batu ha mabuhat ha supas."

4 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen
‘Kenà iyan dà igkauyag hu etaw sa kalan-enen ta sa lalang hu Dios iyan tag-
ila hu kinabuhì.’ ”
5 Dayun si Jesus dinuma hi Satanas duun hu kinatangkawan ha atep taena
ha Timplo diyà ta Jerusalem
6 daw ikagiyi ha “Ku Batà ka hu Dios sabay ka duun taini ta sa insulat ha
lalang hu Dios tagyanaen
‘Suguen hu Dios sa mga balinsuguen din hu pagbantay ikaw daw tamuken
ka kandan ta daw harì ka mabugel.’ ”
7 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen
‘Harì agsulaya sa Dios ha Magbabayà hu alan.’ ”
8 Aman dinuma en paman si Jesus hi Satanas duun hu matangkaw tungkay
ha bubungan daw ipaahà kandin sa kadagway hu alan ha mga ginharian ta
kalibutan,
9 dayun inikagiyan din si Jesus hu “Saini ha agkaahà nu iman ig-ila ku ikaw
ku lumuhud ka daw sumimba ka kanak.”
10 Ba si Jesus tuminubag hu “Awà ka dini ta kanak, Satanas, ta sa lalang
hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Iyan dà sa Dios ha Magbabayà hu alan
angayan ha simbahen daw alagaran.’ ”
11 Aman uminawà si Satanas diyà ta kandin, dayun nakauma sa mga
balinsuguen hu Dios diyà ki Jesus hu pag-alima kandin.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

12 Su mapaliman hi Jesus ha si Juan ha Bautista napurisu en luminikù
haena diyà ta Galilea.
13 Suminagad diyà ta Nazaret daw migtimà diyà ta Capernaum ha kilid hu
danaw, saena ha lugar tagngaranan hu Zebulon daw Neftali.
14 Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi hi Isaias sa propita ha
tagyanaen
15 “Sa bugtà ta Zebulon daw ta Neftali payanaen en ta dagat layun ta Jordan
iyan sa Galilea ha tagtimaan hu kenà mga Judio.
16 Duun pa sidan tagtimà hu kasukileman ha bugtà hu kamatayen ba naahà
dan sa tungkay masiga ha nakailaw kandan.”
17 Sugud taena ha panahun nanunultul si Jesus hu kagi din “Hinulsuli sa
mga salà nuy ta madani en sa pagharì hu Dios inyu.”

Sa Pag-umaw Hu Haepat Ha Mamamaling
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

18 Su taghiphipanaw si Jesus duun hu kilid taena ha Danaw ta Galilea
naahà din si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro daw sa suled din ha si
Andres. Tagpamaling sidan duun taena ha danaw ta mamamaling man
sidan.
19 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Dumuma kaw kanak ta agbuhaten ku inyu
ha mamamaling hu mga etaw.”
20 Aman sagunà dan inawaan su mga baling daw duma ki Jesus.
21 Su malugay-lugay naahà hi Jesus sa mga migsuled daan ha iyan si
Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha tagpamandayan dan su
kandan ha baling duma ki Amay dan duun ku barutu. Aman inumaw sidan
hi Jesus
22 dayun sagunà dan inawaan si Amay dan duun ku barutu daw duma ki
Jesus.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Agkadaluwan
(Mateo 4:23-25; Lucas 6:17-19)

23 Nalekep hi Jesus sa alan ha banuwa ha sakup ta Galilea. Duun hu
mga simbahan hu mga Judio migtudlù si Jesus hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged hu pagharì hu Dios daw naulian din daan sa alan ha mga dalu
hu mga etaw.
24 Sa tultulanen mahitenged kandin nakalekep diyà ta probincia ta Siria,
aman pinan-uwit dan diyà ta kandin sa mga etaw ha agkangadaluwan
hu hurà mag-iling ha dalu daw sa agkangasakitan. Sa duma kandan
agkangabidbid daw amin mga minatay en sa dibaluy ha lawa din daw sa
duma pinan-ulinan en hu mga busaw. Ba alan sidan naulian hi Jesus.
25 Madakel tungkay sa namanduma kandin ha nangapuun diyà ta
Jerusalem daw duun hu mga probincia ta Galilea daw ta Judea daw duun
taena ha lugar ta Decapolis daw hu duma ha mga banuwa diyà ta layun ta
Jordan.

5

Sa Laus Ha Kalipay
(Mateo 5:1-12; Lucas 6:20-23)

1 Su maahà hi Jesus sa madakel ha mga etaw tuminakedeg haena duun hu
bubungan daw pinuu. Nangaamul-amul diyà ta kandin sa mga sumusunud
din
2 dayun nanudlù kandan ha tagyanaen
3 “Malipayen gayed sa nakatuen ha ku harì buligan hu Dios hurà dan
mahimu, ta agharian sidan hu Dios.
4 “Malipayen gayed sa tagmagul-anen tumenged hu mga salà dan ta
aglipayen sidan hu Dios.
5 “Malipayen gayed sa mga tagpaubus ta maangken dan sa panalangin ha
insaad hu Dios.
6 “Malipayen gayed sa tungkay agkangabayà hu pagbuhat hu matareng, ta
agbuligan din sidan.
7 “Malipayen gayed sa mga mahid-uwen hu duma dan ta mahid-uwan
daan sidan hu Dios.
8 “Malipayen gayed sa mahimpit sa henà-henà dan ta maahà dan sa Dios.
9 “Malipayen gayed sa mga tagbuhat hu kalinaw ta makilala sidan ha batà
hu Dios.
10 “Malipayen gayed sa tagpasipalahan tumenged hu pagbuhat dan hu
matareng ta agharian sidan hu Dios.
11 “Malipayen kaw gayed ku tameyesen kaw daw ku pasipalahan kaw
hu mga etaw daw ku daet-daeten kaw pinaagi hu mga bidù tumenged hu
pagsunud nuy kanak.
12 Ikalipay nuy gayed haena ta adagi tungkay sa igbales inyu hu Dios diyà
ta langit, ta iyan daan haena binuhat dan duun hu mga propita.

Sa Asin Daw Sa Sulù
(Mateo 5:13-16; Marcos 4:21; 9:50; Lucas 8:16; 14:34-35)

13 “Iyan kaw asin dini ta kalibutan. Ba ku maawà en sa kapait hu asin in-
inuwen pa paglikù hu nanam taena? Hurà din en gayed pulus daw bà dà
paman iglambeg diyà ta guwà dayun gik-an hu mga etaw.
14 “Iyan kaw daan sulù dini ta kalibutan. Sa banuwa ha duun pakaluntud
hu buntud agkaahà hu bisan sin-u.

15 Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà agpalangkebi hu bakag, ba
saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw daw mailawan sa
seled taena ha balay.
16 Aman ipasiga gayed sa sulù nuy ta daw maahà hu mga etaw ha maayad
sa mga buhat nuy dayun madayè dan sa Dios ha Amay nuy diyà ta langit.

Sa Katumanan Hu Kasuguan

17 "Harì kaw maghenà-henà ha sa pagdini ku ta kalibutan iyan sa pag-awà
hu Kasuguan daw hu lalang hu Dios pinaagi hu mga propita, ta sa pagdini
ku iyan sa pagtuman taena.
18 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku duduun pa sa langit daw sa
kalibutan harì gayed mahimu ha maalatan hu bisan atiyuay sa Kasuguan
hangtud ha matuman haena.
19 Bisan sin-u sa makasupak hu tungkay atiyuay duun hu Kasuguan daw
magtudlù ha harì en haena tumanen, saini ha etaw harì tagharian hu Dios
diyà ta langit. Ba bisan sin-u sa magtuman hu Kasuguan daw magtudlù ha
tumanen gayed haena, saini ha etaw tagharian gayed hu Dios.
20 Ikagiyen ku inyu ha sa Dios iyan din dà tagharian sa matareng gayed dì
taena ha mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Kapauk

21 "Natun-an nuy en sa kasuguan duun hu mga gin-apuan nuy ha
tagyanaen 'Harì kaw mangimatay ta ku buhaten nuy haena mahukuman
kaw hu silut.'
22 Ba ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa bà din dà agkapauki sa duma
din mahukuman en daan haena hu silut. Sa tagpaamaniyan din sa duma
din makapanubag duun hu alan ha mga labaw ha punuan. Daw bisan sin-
u sa mag-ikagi duun hu duma din ha 'Buang-buang ka' saena ha tag-ikagi
taghipanaw duun hu dalan payanaen ta Inferno.
23 "Aman ku taghalad kaw duun hu Dios daw mahenhenaan nuy ha amin
diay nabuhat nuy ha igkapauki inyu hu duma nuy,
24 awaan nuy haena sa ighalad nuy daw pan-ahaa su etaw ha agkapauk
inyu daw makaghusayà kaw. Ku mapengahan haena human nuy dayuna sa
paghalad duun hu Dios.

Sa Husayen
(Mateo 5:25-26; Lucas 12:57-59)

25 "Ku isumbung kaw hu duma nuy agpasa nuy husaya ha harì pa
makauma duun hu taghusay, ta ku makauma kaw en duun itugyan kaw hu
maghuhukum daw ipapurisu kaw gayed kandin.
26 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha daw kaw en makaguwà diyà ta
purisuwan ku mabayaran nuy en sa alan ha mga salà nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Panapaw

27 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan su anay ha tagyanaen 'Harì kaw
manapaw.'
28 Ba ikagiyen ku inyu ha bisan bà dà kaayati hu maama sa bisan sin-u ha
bahi saena ha maama nakapanapaw en.
29 Ku iyan igpakasalà nuy sa kawanan ha mata nuy lugita haena daw il-
ambeg, ta maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy dì sa daruwa ba makaagbul
kaw diyà ta Inferno.

30 Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa kawanan ha alima nuy tampeda
haena daw ilambeg, ta maayad pa ha sabuwa dà sa alima nuy dì sa daruwa
ba makaagbul kaw diyà ta Inferno.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay
(Mateo 5:31-32; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

31 "Inikagi daan su anay ha 'Ku amin maama ha endaan din sa asawa din
ilahan din haena hu kasulatan hu pag-endaay.'
32 Ba ikagiyen ku inyu ha ku endaan hu maama sa asawa din ha hurà
makasalà, saena ha maama nakasalà ta agbuhaten din ha mananapaw
su bahi ku isab dà magpaasawa, daw saena ha mangasawa ku bahi ha
inendaan makapanapaw daan.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Panumpà

33 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan duun hu mga gin-apuan nuy ha
tagyanaen 'Ku manumpà kaw duun hu Dios kinahanglan ha tumanen nuy
gayed haena.'
34 Ba ikagiyen ku inyu ha harì kaw gayed manumpà pinaagi hu langit ta
iyan haena trono hu Dios
35 daw bisan daan sa kalibutan ta iyan haini gik-ayà din. Daw harì nuy
daan ipanumpà sa Jerusalem ta iyan haena banuwa hu gamhanan ha Harì.
36 Bisan pa daan sa buhuk ta ulu nuy harì mahimu ha ipanumpà ta hurà
makapaputì hu bisan nangkalegas dà ha buhuk nuy.
37 Ku mag-ikagi kaw sa 'Hee' na 'Hee' gayed daw sa 'Harì' na 'Harì' gayed
daan, ta ku isaban nuy pa haena hu duma ha mga lalang diyà en haena
agkapuun ki Satanas.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagbales
(Mateo 5:38-42; Lucas 6:29-30)

38 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan ha tagyanaen 'Ku amin etaw ha
matumlak din sa mata hu duma din tumlaken daan sa kandin ha mata, daw
ku masipù din sa ngipen hu duma din sipuen daan sa kandin ha ngipen.'
39 Ba ikagiyen ku inyu ha harì nuy gayed sukulan sa tagpasipala inyu. Ku
amin etaw ha laparuwen din sa kawanan ha pipi nuy ipalaparu daan sa
dibaluy.
40 Daw ku amin etaw ha isumbung kaw kandin ta daw matimù din sa
pinaksuy nuy, iila en haena kandin daw isabi pa hu kamisita.
41 Ku amin etaw ha magpeges inyu hu pag-uwit hu mga butang din hu
nangkakilomitro buligi haena taman hu daruwa ha kilomitro.
42 Ku amin manayù diyan ta inyu ilahi nuy daw ku amin agsambay
sambayi nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagpalanggà
(Mateo 5:43-48; Lucas 6:27-28,32-36)

43 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan su anay ha tagyanaen 'Palanggaa
gayed sa duma nuy ba magdumut kaw hu kuntra nuy.'
44 Ba ikagiyen ku inyu ha palanggaa sa mga kuntra nuy daw iampù nuy
haena sa tagpasipala inyu
45 ta iyan haini timaan ha batà kaw gayed hu Amay nuy diyà ta langit.
Saena agpanalanginan din sa etaw ha matareng daw sa kenà, iling hu mga
pamulahen ha alan din agpaudanan daw agpasildahan.

46 Harì nuy aghenhenaa ha balesan kaw hu Dios ku iyan dà palanggaen
nuy sa tagpalanggà daan inyu, ta bisan sa mga limbungan ha manunukut
hu buhis tagbuhaten dan daan haena.
47 Daw ku iyan dà pagsimahen nuy sa daan nuy en amigu inu man
sa igkadayè inyu? Ta bisan sa mga etaw ha hurà makakilala hu Dios
tagbuhaten dan daan haena.
48 Aman magmahimpit kaw iling hu Amay nuy diyà ta langit.

6

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkakalalagan

1 "Andama nuy sa pagbuhat hu matareng ha harì nuy bà dà makapaaluahà
hu mga etaw, ta ku iyan hayana harì kaw balesan hu Amay nuy diyà ta langit.
2 "Aman ku tag-ila kaw duun hu taglised harì nuy haena tigpaaluahà hu
mga etaw bisan duun hu mga simbahan daw duun hu mga dalan, ta sa iling
taena bà dà tagpasibù-sibù ta daw madayè sidan. Laus gayed sa ag-ikagiyen
ku inyu ha nadawat dan en sa bales kandan.
3 Ba ku buligan nuy sa taglised kinahanglan ha harì maahà hu bisan sin-u
4 ta daw harì matun-an hu mga etaw. Dayun sa Dios ha Amay nuy ha
pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-ampù
(Mateo 6:5-15; Lucas 11:2-4)

5 "Ku mag-ampù kaw harì nuy haena buhaten ha bà dà pagpaaluahà hu
mga etaw iling hu duma ha bà dà tagpasibù-sibù ha tungkay agkangabayà ku
maahà ku tag-ampù duun hu mga simbahan daw bisan duun hu mga dalan.
Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha nadawat dan en sa bales kandan.
6 Ku mag-ampù kaw dumuun kaw hu lugar ha hurà makaahà inyu daw
mag-ampù kaw duun hu Dios ha Amay nuy ha harì nuy agkaahà. Dayun sa
Dios ha pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.
7 Daw ku mag-ampù kaw harì nuy en sublì-sublien sa mga lalang iling hu
etaw ha hurà pa makakilala hu Dios ta abi dan ha pinaagi hu pagsublì-sublì
taena mapaliman sidan hu Dios.
8 Harì nuy sidan ilingan ta sa Amay nuy natun-an din en sa kinahanglanen
nuy bisan su hurà kaw pa mag-ampù.
9 "Iyan haini paagi hu pag-ampù
'Amay day diyan ta langit, tahuren gayed sa ngaran nu.
10 Harii kay ikaw daw sa pagbayà nu iyan matuman dini ta kalibutan iling
daan diyan ta langit.
11 Ilahi kay iman hu kalan-enen.
12 Pasayluwa kay hu mga salà day ta pinasaylu day daan sa nakasalà dini ta
kanay.
13 Ipadiyù kay ikaw hu panulay daw buligi kay ikaw ta daw harì kay madaeg
hi Satanas.'
14 Ku mapasaylu nuy sa etaw ha nakasalà diyan ta inyu pasayluwen kaw
daan gayed hu Amay nuy diyà ta langit.
15 Ba ku harì nuy mapasaylu sa duma nuy harì kaw daan pasayluwen hu
Dios ha Amay nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen

16 "Ku sumalang kaw hu pagkaen harì kaw tagsamed-engà iling hu mga
etaw ha bà dà tagpasibù-sibù, ta tagbuhaten dan haena hu bà dà pagpaahà ha

tagsalang sidan hu pagkaen. Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha nadawat
dan en sa bales kandan.
17 Ba ku sumalang kaw hu pagkaen manuwat kaw daw pangulam-us kaw
18 ta daw harì matun-an hu duma ha tagsalang kaw hu pagkaen ta iyan dà
nakatuen taena sa Dios ha Amay nuy ha harì nuy agkaahà. Dayun sa Dios ha
Amay nuy ha pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.

Sa Mga Katigayunan
(Mateo 6:19-21; Lucas 12:33-34)

19 "Harì nuy dini dà ag-amul-amula sa katigayunan nuy ta kalibutan ta bà
dà haena ketketa daw tangisa daw takawa.
20 Ba amul-amula sa mga katigayunan nuy diyà ta langit ta harì haena
maketket daw harì tangisen daw harì daan haena matakaw.
21 Ta ku hindu duun makaugsak sa katigayunan nuy duun en daan taena
sa henà-henà nuy.

Sa Sulù
(Mateo 6:22-23; Lucas 11:34-36)

22 "Sa mata iyan sulù hu lawa. Ku maayad sa mata nuy duun kaw gayed
taghipanaw hu mapawà,
23 ba ku peyeng kaw duun kaw taghipanaw hu kasukileman. Aman ku
madaet sa henà-henà nuy tungkay en daan madaet sa tagbuhaten nuy.

Sa Mga Kinahanglanen
(Mateo 6:24-34; Lucas 16:13; 12:22-31)

24 "Harì gayed mabaluy ha sa etaw daruwa sa agalen din ta palanggaen
din sa sabuwa ba sa sabuwa kuntrahen din, alimahan din sa sabuwa ba sa
sabuwa ipatayà din. Sa etaw ha iyan din dà minahal sa katigayunan din harì
gayed mahimu ha mahalen din daan sa Dios.
25 "Aman ikagiyen ku inyu ha harì kaw masamuk ku inu sa agkan-en daw
sa ag-inumen nuy daw sa agbistiyen nuy. Kenà ba mahinengdanen pa sa
kinabuhì nuy dì hu pagkaen? Daw kenà ba mahinengdanen pa sa lawa nuy
dì hu bisti?
26 Henhenaa nuy sa mga tagbis ha taglayang. Harì sidan tagpamula daw
hurà dan daan bugawan ba igpakaen sidan hu Amay nuy ha diyà ta langit.
Kenà ba mahal kaw pa dì hu mga tagbis?
27 Bisan ku agkatungkayan nuy en agkanugunan sa kinabuhì nuy ba saena
harì nuy en gayed masumpayan.
28 "Daw imbà kaw agkasamuk ku inu sa bistiyen nuy? Henhenaa nuy
sa mga bulak ku agkainu-inu sa pagtubù dan. Harì sidan tagpanahì hu
pinaksuy dan.
29 Ba ikagiyen ku inyu ha bisan si Harì Salomon su anay sa sapian hurà
makagbisti hu iling kadagway taini ha mga bulak.
30 Ku madagway sa kabuhata hu Dios hu mga sagbet ha laus dà agkan-
gagangu daw bigsuli iyan kaw pa kan harì mailahan hu bisti. Imbà man
kaatiyuay tungkay sa pagsalig nuy hu Dios?
31 "Aman harì kaw gayed masamuk hu kagi nuy 'Inu gid sa agkan-en daw
sa ag-inumen day daw sa agbistiyen day?'
32 Ta iyan dà agkasamuk sa mga etaw ha hurà pa makakilala hu Dios. Sa
Amay nuy diyà ta langit natun-an din ha agkinahanglanen nuy gayed haena.
33 Una hu alan ipagharì nuy sa Dios diyan ta inyu daw buhaten nuy sa
matareng dayun iila din gayed inyu sa alan ha agkinahanglanen nuy.

34 Aman harì kaw agkasamuk ku inu sa maul-ulahan ku malugay ta ku
makauma asem haena human nuy en henhenaa. Harì nuy enà iisab haena
hu kasamukan nuy iman.

7

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Paghukum
(Mateo 7:1-5; Lucas 6:37-38,41-42)

1 "Harì nuy aghukumi sa duma ha mga etaw ta daw harì kaw daan
hukuman hu Dios.
2 Ta ku inu sa ighukum nuy hu duma nuy iyan en daan haena ighukum
inyu hu Dios, daw sa kabegat hu ighukum nuy iyan en daan haena kabegat
hu ighukum inyu hu Dios.
3 "Imbà nuy man tag-ahaaya sa puling hu duma nuy? Hurà nuy ba diay
katun-i ha sa inyu ha puling iling kaadagi hu batang?
4 Imbà kaw tag-ikagi ha ag-awaen nuy haena sa atiyuay ha puling hu duma
nuy ha sa inyu ha puling bà daan su batang?
5 Sinyu sa tagpasibù-sibù, unahen nuy gayed awaen sa puling nuy ha bà
su batang na ku makaindan kaw en human nuy dayun awaa sa nakapuling
duun hu duma nuy.
6 "Harì nuy iila duun hu mga asu sa mga butang hu Dios ta bà kaw dà
taena kagata, daw harì nuy daan iglambeg sa mahalen ha perlas duun hu
mga babuy ta bà dan dà haena takunai.

Sa Pagpanayù Duun Hu Dios
(Mateo 7:7-12; Lucas 11:9-13)

7 "Panayù kaw duun hu Dios ta ilahan kaw gayed kandin, pan-ahà kaw
daw makaahà kaw, pangumaw kaw daw puwaan kaw kandin.
8 Ta bisan sin-u sa agpanayù ag-ilahan daw saena ha agpan-ahà makaahà
daw sa agpangumaw agpuwaan.
9 Ku amin inyu agpanayù sa batà nuy hu supas ag-ilahan nuy ba diay hu
batu?
10 Daw ku manayù hu sedà bunsalagan ba diay sa ig-ila nuy?
11 Ku sinyu sa mga etaw ha makasasalà agkatuen kaw tag-ila hu maayad
duun hu mga batà nuy, labaw pa gayed sa Amay nuy diyà ta langit ta ku
manayù kaw ilahan kaw gayed kandin hu mga maayad ha agpanayuen nuy.
12 "Ku inu sa agkabayaan nuy ha buhaten diyan ta inyu hu mga duma nuy
iyan daan haena buhaten nuy diyà ta kandan, ta iyan haena Kasuguan daw
lalang hu Dios pinaagi hu mga propita.

Sa Dalan Ta Langit Daw Ta Inferno
(Mateo 7:13-14; Lucas 13:24)

13 "Duun kaw agi hu malig-et ha pultahan ta maluag sa pultahan daw
malumu sa dalan payanaen diyà ta Inferno aman madakel sa duun tag-agi.
14 Malig-et sa pultahan daw malegen sa dalan payanaen hu kinabuhì ha
hurà din katapusan aman atiyuay dà sa pakatulen duun.

Sa Bunga Hu Pamulahen
(Mateo 7:15-20; Lucas 6:43-44)

15 "Mag-andam kaw hu mga manunudlù ha biduen ta saena dumiyan ta
inyu ha bà su mga tumutuu ba sa mga tigtudlù dan makadaet inyu.
16 Makilala nuy sidan ha biduen pinaagi hu tagbuhaten dan. Harì kuy
makapanimù hu libas daw hu bugkà duun hu sampinit.

17-18 Iling taena ha sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga
din, ba sa madaet ha kayu madaet en daan sa mga bunga din.
19 Sa kayu ha madaet sa bunga din bà dà haena pilaya daw bigsuli.
20 Aman sa etaw makilala nuy pinaagi hu tagbuhaten din.

Sa Harì Makalagkes Duun Hu Tagharian Hu Dios
(Mateo 7:21-23; Lucas 13:25-27)

21 "Amin mga etaw ha tag-ikagi hu Ginuu a kandan ba hurà sidan
makalagkes duun hu tagharian hu Dios, ta iyan dà pakaseled duun taena
sa tagtuman hu agkabayaan hu Amay ku diyà ta langit.
22 Duun asem hu Aldaw hu Paghukum madakel sa mag-ikagi hu 'Ginuu,
pinaagi hu ngaran nu insaysay day sa impaikagi nu daw pigbugaw day sa
mga busaw daw madakel pa gayed ha mga belenganen sa nabuhat day.'
23 Ba bà ku dà sidan ikagiyi hu 'Harì ku inyu agkakilala aman paman-awà
kaw dini ta kanak sinyu sa mga madaet sa buhat din.'

Sa Daruwa Ha Migbalay
(Mateo 7:24-27; Lucas 6:47-49)

24 "Bisan sin-u sa tagpaliliman hu lalang ku daw magtuman daan taena
agkailing hu etaw ha migbalay hu tungkay malig-en.
25 Su mamagyu daw mamahà hurà gayed haena kapilay sa balay ta
tungkay nalig-enan.
26 Ba saena ha tagpaliliman hu lalang ku ba harì tagtuman agkailing hu
etaw ha bà dà miglawig.
27 Su mamagyu daw mamahà napilay haena daw nakagas."
28 Su makapenga si Jesus magtudlù saena ha mga etaw nangabeleng
29 ta sa kandin ha pagtudlù amin duun gahem dì ku mga manunudlù hu
Kasuguan.

8

Sa Pagbulung Hu Sanglahen
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Su tumubang en si Jesus duun ku bubungan madakel tungkay sa naman-
duma kandin.
2 Amin daan sanglahen ha luminuhud diyà ta kandin daw hangyù hu
"Ginuu, ku mabayà ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu
ku."
3 Dinampà hi Jesus su sanglahen daw ikagiyi hu "Agkabayà a aman
maulian ka." Sagunà haena naulian.
4 Dayun inikagiyan hi Jesus hu "Harì ka manunultul hu bisan sin-u ba
dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta daw masusi din ha naulian
kad en. Maghalad ka sumalà hu Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan
ka daw matun-an hu mga etaw ha naulian kad en."

Sa Pagbulung Hu Suluguen Hu Kapitan
(Mateo 8:5-13; Lucas 7:1-10)

5 Su diyà en si Jesus ta Capernaum amin diyà kapitan hu sundalu ta Roma
ha tuminalagbù ki Jesus daw hangyù hu
6 "Ginuu, agkatungkayan hu dalu sa suluguen ku diyà ta balay na harì en
pakakayug-kayug daw agkasakitan gayed."
7 Tuminubag si Jesus hu "Ahaen ku iman haena ta daw maulian."
8 Ba saena ha kapitan tuminubag hu "Ginuu, agkagayhà a ku dumiyà ka ta
balay ku aman bà nu dà ikagiya ha maulian en haena sa suluguen ku.

9 Natun-an ku ha mahimu nu haini ta siak suluguen a daan hu agalen ku
ha sundalu daw amin daan mga sundalu ha sakup ku. Ku ipahipanaw ku
sidan agtuu gayed. Bisan inu sa igsugù ku hu suluguen ku agbuhaten din
daan haena."
10 Su mapaliman haena hi Jesus nabeleng gayed daw inikagiyan din su
mga etaw ha namanduma kandin hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
hurà ku pa gayed naahà duun hu mga kaliwatan hi Israel ha agkailing taini
sa pagtuu din.
11 Ikagiyen ku inyu ha amin asem madakel ha mga etaw iling kandin ha
kenà Judio ha maamul-amul daw makigsalu diyà ki Abraham daw ki Isaac
daw ki Jacob duun hu tagharian hu Dios.
12 Ba sa mga Judio ha iyan ngaay pigtaganahan taena ha tagharian hu Dios
ilambeg paman duun hu kasukileman diyà ta guwà ha duun sidan makag-
ulahuay hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan."
13 Dayun inikagiyan hi Jesus haena sa kapitan ha "Umulì kad en ta saena ha
suluguen nu ha agkadaluwan maulian en tumenged hu pagtuu nu." Aman
sagunà dayun haena naulian.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw
(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

14 Su sumeled en si Jesus diyà ta balay hi Pedro naahà din sa ugang ha bahi
hi Pedro ha harì en pakabangun ta agkagenaw.
15 Inibitan hi Jesus sa alima taena aman sagunà naulian. Dayun migban-
gun haena daw sinugbahan din say Jesus.
16 Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà ki Jesus sa mga
pinan-ulinan en hu busaw, aman pinamugaw din sa mga busaw pinaagi hu
mga lalang din daw naulian daan sa alan ha agkangadaluwan.
17 Nabuhat din haena ta daw matuman sa inikagi hi Isaias sa propita ha
tagyanaen
"Inawà din sa mga kaluyahen taw daw inuwit din sa mga dalu taw."

Sa Agpamanduma Ngaay Ki Jesus
(Mateo 8:18-22; Lucas 9:57-62)

18 Su maahà hi Jesus sa madakel ha mga etaw ha nangaamul-amul diyà ta
kandin inikagiyan din sa mga tinun-an din ha lumayun sidan duun taena ha
danaw.
19 Amin manunudlù hu Kasuguan ha uminubay diyà ki Jesus ha minikagi
hu "Manunudlù, agduma a ikaw bisan hindu ka duun agpayanaen."
20 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa laku amin din tagtimaan daw sa mga tagbis
amin dan daan mga dalagpuay, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan hurà ku
himlayà."
21 Amin pa daan sumusunud hi Jesus ha minikagi hu "Ginuu, harì a pa
makaduma ikaw iman ta iglebeng ku pa si Amay."
22 Ba inikagiyan haena hi Jesus ha "Dumuma kad kanak ta su mga etaw ha
hurà dan pa kinabuhì iyan en maglebeng hu mga minatay."

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

23 Si Jesus luminulan hu barutu daw sa mga tinun-an din luminulan daan.
24 Su taglulan en sidan tigkan namagyu aman nataguan hu wahig haena
sa barutu. Ba si Jesus tagtiduga hu kandin.
25 Aman pinukaw ku mga tinun-an din daw ikagiyi hu "Ginuu, luwasa kay
ikaw ta agkalened kuy en."

26 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Imbà kaw man agkangahaldek? Harì
kaw ba diay agsalig kanak?” Dayun migbangun si Jesus daw baldenga sa
kalamag daw mga baled aman sagunà migleneng.
27 Sa mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed nangabeleng ha tagyanaen “Inu
gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw mga baled agtuu kandin?”

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta ubay ta
Gadara amin diyà daruwa ha etaw ha nangapuun duun hu panlebengà ha
inulinan en hu mga busaw. Mga mabis-ay gayed sidan aman harì pakaagi
sa mga etaw duun taena. Ba su masal-aw dan si Jesus
29 nakapangulahì sidan ha tagyanaen “Inu sa labet nu kanay sikaw sa
Batà hu Dios? Agpasipalahan kay ba ikaw iman bisan ku kenà pa haini
panahun?”
30 Ubay diyà ta kandan sa madakel tungkay ha mga babuy ha tagpanuwalà
31 aman pinagayukan hu mga busaw si Jesus hu kagi dan “Ku agbugawen
kay ikaw diyà kay ipaulì tayaa ha mga babuy.”
32 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pamandiyà kaw en.” Aman sagunà
guminuwà su mga busaw duun ku daruwa ha etaw daw namanagù duun
ku mga babuy. Namamulaguy su mga babuy diyà ta alug daw nangakasabay
sidan duun ku danaw dayun nangamatay.
33 Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy namamulaguy daan payanaen
diyà ta banuwa daw intultul dan sa nahitabù ku mga babuy daw ku nainu-
inu sa ingkaulii taena ha inulinan hu mga busaw.
34 Dayun inelegan si Jesus hu mga etaw. Su maahà dan haena pinagayukan
dan ha umawà gayed duun taena ha lugar.

9

Sa Pagbulung Hu Piglanting Ha Etaw
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

1 Luminulan si Jesus duun hu barutu daw uminulì duun hu banuwa din
diyà ta layun.
2 Amin mga etaw ha taglanting hu minatay en sa dibaluy ha lawa din
daw inuwit dan haena diyà ki Jesus. Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed
sa pagsalig kandin taena ha mga etaw inikagiyan din su agkadaluwan hu
“Magmalipayen ka ta napasaylu en sa mga salà nu.”
3 Amin daan diyà mga manunudlù hu Kasuguan ha nakahenà-henà hu
“Saini ha etawa tagtameyes gayed hu Dios.”
4 Ba saena ha mga henà-henà dan natun-an hi Jesus aman inikagiyan din
sidan hu “Imbà kaw taghenà-henaay hu madaet iling tayan?
5 Inu diay sa malumu ha ikagiyen duun taini ha agkadaluwan? Iyan ba sa
‘Napasaylu en sa mga salà nu’ daw ku iyan ba sa ‘Bangun ka daw hipanaw
kad en’?
6 Ba iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin ku
kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà.” Aman inikagiyan
din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha lawa din hu “Bangun kad, luluna sa
banig nu daw ulì kad en.”
7 Sagunà haena minangun daw ulì.
8 Su maahà haena hu mga etaw tungkay sidan nangabeleng daw dinayè
dan sa Dios tumenged ta in-ila din ki Jesus sa kagahem ha iling taena.

Sa Pag-umaw Ki Mateo
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

9 Su dumayun si Jesus naahà din sa tagpinuu ha tagpanukut hu buhis ha
tagngaranan ki Mateo. Inikagiyan din haena ha "Dumuma ka kanak" aman
huminitindeg si Mateo daw duma kandin.
10 Su tagkaen si Jesus diyà ta balay hi Mateo madakel ha mga manunukut
hu buhis daw mga masinupaken sa nakigsalu kandin daw hu mga tinun-an
din.
11 Su maahà haena hu mga Fariseo nanginginsà sidan duun hu mga tinun-
an hi Jesus hu "Imbà sa Manunudlù nuy pakigsalu ku mga limbungan ha
manunukut hu buhis daw hu mga masinupaken?"
12 Su mapaliman haena hi Jesus uminikagi hu "Sa harì agkadaluwan harì
daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumulung.
13 Susiyen nuy ku inu sa kahulugan hu lalang hu Dios ha tagyanaen
'Magmahid-uwen kaw hu mga duma nuy ta iyan haini tungkay ku agk-
abayaan dì hu mga halad nuy.' Ta sa pagdini ku kenà para hu mga matareng
en ba sa tuyù ku iyan sa mga makasasalà."

Sa Panginginsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

14 Amin mga sumusunud hi Juan ha Bautista ha duminiyà ki Jesus daw
panginginsà hu "Imbà sikay daw sa mga Fariseo tagsalang hu pagkaen ba sa
ikaw ha mga tinun-an harì gayed tagsalang?"
15 Tuminubag si Jesus hu "Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa
mga inimbita maglugul ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Harì gayed
haena mabaluy. Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su
agpangasawa daw human sidan agsalang hu pagkaen.
16 "Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u pa sa daan en ha pinaksuy ta
su bag-u ha manggad bà dà aglegkè daw su daan ha pinaksuy bà dà daan
agkahigbit.
17 Iling daan hu talaguay ha anis, ku daan en haena harì mabaluy ha
taguan hu bag-u pa ha binu ta bà dà magbutu daw kahudhud su binu.
Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u pa
ha talaguay."

Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

18 Su kamulu pa tag-ikagi si Jesus amin punuan ha nakauma daw lu-
minuhud diyà ta kandin. Dayun minagayuk ki Jesus hu kagi din "Daw
pa minatay su laga-laga ku, ba ku dumiyà ka daw dampaen nu haena
mabanhaw dà gayed."
19 Aman si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuma ku punuan.
20 Su diyà pa sidan ta dalan amin bahi ha sampulù en daw daruwa ha tuig
sa kahudhud din. Saena uminubay diyà ta talikudan hi Jesus daw ibiti sa
sagayadan hu pinaksuy taena
21 ta nahenhenaan ku bahi ha "Bisan ku bà a dà makaibit duun hu
pinaksuy hi Jesus maulian a gayed."
22 Su lumingì si Jesus naahà din haena aman inikagiyan din hu "Pandayai
sa gahinawa nu ta sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak." Sagunà
naulian su bahi.
23 Su sumeled en si Jesus duun hu balay ku punuan naahà din sa tagpamu-
lalà daw sa madakel ha mga etaw ha ben kagulub en.

24 Dayun inikagiyan din su mga etaw hu “Paman-awà kaw dini ta saini ha
batà hurà patay ba bà dà tagtiduga.” Ba bà dan dà agkapatawahi si Jesus.
25 Su maman-awà en su mga etaw sumineled si Jesus daw ibiti sa alima ku
batà aman nakabangun haena.
26 Saini ha tultulanen nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Daruwa Ha Buta

27 Su dumayun si Jesus amin daruwa ha buta ha luminupug kandin daw
pangumaw hu “Sikaw sa Kaliwat hi David, kahid-uwi kay gayed ikaw.”
28 Su sumeled en haena duun hu balay uminubay diyà ta kandin su
daruwa ha buta, aman ininsaan sidan hi Jesus hu “Agtuu kaw ba ha mahimu
ku ha maulian kaw?”
Tuminubag sidan hu “Hee, Ginuu.”
29 Dayun dinampà hi Jesus sa mga mata dan daw ikagi ha “Sumalà hu
pagtuu nuy maulian kaw en.”
30 Sagunà sidan nakaindan. Ba binalaudan sidan hi Jesus hu “Harì kaw
gayed manunultul hu bisan sin-u mahitenged hu nahitabù inyu.”
31 Ba su humipanaw en sidan bà dà sidan nasì nanunultul mahitenged ki
Jesus, aman saena nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Naemaw

32 Su maipus en su nakaindan ha mga buta amin daan etaw ha naemaw
tumenged ta inulinan hu busaw saena inuwit hu mga etaw diyà ki Jesus.
33 Su bugawen hi Jesus su busaw sagunà nakaikagi su emaw. Sa mga etaw
diyà tungkay nangabeleng hu kagi dan “Dini ta bugtà ta Israel daw pa gayed
nahitabù sa iling taini.”
34 Ba sa mga Fariseo minikagi hu “Agkabugaw din sa mga busaw pinaagi
hu gahem taena ha agalen hu mga busaw.”

Sa Maluag Ha Legtayen

35 Nalekep hi Jesus sa alan ha banuwa daw migtudlù duun hu mga
simbahan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios daw
naulian din daan sa alan ha mga dalu hu mga etaw.
36 Su maahà din sa kaet-etawan nahid-uwan din gayed sidan ta agkailing
sidan hu mga karniro ha agkangasamuk daw tagkangalaag ta hurà duun
magbalantay.
37 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Maluag gayed sa
legtayen daw napanday en nahinug ba atiyuay dà sa agpamanlegtay duun.
38 Aman humangyù kaw duun hu Dios ha suguen din sa mamanlegtay taini
ha uma din.”

10

Sa Mga Apostoles Ha Sinugù Hi Jesus
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Inamul-amul hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-an din, dayun
pinagaheman din sidan ta daw mabugaw dan sa mga busaw ha uminulin
duun hu mga etaw daw maulian dan daan sa bisan inu ha dalu.
2 Iyan haini ngaran taena ha sampulù daw daruwa ha apostoles ha sinugù
hi Jesus, si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro daw si Andres sa suled din,
si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo,
3 si Felipe daw si Bartolome, si Tomas daw si Mateo sa manunukut hu
buhis, si Santiago sa batà hi Alfeo daw si Tadeo,

4 si Simon sa sakup hu Cananiyo daw si Judas Iscariote ha iyan miglimbung
ki Jesus.

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Apostoles
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

5 Saena ha sampulù daw daruwa sinugù hi Jesus daw tinugun sidan hu
kagi din "Harì kaw dumuun hu kenà mga Judio daw hu bisan hindu ha
banuwa diyà ta Samaria,
6 ba duun kaw dà payanaen hu mga kaliwatan hi Israel ta nailing en sidan
hu mga karniro ha nangalaag.
7 Ku tagdiyà kaw en itultul nuy kandan ha madani en sa pagharì hu Dios.
8 Maulian nuy sa agkangadaluwan daw banhawen nuy sa minatay en.
Maulian nuy daan sa mga sanglahen daw bugawen nuy sa mga busaw ha
uminulin duun hu mga etaw. Harì kaw manayù hu bayad duun hu mga etaw
ha pigbuligan nuy ta sa gahem ha in-ila ku inyu hurà din bayad.
9 Harì kaw daan mag-uwit hu salapì,
10 hu lutù daw hu ilisan nuy, hu sapatus nuy daw hu sugkud, ta sa
tagtalabahu angayan ha ilahan gayed hu mga kinahanglanen din.
11 "Bisan hindu ha banuwa ha mauma nuy pan-ahaen nuy sa etaw ha
agdawat inyu daw diyà kaw en magtimà hangtud ha umawà kaw duun
taena ha banuwa.
12 Ku agseled kaw en duun hu balay ikagiyan nuy sidan ha 'Magmalinawen
kaw gayed alan.'
13 Saena ha dumawat inyu malinawen gayed sa pagtimà dan. Ba ku harì
kaw kandan dawaten hurà pulus ku umikagi kaw ha magmalinawen gayed
sidan.
14 Ku makauma kaw duun hu banuwa ba hurà en dumawat inyu daw
harì daan sidan magpaliliman hu tigtultul nuy, awai haena ha balay daw ku
banuwa. Ba pugpuga nuy sa aliyabuk diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan
ha silutan gayed sidan hu Dios.
15 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum
mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma daw ta
Gomora dì hu mga etaw duun taena ha banuwa.

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Mateo 10:16-25; Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17)

16 "Agkailing kaw hu mga karniro daw agsuguen ku inyu duun hu mga
etaw ha agkailing hu asu ha agpamangagat. Aman mag-andam kaw ba
kinahanglan daan ha harì nuy mapasipalahan sa bisan sin-u.
17 Magbantay kaw ta itugyan kaw asem duun hu maghukum inyu daw
lagkutan kaw pa gayed kandan duun hu mga simbahan.
18 Ipaatubang kaw daan kandan duun hu mga gubernador daw mga harì
tumenged hu pagtuu nuy kanak, ba iyan haena paagi ha matultul a inyu diyà
ta kandan daw duun hu kenà mga Judio.
19 Ku dakepen kaw kandan harì kaw agkasamuk ku inu sa ipanubag nuy.
Duun taena ha panahun sa Dios iyan magtudlù inyu
20 ta sa ag-ikagiyen nuy kenà inyu ha lalang ba kandin en hu Balaan ha
Ispiritu ha sinugù hu Dios ha Amay nuy.
21 "Duun taena ha panahun itugyan hu etaw sa suled din ta daw mapatay
daw itugyan daan hu amay sa batà din. Sa mga batà sumukul hu mga laas
dan daw pahimatayan dan daan.

22 Kuntrahen kaw hu kaet-etawan tumenged kanak, ba sa harì umendà
hu pagtuu hangtud hu katapusan mailahan hu kinabuhì ha hurà din kata-
pusan.
23 Ku pasipalahan kaw kandan duun hu sabuwa ha banuwa pulaguy kaw
duun hu lain. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì nuy pa makalekep
sa Maayad ha Tultulanen diyà ta Israel lumikù ad en siak sa Suled hu Kaet-
etawan.
24 "Sa tagpatudlù kenà labaw dì hu tagtudlù kandin daw sa suluguen kenà
labaw dì hu agalen din.
25 Ikalipay gayed hu tinudluan ku mailing daan hu tagtudlù kandin, daw
ikalipay daan hu suluguen ku mailing hu agalen din. Ku pigngaranan a hu
mga etaw ha Yawà ayuwà pa madaet sa ingaran dan inyu sinyu sa mga sakup
ku.

Sa Angayan Ha Mahaldekan Hu Etaw
(Mateo 10:26-31; Lucas 12:2-7)

26 "Harì kaw gayed mahaldek taena ha mga etaw. Sa alan ha inlilung iman
makahiwal dà asem ku malugay, daw sa harì iman tag-ikagiyen mapaliman
dà asem ku malugay.
27 Sa mga lalang ku ha iyan kaw dà nakapaliman duun ipanunultul nuy
gayed duun hu mga etaw.
28 Harì nuy agkahaldeki sa iyan din dà agkapatay sa lawa nuy ba harì din
mapatay sa gimukud nuy. Ba iyan nuy kahaldeki sa Dios ha makapaagbul
hu lawa nuy daw hu gimukud nuy diyà ta Inferno.
29 Henhenaa nuy ha bisan sa mga atiyuay ha tagbis harì agpatay ku harì
igtugut hu Dios.
30-31 Aman harì kaw agkasamuk ta mahal kaw pa dì hu mga tagbis, ta bisan
sa buhuk nuy naiyap en hu Dios.

Sa Ag-angkenen Hi Jesus
(Mateo 10:32-33; Lucas 12:8-9)

32 "Bisan sin-u haena sa ag-angken kanak duun hu mga etaw angkenen ku
daan duun hu Amay ku diyà ta langit.
33 Ba sa tag-ikagi duun hu mga etaw ha harì a kandin agkakilala harì ku
daan haena kilalahen duun hu Amay ku diyà ta langit.

Sa Kagubut
(Mateo 10:34-36; Lucas 12:49-53)

34 "Harì nuy aghenhenaa ha sa pagdini ku ta kalibutan makaila inyu hu
maayad ha pagdapità. Hurà a dini ta daw magmalinawen kaw ba sa pagdini
ku makaila inyu hu kagubut.
35 Tumenged kanak sabaen hu batà ha maama sa amay din. Sabaen daan
hu batà ha bahi sa inay din daw sabaen hu lagambay sa ugang din.
36 Ta sa kuntra hu etaw duun dà agkapuun hu pamilya din.

Sa Laus Ha Sumusunud Hi Jesus
(Mateo 10:37-39; Lucas 14:26-27)

37 "Bisan sin-u sa tungkay din palanggà sa mga laas din daw sa mga batà
din dì kanak kenà angayan ha sumusunud ku.
38 Bisan sin-u haena sa harì agkabayà tag-antus hu alan ha mga malegen
bisan duun hu kamatayen saena kenà angayan ha sumusunud ku.

39 Bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena
ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha
hurà din katapusan.
40 “Bisan sin-u sa agdawat inyu agdawat daan kanak, daw saena ha
agdawat kanak agdawat daan hu Dios ha migsugù kanak.
41 Bisan sin-u sa dumawat hu etaw ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw
hu matareng ha etaw saena mailahan hu bales iling hu madawat taena ha
dinawat din.
42 Daw bisan sin-u sa makapainum hu bisan nangkatasa dà ha wahig duun
hu pinakahudiyanan en ha sumusunud ku, balesan gayed haena hu Dios.”

11

Si Jesus Daw Si Juan Ha Bautista
(Mateo 11:1-19; Lucas 7:18-35)

1 Su makapenga en si Jesus hu mga panugun din duun taena ha sampulù
daw daruwa ha tinun-an din duminuun dayun hu nakag-uubayà ha banuwa
daw panudlù.
2 Su diyà en ta purisuwan si Juan ha Bautista napaliman din sa mga
binuhat hi Cristo, aman sinugù din sa mga sumusunud din
3 ha insaan dan si Jesus hu “Iyan kad ba haena sa intagnà ha makauma
dini ta kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day?”
4 Tuminubag si Jesus hu “Likù kaw diyà ki Juan daw tultuli nuy hu
napaliman nuy daw hu naahà nuy ha binuhat ku.
5 Saena iyan sa nakaindan sa mga buta daw nakahipanaw sa mga pigket,
nangaulian sa mga sanglahen daw nakapaliman daan sa mga bengel. Amin
en daan nabanhaw ha minatay daw sa Maayad ha Tultulanen insangyaw en
daan duun hu mga makaluluuy ha mga etaw.
6 Malipayen gayed sa etaw ha harì tagduwa-duwa hu pagsalig din kanak.”
7 Su tag-ulì en haena sa mga sumusunud hi Juan inikagiyan hi Jesus sa
mga kaet-etawan hu “Inu sa tuyù nuy su dumiyà kaw ki Juan duun taena
ha pinakabulung-bulung ha lugar? Duminiyà kaw ba hu pag-ahà hu etaw
ha agkailing hu salaysay ha ku agkalamagen agkahuyung dà?
8 Duminiyà kaw ba daan ta daw maahà nuy sa tungkay madagway ha
pinaksuy din? Hurà gayed ta sa etaw ha tagpinaksuy hu madagway duun
taw dà agkaahà hu mga balay hu harì.
9 Kenà ba iyan man inahà nuy diyà sa propita? Laus gayed ha propita si
Juan daw labaw pa haena
10 ta iyan en su sinubay duun hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
‘Igpauna ku dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyan nu.’
11 Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha duun taini ha kalibutan hurà en
labaw dì ki Juan ha Bautista, ba bisan sa kinaatiyuayan ha tagharian hu Dios
labaw pa daan dì ki Juan.
12 Sugud dà duun hu pagtudlù hi Juan ha Bautista sa mga etaw tagsalapà
gayed ha magharì en kandan sa Dios, aman sa duma agpegesen dan ngaay
haena ha magharì en.
13 Ta sa pagharì hu Dios inikagi en hu mga propita daw bisan duun hu
Kasuguan payanaen ki Juan.
14 Maayad ku tuuwan nuy gayed ha si Juan iyan katumanan hu tagnà ha
makauna si Elias dini dì hu Mesiyas.
15 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.

16-17 “Inu man sa agpailingan ku inyu? Agkailing kaw hu mga batà ha
tag-alù-alù duun hu baligyaanan ha tag-ikagi duun hu mga duma dan hu
‘Tagkanta kay ba bà su hurà nuy duun labet. Taglugul kay ba harì kaw tag-
agalà hu inyu.’
18 Su makauma si Juan sa tagsalang hu pagkaen daw hurà inum hu binu
inikagi nuy ha bà dà haena agkalibeg.
19 Siak sa Suled hu Kaet-etawan sa harì tagsalang hu pagkaen daw pag-
inum kagi nuy paman ‘Ahà kaw tayana ha agapan daw beleng-beleng, sa
mga amigu din mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw mga mas-
inupaken.’ Ba pinaagi hu maayad ha bunga hu mga buhat day napamatud-
an ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios.”

Sa Kahukumi Hu Harì Agtuu
(Mateo 11:20-24; Lucas 10:13-15)

20 Hinukuman hi Jesus sa tagtimà duun hu mga banuwa ha pigpaahaan
din hu mga belenganen ta hurà sidan maghinulsul. Inikagiyan din sidan hu
21 “Sinyu sa taga-Corazin daw taga-Betsaida, kahid-u nuy gayed ta sa mga
belenganen ha binuhat ku diyan ta inyu, ku naahà pa ngaay hu kenà mga
Judio diyà ta Tiro daw ta Sidon maghinulsul gayed sidan daw magbasul hu
mga salà dan.
22 Ba ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa
isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon dì hu inyu.
23 Daw sinyu daan sa taga-Capernaum, kagi nuy ha iyan kaw en mga
matangkaw ha etaw ba ilambeg kaw asem diyà ta Kamatayan, ta sa mga
belenganen ha naahà nuy ku iyan pa ngaay nakaahà duun sa mga etaw diyà
ta Sodoma harì ngaay haena bigsulan na duduun pa gan haena.
24 Ba ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa
isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma dì hu inyu.”

Sa Pagpangumaw Hi Jesus
(Mateo 11:25-30; Lucas 10:21-22)

25 Duun taena ha panahun mig-ampù si Jesus hu “Amay ku ha Magbabayà
hu alan diyan ta langit daw dini ta kalibutan, adagi sa pagpasalamat ku
ikaw ta sa inlilung duun hu mga matatau daw nangakatunghà ha mga etaw
impadayag nud en duun hu mga etaw ha harì pa agpakatuen iling hu mga
batà.
26 Aman Amay ku, tagpasalamat a gayed diyan ta ikaw hu kabuhata nu
duun tumenged ta iyan haena agkabayà-bayaan nu.”
27 Dayun minikagi si Jesus duun hu mga etaw ha “Insalig en kanak hu
Dios ha Amay ku sa alan. Iyan dà haena nakakilala kanak daw iyan a dà
daan nakakilala kandin daw iyan dà daan sa mga etaw ha agkabayaan ku
ha makakilala kandin.
28 “Sinyu sa agkapedaan daw agkabegat-begatan, dumini kaw ta kanak ta
igpahimlay ku inyu.
29 Buhaten nuy sa igsugù ku inyu daw magtuen kaw dini ta kanak ta daw
makahimlay kaw, ta maluluy-en daw tagpaubus a.
30 Sa igsugù ku inyu mahagkap dà tungkay daw kenà malegen ha ag-
buhaten.”

12

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Tumenged
ta agkangauhul en sa mga tinun-an din namanimù sidan hu bunga taena ha
mga pamulahen duun daw kinaen dan.
2 Ba su maahà haena hu mga Fariseo inikagiyan dan si Jesus hu "Ahaa sa
mga tinun-an nu ta nasupak dan gayed sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw
hu Paghimlay."
3 Ba tuminubag si Jesus ha "Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat hi
David su mangauhul sidan hu mga duma din?
4 Sumineled haena duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad
duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay
haena hu mga sinaligan hu paghalad.
5 Daw hurà nuy pa ba diay daan kabasa duun hu Kasuguan ha sa mga
sinaligan hu paghalad duun hu Timplo harì daan sidan taghimlay duun hu
Aldaw hu Paghimlay? Ba hurà sidan makasalà.
6 Ikagiyen ku inyu ha amin nakadini ta inyu ha labaw pa dì hu Timplo.
7 Sa lalang hu Dios tagyanaen 'Magmahid-uwen kaw hu mga duma nuy ta
iyan haini tungkayan ku agkabayaan dì hu mga halad nuy.' Ku natun-an nuy
pa ngaay haena harì kaw ngaay maghukum hu mga etaw ha hurà din salà.
8 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a tagbayà hu Aldaw hu Paghimlay."

Sa Pagbulung Hu Kimay
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

9 Duminayun si Jesus diyà ta simbahan
10 daw amin daan etaw diyà ha kimay. Diyà daan sa mga etaw ha tagpan-
ahà hu katarengan ta daw makasumbung dan si Jesus aman ininsaan dan
hu "Igtugut ba hu Kasuguan ha mamulung kuy hu agkadaluwan ku Aldaw
hu Paghimlay?"
11 Si Jesus tuminubag ha "Ku amin nuy karniro ha mahulug duun hu
bangbang ku Aldaw hu Paghimlay saena butwaen nuy gayed dì ba?
12 Mahal pa gayed sa etaw dì hu karniro, aman ku agbulig kuy hu etaw
duun hu Aldaw hu Paghimlay saena harì pakasupak hu Kasuguan."
13 Dayun inikagiyan din haena sa kimay ha "Bunhata sa alima nu." Aman
binunhat din haena dayun sagunà naulian.
14 Su mga Fariseo namangguwà daw miglalang-lalang sidan ku in-inuwen
dan sa kahimatayi ki Jesus.

Si Jesus Sa Pinilì Hu Dios

15 Tumenged ta natun-an hi Jesus sa agbuhaten hu mga Fariseo minawà
haena diyà. Madakel ha mga etaw sa namanduma kandin daw naulian din
sa alan ha agkangadaluwan,
16 ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan gayed haena ikagiyen ku sin-u.
17 Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi ki Isaias sa
propita ha tagyanaen
18 "Iyan haini suluguen ha pinilì ku daw tungkay ku gayed palanggà ha
tigkabayà-bayà ku. Paulinan ku haini hu Balaan ha Ispiritu daw
isangyaw din sa matareng ha paghukum ku duun hu alan ha kaet-
etawan.
19 Harì haini makigsawalà ba manayù-nayù sa pag-ikagi din, daw harì daan
bà dà tagpapalpaliman hu mga etaw.
20 Harì din bà dà agbalia sa sedsed ha nabalukù daw harì din daan bà dà
agpedengi sa sulù ha tagpedek-pedek en, ba agbuligan din haena sa maluya

sa pagsalig din duun hu Dios ta daw harì sidan bà dà kalaag. Harì din haena
ag-endaan pagbuhat hangtud ha sa pagkamatareng makalekep en duun hu
bisan hindu.
21 Iyan haini paghinamen hu alan ha kaet-etawan.”

Sa Labaw Dì Ki Satanas
(Mateo 12:22-32; Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

22 Amin etaw ha nabuta daw naemaw tumenged ta inulinan hu busaw
saena inuwit hu mga etaw diyà ki Jesus. Naulian din haena aman sagunà
nakaindan daw nakaikagi.
23 Sa alan ha mga etaw ha nakaahà taena tungkay nangabeleng daw
nakaikagi sidan hu “Iyan en gid haini su Mesiyas ha intagnà ha Kaliwat hi
David.”
24 Ba su mapaliman haena hu mga Fariseo minikagi sidan hu “Sa gahem
taini ha etaw hu pagbugaw hu busaw diyà dà napuun ki Beelsebul sa agalen
hu mga busaw.”
25 Natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din sidan hu
“Sa ginharian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed, daw sa
pamilya daw ku banuwa ba ha magsasabà mabengkag daan haena.
26 Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din
mabengkag gayed.
27 Ku laus pa ngaay sa inikagi nuy ha sa gahem ku hu pagbugaw taena ha
mga busaw in-ila kanak hi Beelsebul, sin-u diay sa mig-ìla hu gahem taena
ha mga duma nuy ha tagpamugaw daan hu mga busaw? Pinaagi hu mga
buhat dan natun-an taw ha sayep sa tag-ikagiyen nuy.
28 Saini ha gahem ku duun gayed napuun hu Balaan ha Ispiritu. Iyan
haena igkatun-i taw ha iman tagharì en sa Dios dini ta kanuy.
29 “Henhenaa nuy ha hurà bisan sin-u ha makaseled duun hu balay hu
mabis-ay ha etaw hu pag-agaw hu mga butang din ku harì din unahen
bakusen su mabis-ay ha etaw daw human din katimù sa mga butang duun
taena ha balay.
30 “Bisan sin-u sa kenà ku duma iyan gayed agsupak kanak, daw saena ha
harì agbulig kanak iyan ag-abug hu mga etaw.
31 Aman ag-ikagiyen ku inyu ha mabaluy pa ha mapasaylu sa alan ha mga
salà hu etaw bisan sa pagtameyes hu duma, ba sa pagtameyes hu Balaan ha
Ispiritu harì gayed mapasaylu.
32 Bisan sin-u haena sa magtameyes kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan
mabaluy pa ha pasayluwen, ba sa magtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì en
gayed mapasaylu iman daw hangtud hu hurà din katapusan.

Sa Bunga Hu Pamulahen
(Mateo 12:33-37; Lucas 6:43-45)

33 “Sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga din, ba sa madaet
ha kayu madaet en daan sa bunga din. Agkakilala taw sa kayu pinaagi hu
bunga din.
34 Sinyu sa mga bunsalagan, in-inuwen nuy pag-ikagi hu maayad ha mga
madaet kaw man? Ta ku inu sa duun hu henà-henà hu etaw iyan daan haena
agkaikagi din.
35 Sa maayad ha etaw maayad daan sa agkaikagi din, ba sa madaet ha etaw
madaet daan sa pag-ikagi din.

36 Ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum sa kada sabuwa inyu
agpanubag duun hu Dios mahitenged taena ha nangaikagi nuy ha hurà din
pulus,
37 ta sa alan ha mga naikagi nuy iyan dà maghukum inyu ku silutan kaw
ba daw ku harì.”

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Mateo 12:38-42; Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

38 Amin mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha minikagi diyà
ki Jesus hu “Manunudlù, ipaahà kay ikaw hu timaan ha belenganen.”
39 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat
dan daw nakadiyù en duun hu Dios iyan tagpan-ahà hu mga belenganen. Ba
iyan dà makapaahà ku inyu ha timaan sa naul-ulahan hi Jonas ha propita
40 ta si Jonas linam-ed hu adagi ha sedà ba duun hu tatulu ha aldaw imbula
dà. Siak sa Suled hu Kaet-etawan makaduun a daan hu alima hu kamatayen
ba sugud taena payanaen hu tatulu ha aldaw mabanhaw a dà.
41 Asem ku Aldaw hu Paghukum hukuman kaw hu silut taena ha mga taga-
Ninive ta mighinulsul sidan hu mga salà dan su mapaliman dan sa intultul
hi Jonas. Ba iman dini en sa labaw pa dì ki Jonas ba harì nuy agdawaten.
42 Hukuman kaw daan asem hu silut taena ha rayna ta Sheba ta saena
madiyù sa hinipanawan din hu pagpaliliman hu katudluanan hi Harì Sa-
lomon. Ba iman dini en sa matatau pa dì ki Salomon ba harì nuy agtuuwan.

Sa Busaw Ha Agpan-ahà Hu Ag-ulian Din
(Mateo 12:43-45; Lucas 11:24-26)

43 “Ku umawà en sa busaw duun hu etaw ha inulinan din aghipanaw
haena ta agpan-ahà hu agtimaan din. Ba ku harì en makaahà
44 agkahenhenaan din ha lumikù dà duun taena ha pigtimaan din su anay.
Ku maahà din dà haena ha hurà en duun tagtimà daw limpyu en
45 agpangembang su busaw hu pitu ha duma din ha ayuwà pa madaet dì
kandin daw ulinan dan dà paman haena sa etaw. Aman ayuwà pa malegen
sa kahimtang taena ha etaw dì su anay. Iyan daan haena maul-ulahan hu
madaet ha mga etaw iman.”

Sa Kadumahan Hi Jesus
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

46 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi duun taena ha madakel ha mga etaw
nakauma si Inay din daw sa mga suled din ta amin dan ag-ikagiyen kandin,
ba diyà dà sidan tagtiyadeg ta guwà.
47 Amin etaw ha uminikagi diyà ki Jesus hu “Si Inay nu daw sa mga suled
nu diyà tagtiyadeg ta guwà ta amin dan kun ag-ikagiyen ikaw.”
48 Ba si Jesus tuminubag hu “Iman ikagiyen ku inyu ku sin-u sa inay ku daw
sa mga suled ku.”
49 Dayun intuen din sa mga sumusunud din daw ikagi hu “Taini en sa inay
ku daw sa mga suled ku
50 ta bisan sin-u sa tagtuman hu agkabayaan hu Amay ku diyà ta langit
iyan en haena inay ku daw mga suled ku.”

13

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Duun taena ha aldaw uminawà si Jesus diyà ta balay daw pinuu duun hu
kilid ku danaw.
2 Tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw ha nangaamul-amul diyà ta
kandin mininuu haena duun hu barutu na sa mga etaw diyà dà ta gaun hu
pagpaliliman kandin.
3 Dayun madakel sa mga intudlù din kandan pinaagi hu mga pananglitan
ha tagyanaen "Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pagpamegas.
4 Su isawed din haena sa binhì amin diyà dà nakatanà ta dalan aman
pinanukà hu mga tagbis.
5 Amin daan binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen. Saena laus dà
lumineteb ta atiyuay dà sa pisà duun,
6 ba su sildahan hu tungkay mapasù sagunà dà haena nangagangu ta hurà
man panggamut.
7 Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten. Tuminubù daan
haena ba naenep dà hu mga sampinit.
8 Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà. Saena tumin-
ubù daan daw namunga gayed, sa duma duun tignanggatus sa bunga din
daw sa duma daan namunga hu tigkaeneman na amin daan namunga hu
tigkatluan.
9 "Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku."

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan
(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

10 Uminubay diyà ki Jesus sa mga tinun-an din daw panginginsà hu "Imbà
mga pananglitan sa taggamiten nu ku tagtudlù ka hu mga etaw?"
11 Tuminubag si Jesus hu "Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì hu
Dios impadayag en inyu, ba saena hurà katun-i hu duma ha mga etaw.
12 Sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel dì
hu kinahanglanen din, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan
din dà timuen pa gayed diyà ta kandin.
13 Iyan haini hinengdan ha mga pananglitan sa taggamiten ku ta
'Tag-ahà sidan ba harì pakaindan, daw tagpaliliman daan sidan ba harì
pakasabut.'
14 Natuman diyà ta kandan sa inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen
'Sigi dà sidan tagpalilimanà ba harì sidan pakasabut daw sigi dà sidan tag-
ahaay ba harì sidan pakaindan,
15 ta inipelan dan sa mga talinga dan daw taglipedengà sidan daw tungkay
gayed madesen sa henà-henà dan. Ta ku pakaindan pa daw pakasabut ngaay
sidan maghinulsul gayed hu mga salà dan daw luwasen sidan hu Dios.'
16 Ba malipayen kaw gayed ta nakaindan kaw daw nakapaliman kaw daan.
17 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha madakel ngaay sa mga propita daw
matareng ha etaw su anay ha agkabayà tungkay ag-ahà hu naahà nuy iman
daw agpaliliman ngaay daan hu napaliman nuy iman, ba hurà dan en gayed
haena kahimu.

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 "Magpaliliman kaw en ta ag-ikagiyen ku inyu sa kahulugan taena ha
pananglitan mahitenged hu namegas.

19 Ku amin mga etaw ha nakapaliman mahitenged hu pagharì hu Dios
ba hurà makasabut taena, agkailing sidan hu binhì ha diyà dà nakatanà ta
dalan ta sagunà pakauma si Satanas daw agawen din sa napaliman dan.
20 Su binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha
nakapaliman hu lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen.
21 Ba tumenged ta harì agpanggamut sa pagtuu dan saena harì en agkalu-
gay. Ku makauma sa malegen ha alantusen daw pasipalahan sidan tu-
menged hu pagdawat dan hu lalang hu Dios sagunà dà sidan ag-endà hu
pagtuu.
22 Su binhì ha duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha naka-
paliman en hu lalang hu Dios. Ba tumenged hu mga kasamukan dan dini
ta kalibutan daw hu kabayà dan ha magsapian sidan sa lalang hu Dios
agkalipatan dan dà aman harì en haena agpamunga diyà ta kandan.
23 Ba su binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà iyan su mga etaw
ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw nakasabut taena aman agpamunga.
Sa duma agpamunga hu madakel daw sa duma tumanan dà sa bunga dan,
sa duma atiyù dà daan sa bunga dan.”

Sa Impamegas Ha Binhì Daw Sa Hilamunen

24 Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen “Sa pagharì hu
Dios agkailing hu etaw ha namegas hu maayad ha binhì duun hu uma din.
25 Ba su tagtiduga en haena su daleman nakauma daan sa kuntra din
dayun migsawed hu mga lisu hu hilamunen duun taena ha uma daw awà.
26 Aman su mamunga en su impamegas ha binhì nakaamul daan duun sa
hilamunen.
27 “Su mga suluguen taena ha etaw duminiyà ta kandin daw uminikagi hu
‘Maayad sa impamegas ha binhì duun taini ha uma nu. Hindu gid hayana
napuun sa mga hilamunen?’
28 “Saena ha etaw tuminubag hu ‘Sa kuntra ku migsawed tayana.’
“Aman minikagi sa mga suluguen din hu ‘Agkabayà ka ba ha baduten day
en hayana sa mga hilamunen?’
29 “Ba saena ha etaw tuminubag hu ‘Harì nuy pa enà ta makalagkes kan sa
pamulahen taw.
30 Ipatayà en enà taman hu tilegtay. Asem ku tilegtay ikagiyan ku sa
agpamanlegtay ha unahen dan amulen sa mga hilamunen daw bigsuli daw
human su impamegas daw itagù duun hu bugawan.’ ”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios (Mateo 13:31-35; Marcos 4:30-34; Lucas 13:18-21)

31 Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen “Sa pag-adagi hu
tagharian hu Dios agkailing hu lisu ha impamegas duun hu uma.
32 Bisan ku atiyuay gayed tungkay ha lisu ba ku tumubù en haena mabuhat
ha tungkay kinaadagiyan ha pamulahen daw sa mga panga din mabuhat ha
dalagpuay daw salagà hu mga tagbis.”
33 Amin pa lain ha pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen “Sa
tagharian hu Dios agkailing daan hu igpatulin ha iglamud duun hu madakel
ha harina dayun su harina agtulin.”
34 Inikagi haena hi Jesus duun hu mga etaw pinaagi hu mga pananglitan.
Sa alan ha inikagi hi Jesus kandan pinaagi dà gayed hu mga pananglitan.
35 Aman natuman sa inikagi hu propita ha tagyanaen
“Mga pananglitan sa aggamiten ku ku tag-ikagi a duun hu mga etaw. Igtultul
ku kandan haena sa inlilung sugud dà hu katanghagaa ta kalibutan.”

Sa Kahulugan Hu Impamegas Daw Hu Hilamunen

36 Su umawà si Jesus duun ku madakel ha mga etaw sumineled haena diyà
ta balay. Dayun uminubay diyà ta kandin su mga tinun-an din ha minikagi
hu "Saysaya kanay sa kahulugan taena ha pananglitan nu mahitenged hu
hilamunen duun hu uma."
37 Tuminubag si Jesus hu "Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a su namegas
hu maayad ha binhì.
38 Saena ha uma iyan sa kalibutan daw su maayad ha binhì iyan sa mga
tagharian hu Dios. Saena ha mga hilamunen iyan sa mga sakup hi Satanas
39 daw su kuntra ku ha migsawed ku lisu taena ha hilamunen iyan si
Satanas. Sa tilegtay iyan sa katapusan hu panahun daw sa agpamanlegtay
iyan sa mga balinsuguen hu Dios.
40 "Iling hu hilamunen ha agsakemen daw bigsuli iyan daan haena maul-
ulahan hu katapusan hu panahun.
41 Siak sa Suled hu Kaet-etawan agsuguen ku sa mga balinsuguen hu Dios
ha amul-amulen dan sa mga etaw ha migbuhat hu madaet daw su mga etaw
ha iyan igpakasalà hu mga duma dan
42 daw ipanlambeg sidan diyà ta Inferno ha duun sidan makag-ulahuay
hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan.
43 Dayun sa mga matareng ha etaw mailing hu aldaw ha magpangaluanlag
duun hu tagharian hu Dios ha Amay dan. Henhenaa nuy gayed sa napali-
man nuy ha inikagi ku.

Sa Mga Pananglitan Mahitenged Hu Tagharian Hu Dios

44 "Sa tagharian hu Dios agkailing hu bulawan ha nakalebeng duun hu
uma. Amin etaw ha nakaahà duun aman tungkay gayed nalipay. Ba bà din
dà haena tinambuni daw pauulì. Dayun impamaligyà din sa alan ha mga
butang din daw palilikù hu pagpalit taena ha uma.
45 "Sa tagharian hu Dios agkailing daan taena ha agpanapì pinaagi hu
pagpamalit hu perlas.
46 Su makaahà haena hu tungkay madagway ha perlas imbaligyà din sa
alan ha mga butang din daw palita haena sa madagway ha perlas.
47 "Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu baling ha inlabya duun hu
danaw. Ku mataguan en haena hu migkalain-lain ha sedà
48 guyuden haena hu mamamaling diyà ta gaun. Dayun pamilien dan sa
maayad duun daw itagù duun hu talaguay, ba sa mga madaet duun bà dan
dà iglambeg.
49 Iyan daan haena maul-ulahan asem duun hu katapusan hu panahun.
Igtapid hu mga balinsuguen hu Dios sa madaet ha etaw duun taena ha
matareng
50 daw ipanlambeg sa madaet diyà ta Inferno ha duun sidan makag-
ulahuay hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan."
51 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Nasabut nuy ba sa tag-ikagiyen ku?"
Tuminubag sidan hu "Hee."
52 Inikagiyan din sidan hu "Sa manunudlù hu Kasuguan ha tinudluan
mahitenged hu tagharian hu Dios agkailing hu etaw ha madakel tungkay sa
mga butang din diyà ta balay din, daw saena ha mga butang kenà alan dà
karaan ba amin daan duun mga bag-u."

Si Jesus Diyà Ta Nazaret
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

53-54 Su mapengahan hi Jesus ikagiya sa mga pananglitan luminikù duun
hu kandin ha banuwa daw migtudlù duun hu simbahan. Ba sa nakapaliman
kandin tungkay nangabeleng hu kagi dan "Sin-u gid sa migtudlù kandin daw
imbà pakahimu hu mga belenganen?
55 Kenà ba batà man hayana hu panday daw sa inay din iyan man si Maria,
sa mga suled din iyan si Santiago daw si Jose, si Simon daw si Judas,
56 daw dini dà daan tagtimà sa mga atebay din? Imbà din agkahimu sa
mga belenganen?"
57 Tumenged taena hurà dan dawata sa intudlù din.
Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Sa propita agtahuran duun hu bisan hindu
ha lugar dì hu kandin ha banuwa daw duun hu balay din."
58 Tumenged ta harì en daan sidan agtuu kandin atiyuay dà sa impaahà
din kandan ha mga belenganen.

14

Sa Pagpatay Hi Juan Ha Bautista
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

1 Duun taena ha panahun napaliman hi Harì Herodes sa mga tultulanen
mahitenged ki Jesus,
2 aman inikagiyan din sa mga sinaligan din hu "Iyan haena si Juan ha
Bautista ha nabanhaw aman agkahimu din sa mga belenganen."
3 Si Herodes iyan migsugù ha dakepen si Juan daw bakusa diyà ta
purisuwan. Binuhat din haena tumenged ta inasawa hi Herodes si Herodias
sa asawa daan hu suled din ha si Felipe
4 ba inikagiyan hi Juan si Herodes hu "Nasupak nu gayed sa Kasuguan
tumenged ta inasawa nu sa asawa hu suled nu."
5 Aghimatayan ngaay hi Herodes si Juan ba agkahaldek daan hu mga Judio
ta tinuuwan dan si Juan ha propita gayed.
6 Su aldaw ha agsaulugen hi Herodes sa kabataa kandin suminayaw
sa laga hi Herodias duun hu atubangan taena ha nangaamul-amul diyà.
Tumenged ta tungkay gayed haena nabayà-bayaan hi Herodes
7 impanumpà din ha iila din sa bisan inu ha panayuen taena ha sumi-
nayaw.
8 Tinudluan hi Herodias su laga din aman uminikagi haena hu "Iila nu
iman kanak sa ulu hi Juan ha Bautista ha iugsak duun hu lampay."
9 Tungkay gayed ngaay naguul su harì ba tumenged hu panumpà din
duun hu atubangan taena ha inimbita din insugù din ha buhaten haena sa
pinanayù ku laga.
10 Aman pinungulan si Juan diyà ta purisuwan
11 daw iugsak sa ulu din duun hu lampay. Dayun indawag duun ku laga
aman inuwit din haena diyà ki Inay din.
12 Sa lawa hi Juan tinimù hu mga sumusunud din diyà ta purisuwan daw
ilebeng. Dayun duminiyà sidan ki Jesus daw itultul haena.

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-13)

13 Su mapaliman hi Jesus sa tultul mahitenged hu kamatayen hi Juan
luminulan haena duun hu barutu ha iyan dà sidan hu mga tinun-an din
daw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar. Ba su mapaliman hu mga etaw
ha tagtimà duun taena ha mga banuwa namanlupug sidan ki Jesus ba diyà
sidan uminagi ta gaun.

14 Su kumawas en si Jesus duun ku barutu naahà din sa madakel tungkay
ha mga etaw aman nahid-uwan din gayed sidan dayun naulian din sa
agkangadaluwan.
15 Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din hu
“Agkahapun en daw pinakabulung-bulung haini ha lugar. Sugua nud en sa
mga etaw ha mamanduun sidan hu mga banuwa ta daw makapalit sidan hu
agkan-en dan.”
16 Ba si Jesus tuminubag hu “Kenà en kinahanglan ha maman-ulì sidan.
Iyan kaw en mag-ila kandan hu pagkaen.”
17 Minikagi sidan hu “Amin dini pagkaen ba lalima dà ha buuk ha supas
daw daruwa dà daan ha buuk ha sedà.”
18 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Uwita dini ta kanak.”
19 Dayun impapinuu din su mga etaw ta saena sagbeten ha bugtà. Tinimù
din su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun huminangad diyà ta
langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din su
supas daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw.
20 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun,
saena sampulù pa daw daruwa ha ambung.
21 Lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen daw amin
pa mga bahi daw mga batà.

Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

22 Impalulan hi Jesus sa mga tinun-an din duun hu barutu ta daw makauna
en sidan diyà ta layun ku danaw. Dayun impaulì din su mga etaw.
23 Su maipus en sidan si Jesus duminuun hu buntud daw mig-ampù ha
sabubuwa dà. Su agpanukilem en didiyà pa si Jesus.
24 Ba su barutu ha taglulanan hu mga tinun-an din diyà en ta taliwarà
taena ha danaw daw saena tagkakiling-kiling en tumenged hu adagi ha
baled ta natalagbù dan sa kalamag.
25 Su madani en agkaaldaw si Jesus luminupug kandan sa huminipanaw
duun taena ha wahig ta ag-amul diyà ta kandan.
26 Su maahà hu mga tinun-an haena sa bayà-bayà en taghipanaw diyà ta
wahig tungkay gayed sidan nangahaldek, aman nakapangulahì sidan hu
“Kalag en hayana.”
27 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pandayai nuy sa gahinawa nuy daw
harì kaw agkangahaldek ta iyan a haini.”
28 Dayun minikagi si Pedro hu “Ginuu, ku laus ha iyan ka hayan ipadiyan
a daan.”
29 Tuminubag si Jesus ha “Dumini kad en.”

Aman uminawà si Pedro duun taena ha barutu daw hipanaw diyà ta
wahig payanaen ki Jesus.
30 Ba su magedam din sa maseleg ha kalamag nahaldek haena. Aman
agkalened en ngaay ba nakapangulahì hu “Ginuu, buligi a.”
31 Sagunà haena inibitan hi Jesus daw ikagiyi hu “Imbà ka man tagduwa-
duwa? Harì ka ba diay agsalig kanak?”
32 Su lumulan en sidan duun ku barutu uminendà daan sa kalamag.
33 Dayun sa mga tinun-an din duun ku barutu suminimba ki Jesus hu kagi
dan “Batà ka gayed hu Dios.”

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Diyà Ta Genesaret
(Mateo 14:34-36; Marcos 6:53-56)

34 Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Genesaret
35 nakilala si Jesus hu mga etaw diyà, aman pinaelegan dan sa mga
agkangadaluwan duun hu ubayà dan ha mga banuwa. Pinan-uwit haena
diyà ki Jesus
36 daw pinagayukan dan si Jesus ha su agkangadaluwan makaibit ngaay
duun hu sagayadan hu pinaksuy din. Sa alan ha nakaibit duun nangaulian
gayed.

15

Sa Tulumanen Hu Mga Fariseo
(Mateo 15:1-9; Marcos 7:1-13)

1 Amin mga Fariseo daw mga manunudlù hu Kasuguan ha nangapuun ta
Jerusalem ha namandiyà ki Jesus daw ikagiyi hu
2 "Imbà supaka hu mga tinun-an nu sa tulumanen ha imbilin kanuy hu
mga gin-apuan taw? Ta harì en sidan agpamangenaw ta alima dan ku
agkaen."
3 Ba si Jesus tuminubag hu "Imbà nuy daan supaka sa Kasuguan hu Dios
ta daw iyan nuy dà matuman sa inyu ha tulumanen?
4 Ta inikagi hu Dios ha 'Tahura sa mga laas nuy' daw 'Saena ha tagtameyes
hu mga laas din kinahanglan ha himatayan.'
5 Ba kagi nuy ha agkabaluy ha bà nuy dà ikagiyi sa mga laas nuy hu
'Taini ngaay sa igbulig ku inyu ba ighalad ku duun hu Dios' aman harì kaw
pakabulig hu mga laas nuy.
6 Saena ha binuhat nuy kenà gayed pagtahud hu mga laas. Aman tu-
menged taena ha tulumanen nuy binuhat nuy ha hurà pulus hu Kasuguan
hu Dios.
7 Bà kaw dà gayed tagpasibù-sibù. Laus gayed sa intagnà hi Isaias
mahitenged inyu ha tagyanaen
8 'Saini ha mga etaw tag-ikagi ha tagtahuran a kandan ba sa henà-henà dan
hurà dini ta kanak.
9 Sa pagsimba dan kanak hurà din pulus daw sa katudluanan dan bà dà mga
tulumanen ha binuhat hu etaw.' "

Sa Igpakasalà Hu Etaw
(Mateo 15:10-20; Marcos 7:14-23)

10 Inamul-amul hi Jesus sa mga etaw daw ikagiyi sidan hu "Magpaliliman
kaw gayed daw sabuta nuy haini.
11 Sa igpakasalà hu etaw kenà iyan sa agkangakaen din ba iyan sa mga
madaet ha lalang ha agkapuun duun hu bàbà din."
12 Dayun uminubay diyà ta kandin sa mga tinun-an din hu kagi dan "Hurà
nu ba katun-i ha nangasilag su mga Fariseo taena ha inikagi nu?"
13 Ba si Jesus tuminubag hu "Aghilamunen sa agtubù ha hurà ipamula hu
Dios ha Amay ku.
14 Bay-ani nuy sa mga Fariseo ta agkailing sidan hu buta ha tagkipit daan
hu duma din ha buta na bà dà sidan agkangahulug duun hu bangbang."
15 Minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu "Saysaya nu kanay haena sa panan-
glitan nu."
16 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Hurà kaw pa ba diay daan makasabut?

17 Harì nuy ba diay agkatun-an ha sa agkangakaen hu etaw bà dà agsagad
diyà ta getek din dayun agkaawà dà haena?
18 Ba sa agkaikagi hu etaw diyà gayed agkapuun ta gahinawa din daw iyan
haena igpakasalà din.
19 Ta duun hu gahinawa agkapuun sa madaet ha henà-henà, sa pagpangi-
matay daw sa pagpanapaw, sa pagbuhat hu malaw-ay daw sa pagpanakaw,
sa pagbutang-butang daw sa pagdaet hu dengeg.
20 Iyan haena igpakasalà hu etaw, ba saena ha tulumanen hu pagpange-
naw ta alima daw human kaen kenà iyan igpakasalà hu etaw.”

Sa Pagtuu Hu Bahi Ha Kenà Judio
(Mateo 15:21-28; Marcos 7:24-30)

21 Uminawà diyà si Jesus daw duminuun hu lugar ha ubay ta Tiro daw ta
Sidon.
22 Amin diyà bahi ha sa mga kapuun din su anay taga-Canaan ha duminiyà
ki Jesus daw hangyù hu “Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwi a ikaw.
Agkatungkayan sa laga-laga ku ta inulinan hu busaw.”
23 Ba si Jesus hurà en magtubag. Aman sa mga tinun-an din pinagayukan
dan si Jesus hu “Ipaawà hayana sa taglupugà kanuy ha bahi ta pinakauleg.”
24 Inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Iyan dà pinaelegan kanak hu Dios sa mga
kaliwatan hi Israel ta agkailing sidan hu nangalaag ha mga karniro.”
25 Ba saena ha bahi bà dà luminuhud duun hu atubangan hi Jesus ha
tagyanaen “Ginuu, buligi a gayed ikaw.”
26 Minikagi si Jesus hu “Kenà maayad ku agawen sa tagkan-en hu batà daw
ipakaen hu mga asu.”
27 Tuminubag su bahi ha “Ginuu, laus gayed hayana ba bisan sa mga asu
pakakaen daan hu mumu duun hu lamisa taena ha agalen dan.”
28 Inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Tungkay gayed adagi sa pagtuu nu aman
sa agpanayuen nu kanak buhaten ku.” Sagunà naulian su laga-laga ku bahi.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Mga Etaw

29 Minawà si Jesus diyà daw duun minagi ku kilid taena ha Danaw ta
Galilea. Dayun duminuun hu buntud daw pinuu.
30 Namandiyà daan ta kandin sa madakel tungkay ha mga etaw ha tag-
uuwit hu mga pigket daw mga buta, mga piang daw mga emaw daw amin
pa daan madakel gayed ha agkangadaluwan. Impan-ugsak dan haena duun
hu atubangan hi Jesus dayun nangaulian sidan.
31 Su maahà haena hu mga etaw tungkay sidan nangabeleng ta pakaikagi
en su emaw daw pakahipanaw en daan su pigket, pakaindan en su buta daw
naulian daan su piang. Aman dinayè dan sa Dios ha iyan Dios hu kaliwatan
hi Israel.

Sa Pagpakaen Ku Haepat Ha Libu Ha Mga Etaw
(Mateo 15:32-39; Marcos 8:1-10)

32 Inamul hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu “Agkahid-
uwan ku haini sa mga etaw ta tatulu en ha aldaw sa pagduma-dumahà dan
kanuy daw hurà dan en gayed agkakaen. Harì ku agkabayaan ha ipaulì ku
sidan ha hurà dan makaen ta kan ku tasien sidan diyà ta dalan.”
33 Ba tuminubag su mga tinun-an din hu “Hindu kay duun makatimù
hu igpakaen kandan ta pinakabulung-bulung haini ha lugar daw madakel
tungkay sidan?”
34 Ininsaan sidan hi Jesus hu “Pila ha buuk sa supas nuy?”

Tuminubag sidan hu “Pitu dà ha buuk daw amin daan atitiyuay ha sedà
ha pila dà daan ha buuk.”
35 Impapinuu hi Jesus sa mga etaw diyà ta bugtà.
36 Tinimù din su pitu ha supas daw su sedà dayun ampui haena. Su
makapenga en mag-ampù pinangebing din daw sugua su mga tinun-an din
ha ipakaen haena hu mga etaw.
37 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun,
saena pitu pa ha ambung.
38 Haepat ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen daw amin
pa mga bahi daw mga batà.
39 Su ipaulì hi Jesus su mga etaw luminulan hu kandin duun hu barutu
payanaen diyà ta Magadan.

16

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

1 Amin mga Fariseo daw Saduceo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay
kandin, aman hinangyù dan si Jesus ha ipaahà din kandan sa belenganen
ha iyan timaan ha sinugù haena hu Dios.
2 Ba si Jesus tuminubag ha “Ku mapawà sa langit ku daleman pakaikagi
kaw hu ‘Agsilda asem.’
3 Ku agdaklep ku maselem pakaikagi kaw daan hu ‘Ag-udan.’ Natun-an
nuy sa mga timaan hu panahun, ba imbà nuy harì agkatun-i sa timaan hu
agkaula-ula iman?
4 Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun
hu Dios iyan tagpan-ahà hu mga belenganen, ba iyan dà makapaahà ku inyu
ha timaan sa naul-ulahan hi Jonas ha propita.” Dayun inawaan sidan hi
Jesus.

Sa Katudluanan Hu Mga Fariseo Daw Saduceo
(Mateo 16:5-12; Marcos 8:14-21)

5 Su lumayun en say Jesus duun ku danaw nalipat sa mga tinun-an din pag-
uwit hu supas.
6 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Magbantay kaw hu igpatulin taena ha mga
Fariseo daw Saduceo.”
7 Aman miglalang-lalang sa mga tinun-an din hu “Iyan gid ta hurà kuy
makauwit hu supas.”
8 Ba saena natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw tag-
ikagi ha hurà kaw makag-uwit hu supas? Harì kaw ba diay agsalig kanak?
9 Harì kaw pa ba diay pakasabut? Nalipatan nuy en ba diay haena sa
lalima ha libu ha mga etaw ha impakaen ku hu lalima dà ha buuk ha supas?
Pila man ha ambung sa nasamà duun?
10 Daw nalipatan nuy en ba daan haena sa haepat ha libu ha mga etaw ha
impakaen ku hu pitu dà ha buuk ha supas? Pila man daan ha ambung sa
nasamà duun?
11 Imbà nuy harì agkasabut ha kenà supas sa tagsubayen ku? Ba magban-
tay kaw hu igpatulin taena ha mga Fariseo daw Saduceo.”
12 Dayun human natun-i ku mga tinun-an hi Jesus ha kenà diay iyan
bantayan dan sa igpatulin duun hu supas ba iyan sa mga katudluanan hu
mga Fariseo daw Saduceo.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus
(Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

13 Su makauma say Jesus duun hu lugar ha ubay ta Cesarea Filipos
ininsaan din sa mga tinun-an din hu "Siak sa Suled hu Kaet-etawan, sin-u
a man duun hu pag-ikagi hu mga etaw?"
14 Tuminubag sidan hu "Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Juan ha
Bautista daw sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun si Elias. Sa duma tag-
ikagi ha iyan ka kun si Jeremias daw ku iyan ka ba sa sabuwa duun hu mga
propita."
15 Ininsaan sidan hi Jesus hu "Sinyu, sin-u a man duun hu henà-henà nuy?"
16 Tuminubag si Simon Pedro hu "Iyan ka su Mesiyas sa Batà hu bubuhay
ha Dios."
17 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Simon ha batà hi Juan, napanalanginan
ka ta sa ingkatun-i nu tayana kenà pinaagi hu etaw dà ta impadayag ikaw hu
Amay ku diyà ta langit.
18 Ikagiyen ku ikaw ha iman sa ngaran nu iyan si Pedro ha tagkahulugan
hu Batu. Saena ha inikagi nu mahitenged kanak iyan daan batu ha malig-en
ha duun taena agtukura sa alan ha tumuu kanak daw saena harì en gayed
madaeg bisan pa hu kamatayen.
19 Iman igsalig ku ikaw sa yawi ta daw mapuwaan nu sa henà-henà hu etaw
ha agharian hu Dios. Saena ha igbaldeng nu dini ta kalibutan imbaldeng en
hu Dios diyà ta langit, daw sa igtugut nu dini ta kalibutan intugut en hu Dios
diyà ta langit."
20 Dayun binalaudan hi Jesus sa mga tinun-an din ha harì gayed manunul-
tul ha si Jesus iyan en su Mesiyas.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Mateo 16:21-28; Marcos 8:31 - 9:1; Lucas 9:22-27)

21 Sugud taena sinaysay hi Jesus duun hu mga tinun-an din ha kinahanglan
ha dumiyà gayed ta Jerusalem daw mag-antus hu madakel ha mga pasipala
hu mga magulang daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga
manunudlù hu Kasuguan, daw pahimatayan dan gayed ba duun hu ikatulu
ha aldaw mabanhaw dà.
22 Inubayan hi Pedro si Jesus daw baldenga hu kagi din "Ginuu, harì hayan
mahitabù ikaw."
23 Ba sumininalu si Jesus diyà ki Pedro daw ikagi hu "Awà ka dini ta kanak,
Satanas. Agkaelangan a ikaw ta sa henà-henà nu kenà kandin hu Dios ba
kandin dà hu etaw."
24 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu "Bisan sin-u sa
agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din gayed sa kandin ha
agkabayaan daw antusen din sa alan ha mga malegen bisan duun hu
kamatayen ta daw makasunud kanak.
25 Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba
saena ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì
ha hurà din katapusan.
26 Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha kalibutan ba
malaag sa kinabuhì din? Hurà gayed pakapalit hu kinabuhì ha hurà din
katapusan.
27 Siak sa Suled hu Kaet-etawan aglikù a dà dini ku malugay duma hu
mga balinsuguen hu Dios daw magpangaluanlag a iling hu Dios ha Amay
ku. Duun asem taena balesan din sa kada sabuwa sumalà hu mga binuhat
dan.

28 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha amin inyu tagtiyadeg dini iman ha
harì pa matay na maahà ad en inyu ha Harì.”

17

Sa Pagkahalin Hi Jesus
(Mateo 17:1-13; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

1 Su maiwas en sa haenem ha aldaw dinuma hi Jesus si Pedro, si Santiago
daw sa suled hi Santiago ha si Juan duun hu matangkaw ha bubungan ha
iyan dà sidan.
2 Duun hu atubangan dan tigkan nahalin si Jesus. Sa weleng din tagpan-
galuanlag iling hu aldaw daw sa pinaksuy din ben kaputì en gayed.
3 Tigkan daan nakahiwal diyà ta kandan si Moises daw si Elias ha
nakiglalang ki Jesus.
4 Dayun minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Ginuu, maayad ta dini kay. Ku
mabayà ka buhatan ku iman inyu hu tatulu ha lawig ta daw matukid kaw ki
Moises daw ki Elias.”
5 Su tag-ikagi pa si Pedro amin tagpangaluanlag ha gabun ha nakabungkus
kandan, daw amin lageng ha napuun duun ku gabun ha tagyanaen “Iyan
en haini pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku. Magpaliliman kaw
kandin.”
6 Su mapaliman haena ku mga tinun-an nangahaldekan gayed sidan aman
nangakaeb-eb sidan.
7 Ba inubayan sidan hi Jesus daw pan-ibiti sidan dayun ikagiyi hu “Bangun
kaw daw harì kaw agkangahaldek.”
8 Su humangad sidan iyan dan dà naahà si Jesus.
9 Su tagtubang en sidan diyà ta alug binalaudan sidan hi Jesus hu “Harì
nuy itultul haena sa naahà nuy hangtud ha mabanhaw a sa Suled hu Kaet-
etawan.”
10 Nanginginsà sa mga tinun-an diyà ta kandin hu “Imbà sa mga ma-
nunudlù hu Kasuguan tag-ikagi ha kinahanglan ha si Elias makauna gayed
dini dì hu Mesiyas?”
11 Si Jesus tuminubag hu “Laus gayed ha mauna dini si Elias daw mapa-
mandayan din sa alan.
12 Ba ikagiyen ku inyu ha nakadini en si Elias ba hurà kakilala hu mga
etaw aman bà dan dà pinasipalahi sumalà hu agkabayaan dan. Iling taena
ipaantus a daan kandan siak sa Suled hu Kaet-etawan.”
13 Dayun human nasabut hu mga tinun-an din ha iyan din tagsubayen si
Juan ha Bautista.

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

14 Su makauma si Jesus daw su tatulu ha tinun-an din duun hu mga etaw
amin daan etaw ha luminuhud duun hu atubangan din
15 ha minikagi hu “Ginuu, kahid-uwi sa batà ku ha maama ta agkabidbid
daw tag-antus gayed. Kapila en makaagbul duun hu hapuy daw duun hu
wahig.
16 Inuwit kud en duun hu mga tinun-an nu ba hurà dan gayed kaulii.”
17 Minikagi si Jesus hu “Sinyu ha mga etaw sa harì agtuu daw suminuway
duun hu pagkamatareng, nalugay en sa pagduma-dumahà taw. Inu pa diay
kalugay sa pag-angat ku ha tumuu kaw kanak? Uwita dini hayana sa batà.”

18 Binaldeng hi Jesus su busaw ha uminulin taena ha batà aman sagunà
guminuwà su busaw dayun naulian su batà.
19 Duminiyà ki Jesus sa mga tinun-an din ha iyan dà sidan daw ininsaan
dan hu “Imbà day hurà kabugaw su busaw ha uminulin ku batà?”
20 Tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy haena kabugaw ta kulang gayed sa
pagtuu nuy. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku sa pagtuu nuy iling dà
kaatiyù hu lisu hu mustasa mahimu en ha suguen nuy hayana sa bubungan
ha humalin diyà ta alug na makahalin gayed. Hurà gayed harì nuy mahimu.
21 Ba saena ha kalasi hu busaw mabugaw pinaagi dà gayed hu harì
agkaelangan ha pag-ampù.”

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32; Lucas 9:44-45)

22-23 Su panahun ha naamul si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta
Galilea inikagiyan sidan hi Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan laus ad en
itugyan duun hu aghimatay kanak ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw
a dà.” Tumenged taena nangaguul sa mga tinun-an hi Jesus.

Sa Buhis Hu Timplo

24 Su makauma en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Capernaum
ininsaan si Pedro hu mga manunukut hu buhis ta Timplo hu “Tagbayad ba
sa Manunudlù nuy hu buhis taena ha Timplo?”
25 Tuminubag si Pedro hu “Hee”.
Su makaseled en si Pedro diyà ta balay sagunà ininsaan hi Jesus hu
“Simon, inu sa kahenhenaa nu taini? Sin-u ba sa tagbayad hu buhis duun
hu mga harì dini ta kalibutan? Iyan ba sa mga sakup din daw ku iyan ba sa
mga langyaw?”
26 Tuminubag si Pedro hu “Iyan sa mga langyaw.”
Si Jesus minikagi ha “Ku iyan hayan harì ngaay magbayad hu buhis sa mga
sakup hu harì.
27 Ba para ha harì ki mapaukan taena ha mga manunukut hu buhis
pamanuwit ka diyà tayà ha danaw. Sa una ha sumambat ikaw timuen nu
sa salapì diyà ta bàbà din ta tumanan en haena ha ibayad ta hu buhis ta
Timplo.”

18

Sa Labaw Duun Hu Tagharian Hu Dios
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

1 Duun taena ha panahun duminiyà ki Jesus sa mga tinun-an din daw
ininsaan dan hu “Sin-u sa labaw duun hu tagharian hu Dios?”
2 Inumaw hi Jesus sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw ipaatubang din duun
hu mga tinun-an din
3 daw ikagi hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì kaw gayed
maharian hu Dios ku harì kaw maghinulsul daw harì kaw daan mailing hu
mga atiyuay ha mga batà.
4 Bisan sin-u sa magpaubus iling taini ha atiyuay ha batà iyan labaw duun
hu tagharian hu Dios.
5 Daw bisan sin-u haena sa agdawat hu batà iling taini tumenged kanak
agdawat daan kanak.

Sa Agkahimu Ha Panulay
(Mateo 18:6-9; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

6 “Bisan sin-u haena sa iyan agkahimu ha igpakasalà hu nakatuu en kanak
maayad pa ngaay ku ihiket sa lieg din duun hu adagi ha batu daw leneda diyà
ta dagat.
7 Pinakahaluhid-u gayed sa kaet-etawan tumenged hu panulay ha ig-
pakasalà dan. Iyan en haena bagad dini ta kalibutan ba kahid-u gayed taena
ha iyan agkahimu ha panulay.
8 Ku iyan igpakasalà nuy sa alima nuy daw sa paa nuy tampeda en haena
daw ilambeg. Maayad pa ku pungkul kaw ba amin nuy kinabuhì ha hurà din
katapusan dì sa daruwa sa alima nuy daw sa paa nuy ba ilambeg kaw diyà
ta Inferno ha duun sa hapuy ha harì en agkapedengan.
9 Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa sabuwa ha mata nuy lugita en haena
daw ilambeg. Maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy ba amin nuy kinabuhì
ha hurà din katapusan dì sa daruwa ba ilambeg kaw diyà ta Inferno.

Sa Karniro Ha Nalaag
(Mateo 18:10-14; Lucas 15:3-7)

10 “Mag-andam kaw ha harì nuy maminusan haena sa agkailing hu
atiyuay ha mga batà, ta ikagiyen ku inyu ha sa balinsuguen hu Dios ha
tagbantay kandan harì gayed agsuway duun hu atubangan hu Dios ha Amay
ku.
11 Siak sa Suled hu Kaet-etawan duminini a ta kalibutan hu pagpan-ahà
daw hu pagluwas taena ha nangalaag.
12 “Inu man sa henà-henà nuy? Ku amin etaw ha amin din nanggatus
ha mga karniro daw nalaag sa sabuwa duun, inu gid sa buhaten din? Sa
buhaten din iyan sa awaan din su kasiyaman daw siyam duun hu balalayan
daw pan-ahaa su sabuwa ha nalaag.
13 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku matulen din en haena sa
sabuwa adagi pa gayed sa kalipay din duun dì taena ha kasiyaman daw
siyam ha hurà kalaag.
14 Iling daan hu Amay taw diyà ta langit ha harì agkabayà ha amin malaag
duun hu mga batà din.

Sa Etaw Ha Nakasalà

15 “Ku amin nu duma ha nakasalà diyan ta ikaw elegan nu haena daw
ikagiyi hu salà din ha iyan kaw dà. Ku pagpalimanan ka kandin makag-uliay
kaw hu maayad ha pagdapità.
16 Ba ku harì ka kandin palimanan tumimù ka hu sabuwa daw ku daruwa
ba ha makapanistigus taena ha inikagi nu diyà ta kandin, ta ku amin sum-
bung kinahanglan gayed ha amin daruwa daw ku tatulu ha makapanistigus
taena.
17 Ku harì pa gayed magpaliliman isumbung haena duun hu tagkaamul-
amul ha mga tumutuu ha duma nu. Ku harì pa gayed magpaliliman isipen
nuy en haena ha hurà makakilala hu Dios daw iling hu limbungan.
18 “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa igbaldeng nuy dini ta kalibutan
imbaldeng en hu Dios diyà ta langit, daw sa igtugut nuy dini ta kalibutan
intugut en hu Dios diyà ta langit.
19 “Amin ku pa ag-ikagiyen ha ku amin daruwa inyu ha makag-uyun hu
agpanayuen nuy duun hu Amay ku diyà ta langit saena iila din gayed.
20 Ta ku amin bisan daruwa dà daw ku tatulu ba ha mag-amul-amul hu
pagsimba kanak diyà a daan duma kandan.”

Sa Harì Pagpasaylu

21 Duminiyà si Pedro ki Jesus daw nanginginsà hu “Ginuu, kapila ku ba
pasayluwa sa duma ku ha sigi dà pakasalà dini ta kanak? Taman ba hu
kapitu?”
22 Tuminubag si Jesus hu “Ikagiyen ku ikaw ha kenà bà dà kapitu ba pitu
ha kapituwan.
23 “Sa pagharì hu Dios agkailing hu harì ha nakahenà-henà ha husayen din
sa mga utang hu mga suluguen din diyà ta kandin.
24 Aman pinaelegan din su sabuwa ha nakautang hu sampulù ha libu.
25 Tumenged ta harì gayed pakabayad insugù ku harì ha ibaligyà haena sa
nakautang daw sa pamilya din daw sa mga butang din ta daw mabayaran sa
utang din.
26 “Ba su suluguen luminuhud duun hu atubangan taena ha harì daw
pagayuk hu kagi din ‘Ilahi a enà ikaw hu panahun ta agpan-ahà a pa hu
igbayad ku ikaw.’
27 Nahid-uwan haena ku harì aman pinanas din sa mga utang taena daw
ipaulì.
28 “Ba su tag-ulì en haena nasal-aw din su duma din ha suluguen ha
nakautang daan diyà ta kandin hu pila dà ha salapì. Pinekel din dayun su
suluguen daw ikagiyi hu ‘Bayari en su utang nu kanak.’
29 “Luminuhud daan haena diyà ta kandin daw pagayuk hu ‘Ilahi a enà
ikaw hu panahun ta agpan-ahà a pa hu igbayad ku ikaw.’
30 “Ba hurà din gayed haena kahid-uwi daw bà din dà paman impapurisu
taman ha makabayad.
31 Su maahà haena hu mga duma din ha suluguen nangapauk gayed sidan
aman insumbung dan duun ku harì.
32 “Dayun pinaelegan ku harì su suluguen din daw ikagiyi hu ‘Madaet ka
gayed ha suluguen ta pinanas kud sa ikaw ha mga utang dini ta kanak ta
migpagayuk ka.
33 Imbà nu hurà kahid-uwi su duma nu ha nakautang diyan ta ikaw iling
hu kahid-uwi ku ikaw?’
34 Napauk gayed tungkay haena sa harì aman impapurisu din haena sa
suluguen taman ha maaminan din mabayaran sa utang din.
35 “Iling daan taena sa buhaten diyan ta inyu hu Amay ku diyà ta langit ku
harì nuy gayed pasayluwen sa duma nuy.”

19

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay
(Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

1 Su makapenga si Jesus magtudlù uminawà diyà ta Galilea daw likù ta
Judea layun ta Jordan.
2 Madakel daan sa agkangadaluwan ha namanduma kandin daw nangau-
lian din sidan diyà.
3 Amin daan mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin aman
ininsaan dan hu “Intugut ba hu Kasuguan taw ha endaan hu maama sa
asawa din bisan ku hurà hinengdan?”
4 Tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa sa lalang hu Dios ha
tagyanaen ‘Su tanghagaen hu Dios sa alan binuhat din sa maama daw sa
bahi’?
5 Daw tagyanaen daan ‘Iyan haini hinengdan ha ag-awaan hu maama sa
mga laas din daw duun en ag-amul hu asawa din ta nasabuwa en sidan sa
daruwa ha etaw.’

6 Pinaagi taena kenà en sidan daruwa ba sabuwa dà. Aman sa sinabuwa
en hu Dios harì gayed mabaluy ha ipagsuwayà hu etaw.”
7 Ba su mga Fariseo uminikagi hu “Imbà isugù hi Moises ha sa maama ku
agkabayaan din en ag-endai sa asawa din ilahan din haena hu kasulatan hu
pag-endaay dayun human din ipahipanaw?”
8 Tuminubag si Jesus hu “Intugut hi Moises sa pag-endaay ta madesen
gayed sa henà-henà nuy, ba su tanghagaen hu Dios sa alan hurà din itugut
sa pag-endaay hu mig-asawa.
9 Ikagiyen ku inyu ha saena ha ag-endaan din sa asawa din ha hurà
makasalà na ku mangasawa hu lain ha bahi makapanapaw.”
10 Uminikagi sa mga tinun-an hi Jesus diyà ta kandin ha “Ku iyan diay
hayana maayad pa hu maama ku harì en mangasawa.”
11 Ba si Jesus tuminubag hu “Harì hayan agkadawat hu alan ta iyan dà
haena sa daan en pinilì hu Dios ha harì mangasawa.
12 Amin mga katarengan ha sa maama harì agpangasawa, sa duma kandin
en ha pagkaetaw sa harì agpangasawa, sa duma daan harì en agkabaluy
agpangasawa, daw sa duma harì en agpangasawa ta daw harì maelangan
sa pagsangyaw din mahitenged hu pagharì hu Dios. Saena ha napilì hu Dios
ha harì en mangasawa kinahanglan ha dawaten din haini.”

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 Amin mga atiyuay ha mga batà ha inuwit diyà ki Jesus ta daw madampà
din daw maampuan sidan. Saena ha mig-uwit kandan binaldeng hu mga
tinun-an hi Jesus.
14 Ba uminikagi si Jesus hu “Ipaubay dini ta kanak sa mga batà daw
harì nuy sidan agbaldenga, ta sa mga etaw ha iling taini ha mga batà iyan
tagharian hu Dios.”
15 Su madampà din sidan daw ampui uminawà si Jesus diyà.

Sa Sapian Ha Etaw
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Amin etaw ha duminiyà ki Jesus daw nanginginsà hu “Manunudlù, inu
man sa maayad ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din
katapusan?”
17 Tuminubag si Jesus hu “Imbà nu ig-insà ku inu sa maayad? Iyan
dà sa Dios maayad. Ku agkabayà ka hu kinabuhì ha hurà din katapusan
kinahanglan ha tumanen nu sa Kasuguan hu Dios.”
18 Saena ha etaw tuminubag hu “Inu man ha sugù duun taena ha Kasug-
uan?”
Minikagi si Jesus hu “Harì ka mangimatay daw harì ka manapaw, harì ka
daan manakaw daw harì ka magbutang-butang,
19 tahura daan sa mga laas nu daw palanggaa sa mga duma nu iling hu
pagpalanggà nu hu kaugalingen nu.”
20 Ba tuminubag haena sa etaw hu “Binuhat kud en hayana. Inu pa sa hurà
ku kabuhat?”
21 Minikagi si Jesus ha “Ku agkabayà ka ha mahimpit ka gayed ipamaligyà
sa alan ha mga butang nu dayun sa halin taena ipan-ila duun hu mga
makaluluuy ta daw magsapian ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini
lumikù ka dini daw sunud ka kanak.”
22 Su mapaliman ku etaw su inikagi hi Jesus huminipanaw haena ha
naguul gayed ta madakel tungkay sa mga katigayunan din.

23 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Laus gayed sa ag-
ikagiyen ku inyu ha malegen tungkay ha maharian hu Dios sa etaw ha
sapian.
24 Ikagiyen ku inyu ha malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu
hu dagum dì hu sapian ha maharian hu Dios.”
25 Su mapaliman haena hu mga tinun-an tungkay gayed sidan nangabe-
leng daw nanginginsà sidan hu “Sin-u dà diay sa mailahan hu kinabuhì ha
hurà din katapusan?”
26 Uminahà diyà ta kandan si Jesus daw kagi din “Saena harì gayed
agkabaluy hu etaw ba sa alan agkahimu hu Dios.”
27 Dayun minikagi si Pedro hu “Inawaan day sa alan ta daw makasunud
kay ikaw. Inu man sa igbales nu kanay?”
28 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
umuma sa panahun ha bag-uwen sa alan daw siak sa Suled hu Kaet-etawan
minuu a duun hu trono. Sinyu sa sampulù daw daruwa ha mga tinun-an
makapinuu kaw daan duun hu mga trono daw pagharian nuy haena sa
sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel.
29 Sa alan ha inawaan dan sa mga bugtà dan daw sa balay dan, sa mga
suled dan, sa mga laas dan daw sa mga batà dan tumenged hu pagsunud
kanak, bisan iman ha panahun makadawat en gayed sidan hu madakel pa
dì taena ha inawaan dan daw maangken dan daan sa kinabuhì ha hurà din
katapusan.
30 Madakel iman ha mga etaw sa tagkauna ba iyan diay mahudiyan, daw
amin daan etaw ha hudiyan iman ba iyan diay mauna.

20

Sa Mga Sinuhulan

1 “Sa pagharì hu Dios agkailing hu etaw ha suminelem nan-ahà hu agsuhu-
lan din ha magtalabahu duun hu uma din.
2 Su mga etaw ha naahà din pigsabutan dan ha agsuhulan din sidan hu
tigsabuwa ha salapì ta iyan haena naanadan ha suhul hu sabuwa ha etaw
kada aldaw, dayun impatalabahu din sidan.
3 “Su agliwaraan en sa seselem nan-ahà dà paman haena hu mga etaw ha
bà dà tagtimaay diyà ta baligyaanan.
4 Inikagiyan din sidan hu ‘Magtalabahu kaw daan duun hu uma ku ta
agsuhulan ku inyu hu tumanan ha suhul nuy.’
5 Aman saena ha mga etaw migtalabahu dayun.
“Amin pa daan impatalabahu din su agkaugtu en daw su agkabalalay en
sa aldaw.
6 Su agsalep en sa aldaw minisab pa gayed nan-ahà hu mga etaw ha bà dà
tagtimaay. Aman ininsaan din hu ‘Imbà kaw bà dà tag-aldaw tagtimaay?’
7 “Tuminubag sidan ha ‘Hurà man tagpatalabahu kanay.’
“Aman inikagiyan din sidan hu ‘Diyà kaw ta uma ku daw magtalabahu
kaw.’
8 “Su agpanukilem en inikagiyan din su sinaligan din hu ‘Amul-amulen sa
mga etaw ha migtalabahu daw iyan nu unahan suhulan su nahudiyan.’
9 “Saena ha daw en migtalabahu su sumalep en sa aldaw nasuhulan hu
tignangkabuuk ha salapì.

10 Aman saena ha suminelem dà migtalabahu nakahenà-henà ha adagi
gayed sa kandan ha suhul dì su nahudiyan, ba tigsabuwa dà daan ha salapì
sa insuhul kandan.
11 Su matimù dan en haena sa salapì migtamudmud su nauna duun ku
agpanuhul
12 hu kagi dan 'Saena ha nahudiyan nangkauras dà sa pagtalabahu dan,
ba sikay sa nangauna minaldaw kay magtalabahu daw napasù-pasuan kay
pa gayed na impag-iling nu dà sa insuhul nu kanay.'
13 "Ba saena ha tagpanuhul minikagi ha 'Hurà ku inyu limbungi ta sa
nauyunan taw ha suhulan ku inyu hu tignangkabuuk ha salapì in-ila ku
inyu.
14 Timua nuy en haini daw ulì kaw en. Iyan en pagbayà ku ha sa nahudiyan
ilahan ku daan iling hu insuhul ku inyu.
15 Kenà ba iyan a man tagbayà hu salapì ku? Imbà kaw agkasina ta
kalalagan a?'
16 "Aman sa etaw ha tagkahudiyan iyan diay mauna, daw madakel sa
tagkauna iman ha iyan man diay mahudiyan."

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Su tagdiyà si Jesus ta Jerusalem tinabis din sa mga tinun-an din daw
ikagiyi sidan hu
18 "Tagdiyà kuy en iman ta Jerusalem. Siak sa Suled hu Kaet-etawan
itugyan a duun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga
manunudlù hu Kasuguan. Hukuman a kandan hu kamatayen
19 daw itugyan a daan kandan duun hu mga etaw ha kenà Judio ha iyan
magtameyes daw maglagkut kanak. Dayun ilansang a kandan duun hu krus
ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà."

Sa Paghangyù Hu Inay Hi Santiago Daw Hi Juan
(Mateo 20:20-28; Marcos 10:35-45)

20 Sa asawa hi Zebedeo duma hu daruwa ha mga batà din ha tinun-an
duminiyà ki Jesus daw luminuhud duun hu atubangan din ta amin din
aghangyuen.
21 Aman ininsaan hi Jesus hu "Inu man sa agkabayaan nu?"
Tuminubag haena hu "Sa aghangyuen ku ikaw iyan sa ku magharì ka
asem saini ha mga batà ku iyan ipapinuu duun hu abay nu, sa sabuwa diyan
ta kawanan daw sa sabuwa diyan ta gibang nu."
22 Ba inikagiyan hi Jesus su daruwa hu "Harì nuy gayed agkatun-an sa
taghangyuen nuy. Maantus nuy ba sa mga melegen ha maul-ulahan ha
madani en makauma dini ta kanak?"
Tuminubag sidan hu "Hee, maantus day."
23 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Maagiyan nuy gayed sa malegen ha maul-
ulahan iling hu kanak, ba kenà a iyan tagbayà ku sin-u sa makapinuu dini ta
kawanan ku daw ta gibang ku ta iyan tagbayà taena sa Amay ku."
24 Su mapaliman haena ku sampulù ha mga duma dan ha tinun-an
napaukan dan gayed su daruwa ha migsuled.
25 Inamul hi Jesus su mga tinun-an din daw ikagiyi hu "Natun-an nuy en
ha sa mga punuan hu kenà mga Judio iyan tagbayà hu mga sakup dan daw
sa mga sinaligan dan iyan tagsugù hu mga ginsakupan dan.
26 Ba saena harì mahimu diyan ta inyu ta ku amin inyu agkabayà ha iyan
labaw kinahanglan ha iyan mabuhat ha suluguen nuy,

27 daw ku amin inyu agkabayà gayed ha iyan tungkay labaw kinahanglan
ha iyan daan ulipen hu alan.
28 Bisan siak sa Suled hu Kaet-etawan kenà ku iyan indini ta kalibutan ta
daw mabuligan a hu mga etaw, ba sa pagdini ku iyan sa pagbulig daw sa
pagpakamatay ta daw malibri sa kaet-etawan ha naulipen hu salà.”

Sa Pagbulung Hu Daruwa Ha Buta
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

29 Su tag-awà en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Jerico madakel
gayed sa mga etaw ha namanduma kandan.
30 Amin daan daruwa ha buta ha tagpinuu diyà ta kilid ta dalan. Su
mapaliman dan ha aglabay en si Jesus diyà ta kandan nangulahì sidan hu
“Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwi kay ikaw.”
31 Binaldeng sidan hu mga etaw ta igpahagteng dan ngaay, ba bà dà nasì
kadaging sa pangulahì dan ha tagyanaen “Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-
uwi kay man ikaw.”
32 Aman tuminaleen si Jesus daw umawa su mga buta ha kagi din “Inu man
sa agkabayaan nuy ha buhaten ku diyan ta inyu?”
33 Tuminubag sidan hu “Ginuu, makaindan kay ngaay.”
34 Nahid-uwan gayed sidan hi Jesus aman dinampà din sa mga mata dan.
Sagunà sidan nakaindan daw pamanduma ki Jesus.

21

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Nakauma si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Betpage diyà ta Buntud
ta Olibo saena ubay en diyà ta Jerusalem. Sinugù hi Jesus sa daruwa ha
tinun-an din
2 ha tagyanaen “Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw
diyà maahà nuy sa intagkes ha asno daw amin din nati. Hukada nuy haena
daw tuyuka dini ta kanak.
3 Ku amin manginginsà inyu hu ‘Imbà nuy hayana agtimua?’ ikagiya nuy
ha ‘Agkinahanglanen haini hu Ginuu’ dayun sagunà din haena itugut inyu.”
4 Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi hu propita
ha tagyanaen
5 “Tultuli nuy sa mga taga-Jerusalem hu ‘Sa Harì nuy pakauma en saena
maluluy-en daw taglulan duun hu nati hu asno.’ ”
6 Huminipanaw haena sa mga tinun-an hi Jesus daw buhata su insugù
kandan.
7 Tinuyuk dan su asno daw sa nati din daw binalhenan dan haena hu mga
bisti dan dayun luminulan si Jesus duun.
8 Madakel ha mga etaw sa migbuklad hu mga bisti dan daw mga palwa
duun ku dalan ha ag-agiyan hi Jesus.
9 Sa madakel ha mga etaw ha nakalibut diyà ki Jesus nangulahì ha
tagyanaen
“Dayeen gayed sa Kaliwat hi David. Panalanginan haini sa nakauma ha
sinugù hu Dios. Dayeen gayed sa Dios ha diyà ta langit.”
10 Su makauma en si Jesus diyà ta Jerusalem nabibu sa kaet-etawan daw
migpainsaay sidan hu “Sin-u man hayana?”
11 Tuminubag haena sa namanduma ki Jesus hu “Iyan en haini si Jesus ha
propita ha diyà napuun ta Nazaret ha sakup ta Galilea.”

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

12 Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw pan-abuga sa mga tagbabaligyà
daw sa tagpamalit duun. Pinamantang din sa mga lamisahan taena ha
tagpamaylu hu salapì daw sa mga pinun-ayà hu tagbabaligyà hu mga
salapati
13 daw ikagiyi sidan hu "Nakasulat en sa lalang hu Dios ha tagyanaen
'Sa Timplo ku iyan alampuanan.' Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga
tulisan."
14 Duun taena ha Timplo namandiyà ki Jesus sa mga buta daw sa mga
piang aman nangaulian din sidan.
15 Ba sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù
hu Kasuguan su maahà dan sa belenganen ha binuhat hi Jesus daw su
mapaliman dan sa mga batà duun hu Timplo ha tagkulahiay hu "Dayeen sa
Kaliwat hi David" nangapauk-pauk gayed sidan.
16 Ininsaan dan si Jesus hu "Agkapaliman nu ba haena sa tag-ikagiyen
dan?"
Tuminubag si Jesus hu "Agkapaliman ku man. Hurà nuy ba diay kabasa
haena sa lalang hu Dios ha tagyanaen
'Intudlù hu Dios sa hustu ha pagdayè kandin duun hu mga batà.' "
17 Dayun inawaan sidan hi Jesus diyà ta Jerusalem daw diyà dà tu-
miniduga ta Betania.

Sa Pagkagangu Hu Kayu Ha Igira
(Mateo 21:18-22; Marcos 11:12-14,20-24)

18 Su maselem pa tungkay luminikù dà si Jesus diyà ta Jerusalem. Su diyà
pa ta dalan agkauhul gayed.
19 Naahà din sa kayu ha igira aman duminuun taena ba hurà din naahà ha
bunga. Dayun inikagiyan hi Jesus su kayu hu "Harì kad en gayed mamunga."
Saena sagunà nagangu.
20 Su maahà haena hu mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed sidan nanga-
beleng aman minikagi sidan hu "Imbà gid sagunà dà kagangu su kayu?"
21 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku amin
nuy pagsalig duun hu Dios daw harì kaw gayed magduwa-duwa mabaluy
nuy gayed daan haini sa binuhat ku duun taini ha kayu ha igira. Daw kenà
haini iyan dà ta bisan pa ku ikagiyan nuy hayana sa bubungan hu 'Agbul ka
diyà ta dagat' saena matuman gayed.
22 Ku sumalig kaw hu Dios madawat nuy sa bisan inu ha agpanayuen nuy
pinaagi hu pag-ampù."

Sa Katenged Hi Jesus
(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

23 Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw su tagpanudlù en duminiyà
ta kandin sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang.
Ininsaan dan haena hu "Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu
kagahem hu pagbuhat taena?"
24 Ba tinubag sidan hi Jesus hu "Ag-insaan ku daan inyu. Ku matubag nuy
haini ikagiyen ku inyu sa katenged ku hu pagbuhat taena.
25 Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu pagbautismu?
Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?"
Miglalang-lalang sidan ha "Ku kagi taw iman ha iyan sa Dios insaan kuy
kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan.

26 Ba ku ikagiyen taw daan ha etaw dà mapaukan kuy hu mga etaw ha
tuminuu gayed ha propita si Juan.”
27 Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa “Hanaw ta.”
Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku iyan hayana harì ku daan inyu ag-
ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena.

Sa Daruwa Ha Sinugù

28 “Inu man sa kahenhenaa nuy taini? Amin etaw ha daruwa sa malmalaki
din. Sinugù din haena sa magulang hu kagi din ‘Magtalabahu ka iman diyà
ta uma.’
29 “Ba bà dà haena tuminubag sa batà hu ‘Harì a agkabayà.’ Ba su malugay-
lugay nahalin dà sa henà-henà din aman duminiyà dà ta uma.
30 “Dayun si Amay din duminuun daan ku sabuwa ha batà din daw sugua
haena diyà ta uma. Minikagi haena hu ‘Hee, dumiyà a’ ba hurà haena diyà
ta uma.
31 “Sin-u man duun taena ha mga batà sa nakatuman hu insugù hu amay
dan?”
Tuminubag sidan hu “Iyan haena sa magulang.”
Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha saena
ha limbungan ha manunukut hu buhis daw su madaet ha mga bahi iyan
mangauna dì inyu ha pagharian hu Dios.
32 Ta nakadini si Juan ha Bautista hu pagpaahà inyu hu paagi ha mabuhat
kaw ha matareng ba hurà nuy tuuwi. Ba saena ha mga limbungan daw sa
madaet ha mga bahi tuminuu kandin. Bisan su maahà nuy en ha namanuu
sidan ba hurà kaw gihapun tuu daw hurà kaw daan maghinulsul hu mga
salà nuy.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan
(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

33 “Palilimani nuy haini sa pananglitan. Amin etaw ha amin din uma ha
pinamulahan hu paras. Linibut din haena hu alad daw migbangbang hu
pangemesà hu mga bunga din daw miglawig daan hu timaay taena ha mga
tag-alima duun. Dayun pinaalimahan din haena daw pahiphipanaw duun
hu madiyù ha banuwa.
34 Su bungahan en su paras sinugù din sa mga suluguen din duun ku mga
sinaligan din ha tag-alima hu parasan ta daw matimù taena sa kandin ha
bahin.
35 Ba su mga sinugù din bà dà pinan-ibiti ku mga sinaligan, sa sabuwa
binunalan dan, sa sabuwa hinimatayan dan daw sa sabuwa binatu dan
hangtud ha matay.
36 Dayun impalupug ku tag-iya ku uma sa madakel pa ha suluguen dì su
nauna ba iyan gihapun haena binuhat kandan.
37 “Sa katapusan iyan din en paman sinugù su batà din ta sa henà-henà din
‘Tahuran dan gayed haini tumenged ta batà ku.’
38 “Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang sidan hu ‘Iyan
en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta daw maangken taw en haini sa
parasan.’
39 Aman inuwit dan diyà ta guwà taena ha parasan daw himatayi.
40 “Ku makauma sa tag-iya taena ha parasan inu man sa buhaten din duun
ku mga sinaligan din?”
41 Tuminubag sidan hu “Panhimatayan din gayed sidan dayun su parasan
paalimahan din hu lain ha iyan mag-ila kandin hu bahin hu bunga taena.”

42 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Hurà nuy ba kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen
'Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà din pulus iyan
man diay mahinengdanen ta iyan pakapalig-en hu balay. Belenganen
gayed haena ta iyan sa Dios migbuhat duun.'
43 "Aman ikagiyen ku inyu ha kenà kaw iyan pagharian hu Dios ta iyan dà
sa mga etaw ha tagtuman hu agkabayaan din.
44 Saena ha makadaghà duun taini ha batu magebà gayed, daw saena daan
ha mahulugan taini ha batu mabekbek gayed."
45 Su mapaliman hu mga Fariseo daw hu mga labaw ha mga sinaligan hu
paghalad haena sa mga pananglitan hi Jesus natun-an dan ha iyan en sidan
tagsubayen din.
46 Aman nan-ahà sidan hu paagi ha madakep dan si Jesus, ba nahaldek
sidan hu mga etaw ta si Jesus nakilala dan en ha propita.

22

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Kaamulan
(Mateo 22:1-14; Lucas 14:15-24)

1 Si Jesus duminayun minikagi duun hu mga etaw pinaagi hu mga panan-
glitan ha tagyanaen
2 "Sa tagharian hu Dios agkailing hu harì ha nangandam hu kaamulan ta
sa batà din agpangasawa.
3 Pinaelegan din sa mga inimbita ha dumiyà en sidan ba namalibad haena.
4 "Dayun pinaisaban din dà sidan pinaelegan hu lain ha mga suluguen
hu kagi din 'Ikagiyi su mga inimbita ha nalapà en su mga baka daw su
impalambù ha mga nati daw linamisa en daan sa pagkaen. Ipaagpas en
sidan ipadini.'
5 "Ba saena ha pinan-elegan hurà en magsima ba bà dà duminayun hu
kandan ha mga buluhaten, sa sabuwa duminuun ku uma din daw sa sabuwa
duminuun hu patigayun din.
6 Sa duma kandan bà dan dà pinan-ibiti su mga suluguen ku harì daw
pagagayhai dayun panhimatayi.
7 Su matun-an haena ku harì tungkay gayed napauk, aman pinaelegan
din hu mga sundalu haena sa nangimatay ku mga suluguen din daw mahi-
matayan daan sidan dayun pigbigsulan dan daan haena sa banuwa.
8 "Inikagiyan din sa duma ha mga suluguen din hu 'Napengahan en sa
lamisa ba saena ha pinan-imbita ku kenà angayan ha dumini.
9 Aman pamanduun kaw hu mga dalan daw pan-imbitaha sa bisan sin-u
ha maahà nuy.'
10 Dayun namanhipanaw su mga suluguen daw pan-imbita hu bisan sin-u
ha naahà dan sa maayad daw sa madaet, aman napanday gayed napunù su
balay ku harì.
11 "Ba su makaseled su harì ta ag-ahaen din sa mga etaw naahà din su
maama ha hurà magpinaksuy para hu kaamulan.
12 Inikagiyan din haena hu 'Imbà ka makaseled dini ha sa bisti nu kenà
man para hu kaamulan?' Saena ha etaw hurà gayed makatubag.
13 "Dayun inikagiyan ku harì sa mga sinaligan din hu 'Bakusa haini daw
ilambeg duun hu kasukileman diyà ta guwà ha duun makag-ulahuay hu
kalugul daw magkangget sa mga ngipen din hu kasakitan.'
14 "Madakel sa inimbita hu Dios ba atiyuay dà sa pinilì."

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

15 Naman-awà su mga Fariseo daw miglalang-lalang ku in-inuwen dan ta
daw amin maikagi hi Jesus ha ikasumbung dan kandin.
16 Aman sinugù dan diyà ki Jesus sa mga sakup dan daw sa mga sakup
hi Herodes. Dayun saena sidan uminikagi diyà ki Jesus hu "Manunudlù,
natun-an day ha matareng ka gayed daw iyan nu dà tigtudlù sa kamatuuran
mahitenged hu Dios. Harì ka agkauwit hu mga henà-henà hu mga etaw ta
hurà nu kandan igpalabi.
17 Aman ikagiyi kay ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha magbayad kuy
hu buhis diyà ki Cesar."
18 Ba natun-an hi Jesus ha madaet sa tuyù dan aman inikagiyan din sidan
hu "Sinyu sa bà dà tagpasibù-sibù, imbà a inyu tagsulay-sulaya?
19 Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad nuy hu buhis." Inuwit dan su salapì
20 dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Sin-u ha weleng daw ngaran sa
nakaugsak duun taini ha salapì?"
21 Tuminubag sidan hu "Iyan si Cesar sa Harì ta Roma."
Dayun inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku kandin diay haini kinahanglan ha
iila nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy daan duun hu Dios sa kandin ha
bahin."
22 Su mapaliman dan haena tungkay sidan nangabeleng dayun inawaan
sidan hi Jesus.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

23 Duun taena ha aldaw amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha
mga etawa harì agtuu ha mabanhaw sa etaw,
24 aman inikagiyan dan si Jesus hu "Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises
tagyanaen 'Ku matay sa maama ba hurà pa sidan pamatà ki Asawa din
kinahanglan ha sa suled taena ha maama asawahen din su bahi ha nabalu
ta daw ku magbatà sidan kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.'
25 Su anay amin dini pitu ha migsusuled ha pulus maama. Sa kamagu-
langan kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà na minatay en. Aman
inasawa ku manghud din su bahi ha nabalu
26 ba saena ha maama hurà en daan sidan pamatà na minatay en daan
hangtud ha su migsusuled alan nakaasawa ku bahi ba alan daan minatay.
27 Dayun minatay daan su bahi.
28 Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha asawa ku bahi
sa pulus man nakaasawa kandin su pitu ha migsusuled?"
29 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Maal en sa tag-ikagiyen nuy tumenged
ta hurà nuy katun-i sa insulat ha lalang hu Dios daw sa pagkagamhanan din.
30 Asem ku mabanhaw en sa mga nangamatay agkailing sidan hu mga
balinsuguen hu Dios diyà ta langit ha harì en agpangasawa.
31 Mahitenged hu pagkabanhaw taena ha mga minatay hurà nuy ba diay
kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen
32 'Iyan a Dios ha tagsimbahen hi Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.'
Kenà haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay."
33 Su mapaliman haena hu mga etaw nangabeleng gayed sidan hu katud-
luanan din.

Sa Tungkay Labaw Ha Sugù
(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

34 Su matun-an hu mga Fariseo ha hurà en makatubag ki Jesus sa mga
Saduceo sagunà sidan mig-amul-amul.
35 Amin kandan sabuwa ha manunudlù hu Kasuguan ha nanginginsà
daan ki Jesus hu pagsulay kandin ha tagyanaen
36 "Manunudlù, inu man sa labaw gayed duun hu alan ha Kasuguan?"
37 Tuminubag si Jesus hu " 'Palanggaa nuy gayed sa Dios ha Magbabayà
nuy'
38 ta iyan haena tungkay labaw daw nauna ha sugù duun hu Kasuguan.
39 Sa ikaduwa ha labaw ha sugù iyan sa 'Palanggaa sa mga duma nuy iling
hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy.'
40 Sa Kasuguan daw sa lalang hu Dios pinaagi hu mga propita matuman
en ku buhaten nuy haini sa daruwa ha sugù."

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

41 Su tag-amul-amul sa mga Fariseo ininsaan sidan hi Jesus hu
42 "Inu sa kahenhenaa nuy hu Mesiyas? Sin-u man haena ha kaliwat?"
Tuminubag sidan hu "Saena kaliwat hi David."
43 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku iyan hayana imbà man makaikagi
si David su ulinan hu Balaan ha Ispiritu ha Ginuu din sa Mesiyas? Ta
tagyanaen
44 'Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha "Dini ka pinuu ta kawanan ku hangtud
ha madaeg ku sa mga kuntra nu." '
45 Ku inikagi hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat din dà paman
haena ha kaliwat?"
46 Hurà en gayed agpakatubag ki Jesus daw sugud taena ha aldaw hurà en
uminamel hu pagpanginginsà kandin.

23

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Mateo 23:1-28; Marcos 12:38-40; Lucas 11:39-46,52; 20:45-47)

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga etaw daw sa mga tinun-an din hu
2 "Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo iyan sinaligan ha
magtudlù hu Kasuguan hi Moises.
3 Aman kinahanglan ha palilimanan nuy daw tumanen nuy sa alan ha
igsugù dan inyu. Ba harì nuy ilingan sa mga buhat dan ta harì dan
tagbuhaten sa tigtudlù dan inyu.
4 Mabegat gayed sa mga tulumanen ha igpabuhat dan hu mga etaw ba
bisan ganì sidan harì dan daan agkatuman haena.
5 "Tagbuhaten dan sa alan hu pagpaaluahà hu mga etaw. Impamedbed
dan sa lalang hu Dios diyà ta tangad dan daw ta alima dan daw tagmagayad
daan sidan hu pinaksuy.
6 Ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan ha iyan sidan una igpakaen,
daw ku diyà sidan ta simbahan iyan dan daan agkabayaan sa madagway ha
pinun-ayà.
7 Agkalipay daan sidan ku tahuran hu mga etaw duun hu baligyaanan daw
ikagiyen sidan ha Manunudlù.
8 "Ba harì nuy tugutan sa mga etaw ha umawen kaw kandan ha Ma-
nunudlù ta migsusuled kaw dà daw iyan a dà Manunudlù nuy.

9 Daw harì nuy daan ngaranan sa bisan sin-u dini ta kalibutan ha Amay
nuy ta sabuwa dà sa Amay nuy ha iyan sa Dios diyà ta langit.
10 Daw harì nuy daan igtugut ha umawen kaw hu Ginuu ta iyan a dà Ginuu
siak sa Mesiyas.
11 Saena ha labaw inyu iyan mabuhat ha suluguen nuy
12 ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus
igpatangkaw.

13 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Harì kaw agkabayà ha maharian kaw hu
Dios daw saena ha agkabayà ngaay agbaldengen nuy.

14 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Aglupigan nuy sa mga balu ha bahi daw
ag-agawen nuy Baligyaanan sa mga katigayunan dan dayun agtambunan
nuy sa madaet ha mga buhat nuy pinaagi hu pag-ampù ha malugayad.
Tumenged taini adagi gayed sa silut inyu.

15 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Madiyù gayed sa napayanan-an nuy ta bà
nuy en nangalayun sa dagat hu pagkabig hu sabuwa ha etaw, ba sa intudlù
nuy taena ha kinabig nuy nakapadaet kandin ha iyan ipaka-Inferno din.

16 "Kahid-u nuy gayed ta agkailing kaw hu buta ha tagkipit hu buta daan.
Tag-ikagi kaw ha 'Ku ipanumpà hu etaw sa Timplo mahimu haena ha harì
din tumanen, ba ku iyan din ipanumpà sa bulawan duun taena ha Timplo
tumanen din gayed haena.'
17 Mga buang-buang kaw gayed daw mga buta. Hindu man dapit sa
mahal? Iyan ba su bulawan daw ku iyan ba sa Timplo?
18 Tag-ikagi kaw daan ha 'Ku ipanumpà hu etaw sa halaran mahimu haena
ha harì din tumanen, ba ku iyan din ipanumpà sa inhalad tumanen din
gayed haena.'
19 Mga buta kaw gayed. Hindu man dapit sa labaw? Iyan ba sa halad daw
ku iyan ba sa halaran?
20 Aman sa etaw ha igpanumpà din sa halaran sa alan ha nakaugsak duun
taena nakalagkes en hu impanumpà din.
21 Daw ku amin etaw ha igpanumpà din sa Timplo kenà haena iyan dà ta
nakalagkes en daan sa Dios ha tagtimà duun.
22 Daw ku amin etaw ha iyan din igpanumpà sa langit nakalagkes en daan
sa trono daw sa Dios ha tagpinuu duun.

23 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Ig-ulì nuy duun hu Dios sa ikasampulù
hu bisan mga atiyuay ha pamulahen nuy ba iyan nuy agbay-anan sa labaw
duun hu Kasuguan ha iling hu pagkamatareng daw hu pagkamahid-uwen
hu duma nuy daw hu pagkakasaligan. Kinahanglan ha iila nuy sa mga
ikasampulù ba buhaten nuy gayed daan sa duma ha kasuguan.
24 Iling kaw hu buta ha tagkipit hu duma din ha buta. Bà su ag-awaen nuy
sa langaw duun hu baung ha ag-inuman nuy ba aglam-eden nuy sa kabayu.

25 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Agkailing kaw hu baung daw lampay ha
hinenawan sa guwà ba mahugaw sa seled, ta tagtuman kaw gayed hu mga
tulumanen ba sa henà-henà nuy madaet ta limbungan daw agapan kaw.

26 Sinyu sa mga Fariseo, bà kaw su buta. Kinahanglan ha unahen nuy
henawan sa seled taena ha baung daw lampay dayun malimpyuwan daan
sa guwà.
27 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Iling kaw hu madagway ha lungun ha
pigpintalan hu maputì sa guwà ba diyà ta seled mga tul-an daw mga sagu
hu etaw.
28 Iling kaw taena ta ku tag-ahaen kaw hu etaw bà kaw su matareng ba sa
henà-henà nuy bà dà tagpasibù-sibù daw masinupaken gayed.

Sa Silut Hu Mga Fariseo
(Mateo 23:29-36; Lucas 11:47-51)

29 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga
Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Tagbuhat kaw hu mga madagway ha lebeng
para hu mga propita daw agdayan-dayanan nuy sa mga lebeng hu mga
matareng ha etaw
30 daw kagi nuy ‘Ku duduun kay en ngaay su panahun hu mga gin-apuan
day harì day gayed mabuhat sa iling taena ha pinanhimatayan dan sa mga
propita.’
31 Pinaagi hu tag-ikagiyen nuy pakapaahà gayed ha mga kaliwatan kaw
taena ha mga etaw ha mighimatay hu mga propita.
32 Aman dayuna nuy en sa mga buhat ha madaet ta hurà haena kapenga
hu mga gin-apuan nuy.
33 “Iling kaw gayed hu mga bunsalagan. In-inuwen nuy gid ha harì kaw
makaagbul diyà ta Inferno?
34 Agsuguen ku sa mga tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw sa mga matatau
ha etaw daw mga manunudlù. Sa duma kandan himatayan nuy daw
ilansang nuy duun hu krus, sa duma lagkutan nuy duun hu mga simbahan
daw aglasayen nuy sidan bisan hindu sidan agpayanaen.
35 Tumenged taena silutan kaw gayed hu Dios ta pighimatayan nuy sa mga
etaw ha matareng sugud ki Abel payanaen en ki Zacarias sa batà hi Barakias
ha duun nuy dà pighimatayi hu pigtaliwaraan ku Timplo daw ku halaran.
36 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sinyu sa mga etaw iman silutan
kaw gayed hu Dios.

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem
(Mateo 23:37-39; Lucas 13:34-35)

37 “Sinyu sa mga taga-Jerusalem ha agpangimatay hu mga propita daw
tagbatu daan hu mga etaw ha agsuguen diyan, agtanulen ku ngaay inyu iling
hu manuk ha ag-amulen din sa mga piyak din diyà ta pakpak din ba harì kaw
man agkabayà.
38 Aman awaan hu Dios sa banuwa nuy daw mabuhat haena ha
pinakabulung-bulung ha lugar.
39 Daw ikagiyen ku inyu ha sugud iman harì ad inyu maahà hangtud asem
ha makaikagi kaw en hu ‘Panalanginan gayed haini sa pakauma ha sinugù
hu Dios.’ ”

24

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Mateo 24:1-28; Marcos 13:1-23; Lucas 21:5-24)

1 Su gumuwà en si Jesus duun taena ha Timplo impaahà kandin hu mga
tinun-an sa mga balay diyà ta lagidlidan taena ha Timplo.

2 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Sulsuliya nuy haini ta laus gayed sa ag-
ikagiyen ku inyu ha sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa
ha harì matempag.”
3 Su tagpinuu si Jesus diyà ta Buntud ta Olibo uminubay diyà ta kandin sa
mga tinun-an din ha iyan dà sidan daw nanginginsà hu “Ikagiyi kay ku kan-u
haena agkatuman daw inu sa mga timaan hu paglikù nu daw hu katapusan
hu panahun.”
4 Tuminubag si Jesus hu “Magbantay kaw ta daw harì kaw malimbungan
hu bisan sin-u.
5 Ta madakel asem sa makadini daw mag-ikagi hu ‘Iyan a su Mesiyas’
dayun madakel gayed ha mga etaw sa malimbungan dan.
6 Mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga agpakauma ha gira ba
harì kaw agkasamuk. Kinahanglan ha mahitabù haena ba kenà pa iyan
katapusan hu panahun.
7 Ta magsasabà sa mga nasud daw sa mga ginharian, makauma sa kauhul
daw maglinug daan duun hu migkalain-lain ha lugar.
8 Saini ha mga hitabù puunaan pa hu mga kasakitan.
9 “Dayun kuntrahen kaw hu alan ha kaet-etawan tumenged kanak daw
itugyan kaw duun hu magpasipala inyu daw maghimatay inyu.
10 Duun asem taena ha panahun madakel gayed sa umendà hu pagtuu daw
magpalimbung-limbungà sidan daw magpakuntra-kuntrahà sidan.
11 Makahiwal daan sa mga biduen ha manunudlù ha maglimbung hu
madakel ha mga etaw.
12 Tumenged ta makalekep sa madaet duun hu kaet-etawan maawà daan
sa gagaw hu mga etaw duun hu mga duma dan.
13 Ba sa harì umendà hu pagtuu hangtud hu katapusan mailahan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.
14 Sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios kina-
hanglan ha isangyaw duun hu alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan dayun
makauma sa katapusan hu panahun.
15 “Maahà nuy daan asem sa mahugaw gayed ha humitindeg duun hu
balaan ha lugar sumalà hu intagnà hi Daniel sa propita. Saena ha pakabasa
taini sabuten din gayed.
16 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta Judea mamamulaguy
duun hu bubungan.
17 Sa mga etaw diyà ta atep hu balay dan harì en lumugnà hu pagtimù hu
mga butang dan.
18 Sa diyà ta uma harì en daan umulì hu pagtimù hu ig-apid ha pinaksuy
dan.
19 Pinakahaluhid-u gayed sa agkangabedes daw saena ha amin din pa
igpasusu duun taena ha panahun.
20 Mag-ampù kaw ha harì haena makatagaed hu lendeng daw hu Aldaw
hu Paghimlay
21 ta saena ha mga pinakahaluhaldek ha kasamukan labaw pa dì hu
nangahitabù en sugud dà su tanghagaen hu Dios sa kalibutan daw hurà en
daan isab mahitabù ha iling taena.
22 Ku harì pababaan hu Dios haena ha panahun maamin matay sa mga
etaw. Ba tumenged hu mga pinilì din pababaan din dà haena.
23 “Duun taena ha panahun ku amin umikagi diyan ta inyu hu ‘Ahà kaw,
taini en su Mesiyas’ daw ‘Diyà en’ harì kaw gayed taena agtuu.

24 Ta makauma sa mga biduen ha mag-ikagi hu ‘Iyan ad en su Mesiyas’ daw
‘Iyan ad propita’ daw magpaahà daan sidan hu mga timaan daw belenganen
ta daw bisan sa mga pinilì hu Dios ku mahimu malimbungan dan pa gayed.
25 Timan-an nuy ta daan kud en haini ag-ikagiyen inyu.
26 “Aman ku amin umikagi inyu hu ‘Ahà kaw, duun en haena hu lugar ha
pinakabulung-bulung’ harì kaw gayed dumiyà, daw ku amin daan mag-ikagi
hu ‘Dini en haena agseled’ harì kaw daan tumuu taena.
27 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan sa paglikù ku agkailing hu kilat ha
pakailaw ta tibuuk ha kalibutan daw agkaahà hu alan ha kaet-etawan.
28 Ku hindu duun sa mga minatay duun daan tag-amul-amul sa mga
wakwak.

Sa Paglikù Hi Jesus
(Mateo 24:29-44; Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33)

29 “Ku maiwas en haena sa pinakahaluhaldek ha kasamukan sagunà
sumukilem sa aldaw daw harì en daan umanlag sa bulan, mangahulug daan
sa mga bituen ta agkahuyung sa kalangitan.
30 “Duun asem taena maahà diyà ta langit sa timaan ha pakauma ad en
siak sa Suled hu Kaet-etawan daw maglugul sa alan ha kaet-etawan dini ta
kalibutan. Maahà a ha magbulus diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag
daw maahà daan sa pagkagamhanan ku.
31 Mapaliman sa lageng hu trumpita daw suguen ku sa mga balinsuguen
hu Dios ha amulen dan sa mga pinilì ku ha dini agkangapuun ta tibuuk ha
kalibutan.
32 “Timan-i nuy haini sa igtudlù ku inyu mahitenged hu kayu ha igira. Ku
manalingsing en haena daw lumabung en matun-an nuy ha madani en sa
gulabung.
33 Iling daan taena ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi
ku inyu matun-an nuy ha madani ad en aglikù.
34 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì pa alan matay sa mga etaw
maamin en haena matuman.
35 Mahanaw pa sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed
mahanaw.
36 “Hurà nakatuen hu panahun ku kan-u haena agkahitabù bisan pa sa
mga balinsuguen ta langit daw siak, ta iyan dà gayed sa Dios ha Amay ku
nakatuen taena.
37 Sa paglikù ku asem mailing hu panahun hi Noe
38 ha su hurà pa lenepi sa tibuuk ha kalibutan sa mga etaw bà dà tagkaenà
daw tag-inumà daw namangasawa hangtud en ha sumineled si Noe duun ku
arka.
39 Hurà gayed sidan tuu ha aglenepan sa tibuuk ha kalibutan hangtud ha
nangalemes sidan. Iling daan taena sa paglikù ku siak sa Suled hu Kaet-
etawan.
40 Duun asem taena ku amin daruwa ha maama diyà ta uma sa sabuwa
matimù ba sa sabuwa makatabun.
41 Ku amin daruwa ha bahi ha tagpanggaling, sa sabuwa matimù ba sa
sabuwa makatabun.
42 “Aman magbantay kaw gayed ta harì nuy agkatun-an sa panahun ku
kan-u a makalikù siak sa Ginuu nuy.
43 Ba henhenaa nuy haini ha ku agkatun-an pa ngaay hu tagibalay ku kan-
u makauma sa takaw magbantay gayed ta daw harì makaseled su takaw.

44 Aman kinahanglan gayed ha magpangandam kaw ta siak sa Suled hu
Kaet-etawan makauma a dini hu panahun ha harì nuy tagsalapen.

Sa Mga Suluguen
(Mateo 24:45-51; Lucas 12:41-48)

45 "Sa suluguen ha kasaligan iyan ipagbayà hu agalen din hu pagpakaen
taena ha mga duma din ha suluguen duun hu hustu ha panahun.
46 Ku makaulì sa agalen din malipayen gayed haena sa suluguen ha
migtuman hu alan ha insugù kandin.
47 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su agalen igsalig din sa alan ha
mga butang din duun ku kasaligan ha suluguen.
48 Ba ku madaet sa suluguen iyan dà henà-henà din sa 'Malugay pa ag-ulì
su agalen ku'
49 aman bà din dà paman agpamunali sa mga duma din daw bà dà daan
magkaenà daw mag-inumà duma hu mga beleng-beleng.
50 Ku tigkan makauma su agalen din duun hu panahun ha harì din
tagsalapen
51 saena ha suluguen himatayan gayed ku agalen din daw ipaamul duun
taena ha mga etaw ha bà dà tagpasibù-sibù. Duun taena ha lugar makag-
ulahuay sidan hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasak-
itan.

25

Sa Sampulù Ha Mga Laga

1 "Duun taena ha panahun sa tagharian hu Dios agkailing hu sampulù ha
mga laga ha natukid hu mga sulù ta tag-angat hu agpangasawa.
2 Sa lalima kandan buang-buang daw sa lalima mga matatau.
3 Saena ha mga buang-buang amin dan sulù ba hurà dan pasubrahi sa tubil
din.
4 Ba saena ha mga matatau amin dan sulù daw amin pa gayed igtutubil
dan ha duun hu butilya.
5 Tumenged ta nalugay nakauma su agpangasawa nakatiduga sidan.
6 "Ba su maliwarà en sa daleman amin migkulahì hu 'Nakauma en sa
agpangasawa. Dalì kaw en daw talagbua nuy.'
7 "Dayun napukaw su mga laga daw susiya sa mga sulù dan.
8 Su mga buang-buang ha mga laga minikagi duun ku mga matatau hu
'Ilahi kay hu igtubil day ta agkapedengan en sa kanay ha sulù.'
9 "Ba su mga matatau tuminubag hu 'Harì mahimu ta tumanan day dà
haini. Bà kaw en diyà ta tindahan daw palit.'
10 "Su taghipanaw pa haena sa mga buang-buang ha mga laga ta agpalit
hu igtubil dan nakauma en haena sa agpangasawa. Su mga laga ha matatau
tuminalagbù ku agpangasawa daw pamaneled duun ku balay ha agkaamu-
lanan dayun sinirahan haena.
11 "Su malugay-lugay nakalikù en su duma ha mga laga daw pamangumaw
hu 'Ginuu, puwai kay man.'
12 "Ba saena ha agpangasawa tuminubag hu 'Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha harì ku inyu agkakilala.'
13 "Aman" kagi hi Jesus "pangandam kaw gayed ta harì nuy agkatun-an ku
kan-u a aglikù.

Sa Tatulu Ha Sinaligan
(Mateo 25:14-30; Lucas 19:11-27)

14 “Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu etaw ha aghipanaw aman
inamul din sa mga sinaligan din ta igpiyal kandan sa mga salapì din.
15 Sinaad din kandan su salapì sumalà hu mahimu dan ha pagpatigayun,
sa sabuwa inilahan din hu lalima ha libu daw sa sabuwa daruwa daan ha
libu daw sa sabuwa nangkalibu dà. Dayun huminipanaw su etaw.
16 Su sinaligan ha inilahan hu lalima ha libu sagunà din dà haena impati-
gayun aman nakaganansiya hu lalima daan ha libu.
17 Saena ha inilahan hu daruwa ha libu nakaganansiya daan hu daruwa
ha libu.
18 Ba saena ha inilahan hu nangkalibu bà din dà inlebeng su salapì ku
agalen din.
19 “Su malugay en uminulì haena sa agalen ku mga sinaligan hu pagsusi
hu mga salapì din.
20 Saena ha sinaligan ha inilahan hu lalima ha libu inuwit din su in-ila
kandin ha salapì lagkes en sa ganansiya daw uminikagi hu ‘Inilahan a ikaw
hu lalima ha libu na saena impatigayun ku. Ahaa nu, taini daan sa lalima ha
libu ha ganansiya din.’
21 “Inikagiyan haena ku agalen din hu ‘Maayad gayed tungkay sa binuhat
nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ipiyal ku ikaw sa madakel pa.
Sumeled ka dini ta daw makalagkes ka hu kalipay ku.’
22 “Nakauma daan haena sa sinaligan ha inilahan din hu daruwa ha libu
daw minikagi daan hu ‘Inilahan a ikaw hu daruwa ha libu. Ahaa nu, taini sa
ganansiya din ha daruwa daan ha libu.’
23 “Inikagiyan daan taena ha agalen hu ‘Maayad gayed tungkay sa binuhat
nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ipiyal ku ikaw sa madakel pa.
Sumeled ka dini ta daw makalagkes ka hu kalipay ku.’
24 “Dayun nakauma daan su sinaligan ha inilahan hu nangkalibu saena
minikagi hu ‘Natun-an ku ha manlulupig ka ha etaw ta aglegtayen nu sa kenà
ikaw ha insawed daw agtimuen nu daan sa kenà ikaw ha inukapan.
25 Tumenged ta nahaldek a ikaw bà ku dà inlebeng su salapì nu. Ahaa nu,
taini dà su nangkalibu.’
26 “Ba inikagiyan taena ha agalen din ha ‘Buang-buang ka gayed daw
pugulen ha sinaligan. Natun-an nud man diay ha aglegtayen ku sa kenà
kanak ha insawed daw agtimuen ku daan sa kenà kanak ha inukapan.
27 Maayad ngaay ku imbangku nu hayana sa salapì ku ta daw maisaban
ku lumikù a.’
28 “Aman inikagiyan din su lain ha suluguen din hu ‘Timua nu hayana sa
nangkalibu diyà ta kandin daw iila duun taena ha nakatimù hu sampulù ha
libu.
29 Ta sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel dì
hu kinahanglanen din, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan
din dà timuen pa gayed haena diyà ta kandin.
30 Daw ilambeg nu su suluguen ha hurà din pulus duun hu kasukileman
diyà ta guwà ha duun makag-ulahuay hu kalugul daw magkangget sa mga
ngipen din hu kasakitan.’

Sa Igkahukumi Hu Kaet-etawan

31 “Siak sa Suled hu Kaet-etawan ku lumikù a dini ha tagpangaluanlag
duma hu alan ha mga balinsuguen hu Dios minuu a duun hu trono.

32 Umatubang kanak sa alan ha kaet-etawan daw bahinen ku sidan iling
hu magbalantay hu karniro ha igtapid din sa kambing duun hu karniro,
33 sa mga karniro dini dapit ta kawanan ba sa mga kambing dini ta gibang.
34 “Dayun siak sa Harì umikagi a duun hu mga etaw dini dapit ta kawanan
ku hu ‘Sinyu sa napanalanginan hu Dios ha Amay ku, dini kaw daw dawata
en sa pagharì ku inyu ha inandam kud en inyu sugud dà su tanghagaen sa
kalibutan.
35 Ta su mauhul a impakaen a inyu daw su malauwan a impainum a daan
inyu. Su langyaw a diyan impaseled a inyu duun hu balay nuy
36 daw su tagkinahanglan a hu pinaksuy inilahan a inyu. Su madaluwan
a pigtanul a inyu daw su mapurisu a pigbisitahan a inyu.’
37 “Dayun manginginsà su mga etaw ha matareng hu ‘Ginuu, kan-u day
ikaw naahà ha nauhul daw ku nalauwan ba na impakaen day ikaw daw
impainum day ikaw?
38 Kan-u day ikaw impaseled duun hu balay day ta langyaw ka daw ku kan-
u day daan ikaw inilahì hu pinaksuy ta migkinahanglan ka?
39 Kan-u day ikaw pigbisitahi ta nadaluwan ka daw ku napurisu ba?’
40 “Duun taena siak sa Harì tumubag a hu ‘Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha bisan inu sa binuhat nuy taena ha kinaminusan en gayed ha suled
ku binuhat nuy en daan haena dini ta kanak.’
41 “Dayun ikagiyan ku daan sa mga etaw ha dini dapit ta gibang ku hu
‘Sinyu sa hinukuman en hu Dios, paman-awà kaw dini daw duun kaw hu
hapuy ha harì en gayed agkapedengan ha intagana ki Satanas daw hu mga
ginsakupan din.
42 Ta nauhul a ba hurà a inyu ipakaen daw nalauwan a ba hurà a inyu
ipainum.
43 Langyaw a diyan ta inyu ba hurà a inyu ipaseled duun hu balay nuy.
Migkinahanglan a hu pinaksuy ba hurà a inyu ilahi. Nadaluwan a daw
napurisu a ba hurà a inyu bisitahi.’
44 “Dayun manginginsà sidan kanak hu ‘Ginuu, kan-u day ikaw naahà ha
nauhul ka daw ku nalauwan ba daw ku langyaw ka dini ta kanay daw ku
migkinahanglan ka hu pinaksuy daw ku nadaluwan ka ba daw ku napurisu
ka daan ha hurà day ikaw buligi?’
45 “Duun taena siak sa Harì tumubag a hu ‘Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha bisan sin-u haena sa hurà nuy buligi duun taena ha kinaminusan
gayed ha suled ku iyan ad en hurà nuy kabuligi.’
46 “Dayun saena ha mga etaw ilambeg diyà ta Inferno daw silutan hu
hurà din katapusan, ba sa matareng mailahan hu kinabuhì ha hurà din
katapusan.”

26

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Su makapenga en si Jesus magtudlù inikagiyan din sa mga tinun-an din
hu
2 “Natun-an nuy ha makaduwa iman iyan en pagsaulug hu Aldaw hu
Paglabay daw siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan a duun hu mga etaw
ta daw makalansang a kandan duun hu krus.”
3 Mig-amul-amul sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga mag-
ulang duun hu balay hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad

4 daw miglalang-lalang sidan ku in-inuwen dan sa pagdakep ki Jesus ha
harì matun-an hu mga etaw ta daw mapatay dan.
5 Ba minikagi sidan hu “Harì taw dakepen duun hu pagsaulug ta kan ku
magubut sa mga etaw.”

Sa Paghudhud Hu Pahumut
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

6-7 Su tagkaen si Jesus diyà ta Betania duun hu balay hi Simon ha sanglahen
su anay amin bahi ha uminubay diyà ki Jesus. Saena ha bahi tag-uwit hu
pahumut ha tungkay mahal ha intagù duun hu butilya ha alabastro dayun
inhudhud din haena diyà ta ulu hi Jesus.
8 Ba su maahà hu mga tinun-an din napauk gayed sidan ha tagyanaen
“Imbà din bà dà kalkali hayana sa pahumut?
9 Maayad pa ngaay ku imbaligyà hayana hu tungkay mahal daw sa halin
din in-ila duun hu mga makaluluuy.”
10 Ba natun-an hi Jesus sa tagsubayen dan aman inikagiyan din sidan hu
“Imbà nuy agsamuka haini sa bahi? Sa binuhat din dini ta kanak madagway
tungkay.
11 Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu ba siak harì ad en maglugay
dini ta inyu.
12 Binuhat din haini dini ta kanak hu pagpangandam hu kalebenga kanak.
13 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan hindu asem duun isangyaw
sa Maayad ha Tultulanen dini ta tibuuk ha kalibutan sa binuhat taini ha bahi
harì gayed malipatan daw itultul daan.”

Sa Paagi Hu Kadakepa Ki Jesus
(Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

14 Si Judas Iscariote sa sabuwa duun hu sampulù daw daruwa ha tinun-an
duminuun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad
15 daw nanginginsà hu “Pila sa isuhul nuy kanak ku itugyan ku diyan ta
inyu si Jesus?” Sagunà dan haena inilahan hu trayinta ha salapì.
16 Sugud taena nan-ahà si Judas hu paagi ha makatugyan din si Jesus diyà
ta kandan.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din
(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30)

17 Su mauma en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà
Duun Igpatulin nanginginsà sa mga tinun-an diyà ki Jesus hu “Hindu sa
agkabayaan nu ha elegan day hu pagpangandam hu igpanihapun taw hu
pagsaulug?”
18 Tuminubag si Jesus ha “Dumuun kaw hu sabuwa ha etaw diyà ta
banuwa daw ikagiyi nuy hu ‘Sa Manunudlù tag-ikagi ha ubay en sa natugun
ha panahun ha matay aman agpanihapun haena duma hu mga tinun-an din
diyà ta balay nu hu pagsaulug.’ ”
19 Binuhat hu mga tinun-an sa insugù kandan hi Jesus dayun nangandam
sidan hu pagkaen taena ha pagsaulug.
20 Su daleman en mininuu si Jesus daw sa mga tinun-an din hu pagkaen.
21 Su kamulu pa sidan tagkaen inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa
ag-ikagiyen ku inyu ha sa sabuwa inyu iyan maglimbung kanak.”
22 Nangaguul gayed su mga tinun-an din aman sa kada sabuwa kandan
nanginginsà hu “Ginuu, iyan a ba?”

23 Tuminubag si Jesus hu “Iyan sa sabuwa diyan ta inyu ha nakigsalu
kanak.
24 Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay a gayed sumalà hu insulat ha lalang
hu Dios mahitenged kanak. Ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung
kanak. Maayad pa ngaay ku hurà en haena ibatà.”
25 Dayun minikagi si Judas sa miglimbung kandin hu “Manunudlù, iyan a
ba?”
Tuminubag si Jesus hu “Sa inikagi nu na iyan en.”

Sa Panihapun Hu Ginuu
(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

26 Su kamulu pa sidan tagkaen tuminimù si Jesus hu supas daw ampui.
Dayun pinangebing din haena daw ipan-ila duun hu mga tinun-an din ha
tagyanaen “Timua nuy haini daw kan-a ta iyan en haini lawa ku.”
27 Dayun tinimù din sa tasa daw ampui daan haena. In-ila din diyà ta
kandan hu kagi din “Alan kaw inum duun
28 ta iyan en haini langesa ku ha igpamalas hu mga salà hu kaet-etawan ha
iyan timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan.
29 Ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum hu bag-u ha binu
duma inyu ku magharì en sa Dios ha Amay ku.”
30 Su makagkanta en sidan hu pagdayè hu Dios duminiyà sidan ta Buntud
ta Olibo.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

31 Inikagiyan hi Jesus su mga tinun-an din hu “Alan kaw sumuway kanak
taini ha daleman ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Aghimatayan ku
sa magbalantay daw makagsusuwayà sa mga karniro.’
32 Ba ku mabanhaw ad umuna a inyu diyà ta Galilea.”
33 Minikagi si Pedro hu “Bisan ku sumuway ikaw sa duma ba harì a gayed
hu kanak.”
34 Ba inikagiyan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha taini ha
daleman sa harì pa managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì
a ikaw agkakilala.”
35 Tuminubag si Pedro hu “Bisan pa ku himatayan a duma ikaw ba harì ku
gayed hayana ikagiyen.” Iyan daan haena inikagi hu alan ha mga tinun-an
hi Jesus.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Getsemane
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

36 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuun hu lugar ha tagngaranan
ta Getsemane daw inikagiyan din sidan hu “Dini kaw dà taini magpinuu ta
agdayun a diyà ta unahan hu pag-ampù.”
37 Dinuma din si Pedro daw sa daruwa ha batà hi Zebedeo. Suminakit
gayed sa gahinawa din hu kalugul
38 aman inikagiyan din sidan hu “Miglabay gayed kasakit sa gahinawa ku
ha bà su agkabugtù en. Dini kaw dà daw magbantay kaw duma kanak.”
39 Su makadiyà en si Jesus ta unahan luminuhud daw dunghuy diyà ta
bugtà ha mig-ampù ha tagyanaen “Amay ku, ku mabaluy ngaay harì a ikaw
ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman
kenà iyan sa kanak.”

40 Dayun linikuan hi Jesus su tatulu ha tinun-an din ba naahà din ha
tagtidugahà en sidan. Aman inikagiyan din si Pedro hu "Imbà kaw harì
pakagbantay bisan ngaay nangkauras dà?
41 Magbantay kaw gayed daw mag-ampù ta daw harì kaw madaeg hu
panulay. Agkabayà ngaay sa henà-henà nuy ba maluya kaw."
42 Luminikù dà paman si Jesus daw mig-ampù ha tagyanaen "Amay ku, ku
mabaluy ngaay harì a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa
ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak."
43 Su likuan din dà su mga tinun-an din naahà din ha tagtidugahà gihapun
ta harì gayed sidan pakaantus.
44 Aman inawaan din sidan daw luminikù en paman hu ikatulu ha mig-
ampù iling ku nauna.
45 Dayun linikuan din dà paman sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu
"Tagtidugahà kaw pa ba diay? Ahaa nuy, iyan en haini panahun ha siak sa
Suled hu Kaet-etawan itugyan ad en duun hu mga makasasalà ha etaw.
46 Bangun kaw ta aghipanaw kuy en. Ahaa nuy, taini en sa etaw ha
taglimbung kanak."

Sa Kadakepa Ki Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

47 Su kamulu pa tag-ikagi si Jesus nakauma en sa sabuwa duun taena ha
sampulù daw daruwa ha tinun-an ha iyan si Judas duma hu madakel ha mga
etaw ha tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal ta sinugù sidan hu mga
labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga magulang.
48 Amin timaan ha inikagi kandan hi Judas ha tagyanaen "Sa hadekan ku
iyan en haena aman dakepen nuy dayun."
49 Sagunà inubayan hi Judas si Jesus daw ikagiyi hu "Manunudlù" dayun
hinadekan din.
50 Tuminubag si Jesus hu "Agpasa en sa agbuhaten nu."
Dayun si Jesus dinakep ku mga etaw.
51 Ba sa sabuwa duun hu mga tinun-an hi Jesus duminagtù hu ispada din
daw tigbasa sa suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad aman
nalapungan haena.
52 Ba inikagiyan hi Jesus su tinun-an ha "Isakeb hayana sa ispada nu ta sa
tag-ibit hu ispada ispada daan sa igpatay din.
53 Hurà nu ba katun-i ha ku magpabulig a hu Dios ha Amay ku sagunà din
dà ipadini sa libu-libuwen ha mga balinsuguen din?
54 Ba ku buhaten ku haena harì gayed matuman sa insulat ha lalang hu
Dios."
55 Dayun inikagiyan hi Jesus su mga etaw hu "Pangulu a ba hu mga tulisan
imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal hu pagdakep kanak?
Aldaw-aldaw migpinuu a diyà ta Timplo daw nanudlù, imbà a hurà inyu
dakepa diyà?
56 Ba saena nahitabù ta daw matuman sa insulat hu mga propita." Dayun
inawaan si Jesus hu mga tinun-an din ta nangakapulaguy sidan.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Mateo 26:57-68; Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24)

57 Inuwit si Jesus ku mga etaw ha migdakep kandin diyà ta balay hi Caifas
sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ta diyà en tag-amul-amul sa mga
manunudlù hu Kasuguan daw sa mga magulang.

58 Si Pedro taglupug daan kandan ba madiyù dà daw diyà dà nataman ta
lama. Uminamul haena duun hu mga bantay ha tagpinuu diyà ta ag-ahaen
din ku inu sa maul-ulahan hi Jesus.
59 Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha duma dan
ha mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà gayed hu mga bidù ha
katarengan ta daw mahimatayan dan si Jesus.
60 Ba hurà dan gayed agkaahà ha katarengan bisan ku madakel en sa
nanistigus.
Su malugay-lugay amin daruwa ha
61 minikagi hu "Sayana ha etaw agkagasen din kun haini sa Timplo hu Dios
ba duun hu tatulu ha aldaw agbalayen din dà."
62 Dayun huminitindeg su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw
insai si Jesus hu "Inu sa makatubag nu taini ha sumbung dan ikaw?"
63 Ba si Jesus hurà en magtubag.
Minikagi dà paman su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ha "Duun
hu atubangan hu Dios ha bubuhay ipanumpà nu daw ikagiyi kay ku iyan kad
ba su Mesiyas ha Batà hu Dios."
64 Tuminubag si Jesus hu "Iyan ad en su inikagi nu. Ba ikagiyen ku inyu
ha siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a asem inyu ha minuu a duun hu
kawanan taena ha gamhanan ha Dios daw maahà a daan inyu ha makabulus
diyà tayà ha gabunan."
65 Su mapaliman haena hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad
pigyahà din su pinaksuy din ta tungkay napauk ha tagyanaen "Hurà en
kinahanglan ha amin pa manistigus ta napaliman taw en sa lalang din ha
pigtameyes din gayed sa Dios.
66 Inu man sa inyu ha henà-henà?"
Tuminubag sa mga etaw hu "Angayan hayan ha silutan hu kamatayen."
67 Dayun inileban dan sa weleng hi Jesus daw sinumbag dan. Sa duma
miglaparu kandin
68 daw minikagi hu "Sikaw sa Mesiyas, tagnai ku sin-u kanay sa miglaparu
ikaw."

Sa Paglimud Hi Pedro
(Mateo 26:69-75; Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

69 Su tagpinuu si Pedro diyà ta lama amin bahi ha suluguen ha uminubay
diyà ta kandin daw ikagiyi hu "Iyan ka man diay duma hi Jesus ha taga-
Galilea."
70 Ba duun hu atubangan taena ha mga etaw miglimud si Pedro hu "Harì
ku agkatun-an ku inu sa tagsubayen nu."
71 Dayun guminuwà si Pedro payanaen diyà ta pultahan. Amin lain en
paman ha bahi ha nakaahà kandin daw minikagi duun hu mga etaw diyà
hu "Iyan haini duma hi Jesus ha taga-Nazaret."
72 Ba si Pedro miglimud en paman daw nanumpà hu kagi din "Harì ku
agkakilala ku sin-u hayana."
73 Su malugay-lugay inikagiyan si Pedro ku mga etaw ha tagtiyadeg diyà
ha "Duma ka gayed tayaa ta agkatun-an ta duun hu inikagiyan nu."
74 Nanumpà gayed si Pedro hu kagi din "Harì ku agkakilala ku sin-u
hayana."
Dayun tuminagauk sa manuk.

75 Sagunà nahenhenaan hi Pedro sa inikagi hi Jesus kandin ha “Ku harì pa
managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”
Aman guminuwà si Pedro daw mag-agalaay.

27

Sa Pag-uwit Ki Jesus Diyà Ki Pilato
(Mateo 27:1-2; Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28)

1 Su maselem en sa alan ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa
mga magulang miglalang-lalang daw mig-uyun ha himatayan dan si Jesus.
2 Aman binakus dan haena daw itugyan diyà ki Pilato ha gubernador.

Sa Pagbasul Hi Judas
(Mateo 27:3-10; Mga Buhat 1:18-19)

3 Su matun-an hi Judas ha si Jesus hinukuman en hu kamatayen nakagba-
sul gayed haena hu paglimbung din. Aman luminikù duun hu mga labaw
ha sinaligan hu paghalad daw mga magulang ta iglikù din ngaay haena sa
trayinta ha salapì
4 daw minikagi hu “Nakasalà a gayed ta piglimbungan ku sa etaw ha hurà
din salà.”
Ba saena ha mga punuan tuminubag ha “Hurà day en labet ta ikaw dà
hayana ha kasamuk.”
5 Aman inlambeg hi Judas su salapì diyà ta Timplo daw awà diyà dayun
mighiket.
6 Su matimù hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad su salapì minikagi
sidan hu “Masupak taw sa Kasuguan ku saini ha salapì iugsak taw duun hu
talaguay hu salapì dini ta Timplo ta saini imbayad en para hu paghimatay
hu etaw.”
7 Aman nauyunan dan ha saena ha salapì ipalit dan hu bugtà taena ha
mamumuhat hu tadyaw ta agbuhaten ha panlebengà hu mga langyaw.
8 Iyan haena hinengdan ha pigngaranan hu Bugtà ha Pigbayaran hu
Langesa hangtud iman ha panahun.
9 Aman natuman sa lalang hu Dios ha impaikagi din ki Jeremias sa propita
ha tagyanaen “Tinimù dan su trayinta ha salapì ta iyan haena nauyunan hu
mga kaliwatan hi Israel
10 daw impalit dan hu bugtà taena ha mamumuhat hu tadyaw.”

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Mateo 27:11-14; Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)

11 Su diyà en si Jesus ta atubangan ku gubernador ininsaan din si Jesus hu
“Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”
Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu.”
12 Su magsumbung sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga
magulang diyà ki Pilato hurà en magtubag si Jesus.
13 Dayun inikagiyan haena hi Pilato hu “Harì nu ba agkapaliman sa alan
ha mga sumbung dan mahitenged ikaw?”
14 Ba hurà en gayed magtubag si Jesus aman su gubernador tungkay gayed
nabeleng.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen
(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39 - 19:16)

15 Ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay iyan naanadan hu gubernador sa
amin sabuwa ha purisu ha aglibriyen din sumalà hu agpanayuen hu mga
etaw.
16 Duun taena ha panahun amin nabantug ha purisu ha tagngaranan ki
Barabas.
17 Aman su maamul-amul en sa mga etaw ininsaan sidan hi Pilato hu “Sin-
u sa agkabayaan nuy ha libriyen ku? Iyan ba si Barabas daw ku iyan ba si
Jesus sa tagngaranan daan ki Cristo?”
18 Natun-an hi Pilato ha si Jesus intugyan hu mga punuan diyà ta kandin
tumenged hu kasina dan kandin.
19 Su duun en si Pilato taena ha pinun-ayà hu maghuhukum nakauma
daan sa sulat hu asawa din ha tagyanaen “Harì ka maglabet-labet taini ha
etaw ha hurà din salà ta ganina ha daleman mig-antus a hu damugu ku
mahitenged kandin.”
20 Ba pigdasig sa mga kaet-etawan taena ha mga labaw ha sinaligan hu
paghalad daw mga magulang ha iyan dan panayuen si Barabas ha libriyen
daw himatayan si Jesus.
21 Minisab nanginginsà su gubernador hu “Sin-u duun taini ha daruwa sa
agkabayaan nuy ha libriyen ku?”
Sa mga etaw tuminubag hu “Iyan si Barabas.”
22 Nanginginsà dà paman si Pilato hu “In-inuwen ku diay si Jesus sa
tagngaranan daan ki Cristo?”
Alan sidan tuminubag hu “Ilansang hayana duun hu krus.”
23 Ba minikagi si Pilato hu “Imbà nuy igpalansang hayana? Inu diay sa
nabuhat din ha madaet?”
Ba bà dà nasì uminiseg sa kulahì hu mga etaw ha “Ilansang hayana.”
24 Su matun-an hi Pilato ha hurà en pulus hu pag-ikagiyà din ta agkagubut
en sa mga etaw tuminimù haena hu wahig daw henawi sa alima din duun
hu atubangan taena ha mga etaw hu kagi din “Inyu en haini ha salà aman sa
langesa taini ha etaw diyan en ta alima nuy ta nangenaw ad en hu kanak.”
25 Tuminubag sa alan ha mga etaw hu “Iyan kay en agpanubag tayana daw
sa mga kaliwatan day.”
26 Dayun impaguwà hi Pilato si Barabas. Ba si Jesus pinalagkutan din daw
itugyan duun hu mga etaw ta daw makalansang dan duun hu krus.

Sa Pagpasipala Ki Jesus Hu Mga Sundalu
(Mateo 27:27-31; Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

27 Impaseled si Jesus hu mga sundalu duun ku balay hi Pilato dayun
inamul-amulan haena hu kasundaluwan.
28 Linebasan dan si Jesus daw pinaksuyi hu maligà ha manggad.
29 Tuminimù daan sidan hu gawed ha dugiyen ha binangkulà daw insuup
dan diyà ta ulu hi Jesus. Dayun impabalabad dan sa kawanan ha alima din
hu sugkud daw luminuhud sidan diyà ta kandin hu pagtameyes kandin ha
naman-ikagi hu “Mabuhì sa Harì hu mga Judio.”
30 Inileban dan si Jesus daw binunalan dan sa ulu din ku sugkud din.
31 Su mapengahan dan en sa pagtameyes ki Jesus inawà dan dà su maligà
ha manggad daw ilikù diyà ta kandin su pinaksuy din. Dayun inuwit dan si
Jesus duun hu lugar ha duun dan iglansang hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 Su diyà en sidan ta dalan nasal-aw dan sa etaw ha taga-Cirene ha
tagngaranan ki Simon, dayun pineges dan ha tiangen din su krus hi Jesus.

33 Nakauma sidan duun hu lugar ha tagngaranan hu Golgota ha sa kahu-
lugan taena Tul-an hu Ulu hu Etaw.
34 Diyà igpainum dan ngaay si Jesus hu binu ha inamulan hu bulung ha
mapait, ba su mananam din haena hurà din en inuma.
35 Su ilansang dan en si Jesus duun hu krus binahin taena ha mga sundalu
sa pinaksuy din pinaagi hu ripa.
36 Dayun mininuu sidan daw binantayan dan si Jesus.
37 Sa sampaw ta ulu din sinulatan hu sumbung mahitenged kandin ha
tagyanaen "Iyan haini si Jesus ha Harì hu mga Judio."
38 Inlansang daan sa daruwa ha tulisan duma ki Jesus, sa sabuwa diyà
dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta gibang din.
39 Sa mga etaw ha agpamanagad tagkuyeng-kuyengà hu pagtameyes ki
Jesus ha tagyanaen
40 "Kagi nu man ha agkagasen nu sa Timplo ta agbalayen nu dà duun hu
tatulu ha aldaw. Ku laus ka ha Batà hu Dios libriya sa kaugalingen nu daw
lugnà ka duun tayan ha krus."
41 Iling daan taena sa pagtameyes hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad
daw hu mga manunudlù hu Kasuguan daw mga magulang hu kagi dan
42 "Aglibriyen din man gid sa duma ha mga etaw ba sa kandin ha kaugalin-
gen harì din agkalibri. Ahaen taw hayana sa Harì hu mga kaliwatan hi Israel
ku lumugnà ba iman duun tayan ha krus daw makatuu kuy kandin.
43 Iyan man kun hayan Batà hu Dios daw tagsalig duun hu Amay din.
Aman ku agkabayaan hu Dios ipalibri en kandin."
44 Saena ha mga tulisan ha inlansang duma kandin migtameyes en daan
kandin.

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

45 Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibutan hu tatulu
ha uras.
46 Su agkabalalay en sa aldaw nangulahì si Jesus hu madaging ha
tagyanaen "Eli, Eli, lama sabaktani?" ha tagkahulugan hu "Dios ku, imbà
a ikaw bay-ani?"
47 Su mapaliman haena hu duma ha mga etaw ha tagtiyadeg diyà ta ubay
din minikagi sidan hu "Tag-umawen din gid si Elias sa propita."
48 Sa sabuwa kandan sagunà tuminimù hu manggad ha inteleb duun hu
sukà daw ibedbed duun hu panga dayun insungit din ki Jesus.
49 Ba sa duma ha mga etaw minikagi hu "Bay-ani hayan ta ag-ahaen taw
pa ku makahiwal ba si Elias hu paglibri kandin."
50 Uminisab nangulahì si Jesus dayun nabugtù sa gahinawa din.
51 Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo sagunà naliwarà
nayahà sugud ta sampaw payanaen ta sagayadan taena. Miglinug daan daw
nangabengkag sa mga adagi ha batu.
52 Sa mga liyang ha panlebengà nangapuwaan daw amin nangabanhaw
ha mga etaw hu Dios.
53 Su mabanhaw en si Jesus su mga etaw ha nangabanhaw daan na-
mandiyà ta Jerusalem daw madakel sa nakaahà kandan diyà.
54 Su mga sundalu daw sa kapitan dan ha migbantay ki Jesus nangahaldek
gayed su magedam dan sa linug daw su maahà dan sa duma pa ha nahitabù
daw nakaikagi sidan hu "Laus gayed ha Batà haini hu Dios."

55 Madakel sa mga bahi ha tagbantay ki Jesus ba diyà dà sidan ta madiyù.
Duminuma sidan ki Jesus ha nangapuun ta Galilea hu pag-alima kandin.
56 Sa duma kandan iyan si Maria Magdalena daw si Maria ha inay hi
Santiago daw hi Jose daw sa asawa hi Zebedeo.

Sa Paglebeng Ki Jesus
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

57-58 Su mahapun en duminiyà ki Pilato sa sabuwa ha sumusunud hi Jesus
ha iyan si Jose sa sapian ha taga-Arimatea daw panayua sa lawa hi Jesus.
Insugù hi Pilato ha saena iila kandin ta daw makalebeng din.
59 Aman tinimù hi Jose sa lawa hi Jesus daw bungkusi hu bag-u daw maputì
ha manggad
60 daw itagù din duun hu bag-u din pa pinabangbangi ha dampiyas.
Inipelan din haena hu adagi ha batu dayun minipanaw.
61 Si Maria Magdalena daw su sabuwa ha Maria tagpinuuwà sidan atbang
taena ha lebeng.

Sa Pagbantay Hu Lebeng

62 Su maisab ha aldaw daw Aldaw en hu Paghimlay namandiyà ki Pilato
sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga Fariseo
63 hu kagi dan "Natiman-an day sa inikagi taena ha limbungan su bubuhay
pa ha mabanhaw dà kun ku maiwas sa tatulu ha aldaw.
64 Aman palig-eni nu haena sa lebeng din taman hu tatulu ha aldaw ta daw
harì matakaw sa lawa din hu mga tinun-an din, ta kan ku ikagiyan dan sa
mga etaw ha nabanhaw dà daw dayunan dan limbungan sa mga etaw labaw
pa dì su anay."
65 Tuminubag si Pilato ha "Dumaha nuy sa mga sundalu daw lig-eni gayed
su lebeng."
66 Aman inelegan dan haena sa lebeng daw lig-eni pinaagi hu pag-ugsak
hu timaan duun ku batu daw pinabantayan hu mga sundalu.

28

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus
(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Su maiwas en sa Aldaw hu Paghimlay daw kaaldawen en hu Dominggo
si Maria Magdalena daw sa sabuwa ha Maria duminuun ku piglebengan ki
Jesus ta ag-ahaen dan haena.
2 Tigkan miglinug hu tungkay mabis-ay ta amin migbulus ha balinsuguen
hu Dios ha mig-awà ku batu ha in-ipel ku lebeng hi Jesus daw pinuu duun.
3 Sa kadagway taena ha balinsuguen tagpangaluanlag iling hu kilat daw
sa pinaksuy din tungkay maputì.
4 Sa mga sundalu ha tagbantay ku lebeng pighugdunan hu kahaldek dan
daw nangailing sidan hu minatay.
5 Ba inikagiyan ku balinsuguen haena sa mga bahi hu "Harì kaw agkanga-
haldek ta natun-an ku ha tagpan-ahaen nuy si Jesus sa inlansang duun hu
krus.
6 Hurà en dini ta nabanhaw en sumalà hu inikagi din inyu. Ahaa nuy haini
sa naugsakan din.
7 Aman agpasa nuy elegi sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan ha
nabanhaw en si Jesus ba ag-una en kandan diyà ta Galilea. Maahà nuy haena
diyà. Timan-i nuy haini sa inikagi ku."

8 Su mga bahi nangahaldek ba adagi daan sa kalipay dan, aman inawaan
dan su lebeng daw pulalaguy ta agtultulan dan sa mga tinun-an hi Jesus.
9 Su diyà pa sidan ta dalan tigkan huminiwal si Jesus diyà ta kandan daw
inikagiyan din sidan hu “Magmalinawen kaw.” Inubayan ku mga bahi daw
inibitan dan sa paa din hu pagsimba kandin.
10 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Harì kaw agkahaldek. Ikagiyi nuy
sa mga suled ku ha dumiyà sidan ta Galilea ta maahà a kandan diyà.”

Sa Tultul Hu Mga Bantay

11 Su humipanaw en su mga bahi sa duma ha mga bantay duminiyà ta
Jerusalem daw nanunultul hu nahitabù duun ku mga labaw ha sinaligan hu
paghalad.
12 Su maglalang-lalang su mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa
mga magulang mig-uyun sidan ha ilaban dan hu madakel ha salapì su mga
sundalu
13 daw inikagiyan dan ha “Tultulan nuy sa mga etaw ha su daleman en
nakatiduga kaw aman tinakaw hu mga tinun-an hi Jesus sa lawa din.
14 Daw harì kaw agkasamuk ku mapaliman haena hu gubernador ta iyan
kay en ag-ikagi kandin.”
15 Aman dinawat ku mga sundalu su salapì daw tinuman dan sa inikagi
kandan. Bisan iman iyan pa haini tagtuuwan hu mga Judio.

Sa Mga Tugun Hi Jesus

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Mga Buhat 1:6-8)

16 Su sampulù daw sabuwa ha tinun-an hi Jesus duminiyà ta Galilea duun
taena ha bubungan ha inikagi din ha elegan dan.
17 Su maahà dan en si Jesus sinimba dan ba amin kandan tagduwa-duwa.
18 Dayun uminubay si Jesus diyà ta kandan daw minikagi hu “In-ila kanak
sa kagahem hu pagharì diyà ta langit daw dini ta kalibutan.
19 Aman hipanaw kaw duun hu bisan hindu daw tultuli nuy sa mga etaw
duun hu alan ha mga nasud ta daw mabuhat sidan ha sumusunud ku.
Bautismuwi nuy sidan pinaagi hu ngaran hu Dios ha Amay daw hu ngaran
ku siak sa Batà din daw hu ngaran hu Balaan ha Ispiritu,
20 daw tudluan nuy daan sidan hu pagtuman taena ha insugù ku inyu.
Harì nuy aglipati ha sigi a magduma inyu hangtud hu katapusan hu
panahun.”

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Marcos

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Marcos 1:1-8; Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Iyan haini puunaan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Jesu Cristo
sa Batà hu Dios.
2 Insulat hu propita ha si Isaias sa inikagi hu Dios su anay diyà ki Jesus ha tagyanaen
“Amin ku igpauna dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyan nu.
3 Saena magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ha magyanaen
‘Andama sa ag-agiyan hu Ginuu daw tul-ida sa dalan.’ ”
4 Aman nakauma si Juan ha Bautista duun taena ha pinakabulung-bulung
ha lugar daw tagpanunultul ha tagyanaen “Maghinulsul kaw ta daw ma-
pasaylu sa mga salà nuy daw magpabautismu kaw.”
5 Madakel ha mga etaw sa namandiyà ta kandin ha nangapuun ta Jerusalem
daw duun hu mga banuwa ha sakup ta Judea. Insugid dan sa mga salà dan
aman pigbautismuwan sidan hi Juan diyà ta Wahig ta Jordan.
6 Sa pinaksuy hi Juan bulbul hu kamilyo daw anis daan sa bakes din. Sa
kalan-enen din talangas daw degà.
7 Iyan haini tultulanen din ha tagyanaen “Amin pa makadini ha labaw dì
kanak ta bisan sa paghukad hu sapatus din kenà a gayed angayan duun.
8 Diyà a ta wahig agpamautismu inyu ba sa kandin ha igbautismu iyan sa
paulinan kaw kandin hu Balaan ha Ispiritu.”

Sa Pagbautismu Daw Sa Pagpanulay Ki Jesus
(Marcos 1:9-13; Mateo 3:13 - 4:11; Lucas 3:21-22; 4:1-13)

9 Duun taena ha panahun nakauma si Jesus sa napuun diyà ta Nazaret ha
sakup ta Galilea dayun binautismuwan hi Juan diyà ta Wahig ta Jordan.
10 Su taggaun pa si Jesus duun ku wahig naahà din ha napuwaan sa langit
daw migbulus diyà ta kandin sa Balaan ha Ispiritu ha agkailing hu salapati.
11 Amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen “Iyan ka gayed
pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku.”
12 Dayun inuwit si Jesus hu Balaan ha Ispiritu duun hu pinakabulung-
bulung ha lugar
13 daw pigsulayan hi Satanas seled hu kapatan ha aldaw. Amin daan diyà
mga mananap ha agpamangagat hu etaw, ba sa mga balinsuguen hu Dios
iyan mig-alima kandin.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus
(Marcos 1:14-15; Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)

14 Su mapurisu en si Juan luminikù si Jesus diyà ta probincia ta Galilea daw
migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ha napuun duun hu Dios
15 ha tagyanaen “Iyan en haini panahun ha madani en sa pagharì hu Dios
aman maghinulsul kaw daw tuuwi sa Maayad ha Tultulanen.”

Sa Pag-umaw Hu Haepat Ha Mamamaling
(Marcos 1:16-20; Mateo 4:18-22)

16 Su taghiphipanaw si Jesus duun hu kilid taena ha Danaw ta Galilea
naahà din si Simon daw sa suled din ha si Andres ha tagpamaling duun taena
ha danaw ta mamamaling man sidan.
17 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Dumuma kaw kanak ta agbuhaten ku inyu
ha mamamaling hu mga etaw."
18 Sagunà dan inawaan su baling dan daw duma ki Jesus.
19 Su malugay-lugay naahà hi Jesus su mga migsuled daan ha iyan si
Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha tagpamandayan dan su mga
baling dan duun ku barutu.
20 Aman inumaw sidan hi Jesus dayun inawaan dan si Amay dan ha si
Zebedeo duun ku barutu duma hu mga sinuhulan dan daw duminuma sidan
ki Jesus.

Sa Etaw Ha Inulinan Hu Busaw
(Marcos 1:21-28; Lucas 4:31-37)

21 Namandiyà si Jesus daw sa mga tinun-an din ta Capernaum. Su Sabado
ha iyan Aldaw hu Paghimlay sumineled si Jesus duun ku simbahan hu mga
Judio daw panudlù.
22 Sa mga etaw diyà nangabeleng ta sa kandin ha pagtudlù amin duun
gahem dì ku mga manunudlù hu Kasuguan.
23 Diyà ta simbahan amin etaw ha inulinan hu busaw
24 ha tagkulahiay ha tagyanaen "Jesus ha taga-Nazaret, inu sa labet nu
kanay? Duminini ka ba hu pagsilut kanay? Agkakilala ku ikaw ha sinugù
ka hu Dios."
25 Ba binaldeng haena hi Jesus hu kagi din "Hagteng ka daw awà ka diyan
tayan."
26 Pinaagi hu gahem ku busaw nabidbid su etaw ha nakapangulahì dayun
guminuwà su busaw.
27 Sa alan ha mga etaw diyà nangabeleng gayed daw migpainsaay hu "Bag-
u ba gid haini ha katudluanan? Ta saini ha etaw amin din gahem ha bisan
sa mga busaw agtuu kandin."
28 Sagunà nakalekep sa tultul mahitenged ki Jesus duun hu alan ha mga
banuwa ha sakup ta Galilea.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw
(Marcos 1:29-34; Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

29 Sagunà uminawà si Jesus diyà ta simbahan daw duminiyà ta balay hi
Simon daw hi Andres duma ki Santiago daw ki Juan.
30 Sa ugang ha bahi hi Simon harì en pakabangun ta agkagenaw daw
tinultulan dan si Jesus taena.
31 Aman inubayan din haena daw ibiti sa alima din daw ipabangun.
Sagunà haena naulian aman sinugbahan din dayun say Jesus.
32 Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà ki Jesus sa alan
ha agkangadaluwan daw sa pinan-ulinan en hu busaw.
33 Sa mga etaw duun taena ha banuwa nangaamul-amul duun hu atbang
taena ha balay
34 dayun naulian hi Jesus sa madakel ha hurà mag-iling sa dalu dan.
Pinamugaw din daan sa mga busaw ba binaldeng din sidan ha harì mag-
ikagiyà ta nakakilala en sidan kandin.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Mga Simbahan
(Marcos 1:35-39; Lucas 4:42-44)

35 Su madani en agkaaldaw si Jesus duminuun hu pinakabulung-bulung
ha lugar daw mig-ampù diyà,
36 aman pinan-ahà haena hi Simon daw hu mga duma din.
37 Su maahà dan en si Jesus inikagiyan dan hu "Madakel sa tagpan-ahà
ikaw."
38 Ba si Jesus tuminubag ha "Dumuun kuy hu lain ha mga banuwa ha ubay
dini ta daw makagtultul a daan diyà, ta iyan haini indini ku ta kalibutan."
39 Aman nalekep hi Jesus sa alan ha mga banuwa ha sakup ta Galilea ha
migtudlù duun hu mga simbahan hu mga Judio daw pinamugaw din daan
sa mga busaw.

Sa Pagbulung Hu Sanglahen
(Marcos 1:40-45; Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

40 Amin sanglahen ha luminuhud diyà ki Jesus daw hangyù ha "Ku mabayà
ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu ku."
41 Nahid-uwan haena hi Jesus aman dinampà din su sanglahen daw
ikagiyi hu "Agkabayà a aman maulian ka."
42 Sagunà haena naulian.
43 Dayun impahipanaw haena hi Jesus daw binalaudan din hu
44 "Harì ka manunultul hu bisan sin-u ba dumuun ka taena ha sinaligan
hu paghalad ta daw masusi din ha naulian kad. Maghalad ka sumalà hu
Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan ka daw matun-an hu mga etaw
ha naulian kad en."
45 Ba su makahipanaw en su etaw bà dà nasì nanunultul duun hu bisan
hindu. Aman si Jesus harì en paman pakaduun hu mga banuwa ba duun dà
tagtimaay hu pinakabulung-bulung ha mga lugar. Ba bisan taena inelegan
si Jesus hu mga etaw ha nangapuun duun hu bisan hindu.

2

Sa Pagbulung Hu Piglanting Ha Etaw
(Marcos 2:1-12; Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

1 Su pila en ha aldaw ha makalikù si Jesus diyà ta Capernaum napaliman
hu mga etaw ha nakaulì en si Jesus.
2 Aman inamul-amulan haena hu mga etaw na harì en sidan agkaaul bisan
ta pultahan, dayun tinultulan sidan hi Jesus hu lalang hu Dios.
3 Nakadiyà daan sa haepat ha mga etaw ha taglanting hu minatay en sa
dibaluy ha lawa din.
4 Harì sidan pakaubay diyà ki Jesus ta madakel tungkay sa mga etaw aman
namanahik sidan diyà ta atep daw pusuwi sa tenged hi Jesus, dayun hinawil
dan duun su agkadaluwan ha taghidegaay duun hu banig.
5 Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed sa pagsalig dan inikagiyan din su
agkadaluwan hu "Napasaylu en sa mga salà nu."
6 Amin daan tagpinuu diyà ha mga manunudlù hu Kasuguan ha naka-
henà-henà hu
7 "Imbà iyan din hayan ikagiya? Tagtameyesen din sa Dios ta iyan dà gayed
sa Dios makapasaylu hu mga salà."
8 Ba sa mga henà-henà dan sagunà natun-an hi Jesus aman inikagiyan din
sidan hu "Imbà kaw taghenà-henaay hu iling tayan?
9 Inu diay sa malumu ha ikagiyen duun taini ha agkadaluwan? Iyan ba
sa 'Napasaylu en sa mga salà nu' daw ku iyan ba sa 'Bangun kad, luluna sa
banig nu daw hipanaw kad en'?

10 Ba iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin ku
kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà." Aman inikagiyan
din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha lawa din hu
11 "Bangun kad, luluna su banig nu daw ulì kad en."
12 Sagunà haena minangun daw uwita su banig din dayun awà diyà ta
kandan. Sa alan ha mga etaw nangabeleng daw dinayè dan daan sa Dios
hu kagi dan "Hurà kuy pa gayed makaahà hu agkailing taini."

Sa Pag-umaw Ki Levi
(Marcos 2:13-17; Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

13 Si Jesus duminuun dà paman hu kilid taena ha danaw. Madakel gayed
ha mga etaw sa duminiyà ta kandin aman nanudlù dayun haena.
14 Su taghipanaw si Jesus naahà din sa tagpinuu ha tagpanukut hu buhis
ha tagngaranan ki Levi sa batà hi Alfeo. Inikagiyan din haena ha "Dumuma
ka kanak" aman huminitindeg si Levi daw duma kandin.
15 Su tagkaen si Jesus diyà ta balay hi Levi madakel ha mga manunukut hu
buhis daw mga masinupaken sa nakigsalu kandin daw hu mga tinun-an din
ta madakel sa namanlupug kandin.
16 Su maahà hu mga manunudlù hu Kasuguan ha sakup hu mga Fariseo
ha si Jesus nakigsalu hu mga masinupaken daw hu mga manunukut hu
buhis, ininsaan dan su mga tinun-an hu "Imbà hayana pakigsalu hu mga
limbungan ha manunukut hu buhis daw hu mga masinupaken?"
17 Su mapaliman haena hi Jesus uminikagi hu "Sa harì agkadaluwan harì
daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumulung.
Sa pagdini ku kenà para hu mga matareng en ba sa tuyù ku iyan sa mga
makasasalà."

Sa Panginginsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen
(Marcos 2:18-22; Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 Amin panahun ha sa mga sumusunud hi Juan ha Bautista daw sa mga
Fariseo suminalang hu pagkaen. Amin mga etaw ha duminiyà ki Jesus daw
nanginginsà hu "Imbà tagsalang hu pagkaen sa mga sumusunud hi Juan
daw sa mga sumusunud hu mga Fariseo ba sa ikaw ha mga tinun-an harì
gayed tagsalang?"
19 Tuminubag si Jesus hu "Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga
inimbita harì kumaen ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Harì gayed
haena mabaluy.
20 Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa
daw human sidan agsalang hu pagkaen.
21 "Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u ha manggad sa daan en ha
pinaksuy, ta ku buhaten din haena su bag-u ha manggad bà dà aglegkè daw
su daan ha pinaksuy bà dà daan agkahigbit.
22 Iling daan ha hurà etaw ha itagù din sa bag-u pa ha binu duun hu
daan en ha talaguay ha anis, ta ku buhaten din haena bà dà magbutu daw
kahudhud su binu. Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan
itagù hu bag-u pa ha talaguay."

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay
(Marcos 2:23-28; Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

23 Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Su
taghipanaw sidan namanimù sa mga tinun-an din hu mga bunga taena ha
mga pamulahen duun.

24 Inikagiyan hu mga Fariseo si Jesus hu “Ahaa nu, imbà supaka hu mga
tinun-an nu sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay?”
25-26 Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat
hi David su panahun ha si Abiatar iyan pa tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad? Su mangauhul si David daw sa mga duma din sumineled si
David duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad duun hu Dios
dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay haena hu mga
sinaligan hu paghalad.”
27 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Mahinengdanen gayed sa etaw dì
hu Kasuguan ta sa Aldaw hu Paghimlay intagana hu Dios ha makapaayad
hu etaw.
28 Aman siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a tagbayà bisan hu Aldaw hu
Paghimlay.”

3

Sa Pagbulung Hu Kimay
(Marcos 3:1-6; Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

1 Sumineled en paman si Jesus duun hu simbahan hu mga Judio daw amin
daan etaw diyà ha nakimay.
2 Sa duma ha mga etaw tagpan-ahà hu katarengan ta daw makasumbung
dan si Jesus aman binantayan dan ku bulungen din ba haena duun hu Aldaw
hu Paghimlay.
3 Inikagiyan hi Jesus su kimay ha “Dumini ka ta atubangan hu alan.”
4 Dayun ininsaan din daan sa mga etaw hu “Inu sa intugut hu Kasuguan ha
buhaten taw duun hu Aldaw hu Paghimlay? Iyan ba sa pagbuhat hu maayad
daw ku iyan ba sa madaet? Iyan ba sa pagluwas hu etaw daw ku iyan ba sa
pagdaet kandin?” Ba hurà gayed sidan magtubag.
5 Mighelaw-helaw diyà ta kandan si Jesus ha napauk, ba naguul daan
tumenged ta madesen sa henà-henà dan. Dayun inikagiyan din su etaw
ha nakimay ha “Bunhata sa alima nu.” Aman binunhat din haena dayun
sagunà naulian.
6 Su mga Fariseo namangguwà daw miglalang-lalang sidan hu mga sakup
hi Herodes ku in-inuwen dan sa kahimatayi ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Duun Hu Danaw
(Marcos 3:7-12; Mateo 12:15-16; Lucas 6:17-19)

7 Uminawà si Jesus diyà duma hu mga tinun-an din dayun duminuun
sidan ku danaw. Namanduma kandan sa madakel tungkay ha mga etaw ha
nangapuun diyà ta probincia ta Galilea.
8 Su mapaliman hu mga etaw sa mga binuhat hi Jesus madakel sa du-
miniyà ta kandin ha nangapuun ta probincia ta Judea daw ta Jerusalem daw
duun hu mga banuwa ha sakup ta Idumea daw layun ta Jordan daw hu mga
banuwa ha ubayà ta Tiro daw ta Sidon.
9 Tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw sinugù hi Jesus su mga tinun-
an din ha mag-andam hu barutu ha aglulanan din ta daw harì malipit hu
mga etaw,
10 ta madakel sa nangaulian din ha nangadaluwan aman sa duma ha
tagdadalu agliet gayed ta ag-ibit ngaay kandin.
11 Su maahà haena hu mga etaw ha inulinan hu busaw namanluhud sidan
duun hu atubangan din daw namangulahì hu “Iyan ka gayed Batà hu Dios.”
12 Ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan ikagiyen ku sin-u.

Sa Pagpilì Hi Jesus Hu Mga Apostoles
(Marcos 3:13-19; Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Duminuun si Jesus hu buntud daw inamul-amul din sa mga etaw ha
agkabayaan din.
14 Dayun pinilì din su sampulù daw daruwa ha pigngaranan din hu mga
apostoles ta daw makigduma-duma kandin daw masugù din hu pagpa-
nunultul
15 daw magaheman daan hu pagbugaw hu mga busaw ha uminulin duun
hu mga etaw.
16 Iyan haini su sampulù daw daruwa ha pinilì din, si Simon ha pign-
garanan din ki Pedro,
17 si Santiago daw si Juan sa pigdagnayan din hu Boarneges ha tagkahu-
lugan hu Mga Etaw ha Agkailing hu Lugung, saini ha daruwa mga batà hi
Zebedeo.
18 Pinilì daan hi Jesus si Andres daw si Felipe, si Bartolome daw si Mateo,
si Tomas daw si Santiago sa batà hi Alfeo, si Tadeo daw si Simon sa sakup hu
Cananiyo
19 daw si Judas Iscariote ha iyan miglimbung ki Jesus.

Sa Labaw Dì Ki Satanas
(Marcos 3:20-30; Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

20 Sumineled si Jesus duun hu balay daw madakel en paman ha mga etaw
sa nangaamul-amul diyà ta kandin, aman hurà en panahun hi Jesus daw hu
mga tinun-an din hu pagkaen.
21 Su mapaliman haena hu mga kadumahan din inelegan dan ta agtimuen
dan ngaay, ta sa mga etaw tag-ikagiyà ha agkalibeg en si Jesus.
22 Amin mga manunudlù hu Kasuguan ha nangapuun diyà ta Jerusalem
ha tagyanaen “Inulinan haini hi Beelsebul sa agalen hu mga busaw aman
agkabugaw din sa mga busaw.”
23 Inamul-amul hi Jesus sa mga etaw daw ikagiyi pinaagi hu mga panan-
glitan ha tagyanaen “In-inuwen man hu pagbugaw hi Satanas hu duma din
ha busaw?
24 Ku amin ginharian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed,
25 daw ku amin pamilya ha magsasabà mabengkag daan haena.
26 Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din
mabengkag gayed daw mahanaw.
27 Henhenaa nuy ha hurà bisan sin-u ha makaseled duun hu balay hu
mabis-ay ha etaw hu pag-agaw hu mga butang din ku harì din unahen
bakusen su mabis-ay ha etaw daw human din katimù sa mga butang duun
taena ha balay.
28 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha mabaluy pa ha pasayluwen sa alan
ha mga salà hu etaw bisan sa pagtameyes hu duma,
29 ba saena ha tagtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì gayed mapasaylu hu
hurà din katapusan.”
30 Inikagi din haena ta sa duma ha etaw tag-ikagi ha si Jesus inulinan hu
busaw.

Sa Kadumahan Hi Jesus
(Marcos 3:31-35; Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 Nakauma si Inay hi Jesus daw sa mga suled din. Diyà dà sidan tagtiyadeg
ta guwà daw pinaelegan dan si Jesus.

32 Madakel ha mga etaw sa tagpinuu ha nakalibut diyà ki Jesus, aman
inikagiyan dan haena hu “Si Inay nu daw sa mga suled nu diyà ta guwà ta
amin dan kun tuyù ikaw.”
33 Ba si Jesus tuminubag hu “Iman ikagiyen ku inyu ku sin-u sa inay ku daw
sa mga suled ku.”
34 Dayun uminahà haena duun hu mga etaw ha nakalibut diyà ta kandin
daw ikagi hu “Taini en sa inay ku daw sa mga suled ku,
35 ta bisan sin-u sa tagtuman hu agkabayaan hu Dios iyan en haena inay
ku daw mga suled ku.”

4

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Marcos 4:1-9; Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Amin panahun ha si Jesus migtudlù en paman duun hu kilid taena ha
danaw. Tumenged ta madakel tungkay ha mga etaw sa nangaamul-amul
diyà ta kandin mininuu haena duun hu barutu na sa mga etaw diyà dà ta
gaun hu pagpaliliman kandin.
2 Dayun madakel sa mga intudlù din kandan pinaagi hu mga pananglitan
ha tagyanaen
3 “Magpaliliman kaw kanak. Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pag-
pamegas.
4 Su isawed din haena sa binhì amin diyà dà nakatanà ta dalan aman
pinanukà hu mga tagbis.
5 Amin daan binhì ha duun nakatanà hu batuwen. Saena laus dà lu-
mineteb ta atiyuay dà sa pisà duun,
6 ba su sildahan hu tungkay mapasù sagunà dà haena nangagangu ta hurà
man panggamut.
7 Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten. Tuminubù daan
haena ba naenep dà hu mga sampinit aman hurà pamunga.
8 Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà. Saena tu-
minubù daan daw namunga gayed, sa duma duun tigkatluan sa bunga din
daw amin daan namunga hu tigkaeneman daw amin daan namunga hu
tignanggatus.”
9 Dayun si Jesus minikagi pa hu “Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy
ha inikagi ku.”

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan
(Marcos 4:10-12; Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

10 Su maman-awà en diyà sa mga etaw sa mga tinun-an hi Jesus daw sa
duma ha mga etaw nanginginsà diyà ta kandin mahitenged taena ha mga
pananglitan.
11 Inikagiyan din sidan hu “Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì hu
Dios impadayag en inyu. Ba sa duma ha mga etaw tinudluan ku pinaagi hu
mga pananglitan
12 ta daw
‘Mag-ahà sidan ba harì makaindan daw magpaliliman daan sidan ba harì
makasabut, ta ku pakaindan pa daw pakasabut ngaay sidan magh-
inulsul gayed hu mga salà dan daw pasayluwen sidan hu Dios.’ ”

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Marcos 4:13-20; Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

13 Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Hurà nuy ba diay kasabut
haena sa pananglitan? In-inuwen nuy sa pagpakasabut hu duma ha mga
pananglitan?
14 Saena ha insawed ha binhì hu namegas iyan sa lalang hu Dios.
15 Su binhì ha diyà dà nakatanà ta dalan iyan su mga etaw ha nakapaliman
hu lalang hu Dios ba sagunà pakauma si Satanas daw agawen din sa
napaliman dan.
16 Su binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha
nakapaliman hu lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen.
17 Ba tumenged ta harì agpanggamut sa pagtuu dan saena harì en agkalu-
gay. Ku makauma sa malegen ha alantusen daw pasipalahan sidan tu-
menged hu pagdawat dan hu lalang hu Dios sagunà dà sidan ag-endà hu
pagtuu.
18 Su binhì ha duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha naka-
paliman en hu lalang hu Dios.
19 Ba tumenged hu mga kasamukan dan dini ta kalibutan daw hu kabayà
dan ha magsapian sidan daw hu kaayat hu madakel ha mga butang, sa lalang
hu Dios agkalipatan dan dà aman harì en haena agpamunga diyà ta kandan.
20 Ba su binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà iyan su mga etaw
ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw nakasabut taena aman agpamunga.
Sa duma agpamunga hu madakel daw sa duma tumanan dà sa bunga dan,
sa duma atiyù dà daan sa bunga dan.”

Sa Sulù Duun Hu Ugsakà Ha Matangkaw
(Marcos 4:21-25; Mateo 5:15; 13:12; Lucas 8:16-18)

21 Uminikagi si Jesus ha “Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà
agpalangkebi hu bakag daw ku bà din dà ba daan igpadidalem duun hu
katri, ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw.
22 Sa alan ha iglilung iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa harì
iman tag-ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay.
23 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”
24 Daw inikagiyan daan sidan hi Jesus hu “Panday kaw gayed magpalili-
man, ta ku inu kadakel sa ig-ila nuy iyan daan haena kadakel hu ig-ila inyu
hu Dios daw labaw pa sa iila din dì hu kinahanglanen nuy.
25 Sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba
saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan din dà agtimuen pa gayed
haena diyà ta kandin.”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pagtubù Hu Binhì

26 Si Jesus uminikagi hu “Sa pagharì hu Dios agkailing taini. Amin etaw ha
namegas hu binhì duun hu uma din.
27 Bisan daleman daw ku aldaw, ku tagtiduga su etaw daw ku pupukaw ba
su binhì din agtubù gayed bisan ku harì din agkatun-an ku agkainu-inu ha
paagi,
28 ta agtubù haena hu kandin dà. Una lumeteb haena dayun mandahun
human agpamunga.
29 Ku mahinug en haena legtayen hu tag-iya duun.”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios
(Marcos 4:30-34; Mateo 13:31-32,34; Lucas 13:18-19)

30 Si Jesus minikagi hu “Inu pa sa agpailingan ku hu pagharì hu Dios?
31 Agkailing haena hu atiyuay gayed tungkay ha lisu ha impamegas.

32 Ba ku tumubù en mabuhat ha tungkay kinaadagiyan ha pamulahen daw
sa mga panga din mabuhat ha salagà hu mga tagbis.”
33 Pinaagi hu madakel ha mga pananglitan sa lalang hu Dios inikagi hi
Jesus diyà ta kandan sumalà hu agkasabut dan.
34 Sa alan ha inikagi din kandan pinaagi dà gayed hu mga pananglitan.
Ba ku iyan dà sidan hu mga tinun-an din igsaysay din kandan sa kahulugan
taena.

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag
(Marcos 4:35-41; Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

35 Su mahapun en inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Lumayun
kuy duun taini ha danaw.”
36 Aman inawaan dan sa madakel ha mga etaw dayun impalulan hu mga
tinun-an si Jesus duun ku barutu. Amin pa daan mga barutu ha namanduma
kandan.
37 Su taglulan en sidan tigkan namagyu aman nataguan hu wahig haena
sa barutu na apit en sidan agkalened.
38 Ba si Jesus tagtidugahà duun hu alunà diyà ta pulù taena ha barutu.
Aman pinukaw hu mga tinun-an din hu kagi dan “Manunudlù, harì ka ba
agkasamuk ku mangalemes kuy?”
39 Migbangun si Jesus daw baldenga sa kalamag daw mga baled aman
sagunà migleneng.
40 Inikagiyan din su mga tinun-an din hu “Imbà kaw man agkangahaldek?
Harì kaw ba diay agsalig kanak?”
41 Sa mga tinun-an tungkay gayed nangahaldek daw migpainsaay hu “Inu
gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw mga baled agtuu kandin?”

5

Sa Pagbulung Hu Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw
(Marcos 5:1-20; Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

1 Si Jesus daw sa mga tinun-an din nakalayun duun ku danaw ha ubay diyà
ta Gadara.
2 Su kumawas en si Jesus sinal-aw hu etaw ha inulinan hu busaw ha duun
napuun hu panlebengà.
3 Duun haena tagtimà hu mga lebeng daw hurà bisan sin-u ha pakabakus
kandin bisan pa ku kadinahan,
4 ta kapila en bakusa sa mga paa daw sa mga alima din ba bà din dà
agpamugtua sa kadina. Hurà gayed bisan sin-u ha pakaegen kandin.
5 Aldaw daw ku daleman taghipanawà diyà ta panlebengà daw diyà ta
bubungan sa tagkulahiay daw tagbugelaen din sa lawa din hu mga batu.
6 Su matan-aw din si Jesus minulalaguy haena diyà ta kandin daw luhud
duun hu atubangan din.
7 Nangulahì gayed ha tagyanaen “Jesus sa Batà hu Dios ha iyan Magbabayà
hu alan, inu sa labet nu kanak? Aghangyuen ku ikaw ha harì a ikaw
pasipalahan.”
8 Naikagi din haena ta ag-ikagiyan hi Jesus ha umawà su busaw.
9 Dayun ininsaan hi Jesus hu “Sin-u sa ngaran nu?”
Tuminubag haena hu “Sa ngaran ku Libu-libuwen tumenged ta madakel
kay.”
10 Su busaw tagpagayukà diyà ki Jesus ha harì sidan bugawen duun taena
ha lugar.

11 Ubay diyà ta kandan sa balalayan ha amin duun madakel tungkay ha
mga babuy ha tagpanuwal.
12 Pinagayukan hu mga busaw si Jesus ha ipaulì sidan duun ku mga babuy.
13 Tinugutan din en daan sidan, aman guminuwà su mga busaw duun ku
etaw daw namanagù duun ku daruwa ha libu ha mga babuy. Namamulaguy
su mga babuy diyà ta alug daw nangakasabay sidan duun ku danaw dayun
nangalemes.
14 Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy namamulaguy daan payanaen
diyà ta banuwa daw duun hu ubayà ha mga lugar daw intultul dan su
nahitabù, aman namandiyà sa mga etaw ta ag-ahaen dan su nahitabù.
15 Su makauma sidan diyà ki Jesus naahà dan su etaw ha inulinan hu mga
busaw su anay ha tagpinuuwà diyà ba maayad en sa henà-henà din daw
migpinaksuy en, aman su mga etaw nangahaldek gayed.
16 Su nakaahà taena nanunultul dayun ku nainu-inu sa ingkaulii taena ha
inulinan hu mga busaw daw sa nahitabù ku mga babuy.
17 Aman hinangyù hu mga etaw si Jesus ha umawà gayed duun taena ha
lugar.
18 Su taglulan en si Jesus duun ku barutu huminangyù kandin su naulian
ha agduma ngaay.
19 Ba bà dà inikagiyi hi Jesus ha "Umulì kad duun hu mga kadumahan nu
daw itultul sa binuhat hu Dios daw sa kahid-uwi din ikaw."
20 Aman huminipanaw su naulian daw panunultul duun hu mga banuwa
ta Decapolis ku inu kaadagi sa binuhat kandin hi Jesus. Sa alan ha nakapal-
iman kandin nangabeleng gayed.

Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Marcos 5:21-43; Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Su makalikù en si Jesus diyà ta layun inamul-amulan dà paman hu
madakel tungkay ha mga etaw. Su diyà pa ta kilid ta danaw
22 amin sabuwa ha punuan duun hu simbahan hu mga Judio ha nakauma
ha tagngaranan ki Jairo. Su maahà din si Jesus luminuhud diyà ta atubangan
din
23 daw minagayuk ha tagyanaen "Sa laga-laga ku agpatay en aman dumiyà
ka daw dampaa ta daw maulian."
24 Dayun duminuma kandin si Jesus.
Namanduma daan su madakel tungkay ha mga etaw na agkangalipit en
sidan.
25 Amin daan bahi diyà ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud
din.
26 Naamin en sa salapì din pagbayad hu mga tagpamulung ba bà dà nasì
tag-iseg sa dalu din.
27 Su mapaliman din sa tultulanen mahitenged ki Jesus uminubay haena
diyà ta talikudan din daw ibiti sa pinaksuy taena
28 ta nahenhenaan ku bahi hu "Bisan ku bà a dà makaibit duun hu
pinaksuy hi Jesus maulian a gayed."
29 Su maibitan din en sa pinaksuy hi Jesus sagunà uminendà sa kahudhud
din daw nagedam din ha naulian en.
30 Sagunà natun-an hi Jesus ha amin naulian pinaagi hu gahem din, aman
sumininalu duun hu mga etaw daw panginginsà hu "Sin-u sa uminibit hu
pinaksuy ku?"
31 Tuminubag sa mga tinun-an din hu "Madakel man ha mga etaw sa
agpakalipit ikaw. Imbà ka agpanginginsà ku sin-u sa uminibit ikaw?"

32 Ba mighelaw-helaw si Jesus ku sin-u sa migbuhat taena.
33 Su matun-an ku bahi sa nahitabù kandin luminuhud duun hu atubangan hi Jesus ha taghugdunan hu kahaldek din dayun intultul din sa alan.
34 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak. Ulì ka ha malinawen ta naulian kad en hu dalu nu."
35 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma sa mga etaw ha napuun ta balay hi Jairo su punuan taena ha simbahan ha tagyanaen "Su laga-laga nu minatay en aman harì nud en agsamuka sa Manunudlù."
36 Ba saena hurà en bali-baliya hi Jesus ta inikagiyan din en su punuan hu "Harì ka agkasamuk ba bà ka dà salig kanak."
37 Iyan din dà dinuma si Pedro, si Santiago daw sa suled taena ha si Juan.
38 Su makauma en sidan diyà ta balay taena ha punuan naahà din sa agkangasamuk daw tag-agalaay hu madaging.
39 Sumineled si Jesus duun taena ha balay daw uminikagi hu "Imbà kaw agkangasamuk daw tag-agalaay? Saini ha batà hurà patay ba bà dà tagtiduga."
40 Ba bà dan dà agkapatawahi si Jesus.

Su ipaguwà sidan hi Jesus duun taena ha balay dinuma din sa mga laas taena ha batà daw su tatulu ha tinun-an din, daw sumineled sidan duun ku inugsakan taena ha batà.
41 Su makaseled sidan inibitan hi Jesus sa alima ku batà daw ikagiyi hu "Tabita kumi" ha tagkahulugan hu "Sikaw sa batà, bangun kad."
42 Sagunà minangun su batà daw maghiphipanaw, sampulù en daw daruwa sa tuig taena. Duun taena nangabeleng gayed sidan
43 ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan haena itultul duun hu bisan sin-u. Dayun suminugù si Jesus ha ilahan dan su batà hu pagkaen.

6

Si Jesus Diyà Ta Nazaret
(Marcos 6:1-6; Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

1 Si Jesus uminawà diyà daw likù duun hu kandin ha banuwa duma hu mga tinun-an din.
2 Su aldaw hu Sabado migtudlù haena diyà ta simbahan ba nangabeleng sa madakel ha mga etaw ha nakapaliman kandin.

Nanginginsà sidan hu "Sin-u gid sa migtudlù kandin daw imbà pakahimu hu mga belenganen?
3 Kenà ba batà hayana hu panday daw sa inay din iyan man si Maria, sa mga suled din iyan si Santiago daw si Jose, si Judas daw si Simon, daw dini dà daan tagtimà sa mga atebay din?" Tumenged taena hurà dan dawata sa intudlù din.
4 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Sa propita agtahuran duun hu bisan hindu ha lugar dì hu kandin ha banuwa daw hu mga kadumahan din."
5 Hurà magpaahà diyà hu mga belenganen ba amin pila dà ha etaw ha agkangadaluwan sa nangaulian su dampaen din sidan.
6 Nabeleng gayed si Jesus ta harì sidan agtuu.

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din
(Marcos 6:7-13; Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Duminuun si Jesus hu duma ha mga banuwa daw migtudlù diyà.

7 Inamul din su sampulù daw daruwa ha tinun-an din, dayun sinugù
din sidan hu tigdaruwa daw pinagaheman din sidan hu pagbugaw hu mga
busaw ha uminulin duun hu mga etaw.
8 Iyan haini panugun din kandan ha tagyanaen "Ku humipanaw kaw iyan
nuy dà uwiten sa sugkud daw harì kaw mag-uwit hu lutù nuy daw hu salapì.
9 Mabaluy ha magsapatus kaw ba harì kaw mag-uwit hu ilisan nuy.
10 Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu duun kaw en magtimà
taman ha umawà kaw duun taena ha banuwa.
11 Ku makauma kaw duun hu banuwa ba hurà en dumawat inyu daw
harì daan sidan magpaliliman inyu awai haena, ba pugpuga nuy sa aliyabuk
diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan gayed sidan hu Dios."
12 Aman namanhipanaw su mga tinun-an hi Jesus daw nanunultul ha
kinahanglan gayed ha maghinulsul sa mga etaw.
13 Binugaw dan daan sa mga busaw daw hinaplasan dan hu lana sa
agkangadaluwan dayun nangaulian.

Sa Pagpatay Hi Juan Ha Bautista
(Marcos 6:14-29; Mateo 14:1-12)

14 Napaliman hi Harì Herodes sa mga tultulanen mahitenged ki Jesus ta
nabantug haena duun hu bisan hindu. Sa duma ha mga etaw tag-ikagi hu
"Iyan kun haena si Juan ha Bautista ha nabanhaw aman agkahimu din sa
mga belenganen."
15 Sa duma tag-ikagi daan hu "Iyan si Elias sa propita." Daw sa duma tag-
ikagi hu "Propita haena iling hu sabuwa duun hu nangauna ha mga propita."
16 Ba su mapaliman haena hi Herodes uminikagi hu "Nabanhaw gid si
Juan sa pinapungulan ku."
17 Si Herodes iyan migsugù su anay ha dakepen si Juan daw bakusa diyà ta
purisuwan. Binuhat din haena tumenged ta inasawa hi Herodes si Herodias
sa asawa daan hu suled din ha si Felipe
18 ba inikagiyan hi Juan si Herodes hu "Nasupak nu gayed sa Kasuguan
tumenged ta inasawa nu sa asawa hu suled nu."
19 Aman migdumut ki Juan su asawa hi Herodes ha si Herodias daw
agkabayaan din en haena agpahimatayi. Ba hurà din haena kahimu
20 tumenged ta si Herodes agkahaldek ki Juan daw pinabantayan din
haena ta natun-an din ha matareng si Juan daw suluguen hu Dios. Su
mapaliman hi Herodes si Juan nalibeg sa henà-henà din ba agkabayaan din
daan tagpalilimani.
21 Su aldaw ha agsaulugen hi Harì Herodes sa kabataa kandin ginastuwan
din sa mga sinaligan din daw sa mga kapitan hu mga kasundaluwan daw sa
tinahud ha mga etaw diyà ta Galilea. Duun taena human nakaahà su asawa
din ha iyan si Herodias hu paagi ha mapatay din si Juan.
22 Su sumayaw su laga din duun hu atubangan taena ha nangaamul-amul
diyà tungkay gayed nabayà-bayaan hi Herodes daw hu mga pinan-imbita din.
Aman inikagiyan ku harì su laga hu "Bisan inu sa panayuen nu iila ku
gayed ikaw."
23 Daw nanumpà daan hu "Bisan inu sa panayuen nu bisan ku iyan pa sa
liwarà taini ha ginharian ku iila ku gayed ikaw."
24 Dayun su laga duminiyà ki Inay din daw insai hu "Inu gid sa panayuen
ku?"
Tuminubag si Inay din hu "Panayua nu sa ulu hi Juan ha Bautista."

25 Aman sagunà luminikù su laga duun ku harì daw panayù ha tagyanaen
“Agkabayaan ku ha iila nu iman kanak sa ulu hi Juan ha Bautista ha iugsak
duun hu lampay.”
26 Tungkay gayed ngaay naguul su harì, ba tumenged hu panumpà din
duun hu atubangan taena ha inimbita din harì din en gayed haena mabal-
ibaran.
27 Aman sagunà din sinugù sa sabuwa ha sundalu hu pagtimù hu ulu hi
Juan. Pinungulan taena ha sundalu si Juan diyà ta purisuwan
28 daw iugsak sa ulu din duun hu lampay. Dayun indawag duun ku laga
aman inuwit din haena diyà ki Inay din.
29 Su mapaliman haena hu mga sumusunud hi Juan tinimù dan sa lawa
din diyà ta purisuwan daw ilebeng.

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Marcos 6:30-44; Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-13)

30 Su maisab maamul-amul sa mga apostoles ha sinugù hi Jesus intultul
dan diyà ta kandin sa alan ha nangabuhat dan daw sa intudlù dan.
31 Madakel tungkay sa mga etaw ha agpamandiyà ta kandan aman si Jesus
daw sa mga tinun-an din hurà dan panahun hu pagkaen. Dayun inikagiyan
din sidan ha “Dumuun kuy hu pinakabulung-bulung ha lugar ha iyan kuy
dà ta daw makahimlay kuy.”
32 Namanlulan sidan hu barutu payanaen duun hu pinakabulung-bulung
ha lugar ha iyan dà sidan.
33 Ba madakel ha mga etaw sa nakaahà su umawà sidan daw nakakilala
daan kandan aman su mga etaw ha napuun duun hu migkalain-lain ha
banuwa namamulaguy daw una sidan duun ku agpayanan-an hay Jesus.
34 Su kumawas en si Jesus duun ku barutu naahà din sa madakel tungkay
ha mga etaw aman nahid-uwan din gayed sidan ta agkailing sidan hu mga
karniro ha hurà duun magbalantay. Dayun tinudluan din sidan hu madakel
ha mga katudluanan.
35 Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din hu
“Agkahapun en daw pinakabulung-bulung haini ha lugar.
36 Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun sidan hu ubayà ha mga
banuwa ta daw makapalit sidan hu agkan-en dan.”
37 Ba bà dà inikagiyi hi Jesus su mga tinun-an din hu “Iyan kaw en mag-ila
kandan hu pagkaen.”
Tuminubag daan sidan hu “Igpapalit kay ba ikaw hu supas ha igpakaen
kandan ha bali hu pila ha gatus?”
38 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Susiya nuy ku pila ha buuk sa supas.”
Su masusi dan en haena minikagi sidan hu “Lalima dà ha buuk ha supas
daw daruwa dà daan ha buuk sa sedà.”
39 Dayun impapinuu din sidan ha pigpunduk-punduk ta saena sagbeten
ha bugtà.
40 Aman mininuu sidan ha migpunduk-punduk, sa duma tignanggatus
daw sa duma tigkalimahan.
41 Tinimù hi Jesus su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun
huminangad diyà ta langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù
pinangebing din su supas daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena
hu mga etaw. Iling daan ku daruwa ha sedà.
42 Su mangabuhì en sidan

43 pinangamul hu mga tinun-an su nasamà taena ha supas daw sedà, saena
sampulù pa daw daruwa ha ambung.
44 Lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen taena ha
supas.

Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Marcos 6:45-52; Mateo 14:22-33; Juan 6:16-21)

45 Sagunà impalulan hi Jesus sa mga tinun-an din duun hu barutu ta daw
makauna en sidan diyà ta Betsaida ha layun taena ha danaw, dayun impaulì
din su mga etaw.
46 Su maipus en sidan si Jesus duminuun hu buntud hu pag-ampù.
47 Su agpanukilem en su barutu ha taglulanan hu mga tinun-an din diyà
en ta taliwarà taena ha danaw, ba si Jesus sabubuwa dà duun ku buntud.
48 Naahà hi Jesus ha taglised gayed su mga tinun-an din hu pagbegsay ta
agkatalagbù dan sa kalamag. Su madani en agkaaldaw si Jesus luminupug
kandan sa taghipanaw duun taena ha wahig. Aglabayan din en ngaay sidan
49-50 ba su maahà hu mga tinun-an haena sa bayà-bayà en taghipanaw diyà
ta wahig tungkay gayed sidan nangahaldek, aman nakapangulahì sidan ta
abi dan ha kalag haena.
Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Pandayai nuy sa gahinawa nuy daw harì
kaw agkangahaldek ta iyan a haini."
51 Dayun luminulan si Jesus duun ku barutu daw uminendà daan sa
kalamag. Nangabeleng gayed sidan
52 ta hurà dan kasabut sa belenganen mahitenged hu pagpakaen hu lalima
dà ha buuk ha supas taena ha lalima ha libu ha mga etaw ta sa mga henà-
henà dan madesen gayed.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Diyà Ta Genesaret
(Marcos 6:53-56; Mateo 14:34-36)

53 Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Genesaret
inhiket dan su barutu.
54 Su pagkawas dan duun ku barutu nakilala si Jesus hu mga etaw diyà.
55 Aman pinan-elegan dan sa mga agkangadaluwan duun hu ubayà dan ha
mga banuwa. Bisan hindu duun si Jesus ku agkapaliman dan agpanlantin-
gen dan sa agkangadaluwan daw uwita diyà ta kandin.
56 Bisan hindu duun si Jesus agpakapayanaen bisan duun hu plasa
agpaman-uwitan dan hu agkangadaluwan. Pinagayukan dan si Jesus ha su
agkangadaluwan makaibit ngaay duun hu sagayadan hu pinaksuy din. Sa
alan ha nakaibit duun nangaulian gayed.

7

Sa Tulumanen Hu Mga Fariseo
(Marcos 7:1-13; Mateo 15:1-9)

1 Sa mga Fariseo daw sa duma ha mga manunudlù hu Kasuguan ha
nangapuun ta Jerusalem mig-amul-amul diyà ki Jesus.
2 Naahà dan sa mga tinun-an hi Jesus ha namangaen ba hurà pamangenaw
ta mga alima dan.
3 Sa mga Fariseo daw sa alan ha mga Judio harì gayed agkaen ku harì pa
sidan makapangenaw ta alima dan sumalà hu tulumanen dan ha imbilin hu
mga gin-apuan dan.
4 Bisan ku agkapuun sidan duun hu baligyaanan harì daan sidan agkaen
ku harì pa makapangenaw, daw madakel pa gayed ha mga tulumanen sa

tagtumanen dan iling hu paghenaw hu mga tasa daw kaldiru daw hu mga
talaguay ha tumbaga.
5 Aman su mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan nanginginsà
diyà ki Jesus hu "Imbà supaka hu mga tinun-an nu sa tulumanen ha imbilin
kanuy hu mga gin-apuan taw? Ta harì en sidan agpangenaw ta alima dan
ku agkaen."
6 Ba si Jesus tuminubag hu "Sinyu bà kaw dà gayed tagpasibù-sibù. Laus
gayed sa insulat hi Isaias mahitenged inyu ha tagyanaen
'Saini ha mga etaw tag-ikagi ha tagtahuran a kandan ba sa henà-henà dan
hurà dini ta kanak.
7 Sa pagsimba dan kanak hurà din pulus daw sa katudluanan dan bà dà
tulumanen ha binuhat hu etaw.'
8 Insalikway nuy sa Kasuguan hu Dios daw iyan nuy dà agpangesegan sa mga
tulumanen ha kandin dà hu mga etaw."
9 Daw inikagiyan pa sidan hi Jesus hu "Harì nuy tagbali-baliyen sa Kasug-
uan hu Dios ta daw iyan nuy dà matuman sa inyu ha mga tulumanen.
10 Ta si Moises minikagi hu 'Tahura sa mga laas nuy' daw 'Saena ha
tagtameyes hu mga laas din kinahanglan ha himatayan.'
11 Ba kagi nuy ha agkabaluy ha bà nuy dà ikagiyi sa mga laas nuy hu 'Taini
ngaay sa igbulig ku inyu ba ighalad ku duun hu Dios'
12 aman harì kaw pakabulig hu mga laas nuy.
13 Saena ha binuhat nuy kenà gayed pagtahud hu mga laas. Aman
tumenged taena ha mga tulumanen ha igbilin nuy binuhat nuy ha hurà
pulus hu Kasuguan hu Dios, daw madakel pa sa tagbuhaten nuy ha agkailing
taena."

Sa Igpakasalà Hu Etaw
(Marcos 7:14-23; Mateo 15:10-20)

14 Inamul-amul dà paman hi Jesus sa mga etaw daw ikagiyi sidan hu
"Magpaliliman kaw kanak daw sabuta nuy haini.
15 Sa igpakasalà hu etaw kenà iyan sa agkangakaen din ba iyan sa agka-
puun duun hu gahinawa din.
16 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku."
17 Su umawà en si Jesus duun ku mga etaw duminuun hu balay, dayun
ininsaan hu mga tinun-an din ku inu sa kahulugan taena.
18 Inikagiyan din sidan ha "Hurà kaw ba diay daan makasabut ha sa
igpakasalà hu etaw kenà iyan sa agkangakaen din?
19 Ta sa agkangakaen hu etaw harì pakadiyà ta gahinawa din ba diyà dà ta
getek din dayun agkaawà dà haena." Pinaagi taena impadayag hi Jesus ha
maayad gayed sa alan ha kalan-enen.
20 Dayun inikagiyan din sidan hu "Sa agkapuun duun hu gahinawa hu
etaw iyan igpakasalà din.
21 Ta duun hu gahinawa agkapuun sa madaet ha henà-henà, sa pagbuhat
hu malaw-ay daw sa pagpanakaw, sa pagpangimatay daw sa pagpanapaw,
22 sa pagkaagapan daw sa madaet ha henà-henà duun hu duma, sa paglim-
bung daw sa pagbuhat hu pinakagalugayhà, sa kasina daw sa pagdaet hu
dengeg, sa pagkagalbuwen daw sa pagbinuang.
23 Alan haini duun agkangapuun hu gahinawa hu etaw ha igpakasalà din."

Sa Pagtuu Hu Bahi Ha Kenà Judio
(Marcos 7:24-30; Mateo 15:21-28)

24 Uminawà diyà si Jesus daw duminuun hu lugar ha ubay ta Tiro daw
ta Sidon dayun sumineled duun hu balay. Harì din ngaay agkabayaan ha
matun-an hu mga etaw ha didiyà ba hurà gayed makaheles.
25 Amin diyà bahi ha sa laga-laga din inulinan hu busaw. Su mapaliman
din sa mahitenged ki Jesus inelegan din daw luhud duun hu atubangan
taena.
26 Su bahi Griego ha etaw ha imbatà diyà ta Fenice ha sakup ta Siria.
Pinagayukan din si Jesus ha bugawen taena su busaw duun ku laga-laga.
27 Ba uminikagi si Jesus hu "Iyan igpauna igpakaen sa mga batà ta kenà
maayad ku agawen sa tagkan-en hu batà daw ipakaen hu mga asu."
28 Tuminubag su bahi ha "Ginuu, laus gayed hayana. Ba bisan sa mga asu
pakakaen daan hu mumu duun hu lamisa taena ha mga batà."
29 Dayun inikagiyan hi Jesus su bahi ha "Tumenged tayana ha inikagi nu
umulì kad ta su busaw uminawà en duun ku batà nu."
30 Uminulì haena daw naahà din ha su batà din ha taghidegà duun hu katri
inawaan en hu busaw.

Sa Pagbulung Hu Ngulit Ha Bengel

31 Uminawà si Jesus diyà ta Tiro daw diyà uminagi ta Sidon payanaen duun
hu Danaw ta Galilea daw taena ha lugar ta Decapolis.
32 Amin mga etaw ha mig-uwit diyà ta kandin hu sabuwa ha ngulit daw
bengel pa gayed daw pinagayukan dan si Jesus ha dampaen din haena ta
daw maulian.
33 Su ipadiyù hi Jesus haena duun hu mga etaw daw su iyan dà sidan,
tinubluk din sa talinga taena ha bengel. Dayun inileban hi Jesus sa tuldù
din daw tubluka daan sa dilà taena ha etaw.
34 Huminangad si Jesus diyà ta langit daw gahinawa hu madalem dayun
minikagi hu "Ipata" ha tagkahulugan hu "Mapuwaan."
35 Sagunà nakapaliman su bengel daw maayad en daan sa pag-ikagi din.
36 Binalaudan hi Jesus sa mga etaw ha harì sidan manunultul duun hu
bisan sin-u, ba bà dà sidan nasì nanunultul duun hu bisan hindu.
37 Nangabeleng gayed sa mga etaw ha tagyanaen "Sa alan ha binuhat
din maayad gayed ta bisan sa bengel nakapaliman daw sa ngulit nakaikagi
daan."

8

Sa Pagpakaen Ku Haepat Ha Libu Ha Mga Etaw
(Marcos 8:1-10; Mateo 15:32-39)

1 Duun taena ha panahun naamul-amul en paman sa madakel tungkay ha
mga etaw. Tumenged ta hurà dan en agkakaen inamul hi Jesus sa mga tinun-
an din daw ikagiyi sidan hu
2 "Agkahid-uwan ku haini sa mga etaw ta tatulu en ha aldaw sa pagduma-
dumahà dan kanuy daw hurà dan en gayed agkakaen.
3 Ku ipaulì ku sidan ha hurà dan makaen kan ku tasien sidan diyà ta dalan
ta sa duma kandan madiyù sa ag-ulian din."
4 Ba su mga tinun-an tuminubag hu "Hindu kuy duun makatimù hu
ipakaen kandan ta pinakabulung-bulung haini ha lugar?"
5 Ininsaan sidan hi Jesus hu "Pila ha buuk sa supas nuy?"
Tuminubag sidan hu "Pitu dà ha buuk."
6 Impapinuu hi Jesus sa mga etaw diyà ta bugtà. Tinimù din su pitu ha
supas daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din daw

sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw. Aman binuhat
dan haena.
7 Amin daan atiyuay ha sedà ha pila dà ha buuk daw inampuan din daan
haena daw ipan-ila duun ku mga etaw.
8 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun,
saena pitu pa ha ambung.
9 Haepat ha libu sa kadakelen taena ha mga etaw.
10 Dayun impaulì hi Jesus su mga etaw daw luminulan hu kandin duun hu
barutu duma hu mga tinun-an din payanaen diyà ta Dalmanuta.

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Marcos 8:11-13; Mateo 16:1-4)

11 Amin mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagpakigsawalà kandin ta
agsulayen dan haena, aman hinangyù dan si Jesus ha ipaahà din kandan sa
belenganen ha iyan timaan ha sinugù haena hu Dios.
12 Miggahinawa si Jesus hu madalem daw ikagi hu “Imbà kaw tagpan-ahà
hu belenganen? Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha iman harì kaw gayed
makaahà hu belenganen.”
13 Dayun inawaan din sidan daw likù duun ku barutu daw luminayun
haena.

Sa Katudluanan Hu Mga Fariseo Daw Hi Herodes
(Marcos 8:14-21; Mateo 16:5-12)

14 Sa mga tinun-an hi Jesus nalipat hu pag-uwit hu supas ba amin agà
nangkabuuk duun ku barutu.
15 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Magbantay kaw hu igpatulin taena ha mga
Fariseo daw hi Herodes.”
16 Dayun miglalang-lalang sa mga tinun-an din hu “Iyan gid ta hurà kuy
makauwit hu supas.”
17 Ba saena natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw tag-
ikagi ha hurà kaw makag-uwit hu supas? Harì kaw pa ba diay pakasabut?
Madesen ba diay gayed sa henà-henà nuy?
18 Imbà kaw harì pakaindan daw pakapaliman sa amin nuy man ngaay
mata daw talinga? Agkalipat kaw ba diay?
19 Pila man ha ambung sa nasamà taena ha lalima ha buuk ha supas ha
impakaen ku lalima ha libu ha mga etaw?”
Tuminubag sidan hu “Sampulù daw daruwa ha ambung.”
20 Daw ininsaan din pa gayed sidan hu “Pila daan ha ambung sa nasamà
taena ha pitu ha supas ha impakaen ku haepat ha libu ha mga etaw?”
21 Tuminubag sidan hu “Pitu daan ha ambung.”
Inikagiyan din sidan hu “Harì kaw pa ba diay gihapun agpakasabut?”

Sa Pagbulung Hu Buta Diyà Ta Betsaida

22 Duminiyà say Jesus ta Betsaida dayun amin buta ha inuwit hu mga
etaw diyà ta kandin daw pinagayukan dan ha dampaen din su buta ta daw
maulian.
23 Kinipitan hi Jesus su buta payanaen ta guwà taena ha banuwa. Su
maileban din sa mata ku buta daw dampaa haena ininsaan din hu “Amin
nu ba agkaahà?”
24 Mighelaw-helaw su buta daw tuminubag hu “Pakaahà a hu mga etaw
ba agkailing sidan hu mga kayu ha taghiphipanaw.”
25 Dinampà en paman hi Jesus sa mata ku buta dayun naulian haena daw
panday en nakaindan.

26 Impaulì hi Jesus daw ikagiyi ha harì en lumikù diyà ta banuwa.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus
(Marcos 8:27-30; Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminayun duun hu mga banuwa ha ubay ta Cesarea Filipos. Su taghipanaw sidan ininsaan din sidan hu "Sin-u a man duun hu pag-ikagi hu mga etaw?"
28 Tuminubag sidan hu "Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Juan ha Bautista, sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun si Elias, sa duma tag-ikagi ha sabuwa ka kun duun hu mga propita."
29 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Sinyu, sin-u a man duun hu henà-henà nuy?"
Tuminubag si Pedro hu "Iyan ka su Mesiyas."
30 Binalaudan hi Jesus su mga tinun-an din ha harì gayed sidan manunultul duun hu bisan sin-u mahitenged kandin.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Marcos 8:31-38; Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 Tinudluan hi Jesus sa mga tinun-an din ha kinahanglan ha sa Suled hu Kaet-etawan mag-antus hu madakel ha mga pasipala daw pagtameyesen hu mga magulang daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan, daw kinahanglan daan ha pahimatayan dan gayed ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw dà.
32 Mapayag gayed sa pag-ikagi din kandan mahitenged taena, aman inubayan hi Pedro daw baldenga.
33 Ba uminahà si Jesus duun hu mga tinun-an din, dayun binaldeng din si Pedro ha tagyanaen "Awà ka dini ta kanak, Satanas, ta sa henà-henà nu kenà kandin hu Dios ba kandin dà hu etaw."
34 Dayun inamul-amul hi Jesus sa mga etaw duma hu mga tinun-an din daw inikagiyan din sidan hu "Bisan sin-u sa agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din gayed sa kandin ha agkabayaan daw antusen din sa alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen ta daw makasunud kanak.
35 Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak daw tagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
36 Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha kalibutan ba malaag sa kinabuhì din?
37 Hurà gayed pakapalit hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
38 Duun taini ha panahun nakadiyù en sa etaw duun hu Dios daw tagbuhat en sidan hu mga madaet. Bisan sin-u haena sa ikagayhà din sa pagsunud kanak daw sa mga lalang ku siak sa Suled hu Kaet-etawan ikagayhà ku daan asem haena ku lumikù a dini ha magpangaluanlag iling hu Dios ha Amay ku daw hu mga balinsuguen din."

9

1 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha amin tagtiyadeg inyu dini iman ha harì pa matay na maahà dan en sa gamhanan ha pagharì hu Dios."

Sa Pagkahalin Hi Jesus
(Marcos 9:2-13; Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

2 Su maiwas en sa haenem ha aldaw dinuma hi Jesus si Pedro, si Santiago,
daw si Juan duun hu matangkaw ha bubungan ha iyan dà sidan. Duun hu
atubangan dan tigkan nahalin si Jesus.
3 Sa pinaksuy din tagpangaluanlag ha hurà en gayed agkailingan taena hu
kaputì.
4 Tigkan daan nakahiwal diyà ta kandan si Elias daw si Moises ha
nakiglalang ki Jesus.
5 Dayun minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu "Manunudlù, maayad ta dini
kay. Buhatan day iman inyu hu tatulu ha lawig ta daw matukid kaw ki
Moises daw ki Elias."
6 Ba hurà katun-i hi Pedro ku inu sa tag-ikagiyen din ta tungkay gayed
sidan nangahaldekan.
7 Dayun amin gabun ha nakabungkus kandan daw amin lageng ha na-
puun duun ku gabun ha tagyanaen "Iyan en haini Batà ku ha pinalanggà
aman magpaliliman kaw kandin."
8 Su maghelaw-helaw sidan iyan dan dà naahà si Jesus.
9 Su tagtubang en sidan diyà ta alug binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan
itultul haena sa naahà dan duun hu bisan sin-u hangtud ha mabanhaw sa
Suled hu Kaet-etawan.
10 Pigtiman-an dan gayed haena daw miglalang-lalang sidan ku inu sa
kahulugan taena ha pagkabanhaw hu minatay.
11 Ininsaan dan si Jesus hu "Imbà sa mga manunudlù hu Kasuguan tag-
ikagi ha kinahanglan ha si Elias makauna gayed dini dì hu Mesiyas?"
12 Si Jesus tuminubag hu "Laus gayed ha mauna dini si Elias ta daw
mapamandayan din sa alan. Hurà nuy ba diay katun-i sa insulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen 'Sa Suled hu Kaet-etawan kinahanglan gayed ha mag-
antus hu madakel ha mga pasipala daw pagtameyes.'
13 Ba ikagiyen ku inyu ha nakadini en si Elias daw pinasipalahan dan
haena sumalà hu agkabayaan dan, ta iyan en haena intagnà duun hu insulat
ha lalang hu Dios mahitenged kandin."

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Marcos 9:14-29; Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

14 Su makauma say Jesus duun hu duma ha mga tinun-an naahà dan sa
madakel tungkay ha mga etaw ha nakalibut ku mga tinun-an daw sa mga
manunudlù hu Kasuguan ha nakigsawalà kandan.
15 Su maahà hu mga etaw si Jesus nangabeleng gayed sidan aman inagpas
dan haena sinal-aw hu pagdawat kandin.
16 Dayun ininsaan hi Jesus su mga tinun-an din hu "Inu man sa pig-
sawalaan nuy taena ha mga manunudlù hu Kasuguan?"
17 Amin etaw ha tuminubag kandin ha tagyanaen "Manunudlù, inuwit ku
su batà ku dini ta ikaw ta inulinan hu busaw ha pakaemaw.
18 Kada dumiyà sa busaw ta kandin agpakadaghà haini diyà ta bugtà.
Tagbulà-bulà sa bàbà din daw tagkangget daan sa mga ngipen din daw
agkabidbid. Hinangyù kud sa mga tinun-an nu ha ipaguwà dan su busaw
ba hurà dan gayed kahimu."
19 Minikagi si Jesus hu "Sinyu ha mga etaw sa harì agtuu, nalugay en sa
pagduma-dumahà taw. Inu pa diay kalugay sa pag-angat ku ha tumuu kaw
en kanak? Uwita dini hayana sa batà."

20 Aman inuwit dan haena. Su maahà ku busaw si Jesus sagunà din
pinasipalahan su batà aman nabidbid daw nakadaghà diyà ta bugtà dayun
naligid-ligid ha tagbulà-bulà sa bàbà din.
21 Ininsaan hi Jesus su amay taena hu “Kan-u dà haini migsugud?”
Tuminubag haena ha “Sugud dà hayana su atiyuay pa.
22 Kapila en hayana ipaagbul hu busaw duun hu hapuy daw duun hu
wahig ta daw mapatay din. Ba ku mabaluy nu ngaay kahid-uwi kay daw
buligi kay ikaw.”
23 Si Jesus minikagi ha “Sumalà ikaw ta sa alan agkahimu hu etaw ha amin
din gayed pagtuu.”
24 Sagunà migpakiluuy su amay taena ha batà hu kagi din “Agtuu a gayed
aman buligi a ikaw ha maisaban sa pagtuu ku.”
25 Su maahà hi Jesus ha ag-agpas en diyà ta kandan sa madakel tungkay ha
mga etaw binaldeng din su busaw ha tagyanaen “Sikaw sa pakaemaw daw
pakabengel ha busaw, awà ka diyan daw harì kad en aglikù.”
26 Nakapangulahì haena sa busaw daw nabidbid daan su batà dayun
guminuwà su busaw diyà ta kandin. Su batà bà su minatay en aman abi hu
mga etaw ha minatay en labi.
27 Ba inibitan hi Jesus sa alima taena daw banguna aman nakahitindeg.
28 Su makaseled si Jesus duun hu balay ha iyan dà sidan hu mga tinun-an
din ininsaan dan haena hu “Imbà day hurà kabugaw su busaw ha uminulin
ku batà?”
29 Tuminubag si Jesus hu “Saena ha kalasi hu busaw mabugaw pinaagi dà
gayed hu pag-ampù.”

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Marcos 9:30-32; Mateo 17:22-23; Lucas 9:44-45)

30 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminayun daw diyà sidan nakaagi ta
probincia ta Galilea. Harì agkabayaan hi Jesus ha matun-an hu mga etaw ku
hindu sidan
31 tumenged ta agtudluan din sa mga tinun-an din. Inikagiyan din sidan hu
“Siak sa Suled hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak
ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.”
32 Ba hurà dan kasabut sa kahulugan taena ha inikagi din daw nahaldek
daan sidan hu pagpanginginsà kandin mahitenged taena.

Sa Labaw Duun Hu Mga Tinun-an
(Marcos 9:33-37; Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

33 Nakauma si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Capernaum. Su
makaseled en sidan duun hu balay ininsaan hi Jesus su mga tinun-an din
hu “Inu man sa pigsawalaan nuy diyà ta dalan?”
34 Ba hurà en sidan magtubag ta iyan dan pigsawalaan ku sin-u sa labaw
kandan.
35 Mininuu si Jesus daw umawa su sampulù daw daruwa ha tinun-an din
daw ikagiyi sidan hu “Bisan sin-u sa agkabayà ha iyan mauna kinahanglan
ha magpahudiyan daw suluguen hu alan.”
36 Dayun tinimù hi Jesus sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw gibaha duun
hu atubangan ku mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu
37 “Bisan sin-u sa agdawat hu batà iling taini tumenged kanak agdawat
daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat daan hu migsugù
kanak.”

Sa Harì Agsupak Ki Jesus
(Marcos 9:38-41; Lucas 9:49-50)

38 Minikagi si Juan diyà ki Jesus hu "Manunudlù, amin day naahà ha etaw
ha migbugaw daan hu mga busaw pinaagi hu ngaran nu aman binaldeng
day haena ta kenà taw man duma."
39 Ba tuminubag si Jesus hu "Harì nuy haena agbaldenga ta hurà bisan sin-
u ha tagbuhat hu belenganen pinaagi hu ngaran ku ha makahimu daan hu
pagtameyes kanak.
40 Ta sa etaw ha harì agsupak kanuy duma taw daan.
41 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa makapainum hu
bisan nangkatasa dà ha wahig diyan ta inyu tumenged ta sumusunud kaw
kanak balesan gayed haena hu Dios.

Sa Agkahimu Ha Panulay
(Marcos 9:42-48; Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 "Bisan sin-u haena sa iyan agkahimu ha igpakasalà hu nakatuu en
kanak maayad pa ngaay ku ihiket sa lieg din duun hu adagi ha batu daw
leneda diyà ta dagat.
43 Ku iyan igpakasalà nuy sa alima nuy tampeda en haena. Maayad pa ku
pungkul kaw ba amin nuy kinabuhì ha hurà din katapusan dì sa daruwa sa
alima nuy ba ilambeg kaw diyà ta Inferno
44 ha duun sa uled ha harì gayed agpatay daw sa hapuy ha harì en
agkapedengan.
45 Daw ku iyan igpakasalà nuy sa paa nuy tampeda en haena. Maayad pa
ku pungkul kaw ba amin nuy kinabuhì ha hurà din katapusan dì sa daruwa
sa paa nuy ba ilambeg kaw diyà ta Inferno
46 ha duun sa uled ha harì gayed agpatay daw sa hapuy ha harì en
agkapedengan.
47 Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa sabuwa ha mata nuy lugita en
haena. Maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy ba pagharian kaw hu Dios
dì sa daruwa sa mata nuy ba ilambeg kaw diyà ta Inferno
48 ha duun sa uled ha harì gayed agpatay daw sa hapuy ha harì en
agkapedengan.
49 "Sa alan ha mga etaw sulayan gayed pinaagi hu hapuy iling hu halad ha
ag-asinan.
50 "Sa asin maayad, ba ku maawà en sa kapait din hurà din en gayed
nanam. Aman siguruwi sa pagdapità hu kada sabuwa inyu ha malinawen
gayed."

10

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay
(Marcos 10:1-12; Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

1 Uminawà diyà si Jesus daw duminayun ta probincia ta Judea daw
layun ta Jordan. Inamul-amulan dà paman hu madakel ha mga etaw daw
tinudluan din sidan sumalà hu naanadan din.
2 Amin daan mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin aman
ininsaan dan hu "Intugut ba hu Kasuguan taw ha endaan hu maama sa
asawa din?"
3 Tuminubag si Jesus hu "Inu man sa insugù inyu hi Moises?"

4 Uminikagi sidan hu “Intugut hi Moises ha sa maama ku agkabayaan din
en ag-endai sa asawa din ilahan din haena hu kasulatan hu pag-endaay
dayun human din ipahipanaw.”
5 Ba tuminubag si Jesus hu “Intugut hi Moises sa pag-endaay ta madesen
gayed sa henà-henà nuy.
6 Ba su tanghagaen hu Dios sa alan binuhat din sa maama daw sa bahi.
7 Iyan haini hinengdan ha ag-awaan hu maama sa mga laas din daw duun
en ag-amul hu asawa din
8 ta nasabuwa en sidan sa daruwa ha etaw. Pinaagi taena kenà en sidan
daruwa ba sabuwa dà.
9 Aman sa sinabuwa en hu Dios harì gayed mabaluy ha ipagsuwayà hu
etaw.”
10 Su makaseled sidan duun hu balay ininsaan si Jesus hu mga tinun-an
din mahitenged taena.
11 Inikagiyan din sidan hu “Saena ha ag-endaan din sa asawa din daw
mangasawa hu lain ha bahi makapanapaw.
12 Iling daan taena sa bahi ha ag-endaan din sa asawa din daw paasawa
hu lain ha maama nakapanapaw daan.”

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà
(Marcos 10:13-16; Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 Amin mga etaw diyà ha mig-uwit hu mga atiyuay pa ha mga batà ta daw
madampà hi Jesus, ba binaldeng sidan hu mga tinun-an din.
14 Su matun-an haena hi Jesus napauk gayed daw inikagiyan din sidan hu
“Ipaubay dini ta kanak sa mga batà daw harì nuy sidan agbaldenga, ta sa
mga etaw ha iling taini ha mga batà iyan tagharian hu Dios.
15 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa harì agkabayà ha pagharian hu
Dios iling hu pagtuu taini ha batà saena harì pagharian hu Dios.”
16 Dayun sinapipi din su mga batà daw dinampà din sidan daw pig-
panalanginan din.

Sa Sapian Ha Etaw
(Marcos 10:17-31; Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 Su aghipanaw en si Jesus amin etaw ha minulalaguy diyà ta kandin
daw luhud duun hu atubangan din. Nanginginsà haena hu “Maayad ha
Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten ku ta daw mailahan a hu
kinabuhì ha hurà din katapusan?”
18 Tuminubag si Jesus hu “Imbà a ikaw umawa ha maayad? Hurà gayed
maayad ba iyan dà sa Dios.
19 Natun-an nud sa Kasuguan ha tagyanaen ‘Harì ka mangimatay daw harì
ka manapaw, harì ka daan manakaw daw harì ka magbutang-butang, harì
ka daan manlimbung daw tahura sa mga laas nu.’ ”
20 Ba minikagi haena sa etaw hu “Manunudlù, binuhat kud en hayana
sugud dà su atiyuay a pa.”
21 Uminahà si Jesus diyà ta kandin ta agkahid-uwan din haena. Inikagiyan
din hu “Amin pa gayed sabuwa ha hurà nu kabuhat. Ipamaligyà sa alan ha
mga butang nu dayun sa halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta
daw magsapian ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini lumikù ka dini
daw sunud ka kanak.”
22 Su mapaliman ku etaw su inikagi hi Jesus linuyahan haena. Dayun
huminipanaw ha naguul gayed ta madakel tungkay sa mga katigayunan din.

23 Mighelaw-helaw si Jesus daw ikagiyi sa mga tinun-an din hu “Malegen
tungkay ha maharian hu Dios sa etaw ha sapian.”
24 Sa mga tinun-an nangabeleng gayed taena ha inikagi din. Ba si Jesus
uminikagi dà paman hu “Malegen gayed tungkay ha maharian hu Dios sa
etaw ha agsalig hu mga katigayunan din.
25 Malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu hu dagum dì hu sapian
ha maharian hu Dios.”
26 Ayuwà pa nangabeleng sa mga tinun-an din aman migpainsaay sidan
hu “Sin-u dà diay sa mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”
27 Uminahà diyà ta kandan si Jesus daw kagi din “Saena harì gayed
agkabaluy hu etaw ba sa alan agkahimu hu Dios.”
28 Dayun minikagi si Pedro hu “Inawaan day sa alan ta daw makasunud
kay ikaw.”
29 Si Jesus tuminubag hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-
u sa inawaan din sa mga bugtà din daw sa balay din, sa mga suled din, sa
mga laas din daw sa mga batà din tumenged kanak daw hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen,
30 bisan iman ha panahun makadawat en gayed hu madakel pa ha mga
bugtà daw balay, mga suled, mga laas daw mga batà dì taena ha inawaan
din, daw amin din daan kinabuhì ha hurà din katapusan ba makaagi daan
hu mga pasipala.
31 Madakel iman ha mga etaw sa tagkauna ba iyan diay mahudiyan, daw
amin daan etaw ha hudiyan iman ba iyan diay mauna.”

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Marcos 10:32-34; Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

32 Su diyà en say Jesus ta dalan payanaen ta Jerusalem uminuna si Jesus,
aman sa mga tinun-an din nangabeleng daw sa duma ha mga etaw ha
taglupug kandan nangahaldek daan. Tinabis dà paman hi Jesus su sampulù
daw daruwa ha tinun-an din daw ikagiyi hu maul-ulahan din
33 ha tagyanaen “Tagdiyà kuy en iman ta Jerusalem. Siak sa Suled hu Kaet-
etawan itugyan a duun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga
manunudlù hu Kasuguan. Hukuman a kandan hu kamatayen daw itugyan
a daan kandan duun hu mga etaw ha kenà Judio
34 ha iyan magtameyes kanak. Ileban a daan kandan daw lagkutan a,
dayun himatayan a kandan ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.”

Sa Paghangyù Hi Santiago Daw Hi Juan
(Marcos 10:35-45; Mateo 20:20-28)

35 Si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo duminiyà ki Jesus daw
ikagi hu “Manunudlù, amin day ngaay aghangyuen diyan ta ikaw.”
36 Ininsaan sidan hi Jesus hu “Inu man sa agkabayaan nuy ha buhaten ku
diyan ta inyu?”
37 Tuminubag sidan hu “Sa aghangyuen day ikaw iyan sa ku magharì ka
asem iyan kay ipapinuu duun hu abay nu, sa sabuwa diyan ta kawanan nu
daw sa sabuwa diyan ta gibang nu.”
38 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Harì nuy gayed agkatun-an sa
taghangyuen nuy. Maantus nuy ba sa mga malegen ha maul-ulahan ha
madani en makauma dini ta kanak?”
39 Tuminubag sidan hu “Hee, maantus day.”
Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Maagiyan nuy gayed sa malegen ha maul-
ulahan iling hu kanak

40 ba kenà a iyan tagbayà ku sin-u sa makapinuu dini ta kawanan ku daw
ta gibang ku ta iyan tagbayà taena sa Amay ku.”
41 Su mapaliman haena ku sampulù ha mga duma dan ha tinun-an
napaukan dan gayed si Santiago daw si Juan.
42 Dayun inamul hi Jesus su mga tinun-an din daw ikagiyi hu “Natun-an
nuy en ha sa mga punuan hu kenà mga Judio iyan tagbayà hu mga sakup
dan daw sa mga sinaligan dan iyan tagsugù hu mga ginsakupan dan.
43 Ba saena harì mahimu diyan ta inyu ta ku amin inyu agkabayà ha iyan
labaw kinahanglan ha iyan mabuhat ha suluguen nuy,
44 daw ku amin inyu agkabayà gayed ha iyan tungkay labaw kinahanglan
ha iyan daan ulipen hu alan.
45 Bisan siak sa Suled hu Kaet-etawan kenà ku iyan indini ta kalibutan ta
daw mabuligan a hu mga etaw, ba sa pagdini ku iyan sa pagbulig daw sa
pagpakamatay ta daw malibri sa kaet-etawan ha naulipen hu salà.”

Sa Pagbulung Ki Bartimeo
(Marcos 10:46-52; Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 Nakauma say Jesus diyà ta Jerico. Su dumayun en si Jesus duma hu mga
tinun-an din daw hu madakel tungkay ha mga etaw amin buta ha tagpinuu
diyà ta kilid ta dalan ha tagpakilimus ha iyan si Bartimeo ha batà hi Timeo.
47 Su mapaliman din ha si Jesus sa taga-Nazaret aglabay en diyà ta kandin
nangulahì haena hu “Jesus ha Kaliwat hi David, kahid-uwi a ikaw.”
48 Binaldeng haena hu mga etaw ta igpahagteng dan ngaay, ba bà dà nasì
kadaging sa pangulahì din ha tagyanaen “Sikaw sa Kaliwat hi David, kahid-
uwi a man ikaw.”
49 Aman tuminaleen en si Jesus daw ipaumaw su buta.
Inumaw dan haena daw ikagiyi hu “Pandayai nu sa gahinawa nu. Hitin-
deg ka ta inumaw ka hi Jesus.”
50 Dayun inawà din su in-apid ha pinaksuy din daw agpas diyà ki Jesus.
51 Ininsaan hi Jesus su buta hu “Inu man sa agkabayaan nu ha buhaten ku
diyan ta ikaw?”
Su buta tuminubag hu “Manunudlù, makaindan a ngaay.”
52 Inikagiyan haena hi Jesus hu “Hipanaw ka ta sa ingkaulii nu iyan sa
pagsalig nu kanak.” Sagunà nakaindan su buta daw duma ki Jesus diyà ta
dalan.

11

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Marcos 11:1-11; Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Nakauma en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Betpage daw ta
Betania diyà ta Buntud ta Olibo saena ubay en diyà ta Jerusalem. Dayun
sinugù hi Jesus sa daruwa ha tinun-an din
2 ha tagyanaen “Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw
diyà maahà nuy sa intagkes ha nati hu asno ha harì pa gayed agkalulanan.
Hukada nuy haena daw tuyuka dini ta kanak.
3 Ku amin manginginsà inyu hu ‘Imbà nuy hayana agtimua?’ ikagiyi nuy
hu ‘Agkinahanglanen haini hu Ginuu ba laus din dà daan ig-ulì.’ ”
4 Aman huminipanaw haena su mga sinugù dayun naahà dan sa nati hu
asno ha intagkes duun hu pultahan. Su aghukaden dan en haena
5 amin tagtiyadeg diyà ha minikagi hu “Inu hayana sa agbuhaten nuy?
Imbà nuy aghukada sa hiket tayana ha nati hu asno?”

6 Tinubag dan haena sumalà hu inikagi kandan hi Jesus aman intugut
haena kandan.
7 Tinuyuk dan su nati hu asno diyà ki Jesus daw binalhenan dan haena hu
mga bisti dan dayun luminulan si Jesus duun.
8 Madakel ha mga etaw sa migbuklad hu mga bisti dan duun ku dalan ha
ag-agiyan hi Jesus daw sa duma migbuklad hu mga palwa ha natimù dan
duun hu mga uma.
9 Sa madakel ha mga etaw ha nakalibut diyà ki Jesus nangulahì ha
tagyanaen
"Dayeen gayed sa Dios. Panalanginan haini sa nakauma ha sinugù hu Dios.
10 Panalanginan sa Harì ha Kaliwat hi David ha nakauma iman dini. Dayeen
gayed sa Dios ha diyà ta langit."
11 Su makauma si Jesus diyà ta Jerusalem sumineled haena diyà ta Timplo.
Inahà din sa alan diyà, ba tumenged ta agkahapun en luminikù dà diyà ta
Betania duma taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an din.

Sa Pagtungayaw Hi Jesus Hu Kayu Ha Igira
(Marcos 11:12-14; Mateo 21:18-19)

12 Su maisab ha aldaw ha taghipanaw say Jesus sa napuun diyà ta Betania
agkauhul gayed si Jesus.
13 Diyà ta kadiyuan naahà din sa kayu ha igira ha malabung gayed aman
inahà din ku amin ba taena bunga. Ba su makaubay en hurà din naahà ha
bunga ta kenà pa haena tingpamunga.
14 Dayun inikagiyan hi Jesus su kayu ha "Sugud iman hurà en gayed
makakaen hu bunga nu." Saena napaliman daan hu mga tinun-an din.

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Marcos 11:15-19; Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

15 Su makauma say Jesus diyà ta Jerusalem sumineled haena diyà ta
Timplo daw pan-abuga sa mga tagbabaligyà daw sa tagpamalit duun. Pina-
mantang din sa mga lamisahan taena ha tagpamaylu hu salapì daw sa mga
pinun-ayà hu tagbabaligyà hu mga salapati,
16 daw hurà din gayed tinugutan ha mag-uwit hu bisan inu duun taena ha
Timplo.
17 Dayun tinudluan din sidan ha tagyanaen "Hurà ba nakasulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen 'Sa Timplo ku iyan alampuanan hu kaet-etawan ha
nangapuun duun hu bisan hindu.' Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga
tulisan."
18 Su mapaliman haena hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu
mga manunudlù hu Kasuguan nan-ahà sidan hu paagi ha mapatay dan si
Jesus ta agkahaldekan dan haena tumenged ta nangabeleng gayed sa kaet-
etawan hu katudluanan din.
19 Su agkahapun en uminawà say Jesus diyà ta Jerusalem.

Sa Pagkagangu Hu Kayu Ha Igira
(Marcos 11:20-26; Mateo 21:20-22)

20 Su maselem en ha taghipanaw say Jesus diyà ta dalan naahà dan su kayu
ha igira ha nagangu en bisan sa gamut din.
21 Nahenhenaan hi Pedro haena aman inikagiyan din si Jesus hu "Ma-
nunudlù, ahaa nu hayana sa kayu ha tinungayawan nu ta nagangu en labi."
22 Si Jesus tuminubag hu "Salig kaw duun hu Dios.

23 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa umikagi tayana
ha bubungan hu 'Agbul ka diyà ta dagat' daw harì magduwa-duwa saena
mahimu gayed.
24 Aman ag-ikagiyen ku inyu ha ku manayù kaw duun hu Dios tuuwi haena
ha madawat nuy ta ig-ila din gayed inyu.
25 Ku mag-ampù kaw daw amin nakasalà diyan ta inyu pasayluwen nuy
haena ta daw mapasaylu daan hu Amay nuy diyà ta langit sa inyu ha mga
salà."
26 Ba ku harì nuy pasayluwen harì daan pasayluwen hu Dios ha Amay nuy
sa inyu ha mga salà.

Sa Katenged Hi Jesus
(Marcos 11:27-33; Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

27 Nakauma dà paman say Jesus diyà ta Jerusalem. Su taghiphipanaw
si Jesus diyà ta Timplo duminiyà ta kandin sa mga labaw ha sinaligan hu
paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga magulang.
28 Ininsaan dan si Jesus hu "Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw
hu kagahem hu pagbuhat taena?"
29 Ba tinubag sidan hi Jesus hu "Ag-insaan ku daan inyu. Ku matubag nuy
haini ikagiyen ku inyu sa katenged ku hu pagbuhat taena.
30 Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu pagbautismu?
Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?"
31 Miglalang-lalang sidan ha "Ku kagi taw iman ha iyan sa Dios insaan kuy
kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan.
32 Ba ku ikagiyen taw daan ha etaw dà mapaukan kuy hu mga etaw ha
tuminuu gayed ha propita si Juan."
33 Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa "Hanaw ta."
Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku iyan hayana harì ku daan inyu ag-
ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena."

12

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan
(Marcos 12:1-12; Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

1 Minikagi si Jesus pinaagi hu mga pananglitan ha tagyanaen "Amin etaw
ha amin din uma ha pinamulahan din hu paras. Linibut din haena hu alad
daw migbangbang hu pangemesà hu mga bunga daw miglawig daan hu
timaay taena ha mga tag-alima duun. Dayun pinaalimahan din haena daw
pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa.
2 Su bungahan en su paras sinugù din sa sabuwa ha suluguen din duun ku
mga sinaligan din ha tag-alima hu parasan ta daw matimù taena sa kandin
ha bahin.
3 Ba su sinugù din bà dà dinakep ku mga sinaligan daw pagbunalai dayun
impaulì ha hurà din uwiten.
4 Aman sinugù dà paman sa lain ha suluguen ba bà dan dà daan binunali
sa ulu taena daw pagagayhai.
5 Dayun impalupug ku tag-iya ku uma sa ikatulu ha suluguen ba bà dan
dà daan haena hinimatayi. Amin pa gayed madakel ha sinugù din, sa duma
duun binunalan dan daw sa duma hinimatayan dan.
6 "Sa nasamà ha agkasugù iyan dà su pinalanggà din ha batà. Aman sinugù
din haena diyà ta nakahenà-henà hu 'Tahuran dan gayed haini tumenged ta
batà ku.'

7 “Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang sidan hu ‘Iyan
en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta daw maangken taw en haini sa
parasan dan.’
8 Aman inuwit dan daw himatayi dayun inlambeg dan diyà ta guwà taena
ha parasan.
9 “Inu man sa buhaten taena ha tag-iya duun ku mga sinaligan din? Elegan
din gayed sidan daw panhimatayi daan dayun su parasan paalimahan din
hu lain ha mga sinaligan.
10 Hurà nuy ba kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen
‘Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà din pulus iyan
diay mahinengdanen ta iyan man pakapalig-en hu balay.
11 Belenganen gayed haena ta iyan sa Dios migbuhat duun.’ ”
12 Dayun nan-ahà sa mga punuan hu paagi hu pagdakep ki Jesus ta natun-
an dan ha iyan en sidan tagsubayen ku pananglitan. Ba nahaldek daan sidan
hu kaet-etawan aman inawaan dan haena.

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Marcos 12:13-17; Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

13 Amin mga Fariseo daw mga sakup hi Herodes ha sinugù diyà ki Jesus hu
pagpanginginsà kandin ta daw amin maikagi hi Jesus ha ikasumbung dan
kandin.
14 Su makauma su mga sinugù inikagiyan dan si Jesus hu “Manunudlù,
natun-an day ha matareng ka gayed. Harì ka agkauwit hu mga henà-
henà hu mga etaw ta hurà nu kandan igpalabi daw iyan nu dà tigtudlù sa
kamatuuran mahitenged hu Dios. Aman ikagiyi kay ikaw ku igtugut ba hu
Kasuguan taw ha magbayad kuy hu buhis diyà ki Cesar.”
15 Ba natun-an hi Jesus ha bà dà sidan tagpasibù-sibù aman inikagiyan din
sidan hu “Imbà a inyu tagsulay-sulaya? Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad
nuy hu buhis.”
16 Inuwit dan su salapì dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Sin-u ha weleng
daw ngaran sa nakaugsak duun taini ha salapì?”
Tuminubag sidan hu “Iyan si Cesar sa Harì ta Roma.”
17 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku kandin diay haini kinahanglan ha iila
nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy daan duun hu Dios sa kandin ha
bahin.”
Su mapaliman dan haena tungkay sidan nangabeleng.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Marcos 12:18-27; Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 Amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha mga etawa harì agtuu
ha mabanhaw sa etaw aman inikagiyan dan si Jesus hu
19 “Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises tagyanaen ‘Ku matay sa maama ba
hurà pa sidan pamatà ki Asawa din kinahanglan ha sa suled taena ha maama
asawahen din su bahi ha nabalu ta daw ku magbatà sidan kaliwat pa haena
ku suled din ha minatay.’
20 Su anay amin dini pitu ha migsususuled ha pulus maama. Sa kamagulan-
gan kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà na minatay en.
21-22 Aman inasawa ku manghud din su bahi ha nabalu. Ba saena ha
maama hurà en daan sidan pamatà na minatay en daan hangtud ha su
migsususuled alan nakaasawa ku bahi ba alan daan minatay. Dayun minatay
daan su bahi.

23 Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha asawa ku bahi
sa pulus en man nakaasawa kandin su pitu ha migsusuled?”
24 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Maal en sa tag-ikagiyen nuy tumenged
ta hurà nuy katun-i sa insulat ha lalang hu Dios daw sa pagkagamhanan din.
25 Asem ku mabanhaw en sa mga nangamatay agkailing sidan hu mga
balinsuguen hu Dios diyà ta langit ha harì en agpangasawa.
26 Mahitenged hu pagkabanhaw taena ha mga minatay hurà nuy ba
diay kabasa sa insulat hi Moises ha inikagi kandin hu Dios duun taena
ha tagkalegdeg ha sampinit ha tagyanaen ‘Iyan a Dios ha tagsimbahen hi
Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.’
27 Kenà haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay, aman maal
en gayed sa tag-ikagiyen nuy.”

Sa Tungkay Labaw Ha Sugù
(Marcos 12:28-34; Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

28 Amin manunudlù hu Kasuguan ha nakapaliman ha tagsawalà si Jesus
daw sa mga Saduceo. Su matun-an din ha maayad sa intubag hi Jesus diyà ta
kandan nanginginsà daan haena hu “Inu man sa labaw gayed duun hu alan
ha Kasuguan?”
29 Si Jesus tuminubag hu “Sa labaw ha sugù iyan haini ‘Sinyu sa mga
kaliwatan hi Israel, magpaliliman kaw. Sabuwa dà gayed sa Magbabayà ha
iyan Dios taw
30 aman palanggaa nuy gayed sa Dios ha Magbabayà nuy.’
31 Sa ikaduwa iyan haini ‘Palanggaa sa mga duma nuy iling hu pag-
palanggà nuy hu kaugalingen nuy.’ Hurà en gayed labaw pa ha sugù dì
taini.”
32 Su manunudlù hu Kasuguan tuminubag hu “Laus gayed sa inikagi nu
ha sabuwa dà sa Magbabayà ha iyan Dios taw daw hurà en gayed lain.
33 Sa pagpalanggà taw hu Dios daw sa pagpalanggà taw hu mga duma taw
iling hu pagpalanggà taw hu kaugalingen taw labaw pa dì hu nasunug ha
mananap ha inhalad daw hu duma pa.”
34 Su mapaliman hi Jesus ha maayad gayed sa tubag din inikagiyan din
haena hu “Apit kad en tagharii hu Dios.” Sugud taena hurà en kandan
uminamel hu pagpanginginsà kandin.

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David
(Marcos 12:35-37; Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 Su tagtudlù pa si Jesus duun ku Timplo nanginginsà hu “Imbà agkaikagi
hu mga manunudlù hu Kasuguan ha su Mesiyas iyan kaliwat hi David?
36 Ta si David su ulinan hu Balaan ha Ispiritu nakaikagi ha tagyanaen
‘Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha “Dini ka pinuu ta kawanan ku hangtud
ha madaeg ku sa mga kuntra nu.” ’
37 Ku inikagi haena hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat din dà
paman haena ha kaliwat?”
Sa madakel ha mga etaw malipayen gayed hu pagpaliliman kandin.

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Marcos 12:38-40; Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

38 Migtudlù si Jesus ha tagyanaen “Magbantay kaw taena ha mga ma-
nunudlù hu Kasuguan. Tagpaaluahà sidan pinaagi hu mga pinaksuy dan
ha magayad daw agkalipay sidan ku tahuran hu mga etaw duun hu bali-
gyaanan.

39 Ku diyà sidan ta simbahan iyan dan agkabayaan sa madagway ha
pinun-ayà, daw ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan daan ha iyan
sidan una igpakaen.
40 Aglupigan dan daan sa mga balu ha bahi daw ag-agawen dan sa mga
katigayunan taena, dayun agtambunan dan sa madaet ha mga buhat dan
pinaagi hu pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa silut
kandan."

Sa Halad Hu Balu Ha Bahi
(Marcos 12:41-44; Lucas 21:1-4)

41 Su tagpinuu si Jesus atbang taena ha talaguay hu halad ha salapì diyà ta
Timplo pigbantayan din sa kaet-etawan ha mighalad duun. Amin madakel
ha mga sapian ha mighalad hu madakel ha salapì.
42 Ba amin daan naahà din ha balu ha bahi ha makaluluuy saena mighulug
hu halad din ba daruwa dà ha sintabos.
43 Inamul hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu "Laus gayed sa
ag-ikagiyen ku inyu ha sa in-ila taini ha balu ha bahi labaw pa dì hu inhalad
taena ha duma.
44 Ta sa inhalad dan subra dà hu mga katigayunan dan, ba saini ha balu
bisan ku tungkay makaluluuy ba in-ila din sa iyan-iyan dà ha salapì din."

13

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Marcos 13:1-23; Mateo 24:1-28; 10:17-22; Lucas 21:5-24)

1 Su gumuwà en si Jesus duun taena ha Timplo inikagiyan hu sabuwa ha
tinun-an din hu "Manunudlù, ahaa nu haini sa Timplo ha binuhat pinaagi hu
mga madagway ha batu daw madagway daan sa mga balay dini ta lagidlìdan
din."
2 Ba tuminubag si Jesus ha "Sulsuliya nuy haini daw timan-i nuy ha sa
imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa ha harì matempag."
3 Su tagpinuu si Jesus diyà ta Buntud ta Olibo ha atbang taena ha Timplo
uminubay diyà ta kandin si Pedro daw si Santiago, si Juan daw si Andres ha
iyan dà sidan, daw nanginginsà sidan hu
4 "Ikagiyi kay ku kan-u haena agkatuman daw inu sa mga timaan ha
madani en haena matuman."
5 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Magbantay kaw ta daw harì kaw malim-
bungan hu bisan sin-u.
6 Madakel asem sa makadini daw mag-ikagi hu 'Iyan a su Mesiyas' dayun
madakel gayed ha mga etaw sa malimbungan dan.
7 Ku mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga agpakauma ha gira
harì kaw agkasamuk. Kinahanglan ha mahitabù haena ba kenà pa iyan
katapusan hu panahun.
8 Ta magsasabà sa mga nasud daw sa mga ginharian, maglinug hu mabis-
ay duun hu migkalain-lain ha lugar daw makauma daan sa kauhul. Saini ha
mga hitabù puunaan pa hu mga kasakitan. Panga hu Kayu ha Igira
9 "Aman kinahanglan ha magbantay kaw gayed ta itugyan kaw asem duun
hu maghukum inyu daw lagkutan kaw pa gayed duun hu mga simbahan.
Ipaatubang kaw daan kandan duun hu mga gubernador daw mga harì
tumenged hu pagtuu nuy kanak, ba iyan haena paagi ha matultul a inyu diyà
ta kandan.
10 Sa Maayad ha Tultulanen kinahanglan ha isangyaw duun hu alan ha
kaet-etawan dini ta kalibutan dayun makauma sa katapusan hu panahun.

11 Ku dakepen kaw daw ipaatubang kaw duun hu hukmanan harì kaw
agkasamuk ku inu sa ipanubag nuy. Duun taena ha panahun sa Dios iyan
magtudlù inyu ta sa ag-ikagiyen nuy kenà inyu ha lalang ba kandin en hu
Balaan ha Ispiritu.
12 "Duun taena ha panahun itugyan hu etaw sa suled din ta daw mapatay
daw itugyan daan hu amay sa batà din. Sa mga batà sumukul hu mga laas
dan daw pahimatayan dan daan.
13 Kuntrahen kaw hu alan ha kaet-etawan tumenged kanak ba sa harì
umendà hu pagtuu hangtud hu katapusan mailahan hu kinabuhì ha hurà
din katapusan.
14 "Maahà nuy daan asem sa mahugaw gayed ha humitindeg duun hu
balaan ha lugar. Saena ha pakabasa taini ha tagnà sabuten din gayed. Duun
asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta Judea mamamulaguy duun hu
bubungan.
15 Sa diyà ta atep hu balay dan harì en lumugnà pa hu pagtimù hu mga
butang dan.
16 Sa diyà ta uma harì en daan umulì hu pagtimù hu ig-apid dan ha
pinaksuy.
17 Pinakahaluhid-u gayed sa agkangabedes daw saena ha amin din pa
igpasusu duun taena ha panahun.
18 Mag-ampù kaw ha harì haena makatagaed hu lendeng
19 ta saena ha mga pinakahaluhaldek ha kasamukan labaw pa dì hu
nangahitabù en sugud dà su tanghagaen hu Dios sa kalibutan daw hurà en
daan isab mahitabù ha iling taena.
20 Ku harì pababaan hu Dios haena ha panahun maamin matay sa mga
etaw. Ba tumenged hu mga pinilì din pababaan din dà haena.
21 "Duun taena ha panahun ku amin umikagi diyan ta inyu hu 'Ahà kaw,
taini en su Mesiyas' daw 'Diyà en' harì kaw gayed taena agtuu.
22 Ta makauma sa mga biduen ha mag-ikagi hu 'Iyan ad en su Mesiyas' daw
'Iyan ad propita' daw magpaahà daan sidan hu mga timaan daw belenganen
ta daw bisan sa mga pinilì hu Dios ku mahimu malimbungan dan pa gayed.
23 Aman magbantay kaw gayed ta daan kud en haini inikagi inyu.

Sa Paglikù Hi Jesus
(Marcos 13:24-37; Mateo 24:29-44; Lucas 21:25-33)

24 "Ku maiwas en haena sa pinakahaluhaldek ha kasamukan sumukilem
sa aldaw daw harì en daan umanlag sa bulan,
25 mangahulug daan sa mga bituen ta agkahuyung sa kalangitan.
26 "Duun asem taena siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a ha magbulus
diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag daw maahà daan sa pagk-
agamhanan ku.
27 Suguen ku sa mga balinsuguen hu Dios ha amulen dan sa mga pinilì ku
ha dini agkangapuun ta tibuuk ha kalibutan.
28 "Timan-i nuy haini sa igtudlù ku inyu mahitenged hu kayu ha igira. Ku
manalingsing en haena daw lumabung en matun-an nuy ha madani en sa
gulabung.
29 Iling daan taena ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi
ku inyu matun-an nuy daan ha madani ad en aglikù.
30 "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì pa alan matay sa mga etaw
maamin en haena matuman.

31 Mahanaw pa sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed
mahanaw.
32 “Hurà nakatuen hu panahun ku kan-u haena agkahitabù bisan pa sa
mga balinsuguen ta langit daw siak, ta iyan dà gayed sa Dios ha Amay ku
nakatuen taena.
33 Aman magbantay kaw gayed ta harì nuy agkatun-an sa panahun ku kan-
u a aglikù.
34 Iling hu sabuwa ha etaw ha aghipanaw duun hu madiyù. Inilahan din
hu buluhaten sa mga sinaligan din daw sa sabuwa kandan iyan sinaligan ha
magbantay duun hu pultahan.
35 “Aman magbantay kaw ta harì nuy agkatun-an ku kan-u makaulì sa
agalen nuy, ku daleman ba daw ku liwarà ba sa daleman, ku kaaldawen ba
daw ku maselem en ba.
36 Ku tigkan haena makauma kinahanglan ha hurà inyu tagtiduga.
37 Sa inikagi ku inyu tag-ikagiyen ku daan duun hu alan ha ‘Magbantay
kaw gayed.’ ”

14

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Marcos 14:1-2; Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Su daruwa dà paman ha aldaw na iyan en sa pagsaulug hu Aldaw hu
Paglabay daw hu Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin, sa mga labaw
ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan nan-ahà hu
paagi hu pagdakep ki Jesus ha harì matun-an hu mga etaw ta daw mapatay
dan. Ba minikagi sidan hu
2 “Harì taw dakepen duun hu pagsaulug ta kan ku magubut sa mga etaw.”

Sa Paghudhud Hu Pahumut
(Marcos 14:3-9; Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

3 Su tagkaen si Jesus diyà ta Betania duun hu balay hi Simon ha sanglahen
su anay amin bahi ha uminubay diyà ki Jesus. Saena ha bahi tag-uwit hu
pahumut ha tungkay mahal ha tagngaranan hu nardo daw intagù duun hu
butilya ha alabastro. Ginebà din sa tangeb taena daw ihudhud diyà ta ulu hi
Jesus.
4 Amin mga etaw diyà ha nangapauk ha tagyanaen “Imbà din bà dà kalkali
hayana sa pahumut?
5 Maayad pa ngaay ku imbaligyà hayana hu pila ha gatus daw sa halin din
in-ila duun hu mga makaluluuy.” Aman tungkay dan napaukan su bahi.
6 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Bay-ani nuy en hayana. Imbà nuy
agsamuka ta sa binuhat din dini ta kanak madagway tungkay.
7 Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu daw agkabuligan nuy sidan hu
bisan inu ha panahun, ba siak harì ad en maglugay dini ta inyu.
8 Binuhat din dini ta kanak sa agkabaug din hu pagpangandam hu
kalebenga kanak.
9 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan hindu asem duun isangyaw sa
Maayad ha Tultulanen dini ta tibuuk ha kalibutan, sa binuhat taini ha bahi
harì gayed malipatan daw itultul daan.”

Sa Paagi Hu Kadakepa Ki Jesus
(Marcos 14:10-11; Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 Si Judas Iscariote sa sabuwa duun ku sampulù daw daruwa ha tinun-an
hi Jesus duminuun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad ta daw itugyan
din si Jesus diyà ta kandan.
11 Su mapaliman dan haena nangabayà-bayà gayed sidan daw sinaaran
dan si Judas ha ag-ilahan dan hu salapì. Aman nan-ahà dayun si Judas hu
paagi ha makatugyan din si Jesus diyà ta kandan.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din
(Marcos 14:12-21; Mateo 26:17-25; Lucas 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30)

12 Su mauma en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà
Duun Igpatulin ha iyan daan panahun hu paghalad hu nati hu karniro hu
pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay, nanginginsà sa mga tinun-an diyà
ki Jesus hu "Hindu sa agkabayaan nu ha elegan day hu pagpangandam hu
igpanihapun taw hu pagsaulug?"
13 Sinugù din su daruwa kandan ha "Dumiyà kaw ta banuwa daw ku
masal-aw nuy sa etaw ha tag-uwit hu bangà ha tinaguan hu wahig lumupug
kaw kandin
14 duun hu balay ha agseledan din. Dayun ikagiyi sa tagibalay hu 'Sa
Manunudlù agpanginginsà ku hindu duun tag-amul-amul hu pagpakigsalu
hu mga tinun-an din ta tagsaulug.'
15 Ipaahà din dayun inyu sa maluag ha kwarto diyà ta latun taena ha balay
din ha inandaman en hu mga galamiten hu pagkaen na duun kaw taena
pangandam para kanuy."
16 Duminiyà su mga tinun-an ta banuwa daw natuman gayed sa alan ha
inikagi hi Jesus. Aman nangandam sidan hu pagkaen taena ha pagsaulug.
17 Su daleman en nakauma si Jesus duma hu mga tinun-an din.
18 Su kamulu pa sidan tagkaen inikagiyan sidan hi Jesus hu "Laus gayed
sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa sabuwa inyu iman ha nakigsalu kanak iyan
maglimbung kanak."
19 Nangaguul su mga tinun-an din aman sa kada sabuwa kandan nangin-
ginsà hu "Iyan a ba?"
20 Tuminubag si Jesus hu "Iyan sa sabuwa diyan ta inyu ha tagsalu en
kanak iman.
21 Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay a gayed sumalà hu insulat ha
lalang hu Dios mahitenged kanak, ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung
kanak. Maayad pa ngaay ku hurà en haena ibatà."

Sa Panihapun Hu Ginuu
(Marcos 14:22-26; Mateo 26:26-30; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

22 Su kamulu pa sidan tagkaen tuminimù si Jesus hu supas daw ampui din.
Dayun pinangebing din haena daw ipan-ila duun hu mga tinun-an din ha
tagyanaen "Timua nuy haini ta iyan en haini lawa ku."
23 Dayun tinimù din sa tasa daw ampui daan haena. In-ila din kandan daw
alan sidan umininum duun.
24 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Iyan en haini langesa ku ha igpamalas hu
mga salà hu kaet-etawan ha iyan timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw
hu kaet-etawan.
25 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum hu
bag-u ha binu ku magharì en sa Dios ha Amay ku."
26 Su makagkanta en sidan hu pagdayè hu Dios duminiyà sidan ta Buntud
ta Olibo.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
(Marcos 14:27-31; Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

27 Inikagiyan hi Jesus su mga tinun-an din hu "Alan kaw gayed sumuway
kanak ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen 'Aghimatayan ku sa magbal-
antay daw makagsusuwayà sa mga karniro.'
28 Ba ku mabanhaw ad umuna a inyu diyà ta Galilea."
29 Minikagi si Pedro hu "Bisan ku sumuway ikaw sa duma ba harì a gayed
hu kanak."
30 Ba inikagiyan hi Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha taini
ha daleman sa harì pa managauk sa manuk hu kadaruwa katatulu kad en
makaikagi ha harì a ikaw agkakilala."
31 Tuminubag si Pedro hu "Bisan pa ku himatayan a duma ikaw ba harì ku
gayed hayana ikagiyen." Iyan daan haena inikagi hu alan ha mga tinun-an
hi Jesus.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Getsemane
(Marcos 14:32-42; Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

32 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuun hu lugar ha tagngaranan
ta Getsemane daw inikagiyan din sidan hu "Dini kaw dà taini magpinuu ta
agdayun a diyà ta unahan hu pag-ampù."
33 Dinuma din si Pedro, si Santiago daw si Juan. Suminakit gayed sa
gahinawa din hu kalugul
34 aman inikagiyan din sidan hu "Miglabay gayed kasakit sa gahinawa ku
ha bà su agkabugtù en. Dini kaw dà daw magbantay kaw."
35-36 Su makadiyà en si Jesus ta unahan luminuhud daw dunghuy diyà
ta bugtà ha mig-ampù ha tagyanaen "Amay ku, agkahimu nu sa alan. Ku
mabaluy ngaay harì a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa
ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak."
37 Dayun linikuan hi Jesus su tatulu ha mga tinun-an din ba naahà din ha
tagtidugahà en sidan. Aman inikagiyan din si Pedro hu "Simon, tagtiduga
kad en ba? Imbà kaw harì pakagbantay bisan ngaay nangkauras dà?
38 Magbantay kaw gayed daw mag-ampù ta daw harì kaw madaeg hu
panulay. Agkabayà ngaay sa henà-henà nuy ba maluya kaw."
39 Luminikù dà paman si Jesus daw mig-ampù iling ku nauna.
40 Su lumikù dà duun ku mga tinun-an din naahà din ha tagtidugahà
gihapun ta harì gayed sidan pakaantus. Hurà dan en agpakatubag kandin.
41 Duun hu ikatulu ha paglikù din diyà ta kandan inikagiyan din sidan hu
"Tagtidugahà kaw pa ba diay? Pukaw kaw en ta iyan en haini panahun ha
siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan ad en duun hu mga makasasalà ha
etaw.
42 Bangun kaw ta aghipanaw kuy en. Ahaa nuy, taini en sa etaw ha
taglimbung kanak."

Sa Kadakepa Ki Jesus
(Marcos 14:43-52; Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

43 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma en sa sabuwa duun taena ha
sampulù daw daruwa ha tinun-an din ha iyan si Judas duma hu madakel ha
mga etaw ha tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal ta sinugù sidan hu
mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan
daw hu mga magulang.

44 Amin timaan ha inikagi kandan hi Judas ha tagyanaen “Sa hadekan ku
iyan en haena aman dakepen nuy dayun daw uwiten nuy ha pabantayan
gayed.”
45 Su makauma sidan inubayan sagunà hi Judas si Jesus daw ikagiyi hu
“Manunudlù” dayun hinadekan din.
46 Sagunà dan dinakep si Jesus.
47 Sa sabuwa ha tagtiyadeg diyà ta ubay dan duminagtù hu ispada din
daw tigbasa sa suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad aman
nalapungan haena.
48 Dayun inikagiyan hi Jesus su mga etaw hu “Pangulu a ba hu mga tulisan
imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal hu pagdakep kanak?
49 Aldaw-aldaw nanudlù a inyu diyà ta Timplo ba hurà a inyu dakepa. Ba
saena nahitabù ta daw matuman sa insulat ha lalang hu Dios.”
50 Dayun inawaan si Jesus hu mga tinun-an din ta nangakapulaguy sidan.
51 Amin daan malaki ha luminupug kandan ha bà dà mig-ambal. Aman
dinakep dan haena
52 ba nakapulaguy ha hurà din en pinaksuy ta nakabilin dà su ambal din.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Marcos 14:53-65; Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24)

53 Inuwit si Jesus ku mga etaw diyà ta balay taena ha tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad ta diyà en tag-amul-amul sa mga labaw ha sinaligan
hu paghalad daw sa mga magulang daw sa mga manunudlù hu Kasuguan.
54 Si Pedro taglupug daan kandan ba madiyù dà daw diyà dà nataman
ta lama. Uminamul haena duun hu mga bantay ha tagpinuu diyà ha
taghidadang duun hu hapuy.
55 Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha duma dan ha
mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà gayed hu mga katarengan ta
daw mahimatayan dan si Jesus, ba hurà dan gayed agkaahà.
56 Madakel daan sa nanistigus hu bidù ba hurà mag-iling sa katarengan
dan.
57 Dayun amin mga etaw ha huminitindeg daw nanistigus hu mga bidù ha
kagi dan
58 “Napaliman day haini ha tagyanaen ‘Agkagasen ku haini sa Timplo ha
binalay hu etaw, ba duun hu tatulu ha aldaw agbalayen ku dà sa lain ha
timplo ha kenà en binuhat hu etaw.’ ”
59 Ba hurà makag-iling sa katarengan dan.
60 Dayun huminitindeg su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw
insai si Jesus hu “Inu sa makatubag nu taini ha sumbung dan ikaw?”
61 Ba si Jesus hurà en magtubag.
Minikagi dà paman su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad hu “Iyan
kad ba su Mesiyas ha Batà hu Dios?”
62 Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en daw ikagiyen ku inyu ha siak sa Suled
hu Kaet-etawan maahà a asem inyu ha minuu a duun hu kawanan taena
ha gamhanan ha Dios daw maahà a daan inyu ha makabulus diyà tayà ha
gabunan.”
63 Su mapaliman haena hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad
pigyahà din su pinaksuy din ta tungkay napauk ha tagyanaen “Hurà en
kinahanglan ha amin pa manistigus

64 ta napaliman taw en sa lalang din ha pigtameyes din gayed sa Dios. Inu
man sa inyu ha henà-henà?”
Nasabuwa sa henà-henà dan ha angayan ha silutan gayed si Jesus hu
kamatayen.
65 Dayun sa duma kandan uminileb diyà ki Jesus daw dinap-en dan sa
mata din daw sumbaga hu kagi dan “Tagnai ku sin-u kanay sa migsumbag
ikaw.” Dayun tinimù si Jesus ku mga bantay daw bunali.

Sa Paglimud Hi Pedro
(Marcos 14:66-72; Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

66 Su diyà pa si Pedro ta lama taena ha balay nakauma su bahi ha suluguen
ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad.
67 Su maahà din si Pedro ha taghidadang pigtengtengan din haena daw
ikagiyi hu “Iyan ka man diay duma hi Jesus ha taga-Nazaret.”
68 Ba miglimud si Pedro ha tagyanaen “Harì ku agkatun-an ku inu sa
tagsubayen nu.” Dayun guminuwà si Pedro payanaen diyà ta dalan na
tuminagauk daan sa manuk.
69 Su maahà haena ku suluguen ha bahi inikagiyan din en paman su mga
etaw diyà hu “Iyan haini duma tayà ha etaw.”
70 Ba miglimud en paman si Pedro.
Su malugay-lugay inikagiyan si Pedro ku mga etaw ha tagtiyadeg diyà ha
“Duma ka gayed tayaa ta taga-Galilea ka man daan.”
71 Ba nanumpà gayed si Pedro hu kagi din “Harì ku agkakilala ku sin-u
hayana sa etaw ha tagsubayen nuy.”
72 Dayun uminisab tuminagauk sa manuk. Sagunà nahenhenaan hi Pedro
sa inikagi hi Jesus kandin ha “Ku harì pa managauk sa manuk hu kadaruwa
katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.” Aman mig-agalaay si
Pedro.

15

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Marcos 15:1-5; Mateo 27:1-2,11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

1 Su maselem en sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga
manunudlù hu Kasuguan, sa mga magulang daw sa alan ha duma dan ha
mga labaw ha punuan hu mga Judio miglalang-lalang ku in-inuwen dan si
Jesus. Dayun binakus dan haena daw itugyan diyà ki Pilato.
2 Ininsaan hi Pilato si Jesus hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”
Si Jesus tuminubag hu “Iyan ad en su inikagi nu.”
3 Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad migsumbung hu madakel gayed
mahitenged ki Jesus.
4 Aman inisaban ininsaan hi Pilato si Jesus ha “Hurà nu ba katarengan hu
mga sumbung dan? Palilimani nu sa madakel ha sumbung dan mahitenged
ikaw.”
5 Ba hurà en gayed tubag si Jesus aman tungkay nabeleng si Pilato.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen
(Marcos 15:6-15; Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39 - 19:16)

6 Ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay iyan naanadan hi Pilato sa amin
sabuwa ha purisu ha aglibriyen din sumalà hu agpanayuen hu mga etaw.
7 Duun taena ha panahun amin nangapurisu tumenged hu pagsupak dan
hu gubernu. Sa sabuwa kandan iyan si Barabas ha nakapatay su panahun
ha samuken dan sa banuwa.

8 Su maamul-amul en sa mga etaw hinangyù dan si Pilato ha buhaten din
sa naanadan din hu paglibri hu sabuwa ha purisu.
9 Nanginginsà si Pilato hu “Agkabayaan nuy ba ha libriyen ku haini sa Harì
hu mga Judio?”
10 Ta natun-an hi Pilato ha si Jesus intugyan hu mga labaw ha sinaligan hu
paghalad tumenged hu kasina dan kandin.
11 Ba pigdasig sa kaet-etawan taena ha mga labaw ha sinaligan hu pagha-
lad ha iyan dan panayuen si Barabas ha libriyen.
12 Ininsaan hi Pilato su mga etaw hu “In-inuwen ku diay sa tagngaranan
nuy ha Harì hu mga Judio?”
13 Alan sidan nangulahì hu “Ilansang hayana duun hu krus.”
14 Ba minikagi si Pilato hu “Imbà nuy igpalansang hayana? Inu diay sa
nabuhat din ha madaet?”
Ba bà dà nasì uminiseg sa kulahì hu mga etaw ha “Ilansang hayana.”
15 Tumenged ta agkabayaan hi Pilato ha mabayà-bayà su mga etaw im-
paguwà din si Barabas. Dayun pinalagkutan din si Jesus daw itugyan duun
hu mga etaw ta daw makalansang dan duun hu krus.

Sa Pagpasipala Ki Jesus Hu Mga Sundalu
(Marcos 15:16-20; Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

16 Impaseled si Jesus hu mga sundalu duun ku balay hi Pilato dayun
inamul-amulan haena hu mga kasundaluwan.
17 Pininaksuyan dan si Jesus hu maligà ha manggad. Tuminimù daan
sidan hu gawed ha dugiyen ha binangkulà daw insuup dan diyà ta ulu hi
Jesus.
18 Dayun nangulahì sidan hu “Mabuhì sa Harì hu mga Judio.”
19 Sigi dan dà tagbunalai sa ulu hi Jesus hu kayu daw inileban dan
daan haena. Migluhud-luhud sidan diyà ta kandin ha tagpasibù-sibù ha
agtahuran dan haena.
20 Su mapengahan dan en sa pagtameyes ki Jesus inawà dan dà su maligà
ha manggad daw ilikù diyà ta kandin su pinaksuy din. Dayun inuwit dan si
Jesus duun hu lugar ha duun dan iglansang hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Marcos 15:21-32; Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Amin etaw ha taga-Cirene ha tagngaranan ki Simon ha amay hi Alejan-
dro daw hi Rufo. Nasal-aw dan haena ha tagdiyà ngaay ta banuwa, dayun
pineges dan ha tiangen din su krus hi Jesus.
22 Inuwit dan si Jesus duun hu lugar ha tagngaranan hu Golgota ha sa
kahulugan taena Tul-an hu Ulu hu Etaw.
23 Diyà igpainum dan ngaay si Jesus hu binu ha inamulan hu bulung ha
mira ba hurà din haena inuma.
24 Dayun inlansang dan si Jesus duun hu krus. Binahin taena ha mga
sundalu sa pinaksuy din pinaagi hu ripa ta daw matun-an dan ku inu sa
timuen hu kada sabuwa kandan.
25 Agliwaraan en sa seselem su ilansang dan si Jesus duun hu krus.
26 Insulat sa sumbung mahitenged kandin ha tagyanaen “Iyan haini Harì
hu mga Judio.”
27 Inlansang dan daan su daruwa ha tulisan duma ki Jesus, sa sabuwa diyà
dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta gibang din.
28 Pinaagi taena natuman gayed sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
“Inisip haena ha duma hu mga etaw ha masinupaken.”

29 Sa mga etaw ha agpamanagad tagkuyeng-kuyengà hu pagtameyes ki
Jesus ha tagyanaen “Kagi nu man ha agkagasen nu sa Timplo ta agbalayen
nu dà duun hu tatulu ha aldaw.
30 Libriya sa kaugalingen nu daw lugnà ka duun tayan ha krus.”
31 Iling daan taena sa pagtameyes hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad
daw hu mga manunudlù hu Kasuguan hu kagi dan “Aglibriyen din man gid
sa duma ha mga etaw ba sa kandin ha kaugalingen harì din agkalibri.
32 Ahaen taw hayana sa Mesiyas ha iyan Harì hu mga kaliwatan hi Israel
ku lumugnà ba iman duun tayan ha krus ta daw makatuu kuy kandin.”
Saena ha mga tulisan ha inlansang duma kandin migtameyes en daan
kandin.

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Marcos 15:33-41; Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibutan hu tatulu
ha uras.
34 Su agkabalalay en sa aldaw nangulahì si Jesus hu madaging ha
tagyanaen “Eli, Eli, lama sabaktani?” ha tagkahulugan hu “Dios ku, imbà
a ikaw bay-ani?”
35 Su mapaliman haena hu duma ha mga etaw ha tagtiyadeg diyà ta ubay
din minikagi sidan hu “Tag-umawen din gid si Elias sa propita.”
36 Sa sabuwa kandan tuminimù hu manggad ha inteleb duun hu sukà
daw ibedbed duun hu panga, dayun insungit din ki Jesus daw minikagi hu
“Bay-ani hayan ta ag-ahaen taw pa ku makahiwal ba si Elias hu pagpalugnà
kandin.”
37 Nangulahì si Jesus dayun nabugtuan.
38 Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo sagunà naliwarà
nayahà sugud ta sampaw payanaen en ta sagayadan taena.
39 Su maahà ku kapitan ha tagtiyadeg duun hu ubay taena ha krus sa
kapatay hi Jesus nakaikagi haena hu “Laus gayed ha Batà haini hu Dios.”
40 Amin daan mga bahi ha tagbantay ki Jesus ba diyà dà sidan ta madiyù,
sa duma kandan iyan si Maria Magdalena, si Salome daw si Maria sa inay hi
Santiago daw hi Jose.
41 Duminuma sidan ki Jesus diyà ta Galilea hu pag-alima kandin. Diyà
daan sa madakel pa ha mga bahi ha duminuma kandin payanaen ta
Jerusalem.

Sa Paglebeng Ki Jesus
(Marcos 15:42-47; Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 Hapun haena hu Biernes na ku sumalep en sa aldaw agsugud en sa
Aldaw hu Paghimlay.
43 Amin etaw ha tagngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha tinahud hu alan
ha mga labaw ha punuan hu mga Judio daw tagsalap daan hu pagharì hu
Dios. Saena namalaw gayed hu pagdiyà ki Pilato daw panayua sa lawa hi
Jesus.
44 Migduwa-duwa si Pilato ku minatay en ba si Jesus aman inumaw din su
kapitan hu mga sundalu daw insai ku minatay en ba si Jesus.
45 Su matun-an din ha minatay en in-ila din sa lawa hi Jesus diyà ki Jose.
46 Aman tinimù din haena daw bungkusi hu maputì ha manggad ha pinalit
din daw itagù duun hu binangbangan ha dampiyas. Dayun inipelan din
haena hu adagi ha batu.

47 Si Maria Magdalena daw sa sabuwa ha Maria ha inay hi Jose nakaahà
ku hindu inlebeng si Jesus.

16

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus
(Marcos 16:1-8; Mateo 28:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1-2 Su maiwas en sa Aldaw hu Paghimlay daw suminibwal en sa aldaw
duun hu Dominggo, si Maria Magdalena, si Salome, daw si Maria sa inay
hi Santiago duminuun ku piglebengan ki Jesus sa tag-uuwit hu pahumut ha
pinalit dan ta ighaplas dan haena hu lawa hi Jesus.
3-4 Su tagdiyà en sidan migpainsaay sidan ha tagyanaen "Sin-u sa umawà
taena ha in-ipel ha batu duun ku lebeng?"
Ba su makauma sidan duun ku lebeng naahà dan ha naawà en su adagi ha
batu.
5 Su sumeled sidan duun naahà dan sa maama ha tagpinuu diyà dapit
ta kawanan ha sa pinaksuy din tungkay maputì aman nangahaldek gayed
sidan.
6 Ba inikagiyan sidan taena ha "Harì kaw agkangahaldek. Tagpan-ahaen
nuy si Jesus ha taga-Nazaret sa inlansang duun hu krus ba hurà en dini ta
nabanhaw en. Ahaa nuy haini sa naugsakan din.
7 Aman agpasa nuy elegi sa mga tinun-an din labi en si Pedro daw ikagiyi
sidan ha si Jesus ag-una kandan diyà ta Galilea. Maahà nuy haena diyà
sumalà hu inikagi din inyu."
8 Su mga bahi pighugdunan hu kahaldek daw nangabeleng aman gumin-
uwà sidan duun ku lebeng daw pulalaguy. Harì sidan agpakaikagi diyà ta
dalan ta agkangahaldek sidan.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Diyà Ki Maria Magdalena
(Marcos 16:9-11; Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

9 Su mabanhaw en si Jesus hu kaaldawen hu Dominggo iyan una ha
pigpaahaan din diyà si Maria Magdalena su naulian din ha inulinan su anay
hu pitu ha busaw.
10 Dayun inelegan hi Maria sa mga duma din ha nakigduma-duma daan ki
Jesus daw tultuli sidan sa tag-agalaay hu paglugul.
11 Su mapaliman dan ha nabanhaw en si Jesus daw naahà haena hi Maria
hurà sidan tuu.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Daruwa Ha Etaw
(Marcos 16:12-13; Lucas 24:13-35)

12 Su maiwas haena migpaahà dà si Jesus duun hu daruwa ha taghipanaw
payanaen duun hu sabuwa ha banuwa ba hurà dan kakilala si Jesus.
13 Su makilala dan en haena tinultulan dan sa mga duma dan ba hurà daan
sidan tuu.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din
(Marcos 16:14-18; Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)

14 Migpaahà si Jesus duun ku sampulù daw sabuwa ha tinun-an su tagkaen
sidan. Sinaway din sidan ta harì sidan agtuu daw madesen gayed sa henà-
henà dan ta hurà dan tuuwi sa nakaahà kandin ha nabanhaw.
15 Inikagiyan din sidan hu "Hipanaw kaw dini ta tibuuk ha kalibutan daw
isangyaw nuy sa Maayad ha Tultulanen duun hu alan ha kaet-etawan.
16 Bisan sin-u sa tumuu daw magpabautismu maluwas, ba sa harì tumuu
agsilutan gayed.

17 Saena ha agtuu magaheman ta daw makabuhat sidan hu mga belenganen. Pinaagi hu ngaran ku makabugaw sidan hu mga busaw daw makaikagi
daan sidan hu harì agkasabut ha inikagiyan.
18 Ku makaibit sidan hu bunsalagan daw ku makainum sidan hu hilu harì
sidan mainu, daw ku dampaen dan sa agkangadaluwan mangaulian daan.”

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit
(Marcos 16:19-20; Lucas 24:50-53; Mga Buhat 1:9-11)

19 Su maiwas haena ikagiya hi Jesus luminigtu diyà ta langit daw pinuu
duun hu kawanan hu Dios.
20 Dayun namanhipanaw sa mga tinun-an din daw nanunultul duun hu
bisan hindu. Sa Dios migbulig kandan daw pinaagi hu mga belenganen
nakapaahà dan ha laus gayed sa lalang ha intultul dan.

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Lucas

1-3 Minahal ha Teofilo, madakel en sa migsulat hu naul-ulahan su anay dini
ta kanuy daw sa insulat dan iyan sa inikagi kandan hu mga etaw ha nakaahà
taena ha iyan daan migsangyaw duun hu kaet-etawan. Tumenged ta sinusi
ku gayed sa alan sugud su anay nahenhenaan ku ha maayad ku ipanday ku
isulat haini
4 ta daw matun-an nu gayed sa kamatuuran ha intudlù inyu.

Sa Pagsangyaw Hu Kabataa Ki Juan Ha Bautista

5 Duun taena ha panahun ha si Herodes iyan harì diyà ta Judea amin
sinaligan hu paghalad ha tagngaranan ki Zacarias saena kaliwat hi Abias sa
sinaligan daan hu paghalad. Sa asawa hi Zacarias iyan si Elisabet ha kaliwat
daan hi Aaron.
6 Si Zacarias daw si Elisabet inisip hu Dios ha matareng daw tinuman dan
gayed sa alan ha Kasuguan hu Dios.
7 Ba hurà dan gayed batà ta si Elisabet harì agpamatà daw mga laas en
daan sidan.
8 Kandan en ha panahun ki Zacarias daw hu mga duma din ha sinaligan
hu paghalad sa pag-alagad hu Dios duun hu Timplo.
9 Sumalà hu batasan hu mga sinaligan hu paghalad iyan dan naripahan si
Zacarias ha sumeled duun ku Timplo hu pagsunug hu insenso.
10 Su panahun hu pagsunug taena ha insenso madakel daan sa mga etaw
diyà ta guwà ha tag-ampù.
11 Dayun amin balinsuguen hu Dios ha nakahiwal diyà ki Zacarias ha
tuminiyadeg duun hu kawanan ku halaran ha kamulu daan tagkasunug sa
insenso duun.
12 Su maahà haena hi Zacarias nakignat gayed daw nahaldek.
13 Ba inikagiyan ku balinsuguen hu Dios hu “Zacarias, harì ka agkahaldek
ta sa pag-ampù nu napaliman hu Dios aman sa asawa nu ha si Elisabet
magbatà hu maama daw sa ingaran nu asem taena iyan si Juan.
14 Makapalipay haena ikaw daw malipay daan sa kaet-etawan ku ibatà
asem haena
15 ta bantugan gayed ha batà duun hu atubangan hu Dios. Harì haena
uminum hu binu daw bisan inu ha inumen daw ulinan hu Balaan ha Ispiritu
sugud hu kabataa taena.
16 Pinaagi kandin madakel ha mga kaliwatan hi Israel sa lumikù duun hu
Dios ha iyan Magbabayà dan.
17 Iyan haena agkauna dì hu Ginuu daw sa gahem din iling ki Elias ha
propita ta daw makag-uliay sa maayad ha pagdapità hu mga batà duun hu
mga laas dan, daw sa mga etaw ha masinupaken makaghinulsul daan dayun
makalikù duun hu maayad ha panghenà-henà. Iyan haena makapangan-
dam hu kaet-etawan hu pagpakauma hu Ginuu.”
18 Nakaikagi si Zacarias hu “Inu sa ipakatuu ku tayana ha magulang kay
en man ki Asawa ku?”
19 Tuminubag su balinsuguen hu Dios ha “Iyan a si Gabriel ha sinaligan hu
Dios diyà ta langit. Sinugù a kandin dini ta daw matultulan ku ikaw taini ha
maayad ha tultulanen.

20 Ba tumenged ta harì ka man agtuu hu inikagi ku ikaw sugud iman
maemaw ka taman ha matuman en haena.”
21 Agkangabeleng sa mga etaw ha tag-angat diyà ta guwà ku imbà agkalu-
gay si Zacarias diyà ta seled.
22 Su gumuwà en si Zacarias harì en pakaikagi diyà ta kandan. Natun-an
dan dayun ha amin din naahà diyà ta seled taena ha Timplo ta bà dà paman
pakagsingyas kandan.
23 Su maiwas en sa kandan ha panahun hu pag-alagad uminulì dayun si
Zacarias.
24 Hurà kalugay nabedes si Elisabet sa asawa din daw hurà magguwà-guwà
diyà ta balay dan seled hu lalima ha bulan.
25 Nakahenà-henà si Elisabet hu “Binuligan a gayed hu Dios ta human ad
en magbatà na harì ad en magayhà hu mga duma ku.”

Sa Pagsangyaw Hu Kabataa Ki Jesus

26 Su haenem en ha bulan sa tigkabedes hi Elisabet sinugù hu Dios sa
balinsuguen din ha si Gabriel diyà ta Nazaret ha sakup ta Galilea
27 ta pinaikagiyan duun sa sabuwa ha laga ha si Maria sa kinagunan en ki
Jose ha kaliwat hi David.
28 Su makauma en sa balinsuguen diyà ki Maria inikagiyan din haena hu
“Maria, napanalanginan ka gayed hu Dios. Sa Dios duma ikaw.”
29 Su mapaliman haena hi Maria tungkay gayed nasamuk daw pighen-
henaay din ku inu sa kahulugan taena.
30 Ba inikagiyan ku balinsuguen hu “Maria, harì ka agkasamuk ta na-
panalanginan ka gayed hu Dios.
31 Mabedes ka asem daw magbatà ka hu maama, daw sa ingaran nu duun
iyan si Jesus.
32 Mabantug gayed daw ngaranan haena ha Batà hu Dios sa Magbabayà
hu alan. Ipagharì hu Dios iling hu gin-apuan din ha si David
33 daw sa pagharì din duun hu mga kaliwatan hi Jacob hurà din gayed
katapusan.”
34 Tuminubag si Maria hu “In-inuwen man hayana sa hurà a pa man
makakilala hu maama?”
35 Ba inikagiyan hu balinsuguen hu “Mabedes ka pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu daw sa gahem hu Dios ha Magbabayà hu alan iyan mag-ulin ikaw.
Iyan haini hinengdan ha sa batà nu asem ngaranan ha balaan ha Batà hu
Dios.
36 Bisan sa idang nu ha si Elisabet ha laas en daw harì agpamatà ba haenem
en iman ha bulan sa tigkabedes din.
37 Ta hurà gayed harì mahimu hu Dios.”
38 Nakaikagi si Maria ha “Suluguen a hu Dios aman sa inikagi nu matuman
gayed.” Dayun uminawà su balinsuguen hu Dios diyà ta kandin.

Sa Pagdiyà Hi Maria Ki Elisabet

39 Duun taena ha panahun uminagpas si Maria duminuun hu buntud ha
sakup ta Judea.
40 Su makauma diyà ta balay hay Zacarias inumaw din si Elisabet.
41 Su mapaliman hi Elisabet sa lageng hi Maria sagunà kuminayug-kayug
sa batà diyà ta getek hi Elisabet. Inulinan si Elisabet hu Balaan ha Ispiritu
42 dayun minikagi ha “Hurà en gayed bahi ha mailing ikaw ta pigpanalang-
inan ka hu Dios daw mapanalanginan daan sa batà nu asem.

43 Pigpanalanginan a daan hu Dios ta sa inay hu Ginuu ku duminini gayed
ta kanak.
44 Su mapaliman ku gan sa lageng nu sagunà kuminayug-kayug sa batà
dini ta getek ku tumenged hu kalipay din.
45 Pigpanalanginan ka gayed ta tinuuwan nu ha matuman sa impadayag
hu Dios diyan ta ikaw.”

Sa Pagdayè Hi Maria

46 Minikagi si Maria ha tagyanaen
“Dayeen ku gayed sa Dios
47 ha Manluluwas ku daw iyan tigkabayà-bayà ku
48 ta bisan pa ku tungkay ubus sa kahimtang ku iman ba hurà a kandin
kalipati. Sugud iman makaikagi sa kaet-etawan ha iyan a bahi ha pig-
panalanginan hu Dios
49 ta mga belenganen sa binuhat din kanak. Balaan gayed sa ngaran din.
50 Amin din kahid-u hu alan ha tagtahud kandin sugud dà hu nauna ha etaw
bisan iman.
51 Impadayag hu Dios sa pagkagamhanan din ta sinamuk din sa henà-henà
hu galbuwen ha etaw.
52 Impaus-us din daan sa bantugan ha harì ba saena ha ubus sa kahimtang
din impatangkaw din.
53 Sa tagkinahanglan inilahan din ba sa sapian hurà din en ilahi.
54-55 Binuligan din sa mga kaliwatan hi Israel ta nahenhenaan din sa insaad
din duun hu mga kaliwatan hi Abraham ha agkahid-uwan din sidan hu hurà
din katapusan. Inikagi din en haini duun hu mga gin-apuan taw.”
56 Si Maria migtimà diyà ki Elisabet duun hu tatulu ha bulan daw human
ulì.

Sa Kabataa Hi Juan Ha Bautista

57 Su magbatà en si Elisabet maama sa batà din.
58 Sa kahid-u hu Dios diyà ki Elisabet napaliman hu mga kadumahan daw
mga silingan din aman nakalagkes sidan hu kalipay din.
59 Su mauma en sa ikawalu ha aldaw pigpasirkunsidahan dan su batà. Sa
agkabayaan ngaay hu mga etaw ha ingaran taena ha batà iyan si Zacarias ta
iyan haena ngaran hi Amay din,
60 ba si Elisabet hurà kabayà ta sa igngaran din duun iyan si Juan.
61 Ba tinubag dan ha “Hurà nu man kadumahan ha iyan hayana ngaran
din.”
62 Dayun migsingyas sidan diyà ki Zacarias ku inu sa kandin ha igngaran
taena ha batà.
63 Aman migsingyas daan haena ha ilahan hu agsulatan din, dayun insulat
din ha “Iyan ngaran taena si Juan.” Nangabeleng gayed sa alan ha mga etaw.
64 Sagunà dayun nakaikagi si Zacarias aman dinayè dan gayed sa Dios.
65 Nangabeleng gayed su mga silingan din daw saini ha tultulanen
nakalekep duun hu kaet-etawan duun hu mga buntud ha sakup ta Judea.
66 Sa alan ha nakapaliman taena mighenhenaay ku inu sa mapayanan-an
taena ha batà ta ginaheman gayed haena hu Dios.

Sa Tagnà Hi Zacarias

67 Si Zacarias inulinan hu Balaan ha Ispiritu dayun minikagi ha tagyanaen
68 “Dayeen gayed sa Dios ha Magbabayà taw sikuy sa mga kaliwatan hi Israel
ta duminini ta kanuy hu paglibri kanuy.

69 Agsuguen din dini ta kanuy sa Manluluwas ha kaliwat hi David sa suluguen din
70 ta iyan haena inikagi kanuy hu Dios pinaagi hu mga propita din.
71 Agbuligan kuy kandin ta daw harì kuy madaeg hu mga kuntra taw.
72 Agkahid-uwan din sa mga gin-apuan taw daw harì haena agkalipat hu kasabutan dan.
73 Sa impanumpà hu Dios diyà ki Abraham ha gin-apuan taw iyan
74 sa sikuy sa mga kaliwatan din libriyen kuy kandin ta daw harì kuy madaeg hu mga kuntra taw daw harì kuy daan mahaldek hu pag-alagad kandin
75 tumenged ta mahimpit daw matareng kuy duun hu atubangan din iman ha bubuhay kuy pa."
Dayun inikagiyan hi Zacarias su batà din hu
76 "Ngaranan ka gayed asem ha propita hu Dios ha Magbabayà hu alan ta iyan ka igpauna dì hu Ginuu hu pagpangandam hu ag-agiyan din.
77 Ikagiyan nu sa kaet-etawan ha pinaagi hu pagpasaylu hu mga salà dan maluwas sidan
78-79 tumenged ta maluluy-en sa Dios. Saena makailaw hu henà-henà hu mga etaw ha duun tagtimà hu kasukileman hu kamatayen daw iyan daan haena panulù duun hu kalinaw."
80 Uminadagi daw matatau gayed su batà hi Zacarias. Su makagulang en haena duun migtimà hu pinakabulung-bulung ha lugar hangtud ha mauma sa panahun ha matudluan din en sa mga duma din ha kaliwatan hi Israel.

2

Sa Kabataa Ki Jesus
(Lucas 2:1-7; Mateo 1:18-25)

1 Duun taena ha panahun ha iyan si Cesar Agusto Harì ta Roma migsugù haena ha listahen sa mga ngaran hu alan ha mga ginsakupan din.
2 Iyan haini una ha pagpanlista daw iyan si Cirenio gubernador diyà ta Siria.
3 Aman sa alan ha mga etaw duminuun hu banuwa hu mga gin-apuan dan hu pagpalista.
4 Si Jose sa diyà napuun ta Nazaret ha sakup ta Galilea duminiyà daan ta Betlehem ha sakup ta Judea ta sa Betlehem iyan banuwa ha duun imbatà si David sa gin-apuan din.
5 Dinuma din si Maria sa tag-asawahen din ha tagkabedes en.
6 Su diyà en sidan ta Betlehem iyan en daan haena panahun ha magbatà si Maria.
7 Aman migbatà haena hu maama ha iyan kamagulangan ha batà din. Binungkusan din haena hu manggad daw iugsak duun hu balahugà hu mananap ta hurà en sidan makaseled duun hu balay ha hulabungà.

Sa Magbalantay Hu Karniro Daw Sa Mga Balinsuguen Hu Dios

8 Amin mga magbalantay hu mga karniro ha tagbantay su daleman duun hu panabtabà ha ubay diyà ta Betlehem.
9 Nakahiwal diyà ta kandan sa balinsuguen hu Dios daw nailawan sidan hu anlag hu Dios aman nangahaldekan gayed sidan.
10 Ba inikagiyan sidan taena ha balinsuguen hu Dios hu "Harì kaw agkan-gahaldek ta duminini a hu pagsangyaw inyu hu maayad ha tultulanen ha makapalipay hu kaet-etawan.

11 Diyà iman ta Betlehem sa banuwa hi David imbatà en sa Manluluwas
hu kaet-etawan ha iyan si Cristo ha Ginuu.
12 Sa timaan ha iyan en haini ta maahà nuy su batà ha binungkusan hu
manggad daw in-ugsak duun hu balahugà hu mananap.”
13 Tigkan daan nakahiwal sa madakel ha mga balinsuguen ha tagdayè hu
Dios ha tagyanaen
14 “Dayeen gayed sa Dios diyà ta langit daw magmalinawen sa mga etaw ha
pakapalipay hu Dios dini ta kalibutan.”
15 Su lumikù en diyà ta langit sa mga balinsuguen su mga magbalantay hu
mga karniro miglalang-lalang hu kagi dan “Dumiyà kuy ta Betlehem ta daw
maahà taw haena sa impadayag kanuy hu Dios.”
16 Aman uminagpas sidan hu paghipanaw daw naahà dan si Maria daw si
Jose daw su batà ha in-ugsak duun hu balahugà.
17 Su maahà dan haena inikagi dan dayun sa intultul kandan hu balinsug-
uen mahitenged taena ha batà.
18 Nangabeleng sa mga etaw ha nakapaliman taena ha inikagi hu mga
magbalantay hu karniro.
19 Ba si Maria taghenhenaay gayed taena ha naul-ulahan.
20 Naman-ulì su mga magbalantay hu karniro ha tagdayè hu Dios ta sa
inikagi kandan hu balinsuguen natuman gayed.

Sa Pagsirkunsida Ki Jesus

21 Su makauma sa ikawalu ha aldaw pigpasirkunsidahan su batà dayun
pigngaranan haena hu Jesus ta iyan haena ngaran ha in-ila hu balinsuguen
hu Dios su hurà pa kabedes si Maria.

Sa Paghalad Ki Jesus Duun Hu Dios

22 Su mauma sa panahun ha si Jose daw si Maria tagtuman hu tulumanen
hu paglimpyu sumalà hu Kasuguan hi Moises inuwit dan si Jesus diyà ta
Jerusalem daw ihalad duun hu Dios,
23 ta nakasulat en duun hu Kasuguan hu Dios ha tagyanaen “Ku maama sa
kamagulangan ha batà kinahanglan gayed ha ihalad duun hu Dios.”
24 Amin daan inhalad hi Jose daw hi Maria ta nakasulat en duun hu
Kasuguan hu Dios ha tagyanaen “Kinahanglan ha amin daruwa ha limuken
daw ku salapati ba sa ihalad.”
25 Amin etaw diyà ta Jerusalem ha tagngaranan ki Simeon saena matareng
daw masinimbahen daw tag-angatà hu paglibriya hu mga kaliwatan hi
Israel. Inulinan haena hu Balaan ha Ispiritu
26 aman impadayag kandin ha daw en haena patay ku maahà din en sa
Mesiyas ha sinugù hu Dios.
27 Su uwiten hi Maria daw hi Jose si Jesus diyà ta Timplo hu pagtuman hu
tulumanen dan didiyà en daan si Simeon ta impadiyà haena hu Balaan ha
Ispiritu.
28 Su maahà en hi Simeon su batà sinapnay din haena daw dayea sa Dios
29 ha tagyanaen
“Dios ha Magbabayà hu alan, tinuman nu gayed sa insaad nu kanak. Iman
malinawen en sa henà-henà ku aman timuen ad ikaw,
30 ta naahà kud en sa impadini nu ha Manluluwas
31 ha pig-andam nu ta daw malibri sa alan ha kaet-etawan.

32 Iyan haini makailaw hu henà-henà hu kenà mga Judio ta daw matulen
dan sa kamatuuran, daw pinaagi kandin sikay sa mga kaliwatan hi Israel
madayè daan hu kaet-etawan."
33 Si Jose daw si Maria nabeleng taena ha inikagi hi Simeon mahitenged
ku batà dan.
34 Dayun inampuan sidan hi Simeon daw ikagiyi si Maria hu "Saini ha batà
nu pinilì hu Dios daw iyan haini hinengdan ha sa kaliwatan hi Israel amin
duun maluwas daw sa duma masilutan daan. Amin mga timaan ha saini
sinugù hu Dios ba tameyesen hu madakel ha mga etaw
35 ta pinaagi kandin madayag sa mga madaet ha henà-henà dan. Maglugul
ka gayed mahitenged kandin ta saini kuntrahen hu kaet-etawan."
36-37 Amin daan bahi ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios ha tagngaranan
ki Ana sa batà hi Panuel ha kaliwat hi Aser. Saena pitu dà ha tuig nabalu
en na iman laas en ta kawaluwan en daw haepat sa tuig din. Aldaw daw ku
daleman diyà dà haena tagtimaay ta Timplo hu pagsimba daw amin daan
panahun ha agsalang hu pagkaen ta daw harì maelangan sa pag-ampù din.
38 Su diyà pa say Jose duminiyà si Ana ta kandan. Pigpasalamatan din sa
Dios mahitenged taena ha batà dayun impadayag din duun hu mga etaw ha
nakauma en sa makalibri hu mga kaliwatan hi Israel ha tagsalapen dan.
39 Su matuman en hi Jose daw hi Maria sa alan sumalà hu Kasuguan hu
Dios, uminulì sidan duun hu banuwa dan ta Nazaret ha sakup ta Galilea.
40 Uminadagi daw mabis-ay si Jesus, matatau daan tungkay daw pig-
panalanginan hu Dios.

Sa Pagpan-ahà Ki Jesus Hu Mga Laas Din

41 Kada tuig agdiyà sa mga laas hi Jesus ta Jerusalem hu pagsaulug taena
ha Aldaw hu Paglabay.
42 Su sampulù en daw daruwa sa tuig hi Jesus alan sidan duminiyà ta
Jerusalem sumalà hu naanadan dan.
43 Su maiwas en sa pagsaulug naman-ulì su mga laas hi Jesus ba hurà dan
katun-i ha si Jesus migpatabun diyà ta Jerusalem.
44 Tumenged ta madakel sidan sa taghipanaw abi dan ha nakaduma en si
Jesus kandan. Ba su nangkaaldaw en sa kahipanaw dan pinan-ahà dan si
Jesus duun hu mga kadumahan daw mga amigu dan.
45 Ba hurà dan gayed katulen aman luminikù sidan diyà ta Jerusalem hu
pagpan-ahà kandin.
46 Su ikatulu en ha aldaw human dan naahà si Jesus ha tagpinuuwà diyà
ta Timplo duma hu mga manunudlù ta tagpalilimanà daw tagpanginginsaay
kandan.
47 Sa alan ha nakapaliman kandin nangabeleng gayed hu pagsabut hi Jesus
daw hu pagpanubag din.
48 Su maahà en haena hi Jose daw hi Maria nangabeleng gayed sidan.
Aman inikagiyan hi Maria hu "Imbà nu buhata haini dini ta kanay ta sikay
ki Jose nasamukan gayed hu pagpan-ahaay ikaw?"
49 Ba tuminubag si Jesus hu "Imbà a inyu tagpan-ahaaya? Hurà nuy ba
diay katun-i ha kinahanglan ha dini a gayed taini ha balay hu Amay ku?"
50 Ba hurà dan kasabut sa kahulugan taena ha inikagi hi Jesus.
51 Dayun duminuma si Jesus diyà ta Nazaret daw migmatinumanen gayed
kandan, ba taghenhenaayen gayed haena hi Maria.
52 Mig-iseg gayed sa katatau hi Jesus daw uminadagi daan ha nakapalipay
hu Dios daw hu mga etaw.

3

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Lucas 3:1-18; Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

1 Su sampulù en daw lalima ha tuig sa pagkaharì hi Tiberio Cesar diyà ta
Roma, si Poncio Pilato iyan daan gubernador diyà ta Judea daw si Herodes
iyan harì diyà ta Galilea. Sa suled din ha si Felipe iyan daan harì diyà ta
Iturea daw ta Triconitis, daw si Lisanias iyan harì diyà ta Abilene.
2 Duun taena ha panahun si Anas daw si Caifas iyan mga tungkay labaw
ha sinaligan hu paghalad.
Su duun si Juan ha batà hi Zacarias taena ha pinakabulung-bulung ha
lugar napaliman din sa lalang hu Dios
3 aman huminipanaw payanaen duun hu mga banuwa ubay diyà ta Wahig
ta Jordan. Iyan haini intultul din sa "Maghinulsul kaw ta daw mapasaylu sa
mga salà nuy daw magpabautismu kaw."
4 Iyan en haena lalang hu Dios ha insulat hi Isaias sa propita ha tagyanaen
"Amin etaw ha magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ha
magyanaen 'Andama sa ag-agiyan hu Ginuu daw tul-ida nuy sa dalan.
5 Tambuni sa alan ha mga dal-ug daw sa mga bubungan pataga nuy. Tul-ida
sa balikungan daw sa mga madaet ha dalan pandayai nuy.
6 Dayun maahà hu kaet-etawan sa Manluluwas ha sinugù hu Dios.' "
7 Su maahà hi Juan sa mga kaet-etawan ha tagpabautismu kandin inik-
agiyan din sidan hu "Sinyu sa mga bunsalagan, sin-u sa mig-ikagi inyu ha
dumini kaw ta kanak? Abi nuy gid ha mapulaguyan nuy sa silut inyu hu
Dios.
8 Ku laus ha mighinulsul kaw en hu mga salà nuy ipaahà nuy haena
pinaagi hu maayad ha buhat. Harì kaw magsalig ha mga kaliwatan kaw hi
Abraham ta ikagiyen ku inyu ha mahimu hu Dios buhata haini sa mga batu
ha kaliwatan daan hi Abraham.
9 Sa tagpamilay andam en hu pagpilay hu mga kayu. Sa kayu ha madaet
sa bunga din agpilayen daw bigsuli."
10 Ba sa kaet-etawan nanginginsà ki Juan hu "Inu man sa kinahanglan ha
buhaten day ta daw mapulaguyan day sa kapauk hu Dios?"
11 Tinubag sidan hi Juan hu "Sa daruwa sa pinaksuy din kinahanglan ha
iila din sa sabuwa duun hu hurà din daw saena ha amin din pagkaen mag-ila
daan."
12 Sa mga manunukut hu buhis duminiyà ki Juan ta tagpabautismu daan
aman nanginginsà sidan hu "Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha
buhaten day?"
13 Inikagiyan din sidan ha "Ku manukut kaw hu buhis harì kaw manlim-
bung."
14 Dayun amin daan mga sundalu ha nanginginsà kandin hu "Inu man sa
kanay ha buhaten?"
Inikagiyan din daan sidan hu "Harì kaw manalapì pinaagi hu pagpan-
hulgà daw hu pagbutang-butang daw kinahanglan ha ikalipay nuy en gayed
sa suhul nuy."
15 Su mapaliman haena hu mga etaw pighenhenaay dan dayun si Juan ku
iyan en ba su Mesiyas ha tagsalapen dan.
16 Ba inikagiyan sidan hi Juan hu "Diyà a ta wahig agpamautismu inyu ba
amin pa makadini ha labaw dì kanak ta bisan sa paghukad hu sapatus din
kenà a gayed angayan duun. Sa kandin ha igbautismu iyan sa paulinan kaw
kandin hu Balaan ha Ispiritu daw masunug sa madaet diyan ta inyu.

17 Agkailing haena hu taggunas ha sa malinggas iyan din igtagù duun hu
bugawan ba sa ukap agbigsulan ha harì en mapedengan.”
18 Amin daan duma ha mga paagi hu pagtudlù hi Juan hu Maayad ha
Tultulanen duun hu kaet-etawan.
19 Duun taena ha panahun binaldeng hi Juan si Harì Herodes ta inasawa
din si Herodias sa asawa hu suled din daw amin pa duma ha madaet ha
buhat hi Herodes.
20 Ba kenà haena iyan dà ta impapurisu din pa gayed si Juan.

Sa Pagbautismu Ki Jesus
(Lucas 3:21-22; Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 Su tagbautismuwan hi Juan sa mga etaw binautismuwan din daan si
Jesus. Su tag-ampù pa si Jesus napuwaan sa langit
22 daw migbulus diyà ta kandin sa Balaan ha Ispiritu ha agkailing hu
salapati. Amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen “Iyan en haini
pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku.”

Sa Kapuun Hi Jesus
(Lucas 3:23-38; Mateo 1:1-17)

23 Su katluan en sa tuig hi Jesus suminugud haena hu pagtudlù. Sumalà hu
paghenà-henà hu mga etaw si Jesus iyan batà hi Jose. Si Jose batà hi Heli.
24 Si Heli batà hi Matat. Si Matat batà hi Levi. Si Levi batà hi Melki. Si Melki
batà hi Jana. Si Jana batà hi Jose.
25 Si Jose batà hi Matatias. Si Matatias batà hi Amos.
26 Si Amos batà hi Nahum. Si Nahum batà hi Esli. Si Esli batà hi Nagai. Si
Nagai batà hi Maat. Si Maat batà hi Matatias. Si Matatias batà hi Semein. Si
Semein batà hi Josec. Si Josec batà hi Joda.
27 Si Joda batà hi Joanan. Si Joanan batà hi Resa. Si Resa batà hi Zorobabel.
Si Zorobabel batà hi Salatiel. Si Salatiel batà hi Neri.
28 Si Neri batà hi Melki. Si Melki batà hi Adi. Si Adi batà hi Cosam. Si Cosam
batà hi Elmadam. Si Elmadam batà hi Er.
29 Si Er batà hi Josue. Si Josue batà hi Eliezer. Si Eliezer batà hi Jorim. Si
Jorim batà hi Matat. Si Matat batà hi Levi.
30 Si Levi batà hi Simeon. Si Simeon batà hi Juda. Si Juda batà hi Jose. Si
Jose batà hi Jonam. Si Jonam batà hi Eliakim.
31 Si Eliakim batà hi Melea. Si Melea batà hi Mena. Si Mena batà hi Matata.
Si Matata batà hi Natan. Si Natan batà hi David.
32 Si David batà hi Jese. Si Jese batà hi Obed. Si Obed batà hi Boez. Si Boez
batà hi Salmon. Si Salmon batà hi Naason.
33 Si Naason batà hi Aminadab. Si Aminadab batà hi Admin. Si Admin batà
hi Arni. Si Arni batà hi Esrom. Si Esrom batà hi Fares. Si Fares batà hi Juda.
34 Si Juda batà hi Jacob. Si Jacob batà hi Isaac. Si Isaac batà hi Abraham. Si
Abraham batà hi Tara. Si Tara batà hi Nahor.
35 Si Nahor batà hi Serug. Si Serug batà hi Reu. Si Reu batà hi Peleg. Si Peleg
batà hi Eber. Si Eber batà hi Sela.
36 Si Sela batà hi Cainan. Si Cainan batà hi Arfacad. Si Arfacad batà hi Sem.
Si Sem batà hi Noe. Si Noe batà hi Lamec.
37 Si Lamec batà hi Matusela. Si Matusela batà hi Enoc. Si Enoc batà hi
Jared. Si Jared batà hi Maleleel. Si Maleleel batà hi Cainan.
38 Si Cainan batà hi Enos. Si Enos batà hi Set. Si Set batà hi Adan. Si Adan
iyan binuhat hu Dios.

4

Sa Pagpanulay Ki Jesus
(Lucas 4:1-13; Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Uminawà si Jesus diyà ta Jordan ha inulinan en hu Balaan ha Ispiritu daw
inuwit haena hu Balaan ha Ispiritu duun hu pinakabulung-bulung ha lugar
2 ha duun daan sinulay hi Satanas seled hu kapatan ha aldaw. Duun taena
ha panahun suminalang si Jesus hu pagkaen aman su maiwas en haena
tungkay gayed nauhul.
3 Inikagiyan hi Satanas ha "Ku Batà ka hu Dios ikagiyi haini sa mga batu
ha mabuhat ha supas."
4 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen
'Kenà iyan dà igkauyag hu etaw sa kalan-enen.' "
5 Dinuma si Jesus hi Satanas duun hu bubungan dayun tigkan din impaahà
ki Jesus sa alan ha mga ginharian ta kalibutan
6-7 daw inikagiyan din si Jesus ha "Ku simbahen a ikaw saini ha agkaahà
nu ig-ila ku ikaw ta daw pagharian nu, ta saini in-ila kanak ta daw makaila
ku hu bisan sin-u ha agpilien ku."
8 Ba si Jesus tuminubag hu "Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen
'Iyan dà sa Dios ha Magbabayà hu alan angayan ha simbahen daw ala-
garan.' "
9 Dayun si Jesus dinuma en paman hi Satanas duun hu kinatangkawan ha
atep taena ha Timplo diyà ta Jerusalem daw ikagiyi ha "Ku Batà ka hu Dios
sabay ka duun taini
10 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
'Suguen hu Dios sa mga balinsuguen hu pagbantay ikaw
11 daw tamuken ka kandan ta daw harì ka mabugel.' "
12 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen
'Harì agsulaya sa Dios ha Magbabayà hu alan.' "
13 Su mapengahan en hi Satanas buhata sa alan ha paagi din hu pagsulay
inawaan din si Jesus hu mababà ha panahun.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus
(Lucas 4:14-15; Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Luminikù si Jesus diyà ta probincia ta Galilea ha ginaheman hu Balaan
ha Ispiritu daw sa tultulanen mahitenged kandin nakalekep duun hu alan
ha mga banuwa diyà.
15 Migtudlù haena duun hu mga simbahan hu mga Judio daw dinayè hu
kaet-etawan.

Si Jesus Diyà Ta Nazaret
(Lucas 4:16-30; Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Duminiyà si Jesus ta Nazaret ha duun daan mig-adagi. Sumalà hu
batasan din ku Sabado ha iyan Aldaw hu Paghimlay duminuun haena hu
simbahan hu mga Judio. Dayun huminitindeg hu pagbasa hu lalang hu Dios
17 aman in-ila kandin sa balasahen ha insulat hi Isaias sa propita. Binekal
din haena duun hu agkabayaan din agbasaha ha tagyanaen
18 "Sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios uminulin dini ta kanak tumenged
ta pinilì a kandin ha magsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duun hu
mga makaluluuy. Impadini a kandin ta daw matultulan ku sa mga
purisu ha malibri sidan daw sa mga buta makaindan, mabuligan ku
daan sa agdaeg-daegen

19 daw tultulan ku daan sidan ha makauma sa panahun ha luwasen hu Dios
sa kaet-etawan.”
20 Su makapenga si Jesus magbasa inlikù din su balasahen duun ku mig-ila
kandin dayun mininuu hu pagtudlù. Sa mga etaw uminahà diyà ta kandin
21 aman inikagiyan din sidan hu “Iman taini ha aldaw saini ha lalang hu
Dios ha pigbasa ku natuman en.”
22 Sa alan ha nakapaliman kandin migdayè kandin daw nabeleng daan
sidan hu maayad ha lalang hi Jesus aman nanginginsà sidan hu “Kenà ba
batà dà man hayana hi Jose?”
23 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Amin duma inyu ha nakahenà-henà hu
‘Mananambal, unaha bulunga sa ikaw ha dalu. Buhata daan duun taini ha
banuwa nu sa napaliman day ha binuhat nu diyà ta Capernaum.’ ”
24 Minikagi pa si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa propita
harì agdawaten duun hu kandin ha banuwa.
25 Ikagiyen ku inyu ha su anay ha panahun pa hi Elias sa propita nakauma
sa kauhul tumenged ta hurà udan hu tatulu ha tuig daw tengà. Madakel ha
mga Judio ha mga balu ha bahi sa miglised,
26 ba si Elias hurà ipadiyà hu Dios ta kandan ta duun dà taena ha balu ha
bahi ha kenà Judio diyà ta Sarepta ha sakup ta Sidon.
27 Daw su anay ha panahun pa hi Eliseo sa propita daan madakel gayed sa
mga Judio ha mga sanglahen, ba duun taena iyan dà naulian si Naaman sa
kenà Judio ha taga-Siria.”
28 Su mapaliman haena hu mga etaw diyà ta simbahan tungkay gayed
sidan nangapauk.
29 Aman huminitindeg sidan daw abuga si Jesus duun taena ha banuwa,
dayun ginuyud dan haena duun ku dalama ta agkabayaan dan en ngaay
aghuluga.
30 Ba si Jesus luminubuk duun ku mga etaw dayun hipanaw.

Sa Etaw Ha Inulinan Hu Busaw
(Lucas 4:31-37; Marcos 1:21-28)

31 Duminiyà si Jesus ta Capernaum ha sakup ta Galilea daw nanudlù diyà
su Aldaw hu Paghimlay.
32 Sa kaet-etawan nangabeleng gayed ta sa pagtudlù hi Jesus amin duun
gahem.
33 Diyà ta simbahan amin etaw ha inulinan hu busaw ha tagkulahiay hu
kagi din
34 “Jesus ha taga-Nazaret, inu sa labet nu kanay? Duminini ka ba hu
pagsilut kanay? Agkakilala ku ikaw ha sinugù ka hu Dios.”
35 Ba binaldeng haena hi Jesus hu kagi din “Hagteng ka daw awà ka diyan
tayan.” Pinaagi hu gahem ku busaw nabantang su etaw duun hu atubangan
dan dayun guminuwà su busaw, ba su etaw hurà kabugel.
36 Sa alan ha mga etaw diyà nangabeleng gayed daw miglalang-lalang hu
kagi dan “Inu gid haini ha katudluanan? Ta saini ha etaw amin din gahem
ha bisan sa mga busaw agkabugaw din.”
37 Sa tultulanen mahitenged ki Jesus nakalekep duun hu alan ha ubayà ha
mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw
(Lucas 4:38-41; Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

38 Uminawà si Jesus diyà ta simbahan daw duminiyà ta balay hi Simon.
Agkagenaw sa ugang ha bahi hi Simon daw hinangyù dan si Jesus ha buligan
din haena,
39 aman inubayan din dayun naulian. Sagunà haena migbangun daw
sugbahi say Jesus.
40 Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà ki Jesus sa mga
etaw ha hurà mag-iling sa dalu dan, dayun dinampà sidan hi Jesus aman
alan sidan naulian.
41 Amin daan madakel ha mga busaw ha namangguwà duun hu mga etaw
ha tagkulahiay hu kagi dan "Iyan ka gayed Batà hu Dios." Ba binaldeng sidan
hi Jesus ha harì mag-ikagiyà ta nakilala dan en ha si Jesus iyan su Mesiyas.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Mga Simbahan
(Lucas 4:42-44; Marcos 1:35-39)

42 Su maselem en huminipanaw si Jesus payanaen duun hu pinakabulung-
bulung ha lugar aman pinan-ahà haena hu mga etaw. Su maahà dan en si
Jesus pighawidan dan diyà ta kandan.
43 Ba inikagiyan din sidan hu "Kinahanglan gayed ha sa Maayad ha
Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios isangyaw ku daan duun hu
duma ha mga banuwa ta iyan haini indini ku ta kalibutan."
44 Aman nanudlù haena duun hu mga simbahan hu mga Judio diyà ta
Judea.

5

Sa Pag-umaw Hu Tatulu Ha Mamamaling
(Lucas 5:1-11; Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Amin aldaw ha diyà si Jesus tagtiyadeg ta kilid taena ha Danaw ta
Genesaret ha inamul-amulan hu madakel tungkay ha mga etaw ha agkabayà
agpaliliman hu lalang hu Dios.
2 Naahà din diyà ta kilid ta danaw sa daruwa ha barutu ba kuminawas en
sa taglulan duun ta aghenawan dan en sa mga baling dan.
3 Aman luminulan si Jesus duun taena ha barutu hi Simon daw ikagiyi din
haena ha iiseg su barutu diyà ta wahig. Dayun mininuu duun daw panudlù
hu mga etaw.
4 Su makapenga si Jesus mag-ikagi sinugù din dayun si Simon hu "Idusù
haini sa barutu diyà tayà ha madalem daw ilabya sa baling nuy ta daw
makatimù kaw hu sedà."
5 Ba si Simon tuminubag ha "Luminam-ag kay en gan hu pagpamaling ba
hurà kay gayed makatimù. Ba tumenged ta insugù nu haini buhaten day
gayed."
6 Su ilabya dan en sa mga baling nakatimù sidan hu madakel tungkay ha
sedà aman apit en agkayahà sa mga baling dan.
7 Kinapayan dan su mga duma dan duun ku sabuwa ha barutu ta daw
mabuligan sidan. Dayun su daruwa ha barutu napunù-punù gayed hu mga
sedà na apit en daan haena agkalened.
8 Su maahà hi Simon Pedro su nahitabù luminuhud diyà ta atubangan hi
Jesus daw ikagi hu "Awà ka dini ta kanak, Ginuu, ta makasasalà a gayed."
9 Naikagi haena hi Simon ta nangabeleng gayed sidan taena ha madakel
tungkay ha mga sedà ha natimù dan.
10 Iling daan ha nangabeleng si Santiago daw si Juan sa mga batà hi
Zebedeo ha mga duma hi Simon.

Dayun inikagiyan hi Jesus si Simon hu “Harì ka agkasamuk ta sugud iman
mamamaling kad hu mga etaw.”
11 Aman su guyuden dan en su barutu dan diyà ta gaun inawaan dan sa
alan daw pamanduma ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Sanglahen
(Lucas 5:12-16; Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Su duun si Jesus hu sabuwa ha banuwa amin diyà etaw ha sanglahen. Su
maahà din si Jesus luminuhud dayun diyà ta kandin daw hangyù hu “Ginuu,
ku mabayà ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu ku.”
13 Dinampà hi Jesus su sanglahen daw ikagiyi hu “Agkabayà a aman
maulian kad.” Sagunà haena naulian.
14 Dayun binalaudan hi Jesus hu “Harì ka manunultul hu bisan sin-u ba
dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta daw masusi din ha naulian
kad en. Maghalad ka sumalà hu Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan
ka daw matun-an hu mga etaw ha naulian kad en.”
15 Ba sa tultulanen mahitenged ki Jesus bà dà nasì nakalekep duun
hu madiyù ha mga banuwa, aman madakel tungkay ha mga etaw sa
nangaamul-amul diyà ta kandin ta daw mapaliman dan sa tigtudlù din daw
maulian daan sa mga dalu dan.
16 Ba mahies ag-awà si Jesus duun hu mga etaw ta agduun haena hu
pinakabulung-bulung ha lugar hu pag-ampù.

Sa Pagbulung Hu Piglanting Ha Etaw
(Lucas 5:17-26; Mateo 9:1-8; Marcos 2:2-12)

17 Amin aldaw ha su tagpanudlù si Jesus amin daan tagpinuu ha mga
Fariseo daw mga manunudlù hu Kasuguan ha napuun duun hu alan ha mga
banuwa ha sakup ta Galilea daw ta Judea daw diyà daan ta Jerusalem. Si
Jesus ginaheman hu Dios ta daw maulian din sa agkangadaluwan.
18 Amin mga etaw ha nakauma ha taglanting hu minatay en sa dibaluy ha
lawa din. Agkabayaan dan ngaay ag-uwita haena diyà ta seled ta balay duun
hu atubangan hi Jesus
19 ba tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw hurà sidan makaseled.
Aman namanahik sidan diyà ta atep daw pusuwi sa tenged hi Jesus dayun
hinawil dan daan su agkadaluwan duun hu atubangan hi Jesus sa nalibutan
hu madakel tungkay ha mga etaw.
20 Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed sa pagsalig dan inikagiyan din su
agkadaluwan hu “Napasaylu en sa mga salà nu.”
21 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo nakahenà-henà
hu “Sin-u man haini sa tagtameyes hu Dios? Ta iyan dà gayed sa Dios
makapasaylu hu salà.”
22 Ba sa mga henà-henà dan natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan
hu “Imbà kaw taghenà-henaay hu iling tayan?
23 Inu diay sa malumu ha ikagiyen duun taini ha agkadaluwan? Iyan ba
sa ‘Napasaylu en sa mga salà nu’ daw ku iyan ba sa ‘Bangun kad en daw
hipanaw’?
24 Ba iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin ku
kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà.” Aman inikagiyan
din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha lawa din hu “Bangun kad, luluna sa
banig nu daw ulì kad en.”
25 Sagunà haena minangun daw uwita su banig din dayun ulì ha tagdayè
hu Dios.

26 Sa alan ha mga etaw nangabeleng daw dinayè dan daan sa Dios hu kagi
dan “Belenganen gayed sa naahà taw iman.”

Sa Pag-umaw Ki Levi
(Lucas 5:27-32; Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Su maiwas en haena huminipanaw si Jesus, dayun naahà din sa tag-
pinuu ha tagpanukut hu buhis ha tagngaranan ki Levi. Inikagiyan din haena
ha “Dumuma ka kanak.”
28 Aman huminitindeg si Levi daw inawaan din sa alan dayun duma ki
Jesus.
29 Miggastu si Levi diyà ta balay din para ki Jesus. Madakel ha mga
manunukut hu buhis daw duma pa ha mga etaw sa nakigsalu kandan.
30 Ba sa mga Fariseo daw sa mga sakup dan ha manunudlù hu Kasuguan
migtamudmud duun hu mga tinun-an hi Jesus ha tagyanaen “Imbà kaw
pakigsalu hu mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw hu mga
masinupaken?”
31 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa harì agkadaluwan harì daan tagpabulung,
ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumulung.
32 Sa pagdini ku kenà para hu mga matareng en ba sa tuyù ku iyan sa mga
makasasalà ta daw maghinulsul sidan.”

Sa Panginginsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen
(Lucas 5:33-39; Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Amin mga etaw ha minikagi diyà ki Jesus hu “Sa mga sumusunud hi Juan
ha Bautista daw sa mga sumusunud hu mga Fariseo mahies tagsalang hu
pagkaen ta daw harì maelangan sa pag-ampù dan, ba sa ikaw ha mga tinun-
an harì gayed tagsalang.”
34 Ba tuminubag si Jesus hu “Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga
inimbita harì kumaen ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Harì gayed
haena mabaluy.
35 Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa
daw human sidan agsalang hu pagkaen.”
36 Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus kandan ha tagyanaen “Hurà
etaw ha agtapikan din hu bag-u ha manggad sa daan en ha pinaksuy, ta ku
buhaten din haena mahigbit sa bag-u ha manggad daw nangkalain ha pag-
ahaen ku makaamul duun hu daan en.
37 Iling daan ha hurà etaw ha itagù din sa bag-u pa ha binu duun hu
daan en ha talaguay ha anis, ta ku buhaten din haena bà dà magbutu daw
kahudhud su binu.
38 Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u
pa ha talaguay.
39 Sa mga etaw ha naanad en pag-inum hu daan ha binu harì agkabayà
ag-inum hu bag-u ta maayad kun sa daan en dì hu bag-u pa.”

6

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay
(Lucas 6:1-5; Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Su
taghipanaw sidan namanimù sa mga tinun-an din hu bunga taena ha mga
pamulahen duun daw kinaen dan.
2 Ba amin mga Fariseo diyà ha nanginginsà hu “Imbà nuy supaka sa
Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay?”

3 Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat hi
David su mangauhul sidan hu mga duma din?
4 Sumineled haena duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad
duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay
haena hu mga sinaligan hu paghalad.”
5 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a
tagbayà hu Aldaw hu Paghimlay.”

Sa Pagbulung Hu Kimay
(Lucas 6:6-11; Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Duun hu lain en paman ha Sabado sumineled si Jesus duun hu simbahan
hu mga Judio daw panudlù diyà. Amin daan etaw diyà ha kimay sa kawanan
ha alima din.
7 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo tagpan-ahà hu
katarengan ta daw makasumbung dan si Jesus aman binantayan dan ku
bulungen din ba haena duun hu Aldaw hu Paghimlay.
8 Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din su etaw
ha nakimay hu “Hitindeg ka duun hu atubangan hu mga etaw.” Aman
huminitindeg su kimay.
9 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Inu sa intugut hu Kasuguan ha
buhaten taw duun hu Aldaw hu Paghimlay? Iyan ba sa pagbuhat hu maayad
daw ku iyan ba sa madaet? Iyan ba sa pagluwas hu etaw daw ku iyan ba sa
pagdaet kandin?”
10 Pig-ahà sidan hi Jesus daw ikagiyi su kimay ha “Bunhata sa alima nu.”
Su bunhaten din haena sagunà naulian.
11 Ba su mga Fariseo nangapauk gayed aman miglalang-lalang sidan ku
inu sa buhaten dan ki Jesus.

Sa Pagpilì Hi Jesus Hu Mga Apostoles
(Lucas 6:12-16; Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Duun taena ha panahun duminuun si Jesus hu buntud daw luminam-ag
mag-ampù duun hu Dios.
13 Su maselem en inamul-amul din sa mga sumusunud din, dayun pinilì
din sa sampulù daw daruwa daw pigngaranan din sidan ha mga apostoles.
14 Saena iyan si Simon ha pigngaranan din ki Pedro daw si Andres sa suled
din, si Santiago daw si Juan, si Felipe daw si Bartolome,
15 si Mateo daw si Tomas, si Santiago sa batà hi Alfeo daw si Simon ha
tagngaranan hu Patriyota,
16 si Judas sa batà hi Santiago daw si Judas Iscariote ha iyan miglimbung
ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Agkadaluwan
(Lucas 6:17-19; Mateo 4:23-25)

17 Tuminubang si Jesus daw sa mga sumusunud din payanaen duun hu
patag. Diyà daan sa madakel tungkay ha mga sumusunud din daw amin
daan mga etaw ha nangapuun diyà ta Jerusalem daw duun hu alan ha mga
banuwa ha sakup ta Judea daw hu mga banuwa ha kilid ta dagat ha ubayà
ta Tiro daw ta Sidon.
18 Saena ha mga etaw duminiyà ki Jesus hu pagpaliliman kandin daw
hu pagpabulung hu mga dalu dan daw amin daan pigpasipalahan hu mga
busaw ha naulian.
19 Sa agkangadaluwan agkabayà gayed ag-ibit kandin ta amin din gahem
daw nangaulian din sa alan ha mga dalu dan.

Sa Kalipay Iman Daw Sa Kalugul Asem
(Lucas 6:20-26; Mateo 5:1-12)

20 Sumininalu si Jesus duun hu mga sumusunud din daw ikagi hu "Sinyu
sa makaluluuy iman, malipayen kaw gayed ta agharian kaw hu Dios.
21 "Sinyu sa agkangauhul iman, malipayen kaw gayed ta mangabuhì kaw
dà.
"Sinyu sa taglugul iman, malipayen kaw dà asem.
22 "Malipayen kaw gayed ku kuntrahen kaw hu mga etaw daw harì kaw
en kandan pagsimahen, ku sulaen kaw daan daw tameyesen kaw tumenged
kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan.
23 Ikalipay nuy gayed haena ta adagi tungkay sa igbales inyu hu Dios diyà
ta langit, ta iyan daan haena binuhat dan duun hu mga propita.
24 "Sinyu sa mga sapian iman, kahid-u nuy gayed ta natimù nuy en sa
pakapalipay inyu.
25 "Sinyu sa nangabuhì iman, kahid-u nuy gayed ta mauhul kaw dà asem.
"Sinyu sa tagpatawahà iman, kahid-u nuy gayed ta maglugul kaw dà asem.
26 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa tagdayeen iman hu mga etaw ta iyan haena
binuhat hu mga gin-apuan dan duun hu biduen ha mga propita.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagpalanggà
(Lucas 6:27-36; Mateo 5:43-48; 7:12)

27 "Sinyu sa tagpaliliman kanak, ikagiyen ku inyu ha palanggaa nuy sa mga
kuntra nuy daw buhati hu maayad haena sa tagdumut inyu.
28 Ampui nuy haena sa tagtungayaw daw sa tagpasipala inyu ha ma-
panalanginan sidan hu Dios.
29 Ku amin etaw ha laparuwen din sa dibaluy ha pipi nuy ipalaparu daan
sa dibaluy. Ku amin etaw ha ag-agaw hu pinaksuy nuy iila en daan kandin
sa kamasita nuy.
30 Ku amin manayù diyan ta inyu ilahi nuy, daw ku amin tumimù hu mga
butang nuy harì nuy en haena bawien diyà ta kandin.
31 Ku inu sa agkabayaan nuy ha buhaten diyan ta inyu hu mga duma nuy
iyan daan haena buhaten nuy diyà ta kandan.
32 "Ku iyan dà palanggaen nuy sa daan en tagpalanggà inyu hurà taena
pulus ta bisan sa mga makasasalà tagbuhaten dan daan haena.
33 Daw ku iyan dà buhatan nuy hu maayad sa tagbuhat daan hu maayad
diyan ta inyu hurà taena pulus ta bisan sa mga makasasalà tagbuhaten dan
daan haena.
34 Ku iyan nuy dà daan sambayan sa natun-an nuy en ha makailis dà
saena hurà din pulus, ta bisan sa mga makasasalà agsambayan dan daan
sa makasasalà ta natun-an dan ha makailis daan haena.
35 Ba ikagiyen ku inyu ha palanggaa nuy sa mga kuntra nuy daw buhati
sidan hu maayad. Sambayi daan sidan ha harì kaw en magsalap hu ilis. Ku
buhaten nuy haena adagi gayed sa bales inyu daw iyan haena timaan ha
batà kaw gayed hu Dios ha Magbabayà hu alan, ta sa Dios maluluy-en bisan
duun hu mga madaet ha mga etaw daw hu harì tagpasalamat diyà ta kandin.
36 Kahid-uwi nuy sa bisan sin-u iling hu Dios ha Amay nuy ha nahid-u daan
hu bisan sin-u.

Sa Paghukum
(Lucas 6:37-42; Mateo 7:1-5)

37 "Harì nuy aghukumi sa duma ha mga etaw daw harì kaw daan hukuman
hu Dios. Pasayluwa nuy haena sa nakasalà diyan ta inyu daw pasayluwen
kaw daan hu Dios.

38 Mag-ila kaw daw ilahan kaw daan hu Dios, ta ku inu kadakel sa ig-ila
nuy iyan daan haena kadakel hu ig-ila din inyu daw labaw pa iman sa iila
din dì hu kinahanglanen nuy.”
39 Inikagiyan daan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen “Harì
gayed mabaluy ha kipitan hu etaw ha buta sa duma din ha buta daan, ta ku
buhaten din haena mangahulug gayed sidan duun hu bangbang.
40 Sa tagpatudlù kenà labaw dì hu tagtudlù kandin ba ku makapenga en sa
tagtudluan mailing dà daan haena hu migtudlù kandin.
41 “Imbà nuy man tag-ahaaya sa puling hu duma nuy? Hurà nuy ba diay
katun-i ha sa inyu ha puling iling kaadagi hu batang?
42 Imbà kaw tag-ikagi ha ag-awaen nuy haena sa atiyuay ha puling hu
duma nuy ha sa inyu ha puling bà daan su batang? Sinyu sa tagpasibù-sibù,
unahen nuy gayed awaen sa puling nuy ha bà su batang na ku makaindan
kaw en human nuy dayun awaa sa nakapuling duun hu duma nuy.

Sa Bunga Hu Pamulahen
(Lucas 6:43-45; Mateo 7:16-20; 12:33-35)

43 “Sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga din, ba sa madaet
ha kayu madaet en daan sa bunga din.
44 Agkakilala taw sa kayu pinaagi hu bunga din ta harì kuy makapanimù
hu libas daw hu bugkà duun hu sampinit.
45 Sa maayad ha etaw maayad daan sa agkaikagi din tumenged ta maayad
sa henà-henà din, ba sa madaet ha etaw madaet daan sa agkaikagi din
tumenged ta madaet sa henà-henà din. Ta ku inu sa duun hu henà-henà hu
etaw iyan daan haena agkaikagi din.

Sa Daruwa Ha Migbalay
(Lucas 6:46-49; Mateo 7:24-27)

46 “Imbà a inyu tagngarani ha Ginuu nuy ba harì kaw agtuu hu igsugù ku
inyu?
47 Ikagiyen ku inyu ku inu sa agkailingan hu etaw ha tagpaliliman hu
lalang ku daw magtuman daan taena.
48 Agkailing haena hu etaw ha migbalay ha migbangbang hu tungkay
madalem dayun impas-ek din su tukud daw siela hu mga batu. Su mamahà
naagiyan haena hu wahig ba hurà gayed kakayug su balay ta tungkay nalig-
enan.
49 Ba saena ha tagpaliliman hu lalang ku ba harì tagtuman agkailing
hu etaw ha bà dà miglawig. Su mamahà sagunà dà haena napilay daw
nakagas.”

7

Sa Pagbulung Hu Suluguen Hu Kapitan
(Lucas 7:1-10; Mateo 8:5-13)

1 Su makapenga si Jesus mag-ikagi duun hu mga etaw duminiyà dayun ta
Capernaum.
2 Amin diyà kapitan hu sundalu ta Roma na amin din minahal ha suluguen
ha apit en gayed agpatay hu dalu.
3 Su mapaliman ku kapitan sa mahitenged ki Jesus pinasuguan din haena
hu mga magulang ha Judio ta daw mahangyù dan ha bulungen din haena sa
suluguen.
4 Su makauma sidan diyà ki Jesus pinagayukan dan haena hu kagi dan
“Saini ha kapitan hu sundalu angayan ha buligan nu

5 ta palanggà kuy kandin sikuy sa mga Judio daw binuhatan kuy hu
simbahan.”
6 Aman duminuma si Jesus kandan.

Ba su ubay en sidan diyà ta balay amin impasal-aw kandan ku kapitan ta
daw maikagiyan si Jesus hu “Ginuu, bay-an kad agdayun ta agkagayhà a ku
dumini ka ta balay ku
7 daw kenà a daan angayan hu pagdiyan ta ikaw. Ba bà nu dà ikagiya ha
maulian en haini sa suluguen ku.
8 Natun-an ku ha mahimu nu haini ta siak suluguen a daan hu agalen ku
ha sundalu daw amin daan mga sundalu ha sakup ku. Ku ipahipanaw ku
sidan agtuu gayed sidan. Bisan inu sa igsugù ku hu suluguen ku agbuhaten
din daan haena.”
9 Su mapaliman haena hi Jesus nabeleng gayed dayun sumininalu duun
hu mga kaet-etawan ha namanduma kandin daw migyanaen “Ikagiyen
ku inyu ha hurà ku pa gayed naahà duun hu mga kaliwatan hi Israel ha
agkailing taini sa pagtuu din.”
10 Su makalikù en haena sa mga sinugù diyà ta balay naahà dan ha naulian
en su suluguen.

Sa Pagkabanhaw Hu Batà

11 Hurà kalugay duminuun si Jesus hu banuwa ha tagngaranan ta Nain
daw namanduma daan sa mga tinun-an din daw sa madakel ha mga etaw.
12 Su ubay en sidan ta pultahan ta kutà taena ha banuwa amin dan naahà
ha taglanting hu minatay. Saena ha minatay maama ha sabubuwa dà ha
batà hu bahi ha balu, daw madakel ha mga etaw duun taena ha banuwa sa
namanduma kandin.
13 Su maahà hi Jesus su bahi ha balu nahid-uwan din aman inikagiyan din
hu “Harì ka tag-agalà.”
14 Dayun inubayan din haena sa lungun daw ibiti aman nakataleen su
taglanting duun. Minikagi si Jesus hu “Bangun kad.”
15 Migbangun haena sa minatay ha tag-ikagi en, dayun indiyà hi Jesus ki
Inay din.
16 Sa alan ha mga etaw nangahaldek daw dinayè dan sa Dios ha tagyanaen
“Sa labaw ha propita nakauma dini ta kanuy daw duminini sa Dios hu
pagbulig hu mga etaw din.”
17 Saena ha tultulanen mahitenged ki Jesus nakalekep duun hu alan ha
mga banuwa diyà ta Judea daw hu ubayà taena.

Si Jesus Daw Si Juan Ha Bautista
(Lucas 7:18-35; Mateo 11:2-19)

18 Tinultulan si Juan ha Bautista hu mga sumusunud din mahitenged hu
alan ha binuhat hi Jesus.
19 Aman inumaw hi Juan sa daruwa ha sumusunud din daw sugua diyà ki
Jesus ha insaan dan hu “Iyan kad ba haena su intagnà ha makauma dini ta
kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day?”
20 Aman su makadiyà en sidan ki Jesus minikagi sidan hu “Impadini kay
hi Juan hu pag-insà ku iyan kad ba haena su intagnà ha makauma dini ta
kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day.”
21 Duun taena ha panahun naulian hi Jesus sa madakel ha mga etaw ha
amin dan mga dalu daw binugaw din sa mga busaw ha uminulin duun hu
mga etaw daw amin daan mga buta ha nakaindan.

22 Aman tinubag sidan hi Jesus hu “Likù kaw diyà ki Juan daw tultuli hu
napaliman nuy daw hu naahà nuy ha binuhat ku. Saena iyan sa nakaindan
sa mga buta daw nakahipanaw sa mga pigket, nangaulian sa mga sanglahen
daw nakapaliman en daan sa mga bengel. Amin en daan nabanhaw ha
minatay daw sa Maayad ha Tultulanen insangyaw en daan duun hu mga
makaluluuy ha mga etaw.
23 Malipayen gayed sa etaw ha harì tagduwa-duwa hu pagsalig din kanak.”
24 Su umulì en haena sa mga sumusunud hi Juan inikagiyan hi Jesus sa
mga kaet-etawan hu “Inu sa tuyù nuy su dumiyà kaw ki Juan duun taena ha
pinakabulung-bulung ha lugar? Duminiyà kaw ba hu pag-ahà hu etaw ha
agkailing hu salaysay ha ku agkalamagen agkahuyung dà?
25 Duminiyà kaw ba daan ta daw maahà nuy sa tungkay madagway ha
pinaksuy din? Hurà gayed ta sa etaw ha tagpinaksuy hu madagway daw
mahayahay sa pagtimà din duun taw dà agkaahà hu mga balay hu harì.
26 Kenà ba iyan man inahà nuy diyà sa propita? Laus gayed ha propita si
Juan daw labaw pa haena
27 ta iyan en su sinubay duun hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
‘Igpauna ku dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyan nu.’
28 Ikagiyen ku inyu ha duun taini ha kalibutan hurà en labaw dì ki Juan, ba
bisan sa kinaminusan ha tagharian hu Dios labaw pa daan dì ki Juan.”
29 Su mapaliman haena hu mga etaw alan sidan bisan sa mga manunukut
hu buhis ha nabautismuwan en hi Juan nakakilala ha hustu gayed sa mga
paagi hu Dios.
30 Ba sa mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan hurà dan
dawata sa katuyuan kandan hu Dios aman hurà daan sidan kabautismuwi
su anay hi Juan.
31 Dayun minikagi si Jesus hu “Inu man sa agpailingan ku inyu?
32 Agkailing kaw hu mga batà ha tag-alù-alù duun hu baligyaanan ha tag-
ikagi duun hu mga duma dan hu ‘Tagkanta kay ba bà su hurà nuy duun labet.
Taglugul kay ba harì kaw tag-agalà hu inyu.’
33 Su makauma si Juan ha Bautista sa tagsalang hu pagkaen daw hurà
inum hu binu inikagi nuy ha bà dà haena agkalibeg.
34 Siak sa Suled hu Kaet-etawan sa harì tagsalang hu pagkaen daw pag-
inum kagi nuy paman ‘Ahà kaw tayana ha agapan daw beleng-beleng, sa
mga amigu din mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw mga
masinupaken.’
35 Ba saena ha duminawat hu katudluanan ku daw hu ki Juan nakakilala
ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios.”

Si Jesus Diyà Ta Balay Hi Simon Sa Fariseo

36 Amin Fariseo ha mig-imbita ki Jesus hu pagkaen diyà ta balay din aman
duminiyà si Jesus ta kandin daw kaen.
37 Amin bahi duun taena ha banuwa ha makasasalà gayed. Su mapaliman
din ha si Jesus tagkaen duun hu balay taena ha Fariseo duminiyà daan haena
ha tag-uwit hu pahumut ha intagù duun hu butilya ha alabastro.
38 Luminuhud su bahi ha tag-agalà diyà ki Jesus aman nalemeg sa paa hi
Jesus hu mga luhà din. Tinarapuwan din sa paa hi Jesus ta buhuk din daw
hadeki dayun hudhudi hu pahumut.
39 Su maahà haena ku Fariseo ha mig-imbita ki Jesus nakahenà-henà haena
ha “Ku laus pa haini ha propita matun-an din en ngaay ha makasasalà gayed
haini sa bahi ha mig-ibit kandin.”

40 Ba inikagiyan haena hi Jesus hu “Simon, amin ku ag-ikagiyen ikaw.”
Tuminubag si Simon hu “Manunudlù, inu man?”
41 Minikagi si Jesus hu “Amin daruwa ha etaw ha suminambay hu salapì
duun hu sapian ha etaw, sa sabuwa suminambay hu lalima ha gatus daw sa
sabuwa kalimahan dà.
42 Hurà sidan makailis aman bà din en haena linipati en. Sin-u man
kandan sa adagi gayed sa pagpalanggà din ku sapian?”
43 Tuminubag si Simon hu “Iyan gid haena sa adagi sa sambay din ha
linipatan.”
Tuminubag daan si Jesus hu “Laus hayan.”
44 Dayun uminahà si Jesus duun ku bahi daw ikagiyi si Simon hu “Naahà
nu ba haini sa bahi? Sumineled a dini ta balay nu ba hurà nu buhata sa
sumalà ha naanadan taw. Hurà a ikaw ilahi hu wahig ha ighenaw ku ta paa
ku, ba saini ha bahi hinenawan din sa paa ku hu luhà din daw tinarapuwan
din ta buhuk din.
45 Hurà a ikaw tahuri ta hurà ka hadek kanak sumalà hu naanadan taw,
ba saini ha bahi su pagseled din dini pighadekan din sa paa ku.
46 Hurà nu daan lanahi sa ulu ku, ba saini ha bahi inugsakan din hu
pahumut sa paa ku.
47 Aman ikagiyen ku ikaw ha pinasaylu en sa madakel ha mga salà din ta
adagi sa pagpalanggà din kanak. Ba saena ha atiyuay dà sa mga salà din ha
napasaylu atiyuay dà daan sa pagpalanggà din.”
48 Dayun inikagiyan hi Jesus haena sa bahi hu “Pinasaylu en sa mga salà
nu.”
49 Sa duma ha tuminampu duun ku miggastu nakahenà-henà hu “Inu gid
haini ha etawa sa pakapasaylu hu salà?”
50 Ba inikagiyan hi Jesus su bahi hu “Sa ingkaluwas nu iyan sa pagsalig nu
kanak aman ulì kad ha malinawen.”

8

Sa Mga Bahi Ha Mig-alima Ki Jesus

1 Su maiwas haena duminuun si Jesus hu migkalain-lain ha banuwa daw
migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios.
Namanduma kandin sa sampulù daw daruwa ha tinun-an din
2 daw amin daan mga bahi ha nangadaluwan daw inulinan hu busaw
su anay ha nangaulian en. Iyan haena sidan si Maria sa tagngaranan ki
Magdalena ha iyan su ginuwaan hu pitu ha busaw,
3 si Juana sa asawa hi Cusa ha iyan sinaligan hi Herodes, si Susana daw
amin pa gayed madakel ha mga bahi. Minulig sidan ki Jesus daw hu mga
tinun-an din pinaagi hu pag-ila hu mga kinahanglanen dan.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Lucas 8:4-8; Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

4 Su tagkaamul-amul sa madakel ha mga etaw ha nangapuun duun
hu migkalain-lain ha banuwa minikagi si Jesus taini ha pananglitan ha
tagyanaen
5 “Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pagpamegas. Su isawed din haena
sa binhì amin diyà dà nakatanà ta dalan aman nangagik-an daw pinanukà
hu mga tagbis.
6 Amin daan binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen. Su tumubù haena
sagunà dà nangagangu ta mamada sa bugtà duun.

7 Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten. Tuminubù daan
haena ba naenep dà hu mga sampinit.
8 Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà. Saena tumin-
ubù daan daw namunga gayed hu tignanggatus."
Dayun minikagi si Jesus hu "Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha
inikagi ku."

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan
(Lucas 8:9-10; Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

9 Nanginginsà sa mga tinun-an hi Jesus ku inu sa kahulugan taena ha
pananglitan.
10 Dayun tuminubag haena hu "Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì
hu Dios impadayag en inyu. Ba sa duma ha mga etaw inikagiyan ku pinaagi
hu mga pananglitan ta daw
'Bisan ku mag-ahà sidan ba harì makaindan, daw magpaliliman daan sidan
ba harì makasabut.'

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Lucas 8:11-15; Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

11 "Iyan haini kahulugan taena ha pananglitan mahitenged hu namegas.
Saena ha insawed ha binhì iyan sa lalang hu Dios.
12 Su binhì ha diyà dà nakatanà ta dalan iyan su mga etaw ha nakapaliman
hu lalang hu Dios ba sagunà pakauma si Satanas daw agawen din sa
napaliman dan ta daw harì sidan makatuu daw harì maluwas.
13 Su binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha
nakapaliman hu lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen
ba harì agpanggamut sa pagtuu dan. Tuminuu hu mabàbà dà ha panahun
ba ku makauma sa pagsulay ag-endà dà sidan hu pagtuu.
14 Su binhì ha duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha naka-
paliman en hu lalang hu Dios. Ba tumenged hu mga kasamukan dan daw hu
kabayà dan ha magsapian sidan daw hu mga kalipayan dini ha kalibutan, sa
lalang hu Dios agkalipatan dan dà aman sa bunga dan agkangapudu dà.
15 Ba su binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà iyan su etaw ha
nakapaliman hu lalang hu Dios daw duminawat gayed ha migpadayun hu
pagtuman taena daw pinaagi hu pagkamainantusen dan mamunga gayed
sidan.

Sa Sulù Duun Hu Ugsakà Ha Matangkaw
(Lucas 8:16-18; Marcos 4:21-25)

16 "Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà agpalangkebi hu bakag daw
ku bà din dà ba daan igpadidalem duun hu katri, ba saena iluntud din gayed
duun hu ugsakà ha matangkaw ta daw mailawan sa seled taena ha balay.
17 "Sa alan ha iglilung iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa harì
iman tag-ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay.
18 Aman panday kaw gayed magpaliliman ta sa etaw ha amin en kandin
mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba saena ha hurà din en hu kandin
bisan su iyan-iyan din dà agtimuen pa gayed haena diyà ta kandin."

Sa Kadumahan Hi Jesus
(Lucas 8:19-21; Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Nakauma sa inay hi Jesus daw sa mga suled din ha maama ta agkabayà
pakig-ahà kandin, ba hurà sidan makaubay diyà ta kandin tumenged ta
madakel tungkay sa mga etaw.

20 Amin etaw ha uminikagi diyà ki Jesus hu “Si Inay nu daw sa mga suled
nu diyà tagtiyadeg ta guwà ta agkabayà kun sidan pakig-ahà ikaw.”
21 Ba si Jesus tuminubag hu “Bisan sin-u sa tagpaliliman hu lalang hu Dios
daw tagtuman daan taena iyan en haena inay ku daw mga suled ku.”

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag
(Lucas 8:22-25; Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Amin aldaw ha inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Lumayun
kuy duun taini ha danaw.” Aman luminulan sidan hu barutu daw paman-
layun.
23 Su taglulan en sidan nakatiduga si Jesus. Dayun namagyu aman
nataguan hu wahig su barutu na apit en sidan agkalened.
24 Aman pinukaw hu mga tinun-an si Jesus hu kagi dan “Ginuu, agkalened
kuy en.”
Migbangun si Jesus daw baldenga sa kalamag daw adagi ha mga baled
aman sagunà migleneng.
25 Inikagiyan din su mga tinun-an din hu “Hindu en diay sa pagsalig nuy
kanak?”
Sa mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed nangahaldek daw nangabeleng
aman migpainsaay sidan hu “Inu gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag
daw mga baled agtuu kandin?”

Sa Pagbulung Hu Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw
(Lucas 8:26-39; Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminiyà ta ubay ta Gadara layun ta
probincia ta Galilea.
27-29 Amin etaw ha taga-Gadara ha inulinan hu mga busaw. Su anay
tagbakusaen haena hu kadina daw bantayi, ba bà dà agpamugtua taena
dayun inuwit hu busaw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar. Nalugay
en ha duun dà tagtimà hu panlebengà ha harì en daan tagpinaksuy. Su
pagkawas hay Jesus sinal-aw dayun sidan ku etaw ha inulinan hu busaw.
Su maahà din si Jesus nakapangulahì haena dayun nakadaghà diyà ta bugtà
diyà ta atubangan hi Jesus daw nangulahì ha tagyanaen “Jesus ha Batà hu
Dios ha Magbabayà hu alan, inu sa labet nu kanak? Aghangyuen ku ikaw ha
harì a ikaw pasipalahan.” Lukas 8:27-29 Naikagi din haena ta inikagiyan hi
Jesus ha umawà su busaw.
30 Ininsaan haena hi Jesus hu “Sin-u sa ngaran nu?”
Tuminubag hu “Libu-libuwen” tumenged ta madakel en sa busaw ha
uminulin kandin.
31 Dayun su mga busaw tagpagayukà diyà ki Jesus ha harì sidan ilambeg
duun ku bitu ha tungkay gayed madalem.
32 Ubay diyà ta kandan sa balalayan ha amin duun madakel tungkay ha
mga babuy ha tagpanuwalà. Pinagayukan ku mga busaw si Jesus ha ipaulì
sidan duun ku mga babuy. Tinugutan din en daan sidan
33 aman guminuwà su mga busaw duun ku etaw daw namanagù duun ku
mga babuy. Namamulaguy su mga babuy diyà ta alug daw nangakasabay
sidan duun ku danaw dayun nangalemes.
34 Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy nakaahà taena ha naul-ulahan
aman namamulaguy sidan payanaen diyà ta banuwa daw duun hu ubayà ha
mga lugar daw intultul dan su nahitabù.
35 Dayun namandiyà sa mga etaw ta ag-ahaen dan su nahitabù. Su
makauma sidan diyà ki Jesus naahà dan su etaw ha inulinan hu mga busaw

su anay ha tagpinuuwà diyà ta atubangan hi Jesus ha maayad en sa henà-
henà din daw migpinaksuy en, aman su mga etaw nangahaldek gayed.
36 Su nakaahà taena nanunultul dayun ku nainu-inu sa kaulii taena ha
inulinan hu mga busaw.
37 Ba su mga etaw ha nangapuun duun hu mga banuwa ha ubay ta Gadara
huminangyù ki Jesus ha umawà si Jesus diyà ta kandan ta agkahaldekan
gayed sidan. Aman luminulan si Jesus hu barutu ta ag-awà diyà.
38 Su aglulan en si Jesus ku barutu huminangyù su naulian ha agduma
ngaay. Ba bà dà inikagiyi hi Jesus ha
39 "Umulì kad daw itultul sa binuhat hu Dios ikaw." Aman huminipanaw
su naulian daw linekep din su banuwa hu pagpanunultul ku inu kaadagi sa
binuhat kandin hi Jesus.

Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Lucas 8:40-56; Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Su makalikù si Jesus diyà ta layun madakel ha mga etaw sa tag-angat
diyà ha migdawat kandin.
41 Amin daan punuan duun hu simbahan hu mga Judio ha nakauma ha
tagngaranan ki Jairo. Luminuhud haena diyà ta atubangan hi Jesus dayun
minagayuk ha dumiyà si Jesus ta balay din
42 ta agpatay en su sabubuwa dà ha laga-laga din ha sampulù en daw
daruwa sa tuig taena.
Su taghipanaw en si Jesus naamul-amulan hu madakel tungkay ha mga
etaw ha agpakalipit kandin.
43 Amin daan bahi diyà ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud
din. Naamin en sa salapì din pagbayad hu tagpamulung ba hurà gayed
kaulii.
44 Uminubay haena diyà ta talikudan hi Jesus daw ibiti sa sagayadan hu
pinaksuy taena dayun sagunà naulian.
45 Nanginginsà si Jesus hu "Sin-u sa uminibit hu pinaksuy ku?"
Namalibad sa mga etaw aman minikagi si Pedro hu "Ginuu, madakel man
ha mga etaw sa agpakalipit ikaw."
46 Ba tuminubag si Jesus hu "Amin gayed uminibit kanak ta nagedam ku
ha amin naulian pinaagi hu gahem ku."
47 Su matun-an ku bahi ha natun-an diay hi Jesus hinugdunan haena hu
kahaldek din daw luhud diyà ki Jesus. Duun hu atubangan taena ha mga
etaw inikagi din sa hinengdan imbà din ibiti sa pinaksuy hi Jesus daw sa
ingkaulii din.
48 Dayun inikagiyan hi Jesus hu "Sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak.
Ulì ka ha malinawen."
49 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma sa mga etaw ha napuun ta
balay hi Jairo su punuan taena ha simbahan ha tagyanaen "Su laga-laga nu
minatay en aman harì nud en agsamuka sa Manunudlù."
50 Ba su mapaliman haena hi Jesus inikagiyan din si Jairo hu "Harì ka
agkasamuk ba bà ka dà salig kanak daw maulian su batà nu."
51 Su makauma en sidan diyà ta balay hi Jairo iyan dà dinuma hi Jesus diyà
ta seled si Pedro daw si Juan, si Santiago daw sa mga laas taena ha batà.
52 Sa alan ha mga etaw diyà tag-agalaay ta taglulugul sidan, ba inikagiyan
sidan hi Jesus hu "Harì kaw tag-agalaay ta saini ha batà hurà patay ba bà dà
tagtiduga."

53 Bà dan dà agkapatawahi si Jesus ta natun-an dan ha minatay en gayed
su batà.
54 Ba inibitan hi Jesus sa alima ku batà daw ikagiyi hu “Sikaw sa batà,
bangun kad.”
55 Sagunà haena nakagahinawa daw minangun. Dayun suminugù si Jesus
ha ilahan haena hu pagkaen.
56 Su mga laas ku laga-laga tungkay gayed nangabeleng, ba binalaudan
sidan hi Jesus ha harì dan itultul duun hu bisan sin-u haena sa nahitabù.

9

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din
(Lucas 9:1-6; Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1-2 Amin panahun ha inamul-amul hi Jesus su sampulù daw daruwa
ha tinun-an din dayun sinugù din sidan hu pagpanunultul mahitenged
hu pagharì hu Dios daw pinagaheman din sidan ta daw maulian dan sa
agkangadaluwan daw mabugaw dan sa mga busaw ha uminulin duun hu
mga etaw.
3 Inikagiyan din sidan ha “Ku humipanaw kaw harì kaw mag-uwit hu
bisan inu iling hu sugkud daw hu lutù nuy, hu salapì daw hu ilisan nuy.
4 Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu duun kaw en magtimà
taman ha umawà kaw duun taena ha banuwa.
5 Ku makaduun kaw hu banuwa ba hurà en dumawat inyu awai haena, ba
pugpuga nuy sa aliyabuk diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan
gayed sidan hu Dios.”
6 Aman namanhipanaw su mga tinun-an hi Jesus daw pamanduun hu
migkalain-lain ha banuwa ha migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen daw
naulian dan daan sa agkangadaluwan duun hu bisan hindu.

Sa Henà-henà Hi Herodes Mahitenged Ki Jesus
(Lucas 9:7-9; Mateo 14:1-2; Marcos 6:14-16)

7 Su mapaliman hi Herodes ha harì ta Galilea sa mga nahitabù nalibeg
gayed ku sin-u si Jesus, ta sa duma tag-ikagi ha iyan kun haena si Juan ha
Bautista ha nabanhaw,
8 sa duma tag-ikagi ha iyan en kun haena si Elias ha nakahiwal daw sa
duma tag-ikagi ha nabanhaw sa sabuwa duun taena ha mga propita su anay.
9 Ba uminikagi si Herodes hu “Pinapungulan kud en si Juan. Sin-u man gid
haini sa tagsubayen hu mga etaw?” Aman agkabayaan din gayed ag-ahaa si
Jesus.

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Lucas 9:10-17; Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Su makalikù en haena sa mga apostoles ha sinugù hi Jesus intultul dan
diyà ta kandin sa alan ha nangabuhat dan. Dayun dinuma sidan hi Jesus ha
iyan dà sidan payanaen duun ku banuwa ha tagngaranan ta Betsaida.
11 Su matun-an haena hu kaet-etawan namanlupug sidan. Nahid-uwan
sidan hi Jesus aman tinultulan din sidan mahitenged hu pagharì hu Dios
daw naulian din daan sa agkangadaluwan.
12 Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din ha
“Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun sidan hu ubayà ha mga banuwa
ta daw makapan-ahà sidan hu agkan-en dan daw hu matidugahan dan ta
pinakabulung-bulung haini ha lugar.”
13 Ba tuminubag si Jesus hu “Iyan kaw en mag-ila kandan hu pagkaen.”

Uminikagi sidan hu “Amin dini pagkaen ba lalima dà ha buuk ha supas
daw daruwa dà daan ha buuk ha sedà. Agkabayà ka ba ha mamalit kay pa
hu igpakaen taini ha mga etaw?”
14 Ta lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama.
Ba inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Ipapinuu sa mga etaw hu
tigkalimahan.”
15 Aman binuhat dan su insugù hi Jesus daw namaminuu su mga etaw.
16 Tinimù hi Jesus su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun
huminangad diyà ta langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù
pinangebing din su supas daw su sedà daw sugua su mga tinun-an din ha
ipakaen haena hu mga etaw.
17 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun,
saena sampulù pa daw daruwa ha ambung.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus
(Lucas 9:18-21; Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30)

18 Amin panahun ha mig-ampù si Jesus ha iyan dà. Sa mga tinun-an din
uminubay diyà ta kandin aman ininsaan din sidan hu “Sin-u a man duun hu
pag-ikagi hu mga etaw?”
19 Tuminubag sidan hu “Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Juan ha
Bautista daw sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun si Elias, sa duma tag-
ikagi ha sabuwa ka duun hu mga propita su anay ha nabanhaw.”
20 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Sinyu, sin-u a man duun hu henà-henà
nuy?”
Tuminubag si Pedro hu “Iyan ka su Mesiyas ha sinugù hu Dios.”
21 Binalaudan hi Jesus su mga tinun-an din ha harì gayed sidan manunul-
tul ha si Jesus iyan en su Mesiyas.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Lucas 9:22-27; Mateo 16:21-28; Marcos 8:31 - 9:1)

22 Minikagi daan si Jesus hu “Kinahanglan ha siak sa Suled hu Kaet-
etawan mag-antus a hu madakel ha mga pasipala daw pagtameyesen a
hu mga magulang daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu
mga manunudlù hu Kasuguan. Daw kinahanglan daan ha pahimatayan a
kandan ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.”
23 Dayun minikagi si Jesus duun hu kaet-etawan hu “Bisan sin-u sa
agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din gayed sa kandin ha
agkabayaan daw aldaw-aldaw antusen din sa alan ha mga malegen bisan
duun hu kamatayen ta daw makasunud kanak.
24 Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba
saena ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì
ha hurà din katapusan.
25 Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha kalibutan ba
malaag sa kinabuhì din?
26 Bisan sin-u haena sa ikagayhà din sa pagsunud kanak daw sa mga lalang
ku siak sa Suled hu Kaet-etawan ikagayhà ku daan asem haena ku lumikù a
dini ha magpangaluanlag iling hu Dios ha Amay ku daw hu mga balinsuguen
din.
27 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha amin inyu tagtiyadeg dini iman ha
harì pa matay na maahà dan en sa pagharì hu Dios.”

Sa Pagkahalin Hi Jesus
(Lucas 9:28-36; Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Su nangkasimana en sa kaikagiya hi Jesus taena dinuma din si Pedro, si
Juan daw si Santiago duun hu bubungan hu pag-ampù.
29 Su kamulu pa si Jesus tag-ampù tigkan haena nahalin daw sa pinaksuy
din tagpangaluanlag ha ben kaputì en gayed.
30 Tigkan daan nakahiwal sa daruwa ha etaw ha iyan si Moises daw si Elias
31 ha tagpangaluanlag daan daw nakiglalang ki Jesus. Sa piglalangan dan
iyan sa kamatayen hi Jesus ha madani en matuman diyà ta Jerusalem.
32 Si Pedro daw sa mga duma din agpandayen agtidugahen ba naahà dan
sa pagpangaluanlag hi Jesus daw hu mga duma din.
33 Su ag-awà en su daruwa diyà ki Jesus inikagiyan dayun hi Pedro si Jesus
hu "Ginuu, maayad ta dini kay. Buhatan day inyu hu tatulu ha lawig ta daw
matukid kaw ki Moises daw ki Elias." Ba hurà katun-i hi Pedro ku inu sa tag-
ikagiyen din.
34 Su tag-ikagi pa si Pedro amin gabun ha nakabungkus kandan aman
nangahaldek gayed sidan.
35 Dayun amin lageng ha napuun duun ku gabun ha tagyanaen "Iyan en
haini Batà ku ha pinilì ku aman magpaliliman kaw kandin."
36 Su maiwas haena sa lageng iyan dà naahà dan si Jesus. Duun taena ha
panahun hurà gayed itultul hu mga tinun-an su naahà dan.

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Lucas 9:37-43; Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

37 Su maisab ha aldaw ha tumubang si Jesus daw sa tatulu ha tinun-an din
duun taena ha bubungan sinal-aw sidan hu madakel tungkay ha mga etaw.
38 Amin diyà etaw ha nangumaw hu "Ginuu, kahid-uwi sa batà ku ha
maama ta sabubuwa dà haini.
39 Ku ag-ulinan haini hu busaw agpakakulahì daw agkabidbid ha tagbulà-
bulà sa bàbà din. Malagdà dà ag-awà diyà ta kandin sa busaw daw ag-
pakadaet haena kandin.
40 Hinangyù kud sa mga tinun-an nu ha ipaguwà dan su busaw ba hurà
dan gayed kahimu."
41 Minikagi si Jesus hu "Sinyu ha mga etaw sa harì agtuu daw suminuway
duun hu pagkamatareng, nalugay en sa pagduma-dumahà taw. Inu pa diay
kalugay sa pag-angat ku ha tumuu kaw kanak?" Dayun inikagiyan din su
amay ha "Uwita dini sa batà nu."
42 Su tagdiyà en su batà tigkan inulinan hu busaw aman nakadaghà diyà
ta bugtà daw nabidbid. Ba binaldeng hi Jesus haena sa busaw daw naulian
su batà dayun indiyà hi Jesus ki Amay din.
43 Nangabeleng sa alan ha mga etaw hu pagkagamhanan hu Dios.

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Lucas 9:44-45; Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Su kamulu pa sa mga etaw agkabeleng hu binuhat hi Jesus inikagiyan din
sa mga tinun-an hu
44 "Palilimani nuy gayed haini sa ag-ikagiyen ku iman inyu ha siak sa Suled
hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak."
45 Ba hurà dan katun-i sa kahulugan taena ha inikagi din ta inheles
haena kandan ta daw harì dan pa masabut, daw nahaldek daan sidan hu
pagpanginginsà ki Jesus mahitenged taena.

Sa Labaw Duun Hu Mga Tinun-an
(Lucas 9:46-48; Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

46 Migsawalà sa mga tinun-an hi Jesus ku sin-u sa labaw kandan.
47 Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman tinimù din sa sabuwa ha
atiyuay ha batà daw ipaabay kandin.
48 Dayun inikagiyan din sidan hu "Bisan sin-u sa agdawat taini ha batà tu-
menged kanak agdawat daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat
daan hu Dios ha migsugù kanak. Ta saena ha kinaminusan diyan ta inyu
iyan labaw hu alan."

Sa Harì Agsupak Ki Jesus
(Lucas 9:49-50; Marcos 9:38-40)

49 Minikagi si Juan hu "Ginuu, amin day naahà ha etaw ha migbugaw daan
hu mga busaw pinaagi hu ngaran nu aman binaldeng day haena ta kenà taw
man duma."
50 Ba tuminubag si Jesus hu "Harì nuy haena agbaldenga ta sa etaw ha harì
agsupak kanuy duma taw daan."

Sa Banuwa Ha Hurà Dawat Ki Jesus

51 Su madani en si Jesus aglikù diyà ta langit nahenhenaan din ha dumiyà
ta Jerusalem.
52 Amin din impauna duun hu sabuwa ha banuwa diyà ta Samaria ta daw
maandam sa kinahanglanen din.
53 Ba sa mga etaw duun taena ha banuwa harì agkabayà ha umagi si Jesus
diyà ta kandan ta natun-an dan en ha saena Judio ha tagdiyà ta Jerusalem.
54 Su matun-an haena hu mga tinun-an din ha si Santiago daw si Juan
inikagiyan dan si Jesus hu "Ginuu, agkabayà ka ba ha ipabulus day sa hapuy
ta daw mangasunug sidan?"
55 Ba si Jesus sumininalu diyà ta kandan daw baldenga sidan,
56 dayun duminuun say Jesus hu lain ha banuwa.

Sa Agpamanduma Ngaay Ki Jesus
(Lucas 9:57-62; Mateo 8:19-22)

57 Su taghipanaw en si Jesus diyà ta dalan amin etaw ha minikagi diyà ta
kandin hu "Agduma a ikaw bisan hindu ka duun agpayanaen."
58 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa laku amin din tagtimaan daw sa mga tagbis
amin dan daan mga dalagpuay, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan hurà ku
himlayà."
59 Amin pa sabuwa ha etaw ha inikagiyan hi Jesus ha "Dumuma ka kanak."
Ba tuminubag haena hu "Ginuu, harì a pa makaduma ikaw iman ta
iglebeng ku pa si Amay ku."
60 Inikagiyan haena hi Jesus ha "Su mga etaw ha hurà dan pa kinabuhì
iyan en maglebeng hu mga minatay, ba sikaw hipanaw ka daw isangyaw nu
sa mahitenged hu pagharì hu Dios."
61 Amin pa daan etaw ha minikagi hu "Ginuu, agduma a ikaw ba ag-
panamilit a pa enà duun hu pamilya ku."
62 Si Jesus tuminubag ha "Hurà gayed pulus hu etaw ha tagharian hu
Dios ku agkailing taena ha tag-ibit en hu daru ba taglingiay pa diyà ta
kahudiyanan."

10

Sa Kapituwan Daw Daruwa Ha Sinugù Hi Jesus

1 Su maiwas en haena pinilì hi Jesus su kapituwan daw daruwa ha
sumusunud din daw sinugù din sidan ha tigdaruwa ha dumuun hu alan ha
mga banuwa ha ag-elegan din daan.
2 Dayun inikagiyan din sidan hu "Maluag gayed sa legtayen daw napanday
en nahinug ba atiyuay dà sa agpamanlegtay duun. Aman humangyù kaw
duun hu Dios ha suguen din sa mga mamanlegtay taini ha uma din.
3 Hipanaw kaw daw henhenaa nuy ha agkailing kaw hu mga nati hu
karniro ha agsuguen ku duun hu mga etaw ha agkailing hu asu ha agpaman-
gagat.
4 Harì kaw mag-uwit hu salapì daw hu lutù nuy daw hu sapatus nuy. Harì
kaw daan tagyawatà tumenged hu mga agkasal-aw nuy dini ta dalan.
5 "Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu ikagiyi sidan hu 'Magmali-
nawen kaw gayed alan.'
6 Saena ha dumawat inyu malinawen gayed sa pagtimà dan, ba ku harì
kaw kandan dawaten hurà pulus ku umikagi kaw ha malinawen gayed
sidan.
7 Harì kaw taghalin-halin hu tagtimaan nuy ba duun kaw en magtimà hu
balay ha maseledan nuy. Bisan inu sa ipakaen dan inyu kan-en nuy ta sa
tagtalabahu angayan ha suhulan.
8 "Bisan hindu kaw duun makapayanaen ha dawaten kaw kandan bisan
inu sa ig-ila dan ha makaen kan-en nuy daan.
9 Maulian nuy sa agkangadaluwan duun taena ha banuwa daw tultuli
sidan ha sa pagharì hu Dios ubay en diyà ta kandan.
10 Ku makaduun kaw hu banuwa ba hurà en dumawat inyu hipanaw kaw
duun hu mga dalan dan daw ikagiyi sidan hu
11 'Bisan sa aliyabuk dini ta paa day agpugpugen day ta iyan haini timaan
ha saini ha banuwa nuy silutan gayed hu Dios. Ba laus gayed ha sa pagharì
hu Dios ubay en.'
12 Ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut
hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma dì hu mga etaw iman duun taena
ha banuwa.

Sa Kahukumi Hu Harì Agtuu
(Lucas 10:13-16; Mateo 11:20-24)

13 "Sinyu sa taga-Corazin daw taga-Betsaida, kahid-u nuy gayed ta sa mga
belenganen ha binuhat ku diyan ta inyu ku naahà pa ngaay hu kenà mga
Judio diyà ta Tiro daw ta Sidon maghinulsul gayed sidan daw magbasul hu
mga salà dan.
14 Ba asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena
ha mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon dì hu inyu.
15 Daw sinyu daan sa taga-Capernaum, kagi nuy ha iyan kaw en mga
matangkaw ha etaw ba ilambeg kaw asem diyà ta Kamatayan."
16 Dayun si Jesus minikagi duun hu mga sinugù din hu "Bisan sin-u sa
magpaliliman inyu magpaliliman daan kanak. Saena ha harì agdawat inyu
harì daan agdawat kanak, daw sa harì agdawat kanak harì daan agdawat hu
Dios ha migsugù kanak."

Sa Paglikù Hu Kapituwan Daw Daruwa

17 Su makalikù haena sa kapituwan daw daruwa malipayen gayed sidan
ha tagyanaen "Ginuu, bisan sa mga busaw tuminuu kanay su bugawen day
pinaagi hu ngaran nu."
18 Tuminubag si Jesus hu "Naahà ku ha nahulug si Satanas iling hu kilat.

19 Ginaheman kud inyu ha bisan ku makagiek kaw hu bunsalagan daw
banayaw ba harì kaw makagat. Madaeg nuy daan sa gahem hi Satanas daw
hurà gayed makapasipala inyu.
20 Ba harì nuy iyan ikabayà-bayà ha tuminuu inyu sa mga busaw, ba iyan
nuy ikabayà-bayà ta nakasulat en sa ngaran nuy diyà ta langit."

Sa Pagpangumaw Hi Jesus
(Lucas 10:21-24; Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Duun taena ha panahun si Jesus nalipay gayed pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu daw mig-ampù hu "Amay ku ha Magbabayà hu alan diyan ta langit
daw dini ta kalibutan, adagi sa pagpasalamat ku ikaw ta sa inlilung duun
hu mga matatau daw hu nangakatunghà ha mga etaw impadayag nud en
duun hu mga etaw ha harì pa agkatuen iling hu mga batà. Aman Amay ku,
tagpasalamat a gayed diyan ta ikaw hu kabuhata nu duun tumenged ta iyan
haena agkabayà-bayaan nu."
22 Minikagi si Jesus duun hu mga etaw hu "Insalig en kanak hu Dios ha
Amay ku sa alan. Iyan dà haena nakakilala kanak daw iyan a dà daan
nakakilala kandin daw iyan dà daan sa mga etaw ha agkabayaan ku ha
makakilala kandin."
23 Dayun sumininalu si Jesus duun ku mga tinun-an din ha iyan dà sidan
daw ikagiyi hu "Malipayen kaw gayed ta naahà nuy sa binuhat ku.
24 Ta ikagiyen ku inyu ha madakel ngaay sa mga propita daw mga harì ha
agkabayà tungkay ag-ahà hu naahà nuy iman daw agpaliliman ngaay daan
hu napaliman nuy iman, ba hurà dan en gayed haena kahimu."

Sa Pananglitan Hu Maayad Ha Etaw Ha Taga-Samaria

25 Amin sabuwa ha manunudlù hu Kasuguan ha duminiyà ki Jesus hu pag-
sulay kandin aman nanginginsà hu "Manunudlù, inu man sa kinahanglan
ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?"
26 Tuminubag si Jesus hu "Inu sa ikaw ha kasabuta hu nakasulat duun hu
Kasuguan?"
27 Minikagi su etaw hu "Palanggaa gayed sa Dios ha Magbabayà nuy daw
palanggaa daan sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen
nuy."
28 Dayun minikagi si Jesus hu "Laus hayan aman buhata haini daw amin
nu kinabuhì ha hurà din katapusan."
29 Ba saena ha manunudlù hu Kasuguan agkabayà tagpaahà ha matareng
hu kandin aman ininsaan din si Jesus hu "Sin-u man sa mga duma ku ha
palanggaen ku?"
30 Tuminubag si Jesus pinaagi hu pananglitan ha tagyanaen "Amin Judio
ha napuun diyà ta Jerusalem ha tagdiyà ta Jerico ba tinulis haena. Linebasan
dan daw pigbunalaan dayun inawaan dan su apit en agpatay.
31 Amin sinaligan hu paghalad ha nakaagi duun taena ha dalan, ba su
maahà din su tinulis bà dà haena luminidas.
32 Nakauma daan sa kaliwat hi Levi ha magbubulig hu mga sinaligan hu
paghalad, ba su maahà din haena iling daan ha bà dà luminidas.
33 Ba amin taga-Samaria ha nakauma duun taena ha tinulis. Su maahà din
haena bisan ku kenà Judio hu kandin ba nahid-uwan din su tinulis.
34 Aman inubayan din daw bulunga haena hu lana daw binu, dayun
impalulan duun ku kabayu din daw uwita duun hu balay ha hulabungà daw
alimahi duun.

35 Su maisab ha aldaw inikagiyan din haena sa tag-iya hu balay hu ‘Taini
sa salapì. Tanula haini sa etaw. Ku kulang pa haini sa salapì ku ag-isaban ku
dà asem ku makalikù a.’ ”
36 Dayun ininsaan hi Jesus su manunudlù hu Kasuguan hu “Hindu man sa
laus ha duma taena ha Judio ha tinulis?”
37 Tuminubag haena hu “Iyan su nahid-u kandin.” Aman minikagi si Jesus
hu “Laus hayan aman buhata nu haini.”

Si Marta Daw Si Maria

38 Su taghipanaw si Jesus daw sa mga tinun-an din nakauma sidan duun
hu sabuwa ha banuwa. Amin diyà bahi ha tagngaranan ki Marta ha
migdawat kandan diyà ta balay din.
39 Amin din daan suled ha iyan si Maria ha mininuu duun hu atubangan
hi Jesus daw magpaliliman hu intudlù din.
40 Ba si Marta agkapulikì hu pagsugba aman inubayan din si Jesus daw
ikagiyi hu “Ginuu, harì ka ba diay agkahid-u kanak sa iyan a dà tagtalabahu?
Ikagiyi si Maria ha buligan a kandin.”
41 Ba si Jesus tuminubag hu “Marta, imbà nu agkasamuki sa madakel ha
talabahu?
42 Sabuwa dà gayed sa mahinengdanen na saini iyan sa pinilì hi Maria ha
harì en gayed maagaw diyà ta kandin.”

11

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-ampù
(Lucas 11:1-13; Mateo 6:9-13; 7:7-11)

1 Amin aldaw ha mig-ampù si Jesus duun hu sabuwa ha lugar. Su
makapenga en haena inikagiyan hu sabuwa ha tinun-an din hu “Ginuu,
tudlui kay hu pag-ampù iling ki Juan ha Bautista ha tinudluan din sa mga
sumusunud din.”
2 Aman minikagi si Jesus ha “Ku mag-ampù kaw ilingen nuy taini
‘Amay day, tahuren gayed sa ngaran nu. Harii kay ikaw
3 daw aldaw-aldaw ilahi kay hu kalan-enen.
4 Pasayluwa kay hu mga salà day ta pinasaylu day daan sa nakasalà dini ta
kanay, daw ipadiyù kay ikaw hu panulay.’ ”
5 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pananglitan amin mamukaw duun
hu amigu din ku liwarà en sa daleman daw ikagi hu ‘Ipasambay a hu tatulu
ha buuk ha supas
6 ta amin ku manahu ha daw pa nakauma na hurà ku igpakaen kandin.’
7 “Ba tuminubag haena hu ‘Harì a ikaw agsamuka ta nasirahan en sa balay
daw tuminiduga en daan sa mga batà ku aman harì ad en makabangun hu
pag-ila ikaw.’
8 Ikagiyen ku inyu ha bisan harì en ngaay haena agbangun ba ku sigi
dà tagpangumawà su amigu din makabangun gayed haena daw ilahi su
agpanayù hu agkinahanglanen din.
9 “Aman ikagiyen ku inyu ha panayù kaw duun hu Dios ta ilahan kaw
gayed kandin, pan-ahà kaw daw makaahà kaw, pangumaw kaw daw
puwaan kaw kandin.
10 Ta bisan sin-u sa agpanayù ag-ilahan daw saena ha agpan-ahà makaahà
daw sa agpangumaw agpuwaan.
11 “Ku amin inyu agpanayù sa batà nuy hu supas ag-ilahan nuy ba diay hu
batu? Daw ku manayù hu sedà bunsalagan ba diay sa ig-ila nuy?

12 Daw ku manayù hu impis banayaw ba sa ig-ila nuy?
13 Ku sinyu sa mga etaw ha makasasalà agkatuen kaw tag-ila hu maayad
duun hu mga batà nuy, labaw pa gayed sa Amay nuy diyà ta langit ta ku
panayuen nuy ha ulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu saena ig-ila din gayed.”

Sa Labaw Dì Ki Satanas
(Lucas 11:14-23; Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

14 Amin panahun ha binugaw hi Jesus sa busaw ha pakapaemaw hu etaw.
Su umawà en haena sa busaw nakaikagi dayun su etaw aman nangabeleng
sa kaet-etawan.
15 Ba sa duma minikagi hu “Agkabugaw din sa mga busaw pinaagi hu
gahem hi Beelsebul sa agalen hu mga busaw.”
16 Sa duma ha mga etaw agsulayen dan ngaay si Jesus aman hinangyù dan
ha ipaahà din kandan sa belenganen ha iyan timaan ha sinugù haena hu
Dios.
17 Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din sidan hu
“Sa ginharian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed, daw sa
pamilya ha magsasabà mabengkag daan haena.
18 Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din
mabengkag gayed. Kagi nuy ha sa gahem ku hu pagbugaw taena ha mga
busaw in-ila kanak hi Beelsebul.
19 Ku iyan haena sin-u diay sa mig-ila hu gahem taena ha mga duma nuy
ha tagpamugaw daan hu mga busaw? Pinaagi hu mga buhat dan natun-an
taw ha sayep sa tag-ikagiyen nuy.
20 Saini ha gahem ku duun gayed napuun hu Dios. Iyan haini ikatun-i taw
ha iman tagharì en sa Dios dini ta kanuy.
21 “Ku amin etaw ha mabalaw ha nasangkap hu hinagiban daw bantayan
din sa balay din harì gayed maagaw sa mga butang din.
22 Ba ku maumahan haena hu mabis-ay pa dì kandin daw sabaa maagaw
sa tagsaligan din ha mga hinagiban daw sa mga butang din bahin-bahinen
ku nakaagaw duun.
23 “Bisan sin-u sa kenà ku duma iyan gayed agsupak kanak, daw saena ha
harì agbulig kanak iyan ag-abug hu mga etaw.

Sa Busaw Ha Agpan-ahà Hu Ag-ulian Din
(Lucas 11:24-26; Mateo 12:43-45)

24 “Ku umawà en sa busaw duun hu etaw ha inulinan din aghipanaw
haena ta agpan-ahà hu agtimaan din. Ba ku harì en makaahà agkahen-
henaan din ha lumikù dà duun taena ha pigtimaan din su anay.
25 Ku maahà din dà haena ha limpyu en
26 agpangembang su busaw hu pitu ha duma din ha ayuwà pa madaet dì
kandin daw ulinan dan dà paman haena sa etaw. Aman ayuwà pa malegen
sa kahimtang taena ha etaw dì su anay.”

Sa Laus Ha Kalipay

27 Su tag-ikagi pa si Jesus duun hu mga etaw amin bahi ha minikagi hu
“Malipayen gayed haena sa bahi ha iyan migbatà ikaw daw mig-alima ikaw.”
28 Ba tuminubag si Jesus ha “Tungkay pa gayed adagi sa kalipay taena ha
tagpaliliman hu lalang hu Dios daw tagtuman daan taena.”

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Lucas 11:29-32; Mateo 12:38-42)

29 Su tagdakel en sa mga etaw ha duminiyà ki Jesus inikagiyan din sidan
hu “Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun
hu Dios tagpan-ahà hu mga belenganen. Ba iyan dà makapaahà ku inyu ha
timaan sa naul-ulahan su anay hi Jonas ha propita,
30 ta sa naul-ulahan hi Jonas iyan nabuhat ha timaan duun hu mga taga-
Ninive. Iling daan ha sa maul-ulahan ku asem siak sa Suled hu Kaet-etawan
iyan mabuhat ha timaan diyan ta inyu.
31 Asem ku Aldaw hu Paghukum hukuman kaw hu silut taena ha rayna ta
Sheba ta saena madiyù sa hinipanawan din hu pagpaliliman hu katudlua-
nan hi Harì Salomon. Ba iman dini en sa matatau pa dì ki Salomon ba harì
nuy agdawaten.
32 Daw hukuman kaw daan asem hu silut taena ha mga taga-Ninive ta
mighinulsul sidan hu mga salà dan su mapaliman dan sa intultul hi Jonas.
Ba iman dini en sa labaw pa dì ki Jonas ba harì nuy agtuuwan.

Sa Sulù
(Lucas 11:33-36; Mateo 5:15; 6:22-23)

33 “Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà igheles daw agpalangkebi
hu bakag, ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw ta daw
mailawan sa seled taena ha balay.
34 Sa mata iyan sulù hu lawa nuy. Ku maayad sa mata nuy duun kaw
gayed taghipanaw hu mapawà, ba ku peyeng kaw duun kaw taghipanaw hu
kasukileman.
35 Aman magbantay kaw ha sa maayad diyan ta inyu harì madaeg hu
madaet,
36 ta ku sa henà-henà nuy pulus gayed maayad sa taghipanawan nuy daan
iyan sa kapawaan ta agkailing haena hu sulù ha tag-anlag diyan ta inyu.”

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Lucas 11:37-54; Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

37 Su makapenga si Jesus mag-ikagi inimbita hu sabuwa ha Fariseo hu
pagkaen diyà ta balay din aman duminuma si Jesus daw pinuu ta agkaen.
38 Ba nabeleng gayed su Fariseo ta hurà pangenaw si Jesus ta alima din
daw human kaen.
39 Dayun minikagi si Jesus hu “Sinyu sa mga Fariseo, agkailing kaw
hu baung daw lampay ha hinenawan sa guwà ba mahugaw sa seled, ta
tagtuman kaw gayed hu mga tulumanen ba sa henà-henà nuy madaet ta
limbungan daw agapan kaw.
40 Mga buang-buang kaw gayed. Kenà iyan dà agkaahà hu Dios sa lawa
nuy ta natun-an din daan sa henà-henà nuy.
41 Sumalà hu mahimu nuy ilahi nuy sa mga makaluluuy ha etaw dayun
malimpyu kaw gayed.
42 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga Fariseo, ta ig-ulì nuy duun hu Dios sa
ikasampulù hu bisan mga atiyuay ha pamulahen nuy ba iyan nuy agbay-
anan sa labaw pa ha iling hu pagkamatareng daw hu pagpalanggà nuy hu
Dios. Kinahanglan ha iila nuy sa ikasampulù ba buhaten nuy gayed daan sa
duma ha kasuguan.
43 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga Fariseo, ta ku diyà kaw ta simbahan
iyan nuy agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà daw agkalipay kaw daan
ku tahuran kaw hu mga etaw duun hu baligyaanan.
44 “Kahid-u nuy gayed ta iling kaw hu lebeng ha hurà katun-i aman sigi en
tagkagik-an hu mga etaw.”

45 Amin manunudlù hu Kasuguan ha uminikagi diyà ki Jesus hu “Ma-
nunudlù, pigpagagayhaan kay gayed ikaw taena ha inikagi nu.”
46 Ba tuminubag si Jesus hu “Kahid-u nuy daan sinyu sa mga manunudlù
hu Kasuguan, ta mabegat gayed sa mga tulumanen ha igpabuhat nuy hu mga
etaw ba sinyu harì nuy man daan agkatuman haena.
47 “Kahid-u nuy gayed ta tagbuhat kaw hu mga madagway ha lebeng para
hu mga propita ha pinanhimatayan hu mga gin-apuan nuy.
48 Aman laus diay ha nabayà-bayaan nuy sa binuhat hu mga gin-apuan nuy
ta pinanhimatayan dan sa mga propita ba iyan kaw migbuhat hu madagway
ha lebeng.
49 Tumenged taena sa Dios mig-ikagi hu ‘Agsuguen ku sa mga propita daw
mga apostoles ba himatayan dan sa duma taena daw sa duma pasipalahan
dan.’
50 Aman makapanubag kaw gayed hu Dios tumenged taena ha kamatayen
hu alan ha mga propita sugud dà su tanghagaen sa kalibutan
51 sugud ki Abel payanaen en ki Zacarias ha duun dà pighimatayi hu
pigtaliwaraan ku Timplo daw ku halaran. Ikagiyen ku inyu ha manubag
kaw gayed taena.
52 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan, ta harì kaw
agkabayà ha matun-an nuy sa kamatuuran daw agbaldengen nuy haena sa
tagtuen ngaay.”
53 Su umawà en si Jesus duun taena ha balay su mga manunudlù hu
Kasuguan daw sa mga Fariseo nakigsawalà gayed kandin daw nanginginsà
sidan
54 ta tag-angat sidan ku amin din maikagi ha makasumbung dan.

12

Sa Angayan Ha Mahaldekan Hu Etaw
(Lucas 12:1-7; Mateo 10:26-31)

1 Su maamul-amul sa libu-libuwen ha mga etaw ha pakaggik-ayà en sidan
uminikagi si Jesus duun hu mga tinun-an din hu “Bantayi nuy ha harì kaw
malimbungan hu mga Fariseo ha tagpasibù-sibù.
2 Sa alan ha inlilung iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa harì
iman tag-ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay.
3 Sa mga lalang ha iyan kaw dà duun tag-ikagi ipanunultul dà asem ku
malugay duun hu mga etaw.
4 “Mga suled ku, ikagiyen ku inyu ha harì nuy agkahaldeki sa iyan din dà
agkapatay sa lawa nuy ba hurà din en duma pa ha agkabuhat inyu.
5 Ba iyan nuy kahaldeki sa Dios ha makapatay hu lawa nuy daw maka-
paagbul pa inyu diyà ta Inferno.
6 Henhenaa nuy ha bisan sa mga atiyuay ha tagbis harì agkalipatan hu
Dios.
7 Aman harì kaw agkasamuk ta mahal kaw pa dì hu mga tagbis, ta bisan
sa buhuk nuy naiyap en hu Dios.

Sa Ag-angkenen Hi Jesus
(Lucas 12:8-12; Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “Ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u haena sa ag-angken kanak duun hu
mga etaw siak sa Suled hu Kaet-etawan angkenen ku daan duun hu mga
balinsuguen hu Dios.

9 Ba sa tag-ikagi duun hu mga etaw ha harì a kandin agkakilala harì ku
daan haena kilalahen duun hu mga balinsuguen hu Dios.
10 Bisan sin-u haena sa magtameyes kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan
mabaluy pa ha pasayluwen, ba sa magtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì
gayed mapasaylu.
11 "Ku uwiten kaw duun hu mga simbahan ta aghukuman kaw kandan
daw ipaatubang kaw kandan duun hu mga punuan, harì kaw agkasamuk
ku in-inuwen nuy pagpangatarengan daw ku inu sa ipanubag nuy
12 ta duun taena ha panahun sa Balaan ha Ispiritu iyan en magtudlù inyu."

Sa Buang-buang Ha Sapian

13 Amin sabuwa duun hu naamul-amul ha mga etaw ha minikagi hu
"Manunudlù, ikagiyi sa suled ku ha bahinan a kandin hu mga kabilin hu
amay day."
14 Ba tinubag haena hi Jesus ha "Hurà ku labet tayana ta kenà a iyan
taghusay inyu."
15 Dayun inikagiyan din su mga etaw hu "Bantayi nuy ha harì kaw maayat
ta sa maayad ha pagtimà harì duun agkapuun hu madakel ha mga butang."
16 Daw inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen "Amin
sapian ha etaw ha madakel tungkay sa nalegtay din.
17 Aman mighenà-henaay haena hu 'Inu gid sa buhaten ku ta hurà kud en
ag-ugsakan taini ha nalegtay ku?'
18 "Dayun minikagi haena hu 'Ay, iyan diay haini buhaten ku. Kagasen ku
sa mga bugawan ku daw magbuhat a hu adagi pa dì ku nauna ta ag-ugsakan
ku taini ha nalegtay ku daw hu mga butang ku.
19 Iman malipayen ad gayed ta saini ha mga butang ku tumanan en hu pila
ha tuig aman humimlay ad iman pagtalabahu daw bà a dà paman magkaenà
daw mag-inumà dayun buhaten ku sa alan ha ikalipay ku.'
20 "Ba saena inikagiyan hu Dios ha 'Buang-buang ka gayed ta iman ku
daleman matay kad en. Hurà nud mapulusan hu mga butang nu na bà dà
paman haena panimua hu lain ha mga etaw.'
21 "Iyan haena agkapayanan-an hu etaw ha bà din dà ag-amul-amula sa
mga katigayunan din ta daw magsapian ba kenà haena sapian duun hu
Dios."

Sa Mga Kinahanglanen
(Lucas 12:22-31; Mateo 6:25-34)

22 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din hu "Harì kaw masamuk ku
inu sa agkan-en nuy daw sa agbistiyen nuy
23 ta mahinengdanen pa sa kinabuhì nuy dì hu pagkaen daw mahineng-
danen daan sa lawa nuy dì hu bisti.
24 Henhenaa nuy sa mga tagbis. Harì sidan tagpamula daw hurà dan daan
bugawan ba igpakaen sidan hu Dios. Kenà ba mahal kaw pa dì hu mga
tagbis?
25 Bisan ku agkatungkayan nuy en agkanugunan sa kinabuhì nuy ba saena
harì nuy en gayed masumpayan.
26 Ku harì nuy man ganì agkabaluy haena imbà kaw man tagkasamukà?
27 "Henhenaa nuy sa mga bulak ku agkainu-inu sa pagtubù dan. Harì sidan
tagpanahì hu pinaksuy dan. Ba ikagiyen ku inyu ha bisan si Harì Salomon
su anay sa sapian hurà makagbisti hu iling kadagway taini ha mga bulak.

28 Ku madagway sa kabuhata hu Dios hu mga sagbet ha laus dà agkan-
gagangu daw bigsuli iyan kaw pa kan harì mailahan hu bisti. Imbà man
kaatiyuay tungkay sa pagsalig nuy hu Dios?
29 Aman harì kaw gayed masamuk ku inu sa agkan-en daw sa ag-inumen
nuy
30 ta iyan dà agkasamuk sa mga etaw ha hurà pa makakilala hu Dios. Sa
Amay nuy natun-an din ha agkinahanglanen nuy gayed haena.
31 Ipagharì nuy sa Dios diyan ta inyu dayun iila din gayed inyu sa alan ha
agkinahanglanen nuy.

Sa Mga Katigayunan
(Lucas 12:32-34; Mateo 6:19-21)

32 "Sinyu sa sumusunud ku, bisan ku atiyuay kaw dà ba harì kaw
agkasamuk ta igkabayà-bayà haini hu Dios ha pagharian kaw kandin.
33 Ipamaligyà nuy sa mga butang nuy daw sa halin taena ipan-ila duun hu
mga makaluluuy ta daw amin nuy mga katigayunan diyà ta langit ha harì
matakaw daw harì agkadaetan daw harì daan maketket.
34 Ta ku hindu duun makaugsak sa katigayunan nuy duun en daan taena
sa henà-henà nuy.

Sa Pagsalap Hu Ginuu

35-36 "Magpangandam kaw iling hu mga suluguen ha tagsalap ha makaulì
sa agalen dan ha duminuun hu kaamulan ta saena sidan tagsulù daw harì
tagtiduga ta daw ku makauma en sa agalen dan sagunà dan dà haena
mapuwaan.
37 Malipayen gayed su mga suluguen ha tagbantay ku makauma sa agalen
dan. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su agalen iyan magtangel ku mga
suluguen din.
38 Malipayen gayed su mga suluguen ha tagsalap ku makauma sa agalen
dan bisan ku luminam-ag sidan hu pagbantay.
39 Ba henhenaa nuy haini ha ku agkatun-an pa ngaay hu tagibalay ku kan-
u makauma sa takaw harì gayed haena tumiduga ta daw harì maelegan hu
takaw.
40 Aman kinahanglan gayed ha magpangandam kaw ta siak sa Suled hu
Kaet-etawan makauma a dini hu panahun ha harì nuy tagsalapen."

Sa Mga Suluguen
(Lucas 12:41-48; Mateo 24:45-51)

41 Nanginginsà si Pedro hu "Ginuu, iyan kay dà ba tag-ikagiyan nu hu
pananglitan daw ku para ba haini hu alan?"
42 Tuminubag si Jesus hu "Sa suluguen ha kasaligan iyan ipagbayà hu
agalen din hu pagpakaen taena ha mga duma din ha suluguen duun hu
hustu ha panahun.
43 Ku makaulì sa agalen din malipayen gayed haena sa suluguen ha
migtuman hu alan ha insugù kandin.
44 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su agalen igsalig din sa alan ha
mga butang din duun ku kasaligan ha suluguen.
45 Ba ku madaet sa suluguen iyan dà henà-henà din ha 'Malugay pa ag-
ulì su agalen ku' aman bà din dà paman agpamunali sa mga duma din ha
mga suluguen sa mga maama daw sa mga bahi. Bà dà daan magkaenà daw
magpasibelengà.

46 Ku tigkan makauma su agalen din duun hu panahun ha harì din
tagsalapen saena ha suluguen himatayan gayed ku agalen din daw ipaamul
haena duun hu mga etaw ha harì agtuu hu Dios.
47 "Saena ha suluguen ha natun-an din en sa igpabuhat kandin hu agalen
din ba hurà din buhata silutan gayed hu madakel ha bunal.
48 Ba sa suluguen ha nakasalà ta hurà din haena katun-i atiyuay dà ha
bunal sa silut din. Sa etaw ha madakel sa insalig kandin madakel daan sa
tagsalapen diyà ta kandin.

Sa Kagubut
(Lucas 12:49-53; Mateo 10:34-36)

49 "Duminini a iling hu hapuy ha makapasamuk hu mga etaw. Maayad
ngaay ku saena ha hapuy tagkalegdeg en.
50 Amin pa mga alantusen ha tagsalapen ku aman taglugul a iman taman
ha matuman en haena.
51 Harì nuy aghenhenaa ha sa pagdini ku ta kalibutan makaila inyu hu
maayad ha pagdapità, ta ikagiyen ku inyu ha saini makaila inyu hu kagubut.
52 Sugud iman ku amin lalima ha etaw duun hu nangkapamilya saena
mabahin ta sa tatulu makigsabà hu daruwa daw su daruwa sumukul daan
hu tatulu.
53 Sa amay makigsabà hu batà din ha maama daw sa batà din ha maama
sumukul daan kandin. Sa inay makigsabà hu batà din ha bahi daw sa batà
din ha bahi sumukul daan kandin. Iling hu ugang ha bahi magsabà sidan hu
lagambay din."

Sa Timaan Hu Panahun
(Lucas 12:54-56; Mateo 16:2-3)

54 Inikagiyan hi Jesus sa kaet-etawan ha "Ku agdaklep pakaikagi kaw
dayun hu 'Ag-udan' saena laus gayed.
55 Ba ku hurà en bul-ug gabun ta langit pakaikagi kaw hu 'Aggulabung'
saena laus daan.
56 Sinyu sa mga tagpasibù-sibù, natun-an nuy sa mga timaan hu panahun
ba imbà nuy harì agkatun-i sa timaan hu agkaula-ula iman?

Sa Husayen
(Lucas 12:57-59; Mateo 5:25-26)

57 "Imbà kaw harì pakatuen tagbuhat hu maayad?
58 Ku isumbung kaw hu duma nuy sulaya nuy husaya ku harì kaw pa
makauma duun hu taghusay, ta ku makauma kaw en duun itugyan kaw hu
maghuhukum daw ipapurisu kaw gayed kandin.
59 Ikagiyen ku inyu ha daw kaw en makaguwà diyà ta purisuwan ku
mabayaran nuy en sa alan ha mga salà nuy."

13

Sa Paghinulsul

1 Duun taena ha panahun amin mga etaw ha nanunultul diyà ki Jesus hu
nahitabù duun hu mga taga-Galilea ha pinahimatayan hi Pilato su kamulu
pa ngaay sidan taghalad.
2 Ba tuminubag si Jesus hu "Abi nuy gid ha adagi gayed sa salà dan dì hu
mga kadumahan dan ha taga-Galilea tumenged hu naul-ulahan dan.
3 Ba saena kenà laus ta ikagiyen ku inyu ha ku harì kaw maghinulsul
mangamatay kaw daan iling kandan.

4 Henhenaa nuy daan su sampulù daw walu ha etaw ha napilayan hu
matangkaw ha balay diyà ta Siloe. Abi nuy gid ha makasasalà sidan dì hu
duma ha mga etaw ha tagtimà diyà ta Jerusalem.
5 Ba saena kenà laus ta ikagiyen ku inyu ha ku harì kaw maghinulsul
mangamatay kaw daan iling kandan.”

Sa Kayu Ha Igira

6 Minikagi si Jesus hu sabuwa ha pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha
namula hu kayu ha igira. Su tingpamunga en inelegan din haena daw ahaa
ku amin din en bunga ba hurà man diay pamunga.
7 Aman inikagiyan din sa tag-alima taena ha mga kayu hu ‘Ahaa haini sa
impamula ku ha kayu ta ikatulu en iman ha tuig ha hurà pamunga. Maayad
pa ha pilayen nud ta bà dà haini pakahanung hu duma ha pamulahen.’
8 “Ba huminangyù su sinaligan hu ‘Angatan ta enà sa nangkatuig ta
aghilamunan ku pa haini daw ag-abunuhan ku pa daan.
9 Ku mamunga en asem ku sunud ha tuig maayad gayed, ba ku harì en
human ku pilaya.’ ”

Sa Pagbulung Hu Nabalukù

10 Amin aldaw hu Sabado ha tagpanudlù si Jesus duun hu sabuwa ha
simbahan hu mga Judio.
11 Amin daan bahi diyà ha inulinan hu busaw hu sampulù en daw walu ha
tuig aman nabalukù en.
12 Ba su maahà hi Jesus su bahi inikagiyan din haena hu “Maulian kad en
hu dalu nu.”
13 Dayun dinampà din daw sagunà natul-idan aman pigdayè ku bahi sa
Dios.
14 Ba sa punuan duun taena ha simbahan napauk gayed ta namulung si
Jesus duun hu Aldaw hu Paghimlay, aman inikagiyan din sa mga etaw hu
“Haenem ha aldaw sa intugut hu etaw ha magtalabahu. Dumini kaw taini
ha mga aldaw hu pagpabulung kenà duun hu Aldaw hu Paghimlay.”
15 Tuminubag si Jesus hu “Sinyu sa mga tagpasibù-sibù, ku amin inyu
magtagkes hu baka daw kabayu harì nuy ba haena hukaden daw ipainum
diyà ta wahig duun hu Aldaw hu Paghimlay?
16 Saini ha bahi ha kaliwat hi Abraham binakus hi Satanas seled hu
sampulù en daw walu ha tuig, aman harì ba diay mahimu ha hukaden haini
duun hu Aldaw hu Paghimlay?”
17 Su maikagi haena hi Jesus nagayhaan su mga pakigkuntra kandin, ba
sa duma ha mga etaw nangabayà-bayà taena ha belenganen ha binuhat hi
Jesus.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios (Lucas 13:18-21; Mateo 13:31-33; Marcos 4:30-32)

18 Minikagi si Jesus hu “Inu sa agpailingan ku hu pag-adagi hu tagharian
hu Dios?
19 Agkailing haena hu atiyuay gayed tungkay ha lisu ha impamegas duun
hu uma. Tuminubù haena dayun nabuhat ha kayu daw sa mga panga din
nabuhat ha salagà hu mga tagbis.”
20 Minikagi pa daan si Jesus hu “Inu pa sa agpailingan ku hu tagharian hu
Dios?
21 Agkailing haena hu igpatulin ha iglamud duun hu madakel ha harina
dayun su harina agtulin.”

Sa Harì Makalagkes Duun Hu Tagharian Hu Dios
(Lucas 13:22-30; Mateo 7:13-14,21-23)

22 Duminayun si Jesus hu paghipanaw payanaen ta Jerusalem, ba su diyà
pa ta dalan huminapit duun hu mga banuwa ta migtudlù.
23 Amin nanginginsà kandin hu "Ginuu, atiyuay dà ba sa mailahan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan?"
Tinubag haena hi Jesus hu
24 "Paniguruwi nuy sa pag-agi duun hu malig-et ha pultahan ta ikagiyen
ku inyu ha madakel ngaay sa ag-agi duun ba harì pakahimu.
25 Amin panahun ha sa tag-iya taena ha balay sirahan din dayun mag-
pangumawà kaw diyà ta guwà hu 'Ginuu, puwai kay man ikaw.'
"Ba umikagi haena hu 'Harì ku inyu agkakilala daw harì ku daan agkatun-
an ku hindu kaw duun nangapuun.'
26 "Dayun tumubag kaw hu 'Agkakilala kay ikaw ta migsalu kuy daw
tinudluan kay ikaw.'
27 "Ba ikagiyan kaw kandin hu 'Harì ku gayed inyu agkakilala daw harì ku
daan agkatun-an ku hindu kaw duun nangapuun. Aman awà kaw dini ta
kanak sinyu sa alan ha mga madaet sa buhat dan.'
28 "Duun taena ku maahà nuy diyà ta seled sa mga gin-apuan nuy ha si
Abraham daw si Isaac, si Jacob daw sa mga propita makag-ulahuay kaw daw
magkakangget sa mga ngipen nuy hu kalugul ta abugen kaw diyà ta guwà.
29 Mangaamul-amul sa mga etaw ha mapuun dini ta tibuuk ha kalibutan
ha makigsalu kandan duun taena ha kaamulan duun hu tagharian hu Dios.
30 Laus gayed ha madakel iman ha mga etaw sa tagkahudiyan ba iyan diay
mauna, daw amin daan etaw ha tagkauna iman ba iyan diay mahudiyan."

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem
(Lucas 13:31-35; Mateo 23:37-39)

31 Duun taena ha panahun amin mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus ha
minikagi ha "Umawà ka dini ta aghimatayan ka hi Herodes."
32 Ba tuminubag si Jesus hu "Ikagiyi si Herodes sa mangingilad ha agbu-
lungen ku pa sa mga dalu daw agbugawen ku pa sa mga busaw ha uminulin
hu mga etaw ta tatulu pa iman ha aldaw daw human ku haini kapengahi.
33 Aman agdayunen ku pa haini duun hu tatulu ha aldaw ta sa propita diyà
dà agpatay ta Jerusalem.
34 "Sinyu sa mga taga-Jerusalem ha agpangimatay hu mga propita daw
tagbatu daan hu mga etaw ha agsuguen diyan, agtanulen ku ngaay inyu iling
hu manuk ha ag-amulen din sa mga piyak din diyà ta pakpak din ba harì kaw
man agkabayà.
35 Aman awaan hu Dios sa banuwa nuy, daw ikagiyen ku inyu ha harì ad
inyu maahà hangtud asem ha makaikagi kaw en hu 'Panalanginan gayed
haini sa pakauma ha sinugù hu Dios.' "

14

Sa Pagbulung Hu Agpangubuk

1 Amin aldaw hu Sabado ha su kumaen si Jesus duun hu balay ku nabantug
ha Fariseo pigbantayan dan si Jesus.
2 Duminiyà ta kandin sa etaw ha agpangubuk
3 aman ininsaan hi Jesus su mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga
Fariseo hu "Intugut ba hu Kasuguan ha mamulung kuy hu agkadaluwan ku
Aldaw hu Paghimlay?"

4 Ba hurà gayed sidan magtubag. Aman inibitan hi Jesus su agkadaluwan
dayun naulian haena daw impaulì din.
5 Inikagiyan din su mga etaw ha “Ku amin nuy kabayu daw ku baka ba ha
mahulug duun hu atabay ku Aldaw hu Paghimlay saena butwaen nuy gayed
sagunà dì ba?”
6 Ba hurà en sidan makatubag.

Sa Pagpaubus

7 Su maahà hi Jesus ha sa mga inimbita agpamilì hu madagway ha pinun-
ayà inikagiyan din sidan taini ha pananglitan ha tagyanaen
8 “Ku imbitahen kaw duun hu kaamulan harì kaw duun agpinuu hu
madagway ha pinun-ayà ta kan ku amin inimbita ha labaw pa dì inyu
9 daw ipahalin kaw ku mig-imbita inyu duun hu kenà maayad ha pinun-
ayà dayun magayhaan kaw gayed.
10 Ba ku imbitahen kaw duun kaw pinuu hu kenà maayad ha pinun-ayà
daw angatan nuy ha su mig-imbita inyu umikagi hu ‘Halin kaw duun taini
ha madagway ha pinun-ayà’ dayun madayè kaw hu duma ha inimbita duun
hu kaamulan.
11 Ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus
igpatangkaw.”
12 Dayun inikagiyan hi Jesus su mig-imbita kandin ha “Ku maggastu ka
harì nu iyan dà imbitahen sa mga amigu daw sa mga kadumahan nu daw
sa mga silingan nu ha sapian ta maimbita ka daan kandan daw makabales
sidan ikaw.
13 Ba ku maggastu ka iyan nu imbitahen sa makaluluuy daw sa kimay, sa
pigket daw sa mga buta,
14 ta ku buhaten nu haena malipayen ka gayed. Bisan ku harì sidan
makabales ikaw ba sa Dios iyan magbales ikaw ku banhawen sa mga
matareng.”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Kaamulan
(Lucas 14:15-24; Mateo 22:1-10)

15 Su mapaliman haena hu sabuwa ha etaw ha tagpinuu diyà ta ubay hi
Jesus inikagiyan din si Jesus hu “Malipayen gayed sa etaw ha makaamul
duun taena ha kaamulan duun hu tagharian hu Dios.”
16 Inikagi hi Jesus haini sa pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha
miggastu ha nangimbita hu madakel ha mga etaw.
17 Su mauma en sa kaamulan pinaelegan din su mga inimbita daw ikagiyi
ha ‘Dumini kaw en ta napengahan en sa lamisa.’
18 “Ba amin dan mga balibalan. Sa sabuwa minikagi hu ‘Bà ad ikaw
pasayluwa ta daw a pa nakapalit hu uma aman kinahanglan ha elegan ku
pa haena ta ag-ahaen ku.’
19 “Minikagi daan sa sabuwa hu ‘Pasayluwa a ta daw a pa nakapalit hu
sampulù ha baka na igsulay ku pa igdaru.’
20 “Sa sabuwa minikagi hu ‘Harì a makadiyan ta kalibag-u a pa.’
21 “Aman uminulì su sinugù daw ikagiyi su agalen din. Dayun napauk
su nangimbita aman sinugù din dà paman su suluguen din hu kagi din
‘Agpas ka daw imbitaha sa bisan sin-u ha etaw duun hu mga dalan, sa mga
makaluluuy daw sa kimay, sa mga buta daw sa pigket.’
22 “Su makalikù su suluguen inikagiyan din su agalen din hu ‘Binuhat kud
sa insugù nu ba hurà pa kapunù sa balay.’

23 “Dayun inikagiyan taena ha agalen su suluguen din hu ‘Elegi sa diyà ta
kadiyuan daw hangyua sidan ha dumini ta daw mapanday mapunù haini sa
balay ku.
24 Ikagiyen ku inyu ha hurà gayed bisan sabuwa duun ku tinaganahan hu
gastu taini ha kaamulan ha makakaen.’ ”

Sa Laus Ha Sumusunud Hi Jesus
(Lucas 14:25-33; Mateo 10:37-38)

25 Duminayun si Jesus hu paghipanaw daw madakel tungkay ha mga etaw
sa namanduma kandin. Sumininalu si Jesus diyà ta kandan hu kagi din
26 “Bisan sin-u sa tungkay din palanggà sa mga laas din daw sa asawa din,
sa mga batà din daw sa mga suled din daw bisan sa kaugalingen din dì kanak,
harì mabaluy ha sumusunud ku.
27 Bisan sin-u haena sa harì agkabayà tag-antus hu alan ha mga malegen
bisan duun hu kamatayen tumenged hu pagsunud kanak saena harì gayed
mabaluy ha sumusunud ku.
28 “Ku amin agkabayà tagbalay hu adagi ha balay harì din ba unahen
haena kwintahen ku tumanan ba sa salapì din hangtud ha mapengahan
haena sa balay?
29 Ta ku bà din dà makapas-ek sa tukud ha harì en mapengahan, sa alan
ha makaahà taena makapatawa
30 daw mag-ikagi hu ‘Saini ha etaw migbalay ngaay ba hurà din en
kapengahi.’
31 “Iling daan hu harì ha pakigsabà hu lain ha harì, harì din ba unahen
henhenaen ku makadaeg ba haena sa sampulù ha libu ha mga sundalu din
hu kaluwaan ha libu ha sundalu hu pakigsabà kandin?
32 Ku matun-an din ha harì gayed makadaeg maayad pa ku pasuguan din
haena sa pakigsabà kandin ta daw mahusay sidan.
33 Iling daan taena ha harì gayed mabaluy ha sumusunud ku sa bisan sin-u
inyu ku harì nuy awaan sa alan.

Sa Asin Ha Hurà Din Pulus
(Lucas 14:34-35; Mateo 5:13; Marcos 9:50)

34 “Sa asin maayad ba ku maawà en sa kapait din in-inuwen pa paglikù hu
nanam taena?
35 Harì en daan haena mabaluy ha abunu ba bà dà paman iglambeg.
“Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”

15

Sa Karniro Ha Nalaag
(Lucas 15:1-7; Mateo 18:12-14)

1 Amin mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken ha nangaamul-
amul diyà ki Jesus hu pagpaliliman kandin.
2 Ba sa mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan migtamudmud
hu kagi dan “Saini ha etawa nakigduma-duma hu mga makasasalà daw
nakigsalu kandan.”
3 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen
4 “Ku amin inyu amin din nanggatus ha mga karniro daw nalaag sa
sabuwa duun harì din ba awaan su kasiyaman daw siyam duun hu
panabtabà daw pan-ahaa su sabuwa ha nalaag?

5 Ku matulen din en haena tungkay gayed malipay daw sapipiyen din haena.
6 Ku makaulì amulen din sa mga amigu din daw sa mga silingan din daw ikagiyi sidan hu ‘Magmalipayen kuy iman ta nalaag sa karniro ku ba naahà ku dà.’
7 Ikagiyen ku inyu ha iling daan taena kaadagi sa kalipay diyà ta langit ku amin sabuwa ha makasasalà ha maghinulsul dì taena ha kasiyaman daw siyam ha mga tagpasibù-sibù ha matareng en daw taghenà-henà ha harì en tagkinahanglan ha maghinulsul.

Sa Salapì Ha Nalaag

8 “Ku amin bahi ha amin din sampulù ha salapì daw kalaag sa sabuwa harì ba magtutud haena hu sulù daw silhigi sa balay din hu pagpan-ahà taena ha salapì din ha nalaag?
9 Ku matulen din haena amulen din sa mga amigu din daw sa mga silingan din daw ikagiyi sidan hu ‘Magmalipayen kuy iman ta naahà kud su sabuwa ha salapì ku ha nalaag.’
10 Ikagiyen ku inyu ha adagi daan sa kalipay hu mga balinsuguen hu Dios tumenged hu sabuwa ha makasasalà ha maghinulsul.”

Sa Batà Ha Luminaag

11 Si Jesus minikagi hu pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha amin din daruwa ha batà ha maama.
12 Saena ha manghud huminangyù diyà ki Amay din hu ‘Iila en iman kanak sa bahin ku duun hu mga butang nu.’ Aman binahin din sa mga butang din taena ha daruwa.
13 Su pila en ha aldaw tinimù ku manghud sa alan ha bahin din daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa dayun gastuwa sa salapì din duun hu maal en ha mga buhat.
14 Su maamin en su salapì din nakauma sa adagi ha kauhul duun taena ha banuwa daw miglised gayed haena sa manghud.
15 Dayun huminangyù hu talabahu duun hu sabuwa ha sakup taena ha lugar na sa impatalabahu kandin iyan sa pagpamahug hu babuy diyà ta unayan.
16 Agkabayà ngaay haena ha makakaen hu bahug ku mga babuy ta hurà mig-ila kandin hu bisan inu ha agkakaen.
17 Aman nahenhenaan din ha ‘Sa mga suluguen hu amay ku harì pakaamin hu pagkaen dan ba siak agpatay ad en hu kauhul.
18 Maayad pa ha umulì a diyà ki Amay daw ikagiyan ku hu “Amay, nakasalà a gayed duun hu Dios daw diyan ta ikaw.
19 Kenà ad en angayan ha isipen pa ha batà nu ba buhata ad ikaw ha sabuwa duun hu mga suluguen nu.” ’
20 Aman uminawà haena diyà daw pauulì diyà ki Amay din. Lucas 15:16
“Su madiyù pa diyà ta balay dan natan-aw en hi Amay din. Saena nahid-uwan gayed hi Amay din aman minulalaguy sa suminal-aw ku batà din dayun kinepkepan din haena daw hadeki.
21 “Ba su batà din minikagi hu ‘Amay, nakasalà a gayed duun hu Dios daw diyan ta ikaw. Kenà ad en angayan ha isipen pa ha batà nu.’
22 “Ba si Amay din nangumaw hu mga suluguen din daw ikagiyi sidan hu ‘Agpas kaw daw uwita dini sa madagway ha pinaksuy daw pinaksuyi haini, suupi nuy hu sising daw sapatusi daan.
23 Iyawa nuy su impalambù ha nati hu baka ta taggastu a hu pagsaulug,

24 ta saini ha batà ku iling hu minatay en ba iman nabanhaw dà daw nalaag
en ba iman nakaulì dà.' Aman migsaulug sidan.
25 "Su tag-ulì en haena sa magulang ha batà din ha napuun diyà ta uma
nakapaliman hu sunata hu tagsayaw su makaubay en diyà ta balay dan.
26 Aman inumaw din sa sabuwa ha suluguen dan daw insai ku imbà
agkabibu sidan.
27 Tuminubag haena sa suluguen hu 'Nakaulì su manghud nu aman mig-
iyaw si Amay nu hu malambù ha nati hu baka hu pagsaulug ta nabayà-bayà
gayed tumenged ta sa suled nu nakaulì ha bubuhay pa daw hurà nahitabù
kandin.'
28 "Su mapaliman haena ku magulang ha batà tungkay gayed napauk daw
hurà en seled. Aman inelegan hu amay din daw pagayuki ha sumeled en.
29 Ba bà dà tuminubag ki Amay din hu 'Henhenaa nu ha nalugay en sa
pagtalabahu ku dini ta ikaw daw tinuman ku gayed sa alan ha insugù nu.
Ba hurà a gayed ikaw ilahi hu bisan nati dà ngaay hu kambing ta daw
makagsaulug a duma hu mga amigu ku.
30 Ba su batà nu ha bà dà miggastuwà hu salapì nu duun hu mga madaet
ha bahi pag-ulì din iniyawan nu pa hu impalambù ha nati hu baka.'
31 "Ba tuminubag si Amay din hu 'Sigi ka dà dini ta kanak daw sa alan ha
mga butang ku ikaw daan.
32 Angayan ha malipay ki ta saini ha manghud nu iling hu minatay en ba
iman nabanhaw dà daw nalaag en ba iman nakaulì dà.' "

16

Sa Limbungan Ha Sinaligan

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din taini ha pananglitan ha
tagyanaen "Amin etaw ha sapian ha amin din sinaligan hu mga butang din,
ba amin migsumbung diyà ta kandin ha pinanggastu ku sinaligan sa salapì
ha insalig kandin.
2 Aman impaumaw haena daw ikagiyi hu 'Laus ba sa napaliman ku
mahitenged ikaw? Iman ipaahà nu kanak sa listahan hu kabuhata nu hu
mga insalig ku ikaw ta iman kenà kud en iyan ikaw agsaligan.'
3 "Dayun su sinaligan nakahenà-henà hu 'Inu gid sa buhaten ku ta ag-
awaen ad en taini ha agalen ku? Harì a makabaug magdaru daw agkagayhà
a daan tagpakilimus.
4 Ay, iyan diay haini buhaten ku ta daw amin ku matimaan ku hurà kud
asem talabahu.'
5 "Aman inumaw din sa kada sabuwa ha nakautang duun ku agalen din.
Dayun ininsaan din su sabuwa hu 'Pila sa utang nu duun hu agalen ku?'
6 "Tuminubag haena hu 'Nanggatus ha lata ha lana.'
"Aman inikagiyan din hu 'Taini su listahan hu mga utang nu. Agpas ka
daw isulat sa kalimahan dà ha lata.'
7 "Dayun ininsaan din daan su ikaduwa hu 'Pila sa ikaw ha nautang?'
"Tuminubag daan haena hu 'Nanggatus ha saku ha trigo.'
"Aman inikagiyan din hu 'Isulat nu ha kawaluwan dà ha saku sa utang nu.'
8 "Ba su matun-an haena ku agalen din nakaikagi dayun ha matatau gayed
manlimbung su sinaligan din. Ta sa mga etaw ha iyan dan dà taghenhenaen
sa mga butang dini ta kalibutan daan en tagpanagana hu kinahanglanen
dan asem labaw pa dì hu sumusunud hu Dios.

9 Ikagiyen ku inyu ha gamita nuy sa mga butang nuy hu pagbulig taena
ha taglised ta daw asem ku malugay ha harì nuy en magamit sa mga butang
nuy amin gihapun bales inyu diyà ta langit.
10 "Saena ha agkasaligan hu atiyuay ha mga butang agkasaligan daan hu
madakel, ba sa agpanlimbung hu atiyuay ha mga butang manlimbung gayed
daan hu mga butang ha madakel.
11 Aman ku harì kaw agkasaligan hu mga butang duun taini ha kalibutan
harì daan isalig hu Dios inyu sa laus ha katigayunan diyà ta langit.
12 Daw ku harì kaw masaligan hu pagtanul taena ha mga butang hu lain
en ha etaw harì kaw daan ilahan hu mga butang.
13 "Harì gayed mabaluy ha sa etaw daruwa sa agalen din ta palanggaen
din sa sabuwa ba sa sabuwa kuntrahen din, alimahan din sa sabuwa ba sa
sabuwa ipatayà din. Sa etaw ha iyan din dà minahal sa katigayunan din harì
gayed mahimu ha mahalen din daan sa Dios."

Mga Lalang Hi Jesus
(Lucas 16:14-18; Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marcos 10:11-12)

14 Sa mga Fariseo ha balimbayaan hu salapì bà dà migpatawahà su
mapaliman dan haena sa inikagi hi Jesus.
15 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Tagpabantug kaw ngaay hu mga etaw
ba natun-an hu Dios sa mga henà-henà nuy. Sa tagtuuwan hu mga etaw ha
iyan mapuslanen dini ta kalibutan saena agtambagan hu Dios.
16 "Sa Kasuguan daw sa lalang hu Dios pinaagi hu mga propita duun dà
nataman hu pagpakauma hi Juan ha Bautista. Sugud taena tigsangyaw
sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios daw agpegesen
ngaay hu mga etaw ha magharì en haena.
17 Malumu pa ha mahanaw sa langit daw sa kalibutan dì hu Kasuguan ha
maalatan hu bisan atiyuay.
18 "Saena ha ag-endaan din sa asawa din daw mangasawa hu lain ha bahi
makapanapaw, daw sa umasawa ku bahi ha inendaan makapanapaw daan.

Sa Sapian Daw Si Lazaro

19 "Amin etaw ha sapian tungkay ha migpinaksuy hu tungkay mahal daw
aldaw-aldaw hayahay gayed sa pagtimà din.
20 Ba diyà ta pultahan taena ha balay din amin duun etaw ha makaluluuy
gayed tungkay ha tagngaranan ki Lazaro. Nalekep sa lawa hi Lazaro hu
kaluli
21 daw agkabayà gayed ngaay ha makakaen hu bisan mga mumu dà duun
hu lamisa taena ha sapian. Su tagtimaay haena diyà ta guwà inamul-amulan
hu mga asu daw dilai sa mga kaluli din.
22 "Hurà kalugay minatay su makaluluuy ba inuwit haena hu mga balin-
suguen hu Dios diyà ki Abraham. Dayun minatay daan su sapian daw
inlebeng.
23 Diyà ta Kamatayan tag-antus haena hu tungkay masakit. Huminangad
haena daw naahà din si Abraham diyà ta kadiyuan daw si Lazaro sa diyà
daan ta ubay din.
24 Aman nangumaw haena hu 'Apù ku ha Abraham, kahid-uwi a ikaw daw
sugua si Lazaro ha teleben din sa tuldù din duun hu wahig daw ipatulù dini
ta bàbà ku ta tag-antus a gayed dini taini ha hapuy.'
25 "Ba tuminubag si Abraham hu 'Apù, henhenaa nu ha su diyà ka pa ta
kalibutan hayahay gayed sa pagtimà nu ba si Lazaro mig-antus. Iman si
Lazaro malipayen hu kandin ba sikaw tag-antus ka.

26 Daw kenà hayan iyan dà ta amin pa nakaelang kanuy ha hurà taw duun
ig-agi.'
27 "Su sapian bà dà paman nakaikagi ha 'Ku iyan diay hayana hangyuen
ku ikaw, Apù, ha suguen nu si Lazaro duun hu balay hi Amay ku
28 ta amin ku pa lalima ha suled daw patultuli sidan kandin ta daw harì
sidan makalupug kanak duun taini ha banuwa hu kasakitan.'
29 "Ba uminikagi si Abraham hu 'Kenà en kinahanglan ta amin en diyà
lalang hu Dios ha insulat hi Moises daw hu mga propita. Iyan en haena
palilimanan dan.'
30 "Ba tuminubag su sapian hu 'Apù ku ha Abraham, harì sidan mag-
paliliman taena ba ku amin ngaay mabanhaw daw dumiyà ta kandan
maghinulsul gayed sidan.'
31 "Uminikagi si Abraham ha 'Ku harì sidan magpaliliman hu lalang hu
Dios ha insulat hi Moises daw hu mga propita harì gayed daan sidan tumuu
bisan pa ku amin dumiyà ha minatay en ba nabanhaw dà.' "

17

Sa Agkahimu Ha Panulay
(Lucas 17:1-3; Mateo 18:6-7,21-22; Marcos 9:42)

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din hu "Sa panulay ha igpakasalà
hu etaw iyan en haena bagad dini ta kalibutan, ba kahid-u gayed taena ha
iyan agkahimu ha panulay.
2 Maayad pa ngaay ku ihiket en sa lieg din duun hu adagi ha batu daw
leneda diyà ta dagat dì sa mahimu haena ha iyan igpakasalà hu duma ha
mga etaw.
3 Aman magbantay kaw gayed.
"Ku amin nuy duma ha nakasalà baldenga haena na ku maghinulsul
pasayluwa nuy.
4 Bisan ku kapitu en makasalà duun hu nangkaaldaw ba pasayluwen nuy
gihapun ku manayù hu pasaylu."

Sa Pagtuu

5 Uminikagi su mga apostoles hu "Ginuu, isabi sa pagtuu day."
6 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku sa pagtuu nuy iling dà kaatiyù hu lisu
hu mustasa mahimu en ha suguen nuy hayana sa adagi ha kayu ha humalin
diyà ta dagat na makahalin gayed.

Sa Talabahu Hu Suluguen

7 "Ku amin etaw ha amin din suluguen ha migdaru daw ku tag-alima ba
hu karniro harì mabaluy ha ku makaulì bà dà haena ipakaen hu agalen din.
8 Ta saena ikagiyan hu agalen din ha 'Mag-ilis ka daw sugbahi a. Ku
makapenga a kumaen human ka daan kaen.'
9 Daw saena kenà en kinahanglan ha dayeen pa hu agalen din ta bà dà
haena migtuman hu talabahu din.
10 Iling daan inyu ku mapengahan nuy sa impabuhat hu Dios inyu harì
kaw tagpabantug ba henhenaen nuy ha bà kaw dà suluguen hu Dios ha
migtuman hu katengdanan nuy."

Sa Pagbulung Hu Sampulù Ha Sanglahen

11 Su taghipanaw en si Jesus payanaen diyà ta Jerusalem diyà nakaagi ta
dulunà ta mga probincia ta Samaria daw ta Galilea.

12 Su makauma haena duun hu sabuwa ha banuwa sinal-aw hu sampulù
ha mga sanglahen, ba migpadiyù dà sidan
13 daw nangumaw sidan ha tagyanaen “Jesus ha Ginuu, kahid-uwi kay
man ikaw.”
14 Su maahà sidan hi Jesus inikagiyan din sidan ha “Dumuun kaw taena
ha mga sinaligan hu paghalad ta daw maahà kaw kandan.” Su daw pa sidan
tagdiyà nangaulian en sidan.
15 Sa sabuwa kandan su maahà din ha naulian en luminikù dà diyà ki Jesus
daw kuminulahì ha tagdayè hu Dios.
16 Luminuhud haena duun hu atubangan hi Jesus daw migpasalamat.
Saena ha etaw kenà Judio ba taga-Samaria.
17 Ininsaan haena hi Jesus hu “Dì ba sampulù kaw man sa nangaulian?
Hindu en diay su siyam ha mga duma nu?
18 Imbà iyan ka dà sa kenà Judio nakalikù dini hu pagdayè hu Dios?”
19 Dayun inikagiyan haena hi Jesus hu “Hipanaw kad ta sa ingkaulii nu
iyan sa pagsalig nu kanak.”

Sa Paglikù Hu Suled Hu Kaet-etawan
(Lucas 17:20-37; Mateo 24:23-28,37-41)

20 Amin panahun ha ininsaan hu mga Fariseo si Jesus ku kan-u agkatuman
sa pagharì hu Dios duun hu kaet-etawan. Tuminubag si Jesus hu “Sa pagharì
hu Dios harì ta agkaahà
21 daw harì haena mabaluy ha magyanaen sa mga etaw hu ‘Taini en’ daw
‘Diyà en’ ta sa pagharì hu Dios duun dà hu gahinawa hu etaw.”
22 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Makauma sa
panahun ha agkabayà kaw gayed ku lumikù a dini siak sa Suled hu Kaet-
etawan ba harì pa haena matuman.
23 Amin asem mag-ikagi hu ‘Diyà en’ daw ‘Taini dà’ ba harì kaw agsunud
kandan.
24 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan sa paglikù ku agkailing hu kilat ha
pakailaw ta tibuuk ha kalibutan daw agkaahà hu alan ha kaet-etawan.
25 Ba sa harì pa haena makauma amin pa madakel ha mga alantusen ku
daw pagtameyesen a hu mga etaw.
26 “Sa paglikù ku asem siak sa Suled hu Kaet-etawan mailing hu panahun
hi Noe
27 ha sa mga etaw bà dà tagkaenà daw tag-inumà daw namangasawa
hangtud en ha sumineled si Noe duun ku arka. Dayun piglenepan sa tibuuk
ha kalibutan aman alan sidan nangalemes.
28 “Iling daan hu panahun hi Lot ha sa mga etaw migkaenà daw mig-
inumà, namalit daw migbabaligyà, namamula daw migbabalay.
29 Ba su umawà en si Lot diyà ta Sodoma sa alan ha mga etaw nahulugan
hu hapuy daw asupri aman nangamatay sidan.
30 “Iling taena sa paglikù ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.
31 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta atep ta balay dan harì
en lumugnà hu pagtimù hu mga butang dan, daw sa diyà ta uma harì en daan
umulì.
32 Henhenaa nuy sa asawa hi Lot sa luminingì.
33 Bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena
ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha
hurà din katapusan.

34 Ikagiyen ku inyu ha duun asem taena ha panahun ku amin daruwa ha
taghumbà matimù sa sabuwa ba sa sabuwa makatabun.
35 Iling daan hu daruwa ha bahi ha tagpanggaling matimù sa sabuwa ba
sa sabuwa makatabun.
36 Ku amin daruwa ha maama diyà ta uma sa sabuwa matimù ba sa
sabuwa makatabun."
37 Ininsaan dan si Jesus hu "Ginuu, hindu haini agkahitabù?"
Tuminubag si Jesus ha "Ku hindu duun sa mga minatay duun daan tag-
amul-amul sa mga wakwak."

18

Sa Hangyù Hu Bahi Ha Balu

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din taini ha pananglitan ta daw
matun-an dan ha kinahanglan gayed ha harì sidan magluya hu pag-ampù.
2 "Duun hu sabuwa ha banuwa amin maghuhukum ha hurà din kahaldek
hu Dios daw hurà din daan agtahuran ha etaw.
3 Amin daan diyà balu ha bahi ha taglikù-likù diyà ta kandin hu paghangyù
ha 'Buligi a ikaw ta amin agsabà kanak.'
4 "Su anay saena ha maghuhukum hurà gayed magpaliliman. Ba su
malugay en nakahenà-henà hu 'Bisan pa ku harì a agkahaldek hu Dios daw
hurà ku daan agtahuran ha etaw
5 ba tumenged ta saini ha balu ha bahi sigi dà tagsamuk-samuk kanak
buligan kud en ta daw harì makaglikù-likù dini.' "
6 Dayun uminikagi si Jesus hu "Henhenaa nuy sa inikagi taena ha
maghuhukum bisan ku kenà haena matareng ha etaw.
7 Harì ba buligan gayed hu Dios sa mga pinilì din ha sigi dà tag-ampù aldaw
daw ku daleman? Magyawatà ba haena hu pagbulig din?
8 Ikagiyen ku inyu ha sagunà din dà gayed sidan buligan. Ba asem ku
lumikù a dini ta kalibutan siak sa Suled hu Kaet-etawan amin pa ba gid
sumalig kanak?"

Sa Pag-ampù Hu Fariseo Daw Hu Manunukut Hu Buhis

9 Inikagi pa hi Jesus haini ha pananglitan taena ha mga etaw ha tagsalig
hu pagkamatareng dan ba agpakaminus hu duma ha mga etaw.
10 "Amin daruwa ha etaw ha duminuun ku Timplo hu pag-ampù, sa
sabuwa Fariseo daw sa sabuwa manunukut hu buhis.
11 Saena ha Fariseo mig-ampù ha tagyanaen 'Dios ha Magbabayà hu alan,
tagpasalamatan ku ikaw ta harì a agkailing hu duma ha mga etaw ha
agpanlimbung daw kenà matareng daw mananapaw, daw kenà a daan iling
taini ha manunukut hu buhis.
12 Kadaruwa a salang hu pagkaen duun hu nangkasimana daw ig-ila ku
daan sa ikasampulù hu alan ha agkatimù ku.'
13 "Ba su manunukut hu buhis diyà dà tuminiyadeg ta suyuk. Dumin-
unghuy ta agkaguul gayed hu mga salà din daw mig-ampù ha tagyanaen
'Dios ha Magbabayà hu alan, kahid-uwi a ikaw sa makasasalà.'
14 "Ikagiyen ku inyu ha saini uminulì ha napasaylu en sa mga salà din dì
taena ha Fariseo. Ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha
tagpaubus igpatangkaw."

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà
(Lucas 18:15-17; Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Amin mga etaw diyà ha mig-uwit hu tungkay pa atiyuay ha mga batà
ta daw madampà hi Jesus. Su maahà haena hu mga tinun-an din binaldeng
dan sidan.
16 Ba si Jesus minikagi hu “Ipaubay dini ta kanak sa mga batà daw harì nuy
sidan agbaldenga, ta sa mga etaw ha iling taini ha mga batà iyan tagharian
hu Dios.
17 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa harì agkabayà ha pagharian hu
Dios iling hu pagtuu taini ha batà saena harì pagharian hu Dios.”

Sa Sapian Ha Punuan
(Lucas 18:18-30; Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Amin punuan hu mga Judio ha nanginginsà ki Jesus hu “Maayad ha
Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten ku ta daw mailahan a hu
kinabuhì ha hurà din katapusan?”
19 Tuminubag si Jesus hu “Imbà a ikaw umawa ha maayad? Hurà gayed
maayad ba iyan dà sa Dios.
20 Natun-an nud sa Kasuguan hu Dios ha tagyanaen ‘Harì ka manapaw
daw harì ka mangimatay, harì ka daan manakaw daw harì ka magbutang-
butang daw tahura daan sa mga laas nu.’ ”
21 Minikagi haena sa etaw hu “Binuhat kud en hayana sugud dà su atiyuay
a pa.”
22 Su mapaliman haena hi Jesus inikagiyan din hu “Amin pa gayed sabuwa
ha hurà nu kabuhat. Ipamaligyà sa alan ha mga butang nu dayun sa halin
taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw magsapian ka diyà ta langit.
Ku mapengahan nu haini lumikù ka dini daw sunud ka kanak.”
23 Su mapaliman ku punuan su inikagi hi Jesus naguul gayed haena ta
madakel tungkay sa mga katigayunan din.
24 Uminahà si Jesus diyà ta kandin daw ikagi hu “Malegen tungkay ha
maharian hu Dios sa etaw ha sapian.
25 Malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu hu dagum dì hu sapian
ha maharian hu Dios.”
26 Su mapaliman haena hu mga etaw nanginginsà sidan hu “Sin-u dà diay
sa mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”
27 Tuminubag si Jesus hu “Sa harì agkabaluy hu etaw agkahimu hu Dios.”
28 Minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Inawaan day sa alan ta daw maka-
sunud kay ikaw.”
29 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan
sin-u sa inawaan din sa balay din, sa asawa din daw sa mga suled din, sa mga
laas din daw sa mga batà din tumenged ta tagharian hu Dios,
30 bisan iman ha panahun makadawat en gayed hu madakel pa dì taena
ha inawaan din daw amin din daan kinabuhì ha hurà din katapusan.”

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Lucas 18:31-34; Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Tinabis hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi hu “Tagdiyà kuy en
iman ta Jerusalem daw diyà matuman sa alan ha insulat hu mga propita ha
maul-ulahan ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.
32 Itugyan a duun hu kenà mga Judio ha magtameyes kanak. Pagagayhaan
a daw ileban a daan kandan,
33 lagkutan a dayun himatayan a kandan. Ba duun hu ikatulu ha aldaw
mabanhaw a dà.”

34 Hurà gayed kasabut hu mga tinun-an din haena sa inikagi hi Jesus ta sa
kahulugan taena nakalilung diyà ta kandan aman hurà dan katun-i ku inu
sa tagsubayen din.

Sa Pagbulung Hu Buta
(Lucas 18:35-43; Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 Su ubay en si Jesus diyà ta Jerico amin buta ha tagpinuu diyà ta kilid ta
dalan ha tagpakilimus.
36 Su mapaliman din sa madakel ha mga etaw ha aglabay diyà ta kandin
nanginginsà haena ku inu sa magulub.
37 Inikagiyan dan hu "Ag-agi en dini si Jesus ha taga-Nazaret."
38 Aman nangulahì su buta hu "Jesus ha Kaliwat hi David, kahid-uwi a
ikaw."
39 Binaldeng taena ha tag-una ta igpahagteng dan ngaay, ba bà dà nasì
kadaging sa pangulahì din ha tagyanaen "Sikaw sa Kaliwat hi David, kahid-
uwi a man ikaw."
40 Aman tuminaleen en si Jesus daw sugù ha uwiten su buta diyà ta kandin.
Su makaubay en su buta diyà ki Jesus ininsaan din haena hu
41 "Inu man sa agkabayaan nu ha buhaten ku diyan ta ikaw?"
Tuminubag su buta hu "Ginuu, makaindan a ngaay."
42 Minikagi si Jesus diyà ta kandin hu "Makaindan kad ta sa ingkaulii nu
iyan sa pagsalig nu kanak."
43 Aman sagunà nakaindan daw duma ki Jesus ha tagdayè hu Dios. Su
maahà haena hu mga etaw dinayè dan daan sa Dios.

19

Sa Paghinulsul Hi Zakeos

1 Su taghipanaw si Jesus nakaagi diyà ta Jerico.
2 Amin sapian diyà ha agalen hu mga manunukut hu buhis ha tagn-
garanan ki Zakeos.
3 Agkabayaan din gayed ag-ahaa ku agkainu-inu si Jesus ba harì din
agkahimu ta madakel tungkay sa mga etaw daw mababà haena hu kandin.
4 Aman minulalaguy diyà ta unahan daw pamanahik duun hu kayu ha
sikamoro ta daw maahà din si Jesus ta duun taena ag-agi.
5 Su makauma si Jesus diyà ta kandin huminangad haena daw ikagiyi hu
"Zakeos, agpas ka lugnà ta agdiyà a iman ta balay nu."
6 Aman sagunà si Zakeos luminugnà daw malipayen ha duminawat ki
Jesus.
7 Sa alan ha mga etaw ha nakaahà taena migtamudmud ha tagyanaen
"Imbà haini seled duun hu balay hu makasasalà?"
8 Ba huminitindeg si Zakeos daw uminikagi hu "Ginuu, sa liwarà hu mga
katigayunan ku ipan-ila ku iman duun hu mga makaluluuy, daw sa etaw ha
nalimbungan ku su anay hu sabuwa ilikù ku haena diyà ta kandin ha haepat
en."
9 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Iman ha aldaw sikaw daw sa pamilya nu
maluwas en ta iyan kaw laus ha mga kaliwat hi Abraham.
10 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan Lucas 19:4-5 duminini a ta kalibutan hu
pagpan-ahà taena ha nangalaag daw hu pagluwas kandan."

Sa Tatulu Ha Sinaligan
(Lucas 19:11-27; Mateo 25:14-30)

11 Su tagpaliliman pa sa mga etaw inikagiyan sidan hi Jesus taini ha
pananglitan ta duun taena ubay en sidan diyà ta Jerusalem daw abi dan ha
sagunà en magharì sa Dios.
12 Minikagi si Jesus hu "Amin harianen ha etaw ha duminuun hu madiyù
ha banuwa ta daw mailahan diyà hu gahem hu pagkaharì.
13 Su hurà pa haena hipanaw inamul-amul din sa sampulù ha sinaligan
din daw ilahi hu tigsampulù ha salapì. Inikagiyan din sidan ha 'Ipatigayun
nuy haini taman ha makaulì a.'
14 "Ba amin mga sakup din ha agsabà kandin aman su humipanaw haena
pinalupugan dan hu mga sinugù sa tag-ila kandin hu gahem hu pagkaharì
ta daw maikagiyan ha harì dan haena agkabayaan sa etaw ku iyan magharì
kandan.
15 "Ba bisan pa taena su etaw nailahan gayed hu gahem hu pagkaharì
dayun uminulì.
"Su makaulì en haena impaatubang din sa pigpan-ilahan din hu salapì ta
daw masusi din ku pila en sa ganansiya.
16 "Su sabuwa uminubay diyà ta kandin daw ikagi ha 'Su in-ila nu kanak
ha sampulù ha salapì nakaganansiya hu nanggatus.'
17 "Inikagiyan din haena hu 'Maayad gayed tungkay sa binuhat nu. Tu-
menged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ha salapì buhaten ku ikaw ha pangulu
hu sampulù ha banuwa.'
18 "Uminubay daan su ikaduwa ha kagi din 'Su in-ila nu kanak ha sampulù
ha salapì nakaganansiya hu kalimahan.'
19 "Inikagiyan taena ha harì hu 'Iyan ka daan pangulu hu lalima ha
banuwa.'
20 "Dayun uminubay daan diyà ta kandin su sabuwa ha kagi din 'Taini dà
su salapì nu ta bà ku dà binungkusi hu panyù daw iheles.
21 Nahaldek a ikaw tumenged ta manlulupig ka ha etaw ta agtimuen nu sa
kenà ikaw daw aglegtayen nu daan sa kenà ikaw ha insawed.'
22 "Inikagiyan din haena ha 'Buang-buang ka gayed ha sinaligan. Iman
sa lalang nu iyan maghukum ikaw hu silut ta natun-an nud man diay ha
manlulupig a ha etaw ta agtimuen ku sa kenà kanak daw aglegtayen ku daan
sa kenà kanak ha insawed.
23 Imbà nu man hurà ibangku hayana sa salapì ku ta daw maisaban ku
lumikù a?'
24 "Dayun inikagiyan din haena sa tagtiyadeg diyà ta ubay din hu 'Timua
nu hayana sa salapì diyan ta kandin daw iila duun taena ha nakatimù hu
nanggatus.'
25 "Ba uminikagi sidan hu 'Madakel en man sa kandin ha salapì.'
26 "Tuminubag haena hu 'Ikagiyen ku inyu ha sa etaw ha amin en kandin
mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba saena ha hurà din en hu kandin
bisan su iyan-iyan din dà timuen pa gayed haena diyà ta kandin.
27 Ba sa mga sakup ku ha migsabà kanak daw harì agkabayà ha iyan a
magharì kandan uwita dini ta atubangan ku daw panhimatayi.' "

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Lucas 19:28-40; Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Su makapenga si Jesus mag-ikagi duminayun hu paghipanaw payanaen
ta Jerusalem.
29 Su ubay en diyà ta Betpage daw ta Betania diyà ta Buntud ta Olibo sinugù
hi Jesus sa daruwa ha tinun-an din

30 ha tagyanaen "Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw
diyà maahà nuy sa intagkes ha nati hu asno ha harì pa gayed agkalulanan.
Hukada nuy daw tuyuka dini.
31 Ku amin manginginsà inyu hu 'Imbà nuy hayana agtimua?' ikagiya nuy
ha 'Agkinahanglanen haini hu Ginuu.' "
32 Dayun huminipanaw haena sa sinugù daw natuman gayed sa alan ha
inikagi hi Jesus.
33 Su taghukaden dan en sa hiket taena ha nati hu asno nanginginsà su
tag-iya hu "Imbà nuy aghukada sa hiket tayan ha nati hu asno?"
34 Ba tuminubag sidan hu "Agkinahanglanen haini hu Ginuu."
35 Tinuyuk dan su nati hu asno diyà ki Jesus daw binalhenan dan haena
hu mga bisti dan dayun impalulan dan si Jesus duun.
36 Su tagdiyà en si Jesus ta Jerusalem binukladan hu mga etaw hu mga bisti
dan sa dalan ha ag-agiyan hi Jesus.
37 Su tagtubang en say Jesus diyà ta Buntud ta Olibo sa mga etaw ha
sumusunud din nangalipay, aman nangulahì sidan hu pagdayè hu Dios
tumenged hu mga belenganen ha naahà dan ha binuhat hi Jesus hu kagi dan
38 "Panalanginan gayed sa Harì ha nakauma ha sinugù hu Dios. Malinawen
iman sa pagdapità hu Dios daw hu mga etaw aman dayeen gayed sa
Dios diyà ta langit."
39 Amin diyà duma ha mga Fariseo ha minikagi diyà ki Jesus hu "Ma-
nunudlù, baldenga hayan sa mga sumusunud nu."
40 Ba tinubag sidan hi Jesus hu "Ikagiyen ku inyu ha ku harì mag-ikagi sa
mga etaw iyan en haini sa mga batu magdayè kanak."

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem

41 Su matan-aw hi Jesus sa banuwa ta Jerusalem inagalaan din haena
42 ha tagyanaen "Maayad ngaay ku matun-an nuy sa paagi ha magmali-
nawen kaw ba iman nakalilung haena inyu.
43 Makauma sa panahun ha libutan kaw hu mga kuntra nuy daw hurà en
inyu makapulaguy.
44 Panhimatayan kaw kandan daw sa mga batà nuy daw pandaeten dan sa
alan ha mga balay nuy tumenged ta hurà nuy kakilala sa Ginuu ha migdini
hu pagluwas inyu."

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Lucas 19:45-48; Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw pan-abuga sa mga tagbabaligyà
diyà.
46 Inikagiyan din sidan hu "Nakasulat en sa lalang hu Dios ha tagyanaen
'Sa Timplo ku iyan alampuanan.' Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga
tulisan."
47 Si Jesus aldaw-aldaw migtudlù duun hu Timplo. Ba sa mga labaw ha
sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa duma
ha mga punuan nan-ahà hu paagi ha mapatay dan si Jesus,
48 ba harì dan pa haena agkahimu ta sa mga etaw agkabayà-bayà gayed
tagpaliliman hu pagtudlù din.

20

Sa Katenged Hi Jesus
(Lucas 20:1-8; Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Amin aldaw ha su tagpanudlù si Jesus diyà ta Timplo mahitenged hu Maayad ha Tultulanen sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan duma hu mga magulang duminiyà ta kandin
2 daw panginginsà hu “Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu kagahem hu pagbuhat taena?”
3 Ba tinubag sidan hi Jesus hu “Ag-insaan ku daan inyu.
4 Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu pagbautismu? Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?”
5 Miglalang-lalang sidan ha “Ku kagi taw iman ha iyan sa Dios insaan kuy kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan.
6 Ba ku ikagiyen taw daan ha etaw dà batuwen kuy taini ha mga etaw ta tuminuu gayed sidan ha propita si Juan.”
7 Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa “Hanaw ta ku hindu napuun sa kagahem din.”
8 Minikagi si Jesus ha “Ku iyan hayana harì ku daan inyu ag-ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena.”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan
(Lucas 20:9-18; Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

9 Inikagiyan hi Jesus sa mga etaw taini ha pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha amin din uma ha pinamulahan hu paras dayun pinaalimahan din hu mga sinaligan daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa hu nalugay ha panahun.
10 Su bungahan en su paras sinugù din sa sabuwa ha suluguen duun ku mga sinaligan din ha tag-alima hu parasan ta daw matimù taena sa kandin ha bahin. Ba su sinugù din bà dà binunali ku mga sinaligan daw ipaulì ha hurà din uwiten.
11 Aman sinugù din dà paman sa lain ha suluguen ba bà dan dà daan haena binunali daw pagagayhai dayun ipaulì ha hurà din uwiten.
12 Impalupug ku tag-iya ku uma sa ikatulu ha suluguen ba bà dan dà daan haena binugel daw abuga diyà ta guwà.
13 “Dayun su tag-iya ku parasan nakahenà-henà hu ‘Inu gid sa buhaten ku? Ay, iyan en diay haini. Suguen ku sa pinalanggà ku ha batà ta tahuran dan gayed haini.’
14 “Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang sidan hu kagi dan ‘Iyan en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta daw maangken taw en haini sa parasan.’
15 Aman inabug dan diyà ta guwà daw himatayi.
“Inu man sa buhaten taena ha tag-iya duun ku mga sinaligan din?
16 Elegan din gayed sidan daw panhimatayi daan dayun su parasan paalimahan din hu lain ha mga sinaligan.”
Su mapaliman haena hu mga etaw minikagi sidan hu “Harì ngaay hayana mahitabù.”
17 Ba uminahà si Jesus diyà ta kandan daw nanginginsà ha “Ku iyan hayan inu diay sa kahulugan hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
‘Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà din pulus iyan man diay mahinengdanen ta iyan pakapalig-en hu balay.’
18 Saena ha makadaghà duun taini ha batu magebà gayed, daw saena daan ha mahulugan taini ha batu mabekbek gayed.”

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Lucas 20:19-26; Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

19 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga labaw ha sinaligan hu
paghalad nan-ahà hu paagi ha madakep dan en gayed si Jesus ta natun-an
dan ha iyan sidan tagsubayen ku pananglitan din, ba nahaldek daan sidan
hu mga etaw.
20 Binantayan dan haena daw amin daan sinaligan ha iyan maniid hu pag-
panginginsà ki Jesus ta tag-angat sidan ha amin din maikagi ha ikasumbung
dan kandin ta daw makatugyan dan en si Jesus duun hu gubernador.
21 Aman inikagiyan ku tagpaniid si Jesus hu "Manunudlù, natun-an day
ha laus sa alan ha tag-ikagiyen nu. Hurà nu daan igpalabi daw iyan nu dà
tigtudlù sa kamatuuran mahitenged hu Dios.
22 Aman ikagiyi kay ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha magbayad kuy
hu buhis diyà ki Cesar."
23 Ba natun-an hi Jesus ha bà dan dà aglimbungi aman inikagiyan din
sidan hu
24 "Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad nuy hu buhis. Sin-u ha weleng daw
ngaran sa nakaugsak duun taini ha salapì?"
Tuminubag sidan hu "Iyan si Cesar sa Harì ta Roma."
25 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku kandin diay haini kinahanglan
ha iila nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy daan duun hu Dios sa kandin
ha bahin."
26 Saena ha tagpaniid ki Jesus hurà gayed makaahà hu katarengan ha
makasumbung dan tumenged hu inikagi din duun hu kaet-etawan. Nanga-
beleng sidan hu mga tubag hi Jesus aman bà dà sidan nakaghagteng.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Lucas 20:27-40; Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha mga etawa harì agtuu
ha mabanhaw sa etaw
28 aman inikagiyan dan si Jesus hu "Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises
tagyanaen 'Ku matay sa maama ba hurà pa sidan pamatà ki Asawa din
kinahanglan ha sa suled taena ha maama asawahen din su bahi ha nabalu
ta daw ku magbatà sidan kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.'
29 Su anay amin dini pitu ha migsusuled ha pulus maama. Sa kamagulan-
gan kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà na minatay en.
30-31 Aman inasawa ku manghud din su bahi ha nabalu ba saena ha
maama hurà en daan sidan pamatà na minatay en daan hangtud ha su
migsusuled alan nakaasawa ku bahi ba alan daan minatay.
32 Dayun minatay daan su bahi.
33 Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha asawa ku bahi
sa pulus en man nakaasawa kandin su pitu ha migsusuled?"
34 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Sa mga etaw iman taini ha panahun
tagpangasawa daw tagpaasawa,
35 ba saena ha ag-isipen hu Dios ha angayan ha mabanhaw asem daw
magtimà diyà ta langit harì en tag-aasawa
36 ta mailing en sidan hu mga balinsuguen hu Dios daw mga batà en daan
sidan hu Dios ha nabanhaw aman harì en sidan matay.
37 Mahitenged hu pagkabanhaw taena ha mga minatay bisan ganì si
Moises migsulat hu inikagi kandin hu Dios duun ku tagkalegdeg ha sampinit
ha tagyanaen 'Iyan a Dios ha tagsimbahen hi Abraham daw hi Isaac daw hi
Jacob.'

38 Kenà haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay ta duun hu
Dios bubuhay sa alan.”
39 Amin mga manunudlù hu Kasuguan ha minikagi hu “Manunudlù,
maayad gayed sa tubag nu.”
40 Inikagi dan haena ta hurà en kandan nakaamel hu pagpanginginsà
kandin.

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David
(Lucas 20:41-44; Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Ininsaan hi Jesus su mga manunudlù hu Kasuguan hu “Imbà agkaikagi
hu mga etaw ha su Mesiyas iyan kaliwat hi David?
42 Ta si David migsulat duun hu mga Salmo ha tagyanaen
‘Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha “Dini ka pinuu ta kawanan ku
43 hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra nu.” ’
44 Ku inikagi hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat din dà paman
haena ha kaliwat?”

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Lucas 20:45-47; Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

45 Su tagpaliliman pa sa mga etaw inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din
hu
46 “Magbantay kaw taena ha mga manunudlù hu Kasuguan. Tagpaaluahà
sidan pinaagi hu mga pinaksuy dan ha magayad daw agkalipay sidan ku
tahuran hu mga etaw duun hu baligyaanan. Ku diyà sidan ta simbahan iyan
dan agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà, daw ku duun sidan hu taggastu
agkabayaan dan daan ha iyan sidan una igpakaen.
47 Aglupigan dan daan sa mga balu ha bahi daw ag-agawen dan sa mga
katigayunan taena, dayun agtambunan dan sa madaet ha mga buhat dan
pinaagi hu pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa silut
kandan.”

21

Sa Halad Hu Balu Ha Bahi
(Lucas 21:1-4; Marcos 12:41-44)

1 Su diyà si Jesus ta Timplo naahà din sa mga sapian ha mighulug hu halad
dan ha salapì duun hu talaguay diyà.
2 Amin daan naahà din ha balu ha bahi ha makaluluuy saena mighulug hu
halad din ba daruwa dà ha sintabos.
3 Minikagi si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa in-ila taini
ha balu ha bahi labaw pa dì hu inhalad taena ha duma.
4 Ta sa inhalad dan subra dà hu mga katigayunan dan ba saini ha balu
bisan ku tungkay makaluluuy ba in-ila din sa iyan-iyan dà ha salapì din.”

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Lucas 21:5-24; Mateo 24:1-28; Marcos 13:1-23)

5 Amin mga duma hi Jesus ha migdayè hu mga dayan-dayan ku Timplo
ta binuhat haena pinaagi hu mga mahalen ha batu daw duma pa ha mga
dayan-dayan ha inhalad hu mga etaw duun hu Dios. Ba inikagiyan sidan hi
Jesus hu
6 “Makauma gayed sa panahun ha sa agkaahà nuy iman duun taini
mangadaet ta sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa ha harì
matempag.”
7 Ininsaan dan haena hu “Manunudlù, kan-u haena agkatuman daw inu
sa mga timaan ha madani en haena matuman?”

8 Tuminubag si Jesus hu "Magbantay kaw ta daw harì kaw malimbungan
hu bisan sin-u ta madakel asem sa makadini ha mag-ikagi hu 'Iyan a su
Mesiyas' daw mag-ikagi daan ha 'Ubay en sa katapusan hu panahun.' Ba harì
kaw gayed agsunud kandan.
9 Ku mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga kagubut harì kaw
agkahaldek. Kinahanglan ha mahitabù haena ba kenà pa iyan katapusan
hu panahun."
10 Dayun minikagi si Jesus diyà ta kandan hu "Magsasabà sa mga nasud
daw sa mga ginharian.
11 Maglinug hu mabis-ay daw makauma daan sa kauhul daw sa mga dalu
ha pakapatay duun hu migkalain-lain ha lugar, daw amin daan maahà diyà
ta langit ha pinakahaluhaldek ha mga timaan.
12 "Ba sa harì pa haena mahitabù dakepen kaw daw pasipalahan kaw.
Itugyan kaw daan kandan duun hu maghukum inyu duun hu mga simbahan
daw mapurisu kaw. Ipaatubang kaw daan duun hu mga harì daw hu mga
gubernador tumenged hu pagtuu nuy kanak.
13 Ba iyan haena paagi ha matultul a inyu diyà ta kandan.
14 Harì kaw agkasamuk ku in-inuwen nuy pagpangatarengan
15 ta agtudluan ku asem inyu hu ipanubag nuy daw ag-ilahan ku inyu hu
katatau ta daw harì kaw madaeg hu mga kuntra nuy.
16 Bisan sa mga laas nuy daw sa mga suled nuy, sa mga kadumahan
nuy daw sa mga amigu nuy itugyan kaw kandan daw sa duma daan inyu
himatayan dan.
17 Kuntrahen kaw hu kaet-etawan tumenged kanak.
18 Bisan pa ku mahitabù haena ba hurà gayed maalat ha bisan nangkale-
gas ha buhuk diyan ta ulu nuy.
19 Ku harì kaw umendà hu pagtuu nuy mailahan kaw hu kinabuhì ha hurà
din katapusan.
20 "Ku maahà nuy asem ha sa Jerusalem paglibutan en hu mga sundalu
matun-an nuy dayun ha laus en haena madaetan.
21 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta Judea mamamulaguy
duun hu bubungan, sa mga etaw dini ta Jerusalem gumuwà duun taini daw
saena ha duun hu ubayà ha mga banuwa harì sumeled dini ta Jerusalem.
22 Ta iyan en haini panahun ha silutan hu Dios sa mga kaet-etawan ta daw
matuman sa insulat ha lalang din.
23 Pinakahaluhid-u gayed sa mga agkangabedes daw saena ha amin din pa
igpasusu duun taena ha panahun. Malegen gayed sa alantusen ta sa silut hu
Dios makauma duun hu alan ha kaet-etawan.
24 Sa duma mangamatay pinaagi hu magalang daw sa duma mabihag
duun hu mga madiyù ha nasud. Sa Jerusalem takunaan hu kenà mga Judio
taman ha mauma sa panahun ha matuman sa tagnà mahitenged kandan.

Sa Paglikù Hi Jesus
(Lucas 21:25-33; Mateo 24:29-44; Marcos 13:24-37)

25 "Amin asem mga timaan ha belenganen duun hu aldaw daw hu bulan
daw hu mga bituen. Mangahaldek gayed sa kaet-etawan dini ta kalibutan ta
mapaliman dan sa dagulus ta dagat daw hu mga baled.
26 Sa mga etaw luyahan gayed hu kahaldek dan ku inu sa mahitabù ta
kalibutan ta mahuyung sa kalangitan.
27 Duun asem taena siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a ha magbulus
diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag daw maahà daan sa pagk-
agamhanan ku.

28 Ku magsugud en asem haena harì kaw agkahaldek ta ubay en sa paglibri
inyu hu Dios.”
29 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen
“Ahaa nuy sa mga kayu iling hu igira.
30 Ku lumabung en haena agkatun-an nuy ha madani en sa gulabung.
31 Iling daan taena ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi
ku inyu matun-an nuy ha ubay en sa pagharì hu Dios.
32 “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì pa alan matay sa mga etaw
maamin en haena matuman.
33 Mahanaw pa sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed
mahanaw.
34 “Magbantay kaw gayed ha harì kaw bà dà kasamuk hu pagtimà nuy
duun taini ha kalibutan daw harì kaw bà dà magpasibelengà ta tigkan
makauma sa Aldaw hu Paghukum iling hu lit-ag.
35 Saena makauma gayed duun hu alan ha kaet-etawan ha tagtimà dini ta
kalibutan.
36 Aman magbantay kaw gayed daw sigi kaw dà mag-ampù ta daw harì
kaw luyahan ku makauma en sa mga hitabù daw harì kaw magayhaan duun
hu atubangan ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.”
37 Aldaw-aldaw nanudlù si Jesus duun ku Timplo. Ku daleman agdiyà ta
Buntud ta Olibo hu pagtiduga
38 daw agselem dà sa mga etaw agdiyà ta Timplo hu pagpaliliman kandin.

22

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Lucas 22:1-6; Mateo 26:1-5,14-16; Marcos 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53)

1 Su ubay en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà duun
Igpatulin daw Aldaw daan hu Paglabay
2 sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu
Kasuguan nan-ahà hu paagi ha mapatay dan si Jesus ta agkahaldek sidan
hu mga etaw.
3 Dayun si Judas ha tagngaranan daan ki Iscariote ha sabuwa duun ku
sampulù daw daruwa ha mga tinun-an hi Jesus inulinan hi Satanas.
4 Aman duminuun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga
kapitan hu bantay taena ha Timplo daw nakiglalang ku in-inuwen din
paglimbung ki Jesus.
5 Nangabayà-bayà gayed sidan daw migsasabut ha ag-ilahan dan si Judas
hu salapì.
6 Uminuyun daan si Judas dayun nan-ahà hu paagi ha makatugyan din si
Jesus diyà ta kandan ha harì matun-an hu mga etaw.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din
(Lucas 22:7-13; Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30)

7 Nakauma sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà
Duun Igpatulin ha iyan daan panahun hu paghalad hu nati ha karniro hu
pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay.
8 Aman si Pedro daw si Juan sinugù hi Jesus hu kagi din “Dumiyà kaw daw
andama sa igpanihapun taw hu pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay.”
9 Nanginginsà sidan ki Jesus hu “Hindu sa agkabayaan nu ha elegan day
hu pagpangandam taena?”

10 Tuminubag si Jesus ha “Dumiyà kaw ta banuwa daw ku masal-aw nuy
sa etaw ha tag-uwit hu bangà ha tinaguan hu wahig, lumupug kaw kandin
duun hu balay ha agseledan din.
11 Dayun ikagiyi sa tagibalay hu ‘Sa Manunudlù agpanginginsà ku hindu
duun tag-amul-amul hu pagpakigsalu hu mga tinun-an din ta tagsaulug.’
12 Ipaahà din dayun inyu sa maluag ha kwarto diyà ta latun taena ha balay
din ha inandaman en hu mga galamiten hu pagkaen na duun kaw taena
pangandam.”
13 Duminiyà haena sa mga tinun-an daw natuman gayed sa alan ha inikagi
hi Jesus. Aman nangandam sidan hu pagkaen taena ha pagsaulug.

Sa Panihapun Hu Ginuu
(Lucas 22:14-23; Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25)

14 Su mapengahan en haena mininuu si Jesus daw sa mga tinun-an din hu
pagkaen.
15 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Agkabayà a gayed pakigsalu inyu
taini ha pagsaulug sa harì a pa mag-antus
16 ta ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab agkaen taini ku buhaten dà
duun hu tagharian hu Dios.”
17 Tuminimù si Jesus hu tasa daw ampui dayun inikagiyan din sidan hu
“Bahina nuy haini
18 ta ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum hu binu ku magharì
en sa Dios.”
19 Tinimù din su supas daw ampui, dayun pinangebing din haena daw
ipan-ila kandan ha tagyanaen “Iyan en haini lawa ku ha ighalad para inyu.
Kan-a nuy haini daw sigi nuy dà pagbuhaten hu paghenà-henà kanak.”
20 Su makapenga sidan kumaen in-ila din kandan su tasa daw ikagi hu
“Iyan en haini langesa ku ha igpamalas hu mga salà nuy ha iyan timaan hu
bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan.
21 “Sa etaw ha maglimbung kanak dini en iman ta kanuy.
22 Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay a gayed sumalà hu katuyuan hu
Dios ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung kanak.”
23 Dayun migpainsaay sidan ku sin-u kandan sa maglimbung kandin.

Sa Labaw

24 Migsawalà su mga tinun-an hi Jesus ku sin-u kandan sa labaw.
25 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Natun-an nuy en ha sa mga harì hu kenà
mga Judio iyan tagbayà hu mga sakup dan, daw sa mga pangulu agkabayà
ku dayeen ha iyan nakabulig hu mga sakup dan.
26 Ba saena harì mahimu diyan ta inyu ta kinahanglan ha sa labaw inyu
iyan sa iling hu kinamanghuran daw sa agkabayà ha mabuhat ha agalen
iyan sa iling hu suluguen hu alan.
27 Sin-u man sa labaw? Iyan ba sa bà dà agpinuu daw kaen daw ku iyan ba
sa tagtangel? Iyan gayed sa agpinuu daw kaen. Ba siak iling a hu suluguen
nuy.
28 Iyan kaw gayed mga duma ku duun hu alan ha mga alantusen.
29 Aman iling ha sinaligan a hu Dios ha Amay ku hu pagharì agsaligan ku
daan inyu hu pagharì.
30 Ku magharì a asem makigsalu kaw kanak daw paharian ku inyu sa
sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel.”

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
(Lucas 22:31-34; Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Si Simon Pedro inikagiyan hi Jesus hu “Magpaliliman ka, Simon. Tinugutan en hu Dios si Satanas ha sulayen kaw kandin ta daw maahà ku iling dà ba hu ukap sa pagtuu nuy.
32 Ba inampuan ku ikaw, Pedro, ha sa pagsalig nu harì maawà. Ku magligen en sa pagtuu nu ipalig-en daan sa pagtuu hu mga duma nu.”
33 Dayun tuminubag si Pedro hu “Ginuu, andam ad en hu pagduma ikaw diyà ta purisuwan daw bisan pa duun hu kamatayen.”
34 Ba tinubag hi Jesus hu “Pedro, ikagiyen ku ikaw ha kanina ku harì pa managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”

Sa Panugun Duun Hu Mga Tinun-an

35 Ininsaan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Su suguen ku inyu su anay kaw humipanaw ha harì kaw mag-uwit hu salapì, hu lutù daw hu mga ilisan nuy na miglised kaw ba?”
Tuminubag sidan ha “Hurà.”
36 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Iman ha panahun ku amin nuy salapì daw ilisan uwita nuy haena, daw ku hurà nuy ispada ibaligyà sa duma ha bisti nuy daw palit kaw hu ispada.
37 Ta ikagiyen ku inyu ha matuman gayed sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Ag-isipen haena ha masinupaken daan.’ Sa alan ha intagnà mahitenged kanak tagkatuman en.”
38 Uminikagi su mga tinun-an din hu “Ginuu, taini en su daruwa ha ispada.”
Tuminubag daan si Jesus ha “Hustu en hayan.”

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Buntud Ta Olibo
(Lucas 22:39-46; Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

39 Duminiyà si Jesus ta Buntud ta Olibo ta iyan din haena naanadan daw luminupug kandin sa mga tinun-an din.
40 Su makauma sidan diyà minikagi si Jesus hu “Mag-ampù kaw ta daw harì kaw madaeg hu panulay.”
41 Dayun si Jesus migpadiyù-diyù ta kandan daw luhud ha mig-ampù hu kagi din
42 “Amay ku, ku mabayà ka harì a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak.”
43 Nakauma diyà ta kandin sa balinsuguen hu Dios ha napuun ta langit ha iyan migpabis-ay kandin.
44 Miglugul gayed si Jesus aman ayuwà pa naniguru hu pag-ampù ha namanulù diyà ta bugtà sa ating din ha iling hu langesa.
45 Su makapenga mag-ampù linikuan din sa mga tinun-an din ba naahà din ha tagtidugahà en sidan tumenged hu kalugul dan.
46 Inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw tagtidugahà? Bangun kaw daw mag-ampù ta daw harì kaw madaeg hu panulay.”

Sa Kadakepa Ki Jesus
(Lucas 22:47-53; Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)

47 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma en sa mga etaw ha sa tag-una duun iyan si Judas sa sabuwa duun taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an hi Jesus. Inubayan din dayun si Jesus hu paghadek kandin,
48 ba inikagiyan hi Jesus ha “Judas, pinaagi ba diay hu paghadek sa paglimbung nu hu Suled hu Kaet-etawan?”

49 Su matun-an hu mga tinun-an din ku inu sa maula-ula uminikagi sidan
hu “Ginuu, sumukul kay ba kandan pinaagi taini ha ispada day?”
50 Dayun sa sabuwa kandan tuminigbas hu suluguen ku tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad aman nalapung sa kawanan ha talinga din.
51 Ba si Jesus minikagi hu “Endai en hayan.” Dinampà din dayun sa talinga
taena ha suluguen aman naulian.
52 Inikagiyan hi Jesus su mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw su mga
kapitan hu mga bantay taena ha Timplo daw su mga magulang hu “Pangulu
a ba hu mga tulisan imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal hu
pagdakep kanak?
53 Aldaw-aldaw diyà a ta Timplo daw nanudlù ba hurà a inyu dakepa. Ba
iyan en iman haini natugun ha panahun ha maahà sa gahem hi Satanas.”

Sa Paglimud Hi Pedro
(Lucas 22:54-62; Mateo 26:57-58,69-75; Marcos 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27)

54 Dinakep dan si Jesus daw uwita duun hu balay ku tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad. Si Pedro taglupug kandan ba madiyù dà.
55 Su magtim-un sa mga etaw diyà ta taliwarà ta lama taena ha balay ta
aghidadang sidan uminamul kandan si Pedro.
56 Amin suluguen ha bahi ha nakaahà ki Pedro sa taghidadang.
Pigtengtengan din dayun minikagi hu “Taini sa duma tayà ha dinakep.”
57 Ba miglimud si Pedro hu kagi din “Harì ku agkakilala ku sin-u hayana.”
58 Hurà kalugay naahà si Pedro hu lain ha etaw dayun minikagi ha “Duma
ka daan kandin.”
Ba si Pedro tuminubag hu “Kenà a.”
59 Su maiwas sa nangkauras amin en paman lain ha etaw ha tagyanaen
“Duma gayed haini tayaa ta taga-Galilea man daan.”
60 Si Pedro tuminubag gihapun hu “Harì ku agkatun-an ku inu sa tagsub-
ayen nu.” Ba su kamulu pa tag-ikagi tuminagauk en sa manuk.
61 Luminingì si Jesus daw ahà diyà ki Pedro. Dayun nahenhenaan hi
Pedro sa inikagi hi Jesus kandin ha “Ku harì pa kanina managauk sa manuk
katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”
62 Aman guminuwà si Pedro daw mag-agalaay.

Sa Pagpasipala Ki Jesus
(Lucas 22:63-65; Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

63 Saena ha mga etaw ha tagbantay ki Jesus migtameyes daw migbunal
daan kandin.
64 Binedbed dan sa mata din daw ikagiyi hu “Tagnai ku sin-u kanay sa
migsumbag ikaw.”
65 Madakel pa gayed sa mga madaet ha pinan-ikagi dan ki Jesus ta daw
magayhaan haena.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Lucas 22:66-71; Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Su maselem en sa alan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio ha
iyan sa mga magulang, sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa
mga manunudlù hu Kasuguan mig-amul-amul dayun impaatubang diyà ta
kandan si Jesus.
67 Ininsaan dan haena hu “Ikagiyi kay ku iyan kad ba su Mesiyas.”
Tuminubag si Jesus hu “Bisan ku ikagiyan ku inyu ba harì kaw gayed
tumuu kanak

68 daw ku manginginsà a diyan ta inyu harì kaw daan makatubag.
69 Ba harì malugay siak sa Suled hu Kaet-etawan minuu a duun hu
kawanan taena ha gamhanan ha Dios.”
70 Nanginginsà sidan hu “Iyan kad en ba Batà hu Dios?”
Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nuy.”
71 Dayun minikagi sidan hu “Napaliman taw en sa inikagi din aman hurà
en kinahanglan ha amin pa manistigus.”

23

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Lucas 23:1-5; Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Inuwit si Jesus hu alan ha mga labaw ha punuan diyà ki Pilato.
2 Insumbung dan haena hu kagi dan “Binistiga day en haini sa etaw aman
natun-an day ha migtudlù hu pagsupak hu gubernu ta harì din agtugutan sa
mga etaw ha magbayad hu buhis diyà ki Cesar daw kagi din pa daan ha iyan
en su Mesiyas ha Harì.”
3 Aman ininsaan haena hi Pilato hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”
Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu.”
4 Inikagiyan dayun hi Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw
sa kaet-etawan ha “Hurà ku naahà ha salà taini ha etaw.”
5 Ba bà dà sidan nasì nangatarengan ha tagyanaen “Iyan haini migsina-
muk duun hu mga etaw pinaagi hu pagtudlù din kandan sugud ta Galilea
dayun duun hu mga banuwa ta Judea daw bisan iman dini ta Jerusalem.”

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Herodes

6 Su mapaliman haena hi Pilato nanginginsà ku taga-Galilea si Jesus.
7 Su matun-an din ha si Jesus sakup diay hi Herodes impauwit din diyà ki
Herodes ta diyà daan ta Jerusalem taena ha panahun.
8 Su maahà hi Herodes si Jesus nalipay gayed ta nalugay en ha agkabayaan
din haena ag-ahaa. Napaliman din sa binuhat hi Jesus aman agkabayà daan
ag-ahà hu belenganen.
9 Siniguru din haena bistigaha ba hurà en gayed magtubag si Jesus.
10 Saena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa manunudlù hu
Kasuguan tagtiyadeg diyà ha tagsumbung kandin ha agkangapauk daan.
11 Dayun si Herodes daw sa mga sundalu din migtameyes en daan ki Jesus
daw pinagagayhaan dan. Pininaksuyan dan hu bisti hu harì daw ipalikù
diyà ki Pilato.
12 Duun taena ha aldaw nakag-amigu en si Herodes daw si Pilato ta su anay
migkuntra sidan.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen
(Lucas 23:13-25; Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39 - 19:16)

13 Inamul-amul hi Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa
duma ha mga punuan daw sa kaet-etawan
14 daw inikagiyan din sidan hu “Inuwit nuy haini sa etaw dini ta kanak ha
kagi nuy ha agdasigen din sa mga etaw hu pagsupak hu gubernu. Binistiga
ku haini duun hu atubangan nuy ba hurà ku naahà ha salà din,
15 daw inlikù dà haini hi Herodes dini ta kanak ta hurà din daan naahà ha
salà din ha angayan ha hukuman hu kamatayen.
16 Aman agpalagkutan ku iman daw ipaguwà.”

17 Inikagi haena hi Pilato ta sa naanadan ku agsaulugen sa Aldaw hu
Paglabay iyan sa amin din aglibriyen ha sabuwa ha purisu.
18 Ba nangulahì sa mga etaw hu kagi dan “Pahimatayi hayana ha etaw daw
iyan ipaguwà si Barabas.”
19 Si Barabas napurisu ta sabuwa haena duun hu migbuhat hu kagubut
diyà ta banuwa dayun nakapatay.
20 Iyan ngaay aglibriyen hi Pilato si Jesus aman ininsaan din dà sa mga
etaw ku inu sa kandan ha agkabayaan.
21 Ba bà dà sidan nasì migkulahiay ha tagyanaen “Ilansang hayana duun
hu krus.”
22 Dayun ininsaan din sidan hu ikatulu ha “Imbà nuy igpalansang hayana?
Inu diay sa nabuhat din ha madaet? Ta hurà ku gayed naahà ha salà din ha
angayan ha silutan hu kamatayen. Aman bà ku dà hayana agpalagkuti daw
ipaguwà.”
23 Ba bà dà nasì migkulahiay sa mga etaw ha ilansang gayed si Jesus duun
hu krus hangtud ha nakaghagteng si Pilato.
24 Aman in-ila din kandan sa pinanayù dan.
25 Impaguwà hi Pilato si Barabas sa napurisu ta migbuhat hu kagubut diyà
ta banuwa daw nakapatay, dayun si Jesus intugyan din duun hu mga etaw.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Lucas 23:26-43; Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Su tag-uwiten dan en si Jesus diyà ta guwà taena ha banuwa nasal-aw
dan sa etaw ha taga-Cirene ha tagngaranan ki Simon, dayun pineges dan ha
tiangen din su krus daw lupug ki Jesus.
27 Madakel ha mga etaw sa namanduma kandan daw amin daan mga bahi
ha tag-agalà hu paglugul tumenged kandin.
28 Ba si Jesus luminingì diyà ta kandan daw minikagi hu “Sinyu sa mga
bahi diyan ta Jerusalem, harì a inyu ag-agalai ba iyan nuy agalaan sa inyu
ha kaugalingen daw sa mga batà nuy.
29 Ta makauma sa adagi ha kasamuk ha makaikagi kaw hu ‘Maayad pa
haena sa bahi ha hurà din batà ha tag-alimahan.’
30 Duun asem taena ha panahun ikagiyan hu mga etaw sa mga bubungan
hu ‘Kalunawi kay en.’
31 Ku binuhat dan haini dini ta kanak ha hurà ku salà iyan kaw pa kan harì
dan buhatan taini.”
32 Amin daan daruwa ha masinupaken ha inuwit dan ta daw mahi-
matayan duma ki Jesus.
33 Su makauma sidan duun hu lugar ha tagngaranan hu Tul-an hu Ulu
hu Etaw inlansang dan si Jesus duun hu krus duma hu daruwa ha masin-
upaken, sa sabuwa diyà dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta gibang
din.
34 Dayun mig-ampù si Jesus hu kagi din “Amay ku, pasayluwa sidan ta hurà
dan katun-i sa tagbuhaten dan.” Binahin taena ha mga sundalu sa pinaksuy
hi Jesus pinaagi hu ripa.
35 Madakel ha mga etaw sa tag-ahà ki Jesus ba sa mga punuan migtameyes
kandin hu kagi dan “Aglibriyen din man gid sa duma ha mga etaw aman
ahaen taw ku malibri din ba sa kaugalingen din ta iyan en man gid su
Mesiyas sa Harì ha pinilì hu Dios.”
36 Su mga sundalu migtameyes daan kandin. Impainum dan haena hu
sukà

37 daw ikagiyi ha “Ku Harì ka man hu mga Judio libriya sa kaugalingen
nu.”
38 Sa sampaw ta ulu hi Jesus sinulatan hu “Iyan haini Harì hu mga Judio.”
39 Su sabuwa duun taena ha masinupaken ha inlansang duma kandin
migtameyes daan ha tagyanaen “Kenà ka ba iyan su Mesiyas? Aman libriya
en sa kaugalingen nu daw sikay.”
40 Ba binaldeng haena ku duma din ha masinupaken hu “Harì ka ba diay
agkahaldek hu Dios sa alan kuy man hinukuman hu kamatayen?
41 Sikit sa daruwa angayan ha silutan ta laus ha nakasalà ki ba hurà gayed
salà taini ha duma ta.”
42 Dayun inikagiyan din si Jesus hu “Ginuu, henhenaa a ikaw asem ku
magharì ka.”
43 Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha iman
taini ha aldaw makagduma-duma kid en duun hu madagway ha banuwa hu
Dios.”

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Lucas 23:44-49; Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibutan hu tatulu
ha uras
45 ta hurà en siga sa aldaw. Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta
Timplo naliwarà nayahà.
46 Nangulahì si Jesus hu “Amay ku, igtugyan ku ikaw sa ispiritu ku.” Su
maikagi din haena nabugtuan dayun.
47 Su maahà ku kapitan hu mga sundalu sa nahitabù dinayè din sa Dios hu
kagi din “Laus gayed ha saini ha etaw hurà din salà.”
48 Sa nangaamul-amul diyà su maahà dan sa naul-ulahan naman-ulì sidan
ha miglugul.
49 Sa mga kadumahan hi Jesus daw su mga bahi ha duminuma kandin ha
diyà napuun ta Galilea nakaahà daan taini ha mga hitabù, ba diyà dà sidan
ta madiyù.

Sa Paglebeng Ki Jesus
(Lucas 23:50-56; Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50-51 Amin etaw ha tagngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha sakup ta
Judea. Saena matareng gayed ha etaw ha tagsalap hu pagharì hu Dios daw
sabuwa daan duun taena ha labaw ha punuan ba hurà hu kandin uyun ha
himatayan si Jesus.
52 Duminiyà haena ki Pilato daw panayua sa lawa hi Jesus.
53 Dayun tinimù din haena daw bungkusi hu maputì ha manggad daw
itagù duun hu bag-u din pa binangbangi ha dampiyas.
54 Hapun haena hu Biernes na ku sumalep sa aldaw agsugud en sa Aldaw
hu Paghimlay.
55 Sa mga bahi ha namanduma ki Jesus ha napuun diyà ta Galilea lumin-
upug ki Jose aman naahà dan sa lebeng daw ku pig-inu-inu sa kalebenga ki
Jesus.
56 Dayun naman-ulì sidan daw nangandam hu mga kalasi hu mga pahu-
mut para hu lawa hi Jesus. Ba duun hu Aldaw hu Paghimlay huminimlay
sidan sumalà hu Kasuguan.

24

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus
(Lucas 24:1-12; Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Su kaaldawen en hu Dominggo sa mga bahi ha tag-uwit hu pig-andam
dan ha mga pahumut duminuun ku piglebengan ki Jesus.
2 Su makauma sidan duun ku lebeng naahà dan ha naawà en su batu ha
in-ipel duun.
3 Ba su sumeled sidan hurà dan kaahà sa lawa hi Jesus
4 aman nangalibeg sidan ku inu sa nahitabù. Dayun tigkan nakahiwal diyà
ta kandan sa daruwa ha maama ha tagpinaksuy hu tagpangaluanlag.
5 Saena ha mga bahi luminuhud ha nakadunghuy ta nangahaldek, ba
inikagiyan sidan ku mga maama hu "Imbà nuy duun taini ha lebeng agpan-
ahaa sa bubuhay ha etaw?
6 Saena hurà en dini ta nabanhaw en. Henhenaa nuy haena sa inikagi din
inyu su diyà kaw pa ta Galilea
7 ha kinahanglan ha sa Suled hu Lucas 24:1-2 Kaet-etawan itugyan duun
hu mga makasasalà ha etaw daw ilansang duun hu krus ba duun hu ikatulu
ha aldaw mabanhaw dà."
8 Dayun nahenhenaan dan haena sa mga lalang hi Jesus.
9 Su lumikù sidan tinultulan dan su sampulù daw sabuwa ha apostoles
daw sa duma pa ha mga etaw.
10 Saini ha mga bahi ha nanunultul duun hu mga apostoles iyan si Maria
Magdalena daw si Juana, si Maria ha inay hi Santiago daw amin pa duma ha
mga bahi.
11 Ba hurà tuu su mga apostoles ta bà su kenà laus ha tultul.
12 Ba si Pedro minulalaguy dayun payanaen duun ku lebeng. Sinil-ip din
su lebeng ba iyan din dà naahà su maputì ha manggad ha nakaugsak. Dayun
minulì ha nabeleng gayed taena ha nahitabù.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Daruwa Ha Etaw
(Lucas 24:13-35; Marcos 16:12-13)

13 Duun taena ha aldaw amin daruwa ha sumusunud hi Jesus ha napuun
ta Jerusalem daw tagdiyà ta banuwa ta Emaus, sampulù daw tatulu ha
kilomitro sa pig-elangan taini.
14 Su taghipanaw sidan tagsubayen dan su nahitabù.
15 Tigkan nakaduma kandan si Jesus
16 ba hurà magpakilala kandan.
17 Ininsaan sidan hi Jesus hu "Inu sa tagsubayen nuy?"
Tuminaleen sidan sa tagmaleleng.
18 Sa sabuwa kandan ha si Cleopas tuminubag hu "Sabubuwa ka dà gid ha
nakadini ta Jerusalem ha hurà makatuen hu naul-ulahan iman dini."
19 Nanginginsà si Jesus hu "Inu man diay sa nahitabù?"
Saena inikagiyan dan hu "Mahitenged ki Jesus ha taga-Nazaret sa sabuwa
ha propita daw tinuuwan hu mga etaw tumenged hu belenganen ha binuhat
din daw hu mga pagtudlù din ha amin duun gahem.
20 Ba intugyan hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu duma ha
mga punuan taw ta daw mahukuman hu kamatayen dayun inlansang duun
hu krus.
21 Taghinam kay en ngaay ha iyan en haena maglibri hu mga kaliwatan hi
Israel ba iman ikatulu en ha aldaw hu kahitabù taena.

22 Nangabeleng kay daan ta amin day mga duma ha bahi ha duminuun ku
lebeng din ganin ha kaaldawen
23 ba hurà dan kaahà sa lawa din. Aman luminikù sidan dini ta kanay daw
tultuli kay kandan ha amin mga balinsuguen hu Dios ha nakahiwal diyà ta
kandan daw mig-ikagi ha nabanhaw en si Jesus.
24 Amin day pa gayed mga duma ha duminuun ku lebeng daw naahà dan
ha laus gayed sa inikagi ku mga bahi ta hurà dan kaahà sa lawa hi Jesus."
25 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu "Mga buang-buang kaw ha mga
etaw, imbà kaw harì agtuu taena ha inikagi su anay hu mga propita?
26 Kenà ba kinahanglan ha su Mesiyas makaagi hu mga alantusen daw
human magharì?"
27 Dayun insaysay hi Jesus diyà ta kandan sa mahitenged hu kaugalingen
din ha nakasulat duun hu lalang hu Dios pinaagi ki Moises daw hu alan ha
mga propita.
28 Su makauma sidan duun ku banuwa ha agpayanan-an dan agdayun
ngaay si Jesus,
29 ba hinawidan dan haena hu kagi dan "Dini ka dà magtimà ta kanay ta
agkadaleman en." Aman diyà dà si Jesus migtimà ta kandan.
30 Su agkaen en sidan tinimù din su supas daw ampui dayun pinangebing
din haena daw ipan-ila kandan.
31 Dayun human dan nakilala si Jesus ba tigkan dan dà nahanaw.
32 Migpainsaay sidan hu "Iyan gid diay gan tungkay ta igkabayà-bayà su
tagtudluan ki kandin hu insulat ha lalang hu Dios su diyà kuy pa ta dalan."
33 Sagunà sidan luminikù diyà ta Jerusalem daw elegi su tag-amul-amulan
ku mga apostoles daw hu mga duma dan.
34 Saena ha mig-amul-amul naman-ikagi hu "Laus gayed ha nabanhaw sa
Ginuu ta migpaahà haena diyà ki Simon."
35 Dayun su daruwa ha etaw nanunultul daan hu nahitabù diyà ta dalan
daw hu pagkakilala dan ki Jesus su pangebingen din en su supas.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Apostoles
(Lucas 24:36-49; Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Mga Buhat 1:6-8)

36 Su kamulu pa tag-ikagi sa mga apostoles migpaahà si Jesus diyà ta
taliwarà dan daw ikagi hu "Magmalinawen kaw."
37 Nakignat sidan daw nangahaldek ta abi dan ha kalag haena.
38 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Imbà kaw agkasamuk daw imbà kaw
tagduwa-duwa mahitenged kanak?
39 Iyan ad en haini. Ahaa sa alima ku daw sa paa ku. Ibiti a inyu ta sa kalag
hurà din lawa ha iling iman kanak."
40 Su maikagi din haena impaahà din kandan sa alima din daw sa paa din.
41 Nangabayà-bayà sidan daw nangabeleng ba tagduwa-duwa pa sidan
ku iyan en ba gayed haena, aman nanginginsà si Jesus hu "Amin nuy ba
agkakaen dini?"
42 Inilahan dan haena hu inanag ha sedà
43 dayun kinaen din duun hu atubangan dan.
44 Inikagiyan din sidan hu "Iyan en haini inikagi ku inyu su anay ha
tagduma-dumahà kuy sa kinahanglan ha matuman gayed sa alan ha naka-
sulat mahitenged kanak duun hu Kasuguan hi Moises daw hu mga insulat
hu propita daw duun hu mga Salmo."
45 Dayun impasabut din kandan sa alan ha insulat ha lalang hu Dios.

46 Minikagi haena hu “Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Su Mesiyas
kinahanglan ha makaagi hu mga alantusen daw matay gayed ba duun hu
ikatulu ha aldaw mabanhaw dà.’
47 Aman agsuguen ku inyu ha isangyaw nuy duun hu kaet-etawan sugud
ta Jerusalem payanaen hu alan ha mga nasud ha ku maghinulsul sidan
mapasaylu gayed sa mga salà dan.
48 Iyan kaw iman mga tistigus taena ha katumanan hu mga tagnà.
49 Ba magtimà kaw pa enà dini ta Jerusalem daw angati nuy sa Balaan ha
Ispiritu ha insaad hu Dios ta agsuguen ku haena diyan ta inyu daw gaheman
kaw kandin.”

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit
(Lucas 24:50-53; Marcos 16:19-20; Mga Buhat 1:9-11)

50 Su mauma en hi Jesus su mga apostoles din diyà ta Betania imbayaw din
sa mga alima din daw panalangini sidan.
51 Su kamulu din pa sidan tagpanalangini nabatun haena payanaen diyà
ta langit.
52 Dayun suminimba kandin su mga apostoles daw likù diyà ta Jerusalem
ha malipayen gayed.
53 Aldaw-aldaw agdiyà sidan ta Timplo hu pagdayè hu Dios.

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Juan

Sa Lalang Ha Tag-ila Hu Kinabuhì

1 Su hurà pa tanghagaa sa bisan inu duduun en haena sa tagngaranan hu Lalang, daw sa Lalang iyan duma hu Dios ha iling din dà daan.
2 Su hurà pa tanghagaa sa bisan inu sa Lalang duduun en duma hu Dios.
3 Pinaagi kandin tinanghagà sa alan daw hurà en gayed natanghagà ha kenà pinaagi kandin.
4 Sa Lalang iyan tag-ila hu kinabuhì daw saena ha kinabuhì iyan sulù ha pakailaw hu henà-henà hu kaet-etawan.
5 Saena ha sulù iyan ilaw duun hu masukilem daw harì en gayed mapedengan.
6 Amin etaw ha sinugù hu Dios ha tagngaranan ki Juan ha Bautista.
7 Sinugù haena hu pagpanunultul mahitenged taena ha sulù ta daw makatuu sa kaet-etawan pinaagi kandin.
8 Si Juan kenà iyan sulù ba bà dà sinugù hu pagpanunultul mahitenged ku sulù.
9 Sa sulù ha pakailaw hu henà-henà hu kaet-etawan agpakauma en dini ta kalibutan.
10 Iman nakauma en gayed dini ta kalibutan. Ba bisan ku tinanghagà sa kalibutan pinaagi kandin saena hurà kakilala hu mga etaw.
11 Duminuun hu kaugalingen din ha lugar ba hurà dawata hu mga duma din.
12 Ba sa alan ha nakadawat kandin daw nakatuu daan inilahan din hu katenged ha mabuhat ha mga batà hu Dios.
13 Sa ingkabuhat dan ha mga batà hu Dios harì agkailing hu kalibutanen ha paagi daw kenà daan tumenged hu pagbayà hu etaw ta pinaagi gayed hu Dios.
14 Saena ha Lalang migpakaetaw daw uminamul kanuy hu mababà ha panahun. Naahà day sa pagkagamhanan ha in-ila kandin hu Dios ha Amay din tumenged ta iyan bugtung ha Batà din. Saena maluluy-en gayed daw natun-an taw en diyà ta kandin sa kamatuuran.
15 Iyan haini intultul hi Juan duun hu kaet-etawan su umikagi hu madaging ha tagyanaen “Iyan en haini su tagsubayen ku ha ‘Amin pa makadini ha labaw dì kanak ta duduun en su hurà a pa ibatà.’ ”
16 Tumenged ta maluluy-en gayed harì agkapangkus sa pag-ila din kanuy hu mga panalangin.
17 Pinaagi ki Moises in-ila hu Dios sa Kasuguan, ba pinaagi ki Jesu Cristo inilahan kuy kandin hu grasya daw natun-an taw daan diyà ta kandin sa kamatuuran.
18 Hurà gayed etaw ha nakaahà hu Dios, ba sa bugtung ha Batà din ha dayun dà tagduma kandin iyan migpakilala kanuy hu Amay din.

Sa Pagpakilala Hi Juan Ha Bautista Hu Kaugalingen Din
(Juan 1:19-28; Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)

19 Iyan haini intultul hi Juan su suguen hu mga punuan ta Jerusalem sa
mga sinaligan hu paghalad daw sa mga kaliwat hi Levi ha mga magbubulig
dan ha dumiyà ki Juan ta daw mainsaan dan ku sin-u.
20 Inikagi kandan hi Juan sa laus ha “Kenà a iyan su Mesiyas.”
21 Aman nanginginsà sidan hu “Sin-u ka diay? Iyan kad en ba si Elias ha
propita?”
Ba tuminubag si Juan hu “Kenà a iyan.”
Minisab sidan nanginginsà hu “Iyan kad en ba su tagsalapen day ha
Propita?”
Tuminubag gihapun si Juan hu “Kenà a daan iyan.”
22 Aman minikagi sidan hu “Ikagiyi kay ku sin-u ka ta kinahanglan ha amin
day makatultul taena ha migsugù kanay. Inu sa maikagi nu mahitenged hu
kaugalingen nu?”
23 Tuminubag si Juan hu “Iyan a su intagnà hi Isaias ha magkulahiay duun
hu pinakabulung-bulung ha lugar ha magyanaen ‘Tul-ida sa dalan ha ag-
agiyan hu Ginuu.’ ”
24 Saena ha mga sinugù hu mga Fariseo
25 nanginginsà ha “Ku kenà ka iyan su Mesiyas daw ku kenà ka daan iyan
si Elias daw saena ha tagsalapen day ha Propita, imbà nu agpamautismuwi
sa mga etaw?”
26 Ba tuminubag si Juan hu “Diyà a ta wahig agpamautismu ba amin diyan
ta inyu ha hurà nuy pa kakilala.
27 Saena hudiyan dì kanak ba iyan labaw ta bisan sa paghukad hu sapatus
din kenà a gayed angayan duun.”
28 Nahitabù haena diyà ta Betania ha layun ta Jordan ha duun namautismu
si Juan.

Sa Pagpakilala Ki Jesu Cristo
(Juan 1:29-34; Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

29 Su maisab ha aldaw naahà hi Juan si Jesus ha tagdiyà ta kandin. Dayun
uminikagi si Juan hu “Taini en sa Nati ha Karniro ha sinugù hu Dios ta daw
makapalas hu salà hu kaet-etawan.
30 Iyan haini tagsubayen ku ha ‘Amin pa makadini ha labaw dì kanak ta
duduun en su hurà a pa ibatà.’
31 Su anay hurà ku kakilala haini, ba migpamautismu a ta daw ku
makauma en makilala gayed hu kaliwatan hi Israel.”
32 Dayun iyan haini intultul hi Juan ha tagyanaen “Naahà ku sa Balaan
ha Ispiritu ha agkailing hu salapati ha migbulus daw hurà en awà diyà ta
kandin.
33 Saini hurà ku ngaay kakilala ba sa Dios ha iyan migsugù kanak hu
pagpamautismu daan en minikagi kanak ha ‘Ku maahà nu sa etaw ha
agbulusan hu Balaan ha Ispiritu ha harì en umawà diyà ta kandin iyan en
su tagpamautismu pinaagi hu pagpaulin hu Balaan ha Ispiritu.’
34 Iman naahà kud en daw maikagi kud en inyu ha iyan gayed haini Batà
hu Dios.”

Sa Pagpilì Hi Jesus Hu Nauna Ha Mga Tinun-an

35 Su maisab ha aldaw diyà en paman si Juan duma hu daruwa ha mga
sumusunud din.
36 Su maahà din si Jesus sa aglabay diyà ta kandan inikagiyan din su
daruwa hu “Taini en su Nati ha Karniro ha sinugù hu Dios.”

37 Su mapaliman ku daruwa ha sumusunud sa inikagi din luminupug
dayun sidan ki Jesus.
38 Su lumingì si Jesus naahà din su taglupug kandin aman ininsaan din
sidan hu “Inu sa agkabayaan nuy?”
Tuminubag sidan hu “Hindu ka tagtimà, Rabi?” ha sa kahulugan taena
Manunudlù.
39 Tuminubag si Jesus ha “Dumuma kaw kanak ta daw nuy maahà.”
Aman duminuma sidan ki Jesus daw naahà dan labi. Agkahapun en duun
taena ba hurà en sidan suway hangtud ha masukilem en.
40 Sa sabuwa kandan ha nakapaliman hu inikagi hi Juan ha luminupug ki
Jesus iyan si Andres ha suled hi Simon Pedro.
41 Inelegan din sagunà si Simon daw ikagiyi hu “Naahà day en sa Mesiyas”
ha tagngaranan daan ki Cristo.
42 Dayun dinuma din si Simon diyà ki Jesus. Su maahà hi Jesus si Simon
inikagiyan din hu “Sa ngaran nu iyan si Simon ha batà hi Juan, ba sa igngaran
ku iman ikaw iyan en si Cefas” ha Pedro daan ha sa kahulugan din Batu.

Sa Pagpilì Hi Jesus Ki Felipe Daw Ki Natanael

43 Su maisab ha aldaw nahenhenaan hi Jesus ha dumiyà ta probincia ta
Galilea. Inelegan din si Felipe daw ikagiyi ha “Dumuma ka kanak.”
44 Si Felipe taga-Betsaida ha tagtimaan daan hi Andres daw hi Pedro.
45 Aman sagunà inelegan hi Felipe si Natanael daw ikagiyi hu “Naahà day
en haena sa etaw ha sinubay hu mga propita daw sa sinubay daan hi Moises
duun hu Kasuguan. Iyan haena si Jesus sa batà hi Jose ha taga-Nazaret.”
46 Ba si Natanael nakaikagi hu “Amin ba diay mapuslanen ha etaw diyà ta
Nazaret?”
Tuminubag si Felipe ha “Dumiyà ki ta daw maahà nu.”
47 Su maahà hi Jesus si Natanael ha tagdiyà en ta kandin uminikagi dayun
hu “Iyan gayed hayana kaliwat hi Israel ta agkaahà ku ha hurà gayed
limbung diyà ta kandin.”
48 Ba nanginginsà si Natanael hu “Imbà a man ikaw agkakilala?”
Tuminubag si Jesus ha “Su hurà ka pa elegi hi Felipe naahà kud en ikaw
duun hu sileb taena ha kayu ha igira.”
49 Dayun uminikagi si Natanael hu “Manunudlù, iyan ka gayed Batà hu
Dios. Iyan ka haena sa tagsalapen day ha magharì hu mga kaliwatan hi
Israel.”
50 Minikagi si Jesus hu “Nakatuu ka ba ta inikagi ku ha naahà ku ikaw duun
hu sileb taena ha kayu? Ba amin pa tungkay belenganen ha maahà nu asem
ku malugay.”
51 Inikagiyan din daan sidan hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
maahà nuy sa langit ha mapuwaan daw sa mga balinsuguen hu Dios ha
magdini-dini ta kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan.”

2

Sa Kaamulan Diyà Ta Cana

1 Su maiwas en sa daruwa ha aldaw amin kaamulan diyà ta Cana ha sakup
ta Galilea. Tuminampu sa inay hi Jesus
2 daw inimbita daan si Jesus daw sa mga tinun-an din.
3 Su maamin en sa binu inikagiyan si Jesus hi Inay din hu “Naamin en sa
binu.”

4 Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà kinahanglan ha suguen a ikaw ta kenà
pa haini panahun ha maahà sa gahem ku hu kaet-etawan.”
5 Inikagiyan hi Inay din sa mga suluguen ha “Buhata nuy sa sumalà ha
igsugù din inyu.”
6 Diyà ta ubay dan amin haenem ha tadyaw ha talaguay hu wahig ha iyan
taggamiten hu mga Judio ku agtumanen dan sa tulumanen hu paglimpyu. Sa
kada sabuwa taena ha tadyaw agkataguan hu katluan ha galun ha wahig.
7 Inikagiyan hi Jesus sa mga suluguen hu “Pamunua hu wahig haini sa
tadyaw.” Aman pinamunù dan.
8 Dayun minikagi si Jesus diyà ta kandan hu “Saluk kaw duun daw uwita
diyà tayà ha tagbayà hu kaamulan.”
Aman tuminuu sidan.
9 Pigkinanaman ku tagbayà hu kaamulan su wahig ha nabuhat en ha binu.
Hurà din katun-i ku hindu haena napuun ba natun-an ku mga suluguen ha
migsaluk duun. Dayun inumaw din haena sa agpangasawa
10 daw ikagiyi hu “Sa duma ha mga etaw iyan dan ig-una igpainum sa
maemis ha binu. Ku madalem en sa nainum hu mga etaw human dan
igpainum sa kenà ayuwà maayad. Ba sikaw hinudiyan nu haini sa binu ha
tungkay maemis.”
11 Saena ha binuhat hi Jesus diyà ta Cana ha sakup ta Galilea iyan
nauna ha belenganen ha binuhat din. Pinaagi taena nakapaahà din sa
pagkagamhanan din aman nakatuu kandin sa mga tinun-an dìn.
12 Su maiwas en haena duminiyà si Jesus ta Capernaum duma ki Inay din,
hu mga suled din daw hu mga tinun-an din, daw migtimà sidan diyà hu pila
ha aldaw.

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Juan 2:13-22; Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Su madani en agsaulugen hu mga Judio sa Aldaw hu Paglabay duminiyà
si Jesus ta Jerusalem.
14 Diyà ta Timplo naahà din sa mga tagbabaligyà hu mga baka, mga
karniro daw mga salapati, daw naahà din daan sa tagpinuu abay hu lamisa-
han ha tagpamaylu hu mga salapì.
15 Aman binuhat din sa lagkut ha pisì daw pan-abuga sa mga etaw
duma hu mga karniro daw mga baka dan. Insawed din sa mga salapì ku
tagpamaylu dayun pinamantang din sa mga lamisahan dan.
16 Inikagiyan din su tagbabaligyà hu salapati hu “Awaa nuy hayan. Harì
nuy agbuhata ha baligyaanan haini sa balay hu Amay ku.”
17 Nahenhenaan dayun hu mga tinun-an din sa insulat duun hu lalang hu
Dios ha tagyanaen “Dios ha Magbabayà hu alan, masakit gayed tungkay sa
gahinawa ku tumenged taini ha balay nu ta agkanugunan ku gayed.”
18 Dayun sa mga punuan hu mga Judio nanginginsà diyà ki Jesus hu “Amin
ba belenganen ha makapaahà nu kanay ta daw day matun-an ha amin nu
katenged hu pagbuhat taena?”
19 Tuminubag si Jesus hu “Kagasa nuy haini sa timplo ta agbalayen ku dà
duun hu tatulu ha aldaw.”
20 Minikagi sidan hu “Kapatan daw haenem ha tuig sa kabalaya taini ha
Timplo na agbalayen nu ba hu tatulu dà ha aldaw?”
21 Ba sa timplo ha sinubay hi Jesus iyan sa lawa din.

22 Su mabanhaw en si Jesus nahenhenaan hu mga tinun-an din haena sa
inikagi din daw tinuuwan dan daan sa insulat ha lalang hu Dios ha inikagi
din mahitenged hu pagkabanhaw din.
23 Su diyà pa si Jesus ta Jerusalem su panahun hu pagsaulug hu Aldaw
hu Paglabay madakel tungkay sa nakatuu kandin ta naahà dan sa mga
belenganen ha binuhat din.
24 Ba si Jesus hurà kabenali hu pagtuu dan kandin ta natun-an din en ku
inu sidan.
25 Hurà en kinahanglan ha tultulan pa si Jesus mahitenged hu mga etaw ta
daan din en natun-an ku inu sa duun hu mga henà-henà dan.

3

Si Jesus Daw Si Nicodemo

1 Amin sakup hu mga Fariseo ha tagngaranan ki Nicodemo ha sabuwa
duun taena ha mga labaw ha punuan hu mga Judio.
2 Su masukilem en duminiyà haena ki Jesus daw ikagiyi hu "Manunudlù,
natun-an day ha iyan ka manunudlù ha sinugù hu Dios ta sa mga belenganen
ha tagbuhaten nu iyan dà pakahimu duun sa etaw ha tagdumahan hu Dios."
3 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha sa etaw ku
harì iisab ibatà harì gayed maharian hu Dios."
4 Dayun nanginginsà si Nicodemo hu "In-inuwen pa hu magulang en ha
iisab dà ibatà sa harì en man makalikù diyà ta getek hi Inay din?"
5 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa tag-ikagiyen ku ikaw ha iyan dà
maharian hu Dios sa etaw ha ibatà pinaagi hu wahig daw pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu.
6 Sa igbatà pinaagi hu etaw na etaw dà daan, ba sa igbatà pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu amin din en kinaiya ha iling hu Dios.
7 Harì ka mabeleng taena ha inikagi ku ikaw ha 'Kinahanglan ha iisab kaw
dà ibatà.'
8 Sa kalamag duun agpayanaen hu bisan hindu daw agkatun-an taw ku
hindu duun ta agkapaliman taw, ba harì taw agkatun-an ku hindu napuun
daw ku hindu duun agpayanaen. Iling daan sa gahem hu Balaan ha Ispiritu
duun hu etaw ha ibatà pinaagi kandin ta harì haena agkasabut hu etaw."
9 Nanginginsà si Nicodemo hu "In-inuwen man hayana?"
10 Tuminubag si Jesus hu "Matatau ka ha manunudlù duun hu mga
kaliwatan hi Israel, imbà nu man harì agkasabut sa tag-ikagiyen ku?
11 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha sa intudlù day iyan sa natun-an day daw
sa tagsubayen day iyan sa naahà day ba harì nuy agdawaten.
12 Ku harì kaw agtuu ku ikagiyen ku inyu sa mga hitabù dini ta kalibutan
in-inuwen nuy pagtuu ku ikagiyen ku inyu sa diyà ta langit?
13 Amin ba nakadiyà ta langit daw luminugnà dini hu pagpanunultul hu
naahà din diyà? Hurà gayed, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan diyà a napuun.
14 Su duun pa si Moises hu pinakabulung-bulung ha lugar intaud din sa
bunsalagan ha binuhat hu galang duun hu kayu daw ipatangkaw ta daw sa
etaw ha umahà taena harì gayed matay. Iling daan taena ha sa Suled hu Kaet-
etawan kinahanglan ha itaud duun hu kayu daw ipatangkaw
15 ta daw sa alan ha tumuu kandin mailahan hu kinabuhì ha hurà din
katapusan.

16 “Palanggà gayed hu Dios sa alan ha kaet-etawan aman in-ila din sa
bugtung ha Batà din ta daw sa alan ha tumuu taena harì en masilutan ba
mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
17 Ta hurà sugua hu Dios sa Batà din dini ta kalibutan hu paghukum hu
silut duun hu kaet-etawan, ba impadini din haena ta daw maluwas sa mga
etaw pinaagi kandin.
18 Bisan sin-u sa tumuu taena harì en mahukuman hu silut, ba saena ha
harì tumuu daan en nahukuman ta hurà tuu hu bugtung ha Batà hu Dios.
19 Iyan haini hinengdan ha aghukuman sa mga etaw. Su makauma dini ta
kalibutan sa sulù iyan dan impalabi sa masukilem ta madaet gayed sa mga
buhat dan.
20 Bisan sin-u sa tagbuhat hu madaet agtambag hu mapawà daw tagpadiyù
duun ta agkahaldek ha matun-an sa mga buhat din ha madaet.
21 Ba saena ha tagsunud hu kamatuuran duun gayed hu mapawà aman
agkatun-an sa buhat din ha ginaheman gayed hu Dios.”

Sa Pag-ikagi Hi Juan Mahitenged Ki Jesus

22 Su maiwas en haena si Jesus daw sa mga tinun-an din duminiyà ta
probincia ta Judea. Migtimà sidan diyà hu pila ha aldaw daw namautismu
sidan hu mga etaw.
23 Ba diyà ta Enon ha ubay ta Salim ha amin duun madalem ha wahig
namautismu daan si Juan hu mga etaw ha agpangakauma.
24 Duun taena ha panahun si Juan hurà pa kapurisu.
25 Aman amin mga sumusunud hi Juan ha nakigsawalà hu sabuwa ha
Judio mahitenged hu tulumanen hu paglimpyu.
26 Duminiyà sidan ki Juan daw ikagiyi hu “Manunudlù, natiman-an nu ba
haena sa tagsubayen nu ha duma nu su diyà ka pa ta layun ta Jordan? Iman
tagpamautismu en daan daw madakel sa mga etaw ha agdiyà ta kandin.”
27 Ba tuminubag si Juan ha “Hurà gayed mahimu hu etaw ku harì gaheman
hu Dios.
28 Natun-an nuy en sa inikagi ku ha kenà a iyan su Mesiyas ba sinugù a hu
Dios ha umuna dì kandin.
29 Sa agpangasawa iyan gayed pakaangken hu ag-asawahen din. Sa amigu
din tag-angat kandin daw agkabayà-bayà ku mapaliman din sa lageng taena
ha agpangasawa ha amigu din. Iling daan taena sa kalipay ku iman.
30 Kinahanglan ha iyan iman haena mabantug ba siak ipaus-us a.”
31 Sa diyà napuun ta langit iyan labaw hu alan, ta sa etaw ha dini dà ta
kalibutan kalibutanen dà sa tagsubayen din. Ba saena ha diyà napuun ta
langit iyan labaw hu alan.
32 Tigtultul din sa naahà daw sa napaliman din diyà ta langit ba atiyuay dà
sa agdawat hu mga lalang din.
33 Ba bisan sin-u sa agdawat taena makatuen gayed ha kamatuuran sa
lalang hu Dios.
34 Ta saena ha sinugù hu Dios tag-ikagi hu lalang hu Dios ta agpaulinan
gayed hu Balaan ha Ispiritu.
35 Pinalanggà hu Dios ha Amay sa Batà din daw iyan sinaligan ha magharì
hu alan.
36 Bisan sin-u sa tumuu hu Batà hu Dios amin din kinabuhì ha hurà din
katapusan, ba saena ha harì tumuu kandin hurà din kinabuhì ta agsilutan
hu Dios hu hinangturan.

4

Sa Bahi Ha Taga-Samaria

1-3 Napaliman hu mga Fariseo ha madakel sa sumusunud hi Jesus daw sa
nabautismuwan din dì ki Juan, ba kenà iyan si Jesus migpamautismu ta iyan
dà sa mga tinun-an din. Su matun-an hi Jesus ha napaliman haena hu mga
Fariseo sagunà uminawà ta Judea daw likù diyà ta probincia ta Galilea.
4 Ba diyà si Jesus pakaagi ta probincia ta Samaria.
5 Aman nakauma hu banuwa ha sakup ta Samaria ha tagngaranan ta Sicar
ha ubay duun hu bugtà ha imbilin hi Jacob duun hu batà din ha si Jose.
6 Duun taena sa atabay ha binangbang hi Jacob, aman mighimlay si Jesus
ta agkapedaan en daw agkaugtu en daan.
7-8 Sa mga tinun-an din duminiyà ta banuwa ta agpamalit hu agkan-en
dan.
Amin bahi ha taga-Samaria ha duminiyà ta agsag-eb aman inikagiyan hi
Jesus hu "Ipainum a."
9 Tuminubag su bahi ha "Judio ka man na taga-Samaria a daan. Imbà ka
agpanayù hu wahig dini ta kanak?" Naikagi din haena ta sa mga Judio hurà
dan maayad ha pakigdapità hu mga taga-Samaria.
10 Ba tuminubag si Jesus ha "Ku natun-an nu pa ngaay sa pakaila hu Dios
daw ku sin-u a sa tagpanayù diyan ta ikaw hu wahig, iyan ka pa ngaay
manayù dini ta kanak daw ilahan ku pa ikaw hu wahig ha makaila hu
kinabuhì."
11 Minikagi haena sa bahi ha "Hurà nu igsaluk daw madalem haini sa
atabay. Hindu ka man makatimù hu wahig ha pakaila hu kinabuhì?
12 Labaw ka pa ba diay dì ki Jacob sa gin-apuan taw ha migbangbang taini
ha atabay daw iyan haini inumà din daw inumà daan hu mga batà din daw
hu mga mananap din?"
13 Ba si Jesus tuminubag hu "Bisan sin-u sa ag-inum taini ha wahig
agkalauwan dà,
14 ba saena ha uminum hu wahig ha ig-ila ku harì en gayed malauwan.
Ta sa wahig ha ig-ila ku iyan mahimu ha tuburan ha makaila kandin hu
kinabuhì ha hurà din katapusan."
15 Minikagi haena sa bahi hu "Ipainum a hu wahig ha tagsubayen nu ta
daw harì ad en malauwan daw harì ad en makagsag-ebà dini."
16 Aman inikagiyan haena hi Jesus hu "Elegi sa asawa nu daw likù kaw
dini."
17 Ba tuminubag su bahi ha "Hurà ku man asawa."
Minikagi si Jesus hu "Laus hayana sa inikagi nu ha hurà nu asawa
18 ta lalima en sa nakaasawa ikaw daw sa maama ha amulà nu iman kenà
nu man asawa."
19 Nakaikagi su bahi ha "Iyan kad en gayed su propita.
20 Sa mga gin-apuan day duun sidan tagsimba taini ha bubungan, ba sinyu
sa mga Judio tigtudlù nuy ha kinahanglan ha diyà kaw dà gayed magsimba
ta Jerusalem."
21 Ba tuminubag si Jesus ha "Tuuwi a ha makauma sa panahun ha kenà kuy
duun dà taini ha bubungan daw diyà dà ta Jerusalem magsimba hu Dios.
22 Hurà nuy katun-i ku sin-u sa tagsimbahen nuy, ba sikay sa mga Judio
natun-an day ta dini ta kanay agkapuun sa makaluwas hu kaet-etawan.

23 Iyan en iman haini panahun ha sa mga etaw magsimba hu Dios pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu sumalà hu kamatuuran, ta iyan haini laus ha pagsimba
ha agkabayaan hu Dios.
24 Sa Dios na Ispiritu aman sa agsimba kandin kinahanglan ha sumimba
gayed pinaagi hu Balaan ha Ispiritu sumalà hu kamatuuran.”
25 Tuminubag su bahi hu “Natun-an ku ha makauma ku malugay sa
Mesiyas ha tagngaranan daan ki Cristo. Ku makauma en haena isaysay din
kanuy sa alan.”
26 Dayun minikagi si Jesus hu “Siak sa pakiglalang ikaw iyan ad en.”

Sa Paglikù Hu Mga Tinun-an Diyà Ki Jesus

27 Duun daan taena nakauma sa mga tinun-an hi Jesus daw nangabeleng
gayed sidan ku imbà pakiglalang si Jesus taena ha bahi. Ba hurà kandan
nanginginsà taena ha bahi ku inu sa agkabayaan din daw hurà dan en daan
insai si Jesus ku imbà pakiglalang kandin.
28 Inawaan ku bahi su bangà din daw likù diyà ta banuwa daw ikagiyi sa
mga etaw diyà hu
29 “Naahà kud labi su etaw ha natun-an din sa alan ha mga binuhat ku,
aman diyà kuy en ta daw maahà nuy. Iyan en gid haena su Mesiyas?”
30 Aman sagunà sidan namandiyà ki Jesus.
31 Duun ku atabay inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din hu “Ma-
nunudlù, kaen kad en.”
32 Ba tuminubag si Jesus hu “Amin ku kalan-enen ha hurà nuy katun-i.”
33 Aman migpainsaay sa mga tinun-an din hu “Amin gid mig-ila kandin hu
kalan-enen.”
34 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa pagkaen ku iyan sa pagtuman hu
agkabayaan taena ha migsugù kanak daw sa pagpenga hu alan ha igpabuhat
din kanak.
35 Natun-an nuy en sa lalang ha tagyanaen ‘Haepat pa ha bulan iman daw
human sa tilegtay.’ Ba ikagiyen ku inyu ha tilegtay en iman ta ahaa nuy hayà
sa mga etaw ha tagdini ta kanuy. Iling sidan hu impamegas ha tumanan en
aglegtayen.
36 Saena ha aglegtay agsuhulan hu Dios daw saena ha mga etaw ha
malegtay dan ilahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan, aman malipayen
gayed haena sa tagpamegas daw sa agpamanlegtay.
37 Laus gayed sa lalang ha tagyanaen ‘Agpamegas sa sabuwa na sa sabuwa
iyan aglegtay.’
38 Sinugù ku inyu ha lumegtay kaw duun hu bugtà ha kenà kaw iyan
namegas duun. Lain en sa namegas ba iyan kaw gayed matigayun.”

Sa Pagpakatuu Hu Mga Taga-Samaria

39 Madakel ha mga taga-Samaria duun taena ha banuwa sa nakatuu ki
Jesus pinaagi hu inikagi ku bahi ha “Natun-an hi Jesus sa alan ha mga
binuhat ku.”
40 Hinangyù dan si Jesus ha humapit diyà ta kandan aman migtimà si Jesus
diyà hu daruwa ha aldaw.
41 Amin pa madakel ha nakatuu kandin tumenged hu intudlù din kandan.
42 Inikagiyan dan haena sa bahi hu “Sa igpakatuu day kenà iyan dà sa
intultul nu kanay ba napaliman day gayed sa lalang din daw natun-an day
ha iyan en gayed Manluluwas hu kaet-etawan.”

Sa Batà Hu Opisyal Ha Apit En Agpatay

43 Su maiwas en sa daruwa ha aldaw duminayun si Jesus diyà ta probincia
ta Galilea.
44 Naikagi en hi Jesus ha sa propita harì matahuran hu mga etaw duun hu
kandin dà ha banuwa.
45 Su makauma si Jesus diyà ta Galilea nalipay gayed sa mga etaw hu
pagdawat kandin ta nakatampu sidan hu pagsaulug diyà ta Jerusalem daw
naahà dan sa alan ha binuhat din diyà.
46 Luminikù dà si Jesus diyà ta Cana ha sakup ta Galilea ha duun migbuhat
hu binu. Diyà ta Capernaum amin opisyal ha sa batà din ha maama
agkatungkayan hu dalu.
47 Su mapaliman ku opisyal ha nakauma si Jesus diyà ta Galilea sa napuun
ta Judea inelegan din si Jesus daw hangyua ha dumiyà ta Capernaum ta daw
mabulung din su batà ha apit en agpatay.
48 Ba inikagiyan haena hi Jesus hu "Imbà kaw daw dà agtuu kanak ku
makaahà kaw dà hu mga belenganen?"
49 Su opisyal minagayuk gayed ha "Dumuma ka kanak ta daw harì matay
su batà ku."
50 Ba bà dà inikagiyi hi Jesus ha "Umulì kad ta naulian en su batà nu."
Tuminuu haena hu inikagi hi Jesus aman sagunà minipanaw.
51 Su diyà pa ta dalan tinalagbù en hu mga suluguen din ha migtultul
kandin ha naulian en su batà din.
52 Su iinsà din ku kan-u naulii su batà tuminubag sidan hu "Daw gabì ha
agkapulid sa aldaw."
53 Dayun nahenà-henà ku amay ha iyan haena uras ha minikagi si Jesus
diyà ta kandin hu "Naulian en su batà nu." Aman nakatuu haena sa opisyal
daw sa pamilya din.
54 Ikaduwa haena ha belenganen ha nabuhat hi Jesus sugud hu paglikù
din diyà ta Galilea ha napuun ta Judea.

5

Sa Etaw Ha Nalugay En Sa Kadaluwi Din

1 Su maiwas en haena duminiyà si Jesus ta Jerusalem ta amin agsaulugen
hu mga Judio.
2 Diyà ta Jerusalem amin linaw ha ubay duun hu pultahan ha tagngaranan
hu Pultahan hu mga Karniro. Sa ngaran taena ha linaw duun hu Hebreo ha
inikagiyan iyan sa Betsata. Duun hu kilid taena ha linaw amin duun lalima
ha sihungà.
3 Madakel ha mga daluwanen sa duun dà taena taghidegà, sa mga buta,
sa mga minatay en sa dibaluy ha lawa dan daw sa mga pigket. Tag-angatà
sidan ku makabug haena sa wahig
4 ta napaliman dan ha amin panahun ha agbulus sa balinsuguen hu Dios
duun ku linaw ta agkabugen din. Sa agkauna pakaagbul diyà ta wahig
maulian hu sumalà ha dalu din.
5 Amin etaw diyà ha katluan en daw walu ha tuig sa kadaluwi din.
6 Su maahà hi Jesus ha taghidegaay haena diyà daw su matun-an din ha
nalugay en sa kadaluwi taena, ininsaan din hu "Agkabayà ka ba ku maulian
ka?"
7 Tuminubag su etaw ha "Hurà ku man duma ha makauwit kanak duun
tayan ha wahig ku agkakabug en. Ku agduun ad en ngaay agkaunahan a."

8 Dayun inikagiyan hi Jesus hu “Bangun kad, luluna sa banig nu daw
hipanaw kad en.”
9 Sagunà naulian su etaw daw uwita sa banig din dayun hipanaw.
Ba aldaw haena hu Sabado
10 aman inikagiyan hu mga punuan hu Judio su etaw ha naulian hu “Aldaw
haini hu Paghimlay aman harì igtugut duun hu Kasuguan sa pag-uwit hu
banig.”
11 Ba tuminubag haena ha “Su etaw ha nakaulì kanak iyan migsugù ha
lulunen ku haini sa banig ku daw hipanaw.”
12 Aman ininsaan dan haena hu “Sin-u ha etaw sa migsugù ikaw?”
13 Ba hurà din kakilala ku sin-u haena ta luminubuk si Jesus duun hu
madakel ha mga etaw.
14 Su malugay-lugay en naahà hi Jesus haena sa naulian duun hu Timplo,
dayun inikagiyan din hu “Naulian kad en iman aman endai nud sa mga
buhat ha madaet ta daw harì kad en madaluwan hu ayuwà pa malegen.”
15 Saena ha etaw luminikù duun hu mga punuan hu mga Judio daw ikagiyi
sidan hu “Iyan diay si Jesus migbulung kanak.”

Sa Kinabuhì Pinaagi Hu Batà Hu Dios

16 Pigpasipalahan si Jesus hu mga punuan hu mga Judio ta agpamulung
duun hu Aldaw hu Paghimlay.
17 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa Dios ha Amay ku harì gayed
taghimlay hu mga buluhaten din daw kinahanglan ha maniguru a daan
magtalabahu.”
18 Tumenged taena su mga punuan naniguru gayed ha mapatay dan si
Jesus, ta kenà iyan dà sa pagsupak din hu Kasuguan mahitenged hu Aldaw
hu Paghimlay ba tag-ikagiyen din daan ha Amay din sa Dios daw inisip din
sa kaugalingen din ha Dios en daan.
19 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha siak
sa Batà hu Dios hurà ku gayed mahimu hu kanak dà ha gahem. Iyan dà
agkabuhat ku sa naahà ku ha binuhat hu Amay ku, aman sa tagbuhaten din
iyan daan agbuhaten ku.
20 Adagi tungkay sa pagpalanggà kanak hu Amay ku daw igpaahà din
kanak sa alan ha tagbuhaten din. Ba labaw pa dì taini sa igpabuhat din asem
kanak ha mabelengan nuy gayed.
21 Agkabanhaw hu Amay ku sa mga minatay en. Iling daan kanak makaila
a hu kinabuhì duun hu bisan sin-u ha agkabayaan ku ag-ilahi.
22 Sa Amay ku kenà iyan Maghuhukum hu kaet-etawan ta in-ila din kanak
sa katenged hu paghukum
23 ta daw matahuran a kandan iling hu katahura dan kandin. Bisan sin-u
sa harì magtahud kanak harì daan tagtahud hu Amay ku ha migsugù kanak.
24 “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha bisan sin-u sa magpaliliman kanak
daw tumuu hu Dios ha migsugù kanak amin din kinabuhì ha hurà din
katapusan. Harì en haena masilutan ta nakalikay en duun hu kamatayen
daw amin din en kinabuhì ha hurà din katapusan.
25 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha makauma sa panahun ha ma-
paliman hu mga minatay en sa lageng ku siak sa Batà hu Dios, daw sa
agpaliliman mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
26 Sa Dios ha Amay ku iyan tag-ila hu kinabuhì. Iling kanak mahimu din
daan ha makaila a hu kinabuhì ha hurà din katapusan,

27 daw tumenged ta Suled a hu Kaet-etawan in-ila kanak hu Amay ku sa
katenged ha mahukuman ku sa kaet-etawan.
28 “Harì kaw mabeleng taini ta makauma sa aldaw ha mapaliman hu alan
ha mga minatay en sa lageng ku
29 dayun mangabanhaw sidan. Saena ha migbuhat hu maayad mailahan
hu kinabuhì ha hurà din katapusan, ba saena ha migbuhat hu madaet
mabanhaw daan ba agkasilutan.
30 Hurà ku mahimu hu kanak dà ha gahem. Sa paghukum ku pinaagi
gayed hu ag-ikagiyen kanak hu Dios ha Amay ku, aman matareng haini ta
kenà ku iyan agsunuren sa kanak ha agkabayaan ba iyan sa agkabayaan hu
Amay ku ha migsugù kanak.

Sa Mga Tistigus Mahitenged Ki Jesus

31 “Ku iyan a dà manistigus hu kanak ha kaugalingen saini kenà malig-en.
32 Ba amin lain ha agpanistigus mahitenged kanak daw natun-an ku ha sa
tag-ikagiyen din kasaligan gayed.
33 “Nanginginsà kaw en daan ki Juan ha Bautista mahitenged kanak daw
inikagiyan kaw en kandin hu kamatuuran.
34 Kenà en ngaay kinahanglan ha amin pa etaw ha manistigus mahitenged
kanak, ba ipahenà-henà ku inyu sa inikagi hi Juan ta daw maluwas kaw.
35 Si Juan iyan sulù ha tungkay masiga daw nabayà-bayà kaw ta nailawan
kaw kandin hu mababà ha panahun.
36 “Ba amin makapanistigus kanak ha labaw pa dì ki Juan ta sa tagbuhaten
ku ha impabuhat kanak hu Dios ha Amay ku iyan en tistigus ha sinugù a
gayed hu Dios.
37 Daw sa Dios ha Amay ku iyan tistigus mahitenged kanak. Hurà nuy pa
kapaliman sa Dios daw hurà nuy pa daan kaahà
38 daw hurà nuy pa kadawat sa lalang din ta hurà kaw tuu kanak siak sa
sinugù din.
39 Tagtuen kaw gayed hu lalang hu Dios ta kagi nuy ha iyan haena makaila
inyu hu kinabuhì ha hurà din katapusan. Ba saena ha lalang din iyan daan
makapanistigus mahitenged kanak,
40 ba hurà a inyu tuuwi ta daw amin nuy ngaay kinabuhì.
41 “Kenà ku iyan tagpan-ahaen ha madayè a hu mga etaw
42 ta natun-an kud ku inu kaw. Natun-an ku ha hurà nuy pagpalanggà hu
Dios.
43 Sinugù a dini hu Dios ha Amay ku ba hurà a inyu dawata. Ba ku amin
makadini hu kandin dà ha pagbayà iyan gayed dawaten nuy.
44 In-inuwen nuy pagtuu kanak ku iyan dà tagpan-ahaen nuy sa pagdayè
inyu hu mga etaw ba harì nuy agkabayaan ha madayè kaw hu laus ha Dios?
45 “Harì nuy henhenaen ha iyan a magsumbung inyu ta si Moises ha iyan
tagsaligan nuy iyan dà magsumbung inyu duun hu Dios ha Amay ku.
46 Ku laus ngaay sa pagtuu nuy ki Moises tuuwan a daan inyu ta sa insulat
hi Moises mahitenged man kanak.
47 Ba tumenged ta hurà kaw tuu hu insulat hi Moises in-inuwen nuy man
pagpakatuu hu tag-ikagiyen ku?”

6

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Juan 6:1-15; Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

1 Su maiwas haena luminayun si Jesus duun hu Danaw ta Galilea ha
tagngaranan daan ta Tiberiades.
2 Tungkay madakel sa mga etaw ha namanlupug kandin ta naahà dan sa
mga belenganen ha binuhat din tumenged ta naulian din sa nangadaluwan.
3 Dayun duminuun si Jesus hu buntud daw pinuu duma hu mga tinun-an
din.
4 Madani en taena agsaulugen hu mga Judio sa Aldaw hu Paglabay.
5 Su maghelaw-helaw si Jesus naahà din sa kaet-etawan ha tagdiyà ta
kandan aman ininsaan din si Felipe hu "Hindu kuy gid makatimù hu
igpakaen taw tayana ha mga etaw?"
6 Natun-an en hi Jesus ku inu sa buhaten din ba ininsaan din si Felipe ta
agsulayen din haena.
7 Ba tuminubag si Felipe hu "Bisan pa pila ha gatus sa ipalit taw hu supas
daw ilahan taw sidan hu tig-atiyù ba harì pa gayed sidan tukidan."
8 Minikagi daan sa sabuwa ha tinun-an hi Jesus ha si Andres sa suled hi
Simon Pedro hu
9 "Amin malmalaki dini ha amin din supas ha lalima ha buuk daw daruwa
daan ha buuk ha sedà, ba saini harì gayed tumukid ta madakel tungkay sa
mga etaw."
10 Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu "Ipapinuu nuy sa mga
etaw." Saena sagbeten ha bugtà aman alan sidan mininuu, lalima ha libu
sa kadakelen hu mga maama.
11 Dayun tinimù hi Jesus sa supas daw ampui haena. Su makapenga en
mag-ampù impakaen din sa mga etaw sumalà hu agkaamin dan. Iling daan
ku sedà.
12 Su mangabuhì en sidan inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu
"Amul-amula nuy sa nasamà ta daw harì makalkalan."
13 Aman pinangamul dan su nasamà taena ha lalima ha buuk ha supas,
saena sampulù pa daw daruwa ha ambung.
14 Su maahà hu mga etaw haena sa belenganen ha binuhat hi Jesus
minikagi sidan hu "Iyan en gayed hayan su tagsalapen taw ha Propita ha
igpadini ta kalibutan."
15 Natun-an hi Jesus ha agpegesen dan ngaay ha magharì en kandan, aman
bà dà uminawà daw duun hu buntud ha sabubuwa dà.

Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Juan 6:16-21; Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52)

16 Su madani en agkadaleman duminiyà sa mga tinun-an hi Jesus ta
danaw.
17 Su masukilem en hurà pa gayed makalikù si Jesus diyà ta kandan, aman
namanlulan sidan duun hu barutu ta aglayun sidan diyà ta Capernaum.
18 Duun taena maseleg gayed sa kalamag daw adagi daan sa mga baled.
19 Su diyà en sidan ta taliwarà taena ha danaw naahà dan si Jesus sa
tagdiyà ta kandan ha bayà-bayà en taghipanaw duun taena ha wahig, aman
tungkay sidan nangahaldek.
20 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Harì kaw agkahaldek ta iyan a."
21 Dayun malipayen sidan ha impalulan dan si Jesus duun ku barutu daw
sagunà sidan nakauma duun hu agpayanan-an dan.
22 Su maisab en ha aldaw sa mga kaet-etawan diyà pa ta layun. Natun-an
dan ha sabuwa dà sa barutu diyà ha piglulanan hu mga tinun-an hi Jesus
daw hurà duun si Jesus ta su lumayun sa mga tinun-an iyan dà man sidan.

23 Ubay hu lugar ha duun nakakaen sa mga etaw hu supas ha pig-ampuan
hi Jesus nakauma duun sa mga barutu ha napuun diyà ta Tiberias.
24 Su matun-an hu mga etaw ha hurà en diyà si Jesus daw sa mga tinun-an
din namanlulan sidan taena ha barutu ta agpan-ahaen dan si Jesus diyà ta
Capernaum.

Sa Kalan-enen Ha Pakaila Hu Kinabuhì

25 Su maahà en hu mga etaw si Jesus diyà ta layun ininsaan dan hu
"Manunudlù, kan-u ka pa nakauma dini?"
26 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa tigpan-
ahaa nuy kanak iyan dà ta nabuhì kaw hu supas ha nakaen nuy gabì, ba hurà
nuy kasabut sa mga belenganen ha nabuhat ku.
27 Harì nuy agsiguruwi sa kalan-enen ha sagunà dà agkadaet ba maniguru
kaw ta daw matimù nuy sa kalan-enen ha makaila hu kinabuhì ha hurà din
katapusan. Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a inilahan hu Dios ha Amay
ku hu gahem ha makaila taena inyu."
28 Dayun ininsaan hu mga etaw hu "Inu man sa kinahanglan ha buhaten
day ta daw matuman day sa agkabayaan hu Dios?"
29 Tuminubag si Jesus hu "Sa agkabayaan hu Dios iyan sa tumuu kaw
kanak sa sinugù din."
30 Aman nanginginsà sa mga etaw hu "Inu sa belenganen ha makapaahà
nu kanay ta daw kay makatuu ikaw?
31 Sa mga gin-apuan taw su duun pa sidan ku pinakabulung-bulung ha
lugar mana dà sa tagkan-en dan, ta amin insulat ha lalang hu Dios ha
tagyanaen 'Diyà napuun ta langit sa kalan-enen ha in-ila kandan hu Dios.' "
32 Minikagi si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha kenà iyan si
Moises mig-ila ku kalan-enen ha diyà napuun ta langit, ba sa Dios ha Amay
ku iyan makaila inyu hu laus ha kalan-enen.
33 Ta sa kalan-enen ha ig-ila hu Dios iyan sa agkapuun diyà ta langit ha iyan
pakaila duun hu kaet-etawan hu kinabuhì ha hurà din katapusan."
34 Minikagi sidan ki Jesus hu "Sigi kay dà ilahan taena ha pagkaen."
35 Ba tuminubag si Jesus hu "Iyan ad kalan-enen ha pakaila hu kinabuhì ha
hurà din katapusan. Saena ha dumini ta kanak harì en gayed mauhul daw
saena ha tumuu kanak harì en gayed malauwan.
36 Ba inikagi kud inyu ha bisan ku naahà nuy en sa mga belenganen ha
binuhat ku ba harì kaw gayed agtuu.
37 Sa alan ha mga etaw ha in-ila kanak hu Dios ha Amay ku agdini ta kanak,
daw saena ha agdini ta kanak harì ku gayed agbugawen.
38 Ta sa pagdini ku ta kalibutan kenà iyan sa pagbuhat hu kanak ha
agkabayaan, ba iyan sa pagtuman taena ha pagbayà hu Dios ha Amay ku
ha migsugù kanak.
39 Daw sa agkabayaan hu Amay ku iyan sa hurà gayed bisan sabuwa ha
malaag duun hu mga etaw ha in-ila din kanak ta agbanhawen ku dà sidan
duun hu hudiyan ha aldaw.
40 Sa agkabayaan hu Amay ku iyan sa alan ha nakakilala daw nakatuu
kanak sa Batà din mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan, aman
agbanhawen ku sidan duun hu hudiyan ha aldaw."
41 Dayun migtamudmud sa mga etaw ku inikagi hi Jesus ha iyan kalan-
enen ha napuun diyà ta langit.

42 Minikagi sidan hu “Kenà ba iyan haini si Jesus ha batà hi Jose? Daw
agkakilala day dà daan sa amay din daw sa inay din. Imbà tag-ikagiyà ha
diyà napuun ta langit?”
43 Natun-an haena hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw
tagtamudmud?
44 Hurà bisan sin-u ha makadini ta kanak ku harì uwiten hu Amay ku. Sa
dumini ta kanak agbanhawen ku duun hu hudiyan ha aldaw.
45 Amin insulat hu mga propita ha tagyanaen ‘Tudluan hu Dios sa alan ha
kaet-etawan.’ Aman bisan sin-u sa magpaliliman hu Amay ku ha tinudluan
din dumini gayed ta kanak.
46 Hurà nakaahà hu Dios ha Amay ku ba iyan a dà ta diyà a napuun ta
kandin.
47 Laus gayed sa tag-ikagiyen ku ha sa etaw ha tumuu kanak amin din
kinabuhì ha hurà din katapusan.
48 Iyan a kalan-enen ha makaila hu kinabuhì.
49 Duun hu pinakabulung-bulung ha lugar sa kalan-enen ha tagngaranan
hu mana iyan pagkaen hu mga gin-apuan nuy, ba nangamatay dà sidan.
50 Ba sa kalan-enen ha diyà napuun ta langit bisan sin-u sa kumaen taena
amin din gayed kinabuhì ha hurà din katapusan.
51 Iyan a kalan-enen ha diyà napuun ta langit ha makaila hu kinabuhì. Sa
kumaen taena amin din gayed kinabuhì ha hurà din katapusan. Sa kalan-
enen ha ig-ila ku iyan en sa lawa ku ta daw sa kaet-etawan mahimu ha amin
dan kinabuhì ha hurà din katapusan.”
52 Dayun migsawalà sa mga etaw ha tagyanaen “In-inuwen taini ha etaw
sa pag-ila kanuy hu lawa din ta daw makaen taw?”
53 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha
siak sa Suled hu Kaet-etawan ku harì kaw kumaen hu lawa ku daw harì kaw
uminum hu langesa ku hurà nuy kinabuhì.
54 Ba bisan sin-u sa kumaen hu lawa ku daw uminum hu langesa ku amin
din kinabuhì ha hurà din katapusan ta agbanhawen ku duun hu hudiyan ha
aldaw,
55 ta sa lawa ku daw sa langesa ku iyan gayed kalan-enen ha pakaila hu
kinabuhì.
56 Bisan sin-u sa kumaen hu lawa ku daw uminum hu langesa ku harì en
makasuway kanak daw siak harì ad en sumuway kandin.
57 Sa Amay ku ha migsugù kanak iyan tag-ila hu kinabuhì aman tumenged
taena amin ku kinabuhì. Iling daan ha sa kumaen kanak mailahan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.
58 Sa kalan-enen ha diyà napuun ta langit kenà iling hu mana ha nakaen
hu mga gin-apuan taw ta minatay dà sidan. Ba bisan sin-u sa kumaen hu
laus ha kalan-enen amin din gayed kinabuhì ha hurà din katapusan.”
59 Iyan haena intudlù hi Jesus duun hu simbahan hu mga Judio diyà ta
Capernaum.

Sa Pagsuway Hu Mga Etaw Diyà Ki Jesus

60 Su mapaliman haena hu mga sumusunud hi Jesus madakel kandan sa
tag-ikagi hu “Malegen taw gayed madawat sa intudlù din. Sin-u gid sa tumuu
duun?”
61 Ba natun-an hi Jesus ha sa mga duma ha sumusunud din tagtamudmud
mahitenged hu tigtudlù din, aman inikagiyan din sidan hu “Agtambagan
nuy ba diay sa inikagi ku?

62 Inu man sa henà-henà nuy ku siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà nuy
ha batunen ad payanaen diyà ta langit ha iyan napun-an ku?
63 Iyan dà sa Balaan ha Ispiritu tag-ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan
ta harì gayed haena mahimu hu etaw dà. Sa mga lalang ha inikagi ku inyu
duun alan napuun hu Balaan ha Ispiritu aman iyan pakaila hu kinabuhì ha
hurà din katapusan.
64 Ba amin pa duma inyu ha harì agtuu kanak." Saena inikagi hi Jesus ta
daan din en natun-an ku sin-u sa harì agtuu kandin daw ku sin-u daan sa
maglimbung kandin.
65 Duminayun si Jesus hu pag-ikagi "Iyan haena hinengdan ha inikagiyan
ku inyu ha hurà bisan sin-u ha makadini ta kanak ku harì uwiten hu Dios ha
Amay ku."
66 Sugud taena madakel sa mga sumusunud din ha suminuway dà daw
hurà en isab duma kandin.
67 Ininsaan hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-an din hu "Agkabayà
kaw en ba daan agsuway kanak?"
68 Ba tuminubag si Simon Pedro hu "Ginuu, hurà en lain ha maelegan day
ta iyan ka dà tagtudlù hu paagi duun hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
69 Iman agtuu kay ikaw ta natun-an day ha iyan ka su sinugù hu Dios."
70 Dayun tuminubag si Jesus hu "Pinilì ku inyu sa sampulù daw daruwa ba
sa sabuwa inyu sakup en hi Satanas."
71 Iyan tagsubayen din si Judas ha batà hi Simon Iscariote ta bisan ku
sabuwa daan ha tinun-an ba iyan gayed maglimbung ki Jesus.

7

Sa Pagduun Hi Jesus Hu Agsaulugen

1 Su maiwas haena duminayun si Jesus duun hu mga banuwa ha sakup ta
Galilea. Tinuyù din gayed ha makadiyù diyà ta probincia ta Judea ta natun-
an din ha aghimatayan diyà hu mga punuan hu Judio.
2 Ba su dani en agsaulugen sa Panahun hu Mga Lawig
3 minikagi sa mga suled hi Jesus diyà ta kandin ha "Dumuun ka taena
ha agsaulugen diyà ta Judea ta daw maahà hu mga sumusunud nu sa mga
belenganen ha tagbuhaten nu.
4 Ta sa etaw ha agkabayà ku mabantug harì din gayed igheles sa mga buhat
din. Tumenged ta tagbuhat ka hu mga belenganen maayad ha ipaahà nu
haena duun hu kaet-etawan."
5 Inikagi dan haena ki Jesus ta harì dan agtuuwan bisan ku tungkay dan
en ha suled.
6 Aman tinubag sidan hi Jesus hu "Kenà pa haini iyan natugun ha panahun
ha magpakilala a hu mga etaw. Bisan inu dà ha panahun agkabaluy en ha
buhaten nuy sa agkabayaan nuy
7 ta harì kaw man agkuntrahen hu mga etaw dini ta kalibutan. Ba siak
tumenged hu tigtudlù ku agkatun-an dan ha madaet sa tagbuhaten dan
aman agkuntrahen a kandan.
8 Una kaw en duun taena ha agsaulugen ta kenà pa haini panahun ha
dumiyà a."
9 Aman diyà dà migtimà si Jesus ta Galilea.
10 Ba su humipanaw en su mga suled din luminupug dà si Jesus kandan,
ba hurà duma hu mga etaw ta daw harì dan matun-an.

11 Duun taena ha agsaulugen pinan-ahà si Jesus hu mga punuan hu Judio
aman in-insà dan ku hindu en duun.
12 Tagsubayen si Jesus hu mga etaw ha nangaamul-amul diyà. Sa duma
kandan tag-ikagi hu "Maayad haena ha etaw" ba sa duma tag-ikagi daan hu
"Kenà haena maayad ta bà din dà aglimbungi sa mga etaw."
13 Ba bà dà sidan tagmuya-muya ta agkangahaldek sidan hu mga punuan
hu Judio.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Timplo

14 Su agliwaraan en sa pagsaulug duminuun si Jesus taena ha Timplo
dayun nanudlù.
15 Sa mga punuan hu Judio tungkay nabeleng daw mig-ikagi sidan
hu "Hindu gid napuun sa natun-an taini ha etawa ha kenà man daan
matangkaw sa natunghaan din?"
16 Aman tuminubag si Jesus hu "Sa tigtudlù ku kenà kanak dà ha henà-henà
ba duun gayed napuun hu Dios ha iyan migsugù kanak.
17 Bisan sin-u sa agkabayà tagtuman taena ha agkabayaan hu Dios matun-
an din gayed ku sa tigtudlù ku kanak dà ba daw ku duun ba napuun hu Dios.
18 Sa etaw ha kandin dà ha henà-henà sa tigtudlù din agkabayà ha dayeen
hu mga etaw, ba sa etaw ha agkabayà ha iyan dayeen sa migsugù kandin
saena agkasaligan sa tigtudlù din ta hurà duun bidù.
19 Si Moises mig-ila inyu hu Kasuguan ba hurà bisan sabuwa inyu ha
tagtuman taena. Ta ku tagtuman kaw pa hu Kasuguan harì nuy ngaay
mahenhenaan ha himatayan a inyu."
20 Tuminubag haena sa mga etaw hu "Agkalibeg ka man gid. Sin-u sa
taghenà-henà hu paghimatay ikaw?"
21 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha "Su anay nangabeleng kaw tumenged hu
sabuwa ha belenganen ha binuhat ku.
22 Si Moises migsugù inyu ha sirkunsidahan gayed sa mga batà nuy ha
maama, ba saena ha tulumanen kenà diyà napuun ki Moises ta daan dà
haena duun hu mga gin-apuan nuy. Tagbuhaten nuy haena bisan duun hu
Aldaw hu Paghimlay.
23 Ku nabaluy nuy haena buhata duun hu Aldaw hu Paghimlay ta daw harì
masupak sa Kasuguan hi Moises, imbà a inyu agkapauki ta pigbulung ku
haena sa etaw duun hu Aldaw hu Paghimlay?
24 Harì kaw mag-ikagiyà ha madaet sa buhat hu etaw ku harì nuy pa
masusi. Henhenaen nuy enà daw iyan nuy maikagi sa laus mahitenged
kandin."

Sa Pagsawalà Ku Si Jesus Iyan En Ba Su Mesiyas

25 Su mapaliman hu mga taga-Jerusalem haena sa inikagi hi Jesus sa duma
kandan minikagi hu "Kenà ba iyan haini su etaw ha tagpan-ahaen hu mga
punuan ta aghimatayan dan?
26 Ahaa nuy ta kamulu en tagpanudlù duun hu mga etaw daw harì man
agbaldengen hu mga punuan. Iyan ta ku natun-an dan en ha iyan haini su
Mesiyas.
27 Ba sa laus ha Mesiyas harì taw agkatun-an ku hindu agkapuun, ba saini
natun-an taw dà sa kapuun din."
28 Aman su tagpanudlù pa si Jesus duun hu Timplo minikagi hu "Nakilala
ad gayed inyu daw natun-an nuy en ku hindu a napuun. Hurà a dini hu

kanak dà ha pagbayà ta sa migsugù kanak iyan sa laus ha Dios daw harì nuy
haena agkakìlala.
29 Ba siak nakilala ku ta diyà a napuun ta kandin daw iyan daan migsugù
kanak.”
30 Agdakepen dan en ngaay si Jesus ba harì dan agkahimu ta kenà pa haena
iyan natugun ha panahun.
31 Madakel ha mga etaw sa tuminuu kandin daw kagi dan “Iyan en gayed
haini su Mesiyas ta hurà en makahimu hu labaw pa ha mga belenganen dì
kandin.”
32 Amin mga Fariseo ha nakapaliman hu muya-muya mahitenged ki Jesus
aman sa mga Fariseo daw sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad migsugù
hu mga bantay taena ha Timplo ha dakepen dan si Jesus.
33 Ba minikagi si Jesus hu “Harì en tungkay malugay ag-awaan kud inyu ta
ag-ulì ad en duun hu migsugù kanak.
34 Pan-ahaen a inyu ba harì ad en inyu matulen ta harì kaw makaduun hu
agpayanan-an ku.”
35 Migpainsaay sa mga punuan hu Judio ha “Hindu gid diay duun ag-
payanaen imbà taw harì agkatulen? Iyan ta ku agduun hu mga Griego ha
mga etaw ha diyà daan tagtimà sa mga duma taw ha Judio ta agtudluan din
daan sidan.
36 Inu gid sa kahulugan taena ha inikagi din ha bisan ku pan-ahaen taw
ba harì taw en gayed matulen daw harì kuy en makaduun hu agpayanan-an
din?”
37 Su katapusan ha aldaw hu pagsaulug ha iyan tungkay mahal huminitin-
deg si Jesus daw ikagi hu “Bisan sin-u sa agkalauwan dumini ta kanak ta
igpainum ku.
38 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Sa wahig ha pakaila hu kinabuhì
agtugà duun hu bisan sin-u ha agtuu kanak.’ ”
39 Ta sa wahig ha sinubay din iyan sa Balaan ha Ispiritu ha agkadawat hu
bisan sin-u ha tumuu ki Jesus. Ba duun taena ha panahun hurà pa iila sa
Balaan ha Ispiritu ta hurà pa ligtu si Jesus diyà ta langit.
40 Su mapaliman hu mga etaw sa inikagi hi Jesus sa duma kandan minikagi
hu “Laus gayed ha iyan en haena su tagsalapen taw ha Propita.”
41 Sa duma minikagi hu “Iyan en haena su Mesiyas.”
Ba sa duma minikagi daan hu “Kenà ta harì mahimu ha diyà kapuun sa
Mesiyas ta Galilea
42 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ha sa Mesiyas kaliwat hi Harì
David daw diyà gayed ibatà ta Betlehem ha iyan banuwa hi David.”
43 Aman hurà makag-iling sa henà-henà hu mga etaw mahitenged ki Jesus.
44 Sa duma kandan agkabayà en ngaay ha dakepen si Jesus ba harì dan
haena agkahimu.

Sa Mga Punuan Harì Agtuu

45 Su makalikù en sa mga bantay ha agdakep ngaay ki Jesus ininsaan sidan
hu mga Fariseo daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad hu “Imbà nuy
hurà kadakep si Jesus?”
46 Ba tuminubag sidan ha “Hurà gayed etaw ha makagtudlù iling kandin.”
47 Inikagiyan sidan hu mga Fariseo hu “Nalimbungan kaw en ba daan
kandin?
48 Hurà gayed sabuwa ha punuan daw Fariseo ha tuminuu kandin.

49 Saini ha kaet-etawan hurà dan katun-i sa Kasuguan aman silutan gayed
sidan hu Dios.”
50 Dayun si Nicodemo sa sabuwa ha Fariseo ha nakiglalang ki Jesus su anay
nanginginsà hu
51 “Igtugut ba hu Kasuguan taw ha hukuman sa etaw hu silut ku harì pa
makapangatarengan ta daw matun-an taw sa binuhat din?”
52 Ba tuminubag sa mga duma din ha Fariseo hu “Taga-Galilea ka ba diay
daan? Susiya nu sa lalang hu Dios ta daw matun-an nu ha hurà propita ha
diyà agkapuun ta Galilea.”
53 Dayun naman-ulì sidan alan duun hu mga balay dan.

8

Sa Bahi Ha Nanapaw

1 Si Jesus duminiyà ta Buntud ta Olibo.
2 Su maselem en luminikù dà diyà ta Timplo. Madakel sa mga etaw ha
nangaamul-amul diyà ta kandin aman mininuu daw migtudlù.
3 Amin bahi ha pigdakep ta nanapaw dayun inuwit hu mga manunudlù hu
Kasuguan daw hu mga Fariseo. Impaatubang dan duun hu mga etaw
4 daw inikagiyan dan si Jesus hu “Manunudlù, saini ha bahi nadakep su
kamulu pa tagpanapaw.
5 Duun hu Kasuguan insulat hi Moises ha sa iling taini agbatuwen taman
ha matay. Inu sa ikaw ha kahukumi duun?”
6 Ininsaan dan si Jesus taena hu pagsulay kandin ta daw amin dan
katarengan ha ikasumbung dan mahitenged kandin.
Ba si Jesus bà dà duminunghuy daw isulat sa tuldù din duun hu aliyabuk.
7 Tumenged ta sigi dà sidan tagpanginginsaay ki Jesus saena uminahà diyà
ta kandan daw ikagiyi sidan ha “Ku sin-u inyu sa hurà gayed makasalà iyan
umuna magbatu kandin.”
8 Dayun minisab dà duminunghuy daw magsulat duun hu aliyabuk.
9 Su mapaliman dan haena sa inikagi hi Jesus uminawà sa tigsabuwa
kandan, sa mga magulang iyan uminuna dayun namanlupug sa duma
hangtud ha iyan dà nabilin su bahi diyà ta atubangan hi Jesus.
10 Uminahà si Jesus duun taena ha bahi daw ininsaan din hu “Hindu en
diay su migsumbung ikaw? Hurà en ba diay nabilin kandan hu paghimatay
ikaw?”
11 Tuminubag haena sa bahi ha “Hurà en.”
Dayun minikagi si Jesus hu “Harì ku daan ikaw mahukuman hu silut.
Aman umulì kad en daw harì kad isab magbuhat hu madaet.”

Sa Kalig-enan Hu Pagpanistigus Hi Jesus

12 Su magtudlù en paman si Jesus duun taena ha mga etaw minikagi haena
hu “Iyan a sulù ha pakailaw hu henà-henà hu kaet-etawan. Bisan sin-u sa
agsunud kanak harì gayed duun taghipanaw hu kasukileman ta amin din
sulù ha tag-ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan.”
13 Sa mga Fariseo tuminubag hu “Tagpanistigus ka mahitenged hu kau-
galingen nu aman kenà haini malig-en.”
14 Ba tuminubag si Jesus hu “Bisan ku iyan a manistigus mahitenged hu
kaugalingen ku ba malig-en gayed ta natun-an ku ku hindu a napuun daw
ku hindu a agpayanaen. Ba sinyu harì nuy agkatun-an ku hindu a napuun
daw ku hindu a agpayanaen.

15 Ku taghukum kaw hu etaw saena pinaagi dà hu kalibutanen ha henà-
henà, ba siak harì a taghukum hu bisan sin-u.
16 Ba ku taghukum a pa ngaay matareng gayed haini ta kenà kanak dà ha
paghukum ba kandin hu Amay ku ha iyan migsugù kanak.
17 Nakasulat duun hu Kasuguan nuy sa tagyanaen 'Malig-en gayed sa
pagpanistigus hu daruwa ha etaw.'
18 Siak iyan ad en makapanistigus mahitenged hu kaugalingen ku, daw sa
sabuwa ha makapanistigus mahitenged kanak iyan sa Amay ku ha migsugù
kanak."
19 Dayun nanginginsà kandin sa mga Fariseo hu "Hindu diay duun sa amay
nu?"
Tuminubag si Jesus hu "Harì nuy agkakilala ku sin-u a daw ku sin-u sa
Amay ku, ta ku agkatun-an nuy pa ngaay ku sin-u a matun-an nuy en daan
ku sin-u sa Amay ku."
20 Inikagi haena hi Jesus su tagtudlù pa duun hu kwarto ta Timplo ha duun
sa talaguay hu salapì ha ighalad. Ba hurà pa kadakep si Jesus ta kenà pa
haena iyan natugun ha panahun.
21 Inikagiyan en paman sidan hi Jesus hu "Harì tungkay malugay ag-
awaan kud inyu. Pan-ahaen a inyu daw matay kaw en duun hu mga salà
nuy ba harì kaw en makaduun hu agpayanan-an ku."
22 Aman migpainsaay haena sa mga punuan hu Judio ha "Iyan ta gid ku
taghiket ta imbà man tag-ikagi ha harì kuy makaduun hu agpayanan-an
din?"
23 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Dini kaw dà napuun ta kalibutan ba
siak diyà a napuun ta langit.
24 Inikagiyan kud en inyu ha matay kaw en duun hu mga salà nuy ku harì
kaw tumuu ha iyan ad su duduun en su anay."
25 Dayun ininsaan dan si Jesus hu "Sin-u ka diay?"
Aman tuminubag haena hu "Iyan ad en sa sigi ku inyu tag-ikagiyaen sugud
dà su anay.
26 Madakel pa ngaay sa ikahukum ku inyu ba iyan dà ag-ikagiyen ku sa
napaliman ku duun hu migsugù kanak ha agkasaligan gayed."
27 Hurà makasabut sa mga etaw ha sa tagsubayen hi Jesus iyan sa Dios ha
Amay din.
28 Aman inikagiyan sidan hi Jesus hu "Siak sa Suled hu Kaet-etawan ku
itaud a duun hu kayu daw ipatangkaw human nuy en kakilala ku sin-u a,
daw matun-an nuy en ha hurà ku gayed mahimu hu kanak dà ha gahem ba
sa tag-ikagiyen ku iyan gayed su intudlù kanak hu Dios ha Amay ku.
29 Sa Amay ku ha migsugù kanak tagduma-duma gayed kanak. Harì a
kandin igpatayà ta sigi ku tagbuhaten sa agkabayà-bayaan din."
30 Su mapaliman dan sa inikagi hi Jesus madakel sa tuminuu kandin.

Sa Agsunud Ki Satanas

31 Inikagiyan hi Jesus sa mga Judio ha tuminuu kandin ha "Ku padayunen
nuy sa intudlù ku inyu iyan kaw en laus ha mga sumusunud ku.
32 Dayun matun-an nuy sa kamatuuran daw pinaagi taena malibri kaw
duun hu pagkaulipen nuy."
33 Tuminubag sidan hu "Iyan kay mga kaliwat hi Abraham daw hurà kay
kaulipen hu bisan sin-u. Imbà nu ikagiya ha malibri kay hu pagkaulipen
day?"

34 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
bisan sin-u sa makasasalà ulipen haena hu salà.
35 Sa ulipen kenà duma hu pamilya ba sa batà kandin gayed hu amay din.
36 Aman ku libriyen ku inyu siak sa Batà hu Dios harì kaw en maulipen hu
salà.
37 Natun-an ku ha mga kaliwatan kaw hi Abraham ba bà a dà paman inyu
aghimatayi ta harì nuy agdawaten sa tigtudlù ku.
38 Sa impaahà kanak hu Amay ku iyan tag-ikagiyen ku, ba sinyu iyan nuy
tagbuhaten sa inikagi inyu hu amay nuy.”
39 Tuminubag sidan hu “Sa gin-apuan day iyan si Abraham.”
Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku laus kaw pa ha mga kaliwatan hi
Abraham buhaten nuy ngaay sa binuhat hi Abraham.
40 Sa tagbuhaten ku iyan dà sa pagtudlù inyu hu kamatuuran ha inikagi
kanak hu Dios ba bà a dà paman inyu aghimatayi. Si Abraham hurà
magbuhat hu iling taena.
41 Ba sa tagbuhaten nuy iman iyan sa binuhat hu amay nuy.”
Tuminubag sidan hu “Iyan gayed Amay day sa Dios daw laus kay ha mga
batà din.”
42 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku iyan pa amay nuy sa Dios palanggaen
a ngaay inyu ta diyà a napuun ta kandin daw sa pagdini ku kenà kanak dà
ha pagbayà ba sinugù a kandin.
43 Harì nuy agkasabut sa tag-ikagiyen ku inyu ta harì kaw tagpaliliman hu
tigtudlù ku inyu.
44 Sa amay nuy iyan si Satanas aman agkabayaan nuy agtumana sa kandin
ha pagbayà. Sugud dà su anay talamunù en si Satanas. Hurà din labet hu
kamatuuran daw pulus en bidù sa tagsubayen din. Iyan en kinaiya din sa
biduen daw diyà agkapuun ta kandin sa alan ha mga bidù.
45 Ba sa kanak ha tag-ikagiyen inyu kamatuuran gayed aman harì kaw
agtuu kanak.
46 Sin-u inyu sa makapamatuud hu nabuhat ku ha madaet? Hurà gayed.
Iman ta laus sa tag-ikagiyen ku inyu imbà kaw harì agtuu kanak?
47 Sa etaw ha batà hu Dios magpaliliman gayed hu lalang din. Ba sinyu
kenà kaw kandin mga batà aman iyan hinengdan ha harì kaw tagpaliliman.”

Sa Labaw Dì Ki Abraham

48 Inikagiyan hu mga Judio si Jesus hu “Laus gayed sa inikagi day ha taga-
Samaria ka daw agkalibeg ka daan.”
49 Ba si Jesus tuminubag hu “Imbà a inyu tagtameyesa sa kenà a man libeg
daw bà ku dà tagdayea sa Dios ha Amay ku?
50 Harì a agkabayà ha dayeen a hu bisan sin-u ba agkabayaan hu Dios ha
dayeen a hu mga etaw daw igpaahà din ha sa tag-ikagiyen ku kamatuuran
gayed.
51 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha bisan sin-u sa magtuman hu tigtudlù
ku harì en gayed matay.”
52 Su maikagi hi Jesus haena minikagi sidan hu “Iman agkatun-an day en
gayed ha libeg ka labi. Si Abraham daw sa alan ha mga propita nangamatay
en sidan. Imbà nu agkaikagi ha bisan sin-u sa magtuman hu tigtudlù nu harì
en gayed matay?
53 Labaw ka pa ba diay dì hu gin-apuan day ha si Abraham? Ta si Abraham
daw sa mga propita nangamatay en sidan. Sin-u ka diay?”

54 Tuminubag si Jesus ha “Ku dayeen ku sa kaugalingen ku hurà din pulus,
ba sa tagdayè kanak iyan sa Dios ha Amay ku ha tag-angkenen nuy daan ha
Dios nuy.
55 Harì nuy agkakilala ba siak agkakilala ku gayed. Ku naikagi ku pa ngaay
ha harì ku haena agkakilala iling a dà inyu ha biduen. Ba saena nakilala ku
gayed aman tagtuman a hu mga lalang din.
56 Su gin-apuan nuy ha si Abraham nalipay gayed su matun-an din ha
dumini a ta kalibutan.”
57 Ba minikagi su mga Judio hu “Imbà nu kaahà si Abraham sa hurà ka pa
man magkalimahan ha tuig?”
58 Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su hurà pa
ibatà si Abraham duduun ad en.”
59 Su mapaliman dan haena nangamul sidan hu batu ta agbatuwen dan
ngaay, ba luminubuk si Jesus duun hu mga etaw daw awà diyà ta Timplo.

9

Sa Etaw Ha Daan En Buta Su Ibatà

1 Su taghipanaw en si Jesus naahà din sa etaw ha daan en buta su ibatà.
2 Ininsaan si Jesus hu mga tinun-an din hu “Manunudlù, sin-u haini ha
salà ta imbà man daan en buta su ibatà? Kandin ba hu mga laas din daw
ku kandin en ba ha salà?”
3 Ba si Jesus tuminubag hu “Sa ingkabuta din kenà tumenged ta amin din
salà daw ku nakasalà ba sa mga laas din, ba iyan ingkayanaen din ta daw
maahà sa gahem hu Dios pinaagi kandin.
4 Ku aldaw pa kinahanglan ha buhaten taw sa mga buluhaten hu Dios ha
migsugù kanak dini, ta ku daleman en harì kuy en makagtalabahu.
5 Ku dini a pa ta kalibutan iyan a sulù ha makailaw hu henà-henà hu kaet-
etawan.”
6 Su maikagi hi Jesus haena uminileb diyà ta bugtà daw timua sa pisà ha
nalemeg hu ileb din daw ipahid duun hu mata taena ha nabuta.
7 Dayun inikagiyan din hu “Pangulam-us ka diyà ta Linaw ta Siloe” ha sa
kahulugan taena Sinugù. Aman duminiyà haena sa buta daw pangulam-us
dayun likù ha pakaindan en.
8 Sa mga silingan din daw sa mga etaw ha nakakilala kandin ha tagpakil-
imus nanginginsà hu “Kenà ba iyan hayana su etaw ha iyan dà buhat din su
anay sa pagpinuuwà daw magpakilimus?”
9 Sa duma kandan tuminubag hu “Iyan en labi” ba sa duma minikagi daan
hu “Kenà man gid ta bà su bà dà agkailing kandin.”
Ba uminikagi su nakaindan en hu “Iyan ad en su buta.”
10 Dayun ininsaan hu mga etaw hu “Nainu-inu sa impakaindan nu?”
11 Tuminubag haena hu “Saena ha tagngaranan ki Jesus uminileb diyà ta
bugtà daw ipahid sa pisà ha nalemeg hu ileb din dini ta mata ku. Dayun
inikagiyan a kandin ha mangulam-us a diyà ta Linaw ta Siloe. Aman
duminuun a daw pangulam-us dayun sagunà a nakaindan.”
12 Nanginginsà sidan hu “Hindu en man haena?”
Su nakaindan tuminubag hu “Hanaw ta gid ku hindu en.”

Sa Pagbistiga Hu Mga Fariseo

13 Inuwit ku mga etaw su nakaindan en duun hu mga Fariseo.

14 Duun hu aldaw hu Sabado haena sa pagpamulung hi Jesus pinaagi hu
pisà ha nalemeg hu ileb din.
15 Aman ininsaan en paman ku mga Fariseo su nakaindan hu “Nainu-inu
sa impakaindan nu?”
Tuminubag haena hu “Inugsakan hi Jesus hu pisà sa mata ku daw
nangulam-us a aman sagunà a nakaindan.”
16 Sa duma ha mga Fariseo minikagi hu “Harì mahimu ha sinugù hu Dios
sa agpamulung duun hu Aldaw hu Paghimlay ta saini supak hu Kasuguan.”
Ba sa duma tuminubag daan ha “Ku masinupaken pa ha etaw harì din
ngaay mabuhat sa mga belenganen ha iling taena.” Aman hurà makag-iling
sa mga henà-henà dan.
17 Dayun inisaban dan ininsaan su nakaindan hu “Inu sa maikagi nu
mahitenged taena ha migbulung hu mata nu?”
Tuminubag haena hu “Iyan en gayed haena propita.”
18 Sa mga punuan hu Judio harì en paman agtuu ha su etaw laus gayed ha
buta su anay ba nakaindan en, aman pinaelegan dan sa mga laas din
19 daw insai hu “Inyu ba haini ha batà? Laus ba ha daan en haini buta su
ibatà? Imbà man pakaindan en iman?”
20 Tuminubag sa mga laas din hu “Agkakilala day haini ha iyan gayed su
batà day daw laus ha daan en haini buta su ibatà.
21 Ba hurà day katun-i ku nainu-inu sa pagpakaindan din daw ku sin-u sa
migbulung kandin. Iyan nuy en insaan ta magulang en daan daw iyan en
makaikagi inyu.”
22 Iyan haena inikagi hu mga laas din ta agkahaldek sidan hu mga punuan
hu Judio tumenged ta nauyunan en ku mga punuan ha bisan sin-u sa
umikagi ha si Jesus iyan su Mesiyas harì gayed ipaseled duun hu simbahan.
23 Aman bà dà minikagi sa mga laas din hu “Iyan nuy en insaan ta
magulang en daan.”
24 Inisab en paman inumaw ku mga punuan su nakaindan daw ikagiyi hu
“Isaad nu duun hu Dios ha harì ka gayed magbidù ta natun-an day en ha sa
migbulung ikaw masinupaken ha etaw.”
25 Ba su nakaindan minikagi hu “Harì ku agkatun-an ku masinupaken
ba haena daw ku kenà. Iyan dà agkatun-an ku ha su anay buta a ba iman
pakaindan ad en.”
26 Dayun uminisab nanginginsà su mga punuan hu “Pig-inu-inu din hu
pagbulung sa mata nu?”
27 Ba saena tuminubag hu “Inikagiyan kud gan inyu ba harì kaw tagpalil-
iman. Imbà nuy igpasublì dà kanak? Agkabayà kaw en ba daan agsunud
kandin?”
28 Dayun tinameyes dan su etaw daw ikagiyi hu “Iyan ka dà sumusunud
din ba sikay mga sumusunud kay hi Moises.
29 Natun-an day ha su anay migpakiglalang sa Dios ki Moises, ba saena ha
migbulung ikaw hurà day katun-i ku hindu duun napuun.”
30 Tuminubag haena sa etaw hu “Agkabelengan ku gayed sa inikagi nuy.
Harì nuy agkatun-an ku hindu haena napuun ba iyan migbulung hu mata
ku.
31 Natun-an taw en ha harì agpalilimanan hu Dios sa masinupaken ha
etaw, ba saena ha tagsimba hu Dios daw tagtuman hu agkabayaan din iyan
agpalilimanan din.
32 Sugud dà hu katanghagaa ta kalibutan daw taw pa iman napaliman ha
amin nakaulì hu mata hu daan en buta su ibatà.

33 Ku hurà pa haena sugua hu Dios harì din ngaay mahimu.”

Sa Laus Ha Buta

34 Tuminubag haena sa mga punuan hu “Agtudluan kay ba daan ikaw
sikaw sa masinupaken sugud dà su ibatà?” Dayun inikagiyan dan haena ha
harì en gayed mahimu ha sumeled pa duun hu simbahan.
35 Su mapaliman hi Jesus ha su pigbulung din harì en igpaseled duun hu
simbahan pinan-ahà din dayun haena. Su maahà din en ininsaan din hu
“Agtuuwan nu ba sa Suled hu Kaet-etawan?”
36 Tuminubag su etaw hu “Ikagiyi a ikaw ku sin-u haena ta daw makatuu
a kandin.”
37 Inikagiyan hi Jesus hu “Naahà nud en ta saini ha pakiglalang iman ikaw
iyan en.”
38 Dayun tuminubag su etaw ha “Ginuu, agtuu a gayed ikaw” daw sagunà
haena suminimba ki Jesus.
39 Minikagi si Jesus hu “Sa pagdini ku ta kalibutan iyan sa paghukum hu
mga etaw ta daw saena ha agkailing hu buta makaindan ba sa tag-ikagi ha
pakaindan en buta diay.”
40 Amin mga Fariseo ha nakapaliman hu inikagi din aman nanginginsà ha
“Buta kay ba diay?”
41 Tuminubag si Jesus ha “Ku buta kaw pa hurà nuy ngaay salà, ba iman
ta kagi nuy ha pakaindan kaw en tagpamatuud haini ha makasasalà kaw
gayed.

10

Sa Magbalantay Hu Mga Karniro

1 “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa etaw ku harì duun umagi hu
pultahan ku sumeled duun hu alad hu karniro, saena ha etawa takaw.
2 Ba sa etaw ha duun tag-agi hu pultahan iyan sa magbalantay hu mga
karniro.
3 Saena igpaseled hu bantay hu pultahan daw agpalilimanan hu mga
karniro sa lageng din. Umawen din sa mga ngaran taena ha mga karniro
daw igpaguwà din sidan.
4 Ku humipanaw en sidan diyà ta guwà iyan tag-una sa magbalantay daw
sa mga karniro aglupug kandin ta agkakilala dan en sa lageng taena.
5 Harì gayed sidan lumupug hu lain ha etaw ta bà dan dà haena agpulaguyi
tumenged ta harì dan agkakilala.”
6 Iyan haini pananglitan ha inikagi kandan hi Jesus ba hurà dan katun-i ku
inu sa kahulugan taena.
7 Aman minikagi en paman si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu
ha iyan a su pultahan hu alad hu mga Juan 10:14 karniro.
8 Amin nauna dì kanak ba mga takaw sidan aman sa mga karniro hurà
magpaliliman kandan.
9 Iyan a gayed pultahan daw bisan sin-u sa umagi dini ta kanak maluwas
gayed. Sumeled daw gumuwà sidan hu pagpanabtab.
10 Sa takaw agseled duun hu alad ta agpanakaw daw agpangimatay daw
agpandaet. Ba siak duminini a ta daw mailahan ku inyu hu kinabuhì ha hurà
din katapusan daw hu kinabuhì daan iman ha madagway gayed tungkay.
11 “Iyan a maayad ha magbalantay hu mga karniro. Sa maayad ha
magbalantay andam en bisan ku matay tumenged hu mga karniro din.

12 Sa tagbantay ha bà dà sinuhuli kenà iyan tag-iya hu mga karniro. Aman
ku makaahà hu agpamangaen hu mga karniro bà din dà agpulaguyi haena
sa mga karniro. Dayun su agpamangaen hu mga karniro ipagsusuwayà din
sa mga karniro.
13 Saena ha bà dà sinuhuli agpulaguy ta harì din man agkanugunan sa mga
karniro.
14 “Iyan a gayed maayad ha magbalantay hu mga karniro. Nakilala ku sa
kanak ha mga karniro daw nakilala a daan kandan
15 iling ha nakilala a hu Dios ha Amay ku daw nakilala ku daan haena.
Andam a daan bisan ku matay a tumenged hu mga karniro ku.
16 Amin ku pa mga karniro ha hurà pa makaseled duun hu alad. Kina-
hanglan ha igpaseled ku pa daan sidan. Magpaliliman daan sidan kanak
dayun makag-amulà dà sidan daw sabuwa a dà sa magbalantay dan.
17 Iyan haini igpalanggaa kanak hu Amay ku ta andam a bisan ku matay a
tumenged kandan. Ba ku matay a mabanhaw a dà.
18 Hurà gayed makapatay kanak ba ku matay a kanak en ha pagbayà. Amin
ku katenged hu pagpakamatay daw amin ku daan gahem ha mabanhaw a dà
ta iyan haini insugù kanak hu Dios ha Amay ku.”

19 Su mapaliman hu mga Judio sa inikagi hi Jesus hurà makag-iling sa
henà-henà dan.
20 Madakel kandan sa tag-ikagi hu “Agkalibeg en gayed hayana. Imbà kuy
tagpaliliman kandin?”

21 Ba sa duma minikagi ha “Ku agkalibeg pa hayana harì din ngaay maikagi
haena, daw sa agkalibeg harì daan makaulì hu buta.”

Sa Mga Judio Harì Agtuu

22 Panahun haena ha agsaulugen diyà ta Jerusalem sa Paglimpyu hu
Timplo. Duun taena ha panahun matinù gayed.
23 Mighiphipanaw si Jesus duun taena ha Sihungà hi Salomon diyà ta
Timplo.
24 Inamul-amulan hu mga Judio daw ikagiyi hu “Imbà nu harì ag-ikagiya
kanay ku sin-u ka? Ikagiyi kay en ikaw ku iyan kad ba su Mesiyas.”

25 Tuminubag si Jesus hu “Inikagiyan kud en inyu ba hurà kaw tuu kanak.
Sa mga belenganen ha binuhat ku ha insugù hu Dios ha Amay ku iyan
migpakilala ku sin-u a
26 ba harì kaw gayed agtuu tumenged ta kenà ku inyu mga karniro.
27 Sa kanak ha karniro tagpaliliman hu lageng ku. Agkakilala ku sidan daw
aglupug sidan kanak.
28 Ilahan ku daan sidan hu kinabuhì ha hurà din katapusan daw harì en
gayed sidan malaag ta hurà en bisan sin-u ha makaagaw kandan dini ta
kanak.
29 Sa Dios ha Amay ku ha iyan mig-ila kanak hu mga karniro iyan gayed
labaw hu alan, aman hurà en makaagaw kandan diyà ta kandin.
30 Siak daw sa Amay ku sabuwa kay dà.”

31 Su mapaliman haena hu mga Judio nangamul en paman sidan hu mga
batu ta agbatuwen dan ngaay.
32 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Madakel en sa impaahà ku inyu ha mga
belenganen ha impabuhat kanak hu Dios ha Amay ku. Inu man sa igbatuwa
nuy kanak?”

33 Tuminubag sidan hu “Kenà day iyan igbatuwa ikaw sa mga belenganen
ha binuhat nu ba tumenged ta tagtameyesen nu sa Dios, ta imbà ka tag-
ikagiyà ha sabuwa kaw dà hu Dios ha etaw ka dà man hu ikaw?”
34 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Hurà ba makasulat en duun hu Kasuguan
nuy sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Iyan kaw mga magbabayà’?
35 Natun-an taw ha harì gayed mahimu ha mabalhin sa insulat ha lalang
hu Dios. Ku pigngaranan din sa mga gin-apuan taw ha iyan inilahan hu
lalang din ha ‘mga magbabayà,’
36 imbà nuy agkaikagi ha tagtameyesen ku sa Dios ku ikagiyen ku ha Batà
a kandin sa labaw a pa man dì kandan ta pinilì a hu Dios ha impadini ta
kalibutan?
37 Harì kaw tumuu kanak ku kenà ku iyan tagbuhaten sa insugù kanak hu
Dios ha Amay ku.
38 Ba tumenged ta iyan haena tagbuhaten ku, bisan ku harì kaw tumuu
kanak ba tuuwan nuy ngaay sa mga belenganen ta daw matun-an nuy gayed
ha sa Dios ha Amay ku dini ta kanak daw diyà a daan ta kandin.”
39 Tumenged taena agdakepen dan en paman ngaay si Jesus ba uminawà
haena diyà ta kandan.
40 Dayun luminayun si Jesus diyà ta Jordan daw duun migtimà hu lugar ha
duun namautismu si Juan su anay.
41 Madakel sa mga etaw ha duminiyà ki Jesus ta nahenà-henà dan ha “Bisan
ku hurà belenganen ha nabuhat hi Juan su anay ba sa alan ha inikagi din
mahitenged ki Jesus laus gayed.”
42 Duun taena ha lugar madakel sa mga etaw ha tuminuu ki Jesus.

11

Sa Pagpatay Hi Lazaro

1 Amin etaw ha agkatungkayan hu dalu ha tagngaranan ki Lazaro. Saena
diyà tagtimà ta Betania daw sa atebay din ha si Maria daw si Marta diyà daan
tagtimà.
2 Saini ha Maria ha agkadaluwan sa suled din ha maama iyan su bahi ha
mighudhud hu pahumut duun hu paa hi Jesus daw tarapuwi ta buhuk din.
3 Pinaelegan ku daruwa ha bahi si Jesus daw ikagiyi hu “Ginuu,
agkatungkayan hu dalu sa palanggà nu ha amigu.”
4 Su mapaliman haena hi Jesus bà dà minikagi hu “Harì din iyan ipatay sa
dalu ba iyan igkadaluwi din ta daw madayè sa Dios ha Amay ku daw madayè
a daan sa Batà din pinaagi taena.”
5 Pinalanggà hi Jesus si Marta daw sa suled din daw si Lazaro,
6 ba su mapaliman din ha agkatungkayan hu dalu si Lazaro hurà pa haena
sagunà diyà ta mig-angat pa hu daruwa ha aldaw.
7 Su maiwas haena inikagiyan din sa mga tinun-an din ha “Dumiyà kuy ta
Judea.”
8 Ba tuminubag sa mga tinun-an din hu “Manunudlù, imbà ka aglikù diyà
sa bag-u pa ha agbatuwen kad ngaay hu mga Judio?”
9 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sampulù daw daruwa ha uras sa nangkaal-
daw. Bisan sin-u sa taghipanaw ku aldaw harì gayed pakasipà ta mapawà,
10 ba saena ha taghipanaw ku daleman pakasipà gayed ta masukilem
man.”
11 Daw minikagi pa daan ha “Tuminiduga en sa amigu taw ha si Lazaro ba
dumiyà kuy ta agpukawen ku.”

12 Tuminubag haena sa mga tinun-an din hu “Ginuu, ku nakatiduga en
saena agkaulian en.”
13 Ba iyan ngaay kahulugan hu inikagi hi Jesus sa minatay en si Lazaro ba
abi dan ha bà dà tagtiduga.
14 Aman ben paman sidan inikagiyi en hu “Minatay en si Lazaro,
15 ba maayad ha hurà a diyà su matay ta daw makatuu kaw gayed kanak.
Diyà kuy en.”
16 Dayun si Tomas ha tagngaranan dan hu Saleping minikagi duun ku
duma din ha mga tinun-an ha “Dumiyà kuy en ta daw mangamatay kuy daan
duma hu Manunudlù taw.”

Si Jesus Pakabanhaw

17 Su makauma si Jesus diyà ta Betania haepat en ha aldaw sa kalebenga
ki Lazaro.
18 Sa banuwa ta Betania ubay dà diyà ta Jerusalem ta mga tatulu dà ha
kilomitro sa pig-elangan din,
19 aman si Marta daw si Maria inelegan hu mga taga-Jerusalem hu paglipay kandan ta minatay sa suled dan.
20 Su mapaliman hi Marta ha tagdiyà en si Jesus sagunà haena tuminalagbù, ba si Maria diyà dà ta balay dan.
21 Dayun inikagiyan hi Marta si Jesus hu “Ginuu, ku dini ka pa ngaay harì
gayed matay sa suled ku.
22 Ba natun-an ku ha bisan iman ku amin nu agpanayuen duun hu Dios
ig-ila din ikaw.”
23 Tuminubag si Jesus hu “Mabanhaw dà sa suled nu.”
24 Minikagi si Marta hu “Natun-an ku ha mabanhaw dà haena ku malugay.”
25 Ba si Jesus minikagi hu “Iyan a pakabanhaw daw iyan a daan pakaila hu
kinabuhì. Ku amin agtuu kanak, bisan ku matay ba mabanhaw dà
26 ta saena ha agtuu kanak amin din kinabuhì daw harì en gayed matay.
Agtuu ka ba daan taena?”
27 Tuminubag si Marta hu “Hee, Ginuu, agtuu a ha iyan ka su Mesiyas ha
Batà hu Dios ha intagnà ha dumini ta kalibutan.”
28 Su maikagi haena hi Marta luminikù diyà ta balay dan daw muymuyahi
si Maria hu kagi din “Tagdini en labi sa Manunudlù na dumiyà ka kun ta
kandin.”
29 Su mapaliman haena hi Maria sagunà tuminalagbù ki Jesus.
30 Hurà pa si Jesus makauma diyà ta banuwa ta duun pa hu tinalagbuan
dan ki Marta.
31 Sa mga etaw diyà ta balay hi Maria ha taglipay kandin naahà dan si
Maria ha tigkan huminitindeg daw hipanaw, aman linupug dan ta abi dan
ha bà dà ag-agalà duun ku lebeng hi Lazaro.
32 Su makauma si Maria diyà ki Jesus sagunà luminuhud duun hu atubangan din ha minikagi hu “Ginuu, ku dini ka pa gabia harì ngaay matay sa suled
ku.”
33 Su maahà hi Jesus si Maria daw sa mga Judio ha duminuma kandin ha
tag-agalà suminakit daan sa gahinawa din,
34 aman ininsaan din sidan hu “Hindu duun inlebeng si Lazaro?”
Tuminubag sidan hu “Diyà kuy ta daw maahà nu.”
35 Dayun namanulù sa luhà hi Jesus.

36 Aman minikagi sa mga Judio hu “Ahaa nuy ku inu kaadagi sa pag-
palanggà din ki Lazaro.”
37 Ba sa duma minikagi hu “Imbà din hurà kaulii si Lazaro na su buta
naulian din man?”

Sa Pagkabanhaw Hi Lazaro

38 Su tagduun en si Jesus ku linebengan ki Lazaro suminakit en paman sa
gahinawa din. Sabuwa ha bangbang su lebeng daw inipelan hu batu
39 aman suminugù si Jesus hu “Awaa nuy haini sa batu.”
Ba si Marta sa suled hi Lazaro minikagi hu “Ginuu, mahudù en iman
hayana ta haepat en ha aldaw sa kalebenga kandin.”
40 Dayun tuminubag si Jesus hu “Dì ba inikagi kud ikaw ha ku tumuu ka
maahà nu sa pagkagamhanan hu Dios?”
41 Aman inawà dan su batu ha in-ipel ku lebeng. Dayun huminangad
si Jesus diyà ta langit sa mig-ampù hu “Amay ku, tagpasalamat a ikaw ta
migpaliliman ka kanak.
42 Natun-an ku ha dayun ka dà tagpaliliman kanak, ba tumenged taini
ha mga etaw ha tagtiyadeg dini inikagi ku haini ta daw makatuu sidan ha
sinugù a gayed ikaw dini ta kalibutan.”
43 Su makapenga en haena mag-ampù uminikagi hu madaging hu “Lazaro,
guwà ka duun tayan.”
44 Sagunà guminuwà si Lazaro ha nabungkusan pa sa lawa din hu maputì
ha manggad daw nabungkusan daan sa weleng din hu panyù. Aman
inikagiyan sidan hi Jesus hu “Badbadi nuy hayana ta daw makaawà.”

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Juan 11:45-57; Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

45 Madakel sa mga Judio ha namisita ki Maria sa nakatuu gayed ki Jesus su
maahà dan sa binuhat din.
46 Ba sa duma kandan migsumbung hu binuhat hi Jesus duun hu mga
Fariseo.
47 Aman sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga Fariseo
inamul-amul dan sa alan ha duma dan ha mga labaw ha punuan hu mga
Judio.
Miglalang-lalang sidan hu kagi dan “In-inuwen taw haena sa etaw ha
madakel en sa nabuhat din ha belenganen?
48 Ku ipatayà taw iman haena madakel gayed sa tumuu kandin daw elegan
kuy hu mga sundalu ta Roma. Kagasen dan haini sa Timplo daw daetan dan
haini sa nasud taw.”
49 Ba si Caifas ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun taena
ha tuiga minikagi ha “Buang-buang kaw pa gayed.
50 Harì nuy ba diay agkatun-an ha maayad pa ku sabuwa dà sa matay para
hu alan ha mga etaw dì ku madaetan pa haini sa nasud taw?”
51 Saena ha naikagi din kenà kandin dà ha henà-henà, ba tumenged ta iyan
tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad pakatagnà daan ha si Jesus matay
para hu alan ha mga Judio.
52 Daw kenà para dà hu mga Judio ba para daan hu alan ha mga etaw hu
Dios ha nakagsusuwayà dini ta kalibutan ta daw makag-amulà dà sidan ku
malugay.
53 Sugud taena ha aldaw sa mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà
hu paagi ha mapatay dan si Jesus.

54 Aman si Jesus daw sa mga tinun-an din harì en pakahipanaw duun
hu kadakelan diyà ta probincia ta Judea. Ba namandiyà sidan ta banuwa
ta Efraim ha ubay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar daw diyà sidan
migtimà.
55 Su madani en agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay madakel ha mga etaw
sa duminiyà ta Jerusalem ha nangapuun duun hu migkalain-lain ha banuwa
ta agtumanen dan diyà sa tulumanen hu paglimpyu.
56 Su mangaamul-amul sidan duun hu Timplo pigpan-ahà dan si Jesus daw
migpainsaay sidan hu "Inu sa henà-henà nuy? Tumampu ba gid haena hu
pagsaulug daw ku harì?"
57 Ba sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga Fariseo daan
en mig-ikagi ha ku sin-u sa makatuen ku hindu duun si Jesus kinahanglan
gayed ha magsumbung ta agdakepen dan haena.

12

Sa Paghudhud Hu Pahumut
(Juan 12:1-8; Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

1 Su haenem pa ha aldaw daw human agsauluga sa Aldaw hu Paglabay
duminiyà si Jesus ta Betania ha tagtimaan hi Lazaro sa pigbanhaw din.
2 Su makauma haena diyà impapanihapun dan. Si Lazaro suminalu ki
Jesus daw si Marta iyan migtangel.
3 Si Maria tuminimù hu nangkabutilya ha mahalen gayed ha lana ha
tagngaranan hu nardo, dayun inhudhud din haena diyà ta paa hi Jesus daw
tarapuwi ta buhuk din. Nakaheet gayed diyà ta balay sa nadeg taena ha
tungkay mahumut.
4 Ba sa sabuwa ha tinun-an hi Jesus ha iyan si Judas Iscariote sa iyan daan
maglimbung kandin minikagi hu
5 "Imbà hurà ibaligyà hayana sa pahumut hu pila ha gatus daw sa halin
din iila ngaay duun hu mga makaluluuy?"
6 Naikagi din haena kenà tumenged ta agkahid-uwan din sa mga makalu-
luuy ba tumenged ta takaw haena, ta si Judas iyan tag-ibit hu salapì dan daw
agtakawen din sa duma duun.
7 Ba minikagi si Jesus hu "Bay-ani nuy en hayana ta saini ha pahumut din
iyan en pag-andam hu kalebenga kanak.
8 Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu ba siak harì ad en maglugay dini
ta inyu."
9 Su mapaliman hu madakel ha mga Judio ha si Jesus diyà ta Betania
namandiyà dayun sidan. Ba sa tuyù dan kenà iyan dà si Jesus ba agsusiyen
dan ku laus ba ha nabanhaw si Lazaro.
10 Aman pighenà-henà hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad ha aghi-
matayan dan daan si Lazaro
11 ta tumenged kandin madakel ha mga Judio sa nakabig diyà ki Jesus daw
tuminuu.

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Juan 12:12-19; Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:29-40)

12 Su maisab ha aldaw sa madakel tungkay ha mga etaw ha agtampu hu
pagsaulug nakapaliman ha agdiyà daan si Jesus ta Jerusalem.
13 Aman tuminalagbù sidan kandin daw mig-uwit sidan hu mga palwa hu
pagdayè kandin daw namangulahì sidan hu

“Dayeen gayed sa Dios. Panalanginan haini sa nakauma ha sinugù hu Dios.
Panalanginan sa Harì hu mga kaliwatan hi Israel.”
14 Amin nati hu asno ha piglulanan hi Jesus, ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
15 “Sinyu sa mga taga-Jerusalem, harì kaw mahaldek ta sa Harì nuy pakauma
en ha taglulan duun hu nati hu asno.”
16 Duun taena ha panahun hurà katun-i hu mga tinun-an din sa kahulugan taena ha tagnà. Ba su lumikù en si Jesus diyà ta langit human dan natun-i ha saena ha insulat mahitenged man diay kandin daw natuman haena diyà ta kandin.
17-18 Sa intalagbua ki Jesus hu madakel tungkay ha mga etaw iyan ta napaliman dan sa tultul hu mga etaw ha nakaduma kandin su banhawen din si Lazaro.
19 Aman nakaikagi sa mga Fariseo ha “Hurà taw en gayed mahimu ta ahà kaw, madakel gayed sa agsunud kandin.”

Sa Inikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

20 Amin mga etaw ha Griego ha namandiyà daan ta Jerusalem hu pagsimba taena ha pagsaulug.
21 Hinangyù dan si Felipe sa taga-Betsaida ha sakup ta Galilea hu kagi dan “Agkabayà kay pakiglalang ki Jesus.”
22 Aman inikagiyan hi Felipe si Andres dayun migduma-duma sidan daw ikagiyi si Jesus.
23 Tuminubag si Jesus hu “Iyan en haini natugun ha panahun ha dayeen a siak sa Suled hu Kaet-etawan.
24 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku harì makapamula sa binhì dini ta bugtà harì gayed mamunga, ba ku ipamegas tumubù gayed haena daw mamunga hu madakel.
25 Bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen amin din kinabuhì ha hurà din katapusan.
26 Bisan sin-u sa agkabayà ha mahimu ha suluguen ku kinahanglan ha lumupug kanak daw bisan ku hindu a, duun en daan haena. Sa magtuman hu mga sugù ku madayè gayed hu Dios ha Amay ku.
27 “Iman masakit tungkay sa gahinawa ku, ba harì mahimu ha hangyuen ku sa Dios ha Amay ku ha harì a kandin ipaagi duun hu tagsalapen ku ha tungkay malegen ta iyan indini ku ta kalibutan ta daw matuman haena.”
28 Aman mig-ampù si Jesus hu “Amay ku, buhata sa madayè ka pinaagi kanak.”
Dayun amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen “Nadayè ad en pinaagi ikaw ba madayè a pa gayed hu agbuhaten nu.”
29 Saena ha lageng napaliman hu madakel ha mga etaw daw nakaikagi sidan ha “Lugung gid haena” na sa duma daan minikagi hu “Nakiglalang kandin sa balinsuguen hu Dios.”
30 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Saena ha lageng impapaliman inyu ta daw matun-an nuy
31 ha iyan en iman panahun ha sa Dios maghukum hu silut taena ha harì agtuu kanak, ta si Satanas ha iyan harì dini ta kalibutan madaeg.
32 Ba siak ku itaud a duun hu kayu daw ipatangkaw sa kaet-etawan duun hu bisan hindu makadini ta kanak.”
33 Inikagi hi Jesus haena ta daw makapadayag ku agkainu-inu sa kamatayen din.

34 Su mga etaw uminikagi hu “Natun-an taw pinaagi hu Kasuguan taw
ha harì gayed matay su Mesiyas, aman imbà nu kaikagi ha kinahanglan ha
itaud sa Suled hu Kaet-etawan duun hu kayu daw ipatangkaw? Sin-u haini
sa Suled hu Kaet-etawan?”
35 Dayun tuminubag si Jesus hu “Iyan ad sulù ha makailaw hu henà-henà
nuy ba laus kud en inyu ag-awaan. Aman hipanaw kaw ta aldaw pa daw
harì kaw madalemanan ta saena ha agkadalemanan agkalaag.
36 Iman ta dini a pa ta inyu tuu kaw en kanak ta daw mailawan sa henà-
henà nuy.” Su maikagi haena hi Jesus inawaan din sa madakel ha mga etaw
daw duminuun hu lugar ha harì dan duun matulen.

Sa Mga Etaw Harì Agtuu

37 Bisan pa ku madakel gayed sa binuhat hi Jesus ha belenganen ba hurà
sidan tuu kandin.
38 Iyan haini katumanan hu inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen
“Dios ha Magbabayà hu alan, atiyuay dà gayed sa tuminuu hu intultul day
daw atiyuay dà sa nakatuen hu gahem nu ha impaahà nu kandan.”
39 Iyan haini hinengdan ha hurà sidan makatuu ta sa inikagi hi Isaias
tagyanaen
40 “Binuhat sidan hu Dios ha buta ta daw harì sidan makaindan. Impadesen
din daan sa henà-henà dan ta daw harì sidan makasabut daw harì
daan makaghinulsul ta daw maluwas ku ngaay.”
41 Naikagi haena hi Isaias ta naahà din en sa pagkagamhanan hi Jesus.
42 Bisan pa taena amin gihapun mga punuan hu Judio ha nakatuu ki Jesus.
Ba bà dan dà inheles ta agkangahaldek sidan hu mga Fariseo ku harì sidan
ipaseled duun hu simbahan,
43 ta iyan en impalabi ku mga punuan sa pagdayè kandan hu mga etaw dì
hu pagdayè kandan hu Dios.
44 Dayun minikagi si Jesus hu “Sa agtuu kanak agtuu en daan hu Dios ha
migsugù kanak.
45 Ku agkaahà a hu etaw agkaahà din en daan sa Dios ha migsugù kanak.
46 Iyan a sulù ha nakadini ta kalibutan ta daw sa alan ha tumuu kanak harì
en maghipanaw duun hu masukilem.
47 “Ku amin etaw ha nakapaliman hu lalang ku ba harì magtuman taena
harì ku pa iman haena mahukuman, ta sa pagdini ku iman ta kalibutan kenà
pa iyan sa paghukum ba iyan sa pagluwas hu kaet-etawan.
48 Bisan sin-u sa harì agdawat kanak daw harì agtuman hu mga lalang ku
mahukuman duun hu katapusan ha aldaw. Sa ihukum kandin iyan sa mga
lalang ku ha hurà din tumana.
49 Ta sa tag-ikagiyen ku kenà kanak ha henà-henà ba iyan sa igpaikagi
kanak hu Dios ha Amay ku ha migsugù kanak.
50 Natun-an ku ha sa lalang din makaila hu kinabuhì ha hurà din katapu-
san. Aman sa tag-ikagiyen ku iyan sa igpaikagi kanak hu Amay ku.”

13

Sa Paghenaw Hi Jesus Hu Mga Paa Hu Mga Tinun-an Din

1 Su harì pa agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay natun-an hi Jesus ha madani
en sa natugun ha panahun ha ag-awà dini ta kalibutan ta ag-ulì en duun
hu Dios ha Amay din. Pinalanggà din sa mga sumusunud din aman iman
igpaahà din ku inu kaadagi sa pagpalanggà din kandan.

2 Agpanihapun sidan ba si Judas Iscariote ha batà hi Simon daan en
inulinan hi Satanas ha iyan maglimbung ki Jesus.
3 Natun-an hi Jesus ha iyan impagharì hu Dios ha Amay din hu alan daw
natun-an din daan ha duun napuun hu Dios daw diyà dà daan ag-ulì ta
kandin.
4 Aman huminitindeg si Jesus daw lebasa su pinaksuy din daw itabed sa
tualya diyà ta bahagan din.
5 Dayun hinudhudan din hu wahig sa palanggana daw pangenawi sa mga
paa hu mga tinun-an din daw tarapuwi taena ha tualya.
6 Su mauma din en si Simon Pedro saena minikagi diyà ta kandin hu
"Ginuu, aghenawan nu ba daan sa paa ku?"
7 Tuminubag si Jesus hu "Harì nu pa iman agkasabut sa tagbuhaten ku ba
masabut nu dà asem ku malugay."
8 Minikagi si Pedro hu "Harì mahimu ha iyan ka maghenaw ta paa ku."
Ba inikagiyan hi Jesus ha "Ku harì ku mahenawan sa paa nu kenà kud en
ikaw sumusunud."
9 Aman minikagi si Simon Pedro hu "Ginuu, ku iyan diay hayana ilagkes
nud en daan sa alima ku daw sa ulu ku."
10 Tuminubag si Jesus hu "Saena ha nakaglanguy en kinahanglan ha iyan
dà henawan sa paa din ta limpyu en sa lawa din. Nalimpyuwan kaw en ba
amin sabuwa inyu ha mahugaw pa."
11 Inikagi hi Jesus ha mahugaw pa sa sabuwa kandan ta natun-an din en
ku sin-u sa maglimbung kandin.
12 Su makapenga en si Jesus mangenaw hu mga paa ku mga tinun-an din
migpinaksuy dà daw likù diyà ta lamisahan. Dayun ininsaan din sidan hu
"Agkatun-an nuy ba sa kahulugan taena ha binuhat ku inyu?
13 Iyan nuy tig-umaw kanak sa Manunudlù daw Ginuu na laus gayed
hayana.
14 Iman ta siak sa Ginuu daw Manunudlù nuy migpaubus a hu kaugalin-
gen ku ta hinenawan ku sa mga paa nuy, kinahanglan ha magpahenaw-
henawà kaw daan.
15 Ta saena binuhat ku diyan ta inyu ta daw mailingan nuy.
16 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa suluguen kenà labaw dì hu
agalen din daw sa sinugù kenà daan labaw dì hu migsugù kandin.
17 Iman ta natun-an nuy en sa intudlù ku inyu malipayen kaw en gayed ku
tumanen nuy haena.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimbung Kandin

18 "Sa inikagi ku kenà mahitenged hu alan inyu ta natun-an kud sa mga
henà-henà taena ha mga pinilì ku. Ba amin sabuwa inyu ha maglim-
bung kanak ta daw matuman sa lalang hu Dios ha tagyanaen 'Sa etaw ha
makigsalu kanak iyan daan magkuntra kanak.'
19 "Saena daan kud en inyu ag-ikagiyen ta daw ku matuman haena
makatuu kaw gayed ha iyan ad su duduun en su anay.
20 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha bisan sin-u sa agdawat taena ha
agsuguen ku agdawat daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat
daan hu Amay ku ha migsugù kanak."

Sa Maglimbung Ki Jesus
(Juan 13:21-30; Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Su maikagi haena hi Jesus tungkay suminakit sa gahinawa din dayun
inikagiyan din sa mga tinun-an din hu "Laus gayed sa tag-ikagiyen ku ha sa
sabuwa inyu iyan maglimbung kanak."
22 Migpaahà-ahaay sa mga tinun-an ta hurà dan katun-i ku sin-u sa tig-iling
din.
23-24 Si Simon Pedro migsingyas duun ku abay hi Jesus ha iyan sa
pinalanggà din ha tinun-an hu "Insai nu ku sin-u sa tig-iling din."
25 Aman uminubay haena diyà ki Jesus daw insai hu "Ginuu, sin-u kanay
sa maglimbung ikaw?"
26 Minikagi si Jesus hu "Idèdè ku haini sa supas daw ku sin-u sa ilahan
ku duun iyan en haena." Dayun in-ila din su supas diyà ki Judas ha batà hi
Simon Iscariote.
27 Su makaen en haena hi Judas sagunà ginaheman hi Satanas.
Inikagiyan dayun hi Jesus ha "Ku inu sa agbuhaten nu agpasa nud en."
28 Hurà gayed katun-i hu mga tinun-an hi Jesus ku imbà haena ikagiya hi
Jesus diyà ki Judas.
29 Tumenged ta iyan si Judas tag-ibit hu salapì dan abi hu duma kandan ha
bà dà igpapalit hi Jesus hu agkinahanglanen dan taena ha pagsaulug daw ku
amin ba daan agpailahan hi Jesus ha mga makaluluuy.
30 Su makaen en haena hi Judas sagunà guminuwà daw agkadaleman en
haena.

Sa Bag-u Ha Sugù

31 Su makaguwà en si Judas inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu
"Harì en malugay siak sa Suled hu Kaet-etawan madayè a daw pinaagi kanak
madayè daan sa Dios ha Amay ku.
32 Ku pinaagi kanak madayè sa Dios ha Amay ku madayè a daan kandin
hu harì en malugay.
33 "Mga pinalanggà ku, harì en malugay sa pagduma-dumahà taw. Pan-
ahaen a inyu ba ikagiyen ku inyu iman sa inikagi kud en duun hu punuan
hu mga Judio ha harì kaw makaduun hu agpayanan-an ku.
34 "Amin ku bag-u ha kasuguan inyu ha iyan sa magpinalanggaay kaw.
Iling hu kanak ha pagpalanggà inyu kinahanglan ha magpinalanggaay kaw
daan.
35 Ku buhaten nuy haini matun-an hu mga etaw ha mga sumusunud kaw
kanak."

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
(Juan 13:36-38; Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

36 Nanginginsà si Simon Pedro hu "Ginuu, hindu ka duun agpayanaen?"
Tuminubag si Jesus hu "Harì kaw pa iman makaduun hu agpayanan-an
ku ba makalupug kaw dà kanak ku malugay."
37 Minikagi si Pedro hu "Ginuu, imbà a harì makaduma ikaw? Ta bisan pa
ku himatayan a harì ku gayed ikaw awaan."
38 Dayun tuminubag si Jesus hu "Laus ba ha harì a ikaw ag-awaan bisan pa
ku himatayan ka? Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha kanina ku harì pa
managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.

14

Si Jesus Sa Dalan Payanaen Duun Hu Dios

1 “Harì kaw gayed masamuk ba salig kaw duun hu Dios daw salig kaw daan
kanak.
2 Maluag sa tagtimaan hu Dios ha Amay ku. Ag-una a diyà ta ag-andamen
ku sa agtimaan nuy. Harì ku haena maikagi inyu ku kenà pa laus.
3 Ku mapengahan kud haena aglikù a dà dini daw agdumahen ku inyu
duun hu tagtimaan ku ta daw bisan hindu a, duun kaw en daan.
4 Natun-an nuy en sa dalan duun taena ha agpayanan-an ku.”
5 Ba si Tomas minikagi diyà ta kandin hu “Ginuu, harì day agkatun-an
ku hindu ka agpayanaen aman in-inuwen man ha matulen day sa dalan
payanaen duun taena?”
6 Tuminubag si Jesus hu “Iyan a dalan daw iyan a kamatuuran daw iyan a
tag-ila hu kinabuhì. Hurà makaduun hu Amay ku ku kenà pinaagi kanak.
7 Ku nakilala a pa inyu nakilala nuy ngaay daan sa Amay ku. Ba iman
nakilala nuy daw naahà nuy en.”
8 Minikagi si Felipe hu “Ginuu, ipaahà nu kanay sa Dios ha Amay nu. Iyan
dà haini agkinahanglanen day.”
9 Tuminubag si Jesus hu “Nalugay en sa pagduma-dumahà ku inyu na hurà
nuy pa ba diay kakilala ku sin-u a? Bisan sin-u sa nakaahà kanak nakaahà
en daan hu Amay ku, aman imbà nu kaikagi pa ha ag-ahaen nu sa Amay ku?
10 Harì ka ba diay agtuu ha sa Amay ku dini ta kanak daw diyà a daan ta
kandin? Bisan sa mga lalang ku inyu kenà duun dà napuun hu kanak ha
henà-henà ta sa Amay ku ha dini tagtimà ta kanak iyan migbayà taena.
11 Aman tuu kaw hu tag-ikagiyen ku ha siak daw sa Amay ku sabuwa kay
dà. Ku harì kaw agtuu hu inikagi ku tuu kaw tumenged hu mga buhat ku.
12 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa tumuu kanak
makahimu daan hu binuhat ku, daw labaw pa sa mabuhat din tumenged
ta ag-ulì ad en duun hu Dios ha Amay ku.
13 Bisan inu sa panayuen nuy pinaagi kanak ig-ila ku gayed haena ta daw
madayè sa Dios ha Amay ku tumenged kanak.
14 Makapanayù kaw hu bisan inu pinaagi kanak ta ig-ila ku gayed.

Sa Balaan Ha Ispiritu Ha Insaad Hi Jesus

15 “Ku pinalanggà a inyu tumanen nuy sa mga sugù ku inyu.
16 Daw agpanayuen ku duun hu Amay ku ha ipadini din ta inyu sa igpasuhì
kanak ha iyan Magbubulig ha harì en gayed sumuway inyu
17 daw magtudlù daan haena inyu hu kamatuuran. Harì haena madawat
hu mga etaw ha harì agtuu kanak ta harì dan haena agkaahà daw harì dan
daan agkakilala. Ba sinyu makilala nuy gayed ta diyan ta inyu magtimà daw
makigsabuwa en inyu.
18 Harì ku gayed inyu ipatayà ta igpadini ku sa Magbubulig inyu.
19 Harì en malugay harì ad maahà hu mga etaw ha hurà tuu kanak ba sinyu
maahà a dà inyu. Tumenged ta sa kinabuhì ku hurà din katapusan amin nuy
daan kinabuhì ha hurà din katapusan.
20 Duun asem taena ha aldaw matun-an nuy ha siak daw sa Dios ha Amay
ku sabuwa kay dà, daw siak daw sinyu sabuwa kuy dà daan.
21 Bisan sin-u sa magpaliliman hu mga kasuguan ku daw magtuman taena
palanggà a kandin. Saena ha tagpalanggà kanak palanggà daan hu Amay ku
daw palanggà ku daan daw igpakilala ku kandin ku sin-u a.”

22 Dayun nanginginsà si Judas ba kenà iyan si Judas Iscariote hu “Ginuu,
imbà nu tuyua ha iyan kay dà impakilala nu hu kaugalingen nu daw hurà
nu sa mga etaw ha harì agtuu ikaw?”
23 Tuminubag si Jesus hu “Bisan sin-u sa tagpalanggà kanak tagtuman hu
tigtudlù ku. Palanggaen haena hu Amay ku ta siak daw sa Amay ku diyà kay
en tagtimà ta kandin.
24 Ba saena ha kenà a kandin palanggà harì gayed tagtuman hu tigtudlù
ku. Sa lalang ku ha napaliman nuy hurà dini dà kapuun ta henà-henà ku ba
duun napuun hu Amay ku ha iyan migsugù kanak.
25 “Tag-ikagiyen ku haini iman ta dini a pa ta inyu.
26 Ba sa Balaan ha Ispiritu ha iyan Magbubulig ha ipadini hu Amay ku ta
inyu hu pagpasuhì kanak iyan magtudlù inyu hu alan daw ipahenà-henà din
daan inyu sa alan ha mga lalang ku.
27 Igbilin ku sa kalinaw duun hu henà-henà nuy, sa kalinaw ha dini
ta kanak iyan igbilin ku inyu. Sa mga etaw ha harì agtuu kanak hurà
dan kalinaw ha iling taena. Aman harì kaw masamuk daw harì kaw en
mahaldek.
28 “Napaliman nuy sa inikagi ku ha ag-awaan ku inyu ba aglikù a dà dini ta
inyu. Ku palanggà a inyu mabayà-bayà kaw gayed ta ag-ulì a duun hu Amay
ku ha iyan labaw dì kanak.
29 Daan kud en haena inikagi ta daw ku matuman en asem makatuu kaw
gayed.
30 Iyan dà haena ag-ikagiyen ku inyu ta madani en pakauma si Satanas sa
tagharì hu mga etaw ha harì agtuu kanak. Labaw a dì kandin
31 ba kinahanglan ha matun-an hu kaet-etawan ha palanggà ku sa Dios ha
Amay ku daw buhaten ku sa alan ha insugù din kanak. Diyà kuy en.

15

Sa Puun Hu Pamulahen Daw Sa Mga Panga

1 “Iyan a puun hu pamulahen daw sa Dios ha Amay ku iyan tag-alima
duun.
2 Sa mga panga ha harì mamunga awaen din, ba sa mga panga ha
agpamunga limpyuwan din ta daw mamunga hu madakel.
3 Limpyu kaw en tumenged hu mga lalang ku inyu.
4 Ku harì kaw sumuway kanak harì a daan sumuway inyu. Hurà gayed
panga ha makapamunga ku maawà duun hu puun din. Iling daan inyu harì
kaw mamunga ku maawà kaw dini ta kanak.
5 “Iyan a puun hu pamulahen daw iyan kaw daan mga panga. Saena ha
harì umawà dini ta kanak daw harì ku daan awaan mamunga hu madakel,
ba sa sumuway kanak hurà din en gayed mahimu.
6 Bisan sin-u sa sumuway kanak agkailing hu panga ha inlambeg ha ku
mangagangu en amul-amulen daw iagbul duun hu hapuy.
7 Ku harì kaw sumuway kanak daw magpabilin kaw duun hu mga lalang
ku sa bisan inu ha agpanayuen nuy ig-ila ku inyu.
8 Ku mamunga kaw hu madakel madayè gayed sa Dios ha Amay ku daw
iyan makapamatuud ha sumusunud kaw kanak.
9 “Sa pagpalanggà ku inyu agkailing hu pagpalanggà kanak hu Amay ku.
Magpabilin kaw duun hu pagpalanggà ku inyu.

10 Ku tumanen nuy sa mga sugù ku inyu harì kaw maawà duun hu
pagpalanggà ku inyu. Iling hu pagtuman ku hu insugù kanak hu Dios ha
Amay ku ha hurà a daan kaawà duun hu pagpalanggà din kanak.
11 Inikagi ku haini inyu ta daw sa kalipay ku makadiyan ta inyu daw
malipayen kaw daan gayed.
12 Iyan haini sugù ku inyu sa kinahanglan ha magpinalanggaay kaw iling
hu pagpalanggà ku inyu.
13 Ku amin etaw ha tagpakamatay para hu amigu din iyan haena timaan
ha adagi tungkay sa pagpalanggà din duun. Hurà en gayed pagpalanggà ha
labaw pa taena.
14 Ku buhaten nuy sa mga insugù ku inyu iyan kaw gayed mga amigu ku.
15 Harì ku inyu tagngaranan ha mga suluguen ta sa suluguen harì din
agkatun-an ku inu sa tagbuhaten hu agalen din. Ba tagngaranan ku inyu ha
mga amigu ku ta sa alan ha inikagi kanak hu Amay ku impadayag ku daan
diyan ta inyu.
16 Kenà kaw iyan migpilì kanak ba iyan a migpilì inyu ta daw mamunga
kaw hu madakel daw sa bunga nuy harì maamin. Bisan inu sa panayuen
nuy duun hu Dios ha Amay ku pinaagi kanak saena ig-ila din inyu.
17 Iyan haini igsugù ku inyu sa kinahanglan ha magpinalanggaay kaw
gayed.

Sa Pagkuntra Hu Mga Etaw Ki Jesus

18 “Ku kuntrahen kaw hu mga etaw ha harì agtuu kanak henhenaen nuy
ha iyan a kandan inuna kinuntra.
19 Ku duma kaw pa ngaay kandan harì kaw kandan kuntrahen. Ba kenà
kaw kandan mga duma ta pinilì ku inyu aman agkuntrahen kaw gayed
kandan.
20 Timan-i nuy sa inikagi kud en inyu ha sa suluguen kenà labaw dì hu
agalen. Ku pinasipalahan a kandan pasipalahan kaw daan kandan. Ku
tinuman dan sa intudlù ku kandan tumanen dan daan sa inyu.
21 Pasipalahan kaw gayed kandan tumenged ta mga etaw ku inyu daw
hurà dan kakilala sa Amay ku ha migsugù kanak.
22 Ku hurà a ngaay makadini ta kalibutan daw makagtudlù kandan harì
ngaay sidan mag-isip ha mga makasasalà sidan, ba iman hurà dan en
balibalan.
23 Bisan sin-u sa agkuntra kanak agkuntrahen din daan sa Dios ha Amay
ku.
24 Harì ngaay sidan mag-isip ha mga makasasalà sidan ku hurà dan pa
kaahà sa mga binuhat ku ha belenganen ha hurà kahimu hu bisan sin-u. Ba
bisan ku naahà dan en haena kinuntra a gihapun kandan daw sa Amay ku.
25 Ba iyan haena katumanan hu insulat duun hu Kasuguan dan ha
tagyanaen ‘Bisan ku hurà dan gayed katarengan ha igkuntraha dan kanak
ba kinuntra a gihapun kandan.’
26 “Agsuguen ku dini ta inyu sa Magbubulig ha duun agkapuun hu Amay
ku ha iyan sa Balaan ha Ispiritu. Saena magpadayag daan hu kamatuuran
mahitenged hu Dios ha Amay ku daw manistigus daan mahitenged kanak.
27 Daw sinyu makapanistigus kaw en daan mahitenged kanak ta sugud dà
su anay migduma-duma kuy en.

16

1 “Inikagi ku haena diyan ta inyu ta daw harì kaw makaendà hu pagtuu
kanak.

2 Ta awaen asem sa katenged nuy hu pagseled duun hu mga simbahan daw
makauma daan sa panahun ha abi hu maghimatay inyu ha malipay sa Dios
taena.
3 Agbuhaten dan haena ta siak daw sa Amay ku hurà dan kakilala.
4 Aman daan kud en inyu ag-ikagiyan ta daw ku makauma asem sa
panahun ha buhaten dan haena mahenhenaan nuy en sa inikagi ku iman
inyu. Su anay ha bag-u kuy pa makagduma-duma hurà ku haena ikagiya
inyu ta diyan a paman ta inyu.

Sa Buluhaten Hu Balaan Ha Ispiritu

5 "Iman ag-ulì ad en duun hu Amay ku ha migsugù kanak ba hurà en inyu
tagpanginginsà ku hindu a agpayanaen.
6 Agkasamuk kaw gayed iman tumenged hu inikagi ku inyu,
7 ba laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa pag-awà ku dini makapaayad
inyu. Ta ku harì a umawà dini harì dumini ta inyu sa Magbubulig, ba ku
umawà a suguen ku haena diyan ta inyu.
8 Ku makauma haena dini ipasabut din duun hu kaet-etawan ha mga
makasasalà sidan daw ipadayag din sa paagi ha mahimu sidan ha matareng
daw igtudlù din daan ha sa mga makasasalà agsilutan hu Dios.
9 Igpasabut din ha makasasalà sidan ta harì sidan agtuu kanak.
10 Igpadayag din sa paagi ha mahimu sidan ha matareng ta siak ag-ulì ad
en duun hu Amay ku daw harì ad inyu maahà.
11 Igtudlù din ha sa mga makasasalà silutan gayed hu Dios ta si Satanas sa
tagharì hu harì agtuu kanak pighukuman en hu silut.
12 "Madakel pa ngaay sa ag-ikagiyen ku inyu ba iman harì nuy pa haena
maantus.
13 Ba ku makauma en sa Balaan ha Ispiritu ha iyan magpadayag hu
kamatuuran itudlù din sa kamatuuran inyu. Sa ag-ikagiyen din kenà kandin
dà ha henà-henà ba iyan dà sa napaliman din duun hu Dios, daw ag-ikagiyen
din daan inyu sa maul-ulahan ku malugay.
14 Dayeen a kandin ta igpadayag din inyu sa mga intudlù ku.
15 Inikagi ku ha igpadayag din inyu sa mga intudlù ku ta sa tag-ikagiyen hu
Amay ku iyan daan tag-ikagiyen ku.

Sa Kalugul Mailisan Hu Kalipay

16 "Harì en malugay harì ad en inyu maahà daw harì en daan malugay
maahà a dà inyu."
17 Sa duma ha mga tinun-an hi Jesus migpainsaay hu "Inu gid sa kahulugan
taena ha inikagi din ha harì en malugay harì taw en maahà ba harì en daan
malugay maahà taw dà? Daw inu gid daan sa kahulugan hu tag-ikagiyen din
ha ag-ulì duun hu Amay din?"
18 Sigi dà sidan tagpainsaay hu "Inu gid sa kahulugan hu inikagi din ha
'harì en malugay'? Harì taw gayed agkasabut sa tag-ikagiyen din."
19 Natun-an hi Jesus ha amin dan ngaay ig-insà kandin aman inikagiyan
din sidan hu "Tagpainsaay kaw ku inu sa kahulugan taena ha inikagi ku ha
'harì en malugay harì ad en inyu maahà ba harì en daan malugay maahà a
dà inyu.'
20 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha sa mga etaw ha harì agtuu kanak
malipay hu maul-ulahan ku ba sinyu maglugul kaw. Ba saena ha kalugul
nuy mailisan dà hu adagi ha kalipay.

21 Ku tagbatà sa bahi tag-antus hu kasakit, ba ku pakabatà en agkalipatan
din dà sa masakit tumenged hu kalipay din taena ha batà.
22 Iling daan taena ha ku harì ad en inyu maahà maglugul kaw gayed, ba
ku isab kuy makag-ahaay adagi gayed sa kalipay nuy daw saena harì gayed
maagaw diyan ta inyu.
23 Duun asem taena ha panahun kenà en kinahanglan ha dini kaw pa ta
kanak panayù hu bisan inu. Laus gayed sa tag-ikagiyen ku ha bisan inu sa
panayuen nuy duun hu Dios ha Amay ku pinaagi kanak ig-ila din gayed inyu.
24 Hurà kaw pa makapanayù pinaagi kanak, ba iman manayù kaw en ta
ilahan kaw kandin daw malipayen kaw gayed.
25 "Sa pagtudlù ku inyu iman pinaagi dà hu mga pananglitan, ba makauma
sa panahun ha harì ad en gumamit hu mga pananglitan ta mapayag en sa
pag-ikagi ku mahitenged hu Dios ha Amay ku.
26 Duun asem taena ha panahun iyan kaw en manayù duun hu Amay ku
pinaagi kanak. Kenà en kinahanglan ha iyan a pa
27 ta palanggà kaw daan kandin tumenged ta palanggà a inyu daw tu-
minuu kaw ha diyà a napuun ta kandin.
28 Duminini a ta kalibutan ba duun a napuun hu Dios ha Amay ku. Iman
ag-awaan ku haini sa kalibutan ta ag-ulì a duun hu Amay ku."
29 Minikagi sa mga tinun-an din ha "Tungkay gayed mapayag sa pag-ikagi
nu iman ta kenà en mga pananglitan.
30 Natun-an day en iman ha natun-an nud sa alan daw hurà en kina-
hanglan ha amin pa manginginsà ikaw ta daan nud natun-an sa mga ig-insà
day ngaay. Aman agtuuwan day en ha duun ka gayed napuun hu Dios."
31 Ba si Jesus tuminubag hu "Agtuu kaw ba gayed?
32 Madani en sa panahun ha makagsusuwayà kaw ta ag-awaan a inyu daw
kada sabuwa inyu umulì duun hu kandin ha balay. Bisan pa taena amin ku
gihapun duma ha iyan sa Dios ha Amay ku.
33 "Inikagi ku haena inyu ta daw malinawen sa henà-henà nuy pinaagi hu
pagkasabuwa taw. Dini ta kalibutan madakel gayed sa kasamukan nuy ba
pandayai sa gahinawa nuy ta nadaeg kud en sa alan ha amin din gahem dini
ta kalibutan."

17

Sa Pag-ampù Hi Jesus Mahitenged Hu Kaugalingen Din

1 Su makapenga mikagi si Jesus huminangad haena diyà ta langit daw mig-
ampù ha tagyanaen
"Amay ku, iyan en haini su natugun ha panahun. Dayeen a sa Batà nu ta
daw madayè ku daan ikaw
2 ta in-ila nud en kanak sa kagahem ha mailahan ku hu kinabuhì ha hurà
din katapusan sa kaet-etawan ha in-ila nu kanak.
3 Iyan haini paagi ha madawat dan sa kinabuhì ha hurà din katapusan, sa
pagkilala dan ikaw sa laus daw sabubuwa dà ha Dios daw sa pagkilala dan
daan kanak ha iyan a si Jesu Cristo sa sinugù nu.
4 Dini ta kalibutan dinayè ku ikaw ta napengahan kud sa impabuhat nu
kanak.
5 Iman, Amay ku, ilikù dini ta kanak sa pagkagamhanan ku su diyan a pa
ta ikaw su hurà pa daan tanghagaa sa kalibutan.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Mahitenged Hu Mga Sumusunud Din

6 “Saena ha mga etaw ha in-ila nu kanak dini ta kalibutan impakilala kud
kandan ku sin-u ka. Daan en sidan ikaw ha mga etaw ba in-ìla nu sidan
kanak daw tinuman dan en sa lalang nu.
7 Iman natun-an dan en ha sa binuhat ku diyan gayed napuun ta ikaw
8 ta intudlù kud en kandan sa insugù nu kanak daw dinawat dan en haena.
Nasiguru dan ha diyan a gayed napuun ta ikaw daw tuminuu sidan ha
sinugù a ikaw.
9 Aman tig-ampù ku sidan. Kenà ku iyan tig-ampù sa etaw ha harì agtuu
ba iyan sa mga etaw ha in-ila nu kanak ta ikaw en sidan.
10 Sa kanak ha mga etaw alan en ikaw daw sa ikaw kanak en daan, daw
pinaagi kandan agkadayè a.
11 Iman ag-awà ad dini ta kalibutan daw ag-ulì ad en diyan ta ikaw, ba sa
mga etaw ta dini pa ta kalibutan. Balaan ha Amay ku, pinaagi hu ngaran nu
bantayi nu haena sa in-ila nu kanak ha mga etaw ta daw masabuwa sidan
iling hu pagkasabuwa ta.
12 Su duma a pa kandan pigbantayan ku sidan pinaagi hu gahem ha in-ila
nu kanak. Hurà malaag kandan ba iyan dà sa intagnà en ha maglimbung
kanak ta daw matuman sa insulat ha lalang nu.
13 “Laus ad ag-ulì diyan ta ikaw ba ig-ampù ku sidan iman ha dini a pa ta
kalibutan ta daw sa kalipay dan mailing hu kanak ha kalipay.
14 Saena ha lalang nu intudlù kud en kandan. Ba tagkuntrahen sidan hu
mga etaw ha harì agtuu kanak ta sa migtuu kanak kenà en sakup ta kalibutan
iling ha kenà a daan sakup ta kalibutan.
15 Kenà ku iyan tig-ampù ha awaen nu sidan dini ta kalibutan ba iyan ku
tig-ampù ha bantayan nu sidan ta daw harì madaeg hi Satanas.
16 Kenà en sidan sakup ta kalibutan iling ha kenà a daan sakup ta kalibu-
tan.
17 Buhata nu sidan ha mahimpit pinaagi hu pagpakatuen dan hu kamatu-
uran ha iyan sa lalang nu.
18 Iling ha sinugù a ikaw dini ta kalibutan agsuguen ku daan sidan hu
pagsangyaw hu lalang nu duun hu alan ha kaet-etawan.
19 Tumenged kandan ighalad ku ikaw sa kaugalingen ku ta daw sa kau-
galingen dan ihalad dan daan ikaw.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Mahitenged Hu Alan Ha Agtuu Kandin

20 “Kenà ku iyan dà tig-ampù diyan ta ikaw sa mga etaw ha nakatuu
en kanak ba alan en daan sa tumuu kanak asem ku malugay pinaagi hu
pagpanunultul mahitenged kanak.
21 Amay ku, tig-ampù ku haena ta daw masabuwa dà sidan iling ha
nasabuwa ki daan. Masabuwa sidan dini ta kanit ta daw makatuu sa kaet-
etawan ha sinugù a gayed ikaw.
22 Sa gahem ha in-ila nu kanak ig-ila ku daan diyà ta kandan ta daw
masabuwa sidan iling hu pagkasabuwa ta.
23 Sidan daw siak sabuwa kay dà ta siak daw sikaw sabuwa ki dà daan.
Magsabuwa sidan ta daw matun-an hu kaet-etawan ha sinugù a gayed ikaw
daw palanggà nu daan sidan iling hu pagpalanggà nu kanak.
24 “Amay ku, sa mga etaw ha in-ila nu kanak agkabayaan ku daan ha
makaamul sidan duun hu tagtimaan ku daw maahà dan sa pagkagamhanan
ha in-ila nu kanak tumenged ta pinalanggà a ikaw bisan su hurà pa tangha-
gaa sa kalibutan.

25 “Matareng ha Amay ku, saena ha harì agtuu kanak hurà dan kakilala
ku sin-u ka, ba siak nakilala kud en ikaw daw natun-an hu mga etaw ta ha
sinugù a ikaw dini.
26 Impakilala kud ikaw diyà ta kandan daw agdayunen ku pa haena ta daw
sa pagpalanggà nu kanak iyan daan pagpinalanggaay dan daw sabuwa a
daan kandan.”

18

Sa Kadakepa Ki Jesus
(Juan 18:15-18; Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

1 Su makapenga si Jesus mag-ampù uminawà diyà duma hu mga tinun-
an din daw lapas sidan duun hu Sapà ta Kidron. Diyà ta layun amin
pinamulahan hu mga kayu ha olibo dayun duminiyà sidan.
2 Si Judas ha iyan maglimbung ki Jesus natulen din en haena ta mahies
sidan mag-amul-amul duun.
3 Aman inuwit hi Judas diyà sa mga sundalu daw sa mga bantay hu Timplo
ha sinugù hu labaw ha mga sinaligan hu paghalad daw hu mga Fariseo ha
tag-uuwit hu mga sulù daw hinagiban.
4 Ba natun-an en hi Jesus sa maul-ulahan din aman tinalagbù din sidan
daw insai hu “Sin-u sa tagpan-ahaen nuy?”
5 Tuminubag sidan hu “Iyan si Jesus ha taga-Nazaret.”
Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Iyan ad en su tagpan-ahaen nuy.” Si Judas
ha iyan taglimbung kandin duma en daan kandan.
6 Su maikagi hi Jesus ha “Iyan ad en” nangakaundud daw nangabantang
su agdakep kandin.
7 Aman inisaban sidan ininsaan hi Jesus hu “Sin-u man diay sa tagpan-
ahaen nuy?”
Tuminubag gihapun sidan hu “Iyan labi si Jesus ha taga-Nazaret.”
8 Minikagi si Jesus hu “Inikagiyan kud inyu ha iyan ad en. Ku iyan ad
tagpan-ahaen nuy harì nuy ilagkes sa mga duma ku.”
9 Inikagi din haena ta daw matuman sa in-ampù din ha hurà bisan sabuwa
ha malaag duun hu mga etaw ha in-ila kandin hu Dios ha Amay din.
10 Dayun si Simon Pedro duminagtù hu ispada din daw tigbasa sa suluguen
hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad, aman nalapung sa kawanan ha
talinga ku suluguen ha tagngaranan ki Malco.
11 Ba inikagiyan hi Jesus si Pedro hu “Isakeb hayan sa ispada nu ta
kinahanglan ha dawaten ku sa igpaantus kanak hu Amay ku.”

Sa Pag-uwit Ki Jesus Diyà Ki Anas

12 Dinakep si Jesus hu mga sundalu duma hu kapitan daw mga bantay.
Binakus dan
13 daw uwita diyà ki Anas ha ugang hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan
hu paghalad duun taena ha tuiga.
14 Si Caifas iyan mig-ikagi su anay duun hu mga punuan hu mga Judio ha
maayad pa ha sabuwa dà sa matay para hu alan.

Sa Una Ha Paglimud Hi Pedro
(Juan 18:15-18; Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:56-57)

15 Si Simon Pedro daw sa duma din ha tinun-an luminupug ki Jesus.
Tumenged ta sa duma din nakilala hu tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad nakaduma haena ki Jesus duun ku balay hu tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad.

16 Ba si Pedro diyà dà nataman ta pultahan. Su tinun-an ha nakilala
hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad nakiglalang duun ku bahi ha
tagbantay diyà ta pultahan dayun impaseled din daan si Pedro.
17 Su bahi nanginginsà diyà ki Pedro hu "Tinun-an ka ba daan tayana ha
etaw?"
Ba si Pedro tuminubag hu "Kenà a."
18 Tungkay matinù duun taena ha panahun aman sa mga suluguen daw sa
mga bantay hu Timplo migtim-un daw pamanhidadang sidan. Uminamul si
Pedro kandan ta aghidadang daan.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Tungkay Labaw Ha Sinaligan Hu Paghalad
(Juan 18:19-24; Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

19 Duun taena ha balay binistiga si Jesus hu nauna ha tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad mahitenged hu mga tinun-an din daw hu katudlua-
nan din.
20 Tuminubag si Jesus hu "Impapaliman ku hu kaet-etawan sa katudlua-
nan ku ta duun a man ganì migtudlù hu mga simbahan daw hu Timplo ha
duun daan tagkaamul-amul sa kaet-etawan aman hurà gayed nakaheles ha
mga lalang ku.
21 Imbà a inyu tagbistigaha? Iyan nuy ngaay insaan sa nakapaliman kanak
ta natun-an dan sa mga intudlù ku."
22 Su maikagi haena hi Jesus sagunà linaparu hu sabuwa ha bantay daw
ikagiyi hu "Imbà ka tagtubag-tubag hu iling tayan duun hu tungkay labaw
ha sinaligan hu paghalad?"
23 Ba tuminubag si Jesus ha "Ku nasayep man ugaling sa inikagi ku ikagiyi
sa mga etaw dini ku inu sa nasayep duun. Ba ku hurà imbà a man ikaw
laparuwa?"
24 Dayun si Jesus sa binakus en impauwit hi Anas diyà ki Caifas ha iyan
tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun taena ha tuiga.

Sa Ikaduwa Daw Sa Hudiyan Ha Paglimud Hi Pedro
(Juan 18:25-27; Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

25 Su taghidadang pa si Simon Pedro diyà ta guwà ininsaan hu mga etaw
hu "Tinun-an kad ba daan tayana ha etaw?"
Ba si Pedro miglimud hu "Kenà a man."
26 Amin suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw suled
taena ha tinigbas hi Pedro ha minikagi diyà ki Pedro hu "Bà su naahà ku gan
ikaw duun hu pigdakepan taena ha etaw."
27 Ba miglimud en paman si Pedro dayun tuminagauk sa manuk.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Juan 18:28-38; Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

28 Su maselem pa si Jesus inuwit en ku mga punuan hu Judio duun ku balay
hu gubernador sa napuun ta balay hi Caifas. Ba sa mga punuan diyà dà
nataman ta guwà taena ha balay ta daw harì dan malapas sa tulumanen hu
mga Judio hu pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay.
29 Tumenged taena guminuwà si Pilato daw insai sidan hu "Inu man sa
salà taini ha igsumbung nuy?"
30 Tuminubag sidan hu "Masinupaken haini ha etaw aman igpaatubang
day ikaw."
31 Saena ha mga punuan hu Judio bà dà inikagiyi hi Pilato ha "Uwita nuy dà
diyan daw iyan kaw en maghukum kandin sumalà hu inyu ha Kasuguan."

Ba tuminubag sidan ha “Hurà itugut kanay ha hukuman day sa etaw hu
kamatayen.”
32 Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi su anay hi Jesus ku agkainu-
inu sa kamatayen din.
33 Sumineled si Pilato diyà ta balay din daw ipaatubang kandin si Jesus
dayun ininsaan din hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”
34 Si Jesus tuminubag hu “Sayan ha inikagi nu ikaw en ba ha henà-henà
daw ku tinultulan ka ba hu mga etaw mahitenged kanak?”
35 Minikagi si Pilato ha “Judio a ba daan? Iyan sa mga duma nu ha Judio
daw sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad migtugyan ikaw dini ta kanak.
Inu man sa salà nu?”
36 Tuminubag si Jesus hu “Sa pagkaharì ku kenà dini ta kalibutan. Ku harì
a pa ngaay dini suminukul en gan sa mga suluguen ku ta daw harì a madakep
taini ha mga Judio. Ba sa pagkaharì ku kenà dini dà ta kalibutan.”
37 Minikagi si Pilato ha “Ku iyan hayan harì ka gayed diay.”
Si Jesus tuminubag hu “Laus sa inikagi nu ta siak Harì a gayed. Iyan
hayana indini ku ta kalibutan ha migpakaetaw a ta daw matun-an hu
kaet-etawan sa kamatuuran. Bisan sin-u sa agkabayà ha makatuen hu
kamatuuran tagpaliliman kanak.”
38 Ba minikagi si Pilato hu “Inu en paman hayana ha kamatuuran?”
Dayun sagunà guminuwà si Pilato daw inikagiyan din sa mga Judio ha
“Hurà ku naahà ha salà din ha angayan ha hukuman.
39 Ba sumalà hu inyu ha naanadan ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay
amin purisu ha aglibriyen ku. Agkabayaan nuy ba ha ipaguwà ku haini sa
Harì hu mga Judio?”
40 Ba tuminubag sidan hu madaging hu “Harì day hayana agkabayaan ba
sa ipaguwà nu iyan si Barabas.” Si Barabas sabuwa ha tulisan.

19

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen
(Juan 19:1-16; Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

1 Insugù hi Pilato ha lagkutan si Jesus
2 daw tuminimù sa mga sundalu hu gawed ha dugiyen dayun binangkulà
haena daw isuup diyà ta ulu din. Pininaksuyan dan daan si Jesus hu maligà
ha manggad
3 daw sigi dan inubayi daw ikagiyi hu “Mabuhì sa Harì hu mga Judio”
dayun pigsumbag dan.
4 Minisab guminuwà si Pilato daw ikagiyi sa mga Judio hu “Ahaa nuy,
igpaatubang ku inyu haini sa etaw ta daw matun-an nuy ha hurà ku naahà
ha salà din.”
5 Su gumuwà si Jesus ha nasuupan en sa ulu din hu dugi daw pininaksuyan
en daan hu maligà ha manggad minikagi si Pilato diyà ta kandan hu “Taini
dà su etaw.”
6 Su maahà si Jesus hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga
bantay taena ha Timplo namangulahì sidan hu “Ilansang hayan duun hu
krus.”
Ba inikagiyan sidan hi Pilato hu “Iyan kaw en maglansang kandin ta hurà
ku naahà ha salà din.”
7 Saena ha mga etaw minikagi ha “Sumalà hu kanay ha Kasuguan kina-
hanglan ha himatayan hayana ta tag-ikagiyà ha Batà kun hu Dios.”

8 Su mapaliman haena hi Pilato tungkay gayed nahaldek
9 aman sumineled diyà ta balay din. Dayun ininsaan din si Jesus hu "Hindu
ka man diay napuun?" Ba hurà en tubag si Jesus.
10 Inikagiyan haena hi Pilato hu "Imbà ka harì tagtubag kanak? Hurà nu
ba diay katun-i ha amin ku kagahem hu paglibri ikaw daw hu pagpalansang
ikaw duun hu krus?"
11 Tuminubag si Jesus ha "Hurà nu kagahem mahitenged kanak ku hurà ka
pa ilahi hu Dios taena. Aman sa etaw ha mig-uwit kanak dini ta ikaw adagi
gayed sa kandin ha salà dì hu ikaw."
12 Sugud taena agkabayaan en ngaay hi Pilato aglibriya si Jesus. Ba sa
mga Judio dayun dà tagkulahiay ha "Ku libriyen nu hayana kenà kad en
amigu hi Cesar sa Harì ta Roma, ta bisan sin-u sa iling tayan ha tagpaharì-
harì agpakasupak ki Cesar."
13 Su mapaliman haena hi Pilato inuwit din si Jesus duun hu lugar
ha tagngaranan hu Sinaegan hu Batu ha duun hu Hebreo ha inikagiyan
saena Gabata. Dayun mininuu si Pilato duun taena ha pinun-ayà hu
maghuhukum.
14 Duun taena agkaugtu en sa aldaw. Tagpangandam en sidan ta ku
maisab ha aldaw human en agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay.
Minikagi si Pilato hu "Taini en sa Harì nuy."
15 Ba sa kaet-etawan namangulahì hu "Pahimatayi hayana. Ilansang en
duun hu krus."
Minikagi si Pilato hu "Imbà nuy igpalansang duun hu krus sa Harì nuy?"
Tuminubag sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad hu "Iyan dà Harì day
si Cesar."
16 Dayun intugyan hi Pilato si Jesus diyà ta kandan ta daw makalansang
dan duun hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Juan 19:17-27; Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

17 Tinimù hu mga sundalu si Jesus daw ipaguwà diyà ta banuwa ha
tagtiang hu krus ha aglansangan kandin duun hu lugar ha tagngaranan hu
Tul-an hu Ulu hu Etaw ha duun hu Hebreo ha inikagiyan saena Golgota.
18 Duun taena inlansang dan si Jesus duun hu krus daw amin pa daan
daruwa ha inlansang dan duma kandin, sa sabuwa diyà ta gibang din daw
sa sabuwa diyà ta kawanan din.
19 Sa sampaw ta ulu hi Jesus pinasulatan hi Pilato hu "Si Jesus ha taga-
Nazaret sa Harì hu mga Judio."
20 Sa piglansangan ki Jesus ubay dà diyà ta Jerusalem aman madakel ha
mga Judio sa nakabasa duun. Saena insulat duun hu tatulu ha inikagiyan
ha iyan sa Hebreo, sa Latin daw sa Griego.
21 Minikagi sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad diyà ki Pilato hu "Harì
nu hayan iyan isulat sa 'Harì hu mga Judio' ba iyan nu sa 'Inikagi taini ha
iyan Harì hu mga Judio.' "
22 Ba si Pilato tuminubag hu "Sa insulat ku iyan en daw harì en gayed
mailisan."
23 Su makalansang en si Jesus tinimù hu mga sundalu sa pinaksuy din daw
bahina hu haepat. Tinimù dan daan su pinaksuy din ha hurà duun tinahian
24 dayun naman-ikagi sidan hu "Harì taw haini yahà-yahaen ba magripa
kuy ta daw matun-an taw ku sin-u kanuy sa makatimù duun."
Nabuhat dan haena ta daw matuman sa insulat ha lalang hu Dios ha
tagyanaen

"Sinaad-saad dan sa pinaksuy ku daw pigripahan dan sa duma duun."
Aman iyan haena binuhat ku mga sundalu.
25 Duun hu ubay ku krus ha piglansangan ki Jesus diyà tagtiyadeg si Inay
din daw sa suled hi Inay din, si Maria ha asawa hi Clopas daw si Maria
Magdalena.
26 Su maahà hi Jesus si Inay din daw su tinun-an ha palanggà din inik-
agiyan din si Inay din hu "Inay, iyan en hayana batà nu."
27 Daw inikagiyan din daan haena sa tinun-an hu "Iyan en hayana inay
nu." Sugud taena migtimà sa inay hi Jesus duun ku balay taena ha palanggà
din ha tinun-an.

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Juan 19:28-37; Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

28 Su malugay-lugay natun-an hi Jesus ha napengahan din en sa alan
ha igpabuhat kandin hu Dios, aman uminikagi hu "Agkalauwan a" ta daw
matuman sa insulat ha lalang hu Dios.
29 Amin garapun diyà ha tinaguan hu sukà. Aman sa mga sundalu
tuminimù hu manggad daw iteleb duun hu sukà dayun imbedbed duun hu
panga hu isupo daw isungit ki Jesus.
30 Su mananam din haena minikagi hu "Napengahan kud sa buluhaten
ku." Nakalengay-lengay haena dayun nabugtù sa gahinawa din.
31 Su agkahapun en sa mga punuan hu Judio huminangyù diyà ki Pilato
ha pamalien dan en sa mga paa taena ha impanlansang duun hu krus
ta daw mangamatay en sidan. Binuhat dan haena ta daw maawà dà su
impanlansang duun hu krus ha harì pa mauma sa Aldaw hu Paghimlay ta
iyan tungkay mahal.
32 Aman inelegan ku mga sundalu su impanlansang duma ki Jesus daw
pamalia sa mga paa dan.
33 Ba su makauma sidan diyà ki Jesus naahà dan ha minatay en haena
aman hurà dan en pamalia sa mga paa din.
34 Ba amin sabuwa ha sundalu ha dinughang din hu bangkaw sa kilid hi
Jesus, aman sagunà tuminulù duun sa langesa daw sa wahig.
35 Siak sa nakaahà taena makapanistigus a ha laus gayed haena. Natun-an
ku ha kamatuuran sa tag-ikagiyen ku aman insulat ku haini ta daw makatuu
kaw daan.
36 Nahitabù haena ta daw matuman sa insulat ha lalang hu Dios ha
tagyanaen "Hurà bisan sabuwa ha mabalì duun hu mga tul-an din."
37 Daw amin pa daan insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen "Tagtengten-
gan dan haena sa etaw ha dinughang dan."

Sa Paglebeng Hi Jesus
(Juan 19:38-42; Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

38 Amin etaw ha tagngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha duminiyà ki
Pilato daw panayua sa lawa hi Jesus. Saena in-ila hi Pilato kandin aman
duminuun si Jose hu krus daw timua sa lawa hi Jesus. Si Jose sumusunud
hi Jesus ba inheles din sa pagtuu din su anay ta agkahaldek hu mga punuan
hu Judio.
39 Si Nicodemo sa migpakig-ahà daan ki Jesus duun hu daleman su anay
duminuma ki Jose ha tag-uwit hu madakel tungkay ha pahumut ha mira ha
inamulan hu aloe.
40 Binungkusan ku daruwa sa lawa hi Jesus hu maputì ha manggad daw
inapidan dan hu pahumut sumalà hu tulumanen hu mga Judio ku taglebeng.

41 Duun hu ubay ku piglansangan ki Jesus amin mga pamulahen ha kayu
daw amin daan duun bangbang ha hurà pa gayed kalebengi.
42 Saena ha bangbang ubay dà duun hu piglansangan ki Jesus daw
agkaana-ana en sidan ta madani en sa pagsaulug, aman duun dan dà
inlebeng sa lawa hi Jesus.

20

Sa Pagkabanhaw Ki Jesus
(Juan 20:1-10; Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Su kaaldawen hu Dominggo si Maria Magdalena duminuun taena ha
piglebengan ki Jesus. Ba naahà din ha naawà en su batu ha in-ipel taena
ha lebeng.
2 Aman minulalaguy payanaen diyà ki Simon Pedro daw taena ha
pinalanggà hi Jesus ha tinun-an daw inikagiyan din sidan hu "Inawà dan
en sa lawa hi Jesus duun hu piglebengan kandin daw hurà day katun-i ku
hindu dan en duun in-ugsak."
3 Aman uminagpas si Pedro daw saena ha duma din duun ku lebeng.
4 Miglumbà sidan sa daruwa ba saena ha duma hi Pedro nauna duun ku
lebeng.
5 Dayun sinil-ip din su lebeng daw naahà din su maputì ha mga manggad
ha nakaugsak duun, ba hurà en seled su tinun-an.
6 Pagpakauma hi Simon Pedro sa nahudiyan sagunà haena sumineled.
Naahà din su maputì ha manggad ha nakaugsak duun
7 daw sa panyù ha imbungkus ta ulu hi Jesus. Saena ha panyù napanday
nalupì ha hurà makaamul duun hu duma ha mga manggad.
8 Dayun sumineled daan haena sa duma hi Pedro ha nauna dì kandin diyà
ta lebeng daw naahà din sa alan aman nakatuu ha nabanhaw si Jesus.
9 Duun taena ha panahun hurà dan pa gayed kasabut sa insulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen ha kinahanglan ha mabanhaw si Jesus.
10 Dayun naman-ulì su mga tinun-an.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Diyà Ki Maria Magdalena
(Juan 20:11-18; Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)

11 Diyà ta guwà taena ha lebeng si Maria tag-agalaay. Sinil-ip din daan su
lebeng
12 daw naahà din sa daruwa ha balinsuguen hu Dios ha tungkay maputì sa
bisti dan. Sa sabuwa diyà tagpinuu hu ulunan taena ha naugsakan hu lawa
hi Jesus daw sa sabuwa diyà ta sikwayan din.
13 Su mga balinsuguen hu Dios minikagi hu "Imbà ka tag-agalaay?"
Tuminubag si Maria hu "Tinimù dan sa lawa hu Ginuu ku daw harì ku
agkatun-an ku hindu dan en duun in-ugsak."
14 Dayun luminingì si Maria na amin din naahà ha tagtiyadeg diyà ta
talikudan din ba hurà din kakilala ha iyan en man diay haena si Jesus.
15 Saena nanginginsà diyà ta kandin hu "Imbà ka tag-agalaay? Sin-u sa
tagpan-ahaen nu?"
Abi hi Maria ha iyan haena su tag-alima hu mga pamulahen ha kayu aman
tinubag din ha "Ku iyan ka migtimù hu lawa hi Jesus ikagiya nu kanak ku
hindu nu duun in-ugsak ta agtimuen ku dà."
16 Ba minikagi si Jesus diyà ta kandin hu "Maria."

Sagunà nakasinalu si Maria diyà ki Jesus daw ikagiyi hu madaging hu
“Raboni” saini inikagiyan ha Hebreo ha tagkahulugan hu Manunudlù.
17 Ba si Maria inikagiyan hi Jesus ha “Butawani a ikaw ta hurà a pa makaulì
duun hu Amay ku. Elegi nu sa mga tinun-an ku daw ikagiyi sidan ha ag-ulì a
duun hu Dios ha Amay ku ha iyan Amay nuy daw Magbabayà nuy daan.”
18 Aman inelegan hi Maria Magdalena su mga tinun-an hi Jesus daw
ikagiyi sidan hu “Naahà ku sa Ginuu.” Dayun intultul din sa inikagi hi Jesus
diyà ta kandin.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din

19 Su daleman en hu Dominggo nangaamul-amul sa mga tinun-an hi Jesus
duun hu sabuwa ha balay ha pigsirahan dan ta agkangahaldek sidan hu mga
punuan hu Judio. Migpaahà si Jesus diyà ta taliwarà dan daw ikagiyi sidan
hu “Magmalinawen kaw.”
20 Su maikagi din haena impaahà din kandan sa alima din daw sa kilid
din. Aman tungkay gayed nangalipay sa mga tinun-an din ta naahà dan en
sa Ginuu.
21 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Magmalinawen kaw en. Iling ha
sinugù a hu Dios ha Amay ku agsuguen ku daan inyu hu pagpanunultul
mahitenged kanak.”
22 Daw inikagiyan din pa daan sidan hu “Dawata nuy sa Balaan ha Ispiritu.
23 Bisan sin-u sa pasayluwen nuy pasayluwen daan hu Dios, ba sa harì nuy
pasayluwen harì din en daan pasayluwen.”

Sa Pagpaahà Hi Jesus Diyà Ki Tomas

24 Sa sabuwa ha tinun-an hi Jesus ha iyan si Tomas sa tagngaranan hu
Saleping hurà diyà su magpaahà si Jesus kandan.
25 Su matultulan hu mga tinun-an ha duma din ha naahà dan en sa Ginuu
minikagi si Tomas hu “Harì a gayed makatuu ha nabanhaw haena ku harì
ku matubluk sa alima din ha naagiyan hu lansang daw sa kilid din ha
pigdughang.”
26 Su nangkasimana en naisab dà nangaamul-amul sa mga tinun-an hi
Jesus duun ku balay ha pig-amul-amulan dan su anay daw human en
nakatampu kandan si Tomas. Bisan ku nasirahan haena sa balay ba
migpaahà si Jesus diyà ta taliwarà dan daw ikagiyi sidan hu “Magmalinawen
kaw.”
27 Dayun inikagiyan din daan si Tomas hu “Ahaa daw tubluka nu sa alima
ku daw tubluka nu daan sa kilid ku. Endai nud en sa pagduwa-duwa daw
tuu kad en iman kanak.”
28 Dayun nakaikagi si Tomas hu “Ginuu daw Dios ku.”
29 Ba inikagiyan haena hi Jesus hu “Nakatuu ka gayed ta naahà a ikaw, ba
malipayen gayed sa etaw ha tuminuu kanak bisan hurà a kandin kaahà.”
30 Madakel pa ha mga belenganen sa naahà hu mga tinun-an hi Jesus ba
hurà en isulat duun taini ha libru.
31 Ba insulat haini ta daw makatuu kaw ha si Jesus iyan su Mesiyas ha
Batà hu Dios, daw pinaagi hu pagtuu nuy kandin mailahan kaw gayed hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.

21

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Ku Danaw

1 Su maiwas en haena mig-isab pa gayed migpaahà si Jesus duun hu mga
tinun-an din diyà ta Danaw ta Tiberias. Iyan haini naul-ulahan.
2 Naamul diyà si Simon Pedro daw si Tomas ha tagngaranan hu Saleping,
si Natanael ha taga-Cana ha sakup ta Galilea daw sa daruwa ha batà hi
Zebedeo, daw amin pa daan daruwa ha tinun-an hi Jesus.
3 Si Simon Pedro uminikagi duun hu mga duma din hu "Agpamaling a."
Aman saena ha mga duma din minikagi daan hu "Agduma kay ikaw." Dayun
namanlulan sidan duun hu barutu daw pamaling, ba bisan ku luminam-ag
sidan hurà gayed sidan makatimù.
4 Su maselem en si Jesus tagtiyadeg diyà ta kilid taena ha danaw ba hurà
kakilala hu mga tinun-an din.
5 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Nakatimù kaw ba?"
Tuminubag sidan ha "Hurà kay gayed."
6 Sinugù sidan hi Jesus hu "Ilabya dà sa baling nuy diyan ta kawanan dapit
ta daw makatimù kaw." Dayun binuhat dan haena. Ba su butwaen dan su
baling harì dan en agkahenat ta madakel tungkay sa nakatagù duun ha sedà.
7 Dayun su tinun-an ha pinalanggà hi Jesus minikagi diyà ki Pedro hu "Ay,
iyan man diay hayana sa Ginuu taw." Su mapaliman haena hi Simon Pedro
sagunà migpinaksuy ta miglebas haena, dayun uminagbul diyà ta wahig
payanaen diyà ki Jesus.
8 Sa mga duma din ha tinun-an ha taglulan duun ku barutu luminupug
kandin ha tagguyud en ku baling ha napunù-punù hu sedà. Ubay dà sidan
diyà ta kilid, mga nanggatus dà ha mitros sa pig-elangan dan.
9 Su makagaun en sidan naahà dan sa supas daw sa baga ha amin en duun
sedà ha inanag.
10 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Uwita en dini sa natimù nuy ha mga sedà."
11 Aman duminuun si Simon Pedro ku barutu daw guyuda su baling ha
napunù hu mga adagi ha sedà, sa kadakelen taena 153. Bisan ku madakel
tungkay sa sedà ha natimù dan ba hurà gayed kayahà su baling dan.
12 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu "Pamangaen kuy en." Hurà sidan
makaamel hu pagpanginginsà kandin ku sin-u ta natun-an dan ha iyan en
sa Ginuu.
13 Tinimù hi Jesus su supas daw su nalutù ha sedà daw saada kandan.
14 Saena ikatulu en ha pagpaahà hi Jesus duun hu mga tinun-an din sugud
hu pagkabanhaw din.

Si Jesus Daw Si Pedro

15 Su makapenga en kumaen si Jesus daw sa mga tinun-an din ininsaan
din si Simon Pedro hu "Simon ha batà hi Juan, labaw ba sa pagpalanggà nu
kanak dì taini ha mga duma nu?"
Tuminubag si Pedro hu "Ginuu, natun-an nu ha palanggà ku ikaw."
Aman inikagiyan hi Jesus hu "Alimahi nu sa mga nati ku ha karniro."
16 Dayun minisab minikagi si Jesus diyà ta kandin hu "Simon ha batà hi
Juan, palanggà a ba ikaw?"
Tuminubag si Pedro hu "Hee, Ginuu, natun-an nu ha palanggà ku ikaw."
Aman inikagiyan hi Jesus hu "Alimahi nu sa mga karniro ku."
17 Duun hu ikatulu ininsaan dà paman hi Jesus hu "Simon ha batà hi Juan,
palanggà a ba gayed ikaw?"

Suminakit sa gahinawa hi Pedro ta katulu en insai ku palanggà din ba si
Jesus. Ba tuminubag gihapun hu “Ginuu, natun-an nud sa alan aman natun-
an nu ha palanggà ku gayed ikaw.”
Dayun inikagiyan hi Jesus si Pedro hu “Alimahi nu sa mga karniro ku.
18 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha su batan-en ka pa pakabaluy kad
en tagpinaksuy hu kaugalingen nu daw bisan hindu ka duun agpayanaen
agkabaluy nu. Ba ku malaas ka asem makapangindedepa ka daw lain en sa
magpinaksuy ikaw daw uwiten ka duun hu agtambagan nu ha lugar.”
19 Sa pag-ikagi hi Jesus saena mahitenged hu kamatayen hi Pedro ha
makadayè hu Dios. Dayun inikagiyan hi Jesus si Pedro ha “Sunud ka kanak
hangtud en hu kamatayen nu.”
20 Luminingì si Pedro daw naahà din ha taglupug kandan su tinun-an ha
palanggà hi Jesus daw iyan abay din su anay duun hu pagpanihapun dan
daw iyan daan nanginginsà hu “Ginuu, sin-u kanay sa maglimbung ikaw?”
21 Aman ininsaan hi Pedro si Jesus hu “Ginuu, inu gid sa maul-ulahan
tayana ku malugay?”
22 Ba si Jesus tuminubag ha “Ku iyan ku pagbayà sa bubuhay pa hayana ku
lumikù a dini ta kalibutan hurà nu duun labet. Bà ka dà sunud kanak.”
23 Tumenged taini ha inikagi hi Jesus nakalekep sa tultul duun hu alan
ha mga sumusunud din ha su palanggà din ha tinun-an harì en matay. Ba
kenà iyan inikagi hi Jesus ha harì en matay ta iyan inikagi din sa “Ku iyan ku
pagbayà ha bubuhay pa hayana ku lumikù a dini ta kalibutan hurà nu duun
labet.”
24 Iyan a su tinun-an ha tagsubayen hi Jesus daw iyan a daan migsulat
taini. Natun-an day ha laus gayed haini ta naahà day gayed.
25 Madakel pa sa binuhat hi Jesus na ku iamin haena isulat harì maaul dini
ta kalibutan sa mga libru ha masulatan duun.

Sa Mga Buhat Hu Mga Apostoles

1 Suled ku ha Teofilo, duun hu nauna ha balasahen insulat ku sa alan ha
binuhat daw intudlù hi Jesus
2-3 payanaen en hu pagligtu din diyà ta langit. Seled hu kapatan ha aldaw
hu pagkabanhaw din madakel sa mga paagi ha impaahà din duun hu mga
apostoles ha nabanhaw gayed daw tinudluan din daan sidan mahitenged hu
pagharì hu Dios. Su hurà pa haena ligtu diyà ta langit, pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu tinudluan din su mga pinilì din ha mga apostoles hu igpabuhat din
kandan.
4 Amin aldaw ha naamul sa mga apostoles duma ki Jesus aman inikagiyan
din sidan hu "Magtimà kaw pa enà dini ta Jerusalem daw angatan nuy sa
insaad hu Dios ha Amay taw ha inikagi ku inyu su anay.
5 Duun hu panahun hi Juan diyà haena agpamautismu ta wahig ba harì
malugay sa igbautismu inyu iyan sa paulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu."

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit

6 Amin panahun ha naamul en paman sa mga apostoles duma ki Jesus
aman ininsaan dan haena hu "Ginuu, iyan en ba haini panahun ha ilikù nu
dini ta kanay sa katenged hu pagharì duun taini ha nasud day sikay sa mga
kaliwat hi Israel?"
7 Ba tuminubag si Jesus hu "Harì mabaluy ha matun-an nuy ku kan-u
haena katuman ta iyan dà sa Dios ha Amay taw migtugun hu panahun.
8 Ba gaheman kaw hu Dios ku maulinan kaw en hu Balaan ha Ispiritu daw
iyan kaw gayed makapanunultul mahitenged kanak dini ta Jerusalem daw
duun hu alan ha banuwa diyà ta Judea daw ta Samaria daw dini ta tibuuk
ha kalibutan."
9 Su maikagi din en haena sagunà luminigtu diyà ta langit. Su tag-ahaen
dan haena tigkan dan nahanaw duun hu gabunan.
10 Su kamulu dan pa tagtengtengi tigkan daan nakahitindeg diyà ta ubay
dan sa daruwa ha maama ha maputì sa bisti dan
11 daw minikagi hu "Sinyu sa mga taga-Galilea, imbà kaw taghangadà diyà
ta langit? Si Jesus ha luminigtu diyà ta langit aglikù dà asem dini ku malugay
iling ha naahà nuy iman diyà tayà ha gabunan."

Sa Pagpilì Hu Ig-ilis Ki Judas

12 Namanlikù sa mga apostoles diyà ta Jerusalem ha napuun ta Buntud ta
Olibo na mga nangkakilometro dà sa pig-elangan taena.
13 Su makauma sidan diyà namanlatun sidan payanaen duun ku kwarto
diyà ta sampaw taena ha balay ha taghulabungan dan. Iyan haena si Pedro
daw si Juan, si Santiago daw si Andres, si Felipe daw si Tomas, si Bartolome
daw si Mateo, si Santiago ha batà hi Alfeo, si Simon sa Patriyota daw si Judas
ha batà hi Santiago.
14 Sigi sidan tag-amul-amul hu pag-ampù duma hu mga bahi daw hi Maria
sa inay hi Jesus daw sa duma pa ha suled hi Jesus.
15 Amin aldaw ha naamul-amul sa nanggatus daw kaluwaan ha tumutuu.
Dayun huminitindeg si Pedro duun hu atubangan dan daw ikagi hu
16 "Mga suled, kinahanglan gayed ha matuman sa insulat ha lalang hu Dios
ha inikagi hi David gaun su ulinan hu Balaan ha Ispiritu mahitenged ki Judas
sa panulù hu kadakepa ki Jesus.

17 Ta saena duma day su anay ha pinilì ha apostol.
18 “Amin bugtà ha napalit ku insuhul ki Judas hu paglimbung din ki Jesus.
Duun taena ha bugtà nakadaghà sa lawa hi Judas aman migbutu sa getek din
daw nakayat sa bituka din.
19 Su matun-an haena hu mga etaw diyà ta Jerusalem pigngaranan dan su
bugtà hu Akeldama ha tagkahulugan hu Bugtà ha Pigbayaran hu Langesa.
20 Nakasulat haini duun hu balasahen hu mga Salmo ha tagyanaen
‘Mabuhat haini ha pinakabulung-bulung ha lugar ha hurà en magtimà
duun.’
Daw inikagi daan ha
‘Sa katengdanan din iila duun hu lain ha etaw.’
21-22 “Aman kinahanglan ha ilisan si Judas hu etaw ha nakaduma-duma
kanuy sugud hu pagpamautismu hi Juan daw payanaen en hu pagligtu hi
Jesus ha Ginuu taw diyà ta langit, ta kinahanglan ha makapanunultul daan
haini mahitenged hu pagkabanhaw hi Jesus.”
23 Aman pigpilian dan su daruwa ha etaw ha iyan si Matias daw si Jose ha
tagngaranan ki Barsabas ha pigdagnayan daan ki Justo.
24 Dayun mig-ampù sa mga tumutuu ha tagyanaen “Dios ha Magbabayà
hu alan, natun-an nu sa henà-henà hu alan ha mga etaw. Iman ipaahà kanay
ku sin-u duun taini ha daruwa sa pinilì nu
25 ha iyan makailis ki Judas ha apostol ta inawaan din haena sa kateng-
danan daw duminuun hu kandin ha banuwa.”
26 Dayun pigripa dan haena aman si Matias iyan napilì ha ig-isab duun
taena ha sampulù daw sabuwa ha apostoles.

2

Sa Pagpakauma Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Su mauma sa aldaw ha agsaulugen sa Pentecostes sa alan ha mga
tumutuu mig-amul-amul duun hu sabuwa ha balay.
2 Tigkan nakauma sa daheneg ha napuun ta langit iling hu maseleg ha
kalamag duun ku balay ha duun sidan mig-amul-amul.
3 Amin dan naahà ha tagkalegdeg ha kuminunsad duun hu kada sabuwa
kandan.
4 Dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu daw nakaikagi sidan hu
migkalain-lain ha inikagiyan sumalà hu hinimu hu Balaan ha Ispiritu kan-
dan.
5 Amin daan mga masinimbahen ha Judio ha napuun duun hu migkalain-
lain ha nasud dini ta kalibutan ha diyà tagtimà ta Jerusalem.
6 Su mapaliman dan sa magulub madakel kandan sa uminubay duun daw
nangabeleng gayed ta sa kada sabuwa kandan nakapaliman hu kandin ha
inikagiyan.
7 Aman nakaikagi sidan hu “Dì ba alan man haini sidan taga-Galilea?
8 Imbà man agkapaliman taw sa inikagiyan hu kada sabuwa kanuy?
9 Sa duma kanuy mga taga-Partia, mga taga-Media daw mga taga-Elam.
Sa duma mga taga-Mesopotamia, mga taga-Judea daw mga taga-Capadocia,
mga taga-Ponto daw mga taga-Asia.
10 Sa duma mga taga-Frigia daw mga taga-Pamfilia, mga taga-Ehipto daw
duun nangapuun hu mga banuwa diyà ta Libya ha ubay ta Cirene. Sa duma
mga langyaw ha sakup ta Roma ha sa duma mga Judio daw sa duma daan
mga kinabig duun hu tinuuwan hu mga Judio.

11 Sa duma mga taga-Creta daw mga taga-Arabia. Ba napaliman taw alan
duun hu kanuy ha mga inikagiyan sa inikagi dan mahitenged hu belenganen
ha binuhat hu Dios.”
12 Aman nangabeleng gayed sa alan ha mga etaw daw migpainsaay ku inu
haena sa naula-ula kandan.
13 Ba sa duma bà dà migtameyes kandan ha tagyanaen “Bà dà sidan
agkangabeleng ta nakainum gid.”

Sa Pag-ikagi Hi Pedro Duun Hu Aldaw Hu Pentecostes

14 Huminitindeg si Pedro duma hu sampulù daw sabuwa ha apostoles daw
minikagi hu madaging ha tagyanaen “Sinyu sa duma ku ha Judio daw sa alan
ha tagtimà iman dini ta Jerusalem, magpaliliman kaw ta daw matun-an nuy
ku inu haini sa naula-ula kanay.
15 Abi nuy gid ha saini ha mga duma ku bà dà nakainum, ba harì haini
mahimu ta seselem pa.
16 Saini ha naula-ula iman iyan en su lalang hu Dios ha inikagi hi Joel sa
propita ha tagyanaen
17 ‘Duun hu hudiyan ha panahun igpaulin ku sa Balaan ha Ispiritu duun hu
kaet-etawan. Sa mga batà nuy ha maama daw mga bahi makasaysay
hu igpaikagi ku, sa mga manguhed ha etaw makaahà hu panan-awen
daw sa magulang magpandamugu daan.
18 Duun asem taena bisan sa mga suluguen ku ha maama daw mga bahi
paulinan ku daan hu Balaan ha Ispiritu ta daw makasaysay sidan hu
igpaikagi ku.
19 Ipaahà ku sa mga belenganen diyà ta langit daw sa mga timaan dini ta
kalibutan ha iyan sa langesa, sa hapuy daw sa malabung ha ebel.
20 Sumukilem sa aldaw daw sa bulan mailing hu langesa dayun makauma
sa paghukum hu Dios hu kaet-etawan.
21 Duun asem taena ha panahun sa alan ha magpabulig hu Ginuu maluwas.’
22 “Sinyu sa mga duma ku ha kaliwat hi Israel, palilimani nuy haini sa ag-
ikagiyen ku ha si Jesus sa taga-Nazaret sinugù hu Dios. Sa timaan taena iyan
sa pagkagamhanan din daw sa mga belenganen ha impabuhat kandin hu
Dios. Natun-an nuy en haini ta nahitabù en diyan ta inyu.
23 Daan en intagana hu Dios ha si Jesus itugyan diyan ta inyu daw
ipalansang nuy duun hu krus taena ha mga etaw ha masinupaken.
24 Ba binanhaw hu Dios ta harì gayed mabaluy ha madaeg haena hu
kamatayen.
25 Si David migtagnà daan su anay mahitenged kandin ha tagyanaen
‘Sigi dà tagduma-duma kanak sa Dios daw harì a kandin ag-awaan aman
malinawen a.
26 Pinaagi taena malipayen a gayed daw tagdayè a hu Dios. Igsalig ku daan
kandin sa lawa ku
27 ta natun-an ku ha harì a kandin itugyan diyà ta Kamatayan daw harì din
daan itugut ha maledak haini sa lawa ku siak sa sinugù din.
28 Intuen din kanak sa dalan payanaen duun hu kinabuhì ha hurà din
katapusan daw malipayen a gayed ta sigi dà dini ta kanak.’
29 “Mga suled, natun-an taw ha sa bantugan ha gin-apuan taw ha si David
nalugay en sa kapatay din daw agkatulen taw pa iman sa lebeng din.
30 Propita haena aman natun-an din sa impanumpà hu Dios kandin ha
duun hu kaliwat din amin humiwal ha magharì iling kandin.
31 Intagnà din daan sa pagkabanhaw hu Mesiyas ha harì itugyan diyà ta
Kamatayan daw harì daan itugut ha maledak sa lawa din.

32 Su pigtagnà hi David iyan si Jesus sa pigbanhaw hu Dios daw alan kay
makapanistigus ha laus gayed haini ta naahà day.
33 Impatangkaw haena hu Dios daw diyà impapinuu ta kawanan din.
Inilahan din daan hu katenged hu pagsugù dini hu Balaan ha Ispiritu sa
insaad din. Aman sa naahà nuy daw sa napaliman nuy iman iyan en
pagpaulin din hu Balaan ha Ispiritu.
34 Kenà iyan si David luminigtu diyà ta langit ba migtagnà haena hu
'Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha "Dini ka pinuu ta kawanan ku
35 hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra nu." '
36 "Aman kinahanglan ha sikuy sa alan ha mga kaliwat hi Israel, matun-an
taw gayed ha si Jesus sa impalansang nuy duun hu krus binuhat hu Dios ha
iyan Ginuu taw daw Mesiyas."
37 Su mapaliman haena hu kaet-etawan suminakit sa gahinawa dan aman
ininsaan dan si Pedro daw sa duma ha mga apostoles hu "Mga suled, inu
man sa buhaten day?"
38 Tuminubag si Pedro hu "Alan kaw maghinulsul ta daw mapasaylu sa
mga salà nuy daw magpabautismu kaw duun hu ngaran hi Jesu Cristo.
Dayun maulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu
39 ta iyan haena insaad hu Dios ha Magbabayà taw ha ig-ila din inyu daw
hu mga kaliwatan nuy daw bisan hu alan ha mga etaw duun hu madiyù ha
aghimuwen hu Dios ha tumuu kandin."
40 Madakel pa gayed sa inikagi hi Pedro hu paghangyù kandan ha
tagyanaen "Endai nuy sa madaet ha buhat hu kaet-etawan iman ta saena
agsilutan hu Dios."
41 Madakel sa tuminuu hu inikagi hi Pedro aman binautismuwan sidan.
Mga tatulu ha libu sa nakatuu ha nakaisab kandan taena ha aldaw.

Sa Batasan Hu Mga Tumutuu

42 Sigi dà gayed mig-amul-amul sa mga tumutuu hu pagpaliliman taena ha
intudlù kandan hu mga apostoles daw hu pagkaen, hu paghenà-henà taena
ha kamatayen hi Jesus daw hu pag-ampù.
43 Madakel sa belenganen daw timaan ha impaahà hu mga apostoles aman
nangabeleng gayed sa mga etaw.
44 Duun taena ha panahun nasabuwa sa alan ha mga tumutuu daw
migpaila-ilahà sidan hu mga butang dan.
45 Impamaligyà dan daan sa mga katigayunan dan dayun sa halin taena
binahin-bahin sumalà hu kinahanglanen hu kada sabuwa kandan.
46 Aldaw-aldaw tag-amul-amul sidan diyà ta Timplo daw agduun daan
sidan hu mga balay dan hu pagkaen ha tungkay gayed sidan malipayen
47 ha tagdayè hu Dios, daw tinahud daan sidan hu alan ha mga etaw. Kada
aldaw amin pakaisab kandan ha agluwasen hu Dios.

3

Sa Pagbulung Hu Pigket Ha Etaw

1 Amin panahun ha su agkabalalay en sa aldaw si Pedro daw si Juan
duminiyà ta Timplo ta iyan haena panahun hu pag-ampù.
2 Duun taena ha pultahan hu Timplo ha tagngaranan hu Madagway ha
Pultahan amin etaw ha daan en pigket su ibatà. Kada aldaw ag-uwiten diyà
ta daw magpakilimus duun hu mga etaw ha agseled ta Timplo.
3 Su maahà din si Pedro daw si Juan sa agseled en diyà ta Timplo
pinanayuan din sidan hu limus.

4 Uminahà si Pedro daw si Juan diyà ta kandin daw inikagiyan hi Pedro hu
“Ahà ka dini ta kanay.”
5 Aman uminahà haena diyà ta kandan ta tagsalap ku ilahan.
6 Ba inikagiyan haena hi Pedro ha “Hurà day salapì ba ku inu sa dini ta
kanay iila day ikaw. Aman pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha taga-Nazaret
hipanaw ka.”
7 Dayun inibitan hi Pedro sa kawanan ha alima taena daw ipahitindeg.
Sagunà naulian sa paa din
8 daw huminitindeg dayun hipanaw. Sumineled diyà ta Timplo duma
kandan ha taghiphipanaw daw taglaksu-laksu ha tagdayè hu Dios.
9 Su maahà hu mga etaw haena sa taghiphipanaw ha tagdayè hu Dios
10 nakilala dan ha iyan en haena su tagpinuuwà daw tagpakilimus duun
ku Madagway ha Pultahan ta Timplo, aman nangabeleng gayed sidan hu
nahitabù taena.

Sa Pag-ikagi Hi Pedro Diyà Ta Timplo

11 Su diyà en si Pedro daw si Juan ta sihungà ha tagngaranan hu Sihungà hi
Salomon daw tagpangibità pa diyà ta kandan su naulian ha pigket, inamul-
amulan sidan hu mga etaw ha agkangabeleng gayed.
12 Su maahà hi Pedro su mga etaw inikagiyan din hu “Sinyu sa mga duma
ku ha kaliwat hi Israel, imbà nuy haini agkabelengi daw imbà kaw tag-ahaay
dini ta kanay? Abi nuy gid ha pinaagi hu kanay ha pagkamatareng daw
gahem sa impakahipanaw taini.
13 Sa Dios ha iyan tagsimbahen hi Abraham, hi Isaac daw hi Jacob sa mga
gin-apuan taw migdayè ki Jesus ha sinugù din. Intugyan nuy si Jesus duun
hu mga punuan daw pigtameyes nuy daan duun hu atubangan hi Pilato
bisan su igpaawà en ngaay haena hi Pilato.
14 Hurà nuy kabayai ha libriyen haena sa balaan daw matareng ba iyan
nuy pinanayù ha ipaawà sa sabuwa ha talamunù.
15 Pinahimatayan nuy sa tag-ila hu kinabuhì ba binanhaw dà haena hu
Dios daw naahà day.
16 Pinaagi hu ngaran hi Jesus daw hu pagsalig kandin iyan
impakahipanaw taini ha etaw ha nakilala nuy en daw naahà nuy iman.
17 “Iman mga suled, natun-an ku ha saena binuhat nuy duma hu mga
punuan ta hurà nuy kakilala ku sin-u si Jesus.
18 Ba pinaagi taena tinuman hu Dios sa inikagi hu mga propita din ha su
Mesiyas ha sinugù din kinahanglan gayed ha mag-antus.
19 Aman maghinulsul kaw gayed daw likù kaw duun hu Dios ta daw
mapasaylu sa mga salà nuy daw sa kalinaw ha napuun duun hu Dios
makadiyan ta inyu.
20 Amin asem panahun ha ipalikù din si Jesus ha iyan su Mesiyas sa pinilì
din ha magharì kanuy.
21 Ba saena diyà pa iman ta langit taman ha bag-uwen hu Dios sa alan
sumalà hu inikagi hu mga propita.
22 Ta inikagi hi Moises ha ‘Sa Dios ha Magbabayà hu alan magsugù diyan
ta inyu hu propita ha duma nuy dà daan ha Judio iling hu pagsugua din
kanak diyan ta inyu. Kinahanglan ha magpaliliman kaw gayed hu alan ha
ag-ikagiyen din inyu.
23 Sa harì magpaliliman kandin hurà makalagkes duun hu mga etaw hu
Dios.’

24 “Sa alan ha mga propita sugud dà ki Samuel migtagnà daan hu naul-
ulahan en iman.
25 Iyan kuy sa nakaangken hu insaad hu mga propita daw hu kasabutan hu
Dios daw hu mga gin-apuan taw ta inikagi din diyà ki Abraham ha tagyanaen
‘Pinaagi hu mga kaliwatan nuy mapanalanginan sa alan ha kaet-etawan dini
ta kalibutan.’
26 Aman iyan kuy nauna ha pinaelegan hu Dios ki Jesus ta daw ma-
panalanginan kuy pinaagi hu pag-endà taw hu madaet ha mga buhat.”

4

Sa Kabalaudi Ki Pedro Daw Ki Juan

1 Su kamulu pa si Pedro daw si Juan tag-ikagi duun hu mga etaw nakauma
diyà ta kandan sa mga sinaligan hu paghalad, sa kapitan hu mga bantay
taena ha Timplo daw sa mga Saduceo.
2 Nangapauk sidan tumenged hu pagtudlù taena ha mga apostoles duun
hu kaet-etawan ha sa nangamatay ha etaw mabanhaw dà ta nabanhaw daan
si Jesus.
3 Aman dinakep dan si Pedro daw si Juan daw purisuwa hu nangkadale-
man ta agkahapun en haena.
4 Ba sa madakel ha nakapaliman tuminuu, lalima ha libu sa kadakelen hu
mga maama.
5 Su maselem en mig-amul-amul diyà ta Jerusalem sa mga punuan, sa mga
magulang daw sa mga manunudlù hu Kasuguan.
6 Duun en daan si Anas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad, si
Caifas daw si Juan, si Alejandro daw sa duma ha mga kadumahan hi Anas.
7 Impaatubang dan si Pedro daw si Juan daw insai ku sin-u sa mig-ila
kandan hu gahem hu pagbulung taena ha pigket.
8 Dayun si Pedro sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu uminikagi diyà ta
kandan hu “Sinyu sa mga punuan daw mga magulang,
9 ku insaan kay iman inyu hu maayad ha binuhat day duun taini ha pigket
daw ku inu ha gahem sa ingkaulii din,
10 kinahanglan ha matun-an nuy daw hu alan ha kaliwat hi Israel ha
pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha taga-Nazaret sa impalansang nuy duun
hu krus ba pigbanhaw dà hu Dios iyan ingkaulii taini ha tag-ahaen nuy iman.
11 Si Jesus iyan su batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà
din pulus ba iyan man diay pakapalig-en hu balay.
12 Iyan dà si Jesus makaluwas hu kaet-etawan ta hurà en gayed lain ha
Manluluwas ha sinugù hu Dios dini ta kalibutan.”
13 Su maahà hu mga punuan ha si Pedro daw si Juan harì gayed agka-
haldek hu pag-ikagi nangabeleng sidan ta natun-an dan ha hurà haena
makatunghà. Ba nahenhenaan dan ha nakagduma-duma haena ki Jesus.
14 Tumenged ta naahà dan en su naulian ha taghitindeg daan duma ki
Pedro daw ki Juan hurà dan en gayed agkaikagi.
15 Aman impaguwà sidan dayun su mga labaw ha punuan hu mga Judio
miglalang-lalang
16 hu kagi dan “In-inuwen taw man iman haini ha mga etaw? Natun-an en
hu alan ha tagtimà dini ta Jerusalem sa binuhat dan ha belenganen aman
harì taw en haini makalimud.
17 Ba sa buhaten taw iman balaudan taw sidan ha harì dan en itudlù sa
mahitenged ki Jesus ta daw harì en makalekep duun hu kaet-etawan.”

18 Aman impaumaw dan dà si Pedro daw si Juan daw balaudi ha harì en
sidan magsangyaw daw magtudlù mahitenged ki Jesus.
19 Ba si Pedro daw si Juan tuminubag hu "Henhenaa nuy ku hindu sa
maayad. Iyan day ba tumanen sa inyu ha sugù daw ku iyan day ba sa sugù
hu Dios?
20 Harì gayed mabaluy ha umendà kay hu pagpanunultul mahitenged hu
naahà day daw hu napaliman day."
21 Pighulgà pa gayed si Pedro daw si Juan daw human ipaguwà. Hurà
sidan kasiluti ku mga punuan ta sa mga etaw tagdayè hu Dios tumenged hu
nahitabù.
22 Ta su etaw ha naulian subra en ha kapatan sa tuig din.

Sa Pag-ampù Hu Mga Tumutuu

23 Su ipaguwà en si Pedro daw si Juan duminuun sidan hu duma dan
ha mga tumutuu daw intultul dan sa imbalaud kandan ku mga labaw ha
sinaligan hu paghalad daw hu mga magulang.
24 Su mapaliman hu mga tumutuu sa intultul dan alan sidan mig-ampù ha
tagyanaen "Dios ha Magbabayà hu alan, iyan ka migtanghagà ta langit daw
ta kalibutan, ta dagat daw sa alan ha duun taena.
25 Pinaagi hu Balaan ha Ispiritu impaikagi nu sa gin-apuan day ha si David
sa suluguen nu ha tagyanaen
'Imbà agkangapauk sa kenà mga Judio daw imbà taghenhenaaya hu kaet-
etawan sa hurà din pulus?
26 Sa mga harì duun taini ha kalibutan tagpangandam en hu sabà daw sa
mga punuan mig-amul-amul daan hu pagpakigsabà hu Dios daw taena ha
pinilì din hu pagharì.'
27 Saini natuman gayed ta dini ta Jerusalem si Herodes daw si Poncio Pilato
daw sa duma ha mga Judio daw sa kenà mga Judio mig-uyun sidan hu
paghimatay ki Jesus sa sinugù nu daw pinilì nu ha magharì.
28 Binuhat dan sa daan nud en nahenà-henà ha mahitabù.
29 Iman Dios ha Magbabayà hu alan, napaliman nu sa mga hulgà dan
kanay ba himuwa kay ha makapanunultul gayed hu lalang nu ha hurà day
kahaldek.
30 Ipaahà sa gahem nu ta daw mangaulian sa agkangadaluwan daw pinaagi
hu ngaran hi Jesus sa sinugù nu makapaahà kay daan hu mga timaan daw
belenganen."
31 Su makapenga sidan mag-ampù nahuyung su balay ha pig-amul-
amulan dan. Dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu aman hurà dan
en gayed kahaldek hu pagpanunultul hu lalang hu Dios.

Sa Pagsabuwa Hu Mga Butang Hu Mga Tumutuu

32 Duun taena ha panahun sa alan ha mga tumutuu migsabuwa gayed.
Hurà kandan mighenà-henà ha kandin dà sa mga butang din ta pigsabuwa-
han dan gayed sa alan ha mga katigayunan dan.
33 Amin gayed gahem duun hu pagpanunultul hu mga apostoles
mahitenged hu pagkabanhaw hi Jesus ha Ginuu aman adagi sa panalangin
kandan.
34 Hurà kandan miglised ta sa alan ha amin din bugtà daw mga balay
imbaligyà dan sa duma taena daw sa halin din
35 inamul dan duun hu mga apostoles. Dayun binahin-bahin sumalà hu
kinahanglanen hu kada sabuwa kandan.

36 Sa sabuwa kandan iyan sa kaliwat hi Levi ha taga-Cipro ha tagngaranan
ki Jose ba pigdagnayan hu mga apostoles ki Bernabe ta sa kahulugan taena
Tigdasig.
37 Migbaligyà haena hu sabuwa ha bugtà din dayun inuwit din sa halin
duun hu mga apostoles.

5

Sa Pagbidù Hi Ananias Daw Hi Safira

1 Amin daan etaw ha tagngaranan ki Ananias daw sa asawa din iyan si
Safira ha migbaligyà hu bugtà dan.
2 Sa halin taena inalatan hi Ananias daw mig-uyun daan sa asawa din
dayun sa samà inuwit din duun hu mga apostoles.
3 Ba minikagi si Pedro hu "Ananias, inulinan kad gayed hi Satanas aman
pigbiduan nu sa Balaan ha Ispiritu. Imbà nu man alati su salapì ha halin hu
bugtà?
4 Saena ha bugtà ikaw gayed su hurà nu pa ibaligyà daw bisan su ibaligyà
nud en iyan ka gihapun tagbayà ku inu sa buhaten nu hu halin din. Imbà nu
man kahenhenai sa pagbuhat hu madaet? Ta sa piglimbungan nu kenà iyan
dà sa etaw ba iyan sa Dios."
5 Su mapaliman haena hi Ananias sagunà nabantang dayun minatay. Sa
alan ha nakapaliman taena ha naul-ulahan nahaldek gayed.
6 Dayun su minatay inelegan hu mga manguhed ha etaw daw bungkusi hu
manggad daw ilebeng.
7 Su mga tatulu en ha uras sumineled daan si Asawa din ba hurà din katun-
i sa nahitabù.
8 Aman ininsaan hi Pedro hu "Iyan dà ba haini halin ku bugtà ha imbaligyà
nuy?"
Tuminubag haena hu "Iyan dà hayana."
9 Inikagiyan haena hi Pedro hu "Imbà kaw man mag-uyun ha sulayen nuy
sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios? Ahaa nu, ta taglikù en sa miglebeng
ku asawa nu na iyan kad en paman kandan iman iglebeng."
10 Sagunà daan nabantang si Safira duun hu atubangan din dayun mi-
natay. Su pagseled ku mga manguhed ha etaw naahà dan haena ha minatay
en daan aman inlebeng dan abay ku asawa din.
11 Tumenged taena sa alan ha mga tumutuu daw sa nakapaliman hu naul-
ulahan nangahaldek gayed.

Sa Mga Belenganen Ha Binuhat Hu Mga Apostoles

12 Madakel gayed ha mga belenganen daw mga timaan sa impaahà hu mga
apostoles duun hu atubangan hu mga etaw. Sa mga tumutuu sigi tag-amul-
amul duun taena ha Sihungà hi Salomon diyà ta Timplo.
13 Ba bisan ku tinahud sidan hu mga etaw hurà bisan sabuwa ha umina-
mul kandan ta agkangahaldek sidan.
14 Duun taena madakel gayed ha mga maama daw mga bahi sa nakaisab
kandan ha tuminuu hu Ginuu.
15 Tumenged hu binuhat ku mga apostoles pinan-uwit duun hu mga dalan
sa mga agkangadaluwan ha impamahidegà duun hu duyanan daw mga
banig, ta sa henà-henà dan ha ku makaagi si Pedro diyà ta kandan bisan ku
alung din dà sa makalambung kandan maulian en sidan.

16 Pinan-uwit daan hu mga etaw ha tagtimà duun hu mga banuwa ha
ubayà ta Jerusalem sa mga agkangadaluwan daw sa pigpasipalahan hu mga
busaw, saena alan nangaulian.

Sa Kapasipalahi Hu Mga Apostoles

17 Duun taena ha panahun sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad
daw sa sakup hu mga Saduceo ha mga duma din agkangasina gayed
18 aman dinakep dan sa mga apostoles daw purisuwa.
19 Ba su daleman nakauma duun ku mga apostoles sa balinsuguen hu Dios.
Dayun pinuwaan din sa purisuwan daw ipaguwà sidan ha migyanaen
20 “Diyà kaw ta Timplo daw tudlui sa mga etaw mahitenged hu bag-u ha
kinabuhì.”
21 Su maselem en duminiyà sidan ta Timplo daw panudlù.

Duun daan taena ha aldawa inamul ku tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad daw ku mga duma din sa alan ha mga labaw ha punuan hu
mga Judio. Dayun impatimù dan hu mga bantay su mga apostoles diyà ta
purisuwan.
22 Ba su makauma sidan diyà hurà dan en kaahà su mga apostoles. Aman
luminikù sidan daw panunultul ha
23 “Su makauma kay diyà ta purisuwan sinirahan haena daw sa mga
bantay na diyà ta pultahan. Ba su puwaan day hurà en etaw diyà ta seled.”
24 Su mapaliman haena hu kapitan hu mga bantay taena ha Timplo daw
hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad nabeleng sidan ku hindu en duun
sa mga apostoles.
25 Ba amin nakauma ha nanunultul diyà ta kandan hu kagi din “Saena ha
mga etaw ha pinurisu nuy diyà en ta Timplo ha tagpanudlù hu kaet-etawan.”
26 Aman su kapitan hu mga bantay daw sa mga sakup din inelegan dan
su mga apostoles daw uwita duun hu mga punuan. Ba hurà dan pegesa ta
agkahaldek sidan ku batuwen sidan hu mga etaw.
27 Impaatubang su mga apostoles duun ku mga labaw ha punuan. Dayun
ininsaan sidan ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad hu kagi din
28 “Hurà day ba inyu balaudi ha harì nuy en itudlù sa pagtuu nuy taena ha
etaw? Ba iman inlekep nuy en dini ta Jerusalem daw igbasul nuy kanay sa
pagpatay taena.”
29 Ba si Pedro daw sa duma din ha mga apostoles tuminubag hu “Kina-
hanglan ha iyan day gayed tumanen sa sugù hu Dios dì hu etaw.
30 Sa Dios ha tagsimbahen hu mga gin-apuan taw iyan migbanhaw ki Jesus
sa hinimatayan nuy pinaagi hu kalansanga kandin duun hu krus.
31 Iman impatangkaw haena hu Dios daw duun impapinuu hu kawanan
din isip ha Harì daw Manluluwas taw ta daw ku maghinulsul kuy sikuy sa
mga kaliwat hi Israel pasayluwen kuy kandin.
32 Makapanistigus kay gayed mahitenged hu pagkabanhaw hi Jesus ta
naahà day haini, daw sa Balaan ha Ispiritu ha impaulin hu Dios duun hu
mga matinumanen kandin makapanistigus gayed daan.”

33 Su mapaliman haena ku mga labaw ha punuan nangapauk gayed sidan,
aman agkabayaan dan en aghimatayi su mga apostoles.
34 Ba amin dan duma ha Fariseo ha tagngaranan ki Gamaliel ha ma-
nunudlù daan hu Kasuguan daw tinahud hu mga etaw. Saena huminitindeg
daw ikagi ha ipaguwà enà su mga apostoles hu nangkaatiyù.

35 Dayun inikagiyan din su mga duma din hu “Sinyu sa mga duma ku
ha kaliwat hi Israel, hinay-hinayen nuy sa agkabayaan nuy agbuhata duun
taini ha mga etaw.
36 Su anay amin etaw ha tagngaranan ki Teudas ha nakadini sa migpaad-
adagi aman migpasakup kandin sa haepat ha gatus ha mga etaw. Ba hini-
matayan haena daw sa mga sakup din nakagsusuwayà aman nangahanaw
sa buluhaten dan.
37 Daw amin pa daan taga-Galilea ha iyan si Judas ha nakadini su panahun
hu pag-iyap hu mga etaw na amin daan migpasakup kandin. Ba saena
hinimatayan daan daw nakagsusuwayà sa mga sakup din.
38 Aman ikagiyen ku inyu ha harì taw pasipalahan haini sa mga etaw ba
ipatayà taw en. Ta ku sa tagbuhaten dan kandin dà hu etaw mahanaw dà
daan haini,
39 ba ku kandin hu Dios harì taw gayed haini mabaldeng ta kan ku bà taw
dà paman kasabà sa Dios.”
40 Aman tuminuu sidan ki Gamaliel. Su ipaisab dan ipaatubang diyà ta
kandan su mga apostoles daw palagkuti binalaudan dan ha harì en sidan
manunultul mahitenged ki Jesus dayun impaguwà sidan.
41 Inawaan su mga labaw ha punuan ku mga apostoles ha malipayen ta
naisip sidan ha angayan ha pagagayhaan tumenged ki Jesus.
42 Aldaw-aldaw diyà ta Timplo daw duun hu mga balay migpadayun sidan
hu pagsangyaw daw hu pagpanudlù ha si Jesus iyan su Mesiyas.

6

Sa Pagpilì Hu Pitu Ha Tag-alima Hu Mga Tumutuu

1 Su panahun ha migdakel en sa mga tumutuu sa mga Judio ha Griego
sa kandan ha inikagiyan migtamudmud taena ha mga Judio ha Hebreo
sa kandan ha inikagiyan tumenged ta sa sakup dan ha bahi ha balu harì
agkailahan hu pagpan-ila kada aldaw.
2 Aman inamul ku sampulù daw daruwa ha apostoles sa alan ha mga
tumutuu daw ikagiyi hu “Harì mabaluy ha endaan day sa pagtudlù hu lalang
hu Dios daw iyan day buhaten sa pagpan-ila iman hu mga kinahanglanen
nuy.
3 Aman mga suled, magpilì kaw hu pitu ha etaw diyan ta inyu ha nakilala
ha maalam daw inulinan gayed hu Balaan ha Ispiritu. Iyan taw sidan
agsaligan taini ha pagpan-ila
4 ta daw sikay sa mga apostoles iyan dà mapaniguruwan day pagbuhat sa
pag-ampù daw sa pagtudlù hu lalang hu Dios.”
5 Su mapaliman haena hu mga tumutuu tungkay gayed sidan nangabayà-
bayà. Aman pinilì dan si Esteban sa mabis-ay gayed sa pagtuu din daw
inulinan daan hu Balaan ha Ispiritu, daw pinilì dan daan si Felipe daw
si Procoro, si Nicanor daw si Timon, si Parmenas daw si Nicolas sa taga-
Antiokia ha nakabig duun hu tinuuwan hu mga Judio.
6 Impaatubang su nangapilì duun hu mga apostoles daw pinagaheman
sidan pinaagi hu pagdampà kandan taena ha mga apostoles dayun inam-
puan dan sidan.
7 Aman nakalekep sa lalang hu Dios daw migdakel gayed sa mga tumutuu
diyà ta Jerusalem daw madakel daan sa mga sinaligan hu paghalad ha
tuminuu ki Jesus.

Sa Kadakepa Ki Esteban

8 Si Esteban pigpanalanginan hu Dios daw ginaheman gayed hu Balaan
ha Ispiritu aman madakel ha mga belenganen daw timaan sa impaahà din
duun hu kaet-etawan.
9 Ba amin daan nakigsawalà ki Esteban ha mga sakup taena ha simbahan
hu mga Judio ha pigngaranan hu Simbahan hu Nalibri ha Ulipen. Saini sidan
diyà nangapuun ta Cirene daw ta Alejandria daw sa duma daan duun hu
mga probincia ta Cilicia daw ta Asia.
10 Ba hurà dan kadaeg si Esteban ta sa Balaan ha Ispiritu iyan migtudlù
kandin hu ag-ikagiyen din.
11 Aman hinunghungan dan sa duma ha mga etaw hu kagi dan "Napali-
man day hayana ha pigtameyes din si Moises daw sa Dios."
12 Pigdasig dan daan sa kaet-etawan daw sa mga magulang daw sa mga
manunudlù hu Kasuguan aman dinakep si Esteban daw ipaatubang duun
hu alan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio.
13 Impaatubang dan daan haena sa mga biduen ha tistigus ha tagyanaen
"Saini ha etaw sigi dà gayed tagtameyes taini ha Timplo daw hu Kasuguan
14 ta napaliman day haini ha migyanaen ha agkagasen kun hi Jesus ha
taga-Nazaret haini sa Timplo daw agbalhinen din sa mga tulumanen ha
imbilin kanuy hi Moises."
15 Sa alan ha mga labaw ha punuan ha naamul-amul diyà migtengteng ki
Esteban na naahà dan sa weleng din ha agkailing hu balinsuguen hu Dios.

7

Sa Pag-ikagi Hi Esteban Duun Hu Mga Punuan

1 Sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad nanginginsà ki Esteban hu
"Laus ba haini sa mga sumbung dan ikaw?"
2 Tuminubag haena hu "Mga suled ku daw sinyu sa mga magulang,
palilimani a inyu. Su anay sa gamhanan ha Dios migpaahà ki Abraham sa
gin-apuan taw su diyà pa haena ta Mesopotamia ha hurà pa magtimà diyà
ta Haran
3 daw inikagiyan haena hu 'Awai nu haini sa nasud nu daw sa alan ha mga
kadumahan nu daw dumuun ka hu bugtà ha igpaahà ku ikaw.'
4 "Aman inawaan din sa Caldea daw diyà en migtimà ta Haran. Ba su
matay en sa amay din impahalin dà hu Dios si Abraham duun taini ha bugtà
ha iyan en iman sa tagtimaan taw.
5 Duun taena ha panahun hurà pa kailahi si Abraham hu bisan atiyuay dà
ha bugtà ba saena insaad hu Dios ha ig-ila kandin ta daw mabuhat din ha
kabilin duun hu mga kaliwatan din bisan ku hurà din pa batà.
6 Iyan haini inikagi kandin hu Dios ha 'Sa mga kaliwatan nu mabuhat ha
langyaw duun hu lain en ha nasud daw mabuhat sidan ha mga ulipen daw
daeg-daegen gayed sidan seled hu haepat ha gatus ha tuig.
7 Ba silutan ku gihapun haena sa magdaeg-daeg kandan. Ku maiwas haini
umawà sidan duun taena ha nasud daw dumini sidan taini ha lugar hu
pagsimba kanak.'
8 Duun taena inikagiyan hu Dios si Abraham ha sirkunsidahan sa mga batà
dan ha maama ha iyan timaan hu kasabutan dan hu Dios. Aman su ibatà
en si Isaac sinirkunsidahan haena hi Abraham duun hu ikawalu ha aldaw.
Binuhat daan haena hi Isaac duun hu batà din ha iyan si Jacob, daw binuhat
daan haena hi Jacob duun hu sampulù daw daruwa ha batà din ha iyan mga
gin-apuan taw.

9 “Duun taena ha panahun si Jose sa sabuwa ha batà hi Jacob imbaligyà
hu mga magulang din diyà ta Ehipto tumenged hu kasina dan kandin. Ba
pigdumahan gayed hu Dios si Jose
10 daw binuligan hu alan ha mga kasamukan din. Inilahan din si Jose hu
kaalam daw hinimu din haena ha makapabayà-bayà ki Faraon sa Harì ta
Ehipto. Aman binuhat hi Faraon ha gubernador si Jose diyà ta Ehipto daw
sinaligan daan hu alan ha mga butang din.
11 “Dayun nakauma sa adagi ha kauhul diyà ta Ehipto daw ta Canaan aman
miglised gayed sa mga etaw daw hurà en daan agkakaen ku mga gin-apuan
taw.
12 Su mapaliman hi Jacob ha amin pagkaen diyà ta Ehipto impadiyà din sa
mga batà din ha iyan su mga gin-apuan taw.
13 Su ikaduwa en ha pagdiyà dan ta Ehipto si Jose migpakilala duun ku mga
suled din aman natun-an hu Harì ta Ehipto ku sin-u sa mga kadumahan hi
Jose.
14 Dayun pinaelegan hi Jose sa amay din ha si Jacob daw sa alan ha mga
kadumahan dan, kapituwan daw lalima sidan alan.
15 Aman say Jacob namandiyà ta Ehipto daw diyà en sidan nangamatay.
16 Ba sa mga tul-an dan inlikù dà diyà ta Sikem daw duun in-ugsak hu
lebeng ha pinalit hi Abraham su anay duun hu mga batà hi Hamor.
17 “Su ubay en sa panahun ha matuman sa insaad hu Dios diyà ki Abraham
migdakelà en sa mga gin-apuan taw diyà ta Ehipto.
18 Nakauma sa panahun ha nailisan sa Harì ta Ehipto ha hurà din en katun-
i sa mahitenged ki Jose.
19 Pinasipalahan din sa mga gin-apuan taw daw dinaeg-daeg din sidan
daw pineges sidan ha ipanlambeg sa mga batà dan diyà ta madiyù ta daw
mangamatay.
20 “Duun taena ha panahun imbatà daan sa madagway ha batà ha iyan si
Moises ha igkabayà-bayà hu Dios. Seled hu tatulu ha bulan inheles haena
duun hu balay hu mga laas din.
21 Ba su ipadiyù en si Moises tinimù haena ku batà ha bahi ku Harì ta
Ehipto dayun inalimahan din isip ha kandin en ha batà.
22 Si Moises tinudluan hu alan ha kaalam diyà ta Ehipto aman nabantug
haena ha matatau duun hu pag-ikagi daw hu mga buhat din.
23 “Su kapatan en ha tuig si Moises nahenhenaan din ha bisitahan din sa
mga duma din ha mga kaliwat hi Israel.
24 Ba su makauma diyà naahà din ha pinasipalahan sa sabuwa ha duma
din aman binuligan din haena daw himatayi su taga-Ehipto.
25 Abi din ha natun-an en hu mga duma din ha aglibriyen sidan hu Dios
pinaagi kandin ba hurà dan haena katun-i.
26 Su maisab ha aldaw naumahan din sa daruwa ha tagsabà. Aghusayen
din ngaay sidan aman inikagiyan din hu ‘Imbà kaw tagsabà sa migsuled dà
ha kaliwat hi Israel?’
27 “Ba si Moises bà dà intulud ku tagsabà daw inikagiyan hu ‘Sin-u sa
migbuhat ikaw ha pangulu daw maghuhukum day?
28 Aghimatayan a gid daan ikaw iling taena ha hinimatayan nu gabì ha
taga-Ehipto.’
29 Su mapaliman haena hi Moises minulaguy payanaen diyà ta Midian
daw diyà en migtimà isip ha langyaw. Duun taena ha lugar imbatà sa
daruwa ha batà din ha maama.

30 “Su maiwas en sa kapatan ha tuig, duun hu pinakabulung-bulung ha
lugar ubay ta Bubungan ta Sinai nakahiwal diyà ki Moises sa balinsuguen
hu Dios ha duun hu tagkalegdeg ha sampinit.
31 Su maahà haena hi Moises nabeleng gayed. Su ubayan din ta daw
masuli-suli din napaliman din sa lageng hu Dios ha tagyanaen
32 ‘Iyan a sa Dios ha tagsimbahen hu mga gin-apuan nu ha si Abraham, si
Isaac daw si Jacob.’ Aman hinugdunan si Moises daw nahaldek hu pag-ahà
taena.
33 “Dayun inikagiyan haena hu Dios hu ‘Awaa sa sapatus nu ta saini ha
bugtà ha taghitindegan nu na balaan.
34 Naahà ku gayed ha dinaeg-daeg sa pinilì ku ha mga etaw diyà ta Ehipto
daw napaliman ku sa agelè dan aman duminini a hu paglibri kandan. Iman
agsuguen ku ikaw diyà ta Ehipto.’
35 “Si Moises iyan su insalikway su anay hu mga duma din ha kaliwat
hi Israel ta inikagiyan dan hu ‘Sin-u sa migbuhat ikaw ha pangulu daw
maghuhukum day?’ Iyan sinugù hu Dios ha mangulu hu mga etaw ta
daw malibri sidan pinaagi hu pagbulig taena ha balinsuguen hu Dios ha
huminiwal duun ku sampinit ha tagkalegdeg.
36 Su pangagalenan din en sa mga gin-apuan taw diyà ta Ehipto madakel
ha mga belenganen daw timaan sa impaahà din diyà ta Ehipto daw duun
taena ha Maligà ha Dagat daw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar seled
hu kapatan ha tuig.
37 Iyan si Moises su mig-ikagi duun hu mga kaliwatan hi Israel hu ‘Amin
sabuwa ha propita ha humiwal duun hu mga kaliwatan nuy ha suguen hu
Dios iling hu pagsugua din kanak.’
38 Iyan daan si Moises su nakiglalang hu balinsuguen hu Dios diyà ta
Bubungan ta Sinai su panahun ha sa mga kaliwatan hi Israel duun pa taena
ha pinakabulung-bulung ha lugar, daw inilahan haena hu insulat ha lalang
hu Dios ha tag-ila hu kinabuhì daw imbilin din haena kanuy.
39 “Ba hurà haena tuuwi hu mga gin-apuan taw ta insalikway dan daw
nahenhenaan dan ha lumikù dà sidan diyà ta Ehipto.
40 Aman su diyà pa si Moises ta bubungan inikagiyan dan si Aaron ha
‘Buhati kay ikaw hu mga diyus-diyus ha iyan day sunuren ta si Moises sa
nangagalen kanay diyà ta Ehipto na hanaw ta ku nainu-inu en.’
41 Duun taena migbuhat sidan hu larawan ha agkailing hu nati hu
baka. Dayun duun sidan mighalad daw tumenged taena ha binuhat dan
migsaulug sidan.
42 Ba inawaan sidan hu Dios daw impatayà sidan hu pagsimba hu bisan
inu ha diyà ta kalangitan. Nakasulat en haena hu mga propita ha tagyanaen
‘Sinyu sa mga kaliwat hi Israel, kenà a iyan hinalaran nuy hu mananap seled
hu kapatan ha tuig duun hu pinakabulung-bulung ha lugar.
43 Ta sa pig-uwit-uwit nuy iyan su balay-balay taena ha diyus-diyus ha si
Moloc daw sa larawan hu bituen ha si Refan. Binuhat nuy haena dayun iyan
nuy sinimba aman ipauwit ku inyu duun hu madiyù ha lugar labay pa ta
Babilonia.’
44 “Su duun pa sa mga gin-apuan taw ku pinakabulung-bulung ha lugar
migbuhat sidan hu Tabernaculo ha iyan tagtimaan hu Dios sumalà hu
impaahà din diyà ki Moises.
45 Su mailisan en si Moises ki Josue pig-uwit-uwit dan haena sa Tabernac-
ulo duun ku bugtà ha naagaw dan duun hu mga etaw ha binugaw hu Dios.
Su Tabernaculo duun dà taman hu pagharì hi David.

46 Nabayà-bayaan gayed hu Dios si David daw huminangyù haena ha
tagbalay ngaay hu madagway ha agpatimaan din hu Dios ha tagsimbahen
hu mga kaliwatan hi Jacob.
47 Ba saena hurà itugut hu Dios ki David ta iyan en su batà din ha si
Salomon intagana ha magbalay taena.
48 "Ba bisan pa taena sa Dios ha Magbabayà hu alan harì tagtimà duun hu
balay ha binuhat hu etaw dà ta inikagi en hu propita ha
49 'Sa langit iyan trono ku daw sa bugtà iyan gik-ayà ku. Inu paman ha balay
sa agbalayen nuy ha agpatimaan nuy kanak?
50 Kenà a ba diay iyan migbuhat hu alan?'
51 "Sinyu sa harì tagpaliliman hu Dios daw mga masinupaken, sigi kaw dà
gayed agsukul hu Balaan ha Ispiritu. Agkailing kaw taena ha mga gin-apuan
nuy.
52 Amin ba propita ha hurà pasipalahi hu mga gin-apuan nuy? Bisan sa
migtagnà hu pagpakauma hi Jesus ha matareng gayed pighimatayan dan.
Iman impadakep nuy daan haena daw pinahimatayan nuy.
53 Iyan kaw daan inilahan hu Kasuguan hu Dios pinaagi hu mga balinsug-
uen din, ba hurà nuy haena tumana."

Sa Kahimatayi Ki Esteban

54 Su mapaliman haena ku mga punuan hu mga Judio nangapauk gayed
sidan ha migkakangget sa mga ngipen dan.
55 Ba si Esteban sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu huminangad diyà ta
langit daw naahà din sa pagpangaluanlag hu Dios daw naahà din daan si
Jesus sa tagtiyadeg duun hu kawanan hu Dios.
56 Dayun minikagi si Esteban hu "Ahaa nuy. Agkaahà ku ha napuwaan sa
langit daw sa Suled hu Kaet-etawan tagtiyadeg duun hu kawanan hu Dios."
57 Ba dinap-en ku mga punuan sa mga talinga dan daw pamangulahì.
Dayun migdengan sidan hu pagdakep kandin
58 daw guyuda diyà ta guwà taena ha banuwa daw batuwa. Linebas dan
sa pinaksuy dan daw pabantayi hu etaw ha tagngaranan ki Saulo.
59 Su tagbatuwen dan en si Esteban mig-ampù haena ha tagyanaen "Jesus
ha Ginuu ku, dawata nu sa ispiritu ku."
60 Dayun luminuhud daw minikagi hu madaging ha "Ginuu, harì nu ag-
isipa ha salà dan haini." Su maikagi din en haena minatay dayun.

8

1 Si Saulo nabayà-bayà gayed hu kahimatayi ki Esteban.

Sa Kapasipalahi Daw Sa Pagsusuwayà Hu Mga Tumutuu

Duun taena ha aldaw migsugud sa kapasipalahi hu mga tumutuu diyà ta
Jerusalem aman nakagsusuwayà sidan duun hu mga banuwa diyà ta Judea
daw ta Samaria. Iyan dà hurà makapulaguy sa mga apostoles.
2 Si Esteban inlebeng hu mga etaw ha masinimbahen hu Dios daw
miglugul gayed sidan mahitenged kandin.
3 Ba si Saulo pinasipalahan din gayed sa mga tumutuu. Pinanlatunan
din sa kada balay daw pandakepa sa mga maama daw sa mga bahi dayun
impapurisu din sidan.

Sa Pagtudlù Hu Maayad Ha Tultulanen Diyà Ta Samaria

4 Su mga tumutuu ha nakagsusuwayà nanunultul hu lalang hu Dios bisan
hindu duun ha napayanan-an dan.

5 Si Felipe duminuun hu banuwa ha sakup ta Samaria daw migsangyaw
ha si Jesus iyan su Mesiyas.
6 Migpaliliman gayed sa kaet-etawan ki Felipe ta naahà dan sa mga
belenganen ha binuhat din.
7 Madakel sa mga pigket daw sa mga minatay en sa dibaluy ha lawa dan
ha nangaulian. Nakapangulahì daan sa mga busaw su bugawen din en duun
hu mga etaw ha inulinan dan.
8 Tumenged taena malipayen gayed sa mga etaw diyà.

Si Simon Sa Salamangkiro

9 Duun taena ha banuwa amin salamangkiro ha tagngaranan ki Simon ha
nabelengan gayed hu mga taga-Samaria. Tagpagalbu haena ha bantugan
kun ha etaw
10 aman migpaliliman kandin sa alan ha mga etaw sa matangkaw daw sa
ubus sa kahimtang din ha tagyanaen "Sa gahem taini ha etaw duun gayed
napuun hu gamhanan ha Dios."
11 Migsunud sidan kandin tumenged ta nalugay en sa kaahà dan hu mga
belenganen ha binuhat din pinaagi hu salamangka.
12 Ba su makatuu en sidan hu Maayad ha Tultulanen ha insangyaw kandan
hi Felipe mahitenged hu pagharì hu Dios daw ki Jesu Cristo binautismuwan
sidan, sa maama daw sa mga bahi.
13 Bisan si Simon tuminuu aman binautismuwan daan. Migduma en ki Fe-
lipe bisan hindu duun daw nabeleng gayed hu mga timaan daw belenganen
ha naahà din.
14 Su mapaliman hu mga apostoles diyà ta Jerusalem ha tuminuu hu lalang
hu Dios sa mga taga-Samaria impadiyà dan si Pedro daw si Juan.
15 Su makauma sidan diyà in-ampù dan ha sa mga tumutuu diyà ta
Samaria ulinan hu Balaan ha Ispiritu
16 ta bà dà sidan nabautismuwi hu ngaran hi Jesus ha Ginuu.
17 Aman dinampà hu mga apostoles su mga tumutuu dayun inulinan sidan
hu Balaan ha Ispiritu.
18 Su maahà hi Simon ha inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu pinaagi
hu pagdampà kandan hu mga apostoles tag-ila ngaay haena hu salapì daw
minikagi hu
19 "Ilahi a daan hu gahem nuy ta daw kada amin ku dampaen ulinan daan
hu Balaan ha Ispiritu."
20 Ba inikagiyan hi Pedro hu "Masilutan ka gayed daw sa salapì nu
makalkalan ta abi nu gid ha agkapalit sa gahem ha ig-ila hu Dios.
21 Hurà nu labet hu buluhaten day ta natun-an hu Dios ha kenà matareng
sa henà-henà nu.
22 Aman hinulsuli nu hayan daw mag-ampù ka duun hu Ginuu ha pasay-
luwen din sa madaet ha tuyù nu
23 ta naahà ku ha agkasina ka daw naulipen ka gayed hu salà."
24 Dayun tuminubag si Simon hu "Ampui a inyu duun hu Ginuu ta daw
harì matuman sa inikagi nu mahitenged kanak."
25 Su makapenga sidan manunultul hu lalang hu Dios luminikù si Pedro
daw si Juan diyà ta Jerusalem daw migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
duun hu naagiyan dan ha mga banuwa diyà ta Samaria.

Si Felipe Daw Sa Opisyal

26 Amin balinsuguen hu Dios ha minikagi diyà ki Felipe ha tagyanaen
“Dumuun ka taena ha dalan ta Jerusalem ha pakapayanaen ta Gaza, saini
pinakabulung-bulung ha lugar.”
27 Aman duminiyà si Felipe. Su diyà en haena ta dalan naahà din sa
sabuwa ha opisyal ha taga-Etiopia ha iyan sinaligan hu alan ha mga butang
hu rayna ha si Candace. Suminimba su opisyal diyà ta Jerusalem
28 daw duun taena ha panahun tag-ulì en ha taglulan hu kalesa daw
tagbasa hu insulat hi Isaias sa propita.
29 Dayun inikagiyan hu Balaan ha Ispiritu si Felipe ha “Ubay ka diyà tayà
ha kalesa.”
30 Aman uminagpas uminubay si Felipe daw napaliman din ha tagbasa
haena sa opisyal ku insulat hi Isaias sa propita. Dayun ininsaan din haena
hu “Agkasabut nu ba hayana sa tagbasahen nu?”
31 Tuminubag su opisyal hu “Harì ta hurà man tagtudlù kanak.” Aman
hinangyù din si Felipe ha lumulan daan duun ku kalesa.
32 Sa lalang hu Dios ha tagbasahen ku opisyal iyan haini
“Iling haena hu karniro ha harì ag-iyagak ku ag-iyawen daw iling daan hu
nati hu karniro ha mahagteng ku agtabulugen.
33 Pinagagayhaan haena daw sinilutan bisan ku hurà din salà. Hurà gayed
masaysay ha kaliwat din daw laus dan dà haena inawà dini ta kalibutan.”
34 Nanginginsà su opisyal diyà ki Felipe hu “Sin-u man sa tagsubayen taini
ha propita? Iyan ba sa kaugalingen din daw ku lain en ba ha etaw?”
35 Dayun insaysay kandin hi Felipe sa Maayad ha Tultulanen mahitenged
ki Jesus sugud duun taena ha bahin hu lalang hu Dios.
36 Hurà kalugay nakauma sidan duun hu wahig aman minikagi su opisyal
hu “Taini en sa wahig. Harì ba mabaluy ha bautismuwan ad iman ikaw?”
37 Tuminubag si Felipe ha “Ku laus gayed sa pagtuu nu mabaluy hayan.”
Minikagi su opisyal ha “Tuminuu a gayed ha si Jesu Cristo Batà hu Dios.”
38 Impataleen ku opisyal su kalesa dayun duminiyà sidan ta wahig daw
bautismuwi haena hi Felipe.
39 Su makagaun en sidan tinimù si Felipe hu Balaan ha Ispiritu aman hurà
en kaahà ku opisyal. Ba duminayun su opisyal ha malipayen gayed.
40 Si Felipe diyà en hu kandin naahà ta Asoto sa tagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen duun hu alan ha mga banuwa taman ha nakauma haena diyà ta
Cesarea.

9

Sa Pagpakatuu Hi Saulo

1 Duun taena ha panahun si Saulo sigi agpanhulgà ha aghimatayan din sa
mga tuminuu hu Ginuu. Duminuun haena hu tungkay labaw ha sinaligan
hu paghalad
2 daw nanayù hu sulat payanaen hu mga simbahan hu mga Judio diyà ta
Damasco ta daw matugutan hu pagdakep taena ha masapenan din ha tag-
sunud hu tinuuwan mahitenged ki Jesus daw bakusen din dayun ipapurisu
sidan diyà ta Jerusalem sa mga maama daw sa mga bahi.
3 Ba su ubay en si Saulo diyà ta Damasco tigkan nakabulus diyà ta kandin
sa masiga.
4 Aman naligid haena diyà ta bugtà dayun napaliman din sa lageng ha
tagyanaen “Saulo, imbà a man ikaw tagpasipalahi?”
5 Tuminubag si Saulo hu “Sin-u ka man, Ginuu?”
Uminikagi haena hu “Iyan a si Jesus sa tagpasipalahan nu.

6 Bangun ka daw diyà ka tayà ha banuwa ta amin diyà magtudlù ikaw hu
kinahanglan ha buhaten nu.”
7 Su mga duma hi Saulo bà su nangaemaw ta amin dan napaliman ba hurà
dan agkaahà.
8 Minangun si Saulo ba su paggimata din harì en pakaindan aman kinipi-
tan dan payanaen diyà ta Damasco.
9 Tatulu ha aldaw ha si Saulo harì pakaindan aman hurà haena kaen daw
hurà daan inum.
10 Diyà ta Damasco amin tumutuu ha tagngaranan ki Ananias. Inikagiyan
haena hu Ginuu pinaagi hu panan-awen ha tagyanaen “Ananias.”
Tuminubag hu “Taini a, Ginuu.”
11 Inikagiyan haena hu Ginuu ha “Dumiyà ka ta balay hi Judas duun hu
dalan ha tagngaranan ta Matul-id daw pan-ahaa sa etaw ha taga-Tarso ha
tagngaranan ki Saulo ta tag-ampuay iman haena diyà.
12 Pinaagi hu panan-awen naahà ka kandin ha duminiyà ka daw inibitan
nu ta daw makaindan.”
13 Ba si Ananias tuminubag hu “Ginuu, napaliman kud en duun hu
madakel ha mga etaw sa madaet ha tultul mahitenged kandin ta pigpasipala-
han din sa mga tuminuu ikaw diyà ta Jerusalem.
14 Daw sa pagdini din iman iyan sa pagdakep hu mga tuminuu ikaw ta
inilahan haena hu katenged hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad.”
15 Ba inikagiyan hu Ginuu si Ananias ha “Dumiyà ka ta pinilì ku haena hu
pagpanunultul mahitenged kanak duun hu mga etaw ha kenà Judio daw hu
mga harì daw hu mga kaliwatan hi Israel.
16 Igpaahà ku kandin ku inu gayed kaadagi sa mga alantusen din tu-
menged hu pagsunud din kanak.”
17 Aman si Ananias duminuun taena ha balay. Su makaseled en dinampà
din si Saulo daw ikagiyi ha “Suled ku ha Saulo, si Jesus ha Ginuu ha natalagbù
nu diyà ta dalan su tagdini ka sinugù a kandin dini ta daw makaindan ka daw
ulinan ka hu Balaan ha Ispiritu.”
18 Sagunà nangaawà diyà ta mata din sa bà su hun-ap aman nakaindan dà
paman haena dayun binautismuwan.
19 Su pagkaiwas taena kuminaen si Saulo daw nakabis-ay.

Sa Pagtudlù Hi Saulo Diyà Ta Damasco

Duun hu pila ha aldaw migtimà si Saulo duma hu mga tumutuu diyà ta
Damasco.
20 Dayun migtudlù duun hu mga simbahan ha si Jesus Batà hu Dios.
21 Sa alan ha nakapaliman kandin nangabeleng gayed daw kagi dan “Kenà
ba iyan haini su etaw ha nangimatay hu mga tumutuu ki Jesus diyà ta
Jerusalem? Daw kenà ba iyan din indini iman sa pagdakep daw pagbakus
hu mga tumutuu ta daw ipaatubang duun hu mga labaw ha sinaligan hu
paghalad?”
22 Ba duun taena mig-iseg sa gahem hu pagtudlù hi Saulo aman sa kataren-
gan din ha si Jesus iyan su Mesiyas harì gayed agkatubag hu mga Judio ha
tagtimà diyà ta Damasco.
23 Su malugay en saena ha mga Judio miglalang-lalang ha himatayan dan
si Saulo
24 ba natun-an daan haena hi Saulo. Sa mga pultahan taena ha banuwa
pinabantayan dan gayed aldaw daw ku daleman ta daw mapatay dan si
Saulo ku umagi.

25 Ba su daleman inuwit hu mga tumutuu si Saulo duun hu kutà taena
ha banuwa. Dayun intagù dan haena duun hu ambung daw hawila diyà ta
guwà ta daw malibri.

Si Saulo Diyà Ta Jerusalem

26 Su makauma en si Saulo diyà ta Jerusalem agkabayà ngaay ag-amul
duun hu mga tumutuu ba agkangahaldek sidan kandin ta abi dan ha bà dà
haena tagpasibù-sibù ha tumutuu.
27 Ba dinumahan hi Bernabe si Saulo duun hu mga apostoles daw tinul-
tulan din sidan hu naul-ulahan hi Saulo diyà ta dalan ha naahà din sa
Ginuu daw sa pakiglalang hu Ginuu kandin daw sa kabalaw din hu pagtudlù
mahitenged ki Jesus diyà ta Damasco.
28 Aman nakigduma-duma en dayun si Saulo hu mga tumutuu diyà ta
Jerusalem.
29 Hurà din gayed kahaldek hu pagpanunultul mahitenged hu Ginuu.
Nakigsawalà daan taena ha mga Judio ha Griego sa inikagiyan dan aman
agkabayaan dan en ngaay haena aghimatayi.
30 Su matun-an haena hu mga tumutuu inuwit dan si Saulo diyà ta Cesarea
daw ipaulì diyà ta Tarso.

31 Duun taena ha panahun malinawen sa pagtimà hu mga tumutuu duun
hu mga probincia ta Judea, ta Galilea daw ta Samaria. Miglig-en sa pagtuu
dan daw pinaagi hu pagbulig kandan hu Balaan ha Ispiritu migdakel gayed
sidan daw migmatinahuren daan sidan hu Dios.

Si Pedro Diyà Ta Lida Daw Ta Jope

32 Pig-eleg-elegan hi Pedro sa migkalain-lain ha banuwa hu pagbisita hu
mga tumutuu diyà. Su makauma diyà ta Lida
33 naahà din sa etaw ha tagngaranan ki Eneas ha minatay en sa dibaluy ha
lawa din daw bà dà taghidegaay seled hu walu en ha tuig.
34 Inikagiyan haena hi Pedro hu “Eneas, bangun kad en daw luluna sa
banig nu ta maulian ka hi Jesu Cristo.” Sagunà haena migbangun.
35 Sa mga etaw diyà ta Lida daw ta Saron nakaahà taena ha naulian aman
nakabig sidan duun hu Ginuu.

36 Diyà ta Jope amin bahi ha tumutuu ha tagngaranan ki Tabita, Dorcas
haini duun hu Griego ha inikagiyan ha tagkahulugan hu Madagway. Sigi dà
gayed maayad sa mga buhat din daw agbuligan din daan sa taglised.
37 Ba duun taena ha panahun si Dorcas nadaluwan dayun minatay. Su
mapengahan en ilisi duun dan in-ugsak sa lawa din hu kwarto diyà ta latun
taena ha balay.
38 Su mapaliman hu mga tumutuu ha si Pedro diyà ta Lida sa ubayà dan ha
banuwa pinaelegan dan haena hu daruwa ha etaw daw ikagiyi ha “Umagpas
ka diyà ta Jope.”

39 Aman si Pedro duminuma kandan. Su makauma en sidan diyà dinuma
dan haena diyà ta latun. Dayun piglilibutan si Pedro hu mga bahi ha balu ha
tag-aagalà daw impaahà dan kandin sa mga pinaksuy ha binuhat kandan hi
Dorcas su bubuhay pa.

40 Ba impaguwà sidan hi Pedro dayun luminuhud haena hu pag-ampù.
Sumininalu duun ku minatay daw ikagi hu “Tabita, bangun ka.” Gumini-
mata si Dorcas na su maahà din si Pedro mininuu dayun.

41 Aman inibitan hi Pedro sa alima din daw ipahitindeg. Inumaw hi Pedro
su mga balu ha bahi daw sa duma ha mga tumutuu daw impaahà din kandan
si Dorcas sa nabanhaw en.
42 Saena ha tultulanen nakalekep diyà ta Jope aman madakel sa tuminuu
hu Ginuu.
43 Nalugay pa si Pedro diyà ta Jope daw duun migtimà hu balay taena ha
etaw ha tagngaranan ki Simon ha mamumuhatà hu bisan inu pinaagi hu
anis.

10

Sa Panan-awen Hi Cornelio

1 Diyà ta Cesarea amin etaw ha tagngaranan ki Cornelio ha kapitan hu
sundalu ha tagngaranan hu Punduk hu Mga Yaga-Italia.
2 Saini bisan ku kenà Judio ba masinimbahen daw matinahuren gayed hu
Dios duma hu pamilya din. Kalalagan daan duun hu taglised daw sigi daan
tag-ampù duun hu Dios.
3 Amin panahun ha su agkabalalay en sa aldaw amin din panan-awen ha
tagdiyà ta kandin sa balinsuguen hu Dios ha minikagi hu "Cornelio."
4 Inahà din haena ba agkahaldekan duun dayun ininsaan din hu "Ginuu,
inu man?"
Tuminubag su balinsuguen hu "Sa pag-ampù nu daw sa pagbulig nu hu
taglised harì agkalipatan hu Dios.
5 Aman paelegi nu diyà ta Jope si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro
6 ha diyà tagtimà ta ubay ta dagat duun hu balay hi Simon ha mamu-
muhatà hu bisan inu pinaagi hu anis."
7 Su umawà en su balinsuguen hu Dios inumaw hi Cornelio sa daruwa ha
suluguen din daw su sinaligan din ha sundalu ha masinimbahen hu Dios.
8 Dayun inikagi din kandan su naahà din daw impadiyà din sidan ta Jope.

Sa Panan-awen Hi Pedro

9 Su maugtu en duun hu isab ha aldaw ha ubay en su mga sinugù hi
Cornelio diyà ta banuwa si Pedro duminuun hu atep ku balay hu pag-ampù.
10 Nagedam din ha agkauhul aman agkabayà ngaay agkaen. Su kamulu pa
agsugbaha sa agkan-en dan amin din naahà ha panan-awen
11 ha iyan sa napuwaan sa langit daw tagpakabulus sa agkailing hu maluag
ha habel ha pinanhiketan sa mga suyuk din.
12 Sa taglulan taena iyan sa alan ha kalasi hu mananap daw hu bunsalagan
daw hu mga tagbis.
13 Dayun napaliman din sa lageng ha tagyanaen "Pedro, hitindeg ka daw
mag-iyaw ka taini ta daw makakaen ka."
14 Ba tuminubag si Pedro hu "Harì a, Ginuu, ta hurà a pa makakaen hu
mahugaw ha harì igtugut hu Kasuguan."
15 Napaliman din dà paman haena sa lageng ha tagyanaen "Harì nu ag-
ikagiya ha mahugaw sa binuhat en hu Dios ha maayad."
16 Katatulu din haena kapaliman dayun su naahà din tigkan nakaligtu diyà
ta langit.
17 Su kamulu din pa taghenhenaaya ku inu sa kahulugan taena ha naahà
din ha panan-awen nakauma daan su mga sinugù hi Cornelio diyà ta
banuwa daw in-insà dan ku hindu sa balay hi Simon. Su diyà en sidan ta
pultahan ku balay din

18 nanginginsà sidan ku diyà ba tagtimà si Simon ha tagngaranan daan ki
Pedro.
19 Su kamulu pa taghenhenaay si Pedro taena ha naahà din inikagiyan hu
Balaan ha Ispiritu hu “Amin tatulu ha etaw ha tagpan-ahà ikaw.
20 Lugnà ka daw harì ka tagduwa-duwa hu pagduma kandan ta iyan a
migsugù kandan.”
21 Aman luminugnà si Pedro daw ikagiyi su mga etaw hu “Iyan a su tagpan-
ahaen nuy. Inu sa tuyù nuy?”
22 Tuminubag sidan hu “Sinugù kay dini hu kapitan hu sundalu ha si
Cornelio sa matareng daw masinimbahen hu Dios daw tinahud daan hu
alan ha mga Judio. Inikagiyan haena hu balinsuguen hu Dios ha paelegan
ka kandin ta daw mapalimanan din sa ag-ikagiyen nu.”
23 Aman su mga sinugù impadayun hi Pedro diyà ta seled ta balay.

Si Pedro Diyà Ta Balay Hi Cornelio

Su maisab ha aldaw duminuma si Pedro kandan daw amin daan mga
tumutuu ha taga-Jope ha duminuma kandin.
24 Nakauma sidan diyà ta Cesarea duun hu ikaduwa ha aldaw. Si Cornelio
tagsalapà en daan kandan aman inamul din sa alan ha mga kadumahan din
daw sa mga amigu din.
25 Su agseled en si Pedro duun ku balay sinal-aw hi Cornelio daw luhud hu
pagsimba kandin.
26 Ba impahitindeg hi Pedro si Cornelio daw ikagiyi hu “Hitindeg ka ta etaw
a dà daan.”
27 Su taglalang-lalang sidan payanaen diyà ta seled naahà hi Pedro ha
nangaamul-amul sa mga etaw.
28 Inikagiyan din sidan hu “Natun-an nuy en ha sikay sa mga Judio hurà
kay tuguti ha makiglabet-labet hu kenà mga Judio bisan sa pagpamisita
kandan. Ba impadayag kanak hu Dios ha hurà ku gayed isipen ha mahugaw
ha etaw.
29 Aman su paelegan a inyu hurà a gayed magduwa-duwa hu pagdini. Ag-
insaan ku iman ikaw ku imbà a ikaw ipadini.”
30 Tuminubag si Cornelio hu “Haepat en iman ha aldaw su mag-ampù
a dini ta balay ha agkabalalay en sa aldaw duun taena iling iman, tigkan
nakauma dini ta kanak sa etaw ha tagpangaluanlag sa bisti din.
31 Inikagiyan a kandin hu ‘Cornelio, napaliman hu Dios sa pag-ampù nu
daw harì din daan agkalipatan sa pagbulig nu hu mga taglised.
32 Aman paelegi nu diyà ta Jope si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro ha
diyà tagtimà ta ubay ta dagat duun hu balay hi Simon ha mamumuhatà hu
bisan inu pinaagi hu anis.’
33 Aman sagunà ku ikaw pinaelegan na maayad gayed ta duminini ka.
Iman naamul-amul kay dini ta agpaliliman kay hu insugù ikaw hu Ginuu.”
34 Duun taena minikagi si Pedro hu “Laus gayed ha hurà etaw ha igpalabi
hu Dios
35 ta bisan sin-u ha etaw dini ta kalibutan ku magmatinahuren hu Dios
daw magbuhat hu matareng agdawaten din.
36 Sa Maayad ha Tultulanen ha insangyaw kanay sikay sa mga kaliwatan
hi Israel iyan haini sa magmalinawen kuy pinaagi ki Jesu Cristo sa Ginuu hu
alan.
37 Su maiwas sa pagtudlù hi Juan mahitenged hu bautismu natun-an nuy
en sa nahitabù diyà ta Judea sugud diyà ta Galilea

38 ha pigpaulinan hu Dios si Jesus ha taga-Nazaret hu Balaan ha Ispiritu
daw ginaheman din. Aman migduun-duun si Jesus hu mga banuwa daw
binuligan din sa taglised daw naulian din daan sa pinasipalahan hi Satanas
ta sa Dios tagduma gayed kandin.
39 "Makapanistigus kay gayed taini ta naahà day sa alan ha binuhat din
diyà ta Jerusalem daw hu mga banuwa diyà ta Judea. Hinimatayan dan
haena pinaagi hu paglansanga kandin duun hu krus,
40 ba su ikatulu ha aldaw binanhaw dà haena hu Dios daw impaahà din
kanay.
41 Hurà haena kaahà hu alan ha mga etaw ba iyan kay dà sa mga pinilì hu
Dios hu pagtistigus taena ta nakigsalu kay kandin su mabanhaw en.
42 Daw sinugù kay kandin ha sangyawan day sa mga etaw ha si Jesus iyan
gayed pinilì hu Dios ha Maghuhukum hu kaet-etawan sa mga bubuhay daw
sa mga minatay en.
43 Inikagi en hu alan ha mga propita ha bisan sin-u sa tumuu kandin
mapasaylu sa mga salà dan pinaagi hu ngaran hi Jesus."
44 Su kamulu pa si Pedro tag-ikagi sa alan ha tagpaliliman kandin inulinan
en hu Balaan ha Ispiritu.
45 Su mga tumutuu ha mga Judio ha duminuma ki Pedro nangabeleng
gayed ta bisan sa kenà mga Judio pinaulinan daan hu Dios hu Balaan ha
Ispiritu
46 ta napaliman dan haena ha nangakaikagi hu harì dan agkasabut ha mga
inikagiyan daw migdayè sidan hu Dios.
Dayun inikagiyan hi Pedro su mga duma din hu
47 "Harì ba diay mabaluy ha bautismuwan haini sa kenà mga Judio ha
inulinan hu Balaan ha Ispiritu iling kanuy?"
48 Aman inikagiyan hi Pedro sa mga kenà Judio ha magpabautismu gayed
pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo. Dayun hinangyù dan si Pedro ha magtimà
pa diyà ta kandan hu pila ha aldaw.

11

Sa Tultul Hi Pedro Diyà Ta Jerusalem

1 Sa mga apostoles daw sa duma ha mga tumutuu diyà ta Judea nakapali-
man ha sa kenà mga Judio tuminuu daan hu lalang hu Dios.
2 Aman su makalikù si Pedro diyà ta Jerusalem amin mga tumutuu ha
Judio ha nakigsawalà kandin
3 hu kagi dan "Imbà ka diyà ta balay taena ha kenà Judio daw makigsalu
kandan?"
4 Aman sinaysay gayed hi Pedro kandan sa alan ha naul-ulahan hu kagi
din
5 "Su tag-ampù a diyà ta Jope amin ku panan-awen ha tagpakabulus dini ta
kanak ha agkailing hu maluag ha habel ha pinanhiketan sa mga suyuk din.
6 Su sulsuliyen ku haena naahà ku duun sa alan ha kalasi hu mga mananap
daw hu mga bunsalagan daw hu mga tagbis.
7 Dayun napaliman ku sa lageng ha tagyanaen 'Pedro, hitindeg ka daw
mag-iyaw ka taini ta daw makakaen ka.'
8 "Ba tuminubag a hu 'Harì a, Ginuu, ta hurà a pa makakaen hu mahugaw
ha harì igtugut hu Kasuguan.'
9 "Dayun napaliman ku dà paman haena sa lageng ha tagyanaen 'Harì nu
ag-ikagiya ha mahugaw sa binuhat en hu Dios ha maayad.'

10 Katatulu ku kapaliman haena dayun su naahà ku tigkan nakaligtu diyà
ta langit.
11 “Sagunà daan nakauma duun ku balay ha tagtimaan ku sa tatulu ha
etaw ha napuun ta Cesarea ha impaeleg kanak.
12 Inikagiyan a daan hu Balaan ha Ispiritu ha harì a magduwa-duwa hu
pagduma kandan. Haenem ha mga tumutuu sa duminuma kanak diyà ta
Cesarea daw sumineled kay diyà ta balay hi Cornelio.
13 Inikagiyan kay daan hi Cornelio ha migpaahà kandin sa balinsuguen
hu Dios diyà ta balay din ha tagyanaen ‘Paelegi nu si Simon ha tagngaranan
daan ki Pedro diyà ta Jope
14 ta itultul din ikaw sa paagi ha maluwas ka daw sa pamilya nu.’
15 “Su tag-ikagi ad en diyà ta kandan tigkan sidan inulinan hu Balaan ha
Ispiritu iling daan kanuy su anay.
16 Nahenhenaan ku dayun sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Si Juan diyà
namautismu ta wahig ba sa igbautismu ku iyan sa paulinan kaw hu Balaan
ha Ispiritu.’
17 Aman ku iyan sa Dios migpaulin kandan hu Balaan ha Ispiritu iling
daan kanuy su anay kuy makatuu ki Jesu Cristo ha Ginuu, sin-u a man ha
magbaldeng hu Dios?”
18 Su mapaliman dan haena nakaghagteng sidan dayun dinayè dan sa Dios
hu kagi dan “Intugut diay daan hu Dios ha sa kenà mga Judio makaghinulsul
daw mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

Sa Mga Tumutuu Diyà Ta Antiokia

19 Su pasipalahan sa mga tumutuu sugud hu kahimatayi ki Esteban nak-
agsusuwayà sidan. Sa duma kandan nakapulaguy payanaen duun hu nasud
ta Fenicia daw duun hu pulù ta Cipro daw banuwa ta Antiokia. Nanunultul
sidan hu lalang hu Dios ba duun dà hu mga Judio.
20 Ba su makauma diyà ta Antiokia sa duma ha mga tumutuu ha napuun
diyà ta Cipro daw Cirene tinultulan dan daan sa mga etaw ha kenà Judio
mahitenged ki Jesus ha Ginuu.
21 Tumenged ta pigpanalanginan hu Dios sa pagpanunultul dan madakel
gayed ha mga etaw sa nakabig duun hu pagtuu hu Ginuu.
22 Saena ha tultulanen napaliman hu mga tumutuu diyà ta Jerusalem
aman impadiyà dan si Bernabe ta Antiokia.
23 Su makauma haena diyà naahà din sa pagpanalangin hu Dios kandan
aman nabayà-bayà gayed. Pigdasig din ha maniguru gayed sidan daw harì
umendà hu pagtuu duun hu Ginuu.
24 Saini si Bernabe maayad ha etaw daw mabis-ay sa pagtuu din tumenged
ta inulinan hu Balaan ha Ispiritu. Aman madakel gayed ha mga etaw sa
nakaisab kandan duun hu pagtuu hu Ginuu.
25 Dayun duminiyà si Bernabe ta Tarso hu pagpan-ahà ki Saulo.
26 Su maahà din haena dinuma din diyà ta Antiokia. Nangkatuig sa
pagpakig-amul-amul dan hu mga tumutuu diyà daw tinudluan dan sa
madakel tungkay ha mga etaw. Diyà ta Antiokia napuunaan sa kangarani
hu mga tumutuu ha Cristohanen.
27 Duun taena ha panahun amin mga etaw ha pakasaysay hu igpaikagi hu
Dios saena nakauma diyà ta Antiokia ha napuun ta Jerusalem.
28 Sa sabuwa kandan ha iyan si Agabo sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu
huminitindeg daw ikagiyi sa mga tumutuu ha pakauma sa adagi ha kauhul
dini ta tibuuk ha kalibutan. Saena natuman gayed su pagharì en hi Claudio.

29 Aman sa mga tumutuu diyà ta Antiokia mig-uyun ha buligan dan sa
mga suled dan hu pagtuu ha diyà tagtimà ta probincia ta Judea sumalà hu
mabaug hu kada sabuwa kandan.
30 Binuhat dan haena daw sugua si Bernabe daw si Saulo hu pag-uwit
taena duun hu mga pangulu hu mga tumutuu.

12

Sa Pagpakaguwà Hi Pedro Diyà Ta Purisuwan

1 Duun taena ha panahun impadakep hi Harì Herodes sa duma ha tumu-
tuu ta agpasipalahan din.
2 Pinapungulan din si Santiago sa suled hi Juan pinaagi hu ispada.
3 Su matun-an hi Herodes ha saena nabayà-bayaan hu mga Judio im-
padakep din daan si Pedro. Panahun haena ha agsaulugen dan sa Pagkaen
hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin.
4 Su madakep en si Pedro impapurisu din daw pinabantayan hu haepat ha
punduk hu mga sundalu ha tighaepat sa kada punduk duun, ta sa henà-henà
din ha ku maiwas sa pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay agbistigahen si Pedro
duun hu atubangan hu kaet-etawan.
5 Aman binantayan gayed haena diyà ta purisuwan. Ba sa mga tumutuu
naniguru gayed hu pag-ampù duun hu Dios mahitenged kandin.
6 Duun hu daleman taena ha aldaw sa harì pa igpaatubang si Pedro hi
Herodes duun hu kaet-etawan, diyà ta purisuwan tagtidugahà si Pedro sa
pinusasan ha pigpataliwaraan hu daruwa ha sundalu daw amin pa gayed
mga bantay diyà ta pultahan.
7 Ba tigkan nakauma sa balinsuguen hu Dios ha nakailaw diyà ta seled
taena ha purisuwan. Inibitan din si Pedro daw pukawa dayun inikagiyan
din hu “Agpas ka bangun.” Sagunà nangatangtang su pusas diyà ta alima hi
Pedro.
8 Dayun inikagiyan ku balinsuguen hu “Magpinaksuy ka daw magsapa-
tus.” Aman tinuman haena hi Pedro. Dayun inikagi en paman ku balinsug-
uen ha “Mag-ambal ka daw lupug ka kanak.”
9 Aman luminupug kandin si Pedro ba abi din ha bà dà tagdamugu ha
agbuligan hu balinsuguen hu Dios.
10 Su makalabay en sidan duun ku nauna daw ikaduwa ha tagbantay
nakauma sidan duun hu puthaw ha pultahan payanaen ta banuwa ha
sinirahan. Ba tigkan haena napuwaan aman nakaagi sidan duun. Su
makadiyù-diyù en sidan tigkan din nahanaw su balinsuguen hu Dios.
11 Dayun nakatanud si Pedro daw nakaikagi hu “Laus diay ha migsugù sa
Dios hu balinsuguen din dini ta kanak ta daw malibri a duun hu mahitabù ha
tagsalapen hu mga Judio daw duun hu madaet ha agbuhaten ngaay kanak
hi Herodes.”
12 Aman duminayun haena diyà ta balay hi Maria sa inay hi Juan ha
tagngaranan daan ki Marcos ha duun mig-amul-amul sa madakel ha mga
tumutuu hu pag-ampù.
13 Su mangumaw si Pedro diyà ta guwà su suluguen ha tagngaranan ki
Roda tuminalagbù kandin.
14 Ba su makilala din ha iyan diay si Pedro hurà din en kapuwai sa
pultahan tumenged hu kabayà-bayà din ba bà dà minulaguy diyà ta seled
daw tultula ha si Pedro didiyà en ta guwà.

15 Ba bà dan dà inikagiyi hu “Agkalibeg ka gid.” Ba tuminubag haena hu
“Iyan labi si Pedro.” Aman minikagi sidan hu “Kalag din dà haena.”
16 Ba si Pedro sigi pa gayed tagpangumawà. Ben pinuwai dan en su
pultahan dayun naahà dan si Pedro aman nangabeleng gayed sidan.
17 Siningyasan sidan hi Pedro ha maghagteng sidan dayun inikagi din
kandan ku pig-inu-inu hu Dios sa pagpaguwà kandin diyà ta purisuwan,
daw inikagiyan din sidan ha tultulen dan haena diyà ki Santiago daw duun
hu mga suled dan hu pagtuu. Dayun uminawà si Pedro diyà ta kandan daw
duminuun hu lain ha banuwa.
18 Su maselem en adagi gayed sa kasamuk hu mga sundalu ku nainu-inu
si Pedro.
19 Aman impapan-ahà hi Herodes ba hurà dan en katulen si Pedro. Dayun
impabistiga din su mga bantay daw pahimatayi.
Su maiwas haena uminawà si Herodes diyà ta Judea daw diyà en migtimà
ta Cesarea.

Sa Pagpatay Hi Herodes

20 Duun taena ha panahun napaukan gayed hi Herodes sa mga etaw diyà
ta Tiro daw ta Sidon, aman migdengan sidan hu pagdiyà hu pagpakighusay
kandin ta sa pagkaen dan duun agkatimù hu bugtà ha sakup hu ginharian
hi Herodes. Hinangyù dan ha mulig kandan si Blasto sa sinaligan hu balay
taena ha harì.
21 Su mauma sa aldaw ha iyan natugun ha maghusayà sidan migbisti
si Herodes hu harianen ha bisti daw migpinuu duun hu trono din daw
minikagi duun hu atubangan dan.
22 Dayun namangulahì sa mga etaw hu kagi dan “Sayana ha tag-ikagi kenà
etaw dà ba diyus en.”
23 Sagunà sinilutan hu balinsuguen hu Dios si Herodes pinaagi hu dalu
tumenged ta dinawat din sa pagdayè ha para dà ngaay hu Dios. Dayun
inuledan sa lawa din daw minatay haena.
24 Sa lalang hu Dios nakalekep gayed daw migdakel sa mga tumutuu.
25 Su mapengahan hi Bernabe daw hi Saulo sa buluhaten dan diyà ta
Jerusalem luminikù sidan diyà ta Antiokia daw dinuma dan si Juan ha
tagngaranan daan ki Marcos.

13

Sa Kapilia Ki Bernabe Daw Ki Saulo

1 Duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Antiokia amin mga
etaw ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios daw saena manunudlù daan ha
iyan si Bernabe, si Saulo daw si Simeon ha tagngaranan daan ki Niger, si
Lucio ha taga-Cirene daw si Manaen sa duun en mig-adagi hu pamilya hu
amay hi Harì Herodes.
2 Amin aldaw ha suminalang sidan hu pagkaen ta daw harì maelangan sa
pagsimba dan hu Dios. Inikagiyan sidan hu Balaan ha Ispiritu hu “Pilia nuy
si Bernabe daw si Saulo ta amin buluhaten ha intagana ku kandan.”
3 Su maiwas en sa pag-ampù dan daw sa pagsalang dan hu pagkaen
pinagaheman si Bernabe daw si Saulo pinaagi hu pagdampà dan kandan
dayun impahipanaw sidan.

Si Bernabe Daw Si Saulo Diyà Ta Cipro

4-5 Impahipanaw hu Balaan ha Ispiritu si Bernabe daw si Saulo daw
dinuma dan si Juan ha tagngaranan daan ki Marcos ta daw makabulig

kandan. Aman duminiyà sidan ta Seleucia daw lulan hu barko payanaen
ta pulù ta Cipro. Su makauma sidan diyà ta Salamina intultul dan sa lalang
hu Dios duun hu mga simbahan hu mga Judio.
6 Su diyà en sidan ta Papos ha dibaluy taena ha pulù natalagbù dan sa
salamangkiro ha Judio ha tagngaranan ki Bar-Jesus ha tagpasibù-sibù ha
pakasaysay hu igpaikagi hu Dios,
7 saena sinaligan daan ku matatau ha gubernador diyà ha iyan si Sergio
Paulo. Pinaelegan ku gubernador si Bernabe daw si Saulo ta agkabayà
agpaliliman hu lalang hu Dios.
8 Ba si Bar-Jesus ha tagngaranan daan ki Elimas ha tagkahulugan hu
Salamangkiro suminupak kandan daw nan-ahà hu paagi ha harì makatuu
su gubernador.
9 Ba si Saulo ha pigngaranan daan ki Pablo ha inulinan hu Balaan ha
Ispiritu migtengteng diyà ta kandin
10 daw ikagi hu "Sikaw sa agkailing ki Satanas, agsupak ka gayed hu alan
ha matareng daw mangingilad ka gayed ta agbuhaten nu ha bidù sa lalang
hu Dios.
11 Iman silutan ka hu Dios daw mabuta ka hu malugayad ha panahun."

Sagunà nabuta si Elimas aman nakadugung-dugung hu pagpan-ahà hu
makakipit kandin.
12 Su maahà ku gubernador sa nahitabù nakatuu haena ta nabeleng gayed
hu katudluanan mahitenged hu Ginuu.

Si Pablo Diyà Ta Antiokia Ha Sakup Ta Pisidia

13 Si Pablo daw sa mga duma din uminawà diyà ta Papos daw lulan hu
barko payanaen ta Perga ha sakup ta Pamfilia. Su makauma sidan diyà
inawaan sidan hi Juan Marcos ta uminulì en haena diyà ta Jerusalem.
14 Ba say Pablo duminayun diyà ta Antiokia ha sakup ta Pisidia. Su aldaw
hu Sabado sumineled sidan duun hu simbahan hu mga Judio daw pinuu.
15 Su mapengahan sa pagbasa hu Kasuguan daw hu mga insulat hu propita
huminangyù sa mga punuan taena ha simbahan diyà kay Pablo hu kagi dan
"Mga suled, amin nuy ba maikagi ha salambagan duun hu mga etaw?"

16 Aman si Pablo huminitindeg daw singyasi sa mga etaw ha maghagteng
dayun minikagi hu "Mga suled ku ha kaliwat hi Israel daw sinyu daan sa alan
ha masinimbahen hu Dios, palilimani a inyu.
17 Sa Dios taw sikuy sa mga Judio iyan migpilì hu mga gin-apuan taw
su anay daw pigpanalanginan din sidan aman migdakel sidan su panahun
ha langyaw sidan diyà ta Ehipto. Pinaagi hu pagkagamhanan hu Dios
pigpangagalenan din sidan diyà
18 daw duun hu kapatan ha tuig inantus din sa pagkamasinupaken dan
duun taena ha pinakabulung-bulung ha lugar.
19 Pinaagi hu gahem hu Dios nadaeg dan su pitu ha ginharian diyà ta
Canaan daw in-ila hu Dios kandan haena sa bugtà dan ha mahimu ha kabilin
duun hu mga kaliwatan hi Israel. Nahitabù haena seled hu 450 ha tuig.

20 "Su maiwas haena amin pinilì hu Dios ha mga pangulu dan taman su
mauma sa panahun ha iyan si Samuel propita.
21 Duun taena ha panahun sa kaet-etawan nanayù duun hu Dios hu harì
dan aman in-ila kandan si Saulo sa batà hi Cis ha kaliwat hi Benjamin. Saena
migharì hu kapatan ha tuig.

22 Su awaen en hu Dios si Saulo hu pagkaharì pinilì din si David ha iyan en
paman magharì kandan. Sa Dios minikagi mahitenged kandin hu ‘Si David
sa batà hi Jese nabayà-bayaan ku ta matinumanen gayed kanak.’
23 Si David iyan gin-apuan hi Jesus sa Manluluwas ha impadini hu Dios ta
kanuy sikuy sa mga kaliwat hi Israel ta iyan haena insaad din kanuy.
24 Su hurà pa si Jesus magsugud hu buluhaten din si Juan ha Bautista
migtudlù en ha kinahanglan ha maghinulsul kuy daw magpabautismu kuy
sikuy sa mga kaliwat hi Israel.
25 Su agkapengahan en sa buluhaten hi Juan inikagiyan din sa mga etaw
hu ‘Abi nuy gid ha iyan ad su tagsalapen nuy. Ba kenà a iyan ta amin
pakadini ha labaw dì kanak ta bisan sa paghukad hu sapatus din kenà a
gayed angayan duun.’
26 “Mga suled ku ha kaliwat hi Abraham daw sinyu daan sa alan ha
matinahuren hu Dios, iyan kuy pinauwitan hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged hu igkaluwas taw.
27 Ba sa mga Judio diyà ta Jerusalem daw sa mga punuan hurà dan kakilala
si Jesus ha iyan diay sinugù hu Dios, ba pinaagi hu kahukumi dan kandin
hu kamatayen natuman dan sa insulat hu mga propita ha tagbasahen kada
Sabado.
28 Bisan pa ku hurà dan naahà ha salà taena ha angayan hu kamatayen ba
hinangyù dan diyà ki Pilato ha pahimatayan din.
29 Su matuman dan en sa alan ha inikagi hu propita mahitenged kandin
inawà dan haena duun hu krus daw ilebeng.
30 Ba binanhaw haena hu Dios
31 daw duun hu pila ha aldaw migpaahà taena ha namanduma kandin
su anay ha napuun ta Galilea payanaen ta Jerusalem. Iyan daan sidan
pakapanistigus iman mahitenged kandin duun hu kaet-etawan.
32 “Aman nakadini kay iman hu pagsangyaw inyu hu Maayad ha Tultula-
nen ha sa insaad hu Dios duun hu mga gin-apuan taw su anay
33 tinuman din en para kanuy sikuy sa mga kaliwat dan pinaagi hu
pagkabanhaw hi Jesus. Insulat daan haini duun hu ikaduwa ha Salmo ha
tagyanaen
‘Batà ku ikaw na iman taini ha aldaw igpaahà ku ha iyan a Amay nu.’
34 Daw mahitenged hu pagkabanhaw din ha harì en isab matay tagyanaen
daan
‘Panalanginan ku gayed iman inyu sumalà hu insaad ku diyà ki David.’
35 Duun daan hu lain ha Salmo tagyanaen si David
‘Harì nu itugut ha maledak haini sa lawa ku siak sa sinugù nu.’
36 “Natun-an taw ha si David sa migmatinumanen hu Dios minatay daw
inlebeng duma hu mga gin-apuan din daw naledak sa lawa din.
37 Ba si Jesus sa binanhaw hu Dios hurà kaledak.
38 Aman mga suled, agkabayaan day ha matun-an nuy ha pinaagi ki Jesus
igtultul iman inyu sa ikapasaylu hu mga salà nuy.
39 Kenà pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan hi Moises ha malibri kuy hu
mga salà taw ba pinaagi dà hu pagtuu ki Jesus.
40 Aman mag-andam kaw ha harì mahitabù diyan ta inyu sa lalang hu Dios
ha insulat hu mga propita ha tagyanaen
41 ‘Sinyu sa tagtameyes, mabeleng kaw gayed hu tagbuhaten ku. Ba harì
nuy haini agtuuwan bisan ku ag-ikagiyen en inyu aman mangamatay
kaw.’ ”

42 Su agguwà en si Pablo daw si Bernabe duun taena ha simbahan hi-
nangyù sidan hu mga etaw ha lumikù dà sidan duun hu isab ha Sabado ta
daw isab dà sidan makapanudlù.
43 Su mapengahan en sa pag-amul-amul dan diyà ta simbahan duminuma
ki Pablo daw ki Bernabe sa madakel ha mga Judio daw sa kenà mga Judio
ha masinimbahen hu Dios ha nakabig duun hu tinuuwan dan. Pigdasig hay
Pablo ha harì sidan umendà hu pagsalig duun hu grasya hu Dios.
44 Su maisab ha Sabado madakel gayed tungkay sa nangaamul-amul duun
taena ha simbahan hu pagpaliliman hu lalang hu Dios.
45 Ba su maahà haena hu mga Judio nasina sidan aman sinupak dan sa
inikagi hi Pablo daw pigtameyes dan daan.
46 Ba si Pablo daw si Bernabe hurà gayed kahaldek aman minikagi sidan
hu "Kinahanglan gayed ha sinyu sa mga Judio iyan kaw unahan tultulan hu
lalang hu Dios. Ba tumenged ta hurà nuy dawata inisip nuy ha kenà kaw
angayan hu kinabuhì ha hurà din katapusan. Aman agduun kay iman hu
mga etaw ha kenà Judio
47 ta iyan haini inikagi kanay hu Dios
'Pinilì ku inyu ha sulù ha makailaw duun hu mga etaw ha kenà Judio ta daw
pinaagi hu pagpanunultul nuy maluwas sa kaet-etawan dini ta tibuuk
ha kalibutan.' "
48 Su mapaliman haena hu kenà mga Judio nangalipay gayed sidan daw
dinayè dan sa lalang hu Dios. Dayun tuminuu haena sa daan en pinilì ha
mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
49 Sa lalang hu Dios nakalekep duun taena ha mga banuwa.
50 Ba sa mga tinahud daw masinimbahen ha mga bahi daw daan sa mga
tinahud ha mga maama duun taena ha banuwa pigdasig hu mga Judio diyà
ha pasipalahan dan si Pablo daw si Bernabe, aman binugaw dan say Pablo
diyà.
51 Su umawà en say Pablo pinugpug dan sa aliyabuk diyà ta paa dan ha
iyan timaan ha silutan gayed haena hu Dios, dayun duminiyà sidan ta Iconio.
52 Sa mga tumutuu diyà ta Antiokia nangabayà-bayà gayed daw inulinan
daan sidan hu Balaan ha Ispiritu.

14

Si Pablo Daw Si Bernabe Diyà Ta Iconio

1 Diyà ta Iconio si Pablo daw si Bernabe sumineled duun hu simbahan hu
mga Judio daw migtudlù aman madakel gayed ha mga Judio daw kenà mga
Judio sa tuminuu ki Jesus.
2 Ba sa mga Judio ha hurà tuu pigdasig dan sa kenà mga Judio ha paukan
dan sa mga tumutuu.
3 Migtimà si Pablo daw si Bernabe diyà hu malugayad ha panahun daw
hurà dan daan kahaldek hu pagpanunultul hu lalang hu Dios. Ginaheman
sidan hu Dios ta daw makabuhat sidan hu mga belenganen ha iyan timaan
ha laus gayed sa intultul dan mahitenged hu grasya din.
4 Nabahin sa mga etaw duun taena ha banuwa, sa duma kandan tuminuu
hu mga Judio daw sa duma tuminuu daan hu mga apostoles.
5 Dayun mig-uyun sa mga Judio daw sa kenà mga Judio duma hu mga
punuan ha pasipalahan dan si Pablo daw si Bernabe daw batuwen dan sidan
taman ha matay.

6 Ba su mapaliman haena hi Pablo daw hi Bernabe minulaguy sidan diyà
ta Listra daw ta Derbe ha sakup ta Liconia. Duminuun sidan hu ubayà ha
mga banuwa
7 daw migdayun sidan hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged ki Jesus.

Si Pablo Daw Si Bernabe Diyà Ta Listra Daw Ta Derbe

8 Diyà ta Listra amin tagpinuuwà ha etaw ha daan en pigket su ibatà ha
hurà en gayed makahipanaw,
9 saena migpaliliman gayed hu pagpanunultul hi Pablo. Dayun inahà
haena hi Pablo daw natun-an din ha amin gayed pagtuu taena ha etaw ta
daw maulian.
10 Aman inikagiyan din hu "Hitindeg ka." Sagunà huminitindeg daw
maghiphipanaw.
11 Ba su maahà hu kaet-etawan sa binuhat hi Pablo nangulahì sidan
duun hu Licaonian ha inikagiyan hu "Sa mga diyus duminini ta kanuy ha
agkailing hu etaw."
12 Pigngaranan dan si Bernabe ki Zeus daw si Pablo pigngaranan dan daan
ki Hermes ta iyan tagsangyaw.
13 Diyà ta guwà taena ha banuwa duun sa simbahan dan ha duun tagsim-
baha si Zeus. Aman su sinaligan hu paghalad ki Zeus mig-uwit hu mga turu
ha baka ha sinalayan hu mga bulak diyà ta pultahan taena ha banuwa ta sa
mga etaw agkabayà taghalad duun ku mga apostoles.
14 Ba su mapaliman haena hi Bernabe daw hi Pablo pigyahà dan sa mga
bisti dan tumenged ta napauk sidan, dayun minulaguy duun ku mga etaw
daw kinulahì dan ha
15 "Imbà nuy tagbuhata haini? Mig-iling kuy dà ha etaw. Duminini kay
ta daw masangyawan day inyu hu Maayad ha Tultulanen ta daw maendaan
nuy sa hurà din pulus ha tinumanan daw tuuwan nuy sa bubuhay ha Dios ha
iyan migtanghagà ta langit daw ta kalibutan, ta dagat daw sa alan ha duun
taena.
16 Su anay impatayà hu Dios sa kaet-etawan pagbuhat hu bisan inu ha
agkabayaan dan.
17 Ba amin daan paagi ha makilala taw haena ta pinandayaan kuy kandin
daw pinaudanan kuy kandin daw bungahan daan sa pamulahen taw aman
mangabayà-bayà kuy ta amin taw kalan-enen."
18 Bisan pa taena ha inikagi hi Pablo apit din en harì agkabaldeng sa mga
etaw hu paghalad diyà ta kandan.
19 Amin daan mga Judio ha napuun ta Antiokia daw ta Iconio ha nakauma
diyà ta kandan aman pigdasig dan sa mga etaw ha paukan dan si Pablo.
Dayun pigbatu dan si Pablo daw guyuda diyà ta guwà taena ha banuwa ta
abi dan ha minatay en.
20 Ba su taglilibutan haena hu mga tumutuu migbangun dà si Pablo daw
likù diyà ta banuwa. Su maisab ha aldaw duminayun sidan ki Bernabe diyà
ta Derbe.

Sa Paglikù Hi Pablo Daw Hi Bernabe Diyà Ta Antiokia

21 Su makasangyaw en hi Pablo daw hi Bernabe sa Maayad ha Tultulanen
diyà ta Derbe madakel gayed sa tuminuu ki Jesus. Dayun luminikù sidan
diyà ta Listra, ta Iconio daw ta Antiokia ha sakup ta Pisidia.

22 Pigdasig dan sa mga tumutuu diyà ha harì umendà hu pagtuu ba
maniguru gayed. Inikagiyan dan sidan hu “Sikuy sa mga tumutuu madakel
sa maagiyan taw ha alantusen daw human taw kauma sa tagharian hu Dios.”
23 Su mapilì dan en sa mga pangulu duun hu mga punduk hu tagkaamul-
amul ha mga tumutuu diyà suminalang sidan hu pagkaen ta daw harì
maelangan sa pag-ampù dan. Dayun insalig dan sidan duun hu Dios ha iyan
pigtuuwan dan.
24-25 Si Pablo daw si Bernabe uminagi diyà ta probincia ta Pisidia dayun
nakauma sidan diyà ta Perga ha sakup ta Pamfilia. Su makapanunultul en
sidan diyà hu lalang hu Dios duminayun sidan diyà ta Atalia.
26 Diyà ta Atalia luminulan sidan hu barko daw likù ta Antiokia ha duun
sidan su anay inampui hu mga tumutuu ha buligan sidan hu Dios duun hu
buluhaten ha insugù din kandan ha iman napengahan dan en.
27 Su makauma sidan diyà inamul dan sa alan ha mga tumutuu daw tultuli
hu alan ha binuhat hu Dios pinaagi kandan daw ku inu sa paagi ha binuhat
din ta daw makatuu sa kenà mga Judio.
28 Migtimà sidan diyà hu malugayad ha panahun duma hu mga tumutuu.

15

Sa Paglalang-lalang Diyà Ta Jerusalem

1 Amin mga etaw ha duminiyà daan ta Antiokia ha napuun ta Judea ha sa
intudlù dan duun hu mga tumutuu iyan sa “Ku harì kaw masirkunsidahan
sumalà hu Kasuguan hi Moises harì kaw gayed maluwas.”
2 Aman si Pablo daw si Bernabe nakigsawalà gayed taena ha mga etaw.
Su harì en sidan agkahusay pinilì si Pablo daw si Bernabe daw sa duma ha
mga tumutuu ha dumiyà ta Jerusalem duun hu mga apostoles daw hu mga
pangulu hu mga tumutuu diyà mahitenged taena ha pigsawalaan dan.
3 Dayun impahipanaw sidan hu mga tumutuu. Duun sidan nakaagi hu
mga probincia ta Fenicia daw ta Samaria daw intultul dan ku nainu-inu sa
pagpakatuu hu kenà mga Judio. Aman adagi gayed sa kalipay hu alan ha
mga tumutuu diyà.
4 Su makauma en sidan diyà ta Jerusalem dinawat sidan hu mga tumutuu
daw hu mga apostoles daw hu mga pangulu hu mga tumutuu. Dayun intultul
dan sa alan ha binuhat hu Dios pinaagi kandan.
5 Ba amin daan mga tumutuu ha sakup hu mga Fariseo ha huminitindeg
daw ikagi hu “Kinahanglan gayed ha sirkunsidahan sa kenà mga Judio ha
tuminuu daw tumanen dan gayed sa Kasuguan hi Moises.”
6 Mig-amul-amul sa mga apostoles daw sa mga pangulu hu tumutuu hu
pagsusi taena.
7 Su mapengahan sa malugayad ha paglalang-lalang huminitindeg si
Pedro daw ikagi hu “Mga suled, natun-an nuy en ha su anay iyan a pinilì
hu Dios hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duun hu kenà mga Judio
ta daw makatuu sidan.
8 Sa Dios ha nakatuen hu henà-henà hu etaw impaahà din ha dinawat din
sidan pinaagi hu pagpaulin kandan hu Balaan ha Ispiritu iling hu binuhat
din dini ta kanuy su anay.
9 Hurà din isipa ha lain en dì kanuy sa kenà mga Judio ta linimpyuwan din
en sa mga henà-henà dan pinaagi hu pagtuu dan.

10 Imbà nuy harì agdawata sa paagi hu Dios? Imbà nuy agpegesa sa mga
tumutuu hu pagtuman taena ha Kasuguan ha bisan sa mga gin-apuan taw
daw sikuy iman harì pakatuman taena?
11 Tagtuu kuy ha pinaagi dà gayed hu grasya hi Jesus ha Ginuu naluwas
kuy. Iling daan kanuy sa kenà mga Judio."
12 Nakahagteng sa alan ha naamul-amul su tagpaliliman sidan hu tultula-
nen hi Bernabe daw hi Pablo mahitenged hu mga timaan daw belenganen
ha impaahà hu Dios pinaagi kandan duun hu kenà mga Judio.
13 Su makapenga en sidan umikagi si Santiago uminikagi daan hu "Mga
suled, palilimani a inyu.
14 Inikagi en kanuy hi Simon Pedro ku pig-inu-inu hu Dios ha makatuu sa
kenà mga Judio ta daw amin daan diyà ta kandan makasunud hu Dios.
15 Nakasulat en haini hu mga propita ha tagyanaen
16 'Ku maiwas haini aglikù a diyan ta inyu daw agbalayen ku dà sa napilay
ha balay hi David ta dayunen ku sa pagharì din.
17 Aman sa alan ha kaet-etawan bisan sa kenà mga Judio ha aghimuwen ku
daan ha tumutuu mabayà hu pagsunud kanak.'
18 Saini ha inikagi hu Dios ha agbuhaten din impadayag din en su anay.
19 "Aman sa kanak ha henà-henà iyan sa harì taw samuken sa kenà mga
Judio ha nakabig duun hu pagtuu hu Dios.
20 Ba sulatan taw sidan ha harì sidan kumaen hu inhalad duun hu mga
diyus-diyus daw hu langesa daw hu mananap ha bà dà pinekel ha hurà
kaawà sa langesa din, daw harì daan sidan magbuhat hu malaw-ay.
21 Ta sugud dà su anay iyan en haini Kasuguan hi Moises ha tagbasahen
daw tigtudlù duun hu mga simbahan kada Sabado."

Sa Sulat Duun Hu Kenà Mga Judio Ha Tumutuu

22 Sa mga apostoles daw sa mga tumutuu duma hu mga pangulu dan mig-
uyun ha tagpilì sidan diyà ta kandan hu igpaduma ki Pablo daw ki Bernabe
diyà ta Antiokia. Aman impadiyà dan si Judas ha tagngaranan daan ki
Barsabas daw si Silas sa tinahud daan hu mga tumutuu.
23 Impauwit sidan hu sulat ha tagyanaen
"Iyan kay sa mga apostoles daw mga pangulu hu tumutuu dini sa migsulat
taini. Kamusta kaw sinyu sa mga suled day duun hu pagtuu ha kenà
mga Judio diyan ta Antiokia daw duun hu mga probincia ta Siria daw
ta Cilicia.
24 Napaliman day ha amin duminiyan ha mga Judio ha napuun dini ta
Jerusalem ha migsamuk inyu pinaagi hu pagtudlù dan daw nalibeg sa henà-
henà nuy, ba hurà day sidan sugua.
25 Aman miglalang-lalang kay daw migpilì kay hu agsuguen day diyan ta
inyu ha igpaduma hu minahal taw ha mga suled ha si Bernabe daw si Pablo,
26 saini ha mga etaw harì dan agkanugunan sa kinabuhì dan duun hu
pagpanunultul mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.
27 Aman impadiyan day si Judas daw si Silas ta daw itultul dan pa gayed haini
diyan ta inyu.
28 Sikay daw sa Balaan ha Ispiritu mig-uyun ha harì kay mameges inyu hu
pagtuman taena ha tulumanen hu mga Judio. Ba iyan haini kinahanglan ha
buhaten nuy
29 ha harì kaw kumaen hu inhalad duun hu mga diyus-diyus daw hu langesa
daw hu mananap ha bà dà pinekel ha hurà kaawà sa langesa din, daw harì

kaw daan magbuhat hu malaw-ay. Ku tumanen nuy gayed haini mag-uswag
kaw. Iyan dà haini.”
30 Impahipanaw dayun su pinilì dan payanaen ta Antiokia. Su makauma
sidan diyà inamul dan sa alan ha mga tumutuu dayun in-ila dan su sulat.
31 Su mabasa en hu mga tumutuu su sulat nangabayà-bayà gayed sidan
taena ha mga salambagan kandan.
32 Tumenged ta si Judas daw si Silas pakasaysay hu igpaikagi hu Dios
migwali sidan hu pagpalig-en hu pagtuu hu mga etaw diyà.
33 Su maiwas en sa pila ha aldaw hu pagtimà dan diyà impalikù dà sidan
hu mga tumutuu duun hu migsugù kandan diyà ta Jerusalem. Su aghipanaw
en sidan inikagiyan sidan hu “Panalanginan kaw hu Ginuu.”
34 Ba pinilì hi Silas ha magpabilin dà diyà.
35 Si Pablo daw si Bernabe diyà dà daan ta Antiokia dayun nanudlù daw
nanunultul sidan hu lalang hu Dios duma hu mga tumutuu.

Sa Pagsuwayà Hi Pablo Daw Hi Bernabe

36 Su pila en ha aldaw inikagiyan hi Pablo si Bernabe hu “Likuan ta su mga
banuwa ha pigsangyawan ta hu lalang hu Dios su anay ta daw masusi ta ku
agkainu-inu en iman sa pagtuu dan.”
37 Agkabayaan ngaay agdumaha hi Bernabe si Juan ha tagngaranan daan
ki Marcos.
38 Ba si Pablo harì agkabayà ha dumuma haena kandan ta su anay ha diyà
pa sidan ta Pamfilia uminendà haena hu pagbulig kandan daw ulì.
39 Aman nakagsawalà sidan daw tumenged taena migsuwayà sidan.
Dinuma hi Bernabe si Juan ha tagngaranan daan ki Marcos daw lulan hu
barko payanaen ta Cipro.
40 Pinilì hi Pablo si Silas ha dumuma kandin dayun huminipanaw sidan ha
inampuan hu mga tumutuu ha buligan sidan hu Dios.
41 Duminuun sidan hu mga banuwa ha sakup ta Siria daw Cilicia daw
piglig-en hi Pablo sa pagtuu hu mga tumutuu diyà.

16

Si Pablo, Si Silas Daw Si Timoteo

1 Nakauma say Pablo diyà ta Derbe daw ta Listra. Amin diyà tuminuu ki
Jesus ha tagngaranan ki Timoteo ha sa inay din tumutuu ha Judio ba sa amay
din Griego.
2 Sa alan ha mga tumutuu diyà ta Listra daw ta Iconio nakadayè ki
Timoteo.
3 Tumenged ta agkabayaan haena hi Pablo agdumaha pigpasirkunsida-
han din ta natun-an hu mga Judio diyà ha Griego sa amay din.
4 Duun hu mga banuwa ha agkangaagiyan dan intultul dan duun hu mga
tumutuu sa angayan ha tumanen sumalà hu nauyunan hu mga apostoles
daw hu mga pangulu hu tumutuu diyà ta Jerusalem.
5 Tumenged taena nalig-enan sa mga tumutuu duun hu pagtuu dan daw
migdakel sidan ta kada aldaw agkaisaban sidan sa mga tumutuu.

Sa Panan-awen Hi Pablo Diyà Ta Troas

6 Tumenged ta binaldeng say Pablo hu Balaan ha Ispiritu hu pagpanunul-
tul hu lalang hu Dios diyà ta probincia ta Asia, duun sidan nakaagi hu mga
banuwa ha sakup ta Frigia daw Galacia.

7 Su makauma sidan hu dulunà ta Misia agdayun en ngaay sidan diyà
ta probincia ta Bitinia ba hurà daan sidan tuguti hu Balaan ha Ispiritu ha
sinugù hi Jesus.
8 Aman diyà sidan mig-agi ta Misia payanaen ta Troas.
9 Su daleman en amin panan-awen hi Pablo saena etaw ha taga-
Macedonia daw huminangyù diyà ta kandin ha tagyanaen "Dini kaw ta
Macedonia daw buligi kay."
10 Su maahà hi Pablo haena nan-ahà kay dayun hu paagi ha makadiyà kay
ta Macedonia ta natun-an day ha agsuguen kay hu Dios hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen duun hu mga etaw diyà.

Sa Pagpakatuu Hi Lidia Diyà Ta Filipos

11 Diyà ta Troas luminulan kay hu barko payanaen ta Samotracia. Su
maisab ha aldaw duminayun kay diyà ta Neapolis.
12 Diyà bà kay dà huminipanaw payanaen ta Filipos sa sabuwa duun
hu mga kinaadagiyan ha banuwa diyà ta Macedonia daw taga-Roma sa
kadakelà ha mga etaw diyà. Migtimà kay diyà hu pila ha aldaw.
13 Su aldaw hu Sabado guminuwà kay duun taena ha banuwa daw du-
miniyà kay ta kilid hu wahig ta nahenà-henà day ha diyà sa alampuanan hu
mga Judio. Dayun mininuu kay diyà daw tultuli hu lalang hu Dios sa mga
bahi ha tag-amul-amul diyà.
14 Sa sabuwa kandan iyan si Lidia ha diyà tagtimà ta Tiatira ha tagpamali-
gyà hu mahalen ha manggad. Saena masinimbahen hu Dios daw hinimu hu
Dios ha dumawat hu tag-ikagiyen hi Pablo.
15 Aman binautismuwan haena duma hu pamilya din dayun huminangyù
kanay ha tagyanaen "Ku isipen nuy ha laus a ha tumutuu hu Ginuu diyà kaw
magtimà ta balay ku." Aman pineges kay gayed kandin.

Sa Pagkapurisu Hi Pablo Daw Hi Silas Diyà Ta Filipos

16 Amin panahun ha su tagduun kay hu alampuanan hu mga Judio nasal-
aw day sa bahi ha ulipen ha inulinan hu busaw aman tagpanagnà haena
daw iyan igpakasalapì hu mga agalen din.
17 Saena miglupug-lupug kanay daw migkulahiay ha tagyanaen "Saini ha
mga etaw suluguen hu Dios ha Magbabayà hu alan daw tagpanunultul sidan
hu paagi ha maluwas kaw."
18 Pila gayed ha aldaw sa kabuhata din taena. Hurà makaantus si Pablo
aman luminingì taena ha bahi daw ikagiyi su busaw hu "Pinaagi hu ngaran
hi Jesu Cristo agsuguen ku ikaw ha umawà ka diyan ta kandin." Sagunà
uminawà su busaw.
19 Ba su matun-an hu mga agalen din ha harì en sidan makasalapì pinaagi
kandin dinakep dan si Pablo daw si Silas daw pangguyuda duun hu huk-
manan.
20 Su ipaatubang en si Pablo daw si Silas duun hu mga opisyal insumbung
dan ha kagi dan "Saini mga Judio ha migsamuk-samuk dini ta banuwa taw
21 ta migtudlù sidan hu mga tulumanen ha supak hu balaud ta Roma aman
sikuy sa mga taga-Roma harì taw madawat sa tigtudlù dan."
22 Nangapauk daan sa kaet-etawan diyà dayun pinanlebasan si Pablo daw
si Silas hu mga opisyal daw pabunali.
23 Su mapengahan en sidan pagbunalai impapurisu dan sidan daw inik-
agiyan su bantay ha siguruwan din sidan bantayan.

24 Aman intagù din sidan diyà ta taliwarà ta purisuwan daw ligpiti sa mga
paa dan hu tinagedan ha kayu.
25 Ba su maliwarà en sa daleman si Pablo daw si Silas mig-ampù daw
migkanta hu pagdayè hu Dios, daw migpaliliman kandan sa duma dan ha
mga purisu.
26 Tigkan miglinug hu mabis-ay aman nahuyung su purisuwan. Sagunà
napuwaan sa alan ha mga pultahan daw nangatangtang daan sa mga pusas
hu mga purisu.
27 Su mapukaw su bantay naahà din ha napuwaan en sa purisuwan, aman
dinagtù din su ispada din ta agdughangen din en ngaay sa lawa din ta abi din
ha nakaawà en sa mga purisu.
28 Ba kinulahì hi Pablo ha tagyanaen "Harì nu agdughanga sa lawa nu ta
dini kay dà alan ta seled."
29 Su bantay nanayù hu sulù daw agpas diyà ta seled. Luminuhud haena
ha taghugdunan duun hu atubangan hi Pablo daw hi Silas.
30 Inuwit din sidan diyà ta guwà daw pan-insai hu "Inu man sa buhaten ku
ta daw maluwas a?"
31 Inikagiyan dan haena ha "Tumuu ka ki Jesus ha Ginuu ta daw maluwas
ka daw sa pamilya nu."
32 Dayun tinultulan dan hu lalang hu Dios sa alan ha mga etaw diyà ta
balay.
33 Su liwarà pa sa daleman binulung taena ha bantay sa mga adul hi Pablo
daw hi Silas. Pagkaiwas taena binautismuwan su bantay daw sa pamilya
din.
34 Dayun impaseled din diyà ta balay din su mga apostoles daw ipakaen
sidan. Nalipay su bantay duma hu pamilya din ta nakatuu sidan hu Dios.
35 Su maselem en migsugù sa mga opisyal hu sinaligan dan ha ipaguwà en
diyà ta purisuwan si Pablo daw si Silas.
36 Aman inikagiyan say Pablo hu bantay hu "Sa mga opisyal migsugù ha
ipaguwà kaw aman hipanaw kaw en ha malinawen."
37 Ba inikagiyan hi Pablo su mga sinaligan hu "Sikay sa sakup ta Roma
binunalan kay duun hu atubangan hu kaet-etawan daw purisuwa bisan
ku hurà kay pa kabistiga ba iman tigkan kay paman igpaguwà. Sayana
harì mabaluy ta kinahanglan ha su mga opisyal iyan dumini hu pagpaguwà
kanay."
38 Tinultulan su mga opisyal ku sinaligan dan hu inikagi hi Pablo. Su
mapaliman dan en ha si Pablo daw si Silas sakup diay ta Roma nangahaldek
gayed sidan.
39 Aman su mga opisyal duminiyà ta purisuwan daw panayù hu pasaylu.
Dayun impaguwà sidan diyà ta purisuwan daw hangyua ha umawà en sidan
duun taena ha banuwa.
40 Duminiyà dayun si Pablo daw si Silas ta balay hi Lidia daw dasiga sa mga
tumutuu ha naamul diyà, dayun huminipanaw sidan.

17

Si Pablo Daw Si Silas Diyà Ta Tesalonica

1 Su makaagi si Pablo daw si Silas ta Amfipolis daw ta Apolonia nakauma
sidan diyà ta Tesalonica ha amin duun simbahan hu mga Judio.
2-3 Sumalà hu naanadan hi Pablo sumineled duun taena ha simba-
han. Kada Sabado seled hu tatulu ha simana nakiglalang kandan daw
pinamatud-an din pinaagi hu insulat ha lalang hu Dios ha su Mesiyas

kinahanglan ha mag-antus gayed dayun himatayan ba mabanhaw dà. Inikagiyan sidan hi Pablo hu “Si Jesus ha iyan intultul ku diyan ta inyu iyan su Mesiyas.”
4 Aman sa duma ha mga Judio nakabig pinaagi hu inikagi hi Pablo dayun suminunud sidan ki Pablo daw ki Silas. Amin daan tuminuu ha kenà mga Judio ha mga tinahud ha bahi daw mga maama ha masinimbahen gayed hu Dios.
5 Ba nasina sa mga Judio aman inamul dan sa mga buguy ta daw makagbuligà sidan hu pagsamuk ta banuwa. Sinulung dan sa balay hi Jason ta agpanahaen dan si Pablo daw si Silas ta daw ipaatubang dan duun hu kaet-etawan.
6 Ba hurà dan haena kaahà aman dinakep dan si Jason daw sa duma ha mga tumutuu daw isumbung duun hu mga opisyal taena ha banuwa daw nangulahì sidan hu “Saini ha mga etaw migsamuk-samuk duun hu bisan hindu daw iman nakadini en sidan ta kanuy,
7 daw saini si Jason iyan migpaseled kay Pablo diyà ta balay din. Alan en sidan suminupak hu balaud hi Cesar sa Harì taw ta inikagi dan ha amin kun lain ha Harì ha tagngaranan ki Jesus.”
8 Su mapaliman haena hu mga etaw daw hu mga punuan taena ha banuwa nasamuk gayed sidan.
9 Dayun impaila dan si Jason daw sa duma din hu piyansa daw human sidan ipaguwà.

Si Pablo Daw Si Silas Diyà Ta Berea

10 Su daleman en si Pablo daw si Silas impahipanaw hu mga tumutuu payanaen diyà ta Berea. Su makauma sidan diyà sumineled sidan duun hu simbahan hu mga Judio.
11 Matareng gayed sa mga Judio diyà dì hu mga Judio diyà ta Tesalonica ta agkabayaan dan gayed agpalilimani sa lalang hu Dios. Kada aldaw tagsusi sidan hu insulat ha lalang hu Dios ta daw matun-an dan ku laus ba gayed sa tigtudlù hi Pablo.
12 Aman madakel gayed ha mga Judio sa tuminuu bisan sa kenà mga Judio ha tinahud ha bahi daw madakel daan ha mga maama ha kenà Judio.
13 Su matun-an hu mga Judio diyà ta Tesalonica ha si Pablo tagsangyaw hu lalang hu Dios diyà ta Berea namandiyà daan sidan daw dasiga sa mga etaw ha paukan dan si Pablo.
14 Aman sagunà impadiyà hu mga tumutuu si Pablo ta dagat. Ba si Silas daw si Timoteo migpabilin ta Berea.
15 Su mga etaw ha nanulud ki Pablo diyà en nataman ta Atenas, dayun luminikù sidan daw ikagiyi si Silas daw si Timoteo ha umagpas dà lumupug ki Pablo.

Si Pablo Diyà Ta Atenas

16 Su tag-angatà pa si Pablo ki Silas daw ki Timoteo diyà ta Atenas naguul gayed haena su maahà din ha madakel sa mga larawan diyà ta banuwa.
17 Aman sumineled duun hu simbahan hu mga Judio daw nakiglalang kandan duma hu alan ha kenà mga Judio ha masinimbahen hu Dios. Bisan duun hu baligyaanan aldaw-aldaw nakiglalang si Pablo hu mga etaw ha naahà din diyà.
18 Amin mga manunudlù hu tinumanan hi Epicurio daw hu mga Estoico ha nakigsawalà kandin. Sa duma nanginginsà hu “Inu gid sa tag-ikagiyen taini ha pinakauleg?” Sa duma tagyanaen “Saini bà su tagpanunultul hu

langyaw ha diyus-diyus.” Inikagi dan haena ta sa insangyaw hi Pablo iyan
sa mahitenged ki Jesus daw sa pagkabanhaw din.
19 Aman inuwit dan si Pablo duun hu mga punuan ha mig-amul-amul
ha tagngaranan hu Areopago daw bistigaha hu kagi dan “Mabaluy ba ha
matun-an day haini sa bag-u ha tinumanan ha tigtudlù nu?
20 Ta napaliman day diyan ta ikaw sa bag-u ha tultulanen daw agkabayà
kay ku matun-an day sa kahulugan taena.”
21 Sa mga taga-Atenas daw sa mga langyaw ha diyà en tagtimà iyan
dà tagbuhaten dan sa pagpanunultul daw sa pagpaliliman hu bag-u ha
tultulanen.
22 Duun hu atubangan taena ha mga punuan huminitindeg si Pablo daw
ikagi hu “Sinyu sa mga taga-Atenas, natun-an ku ha masinimbahen kaw
gayed.
23 Ta su magpasiyu a dini ta banuwa nangaahà ku sa mga tagsimbahen
nuy daw naahà ku sa halaran ha sinulatan ha tagyanaen ‘Kandin haini hu
harì agkakilala ha diyus.’ Saini ha tagsimbahen nuy ba harì nuy agkakilala
iyan en sa tigtultul ku iman.
24 “Iyan haini Dios ha migtanghagà ta kalibutan daw hu alan ha tagtimà
duun daw Magbabayà daan ta langit daw ta kalibutan. Aman hurà haini
duun dà magtimà hu simbahan ha binuhat hu etaw
25 daw harì en daan kapagbuligan hu etaw ta iyan en mig-ila hu alan bisan
sa gahinawa hu etaw.
26 Iyan migbuhat hu nauna ha etaw ha nahimu ha puunaan hu alan ha
mga kaet-etawan dini ta tibuuk ha kalibutan, daw daan din en natugun sa
panahun ha matukud sa migkalain-lain ha ginharian daw sa mga dulunà
taena.
27 Binuhat din haena ta daw pan-ahaen hu mga etaw sa Dios dayun
matulen dan. Ba ubay dà sa Dios dini ta kanuy
28 ta ‘Sa kinabuhì taw, sa henà-henà taw daw sa alan na pinaagi gayed
kandin.’ Daw amin matatau diyan ta inyu ha tagyanaen ‘Iyan kuy gayed mga
batà din.’
29 “Tumenged ta batà kuy hu Dios harì taw henhenaen ha sa Dios iling dà
hu larawan ha bulawan daw salapì daw batu ha binuhat hu mga matatau ha
etaw.
30 Su anay inantus hu Dios sa mga madaet ha buhat hu etaw tumenged
ta hurà dan pa haena kakilala. Ba iman sinugù din sa alan ha maghinulsul
gayed
31 ta natugun din en sa aldaw ha sa kaet-etawan hukuman taena ha pinilì
din pinaagi hu matareng ha paghukum. Saini namatud-an gayed ha laus
pinaagi hu pagbanhaw din taena.”
32 Su mapaliman dan haena sa inikagi hi Pablo mahitenged hu pagkaban-
haw sa duma kandan bà dà migtameyes. Ba sa duma migyanaen “Agkabayà
kay dà agpaliliman ikaw aman likù ka asem dini.”
33 Dayun minawà si Pablo diyà ta kandan.
34 Amin tuminuu ha mga etaw ha suminunud kandin, sa duma kandan
iyan si Dionisio sa sabuwa duun taena ha punuan daw amin daan bahi ha
tagngaranan ki Damaris daw amin pa duma.

18

Si Pablo Diyà Ta Corinto

1 Su maiwas haena uminawà si Pablo diyà ta Atenas dayun duminiyà ta
Corinto.
2 Diyà nakilala din sa sabuwa ha Judio ha taga-Ponto ha tagngaranan ki
Akila. Bag-u pa sidan nakauma ki Asawa din ha si Priscila sa nangapuun ta
probincia ta Italia ta insugù hi Claudio ha sa alan ha mga Judio umawà diyà
ta Roma. Aman nakig-ahà si Pablo kandan.
3 Tumenged ta iling kandan sa pangabuhì hi Pablo ha iyan sa pagpamuhat
hu tulda, diyà haena migtimà ta kandan daw migtalabahu duma kandan.
4 Kada Sabado nakiglalang si Pablo diyà ta simbahan ta daw makabig sa
mga Judio daw sa kenà mga Judio duun hu pagtuu ki Jesus.
5 Su makagapen en si Silas daw si Timoteo sa nangapuun ta Macedonia
iyan dà binuhat hi Pablo sa pagpanunultul hu lalang hu Dios ta daw sa mga
Judio tumuu gayed ha si Jesus iyan su Mesiyas.
6 Ba suminupak ki Pablo sa mga Judio daw pigtameyes dan haena. Aman
inyabyab din sa aliyabuk duun hu bisti din ha iyan timaan ha ag-awaan din
en sidan, dayun inikagiyan din sidan ha “Hurà kud labet ku silutan kaw hu
Dios. Sugud iman agduun ad hu kenà mga Judio.”
7 Aman inawaan sidan hi Pablo dayun diyà migtimà ta balay hi Titio Justo
sa kenà Judio ba masinimbahen hu Dios. Sa balay din diyà dà ta kilid ta
simbahan.
8 Si Crispo sa punuan duun taena ha simbahan tuminuu daan hu Ginuu
duma hu pamilya din. Madakel pa gayed sa taga-Corinto ha migpaliliman ki
Pablo daw tuminuu ki Jesus dayun binautismuwan.
9 Amin daleman ha inikagiyan hu Ginuu si Pablo pinaagi hu panan-awen
hu “Harì ka agkahaldek ba dayuna sa pagpanunultul nu
10 ta tagdumahan ku ikaw. Hurà gayed makapasipala ikaw ta duun taini
ha banuwa madakel pa sa tumuu kanak.”
11 Aman si Pablo migtimà diyà ta Corinto hu nangkatuig daw tengà hu
pagtudlù hu lalang hu Dios.
12 Ba su iyan en paman gubernador ta Acaya si Galio sa mga Judio
migsabuwa hu pagdakep ki Pablo daw inuwit dan haena duun hu huk-
manan
13 hu kagi dan “Saini migkabig hu mga etaw hu pagsimba hu Dios duun hu
paagi ha supak hu balaud taw.”
14 Su agtubag en ngaay si Pablo inikagiyan hi Galio sa mga Judio ha “Ku
saini ha etaw amin din nabuhat ha adagi ha salà magpaliliman a ngaay inyu.
15 Ba tumenged ta mga lalang dà man daw mga ngaran hu kapuun nuy
daw hu inyu ha Kasuguan iyan kaw en maghusay ta hurà ku duun labet.”
16 Aman impaawà din sidan duun taena ha hukmanan.
17 Dayun dinakep dan si Sostenes sa punuan duun taena ha simbahan daw
pagbunalai duun hu atubangan ku hukmanan. Ba si Galio hurà en maglabet-
labet kandan.

Sa Paglikù Hi Pablo Diyà Ta Antiokia

18 Si Pablo migtimà pa diyà ta Corinto hu pila ha aldaw. Dayun inawaan
din sa mga tumutuu diyà daw lulan hu barko payanaen diyà ta probincia
ta Siria duma ki Priscila daw ki Akila. Su makauma sidan diyà ta Cencrea
migpatabulug si Pablo ha iyan timaan ha natuman din en sa panaad din
duun hu Dios.
19 Su makauma sidan diyà ta Efeso inawaan din si Priscila daw si Akila.
Sumineled si Pablo duun hu simbahan hu mga Judio daw nakiglalang
kandan.

20 Hinawidan dan si Pablo diyà ba hurà en haena kabayà.
21 Bà dà uminikagi su aghipanaw en ha “Ku iyan pagbayà hu Dios aglikù a
dà dini ta inyu.” Aman uminawà ta Efeso daw luminulan dayun hu barko.
22 Su makauma si Pablo diyà ta Cesarea duminayun haena diyà ta
Jerusalem daw nakig-ahà hu mga tumutuu diyà dayun luminikù diyà ta
Antiokia.
23 Su malugay-lugay hu pagtimà din diyà huminipanaw dà paman
payanaen duun hu mga banuwa ha sakup ta Galacia daw ta Frigia ta daw
malig-enan din sa pagtuu hu mga tumutuu.

Si Apolos Diyà Ta Efeso Daw Ta Corinto

24 Duun daan taena ha panahun amin Judio ha taga-Alejandria ha tagn-
garanan ki Apolos sa nakauma diyà ta Efeso. Matatau haena daw natun-an
din gayed sa insulat ha lalang hu Dios
25 daw natudluan daan hu tinuuwan mahitenged hu Ginuu. Madasigen
gayed hu pagpanudlù daw hustu sa pagsaysay din mahitenged ki Jesus bisan
ku iyan din dà natun-an sa pagbautismu hi Juan.
26 Su magtudlù haena duun hu simbahan hu mga Judio hurà din gayed
kahaldek. Ba su mapaliman haena hi Priscila daw hi Akila dinuma dan
haena diyà ta balay dan daw tudlui hu hurà din pa katun-i ha insulat ha
lalang hu Dios mahitenged ki Jesus ta daw mahustu gayed sa pagtudlù din.
27 Agkabayà gayed si Apolos agdiyà ta Acaya aman sa mga tumutuu diyà ta
Efeso migdasig kandin dayun sinulatan dan sa mga tumutuu diyà ta Acaya
ha dawaten dan si Apolos. Su makauma si Apolos diyà sa pagtudlù din
nakabulig gayed hu mga nakatuu ki Jesus pinaagi hu grasya hu Dios
28 ta pinaagi hu insulat ha lalang hu Dios napamatud-an ha si Jesus iyan
su Mesiyas. Aman nadaeg din sa mga Judio ha nakigsawalà kandin duun hu
atubangan hu mga etaw.

19

Si Pablo Diyà Ta Efeso

1 Su diyà en si Apolos ta Corinto si Pablo huminipanaw diyà ta bubungan
dayun nakauma ta Efeso. Naahà din diyà sa duma ha mga tumutuu
2 daw ininsaan din sidan ha “Su tumuu kaw ki Jesus inulinan kaw ba hu
Balaan ha Ispiritu?”
Tuminubag sidan ha “Hurà ta hurà day katun-i ha amin man diay Balaan
ha Ispiritu.”
3 Aman ininsaan din sidan hu “Inu man diay sa katudluanan hu pag-
bautismu inyu?”
Tuminubag sidan hu “Ki Juan ha katudluanan hu pagbautismu.”
4 Dayun inikagiyan sidan hi Pablo hu “Sa intudlù hi Juan iyan sa maghinul-
sul sa etaw dayun mabautismuwan, daw tinudluan din daan sa kaet-etawan
ha tumuu sidan taena ha makauma ha hudiyan dì kandin ha iyan si Jesus.”
5 Su matun-an dan haena binautismuwan sidan tumenged hu pagtuu dan
ki Jesus ha Ginuu.
6 Dinampà sidan hi Pablo dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu.
Nakaikagi sidan hu harì dan agkasabut ha mga inikagiyan daw insaysay dan
daan sa igpaikagi hu Dios.
7 Sampulù daw daruwa sidan alan.

8 Tatulu ha bulan sa pagtudlù hi Pablo hu mga etaw duun taena ha
simbahan hu mga Judio daw hurà din daan gayed kahaldek hu pagdasig
kandan mahitenged hu pagharì hu Dios ta daw makabig sidan.
9 Ba sa duma ha mga etaw hurà gayed tuu ta madesen sa henà-henà dan
daw bà dan dà pigtameyes duun hu atubangan hu mga etaw sa tinuuwan
mahitenged ki Jesus. Aman uminawà si Pablo diyà ta kandan. Dinuma
din sa mga tumutuu dayun aldaw-aldaw miglalang-lalang sidan duun hu
iskwilahan ha binalay hi Tirano.
10 Iyan haena binuhat dan duun hu daruwa ha tuig. Aman pinaagi taena
sa lalang hu Dios napaliman hu alan ha mga etaw ha tagtimà ta probincia ta
Asia sa mga Judio daw sa kenà.

Sa Mga Batà Hi Esceva Ha Sinabà Hu Busaw

11 Madakel gayed ha belenganen sa binuhat hi Pablo ta ginaheman hu
Dios.
12 Bisan sa manggad ha pakaugsak diyà ta lawa hi Pablo ku ag-uwiten
duun hu agkadaluwan daw duun hu pinasipalahan hu busaw agkaulian
haena.
13 Amin mga Judio ha tagduun-duun hu mga banuwa ta agpamugaw daan
hu mga busaw. Sinulay dan sa pagbugaw hu busaw pinaagi hu ngaran hi
Jesus ha Ginuu hu kagi dan "Umawà ka duun taini pinaagi hu ngaran hi Jesus
ha intultul hi Pablo."
14 Sa migbuhat taena iyan su pitu ha batà ha maama hi Esceva sa Judio ha
iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad.
15 Ba su busaw tuminubag hu "Nakilala ku si Jesus daw si Pablo, ba sinyu
sin-u kaw man?"
16 Dayun linaksuwan sidan ku etaw ha inulinan hu busaw daw nadaeg
sidan. Aman nakapulaguy sidan duun ku balay sa nangaadulan daw
nangalebasan.
17 Su mapaliman haena hu mga Judio daw hu kenà ha tagtimà diyà ta Efeso
nangahaldek gayed sidan daw nadayè gayed si Jesus ha Ginuu.
18 Madakel sa tuminuu ha migsugid hu mga madaet ha buhat dan.
19 Amin daan diyà mga salamangkiro ha tuminuu aman inamul dan sa
mga librito dan daw bigsuli duun hu atubangan hu kaet-etawan. Sa bali
taena ha mga librito kalimahan ha libu ha salapì.
20 Pinaagi taena nakalekep sa lalang hu Dios daw migdakelà gayed sa
nangakatuu.

Sa Kagubut Diyà Ta Efeso

21 Su maiwas haena nakahenà-henà si Pablo ha umagi diyà ta Macedonia
daw ta Acaya daw dayun diyà ta Jerusalem. Uminikagi pa ha "Ku maiwas
haena agdiyà a pa daan ta Roma."
22 Impauna din diyà ta probincia ta Macedonia sa daruwa ha sinaligan din
ha iyan si Timoteo daw si Erasto ta si Pablo diyà pa hu kandin ta probincia
ta Asia.
23 Duun taena ha panahun amin kasamuk diyà ta Efeso tumenged hu
tinuuwan mahitenged ki Jesus.
24 Amin mananalsal ha tagngaranan ki Demetrio ha namuhat hu larawan
taena ha simbahan hu diyus-diyus dan ha bahi ha iyan si Artemisa. Pinaagi
taena migsapian gayed sidan duma hu mga sakup din ha mananalsal.

25 Inamul din sa mga sakup din daw sa duma ha mananalsal daw ikagiyi
sidan hu “Mga suled, natun-an nuy en ha migsapian kuy taini ha patigayun
taw.
26 Ba agkatun-an nuy en daan ha madakel en ha mga etaw sa nakabig hi
Pablo dini ta Efeso daw apit en pakalekep duun hu mga banuwa ha sakup
ta Asia tumenged ta tigtudlù din ha sa diyus-diyus ha binuhat hu etaw kenà
laus ha Dios.
27 Aman pinaagi taini tameyesen dan gayed sa patigayun taw. Maikagi dan
daan ha hurà en pulus taini ha simbahan hi Artemisa sa diyus taw ha iyan
sinimba hu kaet-etawan dini ta Asia daw duun hu bisan hindu daw maawà
daan sa pagkabantugan din.”
28 Su mapaliman haena hu mga mananalsal nangapauk gayed sidan daw
namangulahì ha tagyanaen “Bantugan gayed si Artemisa sa diyus hu taga-
Efeso.”
29 Aman amin kagubut ha nakalekep taena ha banuwa. Dayun migdengan
sidan hu pagdakep ki Gayo daw ki Aristarco sa taga-Macedonia ha mga
duma hi Pablo hu paghipanaw din daw pinangguyud dan sidan duun hu
tigumanan.
30 Agkabayà ngaay si Pablo agpangatubang duun taena ha kaet-etawan ba
binaldeng hu mga tumutuu.
31 Amin din daan mga amigu ha opisyal diyà ta Asia ha migpasugù diyà ta
kandin hu paghangyù ha harì dumuun ku tigumanan.
32 Sa mga etaw diyà ta tigumanan nangalibeg gayed ta hurà en mag-iling
sa ingkulahì dan. Sa kadakelà kandan hurà man ganì makatuen ku imbà
sidan kaamul-amul diyà.
33 Amin mga Judio ha migsugù ki Alejandro ha iyan mangatubang hu
kaet-etawan hu pagpangatarengan mahitenged kandan. Dayun migsingyas
haena ta daw humagteng sidan.
34 Ba su matun-an dan ha si Alejandro Judio diay namangulahì sidan seled
hu daruwa ha uras ha tagyanaen “Bantugan gayed si Artemisa sa diyus hu
taga-Efeso.”
35 Impahagteng sidan hu sekretaryo taena ha banuwa daw minikagi hu
“Mga suled ku dini ta Efeso, hurà ba diay katun-i hu alan ha sikuy sa mga
taga-Efeso iyan sinaligan ha magbantay taini ha simbahan hu bantugan ha
diyus taw ha si Artemisa daw hu larawan ha batu ha napuun diyà ta langit?
36 Tumenged ta hurà man gayed makaikagi ha saini kenà laus kinahanglan
ha humagteng kaw daw harì kaw tagbuhat hu kagubut,
37 ta insumbung nuy haini sa mga etaw ha hurà magtameyes ki Artemisa
daw hurà panakaw diyà ta simbahan.
38 Ku amin igsumbung hi Demetrio daw hu duma din ha mananalsal amin
taw maghuhukum daw amin daan panahun hu paghusay na duun sidan
magsumbung.
39 Ku amin pa duma ha agkabayaan nuy ha mahusay angati nuy sa
naanadan ha pag-amul-amul.
40 Ta mabaluy kuy ha isumbung iman tumenged ta binuhat taw sa kagubut
ha hurà taw duun katarengan.”
41 Su maikagi din haena impaulì din sa kaet-etawan.

20

Sa Pagdiyà Hi Pablo Ta Macedonia Daw Ta Acaya

1 Su maiwas en sa kagubut inamul hi Pablo sa mga tumutuu daw dasiga
sidan daw human duminayun diyà ta Macedonia.
2 Su makaagi si Pablo duun hu mga banuwa diyà pigdasig din sa mga
tumutuu duun. Dayun duminiyà ta Acaya ha tagngaranan daan ta Grecia
3 daw migtimà diyà hu tatulu ha bulan. Su aglulan en ngaay haena hu
barko payanaen ta probincia ta Siria natun-an din ha agdakepen hu mga
Judio aman nahenhenaan din ha diyà dà agi ta Macedonia.
4 Dayun duminuma kandin si Sopater ha taga-Berea sa batà hi Piro, si
Aristarco daw si Segundo sa mga taga-Tesalonica, si Gayo ha taga-Derbe daw
si Timoteo, si Tikico daw si Trofimo sa mga taga-Asia.
5-6 Su makauma kay diyà ta Filipos impauna day diyà ta Troas sa mga
duma day ta daw diyà en sidan mag-angat. Su maiwas en sa pagsaulug hu
Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin luminulan kay hu barko. Dayun
nagapenan day sidan diyà ta Troas su makalima en ha aldaw daw migtimà
kay diyà hu nangkasimana.

Sa Hudiyan Ha Pagdiyà Hi Pablo Ta Troas

7 Su sumalep en sa aldaw duun hu Sabado naamul-amul kay sa alan ha
mga tumutuu hu pagkaen daw hu paghenà-henà taena ha kamatayen hi
Jesus. Si Pablo migwali taman hu liwarà sa daleman ta ku maselem agdayun
dà haena aghipanaw.
8 Diyà ta latun taena ha balay ha duun kay mig-amul-amul inugsakan hu
madakel ha mga sulù.
9 Amin malaki ha tagngaranan ki Eutico ha duun mininuu hu bin-
tanà, saena agtidugahen en tungkay ta malugayad sa wali hi Pablo. Su
makatiduga en gayed nahulug diyà ta sileb sa duun dà napuun hu ikatulu
ha andana. Minatay en haena su maumahan dan diyà ta sileb.
10 Ba linugnaan daan haena hi Pablo daw kepkepi, dayun minikagi hu
“Harì kaw agkasamuk ta bubuhay.”
11 Dayun luminatun dà si Pablo diyà ta sampaw daw kaen sidan.
Nakiglalang pa kandan taman ha agkaaldaw en dayun human humini-
panaw.
12 Impaulì dan su malaki daw adagi gayed sa kalipay dan ta hurà haena
patay.

Sa Paghipanaw Hay Pablo Payanaen Ta Mileto

13 Migsuwayà kay ki Pablo ta diyà hu kandin uminagi ta gaun daw
luminulan kay hu kanay payanaen diyà ta Asos ta diyà kay en tagtalagbù.
14 Su makagtalagbù kay en diyà ta Asos luminulan si Pablo duma kanay
payanaen ta Mitilene.
15 Su maisab ha aldaw duminayun kay daw diyà kay nakaagi ta pulù ta
Kios. Su maisab en paman ha aldaw nakauma kay duun hu pulù ta Samos.
Su isab ha aldaw diyà kay en paman ta Mileto
16 ta sa henà-henà hi Pablo ha baklayen day en sa Efeso ta daw harì kay
mayawat diyà ta Asia. Ta ag-agpas si Pablo diyà ta Jerusalem ku mabaluy ha
harì pa matuman sa Aldaw hu Pentecostes.

Sa Mga Panugun Hi Pablo Duun Hu Mga Tumutuu Ha Taga-Efeso

17 Su diyà en si Pablo ta Mileto pinaelegan din sa mga pangulu hu tumutuu
diyà ta Efeso.

18 Su mangakauma en sidan inikagiyan din hu “Natun-an nuy en sa
batasan ku sugud dà su anay ad makauma dini ta Asia.
19 Mig-alagad a hu Ginuu ha migpaubus daw usahay agpakaagalà a
tumenged inyu. Madakel daan sa mga alantusen ku hu duma ku ha mga
Judio ta agpasipalahan a kandan.
20 Natun-an nuy ha intudlù ku gayed inyu sa alan ha makabulig inyu ku
tagkaamul-amul kaw daw bisan duun hu mga balay nuy.
21 Inikagiyan ku sa mga Judio daw sa kenà ha maghinulsul sidan duun hu
Dios daw tumuu sidan ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.
22 “Iman kinahanglan ha dumiyà a ta Jerusalem ta iyan hayana agk-
abayaan hu Balaan ha Ispiritu ha buhaten ku bisan ku hurà ku katun-i ku
inu sa maul-ulahan ku diyà.
23 Iyan dà natun-an ku sa kada banuwa ha ag-elegan ku ag-ikagiyan a hu
Balaan ha Ispiritu ha purisuwen a duun daw amin mga alantusen ku.
24 Ba hurà ku isipa ha mahal sa kinabuhì ku iman ta sa mahinengdanen
kanak iyan sa mapengahan ku gayed sa insalig kanak hi Jesus ha Ginuu ha
iyan sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu grasya hu
Dios.
25 “Iman natun-an kud ha harì ad en inyu isab maahà sinyu sa tinudluan
ku mahitenged hu pagharì hu Dios.
26 Aman ikagiyen ku inyu iman ha harì ad en iyan mabasul ku amin inyu
harì maluwas
27 ta intudlù kud en inyu sa alan ha agkabayaan hu Dios.
28 Aman magbantay kaw gayed duun hu pagtuu nuy daw alimahi sa mga
tumutuu ha insalig inyu hu Balaan ha Ispiritu ta naangken sidan hu Dios
pinaagi hu uminagas ha langesa hu Batà din.
29 Natun-an ku ha ku maipus a dini amin makadiyan ta inyu ha biduen ha
manunudlù daw daeten dan sa pagtuu nuy,
30 daw diyan dà daan kapuun ta inyu sa magtudlù hu nakasuway duun hu
kamatuuran ta daw makabig dan sa mga tumutuu en.
31 Aman magbantay kaw gayed daw timan-i nuy ha aldaw daw ku dale-
man duun hu tatulu ha tuig sinambagan ku inyu daw inagalaan ku gayed
inyu.
32 “Iman igsalig ku inyu duun hu Dios ta iyan gayed haena magbulig inyu
pinaagi hu grasya din ha intudlù ku daw iyan daan magpalig-en hu pagtuu
nuy, daw panalanginan kaw daan kandin iling hu duma ha mga etaw din.
33 Kenà ku iyan tuyù sa salapì daw bisti duun hu bisan sin-u.
34 Natun-an nuy en ha naniguru a hu pagtalabahu ta daw matimù ku sa
kinahanglanen day hu mga duma ku.
35 Duun hu alan ha binuhat ku impaahà ku inyu ha kinahanglan ha
maniguru kuy magtalabahu ta daw mabuligan taw sa taglised, ta henhenaen
taw sa inikagi hi Jesus ha Ginuu su magyanaen ‘Malipayen gayed sa tag-ila
dì hu ag-ilahan.’ ”
36 Su maikagi en haena hi Pablo luminuhud sidan alan daw mag-ampù.
37 Kinepkepan dan si Pablo ha naman-agalà sidan
38 ta sa nakapaguul kandan iyan sa inikagi din ha harì dan en maisab
maahà. Dayun impanulud dan si Pablo duun ku aglulanan din ha barko.

21

Sa Pagdiyà Hi Pablo Ta Jerusalem

1 Su magsusuwayà kay en taena ha mga tumutuu luminulan kay hu barko
payanaen diyà ta pulù ta Cos. Su maisab ha aldaw duminayun kay diyà ta
Rodas daw payanaen diyà ta Patara.
2 Diyà day naahà sa barko ha aglayun diyà ta Fenice aman luminulan kay
duun.
3 Duun kay uminagi hu dibabà hu pulù ta Cipro. Su makauma kay diyà
ta Tiro ha sakup ta Siria kuminawas kay ta duun dà taena ighaw-as sa mga
karga hu barko.
4 Nakaahà kay diyà hu mga tumutuu aman migtimà kay pa diyà hu
nangkasimana. Dayun impadayag hu Balaan ha Ispiritu diyà ta kandan sa
mahitabù ki Pablo diyà ta Jerusalem aman inikagiyan dan haena ha harì en
dumayun diyà.
5 Ba su mauma en sa panahun ha aghipanaw kay en sa alan ha mga
tumutuu duma hu mga pamilya dan nanulud kanay diyà ta dagat. Diyà ta
baybay taena namanluhud kay daw mig-ampù.
6 Nanamilit kay dayun luminulan kay hu kanay duun hu barko daw
naman-ulì sidan hu kandan.
7 Su makauma kay diyà ta Tolemaida sa napuun ta Tiro kuminawas kay.
Seled hu nangkaaldaw nakig-ahà kay hu mga tumutuu diyà.
8 Su maselem en luminulan kay dà paman hu barko payanaen ta Cesarea.
Su makauma kay diyà duun kay migtimà hu balay hi Felipe sa sabuwa duun
taena ha pitu ha napilì ha iyan tag-alima hu mga tumutuu diyà ta Jerusalem
daw sabuwa daan ha tagpanunultul mahitenged ki Jesus.
9 Amin din haepat ha laga ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios.
10 Su pila kay pa ha aldaw diyà ta kandan, si Agabo sa pakasaysay daan hu
igpaikagi hu Dios nakauma ha napuun ta Judea.
11 Dayun tinimù din sa bakes hi Pablo daw bakusa sa kaugalingen din ha
alima daw paa daw uminikagi hu “Impadayag kanak hu Balaan ha Ispiritu
ha sa tag-iya taini ha bakes bakusen hu mga Judio diyà ta Jerusalem iling
taini daw itugyan duun hu kenà mga Judio.”
12 Su mapaliman day haena pinagayukan day si Pablo ha harì en dumiyà
ta Jerusalem.
13 Ba bà dà tuminubag si Pablo hu “Harì kaw tag-agalaay ta agsakit sa
gahinawa ku. Andam ad en ku purisuwen a daw bisan ku himatayan a pa
diyà ta Jerusalem tumenged hu pagpanunultul ku mahitenged ki Jesus ha
Ginuu.”
14 Harì day en haena agkahawidan aman binay-anan day en daw kagi day
“Iyan sa pagbayà hu Ginuu matuman.”
15 Su maiwas haena nanghimes kay daw dayun diyà ta Jerusalem.
16 Amin daan mga tumutuu ha napuun diyà ta Cesarea ha nanulud kanay
payanaen duun hu agtimaan day ha iyan sa balay hi Manason sa taga-Cipro
ha sabuwa daan duun hu nauna ha mga tumutuu.

Sa Pagpakauma Hi Pablo Ta Jerusalem

17 Su makauma kay en diyà ta Jerusalem nangabayà-bayà gayed sa mga
tumutuu hu pagdawat kanay.
18 Su maisab ha aldaw migduma-duma kay ki Pablo hu pagpakig-ahà ki
Santiago daw diyà daan naamul-amul sa alan ha pangulu hu tumutuu.
19 Duun taena intultul kandan hi Pablo sa alan ha binuhat hu Dios duun
hu kenà mga Judio pinaagi hu pagtudlù din.

20 Su mapaliman dan haena dinayè dan sa Dios daw ikagiyi si Pablo ha
"Suled day, natun-an nu ha madakel gayed sa mga Judio ha tuminuu ki Jesus
daw migmadasigen daan sidan hu pagtuman hu Kasuguan hi Moises.
21 Napaliman dan ha sa mga Judio duun hu banuwa hu kenà mga Judio
tinudluan nu ha harì dan tumanen sa Kasuguan hi Moises ta inikagiyan nu
kun sidan ha harì dan pasirkunsidahan sa mga batà dan daw endaan dan sa
tulumanen taw.
22 Inu sa buhaten taw iman ta matun-an dan man gayed ha nakadini ka?
23 Ba sa maayad ha buhaten nu iyan haini. Amin dini haepat ha etaw ha
agkatuman en sa panaad dan duun hu Dios.
24 Duma ka kandan diyà ta Timplo daw buhata daan sa sumalà ha tuluma-
nen hu paglimpyu, daw iyan ka magbayad taena ha ighalad dan duun hu
Dios ta daw matabulug sidan ha iyan timaan ha natuman dan en sa panaad
dan duun hu Dios. Ku buhaten nu haini matun-an hu alan ha sa tultulanen
mahitenged ikaw kenà laus tumenged ta naahà dan ha migtuman ka hu
Kasuguan.
25 Sa kenà mga Judio ha tuminuu sinulatan day en hu nauyunan day ha
harì dan gayed kan-en haena sa inhalad duun hu mga diyus-diyus daw sa
langesa daw sa mananap ha bà dà pinekel ha hurà kaawà sa langesa din daw
harì daan sidan magbuhat hu malaw-ay."
26 Aman su maisab ha aldaw si Pablo duminuma taena ha haepat ha mga
etaw daw binuhat din sa sumalà ha tulumanen dan hu paglimpyu. Dayun
sumineled sidan diyà ta Timplo daw ikagiyi haena sa sinaligan hu paghalad
ku kan-u mapenga sa tulumanen hu paglimpyu ta ku maiwas haena su
sinaligan human en makahalad para hu kada sabuwa kandan.

Sa Kadakepa Ki Pablo Diyà Ta Timplo

27 Duun hu ikapitu ha aldaw amin mga Judio ha napuun ta Asia ha
nakaahà ki Pablo diyà ta Timplo. Dinakep dan si Pablo daw nangumaw
sidan duun hu madakel ha mga etaw ha tagyanaen
28 "Sinyu sa mga duma day ha kaliwat hi Israel, buligi kay inyu ta iyan
en haini su etaw ha migtudlù duun hu bisan hindu ha sa mga Judio daw sa
Kasuguan taw daw saini ha balaan ha Timplo hurà din pulus, daw impaseled
din duun taini ha Timplo sa kenà mga Judio aman nahugawan dan haini."
29 Inikagi dan haena ta naahà dan si Trofimo sa taga-Efeso ha nakaduma
kandin diyà ta Jerusalem aman abi dan ha impaseled haena hi Pablo diyà ta
Timplo.
30 Duun taena nagubut sa banuwa ta Jerusalem daw nangaamul-amul sa
mga etaw. Dayun ginuyud dan si Pablo diyà ta guwà taena ha Timplo daw
sirahi haena.
31 Su aghimatayan dan en ngaay si Pablo napaliman hu labaw ha kapitan
taena ha mga kasundaluwan ta Roma ha nasamuk sa Jerusalem.
32 Aman uminagpas su kapitan duma hu mga sakup din duun ku
nangaamul-amul ha mga etaw. Su maahà sidan hu mga etaw hinimlayan
dan pagbunalai si Pablo.
33 Dayun su kapitan hu sundalu migsugù ha pusasan si Pablo hu daruwa
ha pusas daw nanginginsà ku sin-u haena daw inu sa salà din.
34 Ba hurà din katun-i sa kamatuuran ta namangulahì sa mga etaw hu hurà
mag-iling ha mga tubag. Aman insugù ku kapitan hu sundalu ha uwiten si
Pablo duun hu kampo dan.

35 Su makauma en sidan hu pultahan taena ha kampo napagbitbit dan si
Pablo ta agdasmagan sidan hu mga etaw
36 ta namanlupug haena ha tagkukulahiay hu “Himatayi hayan.”

Sa Katarengan Hi Pablo Duun Hu Mga Etaw

37 Su ipaseled en si Pablo duun taena ha kampo uminikagi duun ku labaw
ha kapitan hu sundalu hu “Amin ku ngaay ag-ikagiyen ikaw.”
Tuminubag haena hu “Pakatuen ka diay tag-ikagi hu Griego ha inikagiyan.
38 Kenà ka ba diay iyan haena sa taga-Ehipto ha migbuhat hu kagubut daw
nangulu hu haepat ha libu ha mga talamunù duun hu pinakabulung-bulung
ha lugar?”
39 Tuminubag si Pablo hu “Kenà a iyan ta Judio a ha taga-Tarso sa bantugan
ha banuwa ha sakup ta Cilicia. Hangyuen ku ngaay ikaw ha ipaikagi a duun
taini ha mga etaw.”
40 Tinugutan taena ha labaw ha kapitan hu sundalu aman huminitindeg
si Pablo duun hu hagedan daw migsingyas ta alima din. Su humagteng en sa
mga etaw uminikagi si Pablo duun hu Hebreo ha inikagiyan hu

22

1 “Mga suled ku daw sinyu sa mga magulang, pililimani nuy haini sa
katarengan ku.”
2 Su mapaliman dan ha Hebreo sa inikagiyan din ayuwà pa sidan na-
hagteng.
Dayun minikagi si Pablo hu
3 “Siak sabuwa a ha Judio ha diyà imbatà ta Tarso ha sakup ta Cilicia ba
dini a uminadagi ta Jerusalem. Sa manunudlù ku iyan si Gamaliel aman
tinudluan a kandin hu alan mahitenged hu Kasuguan hu mga gin-apuan
taw, daw madasigen a gayed duun hu Dios iling inyu iman.
4 Pinasipalahan ku taman ha matay sa mga suminunud hu tinuuwan
mahitenged ki Jesus ta pinandakep ku sa mga maama daw sa mga bahi
dayun pamurisuwa.
5 Sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha mga labaw
ha punuan makapanistigus gayed ha laus haini sa tag-ikagiyen ku. Iyan
man ganì sidan mig-ila kanak hu mga sulat duun hu mga duma dan diyà ta
Damasco. Aman duminiyà a ta Damasco hu pagpandakep hu mga tumutuu
diyà ta igpauwit ku sidan dini ta Jerusalem ta daw masilutan sidan.
6 “Su taghipanaw a daw nakaubay ad en diyà ta Damasco ha apit en
agkaugtu tigkan nakabulus dini ta kanak sa masiga.
7 Naligid a ta bugtà daw napaliman ku sa lageng ha tagyanaen ‘Saulo, imbà
a ikaw tagpasipalahi?’
8 “Aman tuminubag a hu ‘Sin-u ka man, Ginuu?’
“Dayun uminikagi haena hu ‘Iyan a si Jesus ha taga-Nazaret sa tagpasi-
palahan nu.’
9 Naahà ku mga duma ku sa masiga ba hurà dan agkapaliman ha tag-ikagi
dini ta kanak.
10 “Duun taena nanginginsà a hu ‘Ginuu, inu man sa buhaten ku?’
“Tuminubag sa Ginuu hu ‘Hitindeg ka daw dayun ka diyà ta Damasco ta
diyà ag-ikagiyen sa igpabuhat ikaw hu Dios.’
11 Tumenged ta harì a pakaindan ta agsilangen a taena ha masiga kinipitan
a hu mga duma ku payanaen ta Damasco.
12 “Amin diyà etaw ha tagngaranan ki Ananias ha matinumanen gayed hu
Kasuguan daw nadayè hu alan ha mga Judio ha tagtimà diyà.

13 Uminubay haena dini ta kanak ha migyanaen ‘Suled ku ha Saulo, ahà
ka.’ Sagunà a nakaindan aman naahà ku haena.
14 “Dayun minikagi haena hu ‘Sa Dios ha tagsimbahen hu mga gin-apuan
taw iyan migpilì ikaw ta daw matun-an nu sa agkabayaan din aman naahà
nu sa matareng ha sinugù din daw napaliman nu sa inikagi din.
15 Agbuhaten ka kandin ha iyan manunultul duun hu kaet-etawan
mahitenged hu naahà nu daw napaliman nu.
16 Iman harì kad tagyawat. Panayù ka hu pasaylu duun hu Dios hu mga
salà nu daw magpabautismu kad.’
17 “Su makalikù a dini ta Jerusalem daw mig-ampù a diyà ta Timplo naahà
ku sa panan-awen
18 ha sa Ginuu tagyanaen ‘Agpas ka awà diyan ta Jerusalem ta harì sidan
agtuu hu pagpanunultul nu mahitenged kanak.’
19 “Ba tinubag ku haena hu ‘Ginuu, natun-an dan en ha duun hu alan ha
mga simbahan impapurisu ku daw binunalan ku haena sa tuminuu ikaw.
20 Daw su himatayan dan si Esteban sa suluguen nu nabayà-bayà a taena
daw iyan a daan migbantay hu mga bisti hu mighimatay kandin.’
21 “Ba minikagi sa Ginuu dini ta kanak hu ‘Hipanaw ka ta agsuguen ku
ikaw duun hu kenà mga Judio duun hu mga madiyù ha lugar.’ ”

Si Pablo Daw Sa Labaw Ha Kapitan Hu Mga Sundalu

22 Su maikagi haena hi Pablo hurà en magpaliliman su mga etaw kandin
ba nangulahì sidan ha tagyanaen “Himatayi en ta kenà maayad ha mabuhì
pa hayana.”
23 Duun taena impanyabyab dan sa mga bisti dan daw impansawed sa
aliyabuk ha tagkukulahiay.
24 Aman su labaw ha kapitan hu sundalu migsugù ha uwiten si Pablo diyà
ta seled ta kampo daw palagkuti ta daw matun-an ku imbà tagkulahiay sa
mga Judio hu kapauk dan kandin.
25 Ba su ibangget dan en si Pablo ta aglagkutan en nanginginsà duun hu
lain ha kapitan hu mga sundalu ha diyà ta ubay din hu “Iyan ba diay haini
balaud nuy sa lagkutan nuy sa duma ha sakup ta Roma bisan ku hurà pa
kabistiga?”
26 Su mapaliman haena ku kapitan hu mga sundalu duminuun ku labaw
ha kapitan din daw ikagiyi hu “Imbà nu man agpalagkuti haini sa etaw ha
sakup ta Roma?”
27 Aman su labaw ha kapitan hu sundalu duminiyà ki Pablo daw insai hu
“Laus ba ha sakup ka ta Roma?”
Tuminubag si Pablo hu “Hee.”
28 Dayun uminikagi haena sa labaw ha kapitan hu sundalu hu “Siak
migbayad a hu adagi ha salapì ta daw mabuhat a ha sakup ta Roma.”
Ba si Pablo tuminubag daan hu “Sakup a gayed ta sa laas ku sakup man ta
Roma.”
29 Su mga etaw ha aglagkut ngaay kandin sagunà naman-awà diyà ta
kandin. Bisan su labaw ha kapitan hu mga sundalu nahaldek daan ta natun-
an din ha si Pablo sakup diay ta Roma sa impabangget din.

Sa Pag-atubang Hi Pablo Duun Hu Mga Labaw Ha Punuan

30 Agkabayaan gayed taena ha labaw ha kapitan hu sundalu ha matun-
an din ku imbà isumbung si Pablo hu mga Judio, aman duun hu isab ha
aldaw inamul din sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha

mga labaw ha punuan hu mga Judio. Dayun pinahukadan din si Pablo daw
ipaatubang kandan.

23

1 Pigtengtengan hi Pablo sa alan ha mga labaw ha punuan daw ikagi hu
“Mga suled, natun-an hu Dios ha sa henà-henà ku hurà gayed duun pagduwa-
duwa mahitenged hu pagtuman ku hu insugù din.”
2 Dayun si Ananias ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad
migsugù taena ha taghitindeg diyà ta ubay hi Pablo ha dapien din sa bàbà
hi Pablo.
3 Dayun inikagiyan haena hi Pablo hu “Dapien ka daan hu Dios sa bà dà
tagpasibù-sibù ha matareng. Iyan ka ngaay tagpinuu diyan hu paghukum
kanak sumalà hu Kasuguan ba sinupak nu haini ta igpadapì a ikaw.”
4 Su mga etaw ha ubay diyà ki Pablo uminikagi hu “Imbà nu tagtameyesa
sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun hu Dios?”
5 Tuminubag si Pablo hu “Mga suled, hurà ku hayana kakilala ha iyan man
diay tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad, ta sa insulat ha lalang hu Dios
tagyanaen ‘Harì nu pagtameyesen sa pangulu nu.’ ”
6 Tumenged ta natun-an hi Pablo ha sa duma kandan mga Saduceo daw
sa duma mga Fariseo minikagi haena hu madaging hu “Mga suled, Fariseo
a daan daw bisan sa mga gin-apuan ku Fariseo gayed. Sa hinengdan ha
agbistigahen a iman iyan sa pagtuu ku ha sa mga nangamatay en mabanhaw
dà.”
7 Su maikagi din haena migsawalà sa mga Fariseo daw sa mga Saduceo.
Aman nabahin sidan
8 ta sa mga Saduceo harì agtuu ha amin ispiritu daw amin mga balinsug-
uen hu Dios daw mangabanhaw daan sa nangamatay en, ba sa mga Fariseo
agtuu sidan taini.
9 Migpadasangà sidan hu pagsawalà dayun amin mga manunudlù hu
Kasuguan ha mga sakup hu Fariseo ha namanhitindeg daw paman-ikagi ha
“Hurà day naahà ha salà taini ha etaw. Madaet ba diay ku amin ispiritu daw
ku balinsuguen hu Dios ha nakiglalang kandin?”
10 Bà dà tungkay mig-iseg sa pagsawalà dan aman sa labaw ha kapitan hu
sundalu nahaldek ku paghihigbiten hu mga etaw si Pablo. Sinugù din sa mga
sundalu ha agawen dan si Pablo duun taena ha mga etaw daw uwita diyà ta
kampo.
11 Su daleman en sa Ginuu migpaahà ki Pablo ha tagyanaen “Pandayai sa
gahinawa nu ta iling ha intultul nu sa mahitenged kanak dini ta Jerusalem
itultul nu daan haini diyà ta Roma.”

Sa Lalang-lalang Hu Kahimatayi Ki Pablo

12-13 Su maselem en amin subra ha kapatan ha mga Judio ha miglalang-
lalang hu kahimatayi ki Pablo daw nanumpà sidan ha harì gayed kumaen
daw harì daan uminum ku harì dan mapatay si Pablo.
14 Aman duminuun sidan taena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad
daw duun hu mga magulang ha tagyanaen “Nanumpà kay en ha harì kay
gayed kumaen ku harì day mapatay si Pablo.
15 Aman iman sinyu daw sa alan ha duma nuy ha mga labaw ha punuan hu
mga Judio hangyuen nuy haena sa labaw ha kapitan hu sundalu ha ipauwit
din diyan ta inyu si Pablo ta agpandayaan nuy kun haena agbistigahen.
Andam kay en paghimatay kandin sa harì pa makauma diyan ta inyu.”

16 Ba saena ha lalang-lalang napaliman diay taena ha batà hu suled ha bahi
hi Pablo aman duminiyà haena ta kampo daw tultuli si Pablo.
17 Dayun inumaw hi Pablo su sabuwa ha kapitan hu sundalu daw ikagiyi
ha "Dumaha haini sa malmalaki duun hu labaw ha agalen nuy ta amin din
ag-ikagiyen."
18 Aman inuwit haena duun ku labaw ha kapitan hu sundalu.
Inikagiyan din haena sa agalen din hu "Si Pablo sa pinurisu huminangyù
kanak ha dumahan ku haini sa malmalaki diyan ta ikaw ta amin din kun
ag-ikagiyen."
19 Inibitan ku labaw ha kapitan hu sundalu sa alima taena ha malmalaki
daw migpadiyù sidan duun hu mga etaw daw insai hu "Inu man sa ag-
ikagiyen nu?"
20 Uminikagi haena hu "Sa mga labaw ha punuan hu mga Judio mig-
uyun ha aghangyuen ka kandan ha ipauwit nu si Pablo diyà ta kandan ta
agpandayaan dan kun agbistigahen.
21 Ba harì ka agtuu kandan ta amin subra ha kapatan ha mga etaw ha
tag-ayan kandin. Nanumpà sidan ha harì gayed kumaen daw harì daan
uminum ku harì dan mapatay si Pablo. Iman tag-angat en sidan hu pag-uyun
nu."
22 Inikagiyan ku labaw ha kapitan hu sundalu su malmalaki hu "Harì nu
itultul duun hu bisan sin-u ha migsumbung ka dini ta kanak" dayun impaulì
din haena.

Sa Kahat-una Ki Pablo Duun Hu Gubernador

23 Impaumaw ku labaw ha kapitan hu sundalu sa daruwa ha sinaligan
din ha mga kapitan daan hu sundalu daw ikagiyi sidan hu "Andama nuy
sa daruwa ha gatus ha mga sundalu ha igpahipanaw payanaen ta Cesarea
ku harì pa kan maliwarà sa daleman. Daw dumaha daan sa kapituwan ha
taglulan hu kabayu daw daruwa ha gatus ha tag-uwit hu bangkaw.
24 Taganahi daan si Pablo hu kabayu ha aglulanan din daw ihat-un nuy
haena diyà ki Felix ha gubernador. Bantayan nuy gayed ha hurà mahitabù
kandin."
25 Dayun migsulat haena ha tagyanaen
26 "Iyan a si Claudio Lisias sa migsulat taini diyan ta ikaw sa Halangdun ha
Gubernador Felix. Kamusta kad en.
27 Taini sa etaw ha igpauwit ku dini ta ikaw ta dinakep hu mga Judio daw
aghimatayan dan en ngaay. Ba su matun-an ku ha sakup diay haini ta Roma
piglibri day hu mga sundalu ku.
28 Agkabayà a ha matun-an ku ku inu sa hinengdan ha insumbung dan haini
aman impabistiga ku hu mga labaw ha punuan dan.
29 Dayun natun-an ku ha hurà din salà ha angayan ha purisuwen daw
himatayan ta sa hinengdan ha insumbung dan iyan sa mahitenged hu
Kasuguan dan.
30 Su mapaliman ku ha miglalang-lalang sa mga Judio ha ag-ayanan dan
haini ta aghimatayan dan sagunà ku impauwit dini ta ikaw daw inikagiyan
ku daan sa migsumbung kandin ha umatubang sidan diyan ta ikaw."
31 Duun taena ha daleman tinuman hu mga sundalu sa insugù kandan
aman inuwit dan si Pablo diyà ta Antipatris.
32 Su maselem en sa mga sundalu ha namanhipanaw luminikù diyà ta
kampo, ba su taglulan ku mga kabayu duminayun hu pagduma ki Pablo.
33 Su makauma en sidan diyà ta Cesarea indawag dan su sulat duun ku
gubernador daw intugyan dan daan si Pablo kandin.

34 Su mabasa en ku gubernador su sulat nanginginsà ku hindu ha probin-
cia nasakup si Pablo. Su umikagi si Pablo ha sakup ta Cilicia
35 inikagiyan din haena hu “Daw ku asem ikaw agbistigaha ku makauma
en sa migsusumbung ikaw.” Dayun pinabantayan din si Pablo duun hu balay
su anay hi Herodes.

24

Sa Sumbung Ki Pablo Duun Hu Gubernador

1 Su mauma en sa ikalima ha aldaw sa tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad ha si Ananias duminiyà ta Cesarea duma hu mga magulang daw
hu sabuwa ha abugado ha si Tertulo. Uminatubang sidan hu gubernador
daw isumbung si Pablo.
2-3 Impaatubang dan daan si Pablo dayun huminitindeg si Tertulo sa
abugado hu migsumbung ha tagyanaen “Halangdun ha Gubernador Felix,
adagi gayed sa kabayà-bayà day ta pinaagi hu pagharì nu kanay malinawen
gayed sa pagtimà day daw madakel gayed sa binuhat nu ha nakapauswag
taini ha probincia. Aman adagi gayed sa pagpasalamat day diyan ta ikaw.
4 Harì ku agkabayaan ha mayawat ka aman aghangyuen ku ikaw ha
palilimanan kay ikaw hu mababà ha panahun.
5 “Natun-an day ha saini ha etaw samukan gayed ta iyan nakapasamuk hu
alan ha mga Judio duun hu agpayanan-an din. Pangulu haini hu mga etaw
ha Nazareno
6 daw maal en daan haini sumineled diyà ta Timplo aman dinakep day. Ba
su aghukuman day en ngaay haini pinaagi hu Kasuguan day
7 nakauma sa labaw ha kapitan hu sundalu ha si Lisias daw inagaw din
haini dini ta kanay
8 daw sinugù kay kandin ha dini kay en mangatubang ta ikaw. Aman ku
bistigahen nu haini matun-an nu gayed ha laus haini sa tag-ikagiyen day.”
9 Sa mga duma hi Tertulo ha mga Judio naman-ikagi daan ha laus gayed
haena.

Sa Katarengan Hi Pablo Duun Hu Gubernador

10 Su masingyasan hu gubernador si Pablo ta daw makaikagi daan
minikagi si Pablo hu “Natun-an ku ha matareng ka daw malugayad en sa
pagkagubernador nu duun taini ha probincia aman ikalipay ku iman sa
pagpangatarengan duun hu atubangan nu.
11 Ku susiyen nu matun-an nu gayed ha sampulù pa daw daruwa ha aldaw
sa pagpakadiyà ku ta Jerusalem hu pagsimba.
12 Hurà gayed kaahà hu mga Judio ha nakigsawalà a hu bisan sin-u diyà
ta Timplo daw ku pigsamuk ku ba sa mga etaw duun hu mga simbahan daw
bisan hindu diyà ta Jerusalem.
13 Daw saini sidan harì makapamatuud ha laus haini sa sumbung dan
kanak.
14 Ba ag-ikagiyen ku ikaw ha sa Dios ha iyan sinimba hu mga gin-apuan
day tagsimbahen ku daan ta suminunud a hu tinuuwan mahitenged ki Jesus,
ba kagi dan ha saena bidù dà. Ba tinuuwan ku gayed sa Kasuguan daw sa
insulat hu mga propita
15 daw tagsalapen ku iman ha sa alan ha nangamatay en sa matareng daw
sa makasasalà mabanhaw dà hu Dios iling ha iyan daan haini tagsalapen
taini ha migsusumbung kanak.
16 Aman agpaniguruwan ku gayed iman ha harì a makasalà duun hu Dios
daw duun hu mga etaw.

17 “Nalugay en sa kaawà ku diyà ta Jerusalem ba luminikù a diyà ta taghat-
un a hu salapì ta daw mabuligan sa taglised diyà ha mga Judio daw taghalad
a daan duun hu Dios.
18 Naahà a kandan su buhaten ku diyà ta Timplo sa pagtuman hu tuluma-
nen day hu paglimpyu, ba hurà mga etaw diyà daw hurà daan kasamuk diyà.
19 Ba amin mga Judio ha napuun diyà ta probincia ta Asia ha iyan ngaay
iman angayan ha ipaatubang ikaw ku laus ba ha amin ku salà.
20 Daw maayad ngaay ku saini ha migsusumbung kanak ikagiyen dan
ikaw ku inu sa naahà dan ha salà ku su bistigahen a hu alan ha mga labaw
ha punuan hu mga Judio diyà ta Jerusalem.
21 Hurà dan gayed agkaikagi, ba amin sabuwa ha inikagi ku hu madaging
duun hu atubangan dan ha migyanaen a ‘Sa hinengdan ha agbistigahen a
iman iyan sa pagtuu ku ha sa mga nangamatay en mabanhaw dà.’ ”
22 Tumenged ta natun-an en daan hi Felix sa tinuuwan mahitenged ki Jesus
hinimlayan din haena hu pagbistiga daw minikagi hu “Aghukuman ku asem
haini ku makadini sa labaw ha kapitan hu sundalu ha si Lisias.”
23 Dayun sinugù din sa kapitan hu sundalu ha bantayan dan si Pablo, ba
tugutan dan sa mga amigu din ha magbisita kandin ta daw mailahan hu mga
kinahanglanen din.

Sa Paglalang-lalang Hi Pablo Daw Hi Felix

24 Su maiwas sa pila ha aldaw nakauma si Felix duma hu asawa din ha si
Drusila sa sabuwa ha Judio. Dayun impaatubang din si Pablo diyà ta kandan
ta agpaliliman sidan hu tultulanen din mahitenged hu pagtuu din ki Jesu
Cristo.
25 Ba su tagsaysay en si Pablo mahitenged hu pagkamatareng daw hu pag-
pugung hu kaugalingen daw sa pakauma ha paghukum hu Dios nahaldek
gayed tungkay si Felix. Dayun minikagi ha “Hustu en enà hayana. Umawen
ku dà ikaw ku amin ku higayun.”
26 Tagsalap diay haena ha ilahan hi Pablo hu salapì aman mahies haena
pakiglalang-lalang ki Pablo.
27 Su maiwas en sa daruwa ha tuig si Felix nailisan hi Porcio Festo.
Tumenged ta agkabayà si Felix ha mabayà-bayà gayed sa mga Judio hurà din
ipaguwà si Pablo diyà ta purisuwan.

25

Sa Pagbistiga Hi Festo Ki Pablo

1 Su tatulu en ha aldaw sa pagkagubernador hi Festo diyà ta Judea
duminiyà haena ta Jerusalem sa napuun ta Cesarea
2 ha diyà sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga punuan hu
mga Judio ha migsusumbung ki Pablo diyà ta kandin.
3 Hinangyù dan gayed ha ipauwit din si Pablo diyà ta Jerusalem ta ag-
ayanan dan daw himatayi.
4 Ba tuminubag si Festo hu “Si Pablo pinandayaan bantayi diyà ta Cesarea
ba laus a dà aglikù diyà.
5 Aman ipaduma en kanak sa mga punuan nuy daw ku amin salà taena ha
etaw makasumbung dan en.”
6 Su maiwas sa subra ha nangkasimana luminikù si Festo diyà ta Cesarea.
Su maisab ha aldaw mininuu duun hu hukmanan daw ipaatubang si Pablo.

7 Su makaatubang en si Pablo linibutan hu mga Judio ha nangapuun diyà
ta Jerusalem ha migsusumbung kandin hu mabegat tungkay ha mga salà, ba
hurà dan duun mga kamatuuran.
8 Dayun nangatarengan si Pablo ha tagyanaen "Hurà ku kasupak sa
Kasuguan hu mga Judio daw hurà a maal en seled diyà ta Timplo daw hurà
a daan supak ki Cesar sa Harì ta Roma."
9 Ba tumenged ta agkabayà man si Festo ha mabayà-bayà sa mga Judio
ininsaan din si Pablo hu "Kabayà ka ba ku dumiyà ki ta Jerusalem daw diyà
ku ikaw hukumi taini ha mga sumbung ikaw?"
10 Si Pablo tuminubag hu "Taini ad iman ta atubangan nu sikaw sa
maghuhukum ha sinugù hi Cesar aman kinahanglan ha dini a dà hukumi.
Natun-an nud en ha hurà ku nabuhat ha salà duun hu mga Judio.
11 Ku amin ku man nabuhat ha angayan ha himatayan a harì a taghangyù
ha ilikay a. Ba tumenged ta kenà laus haini sa mga sumbung dan kanak hurà
bisan sabuwa ha makabaluy hu pagtugyan kanak diyà ta kandan. Aman
aghangyuen ku iman diyan ta ikaw ha iyan en si Cesar magbistiga kanak."
12 Su makapenga si Festo makiglalang hu mga palagsambag din uminikagi
ha "Tumenged ta agkabayaan nu ha iyan si Cesar magbistiga ikaw igpadiyà
ku ikaw."

Sa Paglalang-lalang Hi Festo Daw Hi Harì Agripa

13 Su pila en ha aldaw nakauma si Harì Agripa daw si Bernice diyà ta
Cesarea hu pagtahud ki Festo.
14 Su maiwas en sa pila ha aldaw intultul hi Festo duun ku harì sa
mahitenged ki Pablo ha tagyanaen "Amin sabuwa ha purisu dini ha hurà
ipaguwà hi Felix.
15 Su makadiyà a ta Jerusalem sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw
sa mga magulang hu mga Judio migsusumbung dini ta kanak daw hinangyù
a kandan ha hukuman ku haini sa etaw.
16 Ba inikagiyan ku sidan ha sikuy sa mga sakup ta Roma kenà taw
batasan ha hukuman taw sa etaw ku harì pa makapangatubang taena ha
migsumbung kandin ta daw makapangatarengan.
17 Aman su makadini en sidan ta Cesarea hurà a magyawat ta su isab ha
aldaw mininuu a dayun duun hu hukmanan daw ipaatubang kanak haena
sa purisu.
18 Ba su maman-ikagi haena sa migsusumbung kandin abi ku ha mabegat
sa salà taena ha etaw, ba hurà man diay.
19 Iyan dà pigsawalaan dan sa mahitenged hu kandan ha tinuuwan daw
sa mahitenged hu etaw ha tagngaranan ki Jesus ha minatay en ba inikagi hi
Pablo ha nabanhaw dà.
20 Tumenged ta harì kud haena agkahusay ininsaan ku si Pablo ku mabayà
ba ha diyà ta Jerusalem husaya.
21 Ba hinangyù din ha iyan en sa Harì ta Roma magbistiga kandin. Aman
pinabantayan ku haena ta igpauwit ku diyà ki Cesar."
22 Dayun uminikagi si Agripa diyà ki Festo hu "Agkabayaan ku agpalili-
mani sa katarengan din."
Tuminubag si Festo hu "Asem ku maaldaw mapaliman nu."

Sa Pag-atubang Hi Pablo Diyà Ki Harì Agripa

23 Su maisab ha aldaw si Agripa daw si Bernice migbisti hu harianen ha
bisti dayun sumineled duun taena ha tigumanan duma hu mga labaw ha

kapitan hu sundalu daw hu mga tinahud duun taena ha banuwa. Dayun
insugù hi Festo ha ipaatubang si Pablo
24 daw minikagi si Festo hu "Halangdun ha Harì Agripa daw sa alan ha dini
iman, taini en su etaw ha hinangyù kanak hu tagkukulahiay ha mga Judio
dini ta Cesarea daw diyà ta Jerusalem ha himatayan ku.
25 Ba nasusi ku ha hurà taini salà ha angayan hu kamatayen. Tumenged ta
huminangyù haini ha iyan en magbistiga kandin sa Harì ta Roma igpauwit
ku haini diyà.
26 Ba hurà ku agkatun-an ha igsulat duun taena ha Harì taw mahitenged
kandin. Aman impaatubang ku haini dini ta inyu labi en ikaw, Harì Agripa,
ta daw ku mabistiga taw en haini amin kud makasulat.
27 Ta bà su kenà makatarenganen kanak ku ipauwit haini sa purisu duun
hu Harì ta Roma ha hurà makasulat ha salà din."

26

1 Dayun inikagiyan hi Agripa si Pablo hu "Intugut en ikaw iman ha
mangatarengan ka."
Aman migsingyas si Pablo daw pangatarengan ha tagyanaen
2 "Harì Agripa, adagi gayed sa kabayà-bayà ku ha makaatubang a iman
ikaw daw makapangatarengan a mahitenged hu sumbung kanak hu mga
Judio
3 ta natun-an nu man gayed sa alan ha tulumanen hu mga Judio daw sa tag-
sawalaan dan. Aman aghangyuen ku ikaw ha antusen nu sa pagpaliliman
hu ag-ikagiyen ku.
4 "Natun-an hu mga Judio ku inu sa batasan ku sugud dà su anay ha atiyuay
a pa duun hu kanak ha banuwa daw bisan diyà ta Jerusalem.
5 Nalugay en sa kakilala dan kanak daw ku agkabayaan dan ngaay
makapanistigus en sidan ha siak na Fariseo a daw tagtumanen ku gayed sa
Kasuguan day.
6 Iman impaatubang a dini ta ikaw tumenged hu sumbung kanak ta
tinuuwan ku ha matuman asem sa insaad hu Dios duun hu mga gin-apuan
day ha mabanhaw sa nangamatay en.
7 Iyan haini taghinamen hu alan ha mga Judio aman tagsimbahen day
gayed sa Dios aldaw daw ku daleman. Halangdun ha Harì, tumenged hu
pagtuu ku taini insumbung a hu mga Judio.
8 Sinyu sa naamul-amul dini, imbà kaw harì agtuu ha mabanhaw hu Dios
sa mga nangamatay en?
9 "Su anay abi ku daan ha agkabayaan hu Dios ha buhaten ku sa pagpasi-
pala taena ha mga etaw ha tuminuu ki Jesus ha taga-Nazaret.
10 Iyan haini binuhat ku su anay diyà ta Jerusalem ta sa mga labaw ha
sinaligan hu paghalad mig-ila kanak hu katenged ha pamurisuwen ku sa
mga tumutuu daw ku amin aghimatayan ag-uyun a daan.
11 Kapila ku gayed elegi sa mga simbahan daw siluti sa mga tumutuu diyà
daw pigsiguruwan ku ha mangakaendà sidan hu pagtuu dan. Agkanga-
paukan ku gayed sidan aman pinanlupug ku pa sidan duun hu madiyù ha
mga banuwa daw pasipalahi.
12 "Duminiyà a daan ta Damasco sa tag-uwit hu mga sulat ha tagpamatuud
ha iyan a sinugù hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad hu pagdakep hu
alan ha mga tumutuu ki Jesus.
13 Halangdun ha Harì, su agkaugtu en ha diyà kay pa ta dalan naahà ku sa
masiga ha napuun diyà ta langit daw masiga pa gayed dì hu aldaw.

14 Alan kay nangaligid daw napaliman ku sa lageng duun hu Hebreo ha
inikagiyan sa tagyanaen 'Saulo, imbà a ikaw tagpasipalahi? Kahid-u nu ta
hurà pulus tayana ha tagbuhaten nu.'
15 "Tuminubag a hu 'Sin-u ka man, Ginuu?'
"Dayun uminikagi haena hu 'Iyan a si Jesus sa tagpasipalahan nu.
16 Bangun ka ta nakadini a ta daw mabuhat ka ha suluguen ku daw
manunultul ka duun hu kaet-etawan mahitenged hu naahà nu daw hu
igpadayag ku pa ikaw.
17 Bantayan ku gayed ikaw ha harì ka pasipalahan hu mga Judio daw hu
kenà mga Judio. Agpaelegan ku ikaw sidan
18 ta daw makaindan sidan dayun umawà sidan duun hu kasukileman
daw dumuun sidan hu kapawaan. Ta ku umawà sidan duun hu pagbayà hi
Satanas daw magpasakup sidan duun hu Dios pinaagi hu pagtuu dan kanak
mapasaylu gayed sa mga salà dan daw mabuhat sidan ha mga etaw hu Dios.'
19 "Aman Halangdun ha Harì Agripa, tinuman ku gayed sa impadayag
kanak hu Dios.
20 Sa una ha tinultulan ku iyan sa mga etaw diyà ta Damasco dayun sa diyà
ta Jerusalem daw nalekep ku daan sa alan ha banuwa diyà ta Judea daw
nakaduun a daan hu kenà mga Judio. Tinultulan ku sidan ha kinahanglan
ha maghinulsul daw tumuu hu Dios dayun ipaahà dan gayed ha laus ha
mighinulsul en sidan pinaagi hu maayad ha mga buhat dan.
21 Tumenged taini dinakep a hu mga Judio su duun a hu Timplo daw
aghimatayan a ngaay kandan.
22 Ba bisan iman taena binuligan a gayed hu Dios aman hurà a endà
hu pagpanunultul duun hu kaet-etawan sa ubus sa kahimtang din daw sa
matangkaw. Sa tigtultul ku iyan sa sinubay hi Moises daw hu mga propita
23 ha su Mesiyas kinahanglan ha mag-antus gayed daw matay. Ba iyan
daan mauna mabanhaw ha harì en isab matay daw iyan manunultul duun
hu mga Judio daw hu kenà ta daw mailawan sa henà-henà dan mahitenged
hu pagluwas kandan hu Dios."
24 Su kamulu pa si Pablo tag-ikagi nandasang si Festo ha tagyanaen
"Agkalibeg ka gayed, Pablo, tumenged hu miglabay ha katatau nu."
25 Ba tuminubag si Pablo hu "Halangdun ha Festo, harì a agkalibeg ta sa
tag-ikagiyen ku kamatuuran gayed.
26 Sikaw Halangdun ha Harì Agripa, natun-an nud en haini. Aman hurà
a gayed magduwa-duwa hu pag-ikagi diyan ta ikaw ta saini hurà gayed
makaheles ikaw.
27 Halangdun ha Harì Agripa, agtuu ka ba hu inikagi hu mga propita?
Natun-an ku ha agtuu ka."
28 Dayun tuminubag si Agripa hu "Abi nu gid ha laus a dà ikaw makabig
duun hu pagtuu ki Cristo."
29 Ba si Pablo tuminubag hu "Sa tig-ampù ku iman duun hu Dios iyan sa
malugay daw ku madalì sikaw daw sa alan ha nakapaliman taini mailing
kanak ha nakatuu ba harì mailing kanak ha napurisu."
30 Dayun su harì, su gubernador daw si Bernice daw sa alan namanhitin-
deg ta agpaman-ulì en.
31 Su humipanaw en sidan miglalang-lalang sidan ha tagyanaen "Saini ha
etawa hurà din gayed nabuhat ha angayan ha purisuwen daw himatayan."
32 Inikagiyan hi Agripa si Festo hu "Nakaguwà en ngaay haini ku hurà din
hangyua ha bistigahen hi Cesar."

27

Sa Pagdiyà Hi Pablo Ta Roma

1 Su mauma en sa panahun ha aglulan kay en payanaen diyà ta Roma ha
sakup ta Italia intugyan si Pablo daw sa duma ha mga purisu diyà ki Julio sa
kapitan taena ha mga sundalu ha tagngaranan hu Punduk hu Harì ta Roma.
2 Luminulan kay hu barko ha napuun ta Adramito payanaen hu mga
banuwa ha sakup ta Asia. Duminuma daan kanay si Aristarco sa taga-
Tesalonica ha sakup ta Macedonia.
3 Su maisab ha aldaw nakadunggù kay diyà ta Sidon. Agkahid-uwan hi
Julio si Pablo aman tinugutan din ha mamisita duun hu mga amigu din ta
daw mailahan hu kinahanglanen din.
4 Su dumayun kay en nasal-aw day sa maseleg ha kalamag aman diyà kay
uminagi ta dibaluy hu pulù ta Cipro ta hurà duun bagyu.
5 Su malayun day en sa dagat ha atbang hu mga probincia ta Cilicia daw
Pamfilia nakadunggù kay diyà ta Mira ha sakup ta Licia.
6 Diyà nakaahà su kapitan hu sundalu hu barko ha napuun ta Alejandria
ha tagdiyà ta Italia aman namanlulan kay duun.
7 Nalugay kay nakauma diyà ta Nido daw miglised kay gayed tumenged hu
maseleg ha kalamag. Namagyu gayed aman duun kay uminagi hu dibaluy
hu pulù ta Creta ta hurà duun bagyu daw duminayun kay diyà ta atbang ta
Salmon.
8 Migpakilid kay ba nalegenan kay gihapun hangtud en ha nakauma kay
duun hu lugar ha tagngaranan hu Maayad ha Dungguanan ha ubay en hu
banuwa ta Lasea.
9 Nayawat kay gayed hu malugayad ha panahun daw malegen en gayed sa
pagdayun day tumenged ta tingbagyu haena. Aman migsambag si Pablo
10 hu kagi din “Mga amigu, natun-an ku ha ku dumayun kuy malegen
gayed sa maul-ulahan taw ta sa mga karga taw mangalaag daw bisan haini
sa barko malened daw amin pa gayed kanuy mangamatay.”
11 Ba su kapitan hu sundalu hurà magpaliliman ki Pablo ba iyan din
tinuuwan sa kapitan taena ha barko daw sa tag-iya duun.
12 Sa dungguanan duun taena ha lugar kenà maayad ha tagtimaan ku
madaet sa panahun. Aman sa kadakelà kandan agkabayà ngaay ha du-
mayun sidan diyà ta Fenice ha sakup ta Creta ta saena maayad ha dungguanan daw harì daan agkauma hu bagyu.

Sa Bagyu Diyà Ta Dagat

13 Su mahinay en sa kalamag nahenhenaan dan ha dumayun kay en diyà
ta Fenice aman binutwà dan su angkla daw duminayun kay ba migpakilid
kay duun taena ha pulù ta Creta.
14 Hurà kalugay naumahan kay hu mabis-ay gayed ha bagyu ha napuun ta
gaun.
15 Su barko harì en gayed pakasèsè hu bagyu aman impatayà day en ku
hindu duun uwita hu kalamag.
16 Dayun nakaubay kay ku atiyuay ha pulù ta Cauda daw mighinay daan
sa kalamag, aman ingkarga dan haena sa bangkà ha tagguyuden taena ha
barko ba nalegen-legenan gayed sidan.
17 Su makakarga en haena binanggetan dan su barko hu adagi ha pisì ta
daw harì mabengkag. Impababà dan su layag taena ha barko ta daw mauwit
haena hu kalamag ta agkahaldek sidan ku makasagyad sa barko diyà ta
baybay ta nasud ta Libya.

18 Su maisab ha aldaw namis-ay dà paman sa bagyu aman impanlambeg
dan sa mga karga diyà ta dagat.
19 Su ikatulu en ha aldaw iyan dan en paman impanlambeg sa mga
galamiten taena ha barko.
20 Tumenged hu pila en ha aldaw sa harì day en agkaahà sa siga hu aldaw
daw sa mga bituen daw mabis-ay pa gayed sa bagyu ha duminasmag kanay
hurà kay en maghinam ha malibri kay pa.
21 Duun taena nalugay en daan ha hurà sidan makakaen aman huminitin-
deg si Pablo daw ikagi hu "Mga amigu, maayad pa ngaay ku migpaliliman
kaw kanak ha harì kuy enà umawà diyà ta Creta ta harì kuy pa ngaay
mayanaen.
22 Ba iman paniguru kaw daw harì kaw agkahaldek ta malened haini sa
barko ba hurà matay kanuy.
23 Ta ganina ha daleman sa Dios ha Magbabayà ku daw iyan tag-alagaran
ku minikagi kanak pinaagi hu balinsuguen din
24 ha tagyanaen 'Pablo, harì ka agkahaldek ta kinahanglan ha makapan-
gatubang ka gayed ki Cesar, aman tumenged ikaw saini ha mga duma nu
malibri daan.'
25 Aman mga amigu, harì kaw agkasamuk ta agtuuwan ku gayed ha
matuman sa inikagi kanak hu Dios.
26 Mauwit kuy hu kalamag ba makasagyad kuy duun hu sabuwa ha pulù."
27 Ikaduwa en ha simana sa kauwit-uwita kanay hu kalamag diyà ta Dagat
ta Mediteraneo. Su maliwarà en sa daleman taena pigtagnà-tagnà hu mga
suluguen duun hu barko ha ubay kay en duun hu pulù.
28 Aman sinukud dan sa kadalem taena ha wahig na kaluwaan pa ha depa.
Duminayun sidan hu atiyuay daw sinukud dan en paman na sampulù dà
daw lalima ha depa.
29 Nahaldek sidan ku makasagyad haena sa barko duun hu batu aman
linened dan sa haepat ha angkla diyà ta kahudiyanan ta ima dan ngaay ha
agkaaldaw en.
30 Agkabayà ngaay ag-awà su mga suluguen duun ku barko aman intuntun
dan sa bangkà diyà ta unahan daw sibù kun daan ha agleneden dan su
angkla diyà.
31 Ba inikagiyan hi Pablo sa mga sundalu daw su kapitan dan ha "Ku
awaan kuy iman taini ha mga suluguen hurà gayed malibri kanuy."
32 Aman tinamped taena ha mga sundalu su hiket ku bangkà daw nan-
gaanud haena.
33-34 Su madani en agkaaldaw inikagiyan sidan hi Pablo hu "Sampulù en
daw haepat ha aldaw sa kasalang nuy hu pagkaen, aman kaen kaw en ta daw
makabis-ay kaw ta hurà gayed mainu inyu."
35 Su maikagi en haena hi Pablo tuminimù hu supas daw ampui haena
duun hu atubangan dan. Dayun pinangebing din haena daw kaen.
36 Su maahà dan haena hiningan-an sidan dayun alan sidan namangaen.
37 Sa kadakelen day duun taena ha barko 276.
38 Su makakaen en sidan impanlambeg dan diyà ta dagat sa mga karga ha
trigo ta daw humagkap sa barko.

Sa Pagkadaet Hu Barko

39 Su maselem en harì dan agkakilala su pulù ha naubayan day. Ba naahà
dan ha amin duun luuk ha malugayad sa pantad duun aman sa henà-henà
dan ha mabaluy ha makadunggù sa barko duun.

40 Pinanamped dan su pisì ha inhiket ku angkla daw inawaan dan haena.
Hinukad dan daan su pisì ha imbangget taena ha bansalan ta daw magamit
su bansalan hu pagwaling taena ha barko. Dayun intaud dan su layag diyà
ta unahan ta daw mauwit haena hu kalamag diyà ta baybay.
41 Ba nakasagyad gayed su barko duun hu mababaw. Nakalebeng sa
unahan din daw nagebà sa hudiyanan taena tumenged hu mabis-ay ha mga
baled.
42 Nahenhenaan ku mga sundalu ha panhimatayan dan en sa mga purisu
ta daw harì sidan makaawà.
43 Ba agkabayaan ku kapitan ha malibri si Pablo aman hurà din itugut
ha panhimatayan sidan. Migsugù haena ha sa pakatuen ag-anunung iyan
umuna umagbul daw dumuun taena ha pulù,
44 sa duma lumupug daan ba gumabay hu tabla daw hu bisan inu duun
taena ha nagebà ha barko. Aman pinaagi taena alan kay nakauma duun hu
baybay ha hurà nahitabù kanay.

28

Si Pablo Diyà Ta Malta

1 Su makagaun kay en human day natun-i ha iyan diay haena pulù ha
tagngaranan ta Malta.
2 Sa mga etaw ha tagtimà duun taena duminawat kanay daw pinandayaan
kay gayed kandan. Miglapug sidan ta daw makahidadang kay ta matinù
duun taena tumenged ta tag-udanà.
3 Nangamul daan si Pablo hu kayu ba su idaub din en haena amin duun
guminuwà ha bunsalagan ha malalas sa agkagaten taena daw kuminagat
diyà ta alima hi Pablo ha hurà pekas duun.
4 Su maahà hu mga etaw ha tagtimà duun taena ha pulù su bunsalagan
ha tagbitay-bitay diyà ta alima hi Pablo nakaikagi sidan hu “Saini ha etawa
talamunù gayed ta bisan ku hurà kalemes diyà ta dagat ba iyan en gid haini
igsilut kandin.”
5 Ba si Pablo hurà kainu na bà din dà insawiling su bunsalagan duun ku
hapuy.
6 Sa mga etaw duun taena ha banuwa tagsalap en ha lumebag sa alima hi
Pablo daw ku tigkan ba haena mabantang daw patay. Ba su malugay en hurà
dan naahà ha nahitabù ki Pablo aman nahalin sa henà-henà dan ha kagi dan
“Diyus gid haini ha etaw.”
7 Sa ubayà taena ha lugar iyan sa bugtà hi Publio ha iyan pangulu duun
taena ha pulù. Impaseled kay kandin duun hu balay din daw tinanul kay
gayed kandin duun hu tatulu ha aldaw.
8 Duun taena agkagenaw daw agsakit sa getek hu amay hi Publio aman
inelegan hi Pablo daw dinampà din haena daw ampui dayun naulian.
9 Aman sa duma ha agkangadaluwan duun taena ha pulù namandiyà ki
Pablo dayun nangaulian sidan.
10 Madakel gayed sa impan-ila dan kanay daw su dumayun kay en lumulan
inilahan kay kandan hu mga kinahanglanen day.

Sa Pagpakauma Hi Pablo Diyà Ta Roma

11 Tatulu ha bulan sa pagtimà day diyà ta Malta dayun luminulan kay duun
ku barko ha tagngaranan hu Saleping ha Diyus ha napuun diyà ta Alejandria
ba nakagtimà duun taena ha pulù tumenged ta tingbagyu.

12 Duminunggù kay diyà ta Siracusa daw tatulu kay ha aldaw diyà.
13 Su maiwas haena duminayun kay diyà ta Regio daw su maisab ha aldaw
malumu en sa pagdayun day ta agkauwit kay hu kalamag, aman su ikatulu
ha aldaw nakauma kay diyà ta Puteoli.
14 Naahà day diyà sa mga suled day duun hu pagtuu dayun hinawidan kay
kandan aman migtimà kay diyà hu nangkasimana. Bà kay dà huminipanaw
su dumayun kay payanaen ta Roma.
15 Su mapaliman hu mga tumutuu diyà ta Roma ha agpakauma kay
tinalagbù kay kandan diyà ta Foro ta Apia daw sa duma duun hu lugar ha
tagngaranan hu Tatulu ha Hulabungà. Su maahà sidan hi Pablo migpasala-
mat gayed haena duun hu Dios daw nadasig daan.
16 Su makauma kay en diyà ta Roma si Pablo tinugutan ha magtimà duun
hu balay duma hu sundalu ha tagbantay kandin.

Sa Pagwali Hi Pablo Diyà Ta Roma

17 Su maiwas en sa tatulu ha aldaw inamul hi Pablo sa mga punuan hu mga
Judio diyà dayun inikagiyan din sidan hu “Mga suled, bisan ku hurà ku salà
duun hu duma ku ha mga Judio daw hurà ku kasupak sa tulumanen hu mga
gin-apuan taw ba dinakep a kandan daw intugyan a kandan duun hu mga
punuan ta Roma.
18 Su bistigahen a kandan igpaguwà ad en ngaay ta hurà dan naahà ha salà
ku ha angayan ha himatayan a.
19 Ba sa mga duma taw ha Judio harì agkabayà ha ipaguwà a aman
hinangyù ku ha iyan en si Cesar maghukum kanak. Bisan taena hurà ku
gayed basula sa mga duma taw ha Judio.
20 Iyan haini hinengdan ha inamul ku inyu ta agkabayà a pakiglalang inyu
tumenged ta sa kapusasi iman kanak iyan sa pagtuu ku taena ha tagsalapen
taw sikuy sa mga kaliwat hi Israel.”
21 Inikagiyan dan si Pablo ha “Hurà kay makadawat hu sulat ha napuun
diyà ta Judea mahitenged ikaw daw hurà daan madaet ha tultul mahitenged
ikaw hu mga duma taw ha napuun diyà ta Judea.
22 Ba agkabayaan day agpalilimani sa tinuuwan nu ta natun-an day ha
sinupak haini duun hu bisan hindu.”
23 Aman sinabutan dan sa aldaw ha makiglalang sidan ki Pablo. Su
mauma en haena madakel gayed sa namanduun hu tagtimaan din. Sugud
hu maselem payanaen en hu mahapun si Pablo nanunultul mahitenged hu
pagharì hu Dios daw naniguru daan ha makabig din sidan diyà ki Jesus
pinaagi hu pagbasa mahitenged kandin duun hu Kasuguan hi Moises daw
hu insulat hu mga propita.
24 Sa duma nakabig taena ha inikagi din ba sa duma hurà tuu.
25 Tumenged ta hurà mag-iling sa henà-henà dan nakagsusuwayà sidan.
Ba su hurà pa sidan hipanaw uminikagi si Pablo hu “Laus gayed sa inikagi hu
Balaan ha Ispiritu duun hu mga gin-apuan taw ha insulat hi Isaias sa propita
ha tagyanaen
26 ‘Dumiyà ka daw ikagiyi haini sa mga etaw hu “Tagpalilimanà kaw ba harì
kaw pakasabut daw tag-ahaay kaw ba harì kaw pakaindan
27 ta inipelan nuy sa mga talinga nuy daw taglipedengà kaw tumenged ta
tungkay gayed madesen sa henà-henà nuy. Ta ku harì nuy pa tagbuhaten
haena makaindan kaw ngaay daw makapaliman kaw daan daw makasabut
kaw dayun makaghinulsul kaw gayed daw luwasen kaw hu Dios.” ’

28 “Aman agkabayaan ku ha matun-an nuy ha sa tultulanen hu pagluwas
kanuy hu Dios insangyaw daan duun hu kenà mga Judio ta palilimanan dan
gayed haena.”
29 Su maikagi din haena naman-ulì sa mga Judio ha migsasawalà.
30 Daruwa ha tuig sa pagtimà hi Pablo duun taena ha tagpilitiyan din ha
balay daw sa alan ha agdiyà ta kandin dinawat din gayed.
31 Diyà intudlù din sa mahitenged hu pagharì hu Dios daw hi Jesu Cristo
ha Ginuu daw hurà gayed migbaldeng kandin.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Duun Hu Mga
Taga-Roma

1-2 Iyan a si Pablo sa migsulat taini. Suluguen a hi Jesu Cristo daw pinilì a
hu Dios ha apostol hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen. Sa Maayad ha
Tultulanen insaad hu Dios su anay duun hu insulat ha lalang din pinaagi hu
mga propita.
3-4 Mahitenged haena hu Batà din ha iyan si Jesu Cristo sa Ginuu taw. Duun
hu pagkaetaw din kaliwat hi David daw duun hu pagka-Dios din impadayag
ha Batà hu Dios pinaagi hu gahem hu pagkabanhaw din.
5 Pinaagi kandin in-ila kanay hu Dios sa katenged hu pagkaapostol ta daw
madayè si Jesu Cristo. Binuhat din haena ta daw matudluan day sa kenà
mga Judio duun hu bisan hindu dayun tumuu daw magmatinumanen sidan
kandin.
6 Sinyu sa diyan ta Roma, hinimu kaw daan hu Dios ha tumutuu ta daw
masakup kaw hi Jesu Cristo.
7 Sinulatan ku inyu sa diyan ta Roma ha mga pinalanggà hu Dios daw
hinimu din ha mga etaw din.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya
daw kalinaw.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

8 Una hu alan pinaagi ki Jesu Cristo tagpasalamatan ku sa Dios mahitenged
inyu ta sa pagtuu nuy napaliman duun hu bisan hindu.
9 Sa Dios ha iyan tag-alagaran ku pinaagi hu pagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen mahitenged hu Batà din natun-an din en haini ha sigi ku gayed
inyu taghenhenaen duun hu mga pag-ampù ku.
10 Daw hinangyù ku daan sa Dios ha ku iyan pagbayà din himuwen din sa
paagi ha makadiyan a ta inyu
11 ta agkabayà a hu pagpakig-ahà inyu ta daw pinaagi hu Balaan ha Ispiritu
makapalig-en ku sa pagtuu nuy.
12 Ba kenà haena iyan dà ta makagdinasigà kuy gayed duun hu pagtuu taw.
13 Mga suled, agkabayaan ku ha matun-an nuy ha kapila ad en ngaay
agdiyan ta inyu ba sigi a agkaelangan. Sa tuyù ku iyan ngaay sa amin diyan
makatuu ki Jesu Cristo iling ha nakatuu daan sa kenà mga Judio duun hu
duma ha mga banuwa.
14 Kinahanglan gayed ha tultulan ku sa alan ha kaet-etawan, sa nan-
gakatunghà daw sa hurà, sa mga matatau daw sa mga buang-buang.
15 Aman agkabayaan ku gayed ha makasangyaw ku sa Maayad ha Tultula-
nen diyan ta inyu sinyu sa tagtimà ta Roma.

Sa Gahem Hu Maayad Ha Tultulanen

16 Harì ku igkagayhà sa Maayad ha Tultulanen ta pinaagi hu gahem hu
Dios sa etaw ha tumuu maluwas gayed sa mga Judio daw sa kenà,
17 ta duun hu Maayad ha Tultulanen impadayag hu Dios sa paagi ha maisip
sa etaw ha matareng. Saini pinaagi dà gayed hu pagtuu ta sa insulat ha
lalang hu Dios tagyanaen “Sa etaw ha nabuhat ha matareng pinaagi hu
pagtuu din makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

Sa Pagpakasalà Hu Etaw

18 Sa Dios diyà ta langit migpadayag gayed ha agsilutan din sa alan ha harì
tagtahud kandin daw sa tagbuhat hu madaet, ta pinaagi taini ha mga buhat
dan agkaelangan sa kamatuuran.
19 Sa mahitenged hu Dios agkasabut dan ngaay ta impadayag haena hu
Dios diyà ta kandan duun hu mapayag ha paagi.
20 Bisan pa ku hurà taw kaahà sa Dios ba sugud dà su tanghagaen din sa
kalibutan sa pagka-Dios din daw sa gahem din ha harì agkatapus agkasabut
gayed pinaagi hu alan ha mga tinanghagà din, aman hurà dan gayed
katarengan.
21 Bisan ku nakilala dan en sa Dios ba hurà dan haena tahuri hu angayan
ha pagtahud kandin daw hurà daan sidan magpasalamat diyà ta kandin,
aman sa mga henà-henà dan nabuhat ha hurà din pulus ta nasukileman hu
mga binuang dan.
22 Abi dan ha mga matatau en sidan ba mga buang-buang man diay sidan.
23 Harì en sidan tagsimba hu gamhanan daw bubuhay ha Dios ta inilisan
dan en haena hu mga larawan hu etaw ha agpatay dà daw hu mga tagbis, hu
mga mananap daw hu mga langgam.
24 Tumenged taena binay-anan sidan hu Dios ta daw mabuhat dan sa
tungkayan dan agkabayaan agbuhata ha mga mahugaw, aman binuhat dan
sa pinakagalugayhà duun hu kaugalingen dan.
25 Natun-an dan en sa kamatuuran mahitenged hu Dios ba iyan dan
pigtuman sa mga bidù daw iyan dan paman sinimba sa bà dà binuhat
dì su migtanghagà taena ha iyan sa Dios ha agdayeen gayed hu hurà din
katapusan.
26-27 Tumenged taena binay-anan sidan hu Dios ta daw mabuhat dan sa
pinakagalugayhà ha tungkayan dan agkabayaan, ta migpaasawahà daan
sa alan dà mga bahi daw iling daan ha migpaasawahà sa alan dà maama.
Binuhat dan sa pinakagalugayhà duun hu iling dan aman tumenged taena
silutan gayed sidan hu Dios sumalà hu angayan kandan daw bisan iman
agdaeten dan pa sa lawa dan.
28 Tumenged ta hurà dan en gayed bali-baliya sa kamatuuran mahitenged
hu Dios binay-anan sidan hu Dios ta daw maulipen sidan hu bisan inu ha
madaet ha henà-henà daw kinaiya.
29 Iyan dà taghenhenaen dan sa alan ha mga madaet, sa pagkaagapan daw
sa kahugaw. Masinahen daw agpangimatay sidan, pakigsawalà daw agpan-
limbung sidan. Madaet sa henà-henà dan duun hu duma daw agpangituk
sidan.
30 Agpandaet sidan hu dengeg daw pakigkuntra sidan hu Dios, agpanulà
daw tagpaad-adagi daw tagpasigalbu sidan. Taghenà-henà sidan hu pag-
buhat hu madaet daw kenà sidan matinumanen hu mga laas dan.
31 Mga buang-buang sidan daw kenà kasaligan, hurà dan gagaw daw hurà
dan kahid-u.
32 Natun-an dan en duun hu kasuguan hu Dios ha sa tagbuhat taena
angayan gayed hu silut, ba bisan pa taena tagbuhaten dan gihapun haena
daw igkabayà-bayà dan gayed ku agkaahà dan ha tagbuhaten daan haena
hu duma ha mga etaw.

2

Sa Hukum Hu Dios

1 Sinyu sa taghukum hu duma ha mga etaw, hurà nuy gayed katenged hu
paghukum kandan ta pinaagi hu paghukum nuy iyan daan paghukum hu
kaugalingen nuy hu silut tumenged ta agkabuhat nuy daan sa tagbuhaten
dan.
2 Natun-an taw ha matareng gayed sa paghukum hu Dios taena ha etaw ha
tagbuhat hu madaet.
3 Sinyu sa tagbuhat daan hu binuhat taena ha taghukuman nuy, abi nuy
ba gid ha harì kaw daan mahukuman hu Dios?
4 Kan ku bà nuy dà tagtameyesa sa pagkamaluluy-en daw sa pagka-
mainantusen daw sa pagpailub hu Dios. Henhenaa nuy ha maluluy-en
gayed sa Dios inyu ta daw maghinulsul kaw ngaay.
5 Ba tumenged ta madesen sa henà-henà nuy daw harì kaw taghinulsul
adagi gayed sa igsilut inyu duun asem taena ha aldaw ha ipadayag sa
matareng ha paghukum hu Dios
6 ta agbalesan din gayed sa kada sabuwa sumalà hu tagbuhaten din.
7 Saena ha agpaniguru gayed hu pagbuhat hu maayad ta iyan dan
taghenhenaen ha dayeen sidan hu Dios daw ipatangkaw sidan hu hurà din
katapusan, mailahan sidan hu kinabuhì.
8 Ba saena ha iyan dan dà taghenhenaen sa kandan ha kaugalingen daw
sigi dà tagbuhat hu madaet ta harì sidan tagtuman hu kamatuuran, adagi
gayed sa igsilut kandan hu Dios.
9 Ta sa alan ha tagbuhat hu madaet sa Judio daw sa kenà, sa igsilut kandan
iyan sa mga malegen gayed ha alantusen.
10 Ba sa mga etaw ha tagbuhat hu maayad sa Judio daw sa kenà, agdayeen
sidan hu Dios daw ipatangkaw daan sidan daw ag-ilahan hu kalinaw
11 ta sa Dios hurà din igpalabi.
12 Sa mga etaw ha kenà Judio daw hurà dan katun-i sa Kasuguan, ku
makasalà sidan agsilutan daan sidan hu Dios ba kenà pinaagi hu Kasuguan.
Ba sa mga Judio tumenged ta natun-an dan sa Kasuguan, ku makasalà sidan
aghukuman sidan pinaagi hu Kasuguan
13 ta kenà pinaagi dà hu pagpaliliman hu Kasuguan ha maisip hu Dios ha
matareng sa etaw ba pinaagi daan hu pagtuman taini.
14 Bisan sa kenà mga Judio ha hurà makatuen hu Kasuguan agkatun-an
dan sa maayad ha agbuhaten na iyan en haena kasuguan dan.
15 Sa mga buhat dan ha maayad iyan pakapaahà ha duun en hu henà-henà
dan sa bisan inu ha inikagi hu Kasuguan. Amin en duun hu henà-henà dan
pakapadayag kandan hu maayad daw hu madaet aman agkaikagi dan ku sa
buhat dan maayad ba daw ku madaet ba.
16 Ku makauma sa aldaw ha hukuman hu Dios sa kaet-etawan agsusiyen
hi Jesu Cristo sa alan bisan sa nakaheles ha henà-henà hu etaw. Iyan haini
tigtudlù ku ha Maayad ha Tultulanen.

Sa Kasuguan Daw Sa Mga Judio

17 Sinyu sa mga Judio, suminalig kaw hu Kasuguan daw impasigalbu nuy
sa pagpakigdapità nuy hu Dios.
18 Natun-an nuy en sa agkabayaan hu Dios ha buhaten nuy daw natun-an
nuy en daan ku inu sa maayad tungkay ha agbuhaten ta intudlù en haena
inyu hu Kasuguan.
19 Abi nuy gid iman ha makipitan nuy sa nabuta hu kamatuuran daw iyan
kaw daan sulù ha makailaw kandan duun hu kasukileman.

20 Abi nuy gid ha mabaldeng nuy daan sa mga buang-buang daw matud-
luan nuy daan haena sa bà su mga batà. Henà-henà nuy ha sa natun-an nuy
duun hu Kasuguan iyan dà gayed kamatuuran.
21 Agtudluan nuy sa duma ha mga etaw ba imbà nuy man harì agkatudlui
sa inyu ha kaugalingen? Tigtudlù nuy ha sa etaw harì manakaw ba takawen
kaw.
22 Tigtudlù nuy daan ha sa etaw harì gayed manapaw ba imbà kaw
agpanapaw? Agtambagan nuy sa mga larawan ba imbà kaw tagpanakawà
duun hu balay ha inugsakan hu mga larawan?
23 Tigpasigalbu nuy sa Kasuguan ba pinagagayhaan nuy sa Dios pinaagi
hu pagsupak nuy taena
24 ta sa lalang hu Dios tagyanaen "Tumenged inyu pigtameyes hu kenà
mga Judio sa Dios."
25 Sinyu sa mga Judio, sa pagpasirkunsida nuy ha iyan timaan ha mga etaw
kaw hu Dios amin din pulus ku tumanen nuy sa Kasuguan. Ba ku supaken
nuy sa Kasuguan sa pagpasirkunsida nuy hurà din pulus.
26 Iling daan hu kenà Judio ku tumanen dan sa Kasuguan isipen sidan hu
Dios ha mga etaw din ha iling ha pigsirkunsidahan daan.
27 Bisan pa ku kenà sidan mga Judio daw hurà sidan kasirkunsidahi ba
pinaagi hu pagtuman dan hu Kasuguan pakapadayag ha sinyu sa mga Judio
silutan kaw gayed ta sinupak nuy sa Kasuguan bisan ku pigsirkunsidahan
kaw.
28 Sa laus ha Judio kenà iyan dà sa agkasirkunsidahan daw sa laus ha
pagpasirkunsida kenà duun hu lawa,
29 ta sa laus ha Judio iyan haena sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu daw kenà
pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan. Sa etaw ha iling taena kenà etaw dà sa
tagdayè kandin ba iyan daan sa Dios.

3

1 Ku iyan haena inu man diay sa pulus hu pagka-Judio daw hu pag-
pasirkunsida?
2 Ikagiyen ku iman inyu ha adagi gayed sa pulus taini ta una hu alan sa
mga Judio iyan sinaligan hu lalang hu Dios.
3 Bisan ku sa duma kandan hurà tuu hu lalang din ba harì haena mak-
abengkag hu insaad hu Dios su anay kandan.
4 Bisan pa ku sa alan ha etaw mga biduen ba sa tag-ikagiyen hu Dios laus
gayed ta sa insulat ha lalang din tagyanaen
"Pinaagi hu pag-ikagi nu agkatun-an ha hurà nu salà, ta duun hu bisan inu
ha ighukumi ikaw pakadaeg ka gayed."
5 Amin mga etaw ha taghenà-henà ha kenà maayad ku silutan kuy hu Dios
ta pinaagi hu mga buhat taw ha madaet madayag ha matareng sa buhat hu
Dios.
6 Ba binuang dà haena ha panghenà-henà, ta ku harì ngaay agsilutan hu
Dios sa mga makasasalà in-inuwen din man sa paghukum hu kaet-etawan?
7 Daw amin tag-ikagi ha "Ku pinaagi hu pagkabiduen ku madayag sa
pagkakasaligan hu Dios daw madayè daan, imbà a man aghukumi pa isip
ha makasasalà?"
8 Ba henhenaa nuy ha ku laus pa haena sa tag-ikagiyen dan saini tag-
pasabut ha buhaten taw ngaay sa madaet ta daw madayag sa maayad. Ba
saena harì gayed mabaluy. Iman amin tag-ikagi ha iyan haena tigtudlù ku.
Saena silutan gayed sidan sumalà hu angayan kandan.

Hurà Bisan Sabuwa Ha Matareng

9 Sikuy sa mga Judio, labaw pa ba diay sa kahimtang taw dì hu kenà Judio?
Kenà gayed ta intudlù kud en inyu su anay ha sa alan ha mga etaw sa Judio
daw sa kenà naulipen gayed hu salà,
10 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
“Hurà gayed bisan sabuwa ha etaw ha matareng.
11 Hurà gayed sabuwa ha nakasabut hu kamatuuran daw hurà daan bisan
sin-u ha agkabayà ha makakilala hu Dios.
12 Sa alan ha mga etaw nadaetan sa pamatasan dan daw nakasuway gayed
duun hu kamatuuran. Hurà gayed bisan sabuwa kandan ha tagbuhat hu
matareng.
13 Sa bàbà dan iling hu lungun ha pinuwaan daw sa dilà dan iyan taggamiten
dan hu pagbidù. Sa tag-ikagiyen dan bà su agpamangagat ha bunsalagan
14 ta pulus dà gayed pagpanungayaw daw masakit ha tagpalilimanan.
15 Saini sidan malumu dà agpangimatay
16 daw bisan hindu sidan agpayanaen iyan dan dà agbuhaten sa pagpasi-
pala.
17 Harì dan agkatun-an sa malinawen ha pagtimà
18 daw hurà dan gayed kahaldek hu paghukum hu Dios.”
19 Natun-an taw en ha sa Kasuguan iyan migpadayag hu salà taena ha
sakup duun. Pinaagi hu Kasuguan natun-an taw ha hurà gayed makaikagi
ha harì angayan ha silutan ta sa alan suminupak hu Dios.
20 Hurà gayed inisip hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuman hu
Kasuguan ta sa etaw dayun dà pakasupak taena. Aman sa Kasuguan iyan
tagpadayag ha makasasalà gayed sa etaw.

Sa Paagi Hu Pagkamatareng

21 Iman sa paagi hu Dios ta daw mabuhat ha matareng sa etaw impadayag
din, ba kenà haena pinaagi hu Kasuguan bisan ku impasabut en hu Kasug-
uan daw hu mga propita
22 ha sa alan ha agtuu ki Jesu Cristo ag-isipen gayed hu Dios ha matareng
tumenged hu pagtuu din. Mig-iling dà sa mga Judio daw sa kenà
23 ta sa alan ha mga etaw nakasalà gayed aman nakadiyù duun hu
pagkahimpit hu Dios.
24 Ba tumenged hu grasya hu Dios ag-isipen kuy kandin ha matareng
pinaagi hu kalibriya kanuy hi Jesu Cristo.
25 Iyan haini inhalad hu Dios ta daw pinaagi hu uminagas ha langesa din
mapasaylu sa mga salà hu alan ha agtuu kandin. Pinaagi taena nadayag ha
matareng gayed sa Dios ta agsilutan din gayed sa salà. Su makasalà sa etaw
su anay hurà sagunà siluti ta migpailub pa sa Dios,
26 ba iman pinaagi hu kamatayen hi Jesu Cristo tumenged hu mga salà taw
nadayag sa Dios ha matareng gayed daw ag-isipen din daan ha matareng sa
agtuu ki Jesus.
27 Aman harì kuy gayed makapasigalbu ta sa pagkamatareng taw kenà
pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ba pinaagi dà gayed hu pagtuu.
28 Natun-an taw ha pinaagi dà gayed hu pagtuu isipen sa etaw ha matareng
kenà pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan.
29 Sa Dios kenà kandin dà hu mga Judio ba Dios daan hu kenà mga Judio
30 ta sabuwa dà gayed sa Dios daw ag-isipen din sa mga Judio ha matareng
ku tumuu sidan iling daan hu kenà mga Judio.

31 Tagpasabut ba haini ha hurà en pulus hu Kasuguan tumenged hu
pagtuu? Harì gayed ta pinaagi hu pagtuu agkatuman taw sa Kasuguan.

4

Sa Pagtuu Hi Abraham

1 Iman henhenaa nuy si Abraham sa gin-apuan taw.
2 Ku inisip pa ngaay haena hu Dios ha matareng pinaagi hu maayad ha
buhat din ikapasigalbu ngaay haena hi Abraham duun hu Dios.
3 Ba sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Si Abraham tuminuu hu Dios
daw pinaagi taena inisip gayed ha matareng."
4 Ku amin etaw ha tagtalabahu sa igsuhul kandin kenà bà dà ig-ila ba saena
igbayad kandin.
5 Ba sa etaw ha hurà magsalig hu maayad ha buhat ta iyan din sinaligan
sa Dios ha agpakahimu ha matareng hu makasasalà, sa pagtuu din iyan
katarengan ha isipen haena hu Dios ha matareng.
6 Inikagi daan haini hi David su anay ha malipayen gayed sa etaw ha inisip
en hu Dios ha matareng kenà pinaagi hu maayad ha buhat din
7 ha tagyanaen
"Malipayen gayed sa etaw ha pinasaylu en sa madaet ha mga buhat din daw
harì en aghenhenaen hu Dios sa mga salà din.
8 Malipayen daan sa etaw ha linipatan en hu Dios sa mga salà din."
9 Saini ha kalipay kenà kandin dà hu mga Judio ta lagkes en daan sa kenà
mga Judio. Natun-an taw en ha pinaagi hu pagtuu hi Abraham inisip haena
hu Dios ha matareng
10 daw saena daw dà su hurà pa kasirkunsidahi si Abraham.
11 Migpasirkunsida haena ha iyan timaan ha inisip en hu Dios ha
matareng pinaagi hu pagtuu din bisan su anay. Aman si Abraham nabuhat
ha amay hu alan ha mga etaw ha inisip ha matareng pinaagi hu pagtuu dan
bisan haena sa hurà kasirkunsidahi.
12 Daw amay daan haena hu mga Judio ha hurà duun dà salig hu pag-
pasirkunsida ta amin dan pagtuu iling hu pagtuu hi Abraham su hurà pa
kasirkunsidahi.

Sa Saad Pinaagi Hu Pagtuu

13 Sa insaad hu Dios diyà ki Abraham daw duun hu mga kaliwatan din
iyan sa maangken dan sa kalibutan daw iyan sidan magharì hu alan ha
kaet-etawan. Ba saini ha insaad kenà tumenged hu pagtuman hi Abraham
hu Kasuguan ba tumenged hu pagtuu din ha iyan nakapabuhat kandin ha
matareng.
14 Ta ku iyan pa sa pagtuman hu Kasuguan ha madawat taw sa insaad hu
Dios hurà gayed pulus hu pagtuu taw daw hu insaad din kanuy.
15 Tumenged ta harì agkatuman hu etaw sa Kasuguan bà dà haena agka-
pauki hu Dios. Maayad pa ngaay ku hurà Kasuguan ta ku hurà pa haena hurà
taw daan masupak.
16 Aman binuhat hu Dios ha madawat taw sa insaad din pinaagi dà
gayed hu pagtuu taw ta daw mahimu haena tumenged hu grasya din kenà
tumenged hu mga maayad ha buhat. Aman alan kuy sa mga kaliwatan
hi Abraham makadawat hu insaad hu Dios, kenà iyan dà sa mga Judio ha
nasakup hu Kasuguan ta lagkes en daan sa alan ha amin din pagtuu iling ki
Abraham. Si Abraham iyan nabuhat ha amay hu alan ha tumutuu

17 ta sa insulat ha lalang hu Dios diyà ta kandin tagyanaen “Binuhat
ku ikaw ha amay hu mga kaet-etawan dini ta kalibutan.” Saini ha saad
matuman gayed ta iyan en migsaad taini sa Dios ha tinuuwan hi Abraham
daw iyan daan pakabanhaw hu minatay daw bisan haena sa hurà pa duun
agkabaluy din ha matuman gayed.
18 Duun taena ha panahun bà su harì gayed mabaluy sa insaad hu Dios
diyà ki Abraham ha iyan mabuhat ha amay hu mga kaet-etawan dini ta
kalibutan. Ba tinuuwan din sa inikagi kandin hu Dios ha dumakel gayed sa
mga kaliwat din.
19 Bisan ku nanggatus en sa panuigen hi Abraham daw harì en sidan
agpamatà ki Sara ba hurà gayed magluya sa pagtuu hi Abraham.
20 Hurà daan magduwa-duwa hu insaad kandin hu Dios ba impalig-en din
gayed sa pagtuu din daw pigdayè din sa Dios hu aghimuwen din kandin
21 ta siniguru din gayed ha tumanen hu Dios sa insaad din kandin.
22 Aman tumenged taena ha pagtuu din inisip hu Dios ha matareng.
23-24 Ba sa lalang ha “inisip ha matareng” kenà para dà ki Abraham ta
intagana daan haini hu alan ha tumuu kandin sa migbanhaw ki Jesus ha
Ginuu taw
25 ha iyan migpakamatay tumenged hu mga salà taw ba nabanhaw dà ta
daw maisip kuy ha matareng.

5

Sa Pag-uliay Hu Maayad Ha Pagdapità

1 Iman tumenged ta inisip kuy hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuu
taw malinawen en gayed sa pagdapità taw hu Dios pinaagi ki Jesu Cristo ha
Ginuu taw.
2 Pinaagi hu pagtuu taw kandin in-ila kanuy hu Dios sa grasya din ha
iyan iman tagsaligan taw. Aman adagi sa kalipay taw ta taghinamen taw
ha makaambit kuy asem hu pagkagamhanan hu Dios.
3 Daw kenà iyan dà haena ta ikalipay taw daan sa mga alantusen ta natun-
an taw ha pinaagi taini mabuhat kuy ha mga mainantusen
4 daw iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios, aman pinaagi taena amin taw
adagi ha hinam
5 ha madawat taw gayed sa insaad din kanuy. Natun-an taw haena ta in-
ila kanuy hu Dios sa Balaan ha Ispiritu ha iyan migpadayag hu adagi ha
pagpalanggà hu Dios kanuy.
6 Su anay hurà taw gayed agkahimu ha malibri kuy hu salà, ba duun hu
natugun ha panahun si Cristo migpakamatay para hu masinupaken.
7 Malegen gayed hu etaw sa pagpakamatay para hu duma din bisan
ku matareng pa haini daw amin gid daan magpakamatay para taena ha
maayad ha etaw.
8 Ba sa Dios migpadayag gayed hu pagpalanggà din kanuy ta bisan ku
makasasalà kuy su anay ba si Cristo migpakamatay para kanuy.
9 Pinaagi hu uminagas ha langesa hi Cristo inisip kuy hu Dios ha matareng
aman natun-an taw gayed ha malibri kuy duun hu pagsilut hu Dios tu-
menged ki Cristo.
10 Su anay kuntra kuy hu Dios ba iman pinaagi hu kamatayen hu Batà
din nakalikù sa maayad ha pagdapità taw hu Dios, aman natun-an taw ha
luwasen kuy gayed kandin pinaagi hu pagkabanhaw din.
11 Daw kenà iyan dà haini ba agkalipay kuy daan duun hu Dios ta pinaagi
ki Jesu Cristo ha Ginuu taw nakag-uliay sa maayad ha pagdapità taw kandin.

Sa Salà Daw Sa Grasya

12 Sa salà nakadini ta kalibutan pinaagi hu nauna ha etaw ha iyan si Adan
aman sa alan ha mga etaw nakasalà daan, daw pinaagi hu salà si Adan
minatay aman sa alan ha mga etaw agpatay daan.
13 Su hurà pa sa Kasuguan nakasalà en sa etaw ba hurà sidan isipa ha
masinupaken tumenged ta hurà man Kasuguan.
14 Ba sugud dà ki Adan payanaen en diyà ki Moises nangamatay sa mga
etaw bisan ku sa salà dan kenà iling hu nabuhat hi Adan.

Si Adan agkailing taena ha agpakauma ha iyan si Jesu Cristo ta mig-iling
sidan ha amin dan mga kabilin duun hu kaet-etawan.
15 Ba sa grasya hu Dios daw sa pagpakasalà hi Adan hurà mag-iling. Ta sa
bunga hu salà hi Adan iyan sa agpatay sa etaw, ba sa bunga hu grasya hu
Dios iyan sa madakel gayed sa mapanalanginan hu Dios pinaagi hu kahid-u
kanuy hi Jesu Cristo.
16 Sa agkapayanan-an hu grasya hu Dios kenà iling hu napayanan-an hu
salà hi Adan. Ta pinaagi hu salà hi Adan aghukuman sa kaet-etawan hu
silut, ba pinaagi hu grasya hu Dios bisan pa ku makasasalà gayed sa etaw
ba mabuhat haena ha matareng.
17 Ku tumenged hu salà hu sabuwa ha etaw agpatay sa kaet-etawan, labaw
pa dì taena sa bunga hu nabuhat hi Jesu Cristo ta sa alan ha nakadawat hu
grasya hu Dios daw inisip ha matareng makaangken hu kinabuhì ha hurà
din katapusan daw makagharì pinaagi ki Jesu Cristo.
18 Aman pinaagi hu salà ha nabuhat hu sabuwa ha etaw agsilutan sa alan.
Iling daan taena ha pinaagi hu pagkamatareng hu sabuwa ha etaw mabaluy
ha maisip sa alan ha matareng daw makaangken hu kinabuhì ha hurà din
katapusan.
19 Aman pinaagi hu pagsupak taena ha sabuwa ha etaw nabuhat ha
makasasalà sa alan, ba tumenged hu pagkamatinumanen hu sabuwa ha
etaw madakel sa mabuhat ha matareng.
20 In-ila hu Dios sa Kasuguan ta daw matun-an hu mga etaw ku nangkainu
sa salà. Ba bisan pa ku makasasalà gayed sa etaw ba sa grasya hu Dios labaw
pa gayed dì taena.
21 Bisan ku sa salà iyan hinengdan ha igpatay hu etaw ba pinaagi hu adagi
ha grasya hu Dios kanuy inisip kuy gihapun kandin ha matareng tumenged
ki Jesu Cristo ha Ginuu taw ta daw makaangken kuy hu kinabuhì ha hurà
din katapusan.

6

Hurà En Katenged Hu Salà

1-2 Ku iyan haini dayunen taw pa ba diay sa pagbuhat hu madaet ta daw
mag-iseg sa pagpaahà hu Dios hu grasya din kanuy? Harì gayed mabaluy ta
sa salà hurà din en gahem dini ta kanuy.
3-4 Hurà nuy ba diay katun-i ha su bautismuwan kuy ha iyan timaan ha
nasabuwa kuy en ki Jesu Cristo, iling haena hu minatay kuy daw inlebeng
kuy en duma kandin ta daw iling ha nabanhaw si Cristo amin taw daan bag-
u ha kinabuhì pinaagi hu pagkagamhanan hu Dios ha Amay taw.
5 Tumenged ta nakigsabuwa kuy kandin duun hu kamatayen din
makigsabuwa kuy daan kandin duun hu pagkabanhaw din.

6 Natun-an taw en ha sa daan ha kinaiya taw nakalansang en daan duun
hu krus duma ki Cristo ta daw maawà sa sigi taw dà pagpakasalà daw harì
kuy en maulipen taena,
7 ta sa etaw ha minatay en harì en pakabuhat hu salà.
8 Tumenged ta iling ha minatay kuy en daan duma ki Cristo tinuuwan taw
ha amin taw daan kinabuhì ha iling kandin.
9 Ta natun-an taw en ha si Cristo nabanhaw gayed daw harì en haena isab
agpatay tumenged ta sa kamatayen harì en makadaeg kandin.
10 Kasabuwa dà haena magpakamatay ta daw malibri kuy kandin hu
pagkaulipen taw hu salà daw sa kinabuhì din iman pakadayè hu Dios.
11 Iling taena isipen nuy gayed ha minatay kaw en daan duun hu pag-
pakasalà ba pinaagi ki Jesu Cristo amin nuy kinabuhì ha bag-u ha iyan
pakadayè hu Dios.
12 Aman harì kaw tagpaulipen hu salà pinaagi hu pagtuman hu agk-
abayaan hu lawa nuy.
13 Harì nuy aggamita sa mga bahin hu lawa nuy hu pagbuhat hu salà
ba itugyan sa kaugalingen nuy duun hu Dios isip ha minatay kaw en ba
nabanhaw kaw dà, daw itugyan nuy daan sa alan ha bahin hu lawa nuy
duun hu Dios ta daw magamit hu pagbuhat hu matareng.
14 Kenà en iman iyan tagbayà inyu sa salà ta sa grasya hu Dios iyan nuy
tagsaligan kenà en iyan sa pagtuman hu Kasuguan.

Sa Ulipen Hu Pagkamatareng

15 Ku kenà en kinahanglan ha tumanen pa sa Kasuguan tumenged hu
pagsalig taw hu grasya hu Dios, dayunen taw pa ba diay gihapun sa pag-
buhat hu madaet? Harì gayed
16 ta hurà nuy ba diay katun-i ha bisan inu sa tagtumanen nuy ulipen kaw
taena? Aman ku ulipen kaw hu salà sa mapayanan-an nuy iyan sa silutan
kaw hu hurà din katapusan, ba ku magmatinumanen kaw hu Dios maisip
kaw gayed ha matareng.
17 Iman tagpasalamat a gayed hu Dios ta sinyu sa mga ulipen hu salà su
anay migmatinumanen kaw en hu kamatuuran ha intudlù day inyu
18 daw linibri kaw duun hu pagkaulipen nuy hu salà ta nabuhat kaw iman
ha ulipen hu pagkamatareng.
19 Tagtudlù a iman inyu pinaagi hu mga malumu ha pananglitan ta daw
masabut nuy gayed. Su anay sa mga bahin hu lawa nuy piggamit nuy hu
pagbuhat hu mga mahugaw daw mig-iseg gayed sa pagkamakasasalà nuy,
ba iman kinahanglan gayed ha itugyan nuy sa alan ha mga bahin hu lawa
nuy duun hu pagkamatareng ta daw mahimpit kaw.
20 Su anay ha ulipen kaw pa hu salà harì nuy agkabuhat sa matareng.
21 Inu man sa pulus nuy taena ha buhat nuy ha agkagayhaan nuy en iman
ha sa agkapayanan-an taena na silutan kaw hu hurà din katapusan?
22 Ba iman tumenged ta hurà en gahem hu salà diyan ta inyu daw nabuhat
kaw en ha ulipen hu Dios mahimpit kaw daw makaangken kaw hu kinabuhì
ha hurà din katapusan.
23 Ta sa igsuhul hu pakasalà iyan sa kamatayen, ba sa grasya hu Dios iyan
sa kinabuhì ha hurà din katapusan pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu
Cristo ha Ginuu taw.

7

Sa Pagkalibri Taw

1 Mga suled, hurà nuy ba diay katun-i ha sa alan ha balaud hurà din en
gahem ku agpatay en sa etaw?
2 Iling hu bahi ha amin din asawa ha tagbayaan hu balaud hu pag-asawa
dan ku bubuhay pa sa maama. Ba ku matay en sa maama hurà en gahem
taena ha balaud hu pag-asawa dan diyà ta kandin.
3 Aman ku magpaasawa haena sa bahi hu lain en ha maama daw bubuhay
pa sa asawa din, saena ha bahi nakapanapaw. Ba ku matay en sa asawa
din saena ha bahi harì isipen ha mananapaw ku magpaasawa en hu lain ha
maama ta kenà en haena sakup hu balaud hu pag-asawa dan.
4 Mga suled, iling daan taena ha sa Kasuguan hurà din en gahem dini ta
kanuy ta inisip kuy en ha minatay duun hu Kasuguan su magpakamatay
si Cristo. Iman naangken kuy taena ha nabanhaw ta daw matuman taw sa
agkabayaan hu Dios.
5 Su anay ha duun kuy pa hu makasasalà ha kinaiya sa madaet ha
igbaldeng hu Kasuguan bà taw dà nasì agkabayai agbuhata, aman sa bunga
taena iyan sa agsilutan kuy hu hurà din katapusan.
6 Ba iman ta iling kuy ha minatay en duun taena ha tagbayà kanuy su anay
nalibri kuy en hu Kasuguan ta daw mabuhat taw sa agkabayaan hu Dios
kenà en pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ba pinaagi en hu pagbulig kanuy
hu Balaan ha Ispiritu.

Sa Kasuguan Daw Sa Salà

7 Ku iyan haini isipen taw en ba diay ha madaet sa Kasuguan? Harì daan ta
ku kenà pa ngaay iyan sa Kasuguan harì ku gan matun-an ku inu sa salà. Ku
hurà pa mag-ikagi sa Kasuguan ha harì kuy maayat harì ku ngaay matun-an
ha madaet man diay sa kaayat.
8 Ba su matun-an ku duun hu Kasuguan ha madaet sa kaayat bà a dà nasì
agkaayat tumenged hu daan ha kinaiya ku. Ku hurà pa ngaay Kasuguan harì
taw ngaay makilala ku inu sa salà.
9 Su anay ha hurà ku pa katun-i sa Kasuguan bà su hurà ku salà. Ba su
matun-an kud en haena nakilala ku ha nakasalà a gayed aman pinaagi taena
masilutan a daan.
10 Sa Kasuguan tag-ila ngaay hu kinabuhì ku tumanen, ba bà dà nabuhat
ha hinengdan ha silutan a hu hurà din katapusan.
11 Sa salà iyan miglimbung kanak pinaagi hu henà-henà ku ha mahimu
ku sa pagtuman hu Kasuguan, ba tumenged ta nasupak ku haena silutan a
gayed hu hurà din katapusan.
12 Sa Kasuguan hu Dios maayad gayed daw matareng.
13 Saini tagpasabut ba ha masilutan a pinaagi taena ha maayad? Harì
daan. Ba sa hinengdan ha agsilutan a iyan sa nasupak ku sa Kasuguan
tumenged hu salà dini ta kanak, ta sa Kasuguan iyan migpadayag ku inu
gayed kadaet sa salà daw pinaagi hu pagpakatuen ku hu Kasuguan bà dà
mig-iseg sa kabayà ku hu pagbuhat hu salà.

Sa Pagsabà Hu Daan Daw Bag-u Ha Kinaiya

14 Natun-an taw ha sa Kasuguan duun napuun hu Balaan ha Ispiritu, ba
tumenged ta etaw a dà agpakasalà a gihapun ta naulipen a taena.

15 Harì ku agkasabut sa kaugalingen ku ta sa maayad ngaay ha agbuhaten
ku harì ku iyan agkabuhat, ba sa madaet ha agtambagan ku iyan ku paman
agkabuhat.
16 Tumenged ta iyan ku agkabuhat sa harì ku ngaay agkabayaan iyan haini
timaan ha hustu gayed sa Kasuguan.
17 Sa igpakasalà ku kenà pinaagi hu kanak dà ha pagbayà ba tumenged hu
makasasalà ha kinaiya ku.
18-19 Natun-an ku ha hurà gayed maayad duun hu makasasalà ha ki-
naiya ku ta bisan ku agkabayaan ku ngaay agbuhata sa maayad ba harì
ku agkahimu na iyan ku paman agkabuhat sa madaet ha harì ku ngaay
agkabayaan.
20 Ku iyan ku iman agkabuhat sa harì ku agkabayaan kenà haena kanak
ha pagbayà ta kandin hu daan ha kinaiya ku ha makasasalà.
21 Iyan haini kahimtang ku ha agkabayaan ku ngaay agbuhata sa maayad
ba iyan ku agkabuhat sa madaet.
22 Duun hu henà-henà ku agkabayaan ku ngaay agtumana sa Kasuguan hu
Dios
23 ba amin lain ha tagbayà kanak ta sa maayad ha henà-henà ku agsupak
hu agkabayaan taini ha lawa ku, aman ulipen a iman hu madaet ha agk-
abayaan hu lawa ku.
24 Pinakahaluhid-u a gayed. Sin-u man sa makalibri kanak hu pagkaulipen
ku duun hu lawa ku ha makasasalà ha agsilutan hu hurà din katapusan?
25 Iman adagi gayed sa pagpasalamat ku duun hu Dios ta pinaagi ki Jesu
Cristo ha Ginuu taw nalibri a.
Aman duun hu henà-henà ku agtumanen ku gayed sa Dios, ba sa
makasasalà ha kinaiya ku iyan hinengdan ha pakasalà a pa.

8

Sa Kinabuhì Pinaagi Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Sikuy sa nakigsabuwa ki Jesu Cristo, harì kuy en mahukuman hu silut.
2 Ta sa Balaan ha Ispiritu mig-ila en kanuy hu bag-u ha kinabuhì pinaagi
hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo aman nalibri kuy hu pagkaulipen taw
hu salà ha iyan igsiluti ngaay kanuy hu hurà din katapusan.
3 Tumenged hu makasasalà ha kinaiya taw harì kuy pakahimu hu pag-
tuman hu Kasuguan, ba linuwas kuy hu Dios ta sinugù din sa Batà din ha
magpakaetaw isip ha halad. Aman nalibri kuy kandin hu pagkaulipen taw
hu salà
4 ta daw mahimu taw sa pagtuman hu Kasuguan ta inendaan taw en
sa makasasalà ha kinaiya taw daw sa tagtumanen taw iman iyan en sa
agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu.
5 Sa mga etaw ha duun pa hu makasasalà ha kinaiya dan iyan dan dà
taghenhenaen sa madaet, ba saena ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu iyan
dan taghenhenaen sa agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu.
6 Ku sa etaw tagbayaan pa hu makasasalà ha kinaiya din sa agkapayanan-
an taena iyan sa silut ha hurà din katapusan, ba saena ha tagbayaan
hu Balaan ha Ispiritu malinawen sa henà-henà din daw makaangken hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.
7 Sa mga etaw ha ulipen pa hu makasasalà ha kinaiya dan pakigkuntra hu
Dios tumenged ta harì dan agkatuman sa sugù hu Dios.

8 Saena ha tagbayaan hu makasasalà ha kinaiya harì agkabaluy ha maka-
pabayà-bayà sidan hu Dios.
9 Ba kenà kaw en iman ulipen hu makasasalà ha kinaiya nuy ta sa tagbayà
inyu iyan en sa Balaan ha Ispiritu ha didiyan en ta inyu. Sa etaw ha hurà
ulini hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hi Cristo kenà din sakup.
10 Ba ku si Cristo didiyan en ta inyu, bisan pa ku matay kaw tumenged
hu salà nuy ba amin nuy bag-u ha kinabuhì ta inisip kaw en hu Dios ha
matareng.
11 Ku didiyan en ta inyu sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ha migban-
haw ki Jesu Cristo, bisan pa ku matay kaw ba pinaagi kandin mabanhaw kaw
gihapun.
12 Aman mga suled, kinahanglan gayed ha iyan taw buhaten sa agk-
abayaan hu Dios daw endaan taw en sa makasasalà ha kinaiya.
13 Ta ku iyan nuy pa tumanen sa makasasalà ha kinaiya nuy masilutan
kaw gayed hu hurà din katapusan, ba ku pinaagi hu Balaan ha Ispiritu
endaan nuy sa madaet ha mga buhat makaangken kaw hu kinabuhì ha hurà
din katapusan.
14 Sa alan ha tagbayaan hu Balaan ha Ispiritu iyan gayed mga batà hu Dios.
15 Sa Balaan ha Ispiritu ha impaulin inyu mighimu inyu ha harì kaw
mahaldek hu Dios iling hu ulipen ta binuhat kaw kandin ha laus ha mga batà
hu Dios. Makapangumaw kuy en hu Dios ha Amay taw
16 ta iyan gayed sa Balaan ha Ispiritu migpadayag kanuy ha batà kuy en
iman hu Dios.
17 Tumenged ta batà kuy en kandin makaangken kuy gayed taena ha inta-
gana din hu mga batà din daw amin taw daan bahin duun hu intagana din
ki Cristo, ta ku makaambit kuy duun hu mga alantusen hi Cristo makaambit
kuy daan duun hu pagkagamhanan din.

Sa Taghinamen Taw

18 Inisip ku ha sa mga alantusen taw iman atiyuay dà gayed tungkay dì hu
mga madagway ha intagana kanuy hu Dios diyà ta langit.
19 Sa alan ha tinanghagà iman tagsalap gayed taena ha panahun ha
ipadayag hu Dios ha mga batà kuy kandin.
20 Ta sa katuyuan hu alan ha tinanghagà mabuhat ha hurà din pulus, ba
saini kenà kandan ha pagbayà ta pigyanaen haena hu Dios tumenged hu
salà. Ba amin pa hinam
21 ha sa alan ha mga tinanghagà harì en mangaledak daw harì daan
mangadaetan ta mabag-u en asem sa alan iling hu mga batà hu Dios.
22 Natun-an taw ha sugud dà su anay payanaen en iman sa alan ha mga
tinanghagà tag-antus gayed iling hu bahi ha tagbatà.
23 Ba kenà iyan dà haena tag-antus ta nakalagkes kuy en daan sa inulinan
hu Balaan ha Ispiritu iman ha tag-antus kuy pa hu pag-angat taena ha
panahun ha ipadayag hu Dios ha mga batà kuy kandin daw ilisan din sa lawa
taw hu bag-u ha harì en agpatay.
24 Iyan haena taghinamen taw sugud dà su maluwas kuy. Tumenged ta
hurà pa haena katuman taghinamen taw pa, ta ku natuman en ngaay haena
imbà taw man taghinama pa?
25 Ba tumenged ta hurà pa man katuman sa taghinamen taw kinahanglan
ha magmainantusen kuy hu pagpailub taman ha matuman en haena.

26 Sa Balaan ha Ispiritu iyan tagbulig kanuy ku agluyahan kuy. Harì taw en
agkatun-an sa hustu ha pag-ampù ba iyan haena tagpadayag duun hu Dios
hu agkabayaan taw ngaay aghangyua ba harì agkahimu ag-ikagiya hu etaw.
27 Sa Dios ha iyan nakasusi ku inu sa duun hu henà-henà hu etaw natun-an
din daan sa agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu ta sa tig-ampù din para kanuy
sikuy sa mga etaw din iyan sa sumalà hu pagbayà hu Dios.
28 Natun-an taw en ha bisan inu sa agkahitabù agbuhaten hu Dios haena
ha makapaayad hu tagpalanggà kandin daw napilì sumalà hu katuyuan din.
29 Sugud dà su anay natun-an en hu Dios haena sa agtuu daw daan din en
nahenà-henà ha mailing sidan hu Batà din sa binuhat daan ha magulang hu
alan ha mga tumutuu.
30 Saena ha daan din en pinilì ha mabuhat ha mga batà din hinimu din
sidan ha tumutuu daw binuhat din daan ha matareng gayed ta daw madayè
daan sidan ku malugay.

Sa Pagpalanggà Hi Jesu Cristo

31 Ku henhenaen taw haini matun-an taw ha sa Dios duma kanuy aman
harì kuy gayed madaeg.
32 Tumenged ta hurà din kanuguni sa Batà din ba inhalad din haena para
kanuy natun-an taw ha iila din gayed kanuy sa alan ha insaad din.
33 Sin-u man sa makasumbung pa kanuy sikuy sa mga pinilì hu Dios? Hurà
gayed ta inisip kuy en hu Dios ha matareng.
34 Sin-u man sa makahukum pa kanuy hu silut? Hurà gayed ta si Jesu Cristo
migpakamatay para kanuy ba nabanhaw dà daw duun en iman tagpinuu hu
kawanan hu Dios ta iyan agpangatubang diyà ta kandin hu pag-ampù para
kanuy.
35 Aman hurà gayed makaelang hu pagpalanggà kanuy hi Cristo bisan pa
sa mga kasamukan daw sa mga kalised, sa mga pasipala, sa kauhul daw sa
pagkamakaluluuy, sa mga katalagman daw ku kamatayen ba.
36 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Tumenged hu pagsunud day ikaw sigi kay dà tagsalap hu kamatayen iling
hu karniro ha laus en ag-iyawen."
37 Aman duun hu bisan inu agpakadaeg kuy gayed pinaagi ki Jesu Cristo sa
tagpalanggà kanuy.
38-39 Ta nasiguru ku ha hurà gayed makaelang hu pagpalanggà kanuy hu
Dios pinaagi ki Jesu Cristo sa Ginuu taw bisan ku matay kuy daw ku bubuhay
kuy ba, bisan pa sa mga balinsuguen hu Dios daw sa mga ginsakupan hi
Satanas, bisan sa agkaula-ula iman daw sa maul-ulahan asem ku malugay,
bisan sin-u ha amin din gahem diyà ta kalangitan daw diyà ta didalem ta
bugtà daw bisan sa alan ha mga tinanghagà.

9

Sa Dios Daw Sa Mga Judio

1 Tumenged hu pagpakigsabuwa ku ki Cristo saini ha tag-ikagiyen ku laus
gayed. Sa henà-henà ku ha ginaheman hu Balaan ha Ispiritu tag-ikagi ha
saini kenà gayed bidù
2 ha adagi sa kaguul ku daw harì agkaendà sa kasakit hu gahinawa ku
3 tumenged hu mga kadumahan ku ha Judio. Ku agkabaluy pa ngaay
agkabayaan ku ha iyan ad silutan para kandan daw makasuway a diyà ki
Cristo ta daw maluwas sidan.

4 Sa mga Judio iyan mga kaliwatan hi Israel sa pinilì hu Dios ha mga
etaw din daw binuhat din sidan ha mga batà din. Impaahà din kandan sa
pagkagamhanan din daw amin dan mga kasabutan hu Dios daw inilahan
din daan sidan hu Kasuguan. Hustu gayed sa kandan ha pagsimba daw
nadawat dan pa sa madakel ha mga saad.
5 Mga bantugan daan sa mga gin-apuan dan daw bisan su magpakaetaw
si Cristo imbatà ha Judio. Aman dayeen hu hurà din katapusan si Cristo sa
Dios ha iyan labaw hu alan.

6 Hurà haini magpasabut ha hurà katuman hu Dios sa insaad din, ba saini
migpadayag ha amin mga kaliwat hi Israel ha kenà laus ha mga etaw hu Dios.
7 Bisan pa sa mga kaliwat hi Abraham hurà alan isipa ha mga kaliwat din
ta inikagi hu Dios diyà ki Abraham ha "Pinaagi dà ki Isaac sa ag-isipen ha
mga kaliwat nu."
8 Saena tagpasabut ha sa ag-isipen hu Dios ha mga batà din kenà iyan
haena sa imbatà iling hu duma ha mga batà ba iyan sa imbatà pinaagi hu
saad.
9 Ta sa lalang hu Dios diyà ki Abraham tagyanaen "Ku makauma sa
natugun ha panahun aglikù a dini ta inyu daw magbatà si Sara hu maama."
10 Kenà iyan dà haena ta su magbatà si Rebeca sa asawa hi Isaac ha gin-
apuan taw pigsalepingan hu mga batà ha maama.
11-12 Ba bisan su hurà pa haena magbatà inikagiyan en hu "Sa magulang
iyan mabuhat ha suluguen hu manghud din." Inikagi hu Dios haena su
hurà pa sidan ibatà ta daw makapadayag ha sa pagpilì din hu mga etaw
kenà pinaagi hu maayad daw hu madaet ha binuhat dan ta pinaagi gayed
hu kandin ha katuyuan.
13 Ta sa insulat ha lalang hu Dios mahitenged taena ha saleping tagyanaen
"Adagi gayed sa pagpalanggà ku ki Jacob dì ki Esau."
14 Ba saini harì tagpasabut ha kenà matareng sa Dios mahitenged taena,
15 ta inikagi din diyà ki Moises ha "Iyan a tagbayà ku sin-u sa palanggaen
ku daw mahid-uwan ku."
16 Aman saini kenà pinaagi hu agkabayaan daw pagpaniguru hu etaw ta
pinaagi dà hu kahid-u hu Dios.
17 Ta sa lalang hu Dios diyà ki Faraon sa Harì ta Ehipto tagyanaen "Binuhat
ku ikaw ha Harì ta daw pinaagi hu pagkadaeg nu makapadayag sa pagk-
agamhanan ku daw makilala a hu alan dini ta kalibutan."
18 Aman sa Dios iyan tagbayà ku sin-u sa agkahid-uwan din daw iyan daan
tagbayà ku sin-u sa buhaten din ha madesen sa henà-henà din ta daw harì
tumuu.

Sa Kahid-u Hu Dios

19 Amin inyu mag-ikagi hu "Imbà man agbasula hu Dios sa etaw ha iyan
en man gid haena pagbayà din?"
20 Ba sin-u kaw man sa magtubag-tubag hu Dios? Iling hu bangà ha harì
gayed makaikagi duun hu migbuhat kandin hu "Imbà a man ikaw buhata ha
iling taini?"
21 Kenà ba iyan tagbayà sa tagbuhat hu bangà ku hindu sa madagway ha
agbuhaten din daw sa kenà ayuwà maayad?
22 Iling daan taena sa binuhat hu Dios su anay ta bisan su mapaukan din
en sa mga makasasalà daw makapadayag din ngaay sa pagkagamhanan din
ba migpailub pa haena bisan ku angayan en ngaay sidan ha agsilutan.

23 Binuhat din haena ta daw makapadayag din sa pagkagamhanan din
duun hu duma ha mga etaw ha agkahid-uwan din ha iyan tinaganahan ha
makaangken hu mga insaad din.
24 Saini iyan kuy en sa hinimu din ha tumutuu kenà iyan dà sa mga Judio
ba lagkes en daan sa kenà Judio
25 ta sa Dios mig-ikagi duun hu insulat hi Hosea ha tagyanaen
“Saena ha kenà ku mga etaw su anay binuhat kud iman sidan ha mga etaw
ku, daw sa mga etaw ha kenà ku palanggà su anay iman mga palanggà
kud sidan.”
26 Daw inikagi daan ha
“Duun taena ha lugar su anay ha inikagiyan ku sa mga etaw duun ha kenà ku
etaw na iman ngaranan en sidan ha mga batà hu Dios ha bubuhay.”
27 Si Isaias mig-ikagi daan mahitenged hu mga kaliwatan hi Israel ha
tagyanaen
“Bisan ku sa mga kaliwatan hi Israel madakel tungkay iling hu pantad ta
dagat, ba atiyuay dà sa maluwas kandan
28 ta ku makauma sa panahun hu paghukum hu Dios duun hu kaet-etawan
tigkan sidan agsilutan.”
29 Daw amin pa inikagi hi Isaias ha tagyanaen
“Ku sa mga Judio hurà pa kahid-uwi hu Dios ha gamhanan daw Magbabayà
hu alan hurà en ngaay masamà kandan iling hu mga etaw diyà ta
Sodoma daw ta Gomora.”

Sa Mga Judio Daw Si Jesu Cristo

30 Saini tagpasabut ha bisan sa kenà mga Judio ha hurà maghenà-henà hu
pagkamatareng ba pinaagi hu pagtuu dan ki Jesu Cristo inisip daan sidan ha
matareng.
31 Ba sa mga kaliwatan hi Israel ha agpaniguru hu pagkamatareng pinaagi
hu pagtuman hu Kasuguan hurà dan daan haena katuman
32 tumenged ta sa sinaligan dan iyan sa mga maayad ha buhat dan kenà
iyan sa pagtuu ki Jesu Cristo. Aman nakasipà sidan duun hu batu ha iyan si
Jesu Cristo
33 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
“Diyà ta Sion in-ugsak ku sa batu ha masipà hu mga etaw ta daw makakagpà
sidan, ba sa alan ha sumalig kandin harì gayed magayhaan.”

10

1 Mga suled, agkabayaan ku ngaay ha sa mga kadumahan ku ha Judio
maluwas gayed daw iyan haini sigi ku tig-ampù duun hu Dios.
2 Natun-an ku ha madasigen sidan hu pagsunud hu Dios ba harì dan
agkasabut sa kamatuuran.
3 Hurà dan dawata sa paagi hu Dios ha maisip din sa etaw ha matareng ba
iyan dan gayed tagsaligan sa kandan dà ha paagi hu pagkamatareng.
4 Ba tumenged ki Cristo hurà pulus hu pagtuman hu Kasuguan ta pinaagi
dà gayed hu pagtuu kandin mabuhat sa etaw ha matareng.

Sa Kaluwasan Para Hu Alan

5 Sa insulat hi Moises su anay mahitenged hu pag-isip hu etaw ha matareng
pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan tagyanaen “Sa etaw ha makatuman
gayed hu alan ha Kasuguan makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapu-
san.”

6 Ba sa pag-isip hu etaw ha matareng pinaagi hu pagtuu tagyanaen “Harì
nuy taghenhenaa ha elegan nuy si Cristo diyà ta langit daw uwita dini ta
kalibutan
7 daw dumiyà kaw daan ta Kamatayan ta daw mabanhaw si Cristo.”
8 Ta sa lalang hu Dios migpadayag kanuy ha sa tultulanen mahitenged
ki Jesu Cristo didini en ta kanuy daw duun en hu mga henà-henà taw daw
makatultul taw en duun hu duma ha mga etaw. Sa tultulanen mahitenged
hu pagtuu ki Jesu Cristo ha tigsangyaw day iyan sa
9 ku ikagiyen nuy ha si Jesus iyan Ginuu nuy daw tumuu kaw daan ha
saena binanhaw hu Dios maluwas kaw gayed.
10 Ta pinaagi hu pagtuu nuy daw hu pagpanunultul nuy duun hu duma ha
mga etaw ag-isipen kaw hu Dios ha matareng daw maluwas kaw.
11 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Sa alan ha sumalig kandin harì
gayed magayhaan.”
12 Hurà gayed igpalabi hu Dios ta impag-iling din dà sa Judio daw sa kenà.
Iyan Magbabayà hu alan daw agpanalanginan din sa alan ha agpabulig
kandin
13 ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa alan ha magpabulig duun hu Ginuu
maluwas.”
14 Ba in-inuwen man hu mga etaw sa pagpabulig ki Jesu Cristo ku hurà
dan pa haena tuuwi? Daw in-inuwen dan man sa pagtuu taena ha hurà dan
pa kapaliman? In-inuwen dan man daan sa pagpakapaliman taena ku hurà
magpanunultul kandan?
15 Daw in-inuwen man hu etaw sa pagpanunultul ku hurà magsugù kan-
dan? Ba amin sinugù ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Madagway
gayed ta amin agpakauma ha magsangyaw hu Maayad ha Tultulanen.”
16 Ba atiyuay dà sa duminawat taena ha Maayad ha Tultulanen ta si Isaias
tagyanaen “Dios ha Magbabayà hu alan, atiyuay dà gayed sa tuminuu hu
intultul day.”
17 Aman sa pagpakatuu hu etaw pinaagi gayed hu pagpaliliman din, daw
sa napaliman din tumenged haena hu insangyaw ha Maayad ha Tultulanen
mahitenged ki Cristo.
18 Hurà ba diay makapaliman sa mga Judio taena ha tultulanen? Nakapal-
iman en sidan ta sa lalang hu Dios tagyanaen
“Sa tultulanen napaliman en duun hu bisan hindu dini ta kalibutan.”
19 Agpakasabut gayed ngaay sa mga kaliwatan hi Israel taena ha tultulanen
ta natun-an dan en sa lalang hu Dios pinaagi ki Moises su anay ha tagyanaen
“Agluwasen ku sa kenà ku mga etaw ta daw masina kaw daw agkahid-uwan
ku sidan sa hurà makakilala kanak ta daw mangapauk kaw sinyu sa
mga etaw ku.”
20 Daw mapayag pa gayed sa kaikagiya hi Isaias hu lalang hu Dios ha
tagyanaen
“Natulen a hu mga etaw ha hurà pan-ahà kanak daw migpakilala a kandan
bisan ku hurà sidan magpanginginsà mahitenged kanak.”
21 Ba mahitenged hu mga kaliwatan hi Israel sa lalang hu Dios tagyanaen
“Sigi ku dà sidan tagpagayukan ha tumuu kanak ba hurà sidan tuu ta
madesen sa henà-henà dan.”

11

Sa Pagpamalibad Hu Mga Judio

1 Harì kaw taghenà-henà ha isalikway en hu Dios sa alan ha mga Judio, ta
siak kaliwat a daan hi Israel tumenged ta iyan gin-apuan ku si Abraham daw
iyan kapuun ku si Benjamin.
2 Hurà gayed isalikway hu Dios sa mga etaw ha pinilì din. Nalipatan nuy
en ba sa mga insumbung su anay hi Elias duun hu Dios mahitenged hu mga
kaliwatan hi Israel ha tagyanaen
3 "Dios ha Magbabayà hu alan, pinanhimatayan dan sa mga propita daw
dinaet dan sa mga halaran para ikaw na iyan a dà nasamà ha tagsimba ikaw
ba aghimatayan ad en daan kandan."
4 Ba sa Dios tuminubag kandin ha tagyanaen "Kenà ka iyan dà ta amin pa
pitu ha libu ha mga etaw ku ha hurà daan simba ki Baal."
5 Iling iman taini ha panahun ha amin pa pipila ha mga Judio ha nakatuu
ta pinilì sidan hu Dios tumenged hu grasya din.
6 Ku sa pagpilì hu Dios pinaagi pa hu mga maayad ha buhat dan saena kenà
en grasya.
7 Duun hu mga kaliwatan hi Israel atiyuay dà sa pinilì hu Dios ha mabuhat
ha matareng ta sa duma madesen sa henà-henà dan aman harì sidan
pakasabut hu paagi din bisan ku tagpan-ahaen dan haena,
8 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Binuhat ku ha madesen sa henà-henà dan ta daw harì sidan makasabut,
daw bisan iman bà su harì sidan pakaindan daw harì pakapaliman."
9 Daw si David mig-ikagi daan hu
"Sa mga panalangin hu Dios ha hurà dan dawata makalit-ag kandan ta daw
silutan sidan hu Dios.
10 Masukileman sa henà-henà dan ta daw harì sidan makasabut hu kamatu-
uran, daw mabegat-begatan pa gayed sidan hu mga kasamukan hangtud en
hu hurà din katapusan."
11 Ku sa kadakelà hu mga Judio hurà gayed tuu isalikway en ba gayed
sidan hu Dios duun hu hurà din katapusan? Harì daan ta pinaagi hu
pagpamalibad dan iyan iman paagi ha maluwas sa kenà mga Judio ta daw
madasig daan sa mga Judio dayun pinaagi taena tumuu daan sidan.
12 Aman ku pigpanalanginan hu Dios sa kenà mga Judio tumenged hu
pagsupak hu mga Judio, labaw pa gayed sa panalangin din ku iyan en sa mga
Judio tumuu.

Sa Pagkaluwas Hu Kenà Mga Judio

13 Sinyu sa kenà mga Judio, amin ku ag-ikagiyen inyu. Tumenged ta
apostol a ha sinugù hu Dios diyan ta inyu hu pagsangyaw hu lalang din
naniguru a gayed taini
14 ta daw madasig daan sa mga duma ku ha Judio daw pinaagi taena
maluwas daan sa duma kandan.
15 Ta ku nakag-uliay sa maayad ha pagdapità hu Dios daw hu kenà mga
Judio pinaagi hu pagpamalibad hu mga Judio, labaw pa gayed sa panalangin
hu Dios ku tumuu dà sa mga Judio ta iling sidan hu minatay ha nabanhaw
dà.
16 Tumenged ta si Abraham pinilì hu Dios ha etaw din sa alan ha mga
kaliwat din etaw en daan hu Dios. Iling hu kayu ha ku mapilì sa puun taena
makalagkes en daan sa mga panga din.
17 Sa duma ha panga hu impamula ha kayu ha olibo pinanunglu daw amin
lain ha mga panga hu kayu ha hurà alimahi iling inyu sa kenà mga Judio,
saena insumpay duun hu lawa taena ha tinungluwan ta daw mabahinan
sidan hu panalangin ha intagana hu mga Judio.

18 Ba sinyu sa kenà mga Judio, harì nuy ag-isipa ha labaw kaw pa taena ha
panga ha tinunglu. Harì kaw magpasigalbu ta henhenaa nuy ha hurà diyan
ta inyu kapuun sa panalangin ba bà kaw dà nakalagkes hu panalangin taena
ha puun.
19 Ba ku magyanaen kaw ha iyan kaw en in-ilis taena ha tinunglu ha mga
panga
20 laus gayed haena ta tinunglu sidan tumenged hu pagpamalibad dan
dayun insumpay kaw pinaagi hu pagtuu nuy. Harì kaw magpasigalbu ba
mag-andam kaw gayed
21 ta ku tinunglu hu Dios su laus ha mga panga labaw kaw pa gayed sa bà
dà insumpay.
22 Aman henhenaa nuy gayed sa pagkamaluluy-en hu Dios daw sa
paghukum din, ta agsilutan din haena sa hurà dawat kandin daw mahid-
uwan kaw gayed kandin ku magpadayun kaw duun hu pagkamaluluy-en
din. Ba ku sumuway kaw mailing kaw taena ha panga ha tinunglu.
23 Ku tumuu sa mga Judio mailing sidan taena ha panga ha tinunglu ha
iglikù dà duun hu lawa din ta agkahimu haena hu Dios.
24 Ta ku agkabaluy din ganì ha makasumpay kaw sa lain en ha panga hu
kayu ha hurà alimahi, labaw pa gayed ha makalikù din sidan sa tinunglu ha
panga duun taena ha kayu.

Sa Kahid-u Hu Dios Duun Hu Kaet-etawan

25 Mga suled, agkabayaan ku ha matun-an nuy haini sa inlilung su anay ta
daw harì kaw makagpasigalbu. Sa kadakelà iman hu mga Judio hurà pa tuu
hangtud ha mauma sa panahun ha makatuu en sa alan ha kenà mga Judio
ha daan en natun-an hu Dios ha tumuu.
26 Duun asem taena ha panahun sa alan ha kaliwatan hi Israel maluwas ta
sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
“Agpakauma sa Manluluwas ha napuun diyà ta Sion daw ag-awaen din sa
pagkamakasasalà hu alan ha kaliwatan hi Jacob.
27 Duun taena ha panahun awaen ku sa mga salà sumalà hu kasabutan ku
kandan su anay.”
28 Sa duma ha mga Judio nabuhat ha kuntra hu Dios ta hurà dan tuuwi
sa Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Jesu Cristo aman naluwas kaw
daan sinyu sa kenà mga Judio. Ba sa mga Judio iyan pinilì hu Dios su anay
aman palanggà din gihapun sidan tumenged hu insaad din duun hu mga
gin-apuan dan.
29 Ta harì gayed tagkahalin-halin sa henà-henà hu Dios mahitenged hu
pinilì din ha mga etaw ha iyan agpanalanginan din.
30 Sinyu sa kenà mga Judio ha masinupaken hu Dios su anay, iman nahid-
uwan kaw kandin tumenged hu pagkamasinupaken hu mga Judio.
31 Iling daan taena bisan ku masinupaken iman sa mga Judio ba mahid-
uwan dà sidan hu Dios iling hu kahid-uwi din iman inyu.
32 Ta impadayag hu Dios ha sa alan ha kaet-etawan makasasalà gayed ta
daw makapaahà din daan sa kahid-u din kandan.

Sa Pagkagamhanan Hu Dios

33 Adagi gayed sa panalangin kanuy hu Dios daw harì masukud sa katatau
din ta natun-an din sa alan. Harì taw daan agkasabut sa katuyuan din daw
sa mga paagi din
34 ta sa lalang hu Dios tagyanaen

"Hurà gayed nakatuen hu henà-henà hu Dios ha Magbabayà hu alan daw
hurà en daan makasambag kandin.
35 Hurà daan bisan sin-u ha makapautang hu Dios."
36 Ta saena iyan migtanghagà hu alan daw iyan daan tagbayà hu alan daw
sa alan intagana ha makadayè kandin. Aman dayeen gayed sa Dios hu hurà
din katapusan.

12

Sa Angayan Ha Buhaten Hu Mga Tumutuu

1 Mga suled, tumenged hu kahid-u kanuy hu Dios aghangyuen ku inyu ha
itugyan nuy kandin sa kaugalingen nuy isip ha bubuhay ha halad ha hurà
duun ikasaway ta iyan haini agkabayà-bayaan din daw iyan haini laus ha
pagsimba kandin.
2 Harì nuy ag-ilingi sa kinaiya ha kalibutanen ba ilisan nuy sa pamatasan
nuy pinaagi hu pagbag-u hu henà-henà nuy. Dayun masusi nuy ku inu sa
pagbayà hu Dios ta saena iyan himpit daw maayad ha makapabayà-bayà
kandin.
3 Tumenged hu in-ila kanak ha katenged ag-ikagiyan ku inyu alan ha harì
kaw maghenà-henà ha labaw kaw dì hu laus ha kahimtang nuy iman, ba
kinahanglan ha mahustu sa henà-henà nuy mahitenged hu kaugalingen nuy
sumalà hu katatau ha in-ila hu Dios duun hu kada sabuwa inyu.
4 Sa sabuwa ha lawa madakel ha mga bahin daw sa kada sabuwa amin din
buluhaten ba hurà haena mag-iling.
5 Iling daan kanuy bisan ku madakel kuy ba sabuwa kuy dà ha lawa
tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo, aman amin taw labet duun hu
kada sabuwa kanuy.
6 Tumenged ta inilahan hu Dios hu hurà mag-iling ha katatau sa kada
sabuwa kanuy kinahanglan ha gamiten taw haena. Ku amin taw katatau hu
pagsaysay hu igpaikagi hu Dios kinahanglan ha buhaten taw haena sumalà
hu impadayag kanuy hu Dios.
7 Ku sa katatau taw iyan sa pagbulig hu duma ha mga etaw buhaten taw
gayed. Ku tagtudlù kuy buhaten taw daan haena.
8 Sa agpakahimu hu pagdasig hu duma din maniguru daan hu pagbuhat
taena. Sa pakabulig pinaagi hu pag-ila kinahanglan ha magkalalagan. Saena
ha pangulu hu mga tumutuu kinahanglan ha maniguru gayed daan hu
katengdanan din. Saena ha amin din kahid-u hu taglised kinahanglan ha
mulig duun ha malipayen gayed.
9 Kinahanglan ha sa pagpinalanggaay nuy kenà bà dà pagpasibù-sibù.
Isalikway nuy sa madaet daw pangesegi sa maayad.
10 Magpinalanggaay kaw isip ha migsusuled kaw daw magpatahud-tahurà
kaw gayed.
11 Harì kaw tagpapugul ba magmadasigen kaw duun hu buluhaten hu
Ginuu.
12 Sigi kaw dà magmalipayen ta amin nuy adagi ha hinam, magpailub kaw
duun hu mga alantusen nuy daw sigi kaw daan mag-ampù.
13 Buligi nuy haena sa tagkalised-lised ha tumutuu daw tanula nuy sa mga
langyaw.
14 Iampù nuy ha panalanginan hu Dios sa tagpasipala inyu daw harì nuy
bà dà agtungayawi.

15 Magmalipayen kaw duma hu agkangalipay daw maglugul kaw duma hu
taglugul.
16 Magsabuwa kaw duun hu henà-henà nuy. Harì kaw tagpaad-adagi ba
makig-angay-angay kaw hu mga makaluluuy. Harì kaw tagpagalbuwà.
17 Harì nuy balesan hu madaet sa tagbuhat hu madaet diyan ta inyu. Mag-
andam kaw ha iyan nuy dà mabuhat sa inisip hu mga etaw ha maayad.
18 Buhata sa taman ha mahimu nuy ha magmalinawen sa pagpakigdapità
nuy hu bisan sin-u.
19 Minahal ku ha mga suled, harì nuy agbalesi sa tagpasipala inyu ba iyan
nuy en ipagbayà taena sa Dios ta sa insulat ha lalang din tagyanaen "Siak sa
Dios ha Magbabayà hu alan, iyan a magbales daw maghukum."
20 Inikagi daan ha
"Ku agkauhul daw agkalauwan sa kuntra nuy ipakaen daw ipainum nuy
haena ta pinaagi taini ikagayhà din sa madaet ha binuhat din."
21 Balesi nuy sa madaet pinaagi hu maayad ta daw harì kaw madaeg taena
ha madaet.

13

Sa Pagtuman Hu Gubernu

1 Kinahanglan ha sa alan ha mga etaw magtuman gayed hu pangguber-
nuhan ta sa Dios iyan mig-ila taena hu katenged.
2 Sa agsupak hu punuan iyan din sinupak sa Dios ha mig-ila taena hu
katenged aman sa agsupak agsilutan gayed.
3 Sa etaw ha tagbuhat hu matareng harì gayed agkahaldek hu mga
punuan, ba saena ha tagbuhat hu madaet tagkahaldekà gayed. Aman ku
agkabayà kaw ha harì kaw magkahaldekà buhaten nuy gayed sa maayad
ta daw madayè kaw kandan
4 ta mga suluguen sidan hu Dios ha makapaayad inyu. Ba ku madaet
sa tagbuhaten nuy mahaldek kaw gayed kandan ta amin dan katenged hu
pagsilut inyu tumenged ta suluguen sidan hu Dios.
5 Aman kinahanglan gayed ha magtuman kaw kandan kenà tumenged
dà hu kahaldek nuy hu silut hu Dios ba tumenged ta natun-an nuy ha iyan
gayed haena maayad ha tagbuhaten.
6 Kinahanglan daan ha magbayad kaw hu buhis ta sa mga punuan iyan
suluguen hu Dios ha iyan tag-ila kandan hu katengdanan dan.
7 Bayaran nuy gayed sa angayan ha agbayaran labi en sa buhis, daw tahuri
daan haena sa angayan ha agtahuran.

Sa Angayan Hu Kapawaan

8 Bayari nuy sa utang nuy ta daw harì nuy en haena mahenhenaan, ba
sa pagpinalanggaay harì nuy gayed aglipati ta sa tagpalanggà hu duma din
nakatuman hu Kasuguan.
9 Amin insulat duun hu Kasuguan ha tagyanaen "Harì kaw agpanapaw
daw harì kaw agpangimatay, harì kaw agpanakaw daw harì kaw agkaayat"
daw madakel pa ha mga sugù. Ba saini matuman taw gayed ku tumanen taw
sa sabuwa ha sugù ha iyan sa "Palanggaa sa duma nuy iling hu pagpalanggà
nuy hu kaugalingen nuy."
10 Sa amin din pagpalanggà harì tagpasipala hu duma din, aman sa
pagpalanggà iyan igkatuman hu alan ha Kasuguan.

11 Kinahanglan ha buhaten nuy haini ta natun-an nuy ha mababà en iman
sa panahun. Harì kaw bà dà tagtidugahà ba magpangandam kaw gayed ta
sa katumanan hu kaluwasan taw ubay en iman dì su anay kuy makatuu.
12 Iling hu daleman ha iman agkawaswas en daw sa aldaw madani en
agsibwal. Aman endaan taw sa mga buhat taw duun hu kasukileman daw
ibalabad taw sa hinagiban hu kapawà.
13 Kinahanglan ha buhaten taw gayed sa matareng ha pamatasan ta iyan
haena angayan duun hu kapawaan, daw harì taw buhaten sa pinakagalu-
gayhà daw sa pagpasibeleng, sa pagbuhat hu malaw-ay daw hu mahugaw,
sa pagpakigsabà daw sa kasina.
14 Ba ilingan taw si Jesu Cristo ha Ginuu daw harì taw en paghenhenaen
sa pagtuman hu agkabayaan hu makasasalà ha kinaiya taw.

14

Sa Paghukum

1 Dawata nuy haena sa etaw ha maluya sa pagtuu din daw harì nuy
agsawaya ku sa henà-henà din kenà iling hu inyu.
2 Amin etaw ha taghenà-henà ha makakaen hu bisan inu ba amin daan harì
agkaen hu karni.
3 Kinahanglan ha saena ha agkaen hu bisan inu harì sumaway hu harì
agkaen hu karni daw sa harì agkaen hu karni harì daan maghukum taena
ha pakakaen hu bisan inu, ta alan daan sidan dinawat hu Dios.
4 Sin-u kaw man sa maghukum taena ha suluguen hu lain en ha etaw? Iyan
en sa agalen din magsusi ku maayad ba sa buhat din daw ku madaet ba. Daw
natun-an taw ha maayad gayed sa mga sakup hu Ginuu ta agbuligan din ha
makabuhat sidan hu maayad.
5 Amin daan etaw ha ag-isipen din ha sa duma ha aldaw mahal gayed ba sa
duma ipag-iling din dà sa mga aldaw. Kinahanglan ha sa kada sabuwa harì
gayed magduwa-duwa hu agbuhaten din.
6 Sa tagsaulug hu mahal ha aldaw buhaten din haena hu pagdayè hu
Ginuu. Sa agkaen hu bisan inu magbuhat taena hu pagdayè hu Ginuu tu-
menged ta pigpasalamatan din sa Dios. Saena ha utanen dà sa agkan-en din
buhaten din daan haena hu pagdayè hu Ginuu tumenged ta pigpasalamatan
din sa Dios.
7 Ku matay kuy daw ku bubuhay kuy sa mahinengdanen gayed iyan sa
makapabayà-bayà taw sa duma kenà sa kaugalingen taw.
8 Ta ku bubuhay kuy daw ku matay kuy sa katuyuan taini iyan sa pakadayè
hu Ginuu taw tumenged ta sakup kuy kandin.
9 Si Jesu Cristo minatay daw nabanhaw ta daw mabuhat ha Ginuu hu mga
tumutuu ha minatay en daw hu bubuhay pa.
10 Aman imbà nuy aghukumi sa suled nuy daw imbà nuy haena agkami-
nusi? Ta makauma sa panahun ha alan kuy ipaatubang hu Dios ta daw
mahukuman
11 ta sa insulat ha lalang din tagyanaen
“Iyan a Dios ha hurà din kamatayen aman sa alan ha mga etaw sumimba
kanak daw magdayè hu pagka-Dios ku.”
12 Aman sa kada sabuwa kanuy agpanubag asem duun hu Dios mahitenged
hu alan ha binuhat taw.

Sa Pakadaet Hu Henà-henà

13 Kinahanglan ha endaan taw en sa pagpahukum-hukumà daw iyan taw
siguruwan ha harì kuy makabuhat hu igpakasalà hu suled taw duun hu
pagtuu.
14 Pinaagi hu pagpakigsabuwa ku ki Jesus ha Ginuu nasiguru ku gayed ha
sa alan ha agkakaen igtugut hu Dios. Ba ku amin etaw ha maghenà-henà ha
saena harì gayed mabaluy ha kan-en kinahanglan ha harì din daan kan-en.
15 Ku pinaagi hu pagkaen nuy taena madaetan sa henà-henà hu suled nuy
tagpasabut haini ha hurà nuy gayed pagpalanggà kandin. Aman harì nuy
buhaten sa makapadaet hu pagtuu din ta migpakamatay daan si Cristo para
kandin.
16 Ku amin nuy taghenhenaen ha maayad ngaay agbuhaten ba kagi hu
duma ha mga etaw ha madaet, harì nuy en haena agbuhata.
17 Ta sa mahinengdanen dini ta kanuy sikuy sa tagharian en hu Dios
kenà iyan sa agkakaen daw sa agkainum taw ba iyan gayed sa matareng
ha pamatasan daw sa malinawen ha pagdapità daw sa kalipay pinaagi hu
Balaan ha Ispiritu.
18 Ku buhaten taw haena isip ha suluguen kuy hi Cristo makapabayà-bayà
kuy gayed hu Dios daw matahuran kuy daan hu mga etaw.
19 Aman paniguruwan taw gayed sa malinawen ha pagdapità daw sa
pagpalig-en hu pagtuu hu kada sabuwa.
20 Harì taw daeten sa maayad ha binuhat hu Dios pinaagi hu mga kalan-
enen. Intugut sa alan ha kalan-enen ba iyan madaet ku sa pagkaen taw taena
madaetan sa henà-henà hu mga duma taw.
21 Sa maayad ha buhaten taw iyan sa harì kuy kumaen hu karni daw harì
kuy uminum hu pakabeleng daw harì taw daan buhaten sa bisan inu ha iyan
igpakasalà hu mga suled taw.
22 Sa mga tinuuwan nuy mahitenged taini kinahanglan ha iyan kaw dà
taena makatuen daw sa Dios. Malipayen gayed haena sa etaw ha hurà din
pagduwa-duwa mahitenged hu tinuuwan din ha maayad.
23 Ba sa etaw ha tagduwa-duwa mahitenged hu kalan-enen dayun kumaen
taena saena mahukuman gayed tumenged ta sa pagkaen din kenà pinaagi
hu tinuuwan din, daw sa alan ha kenà pinaagi hu tinuuwan din salà gayed.

15

Sa Igkabayà-bayà Hu Duma Ha Mga Etaw

1 Sikuy sa mga mabis-ay hu pagtuu, kinahanglan ha buligan taw sa mga
maluya hu pagtuu. Harì taw iyan dà henhenaen sa makapaayad kanuy
2 ba iyan taw buhaten sa agkabayà-bayaan hu mga duma taw ta daw malig-
enan sa pagtuu dan.
3 Ta bisan si Cristo hurà magbuhat hu nakapalipay kandin ta nakasulat
en sa inikagi din duun hu Dios ha “Pigtameyes a daan taena ha migtameyes
ikaw.”
4 Sa katuyuan hu alan ha insulat su anay ha lalang hu Dios iyan sa
matudluan kuy ta daw pinaagi hu pagpailub hu mga alantusen daw hu
pagpadasig hu lalang din amin taw iman paghinam.
5 Sa Dios ha iyan puunaan hu pagpailub daw pagpadasig buhaten din ha
masabuwa kaw sumalà hu kinaiya hi Jesu Cristo
6 ta daw masabuwa kaw duun hu pagdayè nuy hu Dios ha iyan Amay hi
Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Pagtuu Hu Kenà Mga Judio

7 Magdinawatà kaw iling ha dinawat kaw daan hi Cristo ta daw madayè sa Dios.
8 Ta ikagiyen ku inyu ha si Cristo nabuhat ha suluguen duun hu mga Judio ta daw mapamatud-an din ha sa Dios matinumanen hu mga insaad din duun hu mga gin-apuan taw
9 daw sinyu sa kenà mga Judio magdayè kaw daan hu Dios tumenged hu kahid-u din inyu. Ta nakasulat en sa inikagi hi Jesu Cristo duun hu Dios ha
"Siak daw sa mga kenà Judio tagpasalamat ikaw daw tagkanta kay hu pagdayè ikaw."
10 Daw inikagi pa ha
"Sinyu sa kenà mga Judio, maglipay kaw gayed duma hu mga Judio sa pinilì hu Dios."
11 Daw amin pa daan inikagi ha
"Sinyu sa kenà mga Judio, dayea nuy gayed sa Dios daw sa alan ha kaet-etawan magdayè daan kandin."
12 Si Isaias minikagi daan hu
"Amin agpakauma ha kaliwat hi Jese ha iyan magharì duun hu kenà mga Judio daw iyan haena taghinamen dan."
13 Sa Dios ha iyan puunaan hu taghinamen taw mailahan kaw kandin hu adagi ha kalipay daw kalinaw tumenged hu pagsalig nuy kandin ta daw mag-iseg gayed sa paghinam nuy pinaagi hu gahem hu Balaan ha Ispiritu.

Si Pablo Sinugù Duun Hu Kenà Mga Judio

14 Mga suled, nasiguru ku gayed ha maayad sa pamatasan nuy daw nasabut nuy sa kamatuuran aman angayan kaw en ha magtinudluay.
15 Ba duun taini ha sulat ku hurà a gayed magduwa-duwa hu pagpahenà-henà inyu taena ha intudlù en inyu su anay. Sa hinengdan ha binuhat ku haini ta inilahan a hu Dios hu katenged
16 ha suluguen hi Jesu Cristo duun hu kenà mga Judio. Iling a hu sinaligan hu paghalad tumenged hu pagsangyaw ku hu Maayad ha Tultulanen ha napuun duun hu Dios ta daw tumenged hu pagtuu taena ha kenà mga Judio mabayà-bayaan sidan hu Dios isip ha halad ha mahimpit pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.
17 Duun hu pagpakigsabuwa ku ki Jesu Cristo harì ku gayed ikagayhà sa pag-alagad ku duun hu Dios.
18 Ba sa matultul ku iyan dà sa binuhat hi Cristo pinaagi kanak ta migmat-inumanen duun hu Dios sa kenà mga Judio tumenged hu mga lalang daw hu mga buhat ku,
19 sa mga timaan daan daw sa mga belenganen ha impaahà ku pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. Sugud ta Jerusalem payanaen en diyà ta Ilirico naniguru a gayed hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Cristo.
20 Iyan ku katuyuan ha makasangyaw ku haena duun hu mga lugar ha hurà pa makakilala ki Cristo ta daw harì ku mapamabawan sa intudlù hu duma.
21 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Saena ha hurà pa makapaliman matultulan mahitenged kandin daw saena ha hurà pa makasabut makakilala ku sin-u haena."

Sa Kabayà Hi Pablo Hu Pagdiyà Ta Roma

22 Tumenged hu pagpanunultul ku taini kapila ad en kayawat hu pagdiyan ta inyu.

23 Ba iman ha napengahan kud en sa mga buluhaten ku duun hu mga
banuwa dini daw tumenged ta nalugay en sa kabayà ku hu pagdiyan,
24 taghinam a gayed ha maahà ku inyu hu pag-agi ku diyan payanaen
ta Espanya. Ku maiwas en sa mababà ha panahun hu pagtimà ku diyan
mabuligan a daan inyu hu pagdayun ku hu paghipanaw.
25 Ba iman agdiyà a pa ta Jerusalem hu paghat-un taini ha igbulig duun hu
mga tumutuu diyà
26 ta sa mga tumutuu duun hu mga probincia ta Macedonia daw ta Acaya
agkabayà gayed ku makabulig hu mga makaluluuy ha mga tumutuu diyà ta
Jerusalem.
27 Igkalipay dan gayed sa pagbuhat taena daw maayad daan ku mabuligan
dan sa mga Judio hu kinahanglanen dan ta sa impakatuu dan pinaagi man
hu mga Judio daan.
28 Aman ku makahat-un kud en haini sa igbulig dan agdayun a diyà ta
Espanya ba aghapit a diyan ta inyu,
29 daw natun-an ku ha ku makadiyan a adagi gayed sa panalangin kanuy
hi Cristo.
30 Mga suled, pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw daw hu pagpalanggà ha
in-ila hu Balaan ha Ispiritu aghangyuen ku inyu ha makigsabuwa kaw kanak
pinaagi hu pag-ampù nuy kanak duun hu Dios.
31 Ampui nuy ha harì a pasipalahan hu kenà mga tumutuu diyà ta probin-
cia ta Judea daw mabayà-bayà gayed sa mga tumutuu diyà ta Jerusalem hu
pagdawat taini ha ighat-un ku,
32 ta ku iyan pagbayà hu Dios makadiyan a ta inyu ha malipayen daw
madasig a daan ku maahà ku inyu.
33 Sa Dios ha iyan puunaan hu kalinaw magduma inyu.

16

Mga Pangamusta

1 Igpakilala ku iman inyu si Febe sa suled taw ha bahi duun hu pagtuu daw
sabuwa ha bulig duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Cencrea.
2 Dawata nuy haini tumenged hu pagtuu din duun hu Ginuu ta iyan haini
angayan ha buhaten hu mga tumutuu, daw buligan nuy hu bisan inu ha mga
kinahanglanen din ta nakabulig haini kanak daw hu duma ha mga etaw.
3 Ipangamusta a ki Priscila daw ki Akila sa bulig ku duun hu buluhaten hi
Jesu Cristo
4 ta hurà dan gayed kanuguni sa kinabuhì dan tumenged hu pagbulig
kanak. Aman adagi gayed sa pagpasalamat ku kandan daw bisan sa alan
ha mga tumutuu dini ha kenà mga Judio tagpasalamat daan kandan.
5 Ipangamusta a daan hu mga tumutuu ha duun tagkaamul-amul hu balay
dan.
Ipangamusta a ki Epanato sa pinalanggà ku ha iyan una ha nakatuu ki
Cristo diyà ta probincia ta Asia.
6 Ipangamusta a daan ki Maria sa naniguru gayed hu pagtalabahu diyan
ta inyu.
7 Ipangamusta a ki Andronico daw ki Junias sa kadumahan ku ha mga
Judio ha napurisu daan su anay duma kanak. Tinahud sidan hu mga
apostoles daw iyan daan sidan nauna dì kanak ha nakatuu ki Cristo.
8 Ipangamusta a daan ki Ampliato sa pinalanggà ku tumenged hu pagtuu
hu Ginuu.

9 Ipangamusta a ki Urbano sa bulig taw ha suluguen hi Cristo daw ki
Estakis sa minahal ku ha suled.
10 Ipangamusta a ki Apeles sa nakilala ha matinumanen ki Cristo.
Ipangamusta a daan hu pamilya hi Aristobulo.
11 Ipangamusta a ki Herodion sa kadumahan ku ha Judio.
Ipangamusta a daan hu mga tumutuu duun hu pamilya hi Narciso.
12 Ipangamusta a ki Trifena daw ki Trifosa sa tagtalabahu duun hu
buluhaten hu Ginuu.
Ipangamusta a daan ki Persida sa minahal ku ha suled ha naniguru daan
duun hu buluhaten hu Ginuu.
13 Ipangamusta a ki Rufo sa maayad ha suluguen hu Ginuu daw ki Inay din
sa mig-isip kanak ha laus din en ha batà.
14 Ipangamusta a daan ki Asincrito daw ki Flegonte, ki Hermes daw ki
Patrobas, ki Hermas daw sa alan ha duma dan ha suled taw duun hu pagtuu.
15 Ipangamusta a daan ki Filologo daw ki Julia, ki Nereo daw hu suled din
ha bahi, si Olimpas daw sa alan ha mga tumutuu ha duma dan.
16 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
Sa alan ha tagkaamul-amul ha mga tumutuu ki Cristo dini agpangamusta
daan inyu.

Sa Katapusan Ha Panugun

17 Mga suled, aghangyuen ku inyu ha mag-andam kaw taena ha
pakapabahin-bahin inyu daw tagsamuk-samuk hu pagtuu nuy ta agsupaken
dan sa kamatuuran ha intudlù inyu. Magpadiyù kaw ta kandan
18 ta sa mga etaw ha iling kandan kenà mga suluguen hi Cristo ha Ginuu
ta iyan dan tagsunuren sa kandan ha agkabayaan. Pinaagi hu mga binulak-
bulakan ha mga lalang dan daw hu pagpadalig-dalig aglimbungan dan sa
laus dà agkabiduan.
19 Napaliman duun hu bisan hindu sa pagkamatinumanen nuy aman
igkalipay ku inyu. Agkabayaan ku ha matatau kaw gayed hu pagbuhat hu
maayad daw harì kaw makatuen hu pagbuhat hu madaet.
20 Sa Dios ha iyan puunaan hu kalinaw buhaten din sa paagi ha laus nuy
en madaeg si Satanas.
Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.
21 Agpangamusta inyu si Timoteo sa bulig ku duun hu buluhaten hu
Dios, daw agpangamusta daan si Lucio, si Jason daw si Sosipatro sa mga
kadumahan ku ha Judio.
22 Iyan a si Tercio sa migbulig ki Pablo hu pagsulat taini. Agpangamusta a
daan inyu tumenged hu pagkasabuwa taw hu pagtuu hu Ginuu.
23 Agpangamusta inyu si Gayo. Duun a iman tagtimà hu balay din daw
duun daan tag-amul-amul sa mga tumutuu.
Agpangamusta daan si Erasto ha iyan sinaligan hu pag-ibit hu salapì taini
ha banuwa daw si Cuarto sa suled taw hu pagtuu.
24 Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Pagdayè Duun Hu Dios

25 Sa Dios iyan pakapalig-en hu pagtuu nuy pinaagi hu Maayad ha Tultula-
nen mahitenged ki Jesu Cristo ha insangyaw ku ha inlilung su anay
26 ba iman impadayag en pinaagi hu mga insulat hu mga propita. Tu-
menged hu insugù hu hurà din kamatayen ha Dios insangyaw en haini iman
duun hu alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan ta daw tumuu sidan daw
magmatinumanen kandin.

27 Sa sabubuwa dà ha Dios ha nakatuen hu alan dayeen hu hurà din
katapusan pinaagi ki Jesu Cristo.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Corinto

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini
duma ki Sostenes sa suled taw duun hu pagtuu.
2 Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan ta Corinto
ha mga etaw hu Dios pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo daw
nahimu ha mahimpit duma hu alan ha mga etaw bisan hindu ha tagsimba
daan hu Ginuu taw.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya
daw kalinaw.

Sa Panalangin Pinaagi Ki Jesu Cristo

4 Sigi a tagpasalamat duun hu Dios mahitenged inyu tumenged hu grasya
din inyu pinaagi ki Jesu Cristo
5 ta tumenged hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo pigpanalanginan
kaw gayed hu alan bisan hu kaalam nuy daw hu katatau nuy hu pagtudlù.
6 Tumenged ta nanggamut diyan ta inyu sa intudlù day mahitenged ki
Cristo
7 hurà kaw kakulangi hu bisan inu ha katatau ha in-ila hu Balaan ha
Ispiritu iman ha tag-angatan nuy sa paglikù hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.
8 Lig-enan din sa pagtuu nuy hangtud hu katapusan hu panahun ta daw
hurà en ikasaway inyu ku lumikù si Jesu Cristo ha Ginuu taw.
9 Kasaligan gayed sa Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu ta daw amin
nuy pagdapità hu Batà din ha si Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Pagsawalà Hu Mga Tumutuu

10 Mga suled, pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha Ginuu taw aghangyuen
ku inyu ha mag-uyunà kaw gayed ta daw harì kaw mabahin-bahin ba
magsabuwa kaw gayed hu henà-henà nuy daw hu mga tuyù nuy.
11 Ta intultul dini ta kanak hu duma duun hu pamilya hi Cloe ha tagsawalà
kaw.
12 Sa duma inyu tag-ikagi ha sumusunud hi Pablo daw sa duma na ki
Apolos, amin daan tag-ikagi ha sumusunud hi Pedro daw sa duma na ki
Cristo.
13 Mabaluy ba diay ha bahin-bahinen si Cristo? Iyan a ba diay si Pablo
inlansang duun hu krus ta daw maluwas kaw? Kanak ba diay ha ngaran
sa imbautismu inyu? Kenà gayed.
14 Tagpasalamat a gayed ta daruwa dà sa nabautismuwan ku diyan ta inyu
ha iyan si Crispo daw si Gayo
15 ta daw hurà inyu makaikagi ha nabautismuwan pinaagi hu ngaran ku.
16 Amin pa diay daan nabautismuwan ku diyan ha iyan sa pamilya hi
Estefanas, ba hurà kud en agkahenhenaan ha duma pa.
17 Ta hurà a sugua hi Cristo hu pagbautismu ba sa insugua din kanak
iyan sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen. Daw sa pagsangyaw ku
kenà pinaagi hu kanak ha kaalam daw hu katatau ku hu pag-ikagi, ta ku
mabenalan sa mga etaw pinaagi taena kenà dan en iyan igkabenali sa
kamatuuran mahitenged hu kamatayen hi Cristo duun hu krus.

Sa Gahem Daw Sa Kaalam Hu Dios

18 Sa tultulanen mahitenged hu kamatayen hi Jesu Cristo duun hu krus
ag-isipen hu mga etaw ha tagkangalaag ha bà dà binuang, ba sikuy sa
nangaluwas kamatuuran gayed haini ha migpadayag hu gahem hu Dios.
19 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Daeten ku sa katatau hu etaw daw buhaten ku ha hurà pulus hu kaalam
taena ha nakatunghà."
20 Inu man sa pulus taena ha mga matatau daw taena ha mga manunudlù
daw ku mga matatau hu pagsawalà? Hurà ba diay ipadayag en kanuy hu
Dios ha sa kaalam hu etaw binuang dà?
21 Tinuyù hu Dios ha sa etaw harì makakilala kandin pinaagi hu kalibu-
tanen dà ha kaalam, ta sa paagi din maluwas sa etaw ku agtuu taini ha
tigsangyaw taw ha ag-isipen hu harì agtuu ha bà dà binuang.
22 Sa tagpan-ahaen hu mga Judio iyan sa mga belenganen ha timaan hu
gahem hu Dios daw iyan tagsaligan hu mga Griego ha etaw sa kaalam dan.
23 Ba sa tigsangyaw day iyan si Cristo sa inlansang duun hu krus, saena
agtambagan hu mga Judio daw ag-isipen daan haena hu kenà mga Judio ha
bà dà binuang.
24 Ba sa hinimu hu Dios ha tumutuu mga Judio man daw sa kenà, natun-an
dan ha pinaagi ki Cristo impadayag hu Dios sa gahem daw sa kaalam din.
25 Ta sa kaalam hu Dios ha ag-isipen hu mga etaw ha binuang dà saena
matangkaw pa gayed dì hu kinatangkawan ha katatau hu etaw. Daw sa ag-
isipen dan ha kaluyahen hu Dios tumenged hu kamatayen hi Cristo duun hu
krus saena mabis-ay pa gayed dì hu kinabis-ayan ha etaw dini ta kalibutan.
26 Mga suled, henhenaa nuy ku inu kaw su makatuu kaw. Atiyuay dà sa
nakatunghà inyu daw atiyuay dà daan sa matangkaw sa katengdanan din
diyan ta inyu daw atiyuay dà inyu sa tinahud ha etaw.
27 Ba saena ha ag-isipen hu mga etaw ha hurà din kaalam pinilì hu Dios
ta daw mapagagayhaan haena sa ag-isipen ha matatau ha etaw. Daw pinilì
din daan haena sa kagi hu mga etaw ha kenà angayan ta daw magayhaan su
agkasaligan dan.
28 Pinilì hu Dios sa tagpaamaniyan daw sa tagtameyesen hu mga etaw daw
pinilì din daan sa ag-isipen hu mga etaw ha hurà din pulus ta daw saena ha
tag-isipen ha matangkaw iyan man diay hurà din pulus.
29 Binuhat din haena ta daw hurà etaw ha makagpagalbu duun hu atuban-
gan hu Dios.
30 Iman pinaagi hu Dios nasabuwa kuy ki Jesu Cristo, aman tumenged
kandin amin taw kaalam daw inisip kuy hu Dios ha matareng daw mahimpit
ha mga etaw din ha nalibri duun hu mga salà taw.
31 Aman laus gayed sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
"Ku amin magpasigalbu kinahanglan ha iyan din ipasigalbu sa binuhat hu
Ginuu."

2

Sa Katudluanan Pinaagi Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Mga suled, su dumiyan a ta inyu hu pagpanunultul hu lalang hu Dios
hurà a gamit hu madagway ha mga lalang daw hu kaalam ha kalibutanen
dà,
2 ta tinuyù ku ha hurà en lain ha makatudlù ku inyu ba iyan dà gayed si
Jesu Cristo sa inlansang duun hu krus.

3 Duun taena nahaldek a gayed ku harì ku mahimu sa igpabuhat kanak hu Dios.
4 Aman su makiglalang a daw su magtudlù a diyan ta inyu hurà a maggamit hu mga lalang hu matatau, ba sa mga lalang ku ginaheman gayed hu Balaan ha Ispiritu
5 ta daw sa pagtuu nuy kenà pinaagi dà hu katatau hu etaw ba pinaagi gayed hu gahem hu Dios.

Sa Impadayag Hu Balaan Ha Ispiritu

6 Sa mga magulang ha tumutuu agtudluan day hu mga madalem en daan ha katudluanan ba saena hurà duun dà kapuun hu etaw daw hu mga punuan dini ta kalibutan, ta sa kandan ha gahem agkahanaw dà.
7 Ba sa mga tigtudlù day iyan sa henà-henà hu Dios ha inlilung su anay ha daan din en intagana su hurà pa tanghagaa sa bisan inu ta daw madayè kuy asem.
8 Sa mga punuan duun taini ha panahun hurà gayed makasabut taena, ta ku natun-an dan pa harì dan ngaay ilansang sa Ginuu duun hu krus ha iyan labaw hu alan.
9 Ba sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Sa hurà pa kaahà daw kapaliman hu etaw daw sa hurà pa paghenhenaa hu etaw iyan en intagana ha ig-ila hu Dios hu mga etaw ha tagpalanggà kandin."
10 Saini impadayag iman kanuy hu Dios pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.
Agkasusi hu Balaan ha Ispiritu sa alan bisan sa henà-henà hu Dios.
11 Henhenaa nuy ha sa etaw iyan dà nakatuen hu kaugalingen din. Iling daan sa Balaan ha Ispiritu ha iyan dà nakatuen hu henà-henà hu Dios.
12 Ba inulinan kuy hu Balaan ha Ispiritu sa napuun duun hu Dios kenà duun hu etaw dà ta daw masabut taw sa alan ha in-ila kanuy hu Dios.
13 Aman ku magtudlù kay duun hu mga etaw ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu harì kay tag-ikagi hu kalibutanen dà ha kaalam ba pinaagi gayed hu Balaan ha Ispiritu.
14 Sa etaw ha kalibutanen harì agdawat hu tigtudlù hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ta harì din haini agkasabut daw ag-isipen din daan ha bà dà binuang, ta sa tagpasabut taini iyan dà gayed sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu.
15 Sa etaw ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu agkatun-an din ku inu sa ma-puslanen daw sa hurà din pulus, ba saena ha etaw harì gayed mahukuman hu kenà tumutuu ku inu sa duun hu henà-henà din.
16 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen
"Hurà gayed nakatuen ku inu sa taghenhenaen hu Dios daw hurà en daan makagsambag kandin."
Ba sikuy sa nakatuu impadayag kanuy sa henà-henà hi Cristo.

3

Mga Suluguen Hu Dios

1 Mga suled, su diyan a pa ta inyu hurà a makagtudlù hu madalem ha katudluanan iling hu pagtudlù ku duun hu mga etaw ha inulinan en hu Balaan ha Ispiritu, ta mga batà kaw pa duun hu pagtuu ki Cristo daw sa tagsunuren nuy iyan dà sa inyu ha agkabayaan.
2 Aman sa ig-ila ku inyu ha katudluanan iling hu gatas ha igpainum hu batà ta bisan iman harì kaw pa pakakaen hu madesen.

3 Iyan pa tagharì diyan ta inyu sa kalibutanen iling hu kasina daw pag-
sawalà ha iyan timaan ha agkangailing kaw pa hu kenà tumutuu ta iyan nuy
pa gayed tagsunuren sa inyu dà ha agkabayaan.
4 Amin diyan ta inyu tag-ikagi ha sumusunud hi Pablo daw sa duma tag-
ikagi ha sumusunud hi Apolos. Saena iyan timaan ha agkangailing kaw pa
hu kenà tumutuu.
5 Henhenaa nuy ha siak daw si Apolos bà kay dà mga suluguen hu Dios ha
sinaligan din hu mga buluhaten daw pinaagi kanay nakatuu kaw daan.
6 Iyan a namula daw si Apolos iyan mig-alima ba sa Dios iyan migpatubù.
7 Aman sa angayan ha dayeen kenà iyan sa agpamula daw sa tag-alima ba
iyan dà gayed sa Dios ta iyan tagpatubù.
8 Saena ha agpamula daw sa tag-alima mig-iling dà daw sa kada sabuwa
kandan agsuhulan sumalà hu pagpaniguru dan.
9 Siak daw si Apolos bà dà migbuligà duun hu buluhaten hu Dios daw sinyu
agkailing kaw hu uma hu Dios ha pigtalabahuwan day.
Agkailing kaw daan taena ha agbalayen hu Dios.
10 Inilahan a kandin hu katenged hu pagsugud taini ha balay daw amin
lain ha iyan agdayun duun. Ba mag-andam gayed sa kada sabuwa ha
mapandayaan din sa katukura taini.
11 Sabuwa dà gayed sa tinukuran taini ha balay ha iyan si Jesu Cristo.
12 Sa duma ha tagbalay duun taini taggamit hu bulawan, salapì daw mga
mahal ha batu, ba sa duma taggamit hu kayu, sagbet daw mga lagami dà.
13 Duun asem hu Aldaw hu Paghukum igpadayag ku agkainu-inu sa buhat
hu kada sabuwa ta saini agsulayan pinaagi hu hapuy ku masunug ba daw
ku harì.
14 Sa etaw ha harì masunug sa kandin ha talabahu agbalesan hu Dios.
15 Ba saena ha agkasunug dà sa kandin ha talabahu maluwas, ba hurà
din bales ta agkailing haena hu etaw ha nakapulaguy duun hu balay din ha
agkabigsulan ba hurà din en gayed nauwit.
16-17 Hurà nuy ba diay katun-i ha iyan kaw timplo hu Dios daw sa Balaan
ha Ispiritu ha sinugù din didiyan ta inyu? Aman ku amin etaw ha magdaet
taini ha balaan ha timplo silutan gayed haena.
18 Harì nuy aglimbungi sa kaugalingen nuy. Ku amin inyu taghenà-henà
ha matatau gayed kinahanglan ha isipen din haena ha hurà din pulus bisan
ku ikagiyen hu mga etaw ha buang-buang. Ku buhaten din haena mabuhat
ha matatau gayed ha etaw.
19 Sa kaalam ha kalibutanen binuang dà duun hu Dios ta sa insulat ha
lalang din tagyanaen “Sa katatau hu etaw iyan dà iglit-ag kandin hu Dios.”
20 Daw inikagi daan ha “Natun-an gayed hu Dios ha hurà pulus hu henà-
henà taena ha matatau ha etaw.”
21 Aman kinahanglan ha hurà gayed inyu magpagalbu mahitenged hu
sabuwa ha etaw ta sa alan ha maayad in-ila inyu.
22 Siak, si Apolos daw si Pedro makapaayad inyu. Bisan sa kalibutan, sa
kinabuhì daw sa kamatayen, sa agkaula-ula iman daw sa maul-ulahan asem
makapaayad en daan inyu.
23 Sinyu mga sakup kaw hi Cristo daw si Cristo sakup daan hu Dios.

4

Sa Mga Apostoles Hi Jesu Cristo

1 Sikay sa mga apostoles ha sinaligan hu pagtudlù taena ha inlilung hu Dios
su anay, isipen kay inyu ha bà kay dà mga suluguen hi Cristo.
2 Kinahanglan ha sa sinaligan matinumanen gayed hu agalen din.
3 Harì a agkasamuk ku inu sa lalang nuy daw hu duma ha mga etaw
mahitenged hu buluhaten ku ta bisan siak harì ku aghukuman sa talabahu
ku.
4 Bisan ku hurà ku natun-an ha sayep ku ba sa Dios nakatuen ku amin ku
mga sayep, aman iyan dà gayed haena maghukum kanak.
5 Harì kaw gayed maghukum hu bisan sin-u hangtud ha makalikù sa
Ginuu hu paghukum kanuy. Duun asem taena ha natugun ha panahun
igpadayag din sa alan ha inheles bisan sa mga katuyuan iman hu etaw.
Dayun sa kada sabuwa dayeen hu Dios sumalà hu binuhat din.
6 Mga suled, saini ha inikagi ku inyu iyan sa mahitenged kanak daw ki
Apolos ta daw matun-an nuy sa maayad ha agbuhaten sumalà hu insulat ha
lalang hu Dios daw tumenged taena harì nuy isipen ha amin labaw kanay.
7 Imbà nuy taghenhenaa ha labaw kaw dì hu duma? Harì ba bà dà daan
in-ila inyu hu Dios sa didiyan en iman ta inyu? Ku natun-an nuy en ha bà
kaw dà daan inilahi imbà kaw man tagpagalbu?
8 Sa henà-henà nuy gid iman maayad en sa kahimtang nuy ta bà su mga
sapian daw mga harì kaw en. Mambung ngaay ku laus ha mga harì kaw en
ta daw makabulig kay inyu hu pagharì nuy.
9 Ba sikay sa mga apostoles iman bà su tigpadayag hu Dios ha iyan kay
kinahudiyanan hu alan ta iling kay taena ha mga etaw ha hinukuman daw
aghimatayan en duun hu atubangan hu alan ha mga etaw dini ta kalibutan
daw duun hu mga balinsuguen diyà ta langit.
10 Tumenged hu pagtudlù day mahitenged ki Cristo kagi hu mga etaw
ha mga buang-buang kay, ba taghenà-henà kaw ha matatau kaw gayed
tumenged hu pagtuu nuy kandin. Sikay mga maluya kay ba sinyu mabis-ay
kaw. Sinyu dinayè kaw ba pigtameyes kay hu kanay.
11 Bisan iman ha panahun agkangauhul daw agkangalauwan kay, hurà
day daan mga bisti daw agpasipalahan kay, bà kay dà tagkalaag hu tagti-
maan day
12 daw agpaniguru kay hu pagtalabahu ta daw kay mauyag. Ku tagtun-
gayawan kay tig-ampù day ha panalanginan hu Dios haena sa mga kuntra
day. Ku agpasipalahan kay ag-antusen day haena.
13 Ku agpagagayhaan kay kandan agpandayaan day gihapun sidan. Bisan
iman taini ha panahun inisip kay ha bà dà mga putput ha hurà din en pulus.
14 Mga suled, hurà ku haini isulat diyan ta inyu ta daw magayhaan kaw ba
agsambagan ku inyu iling ha mga pinalanggà ku ha batà.
15 Bisan ku madakel sa migtudlù inyu mahitenged ki Cristo ba sabuwa a
daan ha agkailing hu amay nuy duun hu pagtuu ki Jesu Cristo tumenged ta
migsangyaw a hu Maayad ha Tultulanen diyan ta inyu.
16 Aman aghangyuen ku iman inyu ha mangiling-iling kaw kanak.
17 Iyan haini hinengdan ha igpadiyan ku ta inyu si Timoteo sa matinuma-
nen daw pinalanggà ku ha batà duun hu pagtuu hu Ginuu. Matudluan kaw
kandin hu kanak ha pamatasan duun hu pagtuu ki Cristo ha iyan tigtudlù
ku daan duun hu duma ha tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha agkaelegan
ku.
18 Sa duma inyu tagpagalbu ta abi nuy ha harì a agdiyan ta inyu.

19 Ba ku itugut hu Ginuu laus a agdiyan ta daw masusi ku gayed ku bà kaw
dà ba tagpasigalbu,
20 ta sa pagharì kanuy hu Dios kenà pinaagi hu lalang dà ta pinaagi gayed
hu gahem din.
21 Inu man sa igpalabi nuy? Elegan ku ba inyu daw pamauki daw ku iyan
ba agkabayaan nuy sa magmaluluy-en a inyu?

5

Sa Paghukum Taena Ha Tagbuhat Hu Malaw-ay

1 Amin tultul ha sa sabuwa inyu tagbuhat hu malaw-ay ta nakig-amulà hu
asawa hu amay din. Ba henhenaen nuy ha bisan sa hurà pa makakilala hu
Dios harì tagbuhat tayana.
2 Ba saini bà nuy dà igpagalbu. Maguul kaw ngaay taini daw ipaawà nuy
diyan ta inyu sa tagbuhat tayana.
3-4 Bisan pa ku madiyù a diyan ta inyu ba bà su didiyan a dà gihapun aman
napengahan en sa kanak ha kahukumi tayan. Ku mag-amul-amul kaw asem
bisan ku hurà a diyan ba iyan haini ag-ikagiyen ku inyu ha pinaagi hu gahem
hi Jesus ha Ginuu
5 itugyan nuy haena sa etaw diyà ki Satanas ta daw mapasipalahan
din daw makaghinulsul haena ha iyan ikaluwas din duun hu Aldaw hu
Paghukum hi Jesus ha Ginuu.
6 Imbà kaw man galbuwen? Hurà nuy ba diay katun-i ha sa atiyuay dà ha
igpatulin pakalekep en duun hu madakel ha harina?
7 Awaa sa salà diyan ta inyu ha iling hu igpatulin ta daw hurà gayed
madaet diyan ta inyu. Mailing kaw iman hu supas ha hurà duun igpatulin ta
si Cristo migpakamatay para kanuy iling hu nati hu karniro ha inhalad duun
hu Aldaw hu Paglabay.
8 Aman magsaulug kuy iman kenà pinaagi hu daan ha supas ha amin duun
igpatulin ha iyan sa pagkamakasasalà daw sa madaet ha henà-henà duun hu
duma, ba pinaagi hu supas ha hurà din igpatulin ha iyan sa laus ha tuyù daw
sa pagsunud hu kamatuuran.
9 Insulat kud inyu ha harì kaw maglabet-labet hu mga etaw ha tagbuhat
hu malaw-ay.
10 Kenà ku iyan tagsubayen sa mga etaw ha kenà tumutuu ta tagbuhat
sidan hu malaw-ay daw mga agapan sidan, tagpanlimbung daan sidan daw
tagsimba hu mga diyus-diyus. Saini ha mga etaw dini gayed ta kalibutan.
11 Ba sinulatan ku inyu ha harì kaw maglabet-labet taena ha tag-ikagi ha
tumutuu sidan ba tagbuhat hu malaw-ay daw agapan, tagsimba hu mga
diyus-diyus daw agpandaet hu dengeg, beleng-beleng daw limbungan. Harì
kaw ganì daan makigsalu kandan hu pagkaen.
12-13 Hurà taw gayed katenged hu paghukum taena ha kenà tumutuu ta
iyan en maghukum kandan sa Dios, ba kinahanglan ha baldengen taw sa
suled taw hu pagtuu. Aman harì nuy ipaamul diyan ta inyu sa tagbuhat hu
malaw-ay.

6

Sa Paghusay Hu Mga Tumutuu

1 Ku amin husayen hu sabuwa inyu duun hu suled din hu pagtuu, imbà
man haena duun tagsumbung hu kenà tumutuu ha maghuhukum ha sa
taghusay ngaay taena iyan dà gayed sa mga tumutuu?

2 Hurà nuy pa ba diay katun-i ha sikuy sa mga tumutuu aghukuman taw
asem sa kaet-etawan? Ku agkahukuman nuy asem sa kaet-etawan imbà nuy
man harì agkahusay sa atiyuay dà ha pagsawalà?
3 Hurà nuy ba diay katun-i ha bisan asem sa mga balinsuguen aghukuman
taw? Imbà nuy man harì agkahusay sa tagsabà ha dini dà ta kalibutan?
4 Ku amin nuy mga husayen imbà nuy man duun pa igpahusay hu mga
etaw ha kenà tumutuu?
5 Inikagi ku haini ta daw mapagagayhaan kaw. Hurà en ba diay bisan
sabuwa diyan ta inyu ha pakatuen hu paghusay inyu sinyu sa mga tumutuu?
6 Kinahanglan pa ba gayed ha magsasabà sa migsusuled ha tumutuu daw
ipahusay paman hu kenà tumutuu?
7 Saini ha tagbuhaten nuy iyan timaan ha maluya kaw gayed hu pagtuu.
Imbà nuy man harì agkaantus sa pagpasipala daw sa kalimbungi inyu?
8 Ba sinyu iyan kaw en nasì agpandaeg-daeg daw agpanlimbung bisan
duun hu mga suled nuy dà ha tumutuu.
9 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa tagbuhat hu madaet harì makaseled duun
hu tagharian hu Dios? Harì kaw magpalimbung ta sa mga etaw ha tagbuhat
hu malaw-ay daw sa tagsimba hu diyus-diyus, sa agpanapaw daw sa mga
bay-ut,
10 sa takaw daw sa agapan, sa beleng-beleng, sa tagpandaet hu dengeg daw
sa mga limbungan harì gayed makaseled duun hu tagharian hu Dios.
11 Sa duma inyu agkailing taini su anay. Ba iman nahenawan en sa mga
salà nuy daw himpit kaw en iman ha etaw hu Dios. Nabuhat kaw daan
ha matareng pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu daw hu Balaan ha Ispiritu ha
sinugù hu Dios.

Sa Lawa Iyan Timplo Hu Dios

12 Amin nuy napaliman ha “Mabaluy ku buhata sa alan ha kenà madaet.”
Saini laus gayed ba henhenaa nuy daan ha harì haini alan makapaayad
kanuy. Mahimu ku buhata sa alan ba harì a agkabayà ha maulipen a hu
bisan inu.
13 Laus gayed ha sa kalan-enen intagana para hu etaw daw sa etaw
tinaganahan hu kalan-enen, ba saini alan agtapusen dà hu Dios. Sa lawa
hurà itagana hu malaw-ay ha buhat ba intagana haena hu agkabayaan hu
Ginuu, daw sa Ginuu iyan tag-alima hu etaw.
14 Sa Dios iyan migbanhaw ki Jesus daw agbanhawen kuy daan kandin
pinaagi hu gahem din.
15 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa lawa nuy bahin man hu lawa hi Cristo?
Mabaluy ba diay ha sa duma ha bahin hu lawa hi Cristo iamul duun hu
makasasalà ha bahi? Harì gayed.
16 Henhenaa nuy ha saena ha pakigsabuwa hu madaet ha bahi sabuwa dà
sidan ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa daruwa nabuhat ha sabuwa dà.”
17 Ba sa etaw ha nakigsabuwa duun hu Ginuu sabuwa daan sidan hu henà-
henà.
18 Magpadiyù kaw gayed hu pagbuhat hu malaw-ay. Sa duma ha salà hu
etaw harì pakadaet hu lawa din, ba sa tagbuhat hu malaw-ay nakasalà duun
hu kaugalingen din.
19 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa lawa nuy iyan man timplo hu Balaan ha
Ispiritu ha didiyan ta inyu ta in-ila en haini hu Dios? Sa lawa nuy kenà en
inyu

20 ta mahal tungkay sa kapalita taini hu Dios. Aman gamita sa lawa nuy ha
makapadayè hu Dios.

7

Sa Pag-asawa

1 Iman mahitenged hu mga panginginsà nuy duun hu sulat nuy kanak iyan
haini tubag ku diyan ta inyu.
Maayad ngaay ku sa maama harì en mangasawa.
2 Ba para ha harì haena masulayan maayad pa ha sa etaw amin din asawa.
3 Kinahanglan ha sa maama magtugyan hu kaugalingen din duun hu
asawa din daw sa bahi magtugyan daan hu kaugalingen din duun hu asawa
din.
4 Ta sa bahi kenà iyan tagbayà hu lawa din ba iyan gayed sa asawa din.
Iling daan ha sa maama kenà iyan tagbayà hu lawa din ta iyan sa asawa din.
5 Sinyu sa mig-asawa, kinahanglan ha harì kaw magpabalibarà ku hurà
nuy daan nasabutan ha panahun hu pag-ampù. Ba ku mapenga haena
buhaten nuy gihapun sa pag-asawa nuy ta daw harì kaw masulayan hi
Satanas tumenged ta harì kaw pakapugung hu kaugalingen nuy.
6 Inikagi ku haini hu pagtugut inyu ha mangasawa kaw ba kenà haini
kasugua inyu
7 ta igpalabi ku ganì ngaay ha sa alan ha maama mailing kanak ha hurà en
pangasawa. Ba sa kada sabuwa kanuy inilahan hu Dios hu hurà mag-iling
ha kahimtang.
8 Sinyu sa hurà din asawa daw sa mga balu, ikagiyen ku inyu ha maayad
ngaay ku ilingan a inyu ha hurà en pangasawa.
9 Ba ku harì kaw makapugung hu kaugalingen nuy maayad pa ku man-
gasawa kaw ta maayad pa ha sa etaw amin din asawa dì sa mag-antus hu
kabayà din hu pagpangasawa.
10 Sinyu sa amin din en asawa, amin ku ag-ikagiyen inyu. Saini kenà kanak
dà ha henà-henà ta sugù hu Ginuu ha sa bahi kinahanglan ha harì din gayed
endaan sa asawa din.
11 Ba ku mangendà man ugaling kinahanglan ha harì en gayed magpaa-
sawa daw ku mabayà maglikuay dà sidan hu asawa din. Sa maama daan
kinahanglan ha harì din gayed endaan sa asawa din.
12 Amin ku pa ag-ikagiyen duun hu duma inyu ha hurà isugù kanak hu
Ginuu ba kanak dà ha salambagan. Ku amin maama ha tumutuu ha sa
asawa din kenà tumutuu daw sa bahi harì agkabayà ku makag-endaay
sidan, kinahanglan ha harì din gayed haena endaan.
13 Iling daan hu bahi ha tumutuu daw kenà tumutuu sa asawa din daw sa
maama harì gayed agkabayà ku makag-endaay sidan, kinahanglan ha harì
din gayed haena endaan
14 ta saena ha kenà tumutuu mapanalanginan hu Dios pinaagi hu asawa
din ha tumutuu daw sa mga batà dan mapanalanginan daan.
15 Ba ku sa asawa ha kenà tumutuu agkabayà ha makig-endaay mabaluy
haena ta agkabayaan hu Dios ha malinawen sa pagdapità nuy alan
16 daw harì nuy man daan masiguru ha pinaagi inyu maluwas sa asawa
nuy.

Sa Kahimtang Hu Etaw Su Makatuu

17 Ku inu sa kahimtang taw su anay kuy en himuwen hu Dios ha tumutuu
iyan haena pagbayà hu Dios kanuy, aman padayunen taw sa pagsunud hu
Dios duun taena ha kahimtang. Iyan haena tigtudlù ku duun hu alan ha mga
tumutuu bisan hindu.
18 Ku amin inyu nakatuu ha daan en nasirkunsidahan sumalà hu tuluma-
nen hu mga Judio kinahanglan ha harì din en haena balhinen. Daw ku amin
inyu nakatuu ha kenà Judio harì en daan magpasirkunsida.
19 Ta saena ha mga tulumanen hurà taena pulus ta sa mahinengdanen
gayed iyan sa pagtuman hu mga sugù hu Dios.
20 Kinahanglan ha sa kada sabuwa inyu magpabilin duun hu kahimtang
nuy su panahun ha makatuu kaw.
21 Ku daan kaw en ulipen su makatuu kaw harì kaw agkasamuk. Ba ku
amin paagi ha malibri kaw duun hu pagkaulipen nuy buhata nuy haena.
22 Ta sa ulipen ha nakatuu inisip hu Ginuu ha kenà ulipen, daw sa kenà
ulipen su anay makatuu nabuhat ha ulipen hi Cristo.
23 Mahal gayed sa kapalita inyu hu Dios aman harì kaw bà dà magsunud-
sunud hu etaw.
24 Aman mga suled, ku inu sa kahimtang nuy su makatuu kaw kina-
hanglan ha magpabilin kaw duun duma hu Dios.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Hurà Din Asawa

25 Iman mahitenged hu hurà din asawa amin ku ag-ikagiyen inyu bisan ku
hurà isugù kanak hu Ginuu, ta kasaligan a tumenged hu kahid-u din kanak.
26 Tumenged ta pakauma iman sa mga malegen iyan henà-henà ku ha
maayad pa gayed ha harì kaw en mangasawa.
27 Ku amin nuy asawa harì nuy en ag-endai. Ba ku hurà nuy pa asawa harì
kaw taghenà-henà hu pagpangasawa.
28 Ku mangasawa kaw harì kaw makasalà daw ku magpaasawa sa mga
bahi harì daan sidan makasalà. Ba agkabayaan ku ngaay ha makalikay kaw
duun hu mga kasamukan ha agkaagiyan hu mig-asawa.
29 Mga suled, sa henà-henà ku iyan haini. Tumenged ta mababà dà sa
panahun sinyu sa amin din asawa kinahanglan ha sa buluhaten hu Dios
ipalabaw nuy gayed dì hu pamilya nuy.
30 Ku agkalipay kaw daw ku agkaguul kaw harì nuy iyan haena ipalabaw.
Sinyu sa agpamalit, isipen nuy ha sa katigayunan nuy kenà inyu.
31 Sinyu sa tagpahimulus hu mga butang dini ta kalibutan, harì nuy haena
iyan ipalabaw duun hu henà-henà nuy ta sa mga butang duun taini ha
kalibutan agkahanaw dà.
32 Agkabayaan ku ngaay ha harì kaw masamukan. Sa maama ha hurà
din asawa hurà pakasamuk kandin hu pagsunud din hu Ginuu ta iyan dà
taghenhenaen din sa agkabayà-bayaan hu Ginuu.
33 Ba saena ha asawahan en sigi dà agkasamuk hu kahimtang dan ku in-
inuwen din ha mabayà-bayà gayed sa asawa din
34 na tumenged taena agkasaad sa henà-henà din. Daw saena ha bahi ha
hurà kaasawa hurà pakasamuk kandin hu pagsunud din hu Ginuu ta sa lawa
daw sa henà-henà din intugyan din duun hu Ginuu. Ba saena ha asawahan
en sigi dà agkasamuk hu kahimtang dan ku in-inuwen din ha mabayà-bayà
gayed sa asawa din.
35 Harì ku inyu agbaldengen ba inikagi ku haini ta makapaayad inyu ta
daw hurà makasamuk hu pagsunud nuy hu Ginuu.

36 Ku amin amay ha harì din gayed igpaasawa sa magulang en ha laga
din ha agkabayà en ngaay agpaasawa, kinahanglan ha tugutan din haena
ta saini kenà salà.
37 Ba ku sa amay nakahenà-henà gayed ha harì din en igpaasawa haena sa
laga din daw harì daan sa laga agkabayà tagpaasawa, maayad daan.
38 Aman ku tugutan din maayad, ba ku harì din labaw pa ha maayad.

39 Sa bahi harì din gayed maendaan sa asawa din ku bubuhay pa haena.
Ba ku matay en haena mabaluy en ha magpaasawa hu bisan sin-u ha
agkabayaan din, ba kinahanglan ha magpaasawa hu tumutuu.
40 Ba sa kanak ha henà-henà na maayad pa ku harì en magpaasawa. Saini
tinuuwan ku ha impadayag kanak hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios.

8

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Inhalad Hu Mga Diyus-diyus

1 Iman mahitenged hu pagkaen ha inhalad duun hu mga diyus-diyus iyan
haini igtudlù ku inyu.

Natun-an taw en ha agpakatuen kuy. Ba bisan pa taini harì kuy mag-
pagalbu hu natun-an taw ta kenà haini iyan makabulig hu pagtuu hu mga
duma taw ba pinaagi dà gayed hu pagpalanggà taw kandan.
2 Saena ha taghenà-henà ha matatau en hurà din pa katun-i sa laus ha
kaalam.
3 Ba sa etaw ha tagpalanggà hu Dios agkakilala gayed hu Dios.

4 Aman mahitenged hu pagkaen taena ha inhalad duun hu mga diyus-
diyus natun-an taw en ha sa mga diyus-diyus kenà laus ta sabuwa dà gayed
sa laus ha Dios.
5 Bisan pa ku madakel sa tagngaranan hu diyus diyà ta langit daw dini ta
kalibutan ha binuhat hu mga etaw ha mga magbabayà dan
6 ba natun-an taw en ha sa Dios sabuwa dà gayed. Saena iyan Amay taw
ha migtanghagà hu alan daw iyan sinimba taw. Amin daan sabuwa dà ha
Ginuu taw ha iyan si Jesu Cristo. Pinaagi kandin tinanghagà sa alan daw
iman amin taw bag-u ha kinabuhì.

7 Ba amin mga tumutuu ha hurà pa makasabut taini. Saena sidan naanad
en hu diyus-diyus aman bisan iman ku agkaen sidan hu mga inhalad
taena abi dan ha nakasimba en daan sidan hu mga diyus-diyus. Saena
nakapasamuk hu henà-henà dan ta nakasalà kun sidan pinaagi taena.
8 Ba sa kalan-enen harì pakadaet hu pagdapità taw hu Dios ta ku kumaen
kuy daw ku harì iling dà.

9 Ba kinahanglan ha mag-andam kaw gayed ha saini ha hurà ibaldeng inyu
harì mabuhat ha iyan igpakasalà hu hurà pa makasabut.
10 Ta sinyu sa nakatuen taini, ku maahà kaw hu etaw ha hurà pa
makasabut ha agkaen kaw taena ha inhalad duun hu mga diyus-diyus
madasig daan sidan hu pagkaen taena.
11 Aman pinaagi hu natun-an nuy nadaet sa pagtuu hu suled nuy ha
linuwas daan hi Cristo pinaagi hu kamatayen din.
12 Tumenged ta iyan kaw nahimu ha impakasalà hu suled nuy ta nahen-
henaan din daan ha nakasalà na nakasalà kaw daan diyà ki Cristo.
13 Aman ku sa pagkaen ku iyan igpakasalà hu suled ku harì a gayed umisab
kumaen hu karni ha inhalad duun hu mga diyus-diyus.

9

Sa Katengdanan Hu Apostoles

1 Amin ku katenged hu pagbuhat taena ha insalig kanak tumenged ta
apostol a daan ta migpaahà kanak si Jesus ha Ginuu taw daw iyan kaw mga
bunga hu pagpaniguru ku duun hu buluhaten hu Ginuu.
2 Bisan pa ku kagi hu duma ha kenà a apostol ba makaikagi kaw ha apostol
a gayed ta natun-an nuy haini ha pinaagi kanak nakatuu kaw duun hu
Ginuu.
3 Ku amin tagpanginginsà kanak iyan haini tubag ku.
4 Pinaagi hu pagtudlù day ki Bernabe hurà day ba diay katenged hu
pagpanayù hu pagkaen daw hu mainum?
5 Daw harì ba diay mabaluy ha ilingan day sa tagbuhaten hu duma ha
mga apostoles daw hi Pedro daw hu mga suled hi Jesus ta sa mga asawa dan
tagduma-duma kandan hu paghipanawà dan?
6 Iyan kay dà ba diay ki Bernabe magtalabahu ta daw kay mauyag?
7 Amin ba diay sundalu ha iyan dà tagsuhul hu kaugalingen din? Amin ba
diay tag-uma ha harì makakaen hu bunga taena ha impamula din? Bisan sa
magbalantay hu mananap amin din daan bahin taena ha tagbantayan din.
8-9 Saini ha pananglitan kenà kanak dà ta duun hu Kasuguan insulat hi
Moises ha tagyanaen “Harì nuy agbangeta sa baka ku tag-aradu kaw.” Iyan
dà ba diay sa mga baka agkasamukan hu Dios?
10 Kenà gayed ta saini insulat mahitenged kanay ta sa tagdaru daw sa
taglegtay taghinam gayed ha amin din bahin.
11 Tumenged ta sa impamegas day diyan ta inyu iyan sa kamatuuran
mahitenged hu Dios harì ba diay mabaluy ha ilahan kay daan inyu hu
igkauyag day?
12 Ku amin katenged hu duma hu paghinam taini dì ba labaw pa man sa
kanay ha katenged?

Ba saini ha katenged hurà day buhata ta impalabi day ha mag-antus kay
hu mga malegen ta daw hurà makaelang hu pagsangyaw day hu Maayad ha
Tultulanen mahitenged ki Cristo.
13 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa mga tagtalabahu diyà ta Timplo diyà dà
daan agtimù hu pagkaen dan daw saena ha sinaligan hu paghalad agtimù
daan hu bahin dan duun?
14 Iling daan sa Ginuu migsugù ha saena ha tagsangyaw hu Maayad ha Tul-
tulanen tumimù gayed hu mga kinahanglanen din duun hu pigsangyawan
din.
15 Ba bisan pa taini hurà a panayù duun hu bisan sin-u. Daw bisan iman
harì a daan agpanayù diyan ta inyu, ta igpalabi ku ha matay a hu kauhul dì
hu pagpanayuay diyan ta inyu ta daw harì kaw makaikagi ha bidù haini sa
tag-ikagiyen ku.
16 Hurà ku ipagalbu sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ta iyan
haena sugù hu Dios. Pinakahaluhid-u a gayed ku harì ku isangyaw sa
Maayad ha Tultulanen.
17 Ku buhaten ku haini hu kanak dà ha pagbayà makadawat a hu suhul, ba
tumenged ta insalig haini kanak hu Dios kinahanglan ha buhaten ku gayed.
18 Inu man diay sa suhul kanak? Saini iyan sa katenged ku hu pagsangyaw
hu Maayad ha Tultulanen ha hurà din bayad bisan pa ku amin ku ngaay
katenged ha igkauyag ku pinaagi taena.

19 Bisan pa ku hurà ku labet duun hu bisan sin-u ha etaw ba binuhat a ha
suluguen hu alan ta daw madakel sa makatuu.
20 Ku duun a hu mga Judio iling a daan hu mga Judio ta daw makabig ku
sidan duun hu pagtuu ki Cristo. Bisan pa ku hurà a kasakup hu Kasuguan
hi Moises ba agtumanen ku haini ta daw makabig daan sa tagtuman hu
Kasuguan.
21 Ku duun a hu kenà mga Judio harì ku agtumanen sa Kasuguan hu mga
Judio ba ag-ilingan ku sa kenà mga Judio ta daw makabig daan sidan duun
hu pagtuu. Harì haini tagpasabut ha ag-endaan ku sa Kasuguan hu Dios ba
agtumanen ku gayed sa sugù hi Cristo.
22 Duun hu mga maluya hu pagtuu migmaluluy-en a diyà ta kandan ta daw
madasig ku sidan. Binuhat ku sa kaugalingen ku ha angayan hu bisan sin-u
ta daw maluwas sa duma kandan.
23 Tagbuhaten ku haini ta daw makalekep sa Maayad ha Tultulanen daw
pinaagi taini makadawat a hu panalangin tumenged hu mga tuminuu.
24 Natun-an nuy en ha ku amin taglumbà madakel sa agtampu ba sabuwa
dà gayed sa pakadaeg daw agkailahan hu bales. Aman ilingan nuy haena sa
taglumbà ha agpaniguru gayed ha iyan makadaeg.
25 Saena ha agtampu hu lumbà kinahanglan ha tagpugung hu kaugalingen
dan ta daw hurà makasamuk kandan. Agbuhaten dan haena ta daw maila-
han hu bales ha agkahanaw dà, ba sikuy maniguru kuy ta daw mailahan kuy
hu bales ha harì en gayed agkahanaw.
26 Iyan haini hinengdan ha ag-ilingan ku haena sa taglumbà ha agpanig-
uru gayed payanaen duun hu daeganan, daw iling a daan hu tagpasumbagà
ha sigi ku dà ig-igù sa sumbag ku.
27 Tagpugung a hu kaugalingen ku ta kan ku natudluan ku sa duma ba iyan
a man diay hurà din bales.

10

Mga Pasidaan

1 Mga suled, agkabayaan ku ha mahenhenaan nuy su mga gin-apuan
taw ha gabun sa panulù dan daw nabuhat sa dalan diyà ta dagat aman
nakalayun sidan.
2 Pinaagi taena ha gabun daw hu paglayun dan hu dagat iling hu
nabautismuwan sidan ha iyan timaan hu pagsunud dan ki Moises.
3 Su duun sidan hu pinakabulung-bulung ha lugar alan sidan nakakaen
hu kalan-enen ha in-ila kandan hu Dios
4 daw nakainum daan sidan hu wahig ha impatugà hu Dios duun hu batu.
Su batu iyan timaan ha si Cristo duma kandan.
5 Bisan pa taena sa Dios hurà gayed kabayà-bayà hu mga buhat hu kadakelà
kandan aman nangamatay sidan duun taena ha pinakabulung-bulung ha
lugar.
6 Saena ha mga hitabù iyan pasidaan kanuy ha harì kuy mabayà hu
pagbuhat hu madaet iling taena.
7 Harì kaw gayed sumimba hu mga diyus-diyus iling hu binuhat hu duma
kandan ta amin insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen “Sa mga etaw mig-
amul-amul hu pag-inum daw hu pagkaen taena ha inhalad duun hu mga
diyus-diyus dayun migsayawà sidan.”

8 Kinahanglan ha harì kuy magbuhat hu malaw-ay iling hu binuhat hu
duma kandan ta tumenged taena duun hu nangkaaldaw kaluwaan daw
tatulu ha libu sa nangamatay kandan.
9 Kinahanglan ha harì taw gayed sulayan sa Dios iling hu binuhat hu duma
kandan ta sinilutan sidan daw nangamatay pinaagi hu mga bunsalagan ha
namangagat.
10 Harì kuy daan magtamudmud iling hu binuhat hu duma kandan ta
pinanhimatayan sidan hu balinsuguen hu Dios.
11 Saena ha nahitabù kandan iyan pasidaan kanuy. Insulat haini ta daw
matudluan kuy ta madani en matuman sa intagnà su anay.
12 Aman sinyu sa taghenà-henà ha malig-en gayed sa pagtuu din mag-
andam kaw ta kan ku makasalà kaw.
13 Bisan inu sa pagsulay ha makauma diyan ta inyu harì kaw en taena
mabag-uwan. Sa Dios agkasaligan gayed daw harì din itugut ha panulayen
kaw labaw pa dì hu maantus nuy, ta ku panulayen kaw sa Dios iyan tag-ila
inyu hu bis-ay hu pag-antus taena ta daw harì kaw makasalà.

Sa Pagsimba Hu Mga Diyus-diyus Daw Sa Panihapun Hu Ginuu

14 Iman minahal ku ha mga suled, maglikay kaw hu pagsimba hu mga
diyus-diyus.
15 Henhenaa nuy haini sa inikagi ku ku laus ba daw ku kenà ta matatau
kaw en maghenà-henà.
16 Ku tag-amul-amul kuy hu pagsaulug hu Panihapun hu Ginuu harì ba
tagsabuwa kuy man hu pag-inum taena ha pigpasalamatan taw ha iyan
timaan hu langesa hi Cristo ha impamalas hu mga salà taw? Daw saena ha
supas pigsabuwahan taw hu pagkaen ha iyan timaan hu lawa hi Cristo ha
minatay duun hu krus.
17 Tumenged ta sabuwa dà sa supas bisan pa ku madakel kuy ba nasabuwa
kuy gayed ta alan kuy nakakaen duun taena ha sabuwa ha supas.
18 Henhenaa nuy sa batasan hu mga kaliwatan hi Israel ha sa nakakaen
taena ha inhalad hu Dios nasabuwa sidan hu pagsimba hu Dios.
19 Igpasabut ku iman inyu ha hurà pulus hu larawan daw hu inhalad duun
hu mga diyus-diyus,
20 ba sa mga etaw ha hurà makakilala hu Dios duun dà sidan nakaghalad
hu mga busaw. Aman pinaagi taini harì ku agkabayaan ha umamul kaw
kandan hu pagsimba taena ha mga busaw.
21 Sinyu sa mga tumutuu, harì mabaluy ha kumaen kaw daw uminum
kaw hu paghenà-henà hu kamatayen hu Ginuu dayun umamul kaw daan hu
pagkaen taena ha inhalad dan duun hu mga busaw.
22 Agkabayaan nuy ba diay ha mapauk sa Dios inyu? Abi nuy ba ha
gamhanan kaw dì kandin?

Sa Kalibriyanan Hu Mga Tumutuu

23 Amin nuy napaliman ha “Mabaluy taw buhata sa alan ha kenà madaet.”
Saini laus gayed ba henhenaa nuy daan ha harì haini alan makapaayad
kanuy. Mahimu taw buhata sa alan ba harì sa alan makapalig-en hu pagtuu
taw.
24 Harì taw ngaay iyan dà henhenaen sa makapaayad hu kaugalingen taw
ba iyan daan sa makapaayad hu duma ha mga etaw.
25 Mabaluy ha malit kaw hu bisan inu ha karni ba harì nuy en haena
susiyen ku inhalad ba duun hu diyus-diyus ta daw hurà makapasamuk hu
henà-henà hu bisan sin-u.

26 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa kalibutan daw sa alan ha mga tagù
duun kandin hu Dios.”
27 Ku imbitahen kaw hu kenà tumutuu ha kumaen diyà ta balay din
dumiyà kaw ku agkabayà kaw. Bisan inu sa itangel din inyu kan-en nuy,
ba harì nuy en iinsà ku inhalad ba haena duun hu diyus-diyus ta daw hurà
makapasamuk hu henà-henà hu bisan sin-u.
28-29 Ba ku amin umikagi diyan ta inyu hu “Saini inhalad duun hu mga
diyus-diyus” harì kaw gayed agkaen taena tumenged hu tag-ikagi diyan ta
inyu ta daw harì masamuk sa henà-henà din.
Ba ku amin manginginsà ha magyanaen “Ku mabaluy ha kan-en ku sa
bisan inu imbà a harì agkaen taena ha abi hu duma ha madaet?
30 Ku agpasalamatan ku duun hu Dios sa alan ha pagkaen imbà a man
sawaya hu etaw?”
31 Ba ikagiyen ku inyu ha ku kumaen kaw daw ku uminum kaw daw ku
bisan inu sa buhaten nuy kinahanglan ha buhaten nuy haena hu pagdayè
hu Dios.
32 Harì nuy agbuhata sa bisan inu ha igpakasalà hu bisan sin-u, ku Judio
man daw ku kenà daw ku tumutuu ba duun hu Dios,
33 iling ha agsiguruwan ku iman ha mabayà-bayà sa alan ha mga etaw hu
bisan inu ha agbuhaten ku. Ta kenà ku iyan taghenhenaen sa makapaayad
hu kaugalingen ku ba iyan sa makapaayad hu duma ha mga etaw ta daw
maluwas sidan.

11

1 Aman ilingan a inyu iling ha inilingan ku daan si Cristo.

Sa Hustu Ha Buhat Hu Pagsimba

2 Nadayè ku gayed inyu ta harì a inyu agkalipatan daw agpangesegan nuy
sa intudlù ku inyu.
3 Iman agkabayaan ku ha masabut nuy gayed ha si Cristo iyan agalen hu
mga maama daw sa maama iyan daan agalen hu asawa din daw si Cristo
migmatinumanen hu Dios.
4 Ku amin maama ha tag-ampù daw ku tagsaysay ba hu igpaikagi hu Dios
ba taglumbung haena, pinagagayhaan din gayed sa kandin ha kaugalingen.
5 Ba ku amin bahi ha tag-ampù daw ku tagsaysay ba hu igpaikagi hu Dios
daw hurà maglumbung, saena pinakagalugayhà gayed ta agkailing haena
hu inepawan ta madaet ha bahi.
6 Ku sa bahi harì maglumbung maayad pa ha epawan en. Ba tumenged ta
pinakagalugayhà haini kinahanglan ha maglumbung gayed sa bahi.
7 Ba sa maama kinahanglan ha harì maglumbung ta igpadayag din sa
katenged hu Dios. Sa bahi iyan tagpadayag hu katenged hu maama.
8 Ta sa nauna ha maama hurà ibatà hu bahi ba sa bahi iyan napuun duun
hu lawa hu maama,
9 daw hurà buhata hu Dios sa maama para hu bahi ba sa bahi binuhat para
hu maama.
10 Iyan haini hinengdan ha sa bahi kinahanglan gayed ha maglumbung ta
daw bisan sa mga balinsuguen makatuen ha matinumanen haena hu asawa
din.
11 Bisan pa taini sikuy sa mga tumutuu hu Ginuu magbinuligà kuy gayed
sa maama daw sa bahi.
12 Su anay sa bahi napuun duun hu maama ba iman sa maama igbatà hu
bahi, daw saini ha alan duun napuun hu Dios.

13 Henhenaa nuy ku inu sa maayad duun hu inyu ha kaugalingen. Maayad
ba hu bahi ku mag-ampù duun hu Dios ha harì maglumbung?
14 Kenà ba iyan batasan nuy ha pinakagalugayhà sa maama ku malayat sa
buhuk din?
15 Ba maayad gayed sa bahi ku malayat sa buhuk din ta iyan haena
ikadagway din daw iyan haena in-ila kandin iling ha lumbung dín.
16 Ba ku amin makigsawalà mahitenged taena ikagiyi ha siak daw sa alan
ha mga tumutuu bisan hindu iyan gayed haini batasan ha tagsunuren day.

Sa Panihapun Hu Ginuu

17 Amin pa harì ku inyu madayè duun, ta ku tag-amul-amul kaw hurà din
gayed pulus ta bà dà pakaila inyu hu kadaetan.
18 Una hu alan napaliman ku ha ku tag-amul-amul kaw bà kaw dà tag-
sawalà. Agkatuuwan ku haini ha laus.
19 Ba kinahanglanen haini ta daw makilala taw ku sin-u inyu sa laus ha
tumutuu.
20 Ku tag-amul-amul kaw hu pagsaulug hu Panihapun hu Ginuu sa paagi
nuy kenà gayed maayad
21 ta sa duma inyu tagpaagaw-agawà, aman sa duma agkaaminan en ba sa
duma nangabuhì-buhì daan.
22 Imbà nuy tagtameyesa sa mga tumutuu diyan daw imbà nuy agpaga-
gayhai sa mga makaluluuy? Abi nuy gid ha dayeen ku inyu taena ha buhat
nuy. Maayad pa ngaay ku diyà kaw dà agkaen ta balay nuy.
23 Iman igtudlù ku inyu sa intudlù daan kanak hu Ginuu ha su agpanihapun si Jesus duma hu mga tinun-an din duun taena ha daleman ha iyan daan
kalimbungi kandin tuminimù hu supas
24 daw ampui haena. Dayun pinangebing din daw ikagi hu “Iyan en haini
lawa ku ha ighalad para inyu. Kan-a nuy hu paghenà-henà kanak.”
25 Su makapenga sidan kumaen tinimù hi Jesus sa tasa daw ikagi hu “Iyan
haini langesa ku ha timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-
etawan. Inuma nuy haini daw sigi nuy dà pagbuhaten hu paghenà-henà
kanak.”
26 Ta kada buhaten nuy haini tigtultul nuy sa kamatayen hu Ginuu hang-
tud hu paglikù din.
27 Ba ku agsaulugen sa Panihapun hu Ginuu daw amin maal en agkaen hu
supas daw ag-inum saena nakasalà duun hu Ginuu ta hurà din gayed tahura
haena.
28 Aman kinahanglan ha susiyen gayed hu kada sabuwa sa kaugalingen
din daw human kaen taena ha supas daw inum.
29 Ta saena ha agkaen daw ag-inum ba harì pakasabut hu kahulugan
taena, aghimuwen din sa kaugalingen din ha masìlutan hu Dios.
30 Iyan haini hinengdan ha madakel inyu sa maluya daw daluwanen daw
sa duma nangamatay.
31 Ba ku laus ha nasusi taw sa kaugalingen taw harì kuy aghukuman.
32 Saini ha paghukum kanuy hu Ginuu iyan kabaldenga din kanuy ta daw
harì kuy makalagkes hu silut hu kenà pa mga tumutuu.
33 Aman mga suled, ku mag-amul-amul kaw hu pagkaen magdengan kaw
gayed.
34 Ku amin inyu agkauhul en kinahanglan ha diyà dà kaen ta balay din ta
daw harì kaw mahukuman tumenged hu pag-amul-amul nuy.
Amin pa ngaay ag-ikagiyen ku inyu ba daw en ku makadiyan ad.

12

Sa Katatau Ha In-ila Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Iman mga suled, mahitenged hu katatau ha in-ila kanuy hu Balaan ha
Ispiritu iyan haini ag-ikagiyen ku inyu ta daw matun-an nuy gayed.
2 Natun-an nuy ha su anay ha kenà kaw pa tumutuu nauwit kaw hu
pagsunud taena ha mga diyus-diyus ha hurà din gahem daw tumenged
taena nangalaag kaw.
3 Aman ikagiyen ku inyu ha sa etaw ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu ha
sinugù hu Dios harì mabaluy ha magtameyes ki Jesus. Daw hurà daan bisan
sin-u ha makaikagi ha si Jesus na Ginuu taw ku hurà daan ulini hu Balaan
ha Ispiritu.
4 Sa katatau ha in-ila kanuy hu Balaan ha Ispiritu hurà gayed mag-iling ba
duun dà daan napuun hu Balaan ha Ispiritu.
5 Hurà mag-iling sa igpabuhat hu Dios hu kada sabuwa kanuy ba sabuwa
dà gayed sa Ginuu taw.
6 Madakel daan sa mga paagi taw ba sabuwa dà ha Dios sa mig-ila hu
katatau duun hu kada sabuwa kanuy.
7 Sa kada sabuwa kanuy inilahan hu katatau ta daw mabuligan taw sa mga
duma taw.
8 Sa duma pinaagi hu Balaan ha Ispiritu inilahan hu pagpakatuen hu
kamatuuran daw sa duma inilahan hu kaalam hu pagsaysay taena.
9 Sa duma pinaagi hu Balaan ha Ispiritu inilahan hu kabis-ay duun hu
pagtuu daw amin daan ginaheman ta daw maulian din sa agkangadaluwan.
10 Sa duma pakabuhat hu belenganen daw sa duma pakasaysay hu ig-
paikagi hu Dios. Amin daan inilahan hu katatau hu pagkilala ku Balaan
ba ha Ispiritu daw ku busaw ba. Sa duma pakaikagi hu harì agkasabut ha
inikagiyan daw sa duma daan pakahubad taena.
11 Saini alan duun napuun hu Balaan ha Ispiritu ha in-ila hu kada sabuwa
sumalà hu pagbayà hu Dios.

Sa Mga Bahin Hu Lawa

12 Sa lawa sabuwa dà ba madakel ha bahin. Iling daan taena bisan ku
madakel kuy ba sabuwa kuy dà ha lawa hi Cristo.
13 Ta sikuy, sa Judio daw sa kenà, sa ulipen daw sa kenà, alan kuy
nabautismuwan pinaagi hu sabuwa dà ha Balaan ha Ispiritu, aman sabuwa
kuy dà ha lawa daw inulinan kuy alan hu sabuwa dà ha Balaan ha Ispiritu.
14 Sa lawa hu etaw madakel gayed ha bahin.
15 Ku pananglitan umikagi sa paa ha “Tumenged ta kenà a alima kenà a
bahin hu lawa” saena harì gayed mabaluy ha kenà bahin hu lawa.
16 Daw ku sa talinga magyanaen “Tumenged ta kenà a mata kenà a bahin
hu lawa” saena harì daan mabaluy.
17 Ku sa lawa hu etaw pulus dà mata in-inuwen din man sa pagpaka-
paliman? Daw ku sa lawa pulus dà daan talinga in-inuwen din daan sa
pagpakanadeg?
18 Ba sa alan ha bahin hu lawa in-ugsak hu Dios sumalà hu igkabayai din
duun.
19 Ku sa lawa sabuwa dà ha bahin kenà gayed lawa.
20 Ba saini binuhat hu Dios ha madakel ha bahin ba sabuwa dà ha lawa.

21 Aman sa mata harì din maikagiyan sa alima hu “Harì ku ikaw agkina-
hanglanen.” Iling daan hu ulu ha harì makaikagi duun hu paa hu “Harì ku
ikaw agkinahanglanen.”
22 Ba sa bahin hu lawa ha bà su hurà din pulus iyan gayed mahinengdanen,
23 daw saena ha bahin ha bà su hurà din dengeg iyan taw gayed ag-
alimahan. Sa bahin hu lawa ha kenà maayad tag-ahaen agtambunan taw,
24 ba saena ha maayad en tag-ahaen harì taw en agtambunan. Binuhat hu
Dios sa lawa taw daw pinaalimahan din kanuy sa mga bahin ha bà su hurà
din ayuwà pulus
25 ta daw sa mga bahin hu lawa harì magsawalà ba magbinuligà gayed
sidan.
26 Ku sa sabuwa ha bahin agkasakitan sa alan ha lawa tag-antus daan, daw
ku sa sabuwa agdayeen sa alan agkalipay daan.
27 Alan kaw en lawa hi Cristo daw sa kada sabuwa inyu iyan bahin hu lawa
din.
28 Sa kada sabuwa ha tumutuu amin din buluhaten ha hurà mag-iling.
Sa duma binuhat hu Dios ha mga apostoles daw sa duma iyan pakasaysay
hu igpaikagi hu Dios. Amin daan manunudlù daw sa duma pakabuhat hu
mga belenganen. Sa duma pakaulì hu agkangadaluwan daw amin daan
matinabangen. Sa duma pangulu daw amin daan agpakaikagi hu harì
agkasabut ha inikagiyan.
29 Harì gayed mabaluy ha alan kuy en apostoles daw alan kuy en
makasaysay hu igpaikagi hu Dios daw alan kuy manunudlù. Harì daan
mabaluy ha alan kuy en magbuhat hu belenganen
30 daw alan kuy makaulì hu agkangadaluwan. Harì daan mabaluy ha
makaikagi kuy alan hu harì agkasabut ha mga inikagiyan daw alan kuy
makahubad taena.
31 Aman panayua gayed duun hu Dios ha iila inyu sa katatau ha tungkay
mapuslanen.
Ba amin ku pa igpadayag inyu ha tungkay labaw ha paagi.

13

Sa Pagpalanggà

1 Bisan ku matatau a hu pag-ikagi hu mga inikagiyan dini ta kalibutan daw
natun-an ku daan sa inikagiyan hu mga balinsuguen hu Dios ba ku hurà
ku pagpalanggà duun hu mga duma ku, saena hurà din pulus ta bà a dà
agkailing hu pinakauleg ha agung daw bagtingan.
2 Ku matatau a hu pagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw natun-an ku daan
sa inlilung su anay daw sa alan ha katatau daw ku mabis-ay daan sa pagtuu
ku ha bisan sa mga bubungan makahalin ba ku hurà ku pagpalanggà, saena
hurà din gayed pulus.
3 Ku ipan-ila ku sa mga katigayunan ku daw pabigsulan ku sa lawa ku ba
ku hurà ku pagpalanggà, saena hurà din daan pulus.
4 Sa amin din laus ha pagpalanggà tagpailub daw amin din kaluuy, kenà
daan masinahen daw kenà galbuwen, harì tagpalabaw-labaw
5 daw kenà madaet sa batasan din, kenà daan matinumanen hu kaugalin-
gen din daw harì laus agkapauk, harì daan tagdumut.
6 Harì agkabayà-bayà hu madaet ba sa agkabayà-bayaan din iyan sa pagka-
matareng.

7 Sa amin din laus ha pagpalanggà tagpailub duun hu alan daw agsalig
hu duma din. Bisan ku agkasayep sa duma din taghinamen din haena ha
magbuhat dà hu maayad, saena tag-antus daan hu bisan inu ha malegen.
8 Sa pagpalanggà harì gayed agkatapus. Sa katatau hu pagsaysay hu
igpaikagi hu Dios maawà dà haena. Sa katatau hu pag-ikagi hu harì
agkasabut ha inikagiyan maendà dà, daw sa kaalam agkahanaw dà daan.
9 Ta sa katatau taw daw sa pagsaysay hu igpaikagi hu Dios kulang pa,
10 ba ku makauma asem si Cristo sa nakatuen hu alan hurà en gayed
makulang.
11 Su anay ha batà a pa sa henà-henà daw sa pag-ikagi ku kulang gayed, ba
su makagulang ad en inendaan kud su binatà ha mga buhat.
12 Ku dini kuy pa taini ha kalibutan sa katatau taw agkailing hu alung duun
hu ispihu ha kenà ayuwà mapayag, ba duun hu hudiyan ha aldaw maahà
taw gayed si Cristo. Duun asem taena ha panahun matun-an taw dà sa hurà
taw pa iman katun-i iling ha sa Dios nakatuen hu alan mahitenged kanuy.
13 Iman amin tatulu ha harì gayed agkahanaw. Saena iyan sa pagtuu taw
hu Dios, sa paghinam taw hu insaad din kanuy daw sa pagpalanggà taw hu
mga duma taw. Ba sa labaw gayed duun taini iyan sa pagpalanggà taw hu
mga duma taw.

14

Sa Pag-ikagi Hu Harì Agkasabut Ha Inikagiyan

1 Paniguruwi nuy gayed sa laus ha pagpalanggà daw panayua daan sa
katatau duun hu Dios pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ilabi en sa pagsaysay
hu igpaikagi hu Dios.
2 Ta ku amin tag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan saena pakiglalang
hu Dios, ba sa mga duma din harì pakasabut kandin tumenged ta sa
impaikagi kandin hu Balaan ha Ispiritu inheles sa kahulugan taena.
3 Ba sa etaw ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios iyan din ag-ikagiyan sa mga
duma din ta daw malig-enan sa pagtuu dan daw madasig daan sidan daw
bisan duun hu mga malegen malipayen sidan.
4 Saena ha tag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan iyan dà mabuligan
din sa kaugalingen din, ba saena ha etaw ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios
mabuligan din daan sa alan ha mga tumutuu ha tagkaamul-amul.
5 Maayad ngaay ku alan kaw en makaikagi hu harì agkasabut ha inik-
agiyan, ba tungkay pa maayad ku makasaysay kaw hu igpaikagi hu Dios.
Saena ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios labaw pa gayed dì hu tag-ikagi
taena ha harì agkasabut. Ba ku amin taena makahubad diyà ta kandan amin
gihapun pulus ta mabuligan man sa alan ha mga tumutuu.
6 Mga suled, ku dumiyan a daw umikagi a hu harì agkasabut inu man sa
mapulusan nuy duun? Maayad pa ku ipadayag ku inyu sa lalang hu Dios
daw ku saysayen ku inyu sa igpaikagi hu Dios daw ku tudluan ku inyu hu
kamatuuran.
7 Bisan pa sa mga sista daw sa mga pulalà, ku kenà hustu sa kapadaginga
duun harì taw gayed agkatun-an ku inu sa tukar duun.
8 Daw ku kenà hustu sa lageng hu trumpita duun hu gira sa mga sundalu
harì gayed pakatuen ku kan-u sidan mangandam hu pakigsabà.
9 Iling daan inyu ku mag-ikagiyà kaw hu harì agkasabut hu mga duma nuy
in-inuwen dan sa pagpakatuen hu inikagi nuy? Hurà gayed pulus taena.

10 Madakel sa inikagiyan dini ta kalibutan daw sa kada sabuwa taena amin
din kahulugan.
11 Ba ku amin mag-ikagi dini ta kanak ha harì agkasabut saena bà su
langyaw.
12 Iling daan haena inyu. Tumenged ta tungkay kaw agkabayà ha maila-
han kaw taena ha ig-ila hu Balaan ha Ispiritu panayua nuy sa katatau ha
makapalig-en hu pagtuu hu mga tumutuu ha tagkaamul-amul.
13 Aman ku amin diyan ta inyu tag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan
kinahanglan ha manayù haena hu katatau hu paghubad taena ha pig-ikagi
din.
14 Ta ku mag-ampù a pinaagi hu harì agkasabut ha inikagiyan sa henà-
henà ku harì pakaduyug taena.
15 Sa maayad ha buhaten ku na mag-ampù a pinaagi hu Balaan ha Ispiritu
daw mahubad haena ta daw masabut ku daan, daw ku magkanta a gaheman
gayed hu Balaan ha Ispiritu ta daw masabut ku daan.
16 Ta ku harì haena mahubad sa mga etaw harì makaduyug inyu duun hu
pagpasalamat nuy hu Dios ta saena harì dan agkasabut.
17 Bisan pa ku maayad sa pag-ampù nuy ba harì makabulig hu duma ha
mga tumutuu.
18 Tagpasalamatan ku gayed sa Dios ta labaw a dì inyu hu katatau hu pag-
ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan.
19 Ba ku tagkaamul-amul sa mga tumutuu igpalabi ku pa ha mababà
dà sa pag-ikagi ku ba masabut nuy dì sa malugayad ba harì nuy en daan
agkasabut.
20 Mga suled, harì kaw tagbinatà hu henà-henà nuy. Ilingan nuy sa batà ha
harì agpakatuen tagbuhat hu madaet daw ipagulang nuy sa mga henà-henà
nuy.
21 Amin insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
“Sinyu sa mga Judio, igpadiyan ku sa duma ha mga etaw hu pagtudlù inyu
ha sa inikagiyan dan kenà iling hu inyu, ba bisan pa taena harì kaw
gihapun magpaliliman kanak.”
Iyan haena inikagi hu Dios.
22 Aman sa pag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan iyan timaan duun
hu kenà mga tumutuu, ba sa katatau hu pagsaysay hu igpaikagi hu Dios in-
ila haena ta daw madasig sa mga tumutuu.
23 Ku magkaamul-amul kaw daw alan kaw en mag-ikagi hu hurà mag-iling
ha inikagiyan ha harì agkasabut dayun sumeled daan sa bisita daw ku kenà
ba tumutuu, harì ba sidan makaikagi ha mga libeg kaw?
24 Ba ku sa kada sabuwa inyu magsaysay hu igpaikagi hu Dios saena ha
sumineled makasabut gayed ha makasasalà tumenged taena ha napaliman
din daw iyan en haena makahukum kandin
25 ta sa mga madaet ha henà-henà din ipadayag diyà ta kandin. Dayun
makaghinulsul haena daw sumimba hu Dios ha magyanaen “Laus gayed ha
sa Dios dini ta inyu.”

Sa Angayan Ha Agbuhaten Duun Hu Tagkaamul-amul Ha Mga Tumutuu

26 Mga suled, ku mag-amul-amul kaw hu pagsimba iyan haini buhaten
nuy. Sa sabuwa inyu magkanta hu pakadayè hu Dios, sa duma magtudlù
daw sa duma magpadayag hu lalang hu Dios, sa duma mag-ikagi hu harì
agkasabut ha inikagiyan daw sa sabuwa iyan maghubad taena. Bisan inu
sa agbuhaten nuy kinahanglan ha saena makapalig-en hu pagtuu nuy.

27 Ku amin inyu mag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan kinahanglan
ha daruwa dà daw ku tatulu ba sa magsuhì hu pag-ikagi daw amin daan
maghubad taena.
28 Ba ku hurà diyan ta inyu makahimu hu paghubad taena kinahanglan ha
maghagteng kaw en daw makiglalang hu Dios duun dà hu kaugalingen nuy
ha paghenà-henà.
29 Saena ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daruwa dà daan daw ku tatulu
ba sa umikagi na sa duma magpaliliman daw magsusi ku duun ba haena
napuun hu Dios daw ku kenà.
30 Ku amin impadayag duun hu sabuwa ha tagpinuu diyan ta inyu kina-
hanglan ha humagteng sa sabuwa ta daw makaikagi daan haena sa duma
din.
31 Mahimu ha alan kaw magsaysay hu igpaikagi hu Dios ba magsuhì kaw
ta daw alan kaw matudluan daw madasig kaw daan.
32 Saena ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios kinahanglan ha magpugung hu
kaugalingen din
33 ta sa agkabayaan hu Dios iyan sa harì kuy malibeg ba malinawen gayed.
Ku mag-amul-amul sa mga tumutuu duun hu bisan hindu
34 kinahanglan ha sa mga bahi maghagteng ta bisan duun hu Kasuguan
hurà itugut ha umikagi sidan.
35 Ku amin dan panginginsà insaan dan sa asawa dan ku makaulì sidan
diyà ta balay dan, ta pinakagalugayhà gayed hu bahi ku mag-ikagiyà duun
hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu.
36 Diyan ba diay migsugud sa lalang hu Dios ta inyu daw iyan kaw dà ba
diay natudluan hu lalang din?
37 Ku amin diyan ta inyu taghenà-henà ha makasaysay hu igpaikagi hu
Dios daw ku amin din pa lain ha katatau ha in-ila hu Balaan ha Ispiritu
kinahanglan ha kilalahen din gayed ha saini ha insulat ku insugù hu Ginuu.
38 Ba ku harì din agkilalahen haini bay-ani nuy tagpalilimani.
39 Aman mga suled, paniguruwi nuy gayed sa pagsaysay hu igpaikagi hu
Dios daw harì nuy daan agbaldenga sa tag-ikagi hu harì nuy agkasabut ha
inikagiyan.
40 Ba kinahanglan ha sa alan ha tagbuhaten nuy hustu gayed daw mali-
nawen ha paagi.

15

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw Hi Jesu Cristo

1 Iman mga suled, agkabayaan ku ha henhenaen nuy gayed sa Maayad ha
Tultulanen ha insangyaw ku diyan ta inyu ha tinuuwan nuy daw iyan daan
haena nakapalig-en hu pagtuu nuy.
2 Pinaagi taena maluwas kaw gayed ku mangeseg kaw duun taena ha
intudlù ku inyu. Ba ku umendà kaw hurà gayed pulus hu pagtuu nuy.
3 Sa intudlù ku inyu ha mahinengdanen gayed iyan sa intudlù daan kanak
hu Dios ha si Cristo migpakamatay tumenged hu mga salà taw sumalà hu
insulat ha lalang hu Dios
4 daw inlebeng haena ba duun hu ikatulu ha aldaw nabanhaw dà sumalà
hu insulat ha lalang hu Dios.
5 Dayun migpaahà haena diyà ki Pedro daw duun hu duma ha mga
apostoles.

6 Daw amin panahun ha nangaamul-amul sa subra ha lalima ha gatus ha
sumusunud din dayun migpaahà haena diyà ta kandan, sa kadakelà kandan
bubuhay pa ba sa duma minatay en.
7 Migpaahà dà paman haena ki Santiago daw duun hu alan ha mga
apostoles.
8 Iyan a hudiyan ha nakaahà kandin bisan ku iling a hu imbatà ha hurà pa
kaebes
9 ta iyan a kinahudiyanan duun hu mga apostoles daw kenà a man ganì
angayan ha ngaranan ha apostol tumenged ta pigpasipalahan ku sa mga
tumutuu ki Jesus.
10 Ba pinaagi hu grasya hu Dios nabuhat a ha apostol daw sa grasya ha in-
ila din kanak amin din gayed pulus. Ta bisan pa iman labaw sa nabuhat ku
dì hu duma, ba kenà a iyan migbuhat taena ta pinaagi dà hu grasya hu Dios
kanak.
11 Sa tigtudlù ku daw sa tigtudlù hu mga duma ku mig-iling gayed daw iyan
daan tinuuwan nuy.

Sa Pagkabanhaw Hu Mga Tumutuu

12 Sa tigtudlù day inyu iyan sa mahitenged ki Cristo ha nabanhaw, ba sa
duma inyu tag-ikagi ha hurà gayed pagkabanhaw.
13 Ku harì pa ngaay agkabanhaw sa mga minatay si Cristo hurà ngaay daan
banhawa.
14 Daw ku si Cristo hurà pa kabanhaw saini ha pagtudlù day hurà din
gayed pulus daw sa pagtuu nuy hurà din daan pulus.
15-16 Ku iyan pa haini bidù diay sa tigtudlù day mahitenged hu Dios ta
inikagi day ha sa Dios iyan migbanhaw ki Cristo. Ba ku laus pa ha harì
agkabanhaw sa minatay hurà din ngaay banhawa si Cristo.
17 Ku si Cristo hurà banhawa hurà daan pulus hu pagtuu nuy ta hinuku-
man kaw en tumenged hu mga salà nuy
18 daw saena ha mga tumutuu ki Cristo ha nangamatay en hurà diay sidan
kaluwas duun hu silut.
19 Ku iman taini ha panahun amin taw hinam pinaagi ki Cristo ba bidù
diay haena iyan kuy tungkay pinakahaluhid-u ha mga etaw.
20 Ba laus gayed ha si Cristo nabanhaw daw iyan haena nauna ha binan-
haw ha harì en isab matay.
21 Pinaagi hu sabuwa ha etaw agpatay sa alan. Iling daan taini pinaagi hu
sabuwa ha etaw sa alan ha mga etaw mangabanhaw gayed.
22 Tumenged ta mga kaliwatan kuy ki Adan alan kuy mangamatay, ba
pinaagi daan hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo alan kuy gayed mangaban-
haw.
23 Sa nauna ha nabanhaw iyan si Cristo, dayun ku lumikù haena sa alan
ha tuminuu kandin mabanhaw daan.
24 Duun asem taena makauma sa katapusan ha panahun ha madaeg din sa
alan ha tagharì daw sa amin din kagahem, dayun itugyan din duun hu Dios
ha Amay din sa tagharian din.
25 Ba kinahanglan ha magharì pa si Cristo taman ha sa alan ha mga kuntra
din madaeg hu Dios.
26 Sa katapusan ha agdaegen din iyan sa kamatayen.
27 Amin lalang hu Dios ha tagyanaen “Duun taena buhaten hu Dios
ha si Cristo iyan magharì hu alan.” Saini ha “alan” tagpasabut ha hurà
makalagkes duun sa Dios ta iyan haena magbuhat ki Cristo ha Harì.

28 Ba ku sa alan pagharian en hi Cristo magpasakup si Cristo hu Dios ha
Amay din ha iyan mig-ila kandin taena ha kagahem hu pagharì hu alan,
aman sa Dios iyan mabuhat ha Harì hu alan.
29 Ku kenà haini laus inu diay sa pulus hu tagbuhaten hu duma ha mga
etaw ha tagpabautismu tumenged hu duma dan ha minatay?
30 Sikay daan, ku harì pa agkabanhaw sa minatay harì kay ngaay sigi
dumuun hu mga lugar hu pagpanunultul hu lalang hu Dios bisan ku aghi-
matayan kay.
31 Mga suled, laus gayed ha aldaw-aldaw agkahenà-henà ku ha himatayan
a hu kenà mga tumutuu, ba sa tungkay ku iman igkabayà-bayà iyan kaw
tumenged hu pagpakigsabuwa taw diyà ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.
32 Inu man sa pulus hu pag-antus ku taena ha pagpasipala kanak hu mga
etaw dini ta Efeso ku sa mga minatay en harì man diay agkabanhaw? Ku
harì agkabanhaw sa minatay buhaten taw sa tag-ikagiyen hu mga etaw ha
tagyanaen "Magkaenà daw mag-inumà kuy ta asem na matay kuy en."
33 Harì kaw gayed tagpalimbung hu mga etaw ha iling taena. Timan-i nuy
sa inikagi ha "Sa pakigduma-duma hu madaet ha etaw pakadaet hu maayad
ha batasan."
34 Magpanday kaw maghenà-henà daw endà kaw hu pagbuhat hu madaet
ta laus gayed ha sa duma inyu hurà makakilala hu Dios. Ikagayhà nuy ngaay
haini.

Sa Langitnen Ha Lawa

35 Amin manginginsà inyu hu "In-inuwen man sa kabanhawa hu minatay
en daw agkainu-inu asem sa lawa taena?"
36 Mga buang-buang kaw gayed. Henhenaa nuy ha sa binhì ha igpamula
harì agtubù ku harì ilebeng.
37 Saena ha igpamula nuy sabuwa ha binhì ha hurà pa tubù iling hu hemay.
38 Sa Dios iyan tagbayà ku inu sa lawa hu bisan inu ha binhì ku tumubù.
39 Hurà gayed mag-iling sa lawa hu mga tinanghagà hu Dios ta sa etaw lain
ha kalasi daw sa mananap lain daan, sa mga tagbis daw sa isdà hurà daan
mag-iling.
40 Amin daan mga tinanghagà diyà ta langit daw amin daan dini ta
kalibutan, saena pulus gayed madagway bisan ku hurà mag-iling.
41 Sa kasiga hu aldaw daw sa anlag hu bulan hurà daan mag-iling, daw
bisan sa mga bituen hurà gihapun mag-iling sa kadagway dan.
42 Iling daan taena ku mabanhaw sa mga minatay, ta sa lawa ha inlebeng
agkaledak dà ba sa lawa ha agkabanhaw harì en gayed agpatay.
43 Ku iglebeng sa lawa hu minatay pinakadaet-daet gayed, ba ku maban-
haw asem haena tagpangaluanlag daw amin din daan gahem.
44 Saena ha iglebeng kalibutanen ha lawa ba ku mabanhaw asem bag-u en
ha lawa.
Sa lawa taw iman para dà taini ha kalibutan ba sa agkabanhaw asem ha
lawa angayan ta langit.
45 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Sa nauna ha etaw ha si Adan
inilahan hu Dios hu gahinawa" ba sa hudiyan ha Adan ha si Cristo iyan tag-
ila hu kinabuhì.
46 Sa nauna ha kinabuhì dini dà ta kalibutan dayun sa kinabuhì ha hurà
din katapusan diyà ta langit.
47 Sa nauna ha Adan binuhat hu Dios pinaagi hu bugtà, ba sa ikaduwa ha
iyan si Cristo diyà napuun ta langit.

48 Iling ha si Adan binuhat pinaagi hu bugtà sikuy sa mga kaliwatan din
iling daan kandin. Ba sikuy sa mga sumusunud hi Cristo, mailing kuy daan
ki Cristo ku malugay.
49 Sa lawa taw iman agkailing hu lawa hi Adan. Iling daan taena ha mailing
kuy asem ki Cristo.
50 Mga suled, ag-ikagiyen ku inyu ha saini ha lawa taw iman harì
makaseled duun hu tagharian hu Dios ta agkaledak dà.
51-52 Palilimani nuy haini sa inlilung su anay ha ag-ikagiyen kud iman inyu
ha duun asem taena ha panahun alan kuy mangahalin. Ta tigkan hiyupen
sa trumpita dayun sa nangamatay mangabanhaw ha harì en isab matay daw
sa mga bubuhay pa mangahalin daan.
53-54 Saini ha lawa taw ha agkaledak dà ag-ilisan hu harì en agkaledak daw
harì en daan agpatay. Ku mahitabù en haini matuman sa insulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen "Nadaeg en hu Dios sa kamatayen."
55 Daw inikagi daan ha
"Sa kamatayen hurà din en gahem hu pagpasipala hu etaw."
56 Ta iyan sa salà pakapasipala hu etaw hu kamatayen, daw sa salà iyan sa
pagsupak taw hu Kasuguan.
57 Ba adagi gayed sa pagpasalamat taw duun hu Dios ta sigi kuy dà ag-
pakadaeg pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.
58 Aman minahal ku ha mga suled, harì kaw gayed magduwa-duwa ba lig-
eni sa pagtuu nuy. Sigi nuy paniguruwi sa buluhaten hu Ginuu ta natun-an
nuy en ha amin gayed bunga duun.

16

Sa Bulig Hu Taglised

1 Iman mahitenged hu pag-amutà nuy ha igbulig taena ha mga taglised
diyà ta probincia ta Judea buhaten nuy daan sa insugù ku duun hu mga
punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta probincia ta Galacia.
2 Ku Dominggo itapid hu kada sabuwa inyu sa amut nuy sumalà hu
agkangatimù nuy ta daw ku makauma a diyan harì kaw en mag-amutà.
3 Ku makadiyan a asem agsuguen ku diyà ta Jerusalem sa agkasaligan nuy
ha mag-uwit taena ha amut nuy daw pauwitan ku haena hu sulat.
4 Dumahan ku sidan ku kinahanglanen pa ha dumiyà a ta Jerusalem.

Sa Mga Panugun Hi Pablo

5 Ag-elegan ku asem inyu diyan ku maipus a diyà ta probincia ta Macedo-
nia ta sa henà-henà ku bà a dà agsagad diyà.
6 Malugay a gid diyan ta inyu ta daw ad en agdayun ku maiwas en sa
tilendeng na ku dumayun a mabuligan a daan inyu.
7 Harì a agkabayà ku bà a dà makahapit diyan ta taghinam a gayed ha ku
itugut hu Ginuu makatimà a diyan hu malugayad ha panahun.
8 Ba iman dini a pa ta Efeso taman ha maiwas sa pagsaulug hu Aldaw hu
Pentecostes
9 ta madakel pa sa agkabayà agpaliliman hu lalang hu Dios dini bisan ku
madakel daan sa agkuntra kanak.
10 Ku makauma diyan si Timoteo pandayai nuy gayed ta suluguen daan
haena hu Ginuu iling kanak.
11 Tahuri nuy daw buligi nuy ku humipanaw payanaen dini ta kanak ta
tagsalapen day dini.

12 Si Apolos sa suled taw sigi ku ag-ikagiyan ha dumiyan ta inyu duma
hu mga suled taw ha tumutuu ba hurà din pa henà-henà hu pagdiyan. Ba
agdiyan dà asem ku amin din higayun.
13 Mag-andam kaw gayed daw lig-eni sa pagtuu nuy. Harì kaw agkahaldek
ba ipaahà nuy ha mabis-ay kaw gayed duun hu pagtuu.
14 Bisan inu sa buhaten nuy sigi nuy ipaahà sa pagpalanggà nuy hu mga
duma nuy.
15 Natun-an nuy en ha sa pamilya hi Estefanas iyan nauna ha nakatuu
diyan ta probincia ta Acaya daw intugyan dan sa kaugalingen dan duun hu
pagbulig hu mga tumutuu.
16 Aman aghangyuen ku gayed inyu ha magmatinumanen kaw kandan
daw hu bisan sin-u ha tagbulig daan duun hu buluhaten hu Dios.
17 Tungkay a nabayà-bayà su makadini si Estefanas, si Fortunato daw si
Acaico ta binuhat dan dini sa harì nuy agkabuhat,
18 ta nadasig a kandan iling ha dinasig kaw daan kandan. Aman tahuri
haini ha mga etawa.

Mga Pangamusta

19 Agpangamusta inyu sa mga punduk hu tagkaamul-amul ha mga tu-
mutuu dini ta probincia ta Asia. Agpangamusta daan inyu si Akila daw si
Priscila duma hu alan ha mga tumutuu ha tag-amul-amul duun hu balay
dan.
20 Agpangamusta daan inyu sa alan ha mga suled duun hu pagtuu dini.
Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
21 Iyan a si Pablo sa migpirma taini ha pangamusta.
22 Silutan gayed hu Dios sa alan ha harì tagpalanggà kandin. Maayad ku
laus en lumikù sa Ginuu.
23 Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu.
24 Alan ku inyu pinalanggà tumenged ta nasabuwa kuy diyà ki Jesu Cristo.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Corinto

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini
duma ki Timoteo sa suled taw duun hu pagtuu.
Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan ta Corinto
daw duun hu alan ha mga etaw hu Dios diyan ta probincia ta Acaya.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya
daw kalinaw.

Sa Pagdasig Hu Dios

3 Dayeen sa Dios sa Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw daw maluluy-en daan
haena ha Amay taw ta diyà ta kandin napuun sa pakapadasig kanuy.
4 Agbulig haena kanuy duun hu alan ha mga kasamukan taw ta daw
mabuligan taw daan sa duma ha mga etaw hu bisan inu ha kasamukan dan,
ta sa igdasig kanuy hu Dios iyan daan igdasig taw kandan.
5 Iling ha tag-antus kuy gayed tumenged hu pagsunud taw ki Cristo adagi
daan sa bulig kanuy hu Dios pinaagi ki Cristo.
6 Sa hinengdan ha tag-antus kay iman hu mga pasipala ta daw madasig
kaw daw maluwas kaw daan. Iling daan ha dinasig kay hu Dios mabuligan
kaw daan kandin hu pagpailub taena ha mga pasipala iling hu tag-antusen
day daan.
7 Aman kenà duwa-duwa sa pagsalig day inyu ta natun-an day ha ku
maantus nuy sa mga tag-antusen day mabuligan kaw daan iling hu kabuligi
kanay.
8 Mga suled, agkabayaan day ha matun-an nuy sa mga malegen ha naul-
ulahan day su diyà kay pa ta probincia ta Asia. Pigpasipalahan kay diyà hu
harì day gayed ngaay agkaantus daw hurà kay en maghinam ha mangauyag
kay pa
9 ta abi day ha matay kay en. Ba saena nahitabù ta daw harì kay sumalig
hu kaugalingen day ba duun kay dà salig hu Dios ha iyan pakabanhaw hu
mga minatay.
10 Iyan haena miglibri kanay ta daw harì kay matay daw adagi gayed sa
pagsalig day ha sigi kay dà libriyen kandin.
11 Ba kinahanglan ha buligan kay inyu pinaagi hu mga pag-ampù nuy.
Ta ku madakel inyu sa mag-ampù ha malibri kay buligan kay gayed hu
Dios daw madakel daan sa magpasalamat diyà ta kandin tumenged hu
panalangin din kanay.

Sa Pagbisita Ngaay Hi Pablo

12 Iyan haini tigpasigalbu day ta natun-an day ha maayad sa batasan day
duun hu bisan sin-u ilabi en diyan ta inyu tumenged ta tagbuhaten day sa
mahimpit daw laus daan sa tuyù day. Hurà day haena buhata pinaagi hu
kalibutanen dà ha kaalam ba pinaagi gayed hu pagbulig kanay hu Dios.
13-14 Bisan sa mga sulat day diyan ta inyu iyan dà gayed sa agkabasa
nuy daw sa agkasabut nuy daan. Agkabayaan ku ha mapanday nuy gayed
matun-an sa hurà nuy pa katun-i iman mahitenged kanay ta daw iyan kay
igkalipay nuy iling ha iyan kaw daan igpasigalbu day ku lumikù si Jesus ha
Ginuu.

15 Tumenged ta nasiguru ku gayed ha iyan haini mahitabù nahenhenaan
ku su anay ha dumiyan a ta inyu ta daw maisaban ku dà inyu mabuligan.
16 Sa tuyù ku iyan sa aghapit a diyan ku dumiyà a ta probincia ta Macedo-
nia daw ku lumikù a, diyan a dà ag-agi ta daw mabuligan a inyu ku dumayun
a diyà ta probincia ta Judea.
17 Ba tumenged ta hurà katuman sa pagdiyan ku nakahenà-henà kaw ha
sa lalang ku tagkahalin-halin iling hu kalibutanen ha bà dà tagbiduay.
18 Iling ha kasaligan sa Dios sa mga lalang ku kenà gayed bidù.
19 Ta si Jesu Cristo sa Batà hu Dios ha insangyaw day ki Silas daw ki Timoteo
kasaligan gayed daw harì tagbidù
20 ta pinaagi ki Jesu Cristo sa insaad hu Dios nangatuman gayed. Aman
tumenged taena makaikagi kay ha kasaligan gayed haena ta daw madayè
daan sa Dios.
21 Sa Dios iyan tagdasig kanuy ta daw malig-enan sa pagtuu taw ki Cristo.
Iyan haena migpilì kanuy
22 daw migpaulin kanuy hu Balaan ha Ispiritu ha iyan daan timaan ha mga
etaw kuy kandin daw maangken taw daan sa insaad din kanuy.
23 Natun-an gayed hu Dios ha sa hinengdan ha hurà a makadiyan ta
Corinto ta daw harì kaw masakitan pinaagi hu igsaway ku inyu.
24 Kenà day iyan tuyù sa pagpeges inyu duun hu pagtuu ta natun-an day
ha malig-en kaw en duun hu pagtuu nuy, ba sa agkabayaan day iyan sa
makabulig kay inyu ta daw mag-iseg sa kalipay nuy.

2

1 Aman sa nahenà-henà ku iman iyan sa harì ad en agdiyan ta su anay ha
dumiyan a naguul kaw gayed.
2 Ku iyan a man hinengdan ha igkaguul nuy sin-u man sa makapalipay
kanak ta iyan kaw dà man ngaay pakapalipay kanak?
3 Iyan haena kasulati ku inyu ta daw ku makadiyan a ta inyu harì a maguul
mahitenged inyu ta iyan kaw ngaay pakapalipay kanak. Natun-an ku ha sa
kalipay ku ngaay iyan daan igkalipay nuy.
4 Su isulat ku haena agkasamuk a gayed daw masakit sa gahinawa ku daw
tag-agalà a gayed ta kenà ku iyan tuyù sa magguul kaw ba agkabayaan ku
ngaay ha matun-an nuy ku inu kaadagi sa pagpalanggà ku inyu.

Sa Pagpasaylu Hu Nakasalà

5 Saena ha etaw ha nakasalà kenà a iyan dà kandin naguul ba naguul kaw
daan alan.
6 Iman sa insilut kandin hu kadakelà inyu tumanan en.
7 Kinahanglan iman ha pasayluwen nuy en haena daw dasiga ta daw harì
makaendà hu pagtuu din tumenged hu subra en sa kaguul din.
8 Aman aghangyuen ku inyu ha ipaahà nuy dà kandin sa pagpalanggà nuy.
9 Sa hinengdan ha sinulatan ku inyu su anay ta daw masusi ku ku
matinumanen kaw ba gayed hu alan ha mga sugù ku inyu.
10 Bisan sin-u sa pasayluwen nuy agpasayluwen ku daan. Natun-an hi
Cristo ha pinasaylu ku haena ta daw magmalinawen kaw gayed
11 daw harì kuy madaeg hi Satanas ta natun-an taw en sa madaet ha tuyù
din ngaay kanuy.

Sa Kasamuk Hi Pablo Diyà Ta Troas

12 Su makadiyà a ta Troas hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged ki Cristo naahà ku ha binuhat hu Ginuu sa paagi ta daw
madawat a hu mga etaw.
13 Ba nasamuk a ta hurà ku kaahà diyà sa suled taw ha si Tito aman
duminayun a diyà ta Macedonia.

Sa Pagpakalekep Hu Maayad Ha Tultulanen

14 Adagi gayed sa pagpasalamat ku duun hu Dios ta pinaagi hu pag-
pakigsabuwa day ki Cristo impaahà hu Dios duun hu alan ha mga etaw
ha nalibri kay duun hu gahem hi Satanas. Pinaagi kanay sa tultulanen
mahitenged ki Cristo agkailing hu pahumut ha nakalekep duun hu bisan
hindu.
15 Tumenged ta suluguen kay hi Cristo agkailing kay taena ha pahumut ha
iyan igkabayà-bayà hu Dios ta sa pagpanunultul day nakalekep en duun hu
agluwasen daw duun daan hu agsilutan.
16 Iyan tagpadayag duun hu bisan hindu ha silutan sa mga etaw ha harì
agkabayà ha maluwas ba sa agtuu agkaluwas. Sin-u gid sa angayan hu
pagpanunultul taini?
17 Harì kay agkailing hu duma ha sa pagtudlù dan hu lalang hu Dios bà dan
dà igpanapì, ta sikay sa pinilì hu Dios laus sa tuyù day hu pagtudlù tumenged
ta suluguen kay hi Cristo. Saini natun-an gayed hu Dios.

3

Sa Bag-u Ha Kasabutan

1 Mga suled, amin tag-ikagi ha tagdayeen day sa kaugalingen day. Ba harì
kay agkailing hu duma ha mga etaw ha ku tagtudlù kinahanglanen pa sa
sulat ha tagpamatuud mahitenged kandan.
2 Harì en agkinahanglanen sa sulat ha tagpamatuud mahitenged kanay ta
natun-an day ha iyan kaw makapaahà duun hu mga etaw ha maayad gayed
sa pagtudlù day ha pigsunud nuy. Sa maayad ha pamatasan nuy iyan en
iman sulat ha agkabasa hu kaet-etawan.
3 Iyan kaw en sulat ha napuun diyà ki Cristo tumenged ta sinugù kay
kandin diyan ta daw makatuu kaw. Saini ha sulat kenà pinaagi hu tintà daw
ku duun ba hu batu iling taena ha sinulatan hu Kasuguan, ta saini insulat hu
Dios ha bubuhay duun hu gahinawa nuy pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.
4 Naikagi day haena ta adagi gayed sa pagsalig day hu Dios pinaagi ki
Cristo.
5 Harì day maikagi ha iyan kay nakahimu hu buluhaten day ta sa igkahimu
hu alan duun gayed agkapuun hu Dios,
6 ta iyan mig-ila kanay hu katatau ha makagsangyaw kay hu bag-u ha
kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan ha kenà pinaagi hu Kasuguan ba
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. Ta sa Kasuguan taghukum hu silut duun
hu etaw ta harì din agkatuman haena, ba sa Balaan ha Ispiritu tag-ila hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.
7 Su timuen hi Moises sa Kasuguan ha insulat duun hu batu migpangalu-
anlag sa weleng din ha bisan su agkaawà en sa siga taena agsinlangen pa sa
mga etaw duun. Ku impadayag hu Dios sa gahem din pinaagi hu Kasuguan
ha kamatayen dà sa agkapayanan-an taena,
8 kenà ba labaw pa gayed sa pagpadayag hu gahem din pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu ha tag-ila hu kinabuhì?

9 Ku impadayag hu Dios sa gahem din pinaagi hu Kasuguan ha taghukum
hu silut duun hu etaw, labaw pa gayed sa pagpadayag hu gahem din taena
ha pakabuhat hu etaw ha matareng.
10 Sa Kasuguan ha amin duun gahem su anay hurà din en iman gahem ta
nailisan en hu bag-u ha paagi ha labaw pa dì duun.
11 Ku adagi su anay sa gahem taena ha agkahanaw dà, labaw pa gayed ha
gamhanan sa bag-u ha harì en agkatapus.
12 Tumenged ta iyan haini taghinamen taw hurà day kahaldek hu
pagsangyaw taini.
13 Kenà kay iling ki Moises ha tinambunan din sa weleng din ta daw harì
maahà hu mga kaliwatan hi Israel su agkaawà en sa pagpangaluanlag din.
14 Duun taena natambunan sa madesen ha henà-henà dan daw bisan iman
ku tagbasa sidan taena ha daan ha kasabutan harì dan gihapun agkasabut.
Iyan dà sa pagtuu diyà ki Cristo pakaawà hu intambun duun hu henà-henà
hu etaw ta daw makasabut.
15 Bisan iman ku agbasahen dan sa Kasuguan hi Moises harì dan gihapun
agkasabut ta natambunan pa sa henà-henà dan.
16 Ba ku makatuu sa etaw hu Ginuu saena ha harì din igpakasabut ag-
awaen.
17 Sa Ginuu Balaan daan ha Ispiritu daw sa etaw ha ulinan hu Balaan ha
Ispiritu nalibri en hu pagkaulipen din.
18 Sikuy sa mga tumutuu hurà katambuni sa henà-henà taw aman
agkasabut taw sa pagkagamhanan hu Ginuu, daw pinaagi hu Ginuu ha iyan
sa Balaan ha Ispiritu nabalhin kuy en daw tag-iseg sa pagkailing taw kandin.

4

1 Tumenged hu kahid-u hu Dios kanay pinilì kay kandin hu pagpanunultul
taena ha bag-u ha kasabutan aman madasigen kay taini.
2 Hurà kay en iman gamit hu pinakagalugayhà daw limbung ha paagi daw
hurà day en lamudi sa lalang hu Dios. Ba natun-an hu alan ha sa tigtudlù day
iyan dà sa kamatuuran daw natun-an daan haini hu Dios.
3 Ku amin harì makasabut hu Maayad ha Tultulanen ha tigtudlù day saena
iyan gayed sa mga etaw ha tagkangalaag.
4 Hurà sidan tuu ta tinambunan hi Satanas sa henà-henà dan ta daw harì
sidan mailawan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagkagamhanan
hi Cristo sa iling hu Dios.
5 Ta kenà day iyan tigsangyaw sa kanay ha kaugalingen ba iyan si Jesu
Cristo ha Ginuu taw daw pinaagi kandin nabuhat kay daan ha suluguen nuy.
6 Su tanghagaen hu Dios sa alan minikagi haena ha “Humiwal sa kapawà
duun hu kasukileman.” Iyan haena nakailaw hu henà-henà taw ta daw
matun-an taw sa pagkagamhanan din ha impadayag din pinaagi ki Cristo.

Sa Kaluya Hi Pablo

7 Iling kay hu bangà ha tinaguan hu mahalen tungkay ta bisan ku maluya
kay ba saini ha katengdanan insalig kanay hu Dios ta daw matun-an hu mga
etaw ha sa adagi ha gahem day kenà dini ta kanay napuun ba duun hu Dios.
8 Madakel gayed sa mga kasamukan day ba harì kay daan agkadaeg.
Usahay agkalibeg kay ku in-inuwen day haena ba harì kay gayed daan
agluyahan.
9 Ku agpasipalahan kay harì kay igpatayà hu Dios. Tagbugelaen kay daan
ba hurà kay gayed kangamatay.

10 Iling kay ki Jesus ha sigi dà ngaay aghimatayan su anay, ba pinaagi taena
nadayag ha si Jesus bubuhay ta iyan tagbulig kanay.
11 Iman agkabayaan kay gayed aghimatayi hu mga etaw tumenged hu
pagsangyaw day mahitenged ki Jesus, ba pinaagi hu pagbulig din nadayag
gayed ha si Jesus bubuhay.
12 Aman sigi kay tagsalap hu kamatayen, ba pinaagi taini amin nuy daan
kinabuhì ha hurà din katapusan.
13 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Tuminuu a hu Dios aman
tinultul ku sa impakatuu ku." Iling daan ha tuminuu kay daw tigpanunultul
day daan sa impakatuu day.
14 Natun-an day ha sa Dios ha iyan migbanhaw ki Jesus ha Ginuu magban-
haw daan kanuy alan tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Jesus, daw sa
Dios iyan daan mag-uwit kanuy duun hu atubangan din.
15 Sa alan ha mga alantusen day makapaayad inyu ta pinaagi taena
madakel gayed sa makatuu mahitenged hu grasya hu Dios daw madakel
daan sa makagpasalamat daw magdayè hu Dios.
16 Aman madasigen kay gayed iman. Bisan ku tagluya en sa lawa day ba
aldaw-aldaw tag-iseg sa pagtuu day.
17 Ta saini ha mababà dà ha mga alantusen harì makatepeng hu hurà din
katapusan ha pagdayè kanay hu Dios.
18 Aman sa duun hu henà-henà day iman kenà iyan sa agkaahà taw duun
taini ha kalibutan ba iyan sa harì taw pa agkaahà ha diyà ta langit. Ta sa
agkaahà taw iman agkahanaw dà, ba saena ha harì taw pa agkaahà iman
hurà din gayed katapusan.

5

Sa Langitnen Ha Lawa Taw

1 Natun-an taw ha ku matay en haini sa lawa taw amin taw bag-u ha lawa
diyà ta langit ha ig-ila kanuy hu Dios ha harì en agkaledak.
2 Tumenged hu mga malegen iman tag-antus kuy hu pag-angat ha mailisan
en haini sa lawa taw hu langitnen ha lawa.
3 Saena kenà bà dà gimukud ba laus gayed ha lawa.
4 Iman ha dini kuy pa ta kalibutan malegen gayed sa pagtimà taw. Ba harì
kuy daan agkabayà ha matay kuy en ta sa agkabayaan taw iyan sa lawa ha
diyà ta langit ha harì en agpatay.
5 Intagana en kanuy haena hu Dios daw in-ila din kanuy sa Balaan ha
Ispiritu ha iyan timaan ha maangken taw gayed haena.
6 Aman madasigen kuy gayed iman. Natun-an taw ha ku dini kuy pa ta
kalibutan hurà kuy pa makaamul hu Ginuu,
7 aman tag-antus kuy hu pag-angat taena pinaagi hu pagtuu kandin bisan
ku hurà taw pa haena kaahà.
8 Iman madasigen kay gayed daw igpalabi day pa ha maawà kay duun taini
ha kalibutan ta daw makaamul kay hu Ginuu.
9 Ku dini kuy ta kalibutan daw ku diyà kuy ba ta langit sa katuyuan taw
iyan sa agkabayà-bayaan hu Dios.
10 Ta sa kada sabuwa kanuy kinahanglan gayed ha mangatubang diyà ki
Cristo ta daw mahukuman daw balesan din sa kada sabuwa kanuy sumalà
hu binuhat taw ha maayad daw madaet.

Sa Pagdapità Taw Hu Dios

11 Tumenged ta natun-an day ha pinakahaluhaldek gayed sa paghukum
hu Ginuu agkabigen day sa mga etaw. Natun-an en hu Dios ha maayad sa
katuyuan day daw agkabayaan ku ha matun-an nuy daan.
12 Harì nuy aghenhenaa ha dayeen day en paman sa kaugalingen day. Iyan
day dà agkabayaan ha malipay kaw tumenged kanay. Dayun makatubag
kaw taena ha mga etaw ha tagpagalbu hu agkaahà ha mga buhat dan ha bà
su maayad ba kenà iyan sa laus ha henà-henà dan.
13 Ku sa duma inyu taghenà-henà ha agkalibeg kay saini tumenged ta
tagbuhaten day gayed sa insugù kanay hu Dios. Ba kenà kay libeg daw saini
ha tagbuhaten day makapaayad gayed inyu.
14 Sa pagpalanggà kanay hi Cristo iyan pakapadasig kanay ta natun-an day
ha si Cristo migpakamatay para hu kaet-etawan daw pinaagi taena bà su
alan kuy en nangamatay.
15 Si Cristo minatay para hu kaet-etawan ta daw sikuy sa mga bubuhay
harì taw iyan buhaten sa kanuy ha agkabayaan ba iyan taw buhaten sa
igkabayà-bayà hi Cristo sa minatay daw nabanhaw para kanuy.
16 Aman iman harì day aghukuman sa etaw pinaagi hu kalibutanen dà ha
paghukum. Su anay sa paghenà-henà day ki Cristo agkailing dà hu etaw, ba
iman kenà en hayan iyan henà-henà day kandin.
17 Aman sa etaw ha nakigsabuwa ki Cristo bag-u en ha etaw ta sa daan ha
pamatasan din nailisan en hu bag-u.
18 Saini ha alan binuhat hu Dios ta pinaagi ki Cristo impalikù din sa
maayad ha pagdapità din kanuy daw insalig din daan kanay sa pagsangyaw
duun hu mga etaw ta daw makalikù sa maayad ha pagdapità dan hu Dios.
19 Pinaagi ki Cristo impalikù hu Dios sa maayad ha pagdapità din duun hu
kaet-etawan daw linipatan din en sa mga salà dan. Iyan haini insalig din ha
igtultul day inyu.
20 Aman iyan kay mga sinaligan ha sinugù hi Cristo ta pinaagi kanay sa
Dios taghangyù inyu. Pinaagi ki Cristo aghangyuen day inyu ha pandayai
nuy ha makalikù sa maayad ha pagdapità nuy hu Dios.
21 Si Cristo sa hurà din salà iyan sinilutan hu Dios tumenged hu mga salà
taw ta daw pinaagi hu pagpakigsabuwa taw kandin mabuhat kuy iman hu
Dios ha matareng iling kandin.

6

1 Tumenged ta nakigsabuwa kay hu Dios hu buluhaten din aghangyuen
day inyu ha harì nuy bà dà agkalkali sa grasya din inyu,
2 ta sa lalang hu Dios tagyanaen

“Duun hu natugun ha panahun pigpalilimanan ku inyu daw duun hu hustu
ha panahun hu pagluwas inyu binuligan ku inyu.”

Ikagiyen ku inyu ha iyan en iman haini natugun ha panahun ha pagpalili-
manan kaw hu Dios daw iyan en daan haini hustu ha panahun ha agluwasen
kaw kandin.

Sa Kahimtang Hi Pablo

3 Hurà kay magbuhat hu pakaelang hu mga etaw ta daw hurà bisan sin-u
ha makasaway hu buluhaten day.
4 Duun hu alan igpaahà day gayed ha suluguen kay hu Dios. Mainantusen
kay duun hu mga malegen daw hu mga kasamukan.

5 Binunalan daw pinurisu kay, pinasipalahan kay daan hu tagsinamuk
ha mga etaw. Amin panahun ha malegen gayed sa talabahu day, usahay
agkapulang kay daw hurà day pagkaen.
6 Ba tumenged ta suluguen kay hu Dios mahimpit kay gayed daw nasabut
day daan sa kamatuuran. Migpailub daw migmaluluy-en kay, inulinan kay
hu Balaan ha Ispiritu daw tigpaahà day sa laus ha pagpalanggà duun hu
bisan sin-u.
7 Sa tigtudlù day kamatuuran gayed, ginaheman kay daan hu Dios daw
agkadaeg day daan sa madaet pinaagi hu pagkamatareng.
8 Usahay agdayeen kay ba usahay agpagagayhaan kay. Usahay madaet
sa tultul mahitenged kanay ba usahay maayad daan. Tag-ikagiyen dan ha
limbungan kay bisan ku harì kay gayed tagbidù.
9 Bà su harì kay kandan agkakilala bisan ku agkakilala kay ngaay duun hu
bisan hindu. Apit kay en pamamatay ba bubuhay kay gihapun. Impaagi kay
hu Dios duun hu mga malegen ba hurà kay kangamatay.
10 Bisan ku agkaguul kay ba malipayen kay gihapun. Makaluluuy kay
gayed ba madakel sa napanalanginan pinaagi kanay. Hurà day mga butang
ba bà su kanay en sa alan.
11-12 Sinyu sa mga suled day diyan ta Corinto, inikagi day en inyu sa alan ha
henà-henà day daw natun-an nuy ha adagi gayed sa pagpalanggà day inyu.
Ba bisan pa taini kulang gayed sa pagpalanggà nuy kanay.
13 Aghangyuen ku inyu iling ha mga batà ku inyu ha ipaahà nuy daan sa
pagpalanggà nuy kanay.

Sa Harì Pag-amulà Hu Maayad Daw Hu Madaet

14 Harì kaw gayed makigsabuwa hu kenà mga tumutuu ta harì gayed
mabaluy ha ipag-amulà sa matareng daw sa makasasalà. Mabaluy ba diay
ha ipag-amulà sa mapawà daw masukilem? Harì gayed.
15 Harì daan mabaluy ha mag-uyun si Cristo daw si Satanas. Iling daan ha
harì mabaluy ha mag-iling sa henà-henà hu tumutuu daw hu kenà tumutuu.
16 Harì gayed daan mabaluy ha ipag-amulà sa timplo hu Dios daw sa mga
diyus-diyus. Sikuy sa mga tumutuu iyan kuy timplo ha tagtimaan hu Dios ha
bubuhay ta sa lalang hu Dios tagyanaen

"Magtimà a diyà ta kandan daw iyan a mabuhat ha Dios dan daw mabuhat
daan sidan ha mga etaw ku."

17 Daw inikagi din daan ha

"Sumuway kaw duun hu kenà mga tumutuu daw harì kaw en tagbuhat hu
madaet dayun dawaten ku gayed inyu.

18 Mabuhat a ha Amay nuy daw mabuhat kaw daan ha mga batà ku. Iyan
haini inikagi hu Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan."

7

1 Minahal ku ha mga suled, tumenged taini ha insaad kanuy hu Dios
limpyuwan taw sa mga buhat taw daw bisan sa henà-henà taw ta daw
mahimpit kuy gayed pinaagi hu pagtahud taw hu Dios.

Sa Paghinulsul Hu Mga Tumutuu

2 Palanggaa kay gayed inyu ta hurà kay magbuhat hu kenà maayad duun
hu bisan sin-u daw hurà inyu nakasalà tumenged kanay daw hurà day daan
limbungi sa bisan sin-u.

3 Saini ha pag-ikagi ku kenà paghukum inyu ta inikagi kud su anay ha sa
adagi gayed ha pagpalanggà day inyu harì gayed maawà bisan ku bubuhay
kay daw ku matay kay ba.
4 Adagi gayed sa pagsalig ku inyu daw iyan kaw tigpagalbu ku. Aman
nadasig a daw bisan duun hu mga malegen adagi gayed sa kalipay day
tumenged inyu.
5 Bisan su makauma kay diyà ta probincia ta Macedonia hurà kay en
makahimlay ta dayun dà amin day kasamukan. Bisan hindu kay duun
agpayanaen amin pakigsabà kanay daw agkasamukan day pa daan inyu.
6 Ba sa Dios ha iyan tagdasig hu mga agkaguul migdasig daan kanay
pinaagi hu pagpakadini hi Tito sa napuun diyan ta inyu
7 daw iyan daan adagi ha igkalipay day sa kalipay daan hi Tito mahitenged
inyu. Intultul din kanay sa kabulung nuy kanak daw sa kaguul nuy daw sa
kabayà nuy gayed hu pagbuhat hu insugù ku inyu. Aman iyan gayed haini
tungkay ku igkabayà-bayà.
8 Bisan en ku naguul kaw taena ha sulat ku inyu ba hurà ku iman basuli ha
nasulat ku haena. Su anay binasulan kud en ta natun-an ku ha nakapaguul
inyu hu mababà ha panahun.
9 Iman malipayen a tumenged ta sa kaguul nuy iyan nakapahinulsul inyu.
Iyan haena katuyuan hu Dios aman su sulat nakapaayad inyu.
10 Sa kaguul ha duun agkapuun hu Dios agkahimu ha iyan pakapahinulsul
hu etaw ta daw maluwas. Ba sa kaguul hu etaw ha hurà makakilala hu Dios
duun pakapayanaen hu kamatayen.
11 Henhenaa nuy ku inu sa binuhat inyu hu Dios pinaagi hu kaguul
nuy ta nadasig kaw hu pagbuhat hu maayad. Iman impaahà nuy gayed
ha hurà inyu makasaway, tinambagan nuy en su binuhat hu nakasalà
daw agkahaldek kaw iman ku makalagkes kaw duun. Agkabulung kaw
daan kanak daw agkabayaan nuy gayed agbuhata sa insugù ku inyu daw
pigsilutan nuy haena sa etaw ha nakasalà. Pinaagi taena impaahà nuy iman
ha hurà nuy gayed labet hu mga salà din.
12 Saena ha sulat ku inyu kenà para dà taena ha nakasalà daw hu nasalaan
din, ba natun-an hu Dios ha insulat ku haena ta daw matun-an nuy ku inu
kaadagi sa pagpalanggà nuy kanay.
13 Iyan haena hinengdan ha nadasig kay gayed.
Nabayà-bayà kay daan hu kalipay hi Tito ta dinasig nuy.
14 Su anay impagalbu ku inyu diyà ki Tito. Maayad gayed ta impaahà nuy
ha laus haena aman hurà a kagayhai. Sa alan ha inikagi day inyu laus gayed
daw iling daan taena ha laus sa inikagi day ki Tito mahitenged inyu.
15 Sa pagpalanggà din inyu mig-iseg daan tumenged ta nahenhenaan
din sa pagkamatinumanen nuy daw dinawat nuy daan haena bisan ku
agkasamuk kaw gayed.
16 Iman malipayen a tumenged ta agkasaligan ku gayed inyu.

8

Sa Pag-ila Hu Tumutuu

1 Mga suled, agkabayaan day ha matun-an nuy sa mahitenged hu grasya
hu Dios duun hu mga tumutuu diyà ta Macedonia.
2 Bisan pa ku malegen gayed sa agkaul-ulahan dan ba tungkay gihapun
sidan malipayen, daw bisan ku tungkay sidan makaluluuy ba migkalalagan
pa gayed sidan.

3 Naahà ku ha mig-ila gayed sidan sumalà hu agkabaug dan daw labaw pa
dì taena. Saena ha pag-ila dan kandan dà ha henà-henà
4 ta huminangyù sidan kanay ha ipaamul sidan duun hu pagbulig hu mga
taglised ha tumutuu.
5 Hurà day paghinama ha mahimu dan sa iling taena, ba sa una ha binuhat
dan na intugyan dan sa kaugalingen dan duun hu Ginuu daw dini daan ta
kanay ta iyan haena agkabayaan hu Dios.
6 Tumenged ta pigpuunaan hi Tito haini sa pag-amutà nuy hinangyù day
ha lumikù diyan hu pagbulig inyu ta daw mapengahan haini.
7 Maayad kaw gayed duun hu bisan inu ta mabis-ay sa pagtuu nuy
daw maayad kaw hu pagpanudlù ta natun-an nuy gayed sa kamatuuran.
Naniguru kaw gayed daw adagi daan sa pagpalanggà nuy kanay. Aman
iman agkabayaan day ha ipaahà nuy daan sa pagkakalalagan.
8 Saini ha inikagi ku inyu kenà pagpameges, ba igpaahà ku inyu sa
pagpaniguru hu duma ha mga tumutuu hu pagbulig ta daw maahà ku laus
ba daan sa pagpalanggà nuy.
9 Natun-an nuy ku inu gayed sa grasya hi Jesu Cristo ha Ginuu taw. Bisan
ku sapian diyà ta langit ba nabuhat ha makaluluuy para inyu ta daw pinaagi
taena mabuhat kaw daan ha sapian.
10 Iman taini sa salambagan ku inyu. Su minagi ha tuig iyan kaw nauna
ha mig-ila daw tungkay kaw gayed agkabayà hu pag-ila.
11 Iling ha madasigen kaw gayed hu pagbuhat taena pengahen nuy iman
haena sumalà hu agkabaug nuy.
12 Ku tungkay kaw agkabayà hu pag-ila sumalà hu agkabaug nuy iyan
haini agkabayà-bayaan hu Dios, ta harì din taghinamen sa hurà dini ta kanuy.
13-14 Kenà ku iyan tuyù ha mabegatan kaw tumenged hu pagbulig hu duma
ha mga etaw. Ba tumenged ta amin nuy inyu iman ilahan nuy haena sa
taglised. Ku mauma sa panahun ha iyan kaw en paman maglised daw amin
dan daan mabuligan kaw kandan. Iyan haini paagi hu pagbinuligà
15 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Sa etaw ha nakatimù hu
madakel hurà daan taena subra, daw saena ha atiyù dà sa natimù din
tumanan dà daan haena.”

Si Tito Daw Sa Mga Duma Din

16 Tagpasalamatan ku sa Dios ta inilahan din si Tito hu kabayà hu pagbulig
inyu iling hu kanak ha kabayà.
17 Su hangyuen day haena ha dumiyan ta inyu hurà day en kapagpeges ta
tungkay daan agkabayà agdiyan.
18 Igpaduma day kandin diyan sa sabuwa ha suled taw ha dinayè hu mga
tumutuu duun hu alan ha mga banuwa tumenged hu pagsangyaw din hu
Maayad ha Tultulanen.
19 Kenà haini iyan dà ta napilì pa gayed haena hu mga tumutuu ha iyan
igpaduma kanay ku ipan-ila day sa igbulig duun hu taglised. Agbuhaten day
haini ta daw madayè sa Dios daw matun-an daan ha agkabayà kay gayed
agbulig.
20 Igpaduma day haini ta agpanagana kay ha harì kay mahaledan
mahitenged taini ha adagi ha amutà,
21 ta sa tuyù day iyan gayed sa buhat ha maayad duun hu Dios daw duun
hu etaw.
22 Duma ki Tito igpadiyan day pa daan sa sabuwa ha suled taw ha kapila
en sulaya ba nasusi ha maayad gayed, daw tungkay daan haini agkabayà

agbulig na iman ayuwà pa gayed agkabayà hu pagbulig tumenged hu adagi
ha pagsalig din inyu.
23 Si Tito iyan daan duma ku hu pagbulig inyu, daw saini ha agpaman-
duma kandin iyan mga sinaligan ha sinugù hu mga tumutuu duun hu
migkalain-lain ha banuwa daw pinaagi kandan madayè gayed si Cristo.
24 Aman ipaahà nuy sa pagpalanggà nuy kandan ta daw pinaagi taini
mapamatud-an hu alan ha mga tumutuu ha laus sa pagpalanggà nuy daw
sa pagpagalbu day mahitenged inyu.

9

1 Kenà en kinahanglan ha sulatan ku pa inyu mahitenged hu pagbulig hu
taglised ha mga tumutuu
2 ta natun-an kud en ha agkabayà kaw gayed agbulig. Aman impasigalbu
kud inyu duun hu mga taga-Macedonia ta inikagiyan ku sidan ha sinyu sa
diyan ta probincia ta Acaya nangandam kaw en sugud dà su nauna ha tuig.
Tumenged hu adagi ha kabayà nuy hu pagbulig nadasig daan sa kadakelà
kandan.
3 Ba agsuguen ku iman diyan haini sa mga suled taw ta daw sa pagpasi-
galbu day mahitenged inyu kenà lalang dà ta laus ha naandam kaw en gayed.
4 Ta kan ku amin dumuma kanak ha taga-Macedonia daw maahà dan ha
hurà kaw man diay kaandam, aman magayhaan kay gayed daw bisan daan
sinyu tumenged hu pagsalig day inyu ha impagalbu day en.
5 Aman nahenà-henaan ku iman ha kinahanglan ha ipauna ku diyan haini
sa mga suled taw ta daw mabuligan kaw kandan hu pagpangandam taena
ha insaad nuy. Ku maandam en haini ku makadiyan a asem matun-an dan
ha sa pag-ila nuy kenà pineges ta inyu gayed ha pagbayà.

Sa Pagkakalalagan

6 Timan-i nuy ha sa atiyuay dà sa igpamegas din atiyuay dà daan sa
agkalegtay din, ba saena ha madakel sa igpamegas din madakel daan sa
agkalegtay din.
7 Kinahanglan ha sa kada sabuwa mag-ila sumalà hu kandin ha agk-
abayaan, kenà sinunul daw pineges ha paagi ta sa agkabayà-bayaan hu Dios
iyan haena sa malipayen hu pag-ila.
8 Sa Dios makahimu gayed hu pag-ila inyu labaw pa dì hu kinahanglanen
nuy ta daw harì kaw pagkulangan daw magkalalagan kaw pa daan.
9 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
“Saena ha tag-ila duun hu makaluluuy sa pagkakalalagan din harì gayed
agkalipatan.”
10 Sa Dios ha iyan tag-ila hu binhì duun hu agpamegas ta daw amin din
makaen mag-ila daan inyu hu bisan inu ha kinahanglanen nuy daw du-
makel pa gayed ta daw madakel daan sa mabuligan nuy.
11 Panalanginan kaw hu Dios ta daw sigi kaw kalalagan, daw tumenged
taena ha bulig nuy ha ighat-un day madakel gayed sa magpasalamat duun
hu Dios.
12 Sa mga amut nuy makabulig en gayed hu mga kinahanglanen hu mga
tumutuu. Kenà iyan dà hayana ta madakel pa sa magpasalamat duun hu
Dios.
13 Ku natun-an hu mga etaw ha kalalagan kaw dayeen dan gayed sa Dios
ta maahà dan ha matinumanen kaw tumenged ta tinuuwan nuy sa Maayad
ha Tultulanen mahitenged ki Cristo daw kalalagan kaw diyà ta kandan daw
duun hu duma ha mga etaw.

14 Pinaagi taini palanggaen kaw kandan daw mag-ampù sidan inyu tu-
menged hu adagi ha grasya ha in-ila inyu hu Dios.
15 Pasalamatan taw gayed sa Dios tumenged hu pag-ila din kanuy hu Batà
din ha tungkay gayed mahal.

10

Sa Katarengan Hi Pablo Mahitenged Hu Katengdanan Din

1 Pinaagi hu pagkamaluluy-en hi Cristo amin ku ag-ikagiyen inyu ta amin
tag-ikagi ha mabalaw a ku madiyù a ba gayhaan a ku diyan a ta inyu.
2 Aghangyuen ku inyu ha pandayai nuy sa pamatasan nuy ta daw hurà
en kinahanglan ha maikagi ku sa magalhì ha mga lalang ku makadiyan a ta
inyu, ta baldengen ku gayed sa mga etaw ha taghenà-henà ha sa katuyuan
day kalibutanen dà.
3 Laus ha dini kay dà tagtimà ta kalibutan, ba agbaldengen day gayed sa
madaet kenà pinaagi hu kalibutanen dà ha henà-henà
4 ta sa mga lalang day kenà duun dà napuun hu etaw ba duun hu
gamhanan ha Dios daw pinaagi taini madaeg day gayed sa pakaelang hu
kamatuuran.
5 Agkadaeg day sa mga katarengan daw sa mga limbung hu mga galbuwen
ha mga etaw ha pakaelang hu kaet-etawan ta daw harì dan makilala sa Dios,
daw agkakabig day daan sa henà-henà dan ta daw magtuman sidan ki Cristo.
6 Magmatinumanen kaw ta ku makadiyan kay asem andam kay hu pagsi-
lut taena ha hurà pa gayed magtuman.
7 Henhenaa nuy haini ha ku amin en diyan ta inyu tagtuu ha mga
sumusunud hi Cristo isipen dan daan ha laus kay ha sumusunud din.
8 Bisan ku ipagalbu ku sa katenged ha in-ila kanay hu Dios ba harì ku
ikagayhà tumenged ta harì haena makadaet hu pagtuu nuy ba makapalig-
en duun.
9 Harì ku agkabayaan ha mahinaldek ku inyu pinaagi hu mga sulat ku
10 ta sa duma tag-ikagi ha mabis-ay a sumaway inyu duun hu sulat ku ba
ku diyan ad maluyahen a daw manayù-nayù en sa pag-ikagi ku.
11 Kinahanglan ha matun-an dan ha sa insulat ku iyan dà daan ag-ikagiyen
ku asem ku diyan kay.
12 Hurà pulus ku ipailing-iling day sa kaugalingen day duun hu mga etaw
ha tagdayè hu kaugalingen dan. Mga buang-buang sidan ta sa paghukum
dan hu kaugalingen dan sumalà dà hu kandan ha panghenà-henà.
13 Ba ku tagpagalbu kay iyan day dà igpagalbu sa igpabuhat kanay hu Dios
lagkes en sa tagbuhaten day diyan ta inyu.
14 Ku hurà kay pa ngaay diyan ta inyu masubrahan sa pagpagalbu day. Ba
nauna kay gayed diyan ta inyu hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged ki Cristo.
15 Harì day daan tigpagalbu sa pagtudlù hu duma ha mga etaw duun
hu mga lugar ha hurà isugù kanay hu Dios. Sa taghinamen day iyan sa
dumayun umiseg sa pagtuu nuy daw adagi pa gayed sa mabuhat day diyan
ta inyu
16 ta daw makasangyaw kay pa hu Maayad ha Tultulanen duun hu madiyù
pa ha mga banuwa. Ta harì day agkabayaan igpagalbu sa napengahan en hu
lain ha etaw duun hu kandin ha lugar.
17 Sa lalang hu Dios tagyanaen “Ku amin magpasigalbu kinahanglan ha
iyan din ipasigalbu sa binuhat hu Ginuu.”

18 Sa etaw ha agdawaten hu Dios kenà iyan sa tagdayè hu kaugalingen din
ta iyan gayed sa etaw ha tagdayeen hu Dios.

11

Si Pablo Daw Sa Tagpasibù-sibù Ha Mga Apostoles

1 Ima ku ngaay ha mag-antus kaw taini ha ag-ikagiyen ku inyu bisan ku bà
su buang-buang a.
2 Agkasamukan ku gayed inyu iling hu kasamuk daan hu Dios ku sumuway
kaw diyà ki Cristo, ta iling kaw iman hu laga ha insaad kud en ha igpaasawa
hu sabuwa ha maama.
3 Ba kan ku mailing kaw ki Eva ha linimbungan hu bunsalagan na sa henà-
henà nuy mahalin dà daw harì kaw dumayun magmatinumanen ki Cristo.
4 Ta ku amin makadiyan ta inyu ha lain en sa kandin ha pagtudlù
mahitenged ki Jesus dì hu kanay daw lain en daan sa ispiritu ha ipaulin
diyan ta inyu daw ku isangyaw dín sa Maayad ha Tultulanen ha lain en daan
dì hu kanay ha insangyaw, madalì kaw en dumawat taena.
5 Saena ha mga tagpasibù-sibù ha iyan labaw ha mga apostoles natun-an
ku ha labaw a pa dì kandan.
6 Bisan ku kenà a gayed matatau umikagi ba natun-an ku sa kamatuuran.
Saini intudlù day inyu duun hu bisan inu ha paagi.
7 Su magsangyaw a diyan ta inyu hu Maayad ha Tultulanen mahitenged
hu Dios migpaubus a ta hurà a magpasuhul inyu ta daw mabuligan ku inyu.
Madaet ba diay haena?
8 Su magtudlù a diyan ta inyu sa migbulig kanak iyan sa mga tumutuu
duun hu lain en ha banuwa.
9 Su diyan a ta inyu ku amin ku kinahanglanen hurà a panayù ta daw harì
kaw masamuk, ta iyan sa mga suled taw diyà ta Macedonia mig-ila kanak
hu mga kinahanglanen ku. Aman hurà a gayed panayù daw harì a gayed
magpanayuay diyan ta inyu ta daw harì kaw masamukan kanak.
10 Tumenged ta natun-an ku sa kamatuuran mahitenged ki Cristo ag-
ikagiyan ku inyu ha sa pagpagalbu ku harì gayed mabalhin ta harì a gayed
manayù duun hu bisan sin-u diyan ta probincia ta Acaya.
11 Henà-henà nuy gid iman ha kenà ku inyu palanggà ba natun-an hu Dios
ha palanggà ku gayed inyu.
12 Dayunen ku gayed sa harì pagpanayuay diyan ta inyu ta daw saena ha
bà dà tagpasibù-sibù ha mga apostoles harì makaikagi ha ipagbayad day sa
mga etaw iling hu kandan ha tagbuhaten.
13 Saena ha mga etaw kenà laus ha mga apostoles ta bà dà sidan agpanlim-
bung pinaagi hu pagpasibù-sibù dan ha apostoles sidan hi Cristo.
14 Ba harì taw haena igkabeleng ta bisan si Satanas tagpaahà ha bà su
balinsuguen hu Dios.
15 Aman harì taw mabelengan ku sa mga sakup din magpasibù-sibù daan
ha matareng ha suluguen hu Dios. Ba silutan dà sidan asem sumalà hu
angayan hu binuhat dan.

Sa Pag-antus Hi Pablo

16 Isaben ku ikagiyen inyu ha harì kaw taghenà-henà ha buang-buang a.
Ba ku iyan en hayan pagtuu nuy kanak dawata a inyu iling hu buang-buang
ta daw makapasigalbu a hu mababà ha panahun.

17 Saini ha tag-ikagiyen ku hurà duun kapuun hu Ginuu tumenged ta iling
a hu buang-buang daw galbuwen.
18 Ba tumenged ta madakel sa tagpasigalbu hu agkabuhat dan dini ta
kalibutan tagpasigalbu a daan iling kandan.
19 Kagi nuy ha mga matatau kaw ba tagpaliliman kaw hu mga buang-
buang.
20 Tag-antusen nuy man ganì sa mga tagpaag-agalen daw sa taglupig inyu,
sa tagpanlimbung daw sa tagpaamani inyu daw sa taglaparu pa gayed inyu.
21 Mambung sidan dì kanay ta agkahimu dan hayana agbuhata diyan ta
inyu.
Tumenged ta mabis-ay sidan hu pagpasigalbu magpasigalbu a daan iling
kandan ha mga buang-buang.
22 Ku ipasigalbu dan ha pinilì sidan hu Dios ta mga kaliwat sidan hi Israel
daw gin-apuan dan daan si Abraham, mig-iling kay dà.
23 Ku ipasigalbu dan ha suluguen sidan hi Cristo labaw a pa dì kandan.
Agkailing a iman hu buang-buang ha tag-ikagi taini. Adagi pa sa kanak ha
talabahu dì kandan daw kapila a pa gayed kapurisu. Harì en maiyap ha
piglagkutà a daan daw kapila ad en daan apit en patay.
24 Kalalima ad lagkuti hu mga Judio hu tigkatluan daw siyam ha lagkut.
25 Katatulu ad en pagbunalai daw kasabuwa a daan batuwa ta aghi-
matayan a ngaay kandan. Katatulu ad en makalulan hu barko ha nan-
galened. Nangkaaldaw daw nangkadaleman sa pagletaw-letaw ku diyà ta
dagat.
26 Duun hu mga paghipanaw ku nakaagi a hu mga katalagman iling hu
bahà daw mga tulisan. Sinabà a hu mga Judio daw hu kenà mga Judio. Amin
mga katalagman bisan hindu a duun bisan duun hu adagi ha mga banuwa
daw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar daw diyà ta dagat. Sinupak a
daan hu mga tagpasibù-sibù ha tumutuu.
27 Napedà-pedaan a daan hu pagtalabahu daw tagkapulangà a, nauhul daw
nalauwan a. Mahies ad en harì pakakaen daw agkatinuan a daan ta hurà ku
bisti.
28 Kenà iyan dà haini ba aldaw-aldaw agkasamuk a gayed mahitenged hu
alan ha mga tumutuu duun hu bisan hindu.
29 Ku amin tumutuu ha tagluya tagluya a daan hu paghenà-henaay
mahitenged kandin. Ku amin pakaduun hu salà masakit gayed sa gahinawa
ku kandin.
30 Ku pegesen a hu pagpagalbu iyan dà gayed makapagalbu ku sa kaluya
ku.
31 Sa Dios ha iyan Amay hi Jesus ha Ginuu ha iyan tagdayeen hu hurà din
katapusan nakatuen ha harì a tagbidù.
32 Su diyà a pa ta Damasco sa gubernador ha pinilì hi Harì Aretas migsugù
ha bantayan sa mga pultahan taena ha banuwa ta daw madakep a.
33 Ba intagù a hu mga duma ku duun hu ambung daw hinawil duun hu
kutà taena ha banuwa ta daw malibri a.

12

Sa Impadayag Hu Dios Ki Pablo

1 Mapeges a hu pagpasigalbu bisan ku natun-an kud ha hurà taini pulus,
aman ag-ikagiyen ku iman inyu sa panan-awen daw sa impadayag hu Ginuu.
2-3 Amin ku natun-an ha tumutuu ki Cristo saena sampulù en daw haepat
ha tuig ha inuwit duun hu banuwa hu Dios diyà ta langit. Hurà ku katun-i

ku iyan en ba sa lawa din daw ku bà din dà ba haena damugu ta iyan dà sa
Dios nakatuen taena. Iyan dà natun-an ku ha saini ha etaw nakaduun hu
madagway ha banuwa hu Dios.
4 Napaliman din diyà sa kenà angayan ha ikagiyen hu etaw daw sa harì
igtugut ha itultul.
5 Iyan a haena sa etaw ha inuwit diyà ta langit aman igpagalbu ku haini. Ba
mahitenged hu kanak ha kaugalingen iyan dà makapasigalbu ku sa kaluya
ku.
6 Ku tagpagalbu a pa ngaay harì maikagi ha buang-buang a ta laus gayed
sa tag-ikagiyen ku. Ba harì a agkabayà tagpagalbu ta agtambagan ku ha
mahenà-henà hu mga etaw ha labaw a pa dì hu kaahaa dan kanak daw hu
napaliman dan dini ta kanak.
7 Para ha harì a mabuhat ha galbuwen mahitenged taena ha madagway
gayed ha impadayag kanak tinugutan hu Dios si Satanas ha ilahan a hu dalu
hu pagpaantus kanak.
8 Katatulu ad mag-ampù ha maulian a
9 ba inikagiyan a hu Dios ha "Sa bulig ku ikaw tumanan en ta daw
makaantus ka, ta pinaagi hu kaluya nu mapadayag sa gahem ku." Aman
agkabayà-bayà a gayed hu pagpasigalbu mahitenged hu kaluya ku ta daw
magbis-ay a pinaagi hu gahem hi Cristo.
10 Igkalipay ku ku maluya a daw ku pagtameyesen a, bisan ku pasipalahan
a daw ipaantus a hu mga malegen daw hu mga kasamukan tumenged hu
pagsunud ku ki Cristo, ta natun-an ku ha ku maluya a sa gahem hu Dios iyan
tagpabis-ay kanak.

Sa Kasamuk Hi Pablo Hu Mga Tumutuu

11 Iling a iman hu buang-buang tumenged ta pineges a inyu hu pagpasi-
galbu. Iyan kaw ngaay magdayè kanak ta bisan ku iyan a kinahudiyanan ba
labaw a pa dì taena ha tagpasibù-sibù ha mga apostoles.
12 Su diyan a ta inyu naahà nuy sa timaan ha apostol a tumenged ta
migpailub a daw impaahà ku inyu sa mga timaan daw belenganen.
13 Sa pagbulig ku inyu iling gayed hu pagbulig ku hu mga tumutuu duun
hu duma ha mga banuwa. Iyan dà kulang sa hurà a panayù diyan ta inyu ta
daw harì kaw masamukan kanak. Madaet ba diay haini?
14 Iman tagpangandam a hu ikatulu en ha pagdiyan ku ta inyu. Ba harì
a gihapun agpanayù diyan ta inyu ta sa agkinahanglanen ku iyan dà sa
palanggaen a inyu. Henhenaa nuy ha sa amay kenà iyan agpanayù duun
hu mga batà din, ba sa batà iyan agpanayù duun hu amay din.
15 Aman igkabayà-bayà ku sa pag-ila inyu hu alan ha mga butang ku daw
bisan sa kinabuhì ku ta daw mabuligan ku inyu. Tumenged ta adagi gayed
sa pagpalanggà ku inyu agkaalatan ba diay sa inyu ha pagpalanggà kanak?
16 Ag-uyun kaw gid ha harì a tagpanayù diyan ta inyu, ba kan ku amin
umikagi ha bà ku dà inyu pig-ilad.
17 Ku iyan diay haini pig-inu-inu ku sa pag-ilad inyu? Linimbungan kaw
ba diay taena ha sinugù ku diyan ta inyu?
18 Hinangyù ku gayed si Tito ha dumiyan ta inyu daw pinadumahan ku pa
haini hu sabuwa ha tumutuu. Linimbungan kaw ba diay kandan? Lain en
ba diay sa katuyuan daw pamatasan hi Tito dì hu kanak?
19 Henà-henà nuy iman ha bà day dà aglabani sa kaugalingen day. Ba
natun-an gayed haini hu Dios ha sa inikagi day diyà gayed napuun ki Cristo

daw sa katuyuan day iyan gayed sa pagpalig-en hu pagtuu nuy sinyu sa
minahal ha mga suled ku.
20 Agkasamuk a ha ku makadiyan a maahà ku sa pamatasan nuy ha harì
ku agkabayaan dayun maikagi ku daan sa agtambagan nuy. Ta amin gid
diyan ta inyu tagsawalà daw masinahen, madalì mapauk daw agapan hu
pag-uswag, tagpandaet hu dengeg daw tangituk, galbuwen daw tagsamuk-
samuk.
21 Agkasamuk a daan ha ku makadiyan a bà a dà kagayhà duun hu
Dios mahitenged inyu daw maguul a daan tumenged ta madakel pa inyu
sa hurà pa gayed maghinulsul hu mga malaw-ay ha buhat dan daw hu
pinakagalugayhà ha mga batasan dan.

13

Mga Panugun Hi Pablo

1 Iyan en haini ikatulu ha pagdiyan ku ta inyu. Ku amin taghenà-henà hu
pagsumbung diyan ta inyu kinahanglan ha amin din daruwa daw ku tatulu
ba ha mga tistigus.
2 Ag-isaben ku iman ag-ikagiyen su inikagi kud inyu su ikaduwa ha
pagdiyan ku ha ku makalikù a silutan ku gayed sa nakasalà daw sa duma
pa
3 ta iyan haini tagpamatuud ha diyà napuun ki Cristo sa inikagi ku. Sa alan
ha binuhat hi Cristo diyan ta inyu tagpaahà ha gamhanan gayed.
4 Bisan ku bà su hurà din gahem su ilansang duun hu krus ba pinaagi hu
gahem hu Dios bubuhay gayed haena. Sikay daan sa nakigsabuwa kandin bà
su maluya kay daan, ba pinaagi hu gahem hu Dios amin day daan kinabuhì
iling kandin daw katenged hu pagbayà inyu.
5 Susiya sa kaugalingen nuy ku laus ba gayed sa pagtuu nuy. Hurà nuy ba
diay katun-i ha si Jesu Cristo didiyan en ta inyu? Ku hurà nuy katun-i kenà
gayed laus sa pagtuu nuy.
6 Ima ku ha matun-an nuy ha sa katenged day laus gayed.
7 Iyan day tig-ampù duun hu Dios ha harì kaw magbuhat hu madaet.
Hurà kay mag-ampù taena ta daw maahà ha amin day katenged, ta sa
mahinengdanen iyan sa mabuhat nuy gayed sa matareng bisan ku inisip kay
iman ha hurà day katenged.
8 Harì day gayed mahimu sa pagsupak hu kamatuuran ta aglabanan day
haena.
9 Iyan igkabayà-bayà day ha bisan ku maluya kay ba malig-enan kaw.
Aman tig-ampù day ha magmahimpit kaw gayed.
10 Iyan haini insulat ku diyan ta inyu ta daw ku makauma a asem diyan
harì ku magamit sa katenged ku hu pagsilut inyu, ta sa katenged ha in-ila
kanak hu Dios kenà para hu pagdaet inyu ba para gayed hu pagpalig-en hu
pagtuu nuy.

Sa Pagpangamusta

11 Mga suled ku, iyan dà haini. Paniguru kaw ha mahimpit kaw gayed daw
tumanen nuy sa salambagan ku inyu. Magsabuwa kaw hu henà-henà nuy ta
daw magmalinawen sa pagdapità nuy. Ku buhaten nuy haini sa Dios ha iyan
puunaan hu pagpalanggà daw kalinaw magduma inyu.
12 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
13 Agpangamusta inyu sa alan ha mga tumutuu dini.

14 Panalanginan kaw alan hi Jesu Cristo ha Ginuu daw matun-an nuy ha
palanggà kaw hu Dios daw maayad sa pagdapità nuy hu Balaan ha Ispiritu.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Duun Hu Mga
Taga-Galacia

1-2 Iyan a si Pablo ha apostol sa migsulat taini duma hu alan ha mga suled
taw duun hu pagtuu ha duma kanak. Sa katenged ku hu pagkaapostol kenà
pinaagi hu etaw ha pagpilì ta sa migpilì kanak iyan si Jesu Cristo daw sa Dios
ha Amay taw ha iyan migbanhaw kandin.
Sinulatan day inyu sa mga punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu
diyan ta probincia ta Galacia.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu taw mag-ila inyu hu
grasya daw hu kalinaw.
4 Inhalad hi Jesu Cristo sa kaugalingen din tumenged hu mga salà taw
ta daw malibri kuy duun hu madaet dini ta kalibutan iman sumalà hu
agkabayaan hu Dios ha Amay taw.
5 Aman dayeen gayed sa Dios hu hurà din katapusan.

Sabuwa Dà Sa Maayad Ha Tultulanen

6 Agkabeleng a gayed ta harì en agkalugay agsuway kaw en duun hu
Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu pinaagi hu grasya hi Cristo daw
agkakabig kaw en paman hu lain en ha tagngaranan daan hu Maayad ha
Tultulanen.
7 Ba harì gayed mahimu ha amin pa lain ha Maayad ha Tultulanen.
Amin mga etaw ha pakalibeg inyu ta agkabayaan dan ag-ilisi sa Maayad ha
Tultulanen mahitenged ki Cristo.
8 Ba bisan sin-u bisan pa ku iyan kay en daw ku balinsuguen ha napuun
diyà ta langit sa magsangyaw hu Maayad kun ha Tultulanen ba lain en dì hu
insangyaw day inyu, silutan gayed hu Dios hu hurà din katapusan.
9 Sa inikagi day inyu su anay ag-ikagiyen ku dà iman inyu ha ku amin
magsangyaw hu Maayad kun ha Tultulanen ba lain en dì hu nadawat nuy
ha insangyaw day inyu, silutan gayed hu Dios hu hurà din katapusan.
10 Harì nuy taghenhenaa ha iyan ku agkabayaan sa dayeen a hu mga etaw
ta sa tuyù ku iyan sa Dios magdayè kanak. Kenà ku iyan tuyù ha mabayà-
bayà sa mga etaw ta ku iyan pa hayan harì mahimu ha suluguen a hi Cristo.

Sa Pagkaapostol Hi Pablo

11 Mga suled, agkabayaan ku ha matun-an nuy ha sa Maayad ha Tultula-
nen ha insangyaw ku hurà duun kapuun hu etaw dà.
12 Hurà ku haena kapaliman duun hu etaw daw hurà daan migtudlù taena
kanak ba impadayag gayed kanak hi Jesu Cristo.
13 Napaliman nuy en sa pamatasan ku su anay su duun a pa hu tinuuwan
hu mga Judio. Natun-an nuy ku pig-inu-inu ku pagpasipala sa mga tumutuu
ki Cristo daw inu daan sa kabuhata ku hu pagdaet kandan.
14 Sa iling kanak kagulang duun hu mga duma ku ha Judio hurà gayed
makatepeng kanak hu kadasig ku hu pagtuman hu mga tulumanen ha
imbilin hu mga gin-apuan day.
15 Ba tumenged hu grasya hu Dios pinilì a kandin ha suluguen din bisan su
hurà a pa ibatà.

16 Su ipadayag kanak hu Dios sa Batà din ha si Jesu Cristo ta daw
makasangyaw ku duun hu kenà mga Judio, hurà a magpasambag hu bisan
sin-u
17 daw hurà a daan makig-ahà hu nauna dì kanak ha mga apostoles diyà ta
Jerusalem. Ba sagunà a duminiyà ta Arabia dayun human a luminikù diyà
ta Damasco.
18 Su maiwas sa tatulu ha tuig duminiyà a ta Jerusalem hu pagpakig-ahà
ki Pedro daw migtimà a diyà ta kandin hu daruwa ha simana.
19 Iyan dà daan naahà ku ha apostol si Santiago sa suled hi Jesus ha Ginuu.
20 Saini ha pigsulat ku diyan ta inyu natun-an hu Dios ha laus gayed.
21 Dayun duminuun a hu mga probincia ta Siria daw ta Cilicia.
22 Duun taena ha panahun harì a pa agkakilala hu mga tumutuu ki Cristo
diyà ta probincia ta Judea.
23 Iyan dà natun-an dan sa napaliman dan ha tagyanaen “Su migpasipala
kanuy su anay tagsangyaw en iman hu pagtuu ha iyan pigdaet din su anay.”
24 Aman pigdayè dan sa Dios tumenged kanak.

2

Sa Pag-uyun Hi Pablo Daw Hu Duma Ha Mga Apostoles

1-2 Su maiwas sa sampulù daw haepat ha tuig, sumalà hu impadayag kanak
hu Dios luminikù a diyà ta Jerusalem duma ki Bernabe daw dinuma ku daan
si Tito. Su makauma kay diyà iyan ku dà inikagiyan sa mga pangulu hu mga
tumutuu mahitenged hu Maayad ha Tultulanen ha insangyaw ku duun hu
kenà mga Judio ta daw harì sidan makaikagi ha hurà pulus hu pagtudlù ku.
3 Bisan ku sa duma ku ha si Tito kenà Judio ta Griego hu kandin ba hurà
dan en pegesa ha sirkunsidahan daan
4 bisan ku sa duma agpameges ngaay. Saena ha agpameges migpasibù-
sibù ha mga tumutuu ha nakaamul dini ta kanay, ba sa tuyù dan iyan sa
pagpaniid mahitenged hu pagkalibri taw duun hu Kasuguan pinaagi ki Jesu
Cristo ta daw maisab kuy dà kandan maulipen.
5 Ba hurà kay gayed padaeg kandan hu bisan atiyuay ta daw magpabilin
diyan ta inyu sa kamatuuran mahitenged hu Maayad ha Tultulanen.
6 Duun taena ha panahun sa pigkilala ha mga pangulu hurà dan en isabi
sa inikagi ku. Bisan ku inisip sidan ha labaw ba mig-iling kay dà ta sa Dios
hurà din gayed igpalabi.
7 Natun-an dan ha insalig kanak hu Dios sa pagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen duun hu kenà mga Judio sa hurà sirkunsidahi iling daan ki Pedro
sa sinaligan hu pagsangyaw duun hu mga Judio sa sinirkunsidahan,
8 ta pinaagi hu gahem hu Dios nabuhat si Pedro ha apostol duun hu mga
Judio iling daan kanak ha nabuhat ha apostol duun hu kenà mga Judio.
9 Si Santiago, si Pedro daw si Juan kinilala ha mga pangulu, ba su matun-
an dan en ha in-ila kanak hu Dios sa katenged ku nakigsabuwa sidan kanay
ki Bernabe duun hu buluhaten hu Dios daw mig-uyun kay ha siak daw si
Bernabe dumuun kay hu kenà mga Judio daw sidan dumuun daan hu mga
Judio.
10 Iyan dà inhangyù dan kanay ha buligan day sa mga makaluluuy ha
tumutuu diyà ta Jerusalem, ba iyan en daan haena taghenhenaen ku ha
buhaten ku.

Sa Kabaldenga Hi Pablo Ki Pedro

11 Amin panahun ha su diyà kay pa ta Antiokia sinupak ku si Pedro ta
nabuhat ha baldengen.
12 Ta su hurà pa makauma diyà sa mga sinugù hi Santiago nakigsalu si
Pedro hu kenà mga Judio. Ba su makauma en su mga etaw uminendà si
Pedro hu pagkaen duma kandan ta nahaldek hu mga Judio ha tagtudlù ha
kinahanglan ha sirkunsidahan sa agtuu.
13 Sa duma ha mga Judio nangiling-iling daan kandin ha migpasibù-sibù
daw bisan si Bernabe nakalagkes pa daan.
14 Su matun-an ku ha sa binuhat dan supak hu kamatuuran mahitenged
hu Maayad ha Tultulanen inikagiyan ku si Pedro duun hu atubangan dan
hu "Sikaw sa Judio, imbà nu agpegesa sa kenà Judio ha mangiling-iling hu
mga Judio ha sikaw ganì agkailing ka man daan hu kenà Judio?
15 "Imbatà kuy ha mga Judio daw kenà kuy iling hu kenà mga Judio ha
inisip ha makasasalà ta kenà sidan sakup hu Kasuguan.
16 Ba bisan pa taena natun-an taw ha harì gayed isipen hu Dios ha
matareng sa etaw pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ta pinaagi dà gayed
hu pagtuu ki Jesu Cristo. Aman tuminuu kuy ki Cristo ta daw mabuhat
kuy ha matareng pinaagi hu pagtuu kandin kenà pinaagi hu pagtuman
hu Kasuguan, ta hurà gayed ag-isipen hu Dios ha matareng pinaagi hu
pagtuman hu Kasuguan.
17 "Iman agkabayaan taw ha maisip kuy ha matareng pinaagi hu pag-
pakigsabuwa taw ki Cristo. Ku pinaagi taena masusi ha makasasalà kuy pa
tagpasabut ba diay haini ha pinaagi ki Cristo nabuhat kuy ha makasasalà?
Kenà gayed.
18 Ba ku likuan ku dà iman sa inendaan kud en su anay igpaahà ku pinaagi
taena ha makasasalà a.
19 Natun-an ku iman ha harì a mailahan hu kinabuhì pinaagi hu pagtuman
hu Kasuguan aman inendaan ku haena ta daw matuman ku sa agkabayaan
hu Dios.
20 Iling a hu inlansang duun hu krus duma ki Cristo. Aman kenà ad en iyan
tagbayà hu kinabuhì ku iman ba iyan en si Cristo sa tagtimà dini ta kanak,
daw sa pagkinabuhì ku iman pinaagi en hu pagtuu ku hu Batà hu Dios ha
iyan migpalanggà kanak daw migpakamatay para kanak.
21 Kinahanglan gayed ha dawaten ku sa grasya hu Dios ta ku pinaagi pa
ngaay hu pagtuman hu Kasuguan ha isipen sa etaw ha matareng, hurà pulus
hu kamatayen hi Cristo."

3

Sa Pagtuu Daw Sa Kasuguan

1 Sinyu sa mga buang-buang ha taga-Galacia, imbà kaw man agkalim-
bungi? Mapayag en gayed sa katudluanan day inyu mahitenged ki Jesu
Cristo sa inlansang duun hu krus.
2 Iman ag-insaan ku inyu, nadawat nuy ba diay sa Balaan ha Ispiritu
pinaagi hu pagtuman nuy hu Kasuguan? Kenà haena iyan ta natun-an
nuy en ha nadawat nuy sa Balaan ha Ispiritu pinaagi hu pagtuu nuy hu
napaliman nuy mahitenged ki Cristo.
3 Mga buang-buang kaw gayed. Su anay kaw makatuu suminalig kaw
gayed hu Balaan ha Ispiritu, ba iman agsalig kaw en paman hu inyu dà ha
mga tulumanen.

4 Hurà ba diay pulus hu mga inantus nuy en duun hu pagtuu? Ba ikagiyen
ku inyu ha mapuslanen gayed haena.
5 Su paulinan kaw hu Dios hu Balaan ha Ispiritu daw su ipaahà din inyu
sa mga belenganen, binuhat din ba haena pinaagi hu pagtuman nuy hu
Kasuguan daw ku pinaagi ba hu pagtuu nuy hu napaliman nuy mahitenged
ki Cristo?
6 Henhenaa nuy sa gin-apuan taw ha si Abraham. Saena tuminuu hu Dios
daw tumenged taena inisip ha matareng.
7 Aman sabuta nuy ha sa amin din pagtuu iyan gayed laus ha kaliwat hi
Abraham.
8 Daan en nakasulat duun hu lalang hu Dios ha bisan sa kenà mga Judio
isipen gayed hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuu daw saini ha Maayad
ha Tultulanen insangyaw en ki Abraham su anay ha tagyanaen "Pinaagi hu
pagtuu nu mapanalanginan sa alan ha kaet-etawan."
9 Iling daan taena sa alan ha mga etaw ha amin din pagtuu mapanalangi-
nan gayed iling ki Abraham.
10 Sa alan ha agsalig gayed hu pagtuman hu Kasuguan agsilutan hu Dios
ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Agsilutan haena sa harì din gayed
matuman sa alan ha Kasuguan."
11 Iman natun-an taw en ha hurà gayed isipen hu Dios ha matareng
pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ta inikagi haini ha "Sa etaw ha nabuhat
hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuu din makaangken hu kinabuhì ha
hurà din katapusan."
12 Saena ha tagtuman hu alan ha Kasuguan kenà en kinahanglan ha amin
din pa pagtuu ta sa lalang hu Dios tagyanaen "Sa etaw ha makatuman gayed
hu alan ha Kasuguan makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan."
13 Ba natun-an taw en ha hurà gayed makatuman hu alan ha Kasuguan.
Ba bisan ku masupak taw sa Kasuguan linibri kuy hi Cristo ta iyan en haena
sinilutan para kanuy pinaagi hu kamatayen din duun hu krus, ta sa insulat
ha lalang hu Dios tagyanaen "Sa etaw ha aghimatayan daw igtaud duun hu
kayu sinilutan hu Dios."
14 Linibri kuy hi Jesu Cristo ta daw pinaagi kandin sa mga etaw ha kenà
mga Judio mapanalanginan daan hu Dios sumalà hu insaad din ki Abraham,
daw pinaagi daan taena sikuy sa alan ha tuminuu ki Cristo makaangken kuy
hu insaad hu Dios su anay ha iyan sa Balaan ha Ispiritu.

Sa Insaad Hu Dios Daw Sa Kasuguan

15 Mga suled, taini sa pananglitan. Ku amin kasabutan ha amin en duun
kalig-enan saini harì en gayed mabengkag daw harì en daan maisaban hu
bisan sin-u.
16 Iling daan taena su mga insaad hu Dios diyà ki Abraham daw duun hu
kaliwat din. Hurà haena ikagiya ha "duun hu mga kaliwat din" ta kenà sidan
madakel, ba inikagi din ha "duun hu kaliwat din" tumenged ta sabuwa dà
haena ha iyan si Cristo.
17 Iyan haini igpasabut ku. Amin insaad hu Dios ki Abraham su anay
pinaagi hu kasabutan ha linig-enan din. Su makauma sa 430 ha tuig in-ila hu
Dios sa Kasuguan diyà ki Moises. Ba saena ha Kasuguan hurà makabengkag
taena ha kasabutan su anay ta harì agkabaluy ha harì tumanen hu Dios sa
insaad din.
18 Ku agkabaluy pa ngaay ha maangken taw sa kinabuhì pinaagi hu
Kasuguan saena kenà en tumenged hu insaad hu Dios. Ba saini ha kinabuhì
in-ila hu Dios diyà ki Abraham tumenged hu saad.

19 Ku iyan haena inu man diay sa katuyuan hu Kasuguan? Sa Kasuguan
in-isab hu Dios duun hu saad din ta daw matun-an hu etaw ku inu sa salà.
Ba saini duun dà taman hu pagpakauma taena ha kaliwat hi Abraham ha si
Jesu Cristo ha iyan sinaaran hu Dios. Sa balinsuguen hu Dios iyan mig-ila
taini ha Kasuguan diyà ki Moises daw si Moises iyan migpatuman duun hu
mga etaw.
20 Ba su iila hu Dios sa insaad din diyà ki Abraham hurà en hu Dios isalig
hu lain ta iyan en gayed migbuhat duun.
21 Agkasupak ba diay hu Kasuguan sa insaad hu Dios? Harì gayed ta ku
mabaluy pa ngaay ha amin taw kinabuhì ha hurà din katapusan pinaagi hu
Kasuguan mabuhat kuy ngaay daan ha matareng pinaagi taena.
22 Ba natun-an taw haini duun hu insulat ha lalang hu Dios ha sa kaet-
etawan ulipen gayed hu salà, aman pinaagi dà hu pagtuu ki Jesu Cristo
madawat taw sa kinabuhì ha insaad hu Dios.
23 Su hurà pa makauma sa panahun ha maangken taw sa kinabuhì ha hurà
din katapusan pinaagi hu pagtuu ki Cristo, naulipen kuy gayed hu Kasuguan
taman su makauma en sa panahun ha impadayag en haena kanuy.
24 Aman sa Kasuguan iyan panulù taw payanaen duun hu pagpakauma
hi Cristo ta daw ku makauma haena mabuhat kuy ha matareng pinaagi hu
pagtuu taw kandin.
25 Iman ta nakatuu kuy en ki Cristo kenà taw en iyan panulù sa Kasuguan.

Sa Mga Batà Hu Dios

26 Pinaagi hu pagtuu nuy ki Jesu Cristo nabuhat kaw ha mga batà hu Dios.
27 Nabautismuwan kaw ha iyan timaan ha sumusunud kaw ki Cristo aman
sa kinaiya nuy iman iling gayed kandin.
28 Iman hurà en kalainan hu mga Judio daw hu kenà mga Judio, sa mga
ulipen daw sa kenà, sa mga maama daw sa mga bahi, tumenged ta sabuwa
kaw dà pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo.
29 Aman tumenged ta sakup kaw iman hi Cristo inisip kaw gayed ha mga
kaliwat hi Abraham daw makaangken kaw hu insaad hu Dios diyà ta kandin.

4

1 Iyan haini igpasabut ku. Sa batà ha iyan agpakaangken hu mga kabilin
hu amay din, ku atiyuay pa haena iling dà hu ulipen
2 ta amin sinaligan hu pag-alima kandin daw tagbantay hu mga kabilin
taman ha mauma sa panahun ha intugun hu amay din ha matimù din en sa
intagana kandin ha mga kabilin.
3 Iling kuy daan taena su anay ha bà su mga batà kuy pa ha naulipen hu
mga kalibutanen ha tulumanen.
4 Ba su makauma en sa natugun ha panahun impadini hu Dios sa Batà din
ta kalibutan ha imbatà hu etaw daw nasakup hu Kasuguan
5 ta daw malibri kuy kandin sa mga naulipen hu Kasuguan dayun
mabuhat kuy daan ha mga batà hu Dios.
6 Tumenged ta mga batà kuy hu Dios pinaulinan kuy kandin hu Balaan ha
Ispiritu daw pakaikagi kuy en iman ha Amay taw sa Dios.
7 Aman kenà kuy en mga ulipen ta mga batà kuy en kandin daw pinaagi
taena makaangken kuy daan hu intagana din duun hu mga batà din.

Sa Kasamuk Hi Pablo

8 Su anay ha hurà nuy pa kakilala sa Dios naulipen kaw hu mga diyus-
diyus.

9 Ba iman ha nakilala nuy en sa Dios ha iyan migpilì inyu, imbà kaw
man aglikù duun taena ha harì pakalibri inyu daw hurà din pulus ha mga
tulumanen? Imbà kaw tagpaulipen dà paman taena
10 pinaagi hu pagsaulug hu mga tulumanen mahitenged hu mga aldaw,
mga bulan daw mga tuig?
11 Agkasamukan ku gayed inyu ta sa intudlù ku diyan ta inyu bà su hurà
taena pulus.
12 Mga suled, aghangyuen ku ha ilingan a inyu ta nailing ad inyu sa kenà
mga Judio. Su anay pinandayaan a inyu
13 daw natun-an nuy ha su madaluwan a diyan iyan haena nauna ha
pagsangyaw ku hu Maayad ha Tultulanen diyan ta inyu.
14 Bisan ku nasamukan kaw kanak tumenged ta natungkayan a hu dalu ba
hurà a inyu bà dà bay-ani ta tinanul a gayed inyu iling ha balinsuguen a hu
Dios daw iling ki Jesu Cristo.
15 Inu en man sa napayanan-an taena ha kalipay nuy su anay? Ta natun-
an ku ha duun taena ha panahun ku agkabaluy pa ngaay iila nuy en kanak
sa mata nuy.
16 Agkuntrahen ad ba iman inyu tumenged ta intudlù ku inyu sa kamatu-
uran?
17 Sa duma ha tagtudlù agpandayaan kaw gayed kandan, ba sa tuyù dan
kenà maayad ta agkabayaan dan ha makasuway kaw kanak daw iyan nuy
en sidan pagpandayaan.
18 Maayad gayed ku amin ngaay tagpandayà inyu ha maayad daan sa
katuyuan dan bisan ku hurà a diyan.
19 Pinalanggà ku ha mga batà duun hu pagtuu, tag-antus a iman iling hu
bahi ha tagbatà taman ha mailingan nuy en sa kinaiya hi Cristo.
20 Agkabayaan ku ngaay ha makadiyan a ta inyu ta daw makaglalang-
lalang kuy ta iman harì kud en agkatun-an ku in-inuwen ku inyu.

Sa Pananglitan Mahitenged Ki Sara Daw Ki Agar

21 Sinyu sa agkabayà gayed ha masakup hu Kasuguan, natun-an nuy ba sa
igpasabut hu Kasuguan?
22 Ta inikagi duun hu insulat ha lalang hu Dios ha si Abraham amin din
daruwa ha batà ha maama, sa sabuwa imbatà hu ulipen din daw sa sabuwa
imbatà hu laus din ha asawa.
23 Sa batà taena ha ulipen imbatà iling hu duma ha mga batà, ba sa batà
taena ha laus ha asawa din imbatà ta daw matuman sa insaad kandin hu
Dios.
24 Saini ha daruwa ha bahi iyan pananglitan hu daruwa ha kasabutan hu
Dios daw hu mga etaw. Si Agar iyan pananglitan mahitenged hu Kasuguan
ha in-ila hu Dios diyà ki Moises diyà ta Bubungan ta Sinai daw sa mga batà
din nabuhat ha ulipen hu pagtuman taena ha Kasuguan.
25 Sa Bubungan ta Sinai ha diyà ta Arabia tagngaranan ta Agar daw
bisan sa Jerusalem iman iling daan taena tumenged ta naulipen sidan hu
pagtuman hu Kasuguan.
26 Ba si Sara agkailing hu Bag-u ha Jerusalem diyà ta langit daw iyan kuy
daan mga batà din ta kenà kuy ulipen hu Kasuguan.
27 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

“Sikaw sa bahi ha harì agpamatà, magmalipayen ka. Bisan ku hurà ka
makagedam hu kasakit taena ha tagbatà ba malipayen ka gayed ta

sikaw sa inawaan hu asawa din madakel pa sa ikaw ha kaliwat dì hu
bahi ha amin din asawa.”
28 Sikuy iman mga suled, mga batà kuy en hu Dios tumenged hu saad din
kanuy iling ki Isaac sa imbatà pinaagi hu saad din diyà ki Abraham.
29 Duun taena ha panahun si Isaac sa imbatà hi Sara pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu, pinasipalahan ku suled din ha imbatà iling hu duma ha mga batà.
Iling daan iman kanuy agpasipalahan kuy taena ha naulipen hu Kasuguan.
30 Ba sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Ipaawà su bahi ha ulipen
duma hu batà din ta harì mabaluy ha iyan sa batà din makaangken hu bisan
inu ha kabilin ta intagana en haena hu batà hu laus ha asawa.”
31 Aman mga suled, kenà kuy en iling taena ha batà hu ulipen ba iling kuy
iman hu mga batà taena ha laus ha asawa.

5

Sa Kalibriyanan Pinaagi Ki Jesu Cristo

1 Iman nalibri kuy en hi Cristo hu pagkaulipen duun hu Kasuguan. Aman
maniguru kaw iman ta daw harì kaw en maisab maulipen.
2 Magpaliliman kaw kanak. Ku iyan dà agsaligan nuy ha igkaluwas nuy sa
pagpasirkunsida binuhat nuy ha hurà pulus hi Cristo.
3 Iman ag-isaben ku dà ag-ikagiyen inyu ha sa etaw ha agsalig ha iyan dà
igkaluwas din sa pagpasirkunsida kinahanglan ha tumanen din gayed sa
alan ha Kasuguan.
4 Aman sinyu sa taghenà-henà ha maisip kaw hu Dios ha matareng pinaagi
hu pagtuman hu Kasuguan nakadiyù kaw gayed diyà ki Cristo daw hurà
pulus hu grasya hu Dios inyu.
5 Ba sikuy sa tuminuu tagsalap iman ha mabuhat kuy ha matareng pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu.
6 Ta ku makigsabuwa kuy en ki Jesu Cristo sa pigsirkunsidahan daw sa
hurà, mig-iling dà duun hu Dios. Iyan dà mahinengdanen sa pagtuu taw ki
Cristo daw sa pagpinalanggaay taw ha iyan timaan taena.
7 Maayad en man sa pagtuman nuy hu kamatuuran su anay. Sin-u man sa
migbaldeng inyu taena?
8 Saena natun-an ku ha hurà duun kapuun hu Dios ha iyan mighimu inyu
ha tumutuu.
9 Mag-andam kaw gayed hu biduen ha manunudlù ta agkailing sidan hu
atiyuay dà ha igpatulin ba pakalekep duun hu madakel ha harina.
10 Tagtuu a gayed ha tumenged hu pagpakigsabuwa taw hu Ginuu
umuyun kaw taini ha tag-ikagiyen ku. Saena ha tagsamuk-samuk diyan ta
inyu silutan gayed hu Dios.
11 Henhenaa nuy haini, mga suled, ha ku migtudlù a pa ngaay ha kina-
hanglan ha sirkunsidahan kuy gayed harì ad en ngaay pasipalahan kandan
iman daw harì daan makapasamuk kandan sa pagtudlù ku mahitenged hu
kamatayen hi Cristo duun hu krus.
12 Saena ha mga etaw ha tagsamuk-samuk inyu agkabayaan ku ha harì en
maglabet-labet diyan ta inyu.
13 Mga suled, hinimu kaw gayed hu Dios ha tumutuu ta daw malibri kaw
duun hu pagkaulipen hu Kasuguan. Ba kinahanglan ha harì nuy buhaten sa
kalibriyanan nuy ha balibalan hu pagtuman hu makasasalà ha kinaiya nuy,
ba pinaagi hu pagpinalanggaay magbinuligà kaw gayed.

14 Sa alan ha Kasuguan matuman gayed pinaagi hu sabuwa ha sugù
ha tagyanaen "Palanggaa sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu
kaugalingen nuy."
15 Ba ku bà kaw dà magsawalà daw magsabà mag-andam kaw ta iyan
haena makabengkag hu pagkasabuwa nuy.

Sa Makasasalà Ha Kinaiya Daw Sa Balaan Ha Ispiritu

16 Iyan haini ag-ikagiyen ku ha iyan nuy ipagbayà sa Balaan ha Ispiritu
duun hu kinabuhì nuy daw harì nuy agtumana sa kabayà hu makasasalà ha
kinaiya nuy.
17 Ta sa makasasalà ha kinaiya supak hu Balaan ha Ispiritu daw sa
agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu supak gayed hu makasasalà ha kinaiya.
Saini ha daruwa tagkuntra aman harì nuy gayed mabuhat sa agkabayaan
nuy ngaay agbuhata.
18 Ba ku iyan en tagbayà inyu sa Balaan ha Ispiritu kenà kaw en sakup hu
Kasuguan.
19 Agkakilala taw sa tagbayaan pa hu makasasalà ha kinaiya ta iyan
tagbuhaten din sa malaw-ay daw sa mahugaw,
20 tagsimba hu mga diyus-diyus daw tagpamarang, tagdumut daw
pakigsabà, agkasina daw tagkapaukà, agapan hu pag-uswag daw agpak-
abengkag hu mga tumutuu,
21 agkaayat daw tagpasibeleng, tagbuhat hu pinakagalugayhà daw hu
duma pa ha mga madaet ha iling taena. Iman ag-isaben ku dà inyu ag-
ikagiyen ha bisan sin-u sa tagbuhat hu iling taena harì gayed maharian hu
Dios.
22 Ba agkakilala taw daan sa tagbayaan hu Balaan ha Ispiritu ta amin din
pagpalanggà duun hu mga duma din daw dayun dà malipayen daw mali-
nawen daan, mapailuben daw mahid-uwen, buutan daw matinumanen,
23 maluluy-en daw tagpugung hu kaugalingen dan. Ku buhaten taw haena
harì kuy makasupak hu Kasuguan.
24 Sa alan ha nakigsabuwa ki Jesu Cristo iling hu nakalansang en daan
duun hu krus sa makasasalà ha kinaiya din ha iyan sa tungkay kabayà hu
alan ha madaet.
25 Tumenged ta amin taw bag-u ha kinabuhì pinaagi hu Balaan ha Ispiritu,
kinahanglan ha sa Balaan ha Ispiritu iyan gayed magbayà kanuy.
26 Harì kuy gayed magpagalbu daw harì taw buhaten sa pakapasawalà
daw harì kuy daan magpasina-sinahà.

6

Sa Pagbinuligà

1 Mga suled, ku amin nuy duma ha natun-an nuy ha nakasalà sinyu
sa tagbayaan hu Balaan ha Ispiritu iyan kaw magbulig kandin duun hu
maluluy-en ha paagi ta daw makaghinulsul haena. Ba mag-andam kaw ta
kan ku makasalà kaw daan.
2 Magbinuligà kaw gayed duun hu mga kasamukan nuy ta pinaagi taena
matuman nuy sa kasuguan hi Cristo.
3 Ku amin inyu taghenà-henà ha maayad en ba amin pa ikasaway kandin
bà din dà nabidui sa kaugalingen din.
4 Sa kada sabuwa inyu kinahanglan ha magsusi hu kaugalingen din. Ku
nakabuhat kaw hu maayad ikabayà-bayà nuy haena, ba kinahanglan ha harì
nuy haena ipag-iling-iling hu buhat hu duma nuy

5 ta sa kada sabuwa iyan dà sinaligan hu kandin ha kaugalingen.
6 Saena ha natudluan hu lalang hu Dios kinahanglan ha mag-ila hu mga
kinahanglanen taena ha migtudlù kandin.
7 Harì kaw palimbung ta hurà gayed buhat ha pakaheles duun hu Dios.
Bisan inu sa igpamegas hu etaw iyan daan haena aglegtayen din.
8 Ku iyan buhaten hu etaw sa agkabayaan hu makasasalà ha kinaiya
din saena silutan gayed hu Dios, ba saena ha iyan din tagbuhaten sa
agkabayà-bayaan hu Balaan ha Ispiritu makaangken hu kinabuhì ha hurà din
katapusan.
9 Aman harì kuy gayed magluya hu pagbuhat hu maayad ta makauma sa
panahun ha ku harì kuy umendà makalegtay kuy gayed.
10 Aman duun hu bisan inu ha higayun buhaten taw sa maayad duun hu
bisan sin-u labi en duun hu suled taw hu pagtuu.

Sa Hudiyan Ha Intugun Hi Pablo

11 Ahaa nuy haini ta adagi sa kasulata ku duun, ta iyan ad en gayed si Pablo
sa migsulat taini.
12 Su mga manunudlù ha agpameges ngaay inyu hu pagpasirkunsida iyan
dan agkabayaan ha dayeen sidan hu mga duma dan, ta agkahaldek sidan ku
pasipalahan tumenged hu pagtuu dan hu kamatayen hi Cristo duun hu krus.
13 Ba bisan sidan sa nasirkunsidahan en harì dan agkatuman sa Kasuguan
ba agkabayaan dan ha magpasirkunsida kaw ta daw ikapasigalbu kaw
kandan.
14 Siak iyan dà gayed tigpasigalbu ku sa kamatayen hi Jesu Cristo ha Ginuu
taw duun hu krus, ta pinaagi taena kenà ad en iman ulipen hu kabayà ku hu
mga kalibutanen ta harì kud en haena agkabayaan.
15 Sa pagpasirkunsida daw ku harì hurà din pulus ta sa mahinengdanen
gayed iyan sa nabag-u kuy en ha etaw.
16 Sinyu sa alan ha mga etaw hu Dios sa Judio daw sa kenà ha tagtuman
taini ha katudluanan, sa Dios mag-ila inyu hu kalinaw daw mahid-uwan
kaw daan kandin.
17 Harì ad en agsamuka hu bisan sin-u inyu ta amin en mga palì dini ta
lawa ku ha iyan timaan ha suluguen a hi Jesus.
18 Mga suled, panalanginan kaw gayed hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Duun Hu Mga
Taga-Efeso

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sa mga etaw hu Dios diyan ta Efeso ha mga matinumanen ki Jesu Cristo.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Panalangin Duun Hu Pagpakigsabuwa Taw Ki Jesu Cristo

3 Dayeen gayed sa Dios ha iyan Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw ta tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo in-ila din kanuy sa bisan inu ha mga langitnen ha panalangin pinaagi hu pagkaulini taw hu Balaan ha Ispiritu.
4 Ta su hurà pa tanghagaa sa kalibutan daan kuy en pinilì hu Dios ha mga etaw din ta daw mahimpit kuy ha hurà din en makasaway kanuy.
5 Tumenged hu pagpalanggà kanuy hu Dios daan kuy en kandin pinilì ha mabuhat ha mga batà din pinaagi ki Jesu Cristo sumalà hu katuyuan din.
6 Aman dayeen gayed sa Dios tumenged hu adagi ha grasya ha in-ila din kanuy pinaagi hu pagpakigsabuwa taw hu pinalanggà din ha Batà.
7-8 Tumenged hu uminagas ha langesa hi Cristo linibri kuy kandin daw napasaylu sa mga salà taw sumalà hu grasya hu Dios kanuy ha harì gayed masukud.
9 Pinaagi hu katatau daw hu pagsabut ha in-ila hu Dios impadayag din kanuy sa inlilung ha nahenà-henà din su anay sumalà hu katuyuan din ha agtumanen pinaagi ki Cristo.
10 Saena ha nahenà-henà din ha agtumanen duun hu natugun ha panahun iyan si Cristo sa ipagharì duun hu alan diyà ta langit daw dini daan ta kalibutan.
11 Mahimu hu Dios sa alan sumalà hu pagbayà din. Tumenged ta iyan haini katuyuan din, bisan su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daan kuy en kandin pinilì ha mga etaw din tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo.
12 Aman pinaagi kanay sikay sa nangauna ha tuminuu ki Cristo madayè gayed sa pagkagamhanan hu Dios.
13 Daw sinyu daan su mapaliman nuy sa kamatuuran ha iyan sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu kaluwasa inyu tuminuu kaw daan kandin daw pinaulinan kaw hu Dios hu Balaan ha Ispiritu ha iyan insaad din su anay. Timaan haena ha mga etaw kaw gayed kandin
14 daw iyan daan timaan ha maangken taw sa alan ha intagana hu Dios kanuy taman duun taena ha panahun ha matuman en sa alan. Aman dayeen gayed sa pagkagamhanan hu Dios.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

15 Tumenged taini sugud dà su mapaliman ku sa adagi ha pagsalig nuy diyà ki Jesus ha Ginuu daw sa pagpalanggà nuy hu alan ha mga tumutuu
16 sigi a daan tagpasalamat duun hu Dios mahitenged inyu daw tagkahenà-henà ku inyu ku tag-ampù a.

17 Sigi ku inyu tig-ampù ha sa Dios ha Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw
daw Amay taw daan ha angayan ha dayeen, iila din inyu sa katatau daw sa
pagsabut pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ta daw mag-iseg sa pagpakatuen nuy
mahitenged hu Dios.
18 Daw tig-ampù ku daan ha mailawan sa henà-henà nuy ta daw matun-
an nuy sa madagway ha tagsalapen nuy tumenged ta nabuhat kaw ha mga
batà din, daw matun-an nuy daan sa mga adagi ha panalangin ha intagana
din kanuy
19 daw sa harì masukud ha gahem hu Dios ha dini ta kanuy sikuy sa
tumutuu. Saena ha gahem iyan daan sa gahem hu Dios
20 su banhawen din si Cristo daw su ipapinuu din duun hu kawanan din
diyà ta langit.
21 Aman si Cristo iman iyan kinatangkawan duun hu alan ha amin din
kagahem dini ta kalibutan daw diyà ta kalangitan bisan sa mga ginsakupan
hi Satanas, daw hurà gayed ngaran ha labaw pa dì hu kandin ha ngaran
iman daw bisan duun hu hurà din katapusan.
22-23 Saena impagharì hu Dios duun hu alan daw binuhat din haena ha
ulu daw sa alan ha mga tumutuu iyan lawa taena. Hurà gayed kulang hu
pagpaulini hi Cristo duun hu mga tumutuu daw duduun daan hu bisan
hindu.

2

Sa Grasya Hu Dios

1 Su anay bà su minatay kaw tumenged ta sinupak nuy sa Dios daw
nakasalà kaw.
2 Duun taena ha panahun iyan nuy tagsunuren sa kalibutanen ha pa-
matasan ta tinuman nuy si Satanas ha iyan tagbayà hu alan ha amin din
kagahem diyà ta kawanangan daw iyan daan agalen hu mga masinupaken
ha etaw.
3 Su anay iyan haena tagbuhaten taw ta tagtumanen taw sa makasasalà
ha kinaiya taw daw sa sumalà en ha tungkay agkabayaan hu lawa daw hu
henà-henà taw iyan en daan pigtuman taw. Tumenged taena sa mapayanan-
an taw iyan sa agsilutan kuy hu Dios iling hu alan ha mga kenà pa tumutuu.
4 Ba tumenged hu adagi ha kahid-u daw pagpalanggà kanuy hu Dios,
5 bisan pa ku bà su minatay kuy ta sinupak taw sa Dios ba pig-ilahan kuy
kandin hu kinabuhì duma ki Cristo ta naluwas kuy kandin tumenged hu
grasya din.
6 Daw pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo impagharì kuy daan
duma kandin diyà ta langit
7 ta daw makapadayag din sa harì masukud ha grasya din kanuy hu hurà
din katapusan pinaagi hu pagkamaluluy-en din tumenged ki Jesu Cristo.
8 Tumenged hu grasya hu Dios naluwas kaw pinaagi hu pagtuu nuy. Saini
kenà diyan ta inyu napuun ta in-ila inyu hu Dios,
9 daw kenà daan pinaagi hu pagbuhat nuy hu maayad ta daw harì nuy
haena bà dà ipasigalbu.
10 Pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo binag-u kuy kandin ta
daw mabuhat taw sa mga maayad sumalà hu daan en ha katuyuan hu Dios
para kanuy.

Sa Pagkasabuwa Diyà Ki Jesu Cristo

11 Sinyu sa kenà mga Judio, henhenaa nuy sa kahimtang nuy su anay
ha sa mga Judio ha pigsirkunsidahan tagngaranan kaw kandan ha hurà
kasirkunsidahi.
12 Ta duun taena ha panahun hurà nuy pa pagdapità ki Cristo daw hurà
kaw daan makalagkes duun hu mga kaliwatan hi Israel ha pinilì hu Dios ha
mga etaw din. Hurà nuy bahin hu insaad hu Dios duun hu mga kasabutan.
Hurà nuy pa daan hinam taena ha kinabuhì ha hurà din katapusan daw hurà
nuy daan kakilala sa Dios.
13 Ba iman pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo, bisan ku
madiyù kaw su anay duun hu Dios ba nakaubay kaw en iman tumenged hu
uminagas ha langesa hi Cristo.
14 Pinaagi kandin sikay sa mga Judio daw sinyu sa kenà migmalinawen
sa pagdapità taw tumenged ta pigsabuwa kuy hi Cristo. Inawà din sa
pagkuntrahà taw ha iyan nakaelang kanuy.
15 Pinaagi hu kamatayen din naawà sa kagahem hu mga tulumanen
hu Kasuguan ta daw makagsabuwa sa alan ha mga etaw tumenged hu
pagpakigsabuwa dan kandin. Pinaagi taena malinawen en sa pagdapità taw
alan.
16 Aman tumenged hu kamatayen hi Cristo duun hu krus hinusay din sa
madaet ha pagdapità hu mga Judio daw hu kenà daw nasabuwa kuy alan.
Pinaagi taena nakalikù sa maayad ha pagdapità hu Dios daw hu mga etaw.
17 Si Cristo duminini ta kalibutan daw migsangyaw mahitenged hu kali-
naw diyan ta inyu sinyu sa kenà mga Judio ha madiyù duun hu Dios daw
dini daan ta kanay sikay sa mga Judio ha mga etaw hu Dios.
18 Pinaagi kandin alan kuy pakaubay duun hu Dios ha Amay taw tu-
menged hu Balaan ha Ispiritu.
19 Aman sinyu sa kenà mga Judio, iman kenà kaw en mga langyaw ta mga
etaw kaw en daan hu Dios daw sakup kaw en hu pamilya din.
20 Iling kaw hu balay ha tinukud duun hu batu ha iyan si Jesu Cristo sa
insangyaw hu mga apostoles daw hu mga propita.
21 Pinaagi ki Cristo nasabuwa sa tinukud daw agkabuhat ha timplo ha
duun agsimbaha sa Dios.
22 Aman sinyu sa kenà mga Judio, tumenged hu pagpakigsabuwa nuy ki
Cristo bahin kaw en daan taini ha balay ha duun tagtimà sa Dios pinaagi hu
Balaan ha Ispiritu.

3

Sa Buluhaten Hi Pablo Duun Hu Kenà Mga Judio

1 Iyan haini hinengdan ha napurisu a ta migsangyaw a mahitenged ki Jesu
Cristo diyan ta inyu sinyu sa kenà mga Judio.
2 Siguru gayed ha natun-an nuy en ha pinaagi hu grasya hu Dios insalig
kanak sa katenged hu pagsangyaw inyu
3 ta impadayag din kanak sa inlilung din su anay ha nakasulat kud en daan.
4 Aman ku basahen nuy haini matun-an nuy gayed sa kasabuta ku taena
ha inlilung mahitenged ki Cristo.
5 Su anay hurà pa haena ipadayag duun hu kaet-etawan, ba iman pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu impadayag en duun hu mga apostoles daw hu mga
tagsaysay hu igpaikagi hu Dios.
6 Iyan haini inlilung su anay ha sa kenà mga Judio pinaagi hu pagtuu dan
hu Maayad ha Tultulanen amin dan bahin duun taena ha kabilin para hu

mga kaliwatan hi Israel ha pinilì hu Dios ha mga etaw din, daw bahin daan
sidan hu lawa hi Jesu Cristo daw makalagkes daan sidan hu pagdawat taena
ha insaad hu Dios pinaagi ki Cristo.
7 Tumenged hu grasya hu Dios kanak daw pinaagi hu gahem din nabuhat
a ha suluguen din ta daw makasangyaw ku sa Maayad ha Tultulanen.
8 Bisan pa ku kinahudiyanan ad en duun hu mga etaw hu Dios ba pinilì a
kandin hu pagsangyaw duun hu kenà mga Judio hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged hu harì mategkad ha panalangin ha ig-ila hi Cristo.
9 Pinilì a daan kandin hu pagpasabut duun hu kaet-etawan mahitenged
hu katumanan taena ha henà-henà hu Dios. Sa Dios ha iyan migtanghagà hu
alan miglilung taena sugud dà su anay
10 ta daw sa alan ha amin din kagahem diyà ta langit matun-an dan iman
sa kaalam hu Dios ha igpaahà duun hu lain-lain ha paagi pinaagi hu alan ha
mga tumutuu.
11 Tinuman din haena sa henà-henà din pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw
sumalà hu katuyuan din su hurà pa tanghagaa sa bisan inu.
12 Iman tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo daw pinaagi hu
pagtuu taw kandin harì kuy en magayhà hu pag-atubang hu Dios.
13 Aman aghangyuen ku inyu ha harì kaw magluya hu pagtuu nuy tu-
menged hu mga malegen ha tag-antusen ku iman ta saini makapaayad inyu.

Sa Pagpalanggà Hi Jesu Cristo

14-15 Ku agkahenà-henà ku ku inu kaadagi haini sa henà-henà hu Dios, tag-
ampù a gayed diyà ta kandin sa inisip hu alan ha mga tumutuu ha Amay dan
ku dini pa sidan ta kalibutan daw ku diyà en ba sidan ta langit.
16 Aghangyuen ku gayed ha sumalà hu pagkagamhanan din maglig-en
kaw duun hu pagtuu nuy pinaagi hu Balaan ha Ispiritu
17 daw pinaagi hu pagtuu nuy si Cristo magtimà gayed diyan ta inyu. Tig-
ampù ku ha manggamut daan sa pagpalanggà nuy
18 ta daw sinyu daw sa alan ha etaw hu Dios makasabut gayed ku inu
kaadagi sa pagpalanggà hi Cristo
19 daw matun-an nuy daan sa pagpalanggà din inyu bisan pa ku harì gayed
haini agkategkad hu henà-henà hu etaw ta daw ulinan kaw hu Dios ha hurà
gayed duun kulang.
20 Sa Dios ha pakahimu hu labaw pa dì hu agpanayuen taw daw hu
taghenhenaen taw pinaagi hu gahem din ha dini ta kanuy
21 dayeen gayed hu hurà din katapusan pinaagi hu alan ha mga tumutuu
daw pinaagi ki Jesu Cristo.

4

Sa Pagsabuwa Hu Mga Tumutuu

1 Siak sa napurisu tumenged hu pagsunud ku hu Ginuu aghangyuen ku
inyu ha tumenged ta pighimu kaw hu Dios ha tumutuu sa pamatasan nuy
angayan gayed hu tumutuu.
2 Magpaubus kaw daw magmaluluy-en kaw gayed daw pinaagi hu pag-
pailub mag-inantusà kaw tumenged hu pagpinalanggaay nuy.
3 Paniguruwi gayed sa pagsabuwa nuy pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ta
daw malinawen sa pagdapità nuy.

4 Sikuy sa alan ha tumutuu, sabuwa kuy dà ha lawa daw sabuwa dà daan
ha Balaan ha Ispiritu sa uminulin kanuy. Sabuwa dà daan sa taghinamen
taw ha insaad kanuy hu Dios su himuwen kuy kandin ha tumutuu.
5 Sabuwa dà daan sa Ginuu taw daw iyan dà daan tinuuwan taw, daw
sabuwa dà daan sa bautismu taw.
6 Sabuwa dà sa Dios ha iyan Amay hu alan ha mga tumutuu. Iyan haena
tagbayà hu alan daw duduun hu alan daw harì daan agsuway duun hu mga
tumutuu.
7 Sa kada sabuwa kanuy inilahan hu katatau sumalà hu pagbayà hi Cristo,
8 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Su lumigtu haena diyà ta langit inuwit din sa madakel ha mga bihag daw
inilahan din hu katatau sa sumusunud din."
9 Sa inikagi ha "luminigtu diyà ta langit" tagpasabut ha nakalugnà su anay
dini ta kalibutan daw diyà daan ta Kamatayan.
10 Saena ha luminugnà iyan daan luminigtu duun hu tagtimaan hu Dios diyà
ta langit ta daw duduun gayed hu bisan hindu.
11 Sa katatau ha in-ila din iyan haini. Sa duma binuhat din ha apostoles
daw sa duma pakasaysay hu igpaikagi hu Dios. Sa duma tagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen, sa duma pangulu hu mga tumutuu daw amin daan
manunudlù.
12 Binuhat din haena ta daw sikuy sa mga etaw hu Dios masangkapan hu
pagbuhat hu insugù hu Dios daw sa alan ha mga tumutuu ki Cristo ha iyan
lawa din malig-enan daan
13 taman ha masabuwa kuy duun hu pagtuu daw hu pagpakatuen taw
mahitenged ki Cristo sa Batà hu Dios, dayun mag-iseg sa pagkailing taw
kandin taman ha sa kinaiya taw mailing gayed kandin.
14 Harì kuy en mailing hu mga batà ha tagkahalin-halin sa pagtuu dan
pinaagi hu pagpaliliman dan hu harì tag-iling ha katudluanan hu mga etaw
ha limbungan gayed.
15 Ba iyan taw dà maikagi sa laus duun hu duma taw tumenged hu
pagpalanggà taw kandan. Pinaagi taena mag-iseg gayed sa pagkailing taw
ki Cristo ha iyan ulu
16 daw diyà ta kandin nakasumpay sa alan ha bahin hu lawa sumalà duun
hu kandin ha dapit. Ku sa kada sabuwa taena magbuhat hu katengdanan
din sa lawa umadagi. Iling daan taena ha mag-iseg gayed sa pagtuu taw ku
magpinalanggaay kuy alan.

Sa Bag-u Ha Kinaiya

17 Ag-ikagiyen ku inyu ha tumenged hu pagpakigsabuwa taw hu Ginuu
kinahanglan ha endaan nuy sa madaet ha pamatasan ha iyan tagbuhaten
hu kenà pa tumutuu, ta sa mga henà-henà dan hurà din pulus
18 tumenged ta pigsukileman sa pagsabut dan. Hurà dan kinabuhì ha
napuun duun hu Dios ta harì sidan pakasabut tumenged ta madesen gayed
sa henà-henà dan.
19 Hurà dan en gayed kagayhà daw babayaen dan sa pagbuhat hu bisan
inu ha mahugaw daw tag-iseg pa haena.
20 Ba kenà iyan haini paagi ha ingkakilala nuy ki Cristo.
21 Ta hurà nuy pa ba diay kapaliman daw hurà day ba daan inyu tudlui en
hu mahitenged ki Jesus sumalà hu kamatuuran ha intudlù din?
22 Endai nuy en sa daan ha kinaiya nuy ha nadaetan en tumenged ta
nalimbungan kaw hu kabayà nuy,

23 daw ipabag-u hu Dios sa mga henà-henà nuy
24 ta daw mabag-u kaw ha etaw ha sa kinaiya nuy matareng daw mahimpit
iling hu Dios.
25 Aman endai nuy en sa pagbidù ta kinahanglan ha sa pag-ikagi nuy duun
hu mga duma nuy laus gayed tumenged ta migsususled kaw diyà ki Cristo.
26 Ku mapauk kaw andama nuy ha harì kaw makasalà tumenged taena.
Harì nuy en agpadalemani sa kapauk nuy
27 daw harì nuy ag-ilahi hu higayun si Satanas ha madaeg kaw kandin.
28 Saena ha takaw kinahanglan ha umendà en hu pagpanakaw daw
magtalabahu en hu maayad ta daw mabuligan din daan sa taglised.
29 Harì kaw tag-ikagi hu mga malaw-ay ba kinahanglan ha sa mga
lalang nuy iyan sa makabulig taena ha tagpaliliman inyu sumalà hu kina-
hanglanen dan daw iyan sa makapalig-en hu pagtuu dan.
30 Harì nuy agsakita sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ta saena iyan
timaan ha etaw kaw hu Dios daw libriyen kaw gayed asem kandin.
31 Endai nuy sa pagdumut, sa kapauk daw sa pagsawalà, sa pagpandaet hu
dengeg daw sa alan ha madaet ha henà-henà nuy duun hu bisan sin-u.
32 Magmaluluy-en kaw daw magpinasayluwà kaw iling ha pinasaylu kaw
daan hu Dios tumenged ki Cristo.

5

Sa Kapawà Daw Sa Kasukileman

1 Tumenged ta mga batà kaw hu Dios ha pinalanggà din ilingan nuy
2 daw magpinalanggaay kaw gayed iling ha si Cristo pinalanggà kuy
kandin daw migpakamatay para kanuy ha sa kamatayen din iling hu mahu-
mut ha inhalad duun hu Dios.
3 Tumenged ta mga etaw kaw hu Dios kinahanglan ha harì kaw gayed mag-
buhat hu malaw-ay daw hu bisan inu en ha mahugaw daw hu pagkaagapan.
4 Harì kaw daan mag-ikagi hu mga malaw-ay daw hu mga binuang ha
lalang ta kenà haini angayan ha tagbuhaten hu mga tumutuu, ba sa buhaten
nuy iyan gayed sa pagpasalamat duun hu Dios.
5 Siguru gayed ha sa tagbuhat hu mga malaw-ay daw hu mahugaw daw
sa agapan hu mga butang dini ta kalibutan ha bà su agkabuhat en ha diyus
dan, saena ha etaw harì gayed maharian hi Cristo daw hu Dios.
6 Harì kaw gayed palimbung hu bisan sin-u pinaagi hu mga lalang dan ha
hurà din pulus ta tumenged taena ha mga madaet ha buhat agsilutan hu Dios
sa etaw ha agpakasupak kandin.
7 Aman harì kaw maglabet-labet kandan.
8 Su anay duun kaw pa hu kasukileman ba iman duun kaw en hu
kapawaan pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy hu Ginuu. Tumenged taena
kinahanglan ha sa pamatasan nuy angayan gayed duun hu kapawaan
9 ta sa tagbuhaten hu etaw ha duun taghipanaw hu mapawà maayad daw
matareng gayed sumalà hu kamatuuran.
10 Paniguruwi ku inu sa igkabayà-bayà hu Ginuu.
11 Harì kaw maglabet-labet duun hu hurà din pulus ha mga buhat hu mga
etaw ha duun pa hu kasukileman ba ipaahà nuy sa maayad ha buhat ta daw
maahà ha madaet sa kandan ha buhat,
12 ta pinakagalugayhà gayed ha tagsubayen haena sa tagbuhaten dan
duun hu kasukileman.

13-14 Ba sa kapawà iyan makailaw hu alan. Ta amin lalang hu Dios ha tagyanaen
“Pukaw kaw en sa tagtiduga daw bangun kaw en sa minatay ta daw
mailawan kaw hi Cristo.”
15 Mag-andam kaw hu pamatasan nuy daw magmasinabuten kaw kenà
iling hu mga buang-buang.
16 Ku amin higayun ha makabuhat kaw hu maayad buhata nuy ta iman ha
panahun tag-iseg en sa mga madaet.
17 Harì kaw magbuhat hu hurà din pulus ba sabuten nuy ku inu sa
agkabayaan hu Dios ha buhaten nuy.
18 Harì kaw tagpasibeleng ta sa mapayanan-an taena makadaet inyu. Ba
kinahanglan ha maulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu.
19 Magdinasigay kaw pinaagi hu mga Salmo daw hu duma ha mga kanta
ha pakadayè hu Dios. Magmalipayen kaw gayed hu pagbuhat taini isip ha
iyan sa Ginuu tagkantahan nuy.
20 Sigi kaw magpasalamat duun hu Dios ha Amay taw mahitenged hu alan
ha mga agkaul-ulahan nuy tumenged ta mga sumusunud kaw ki Jesu Cristo
ha Ginuu taw.
21 Magmatinumanen kaw duun hu kada sabuwa inyu tumenged hu pag-
tahud nuy ki Cristo.

Sa Salambagan Duun Hu Mig-asawa

22 Sinyu sa mga bahi, magmatinumanen kaw duun hu mga asawa nuy isip
ha iyan sa Ginuu tagtumanen nuy.
23 Ta sa maama iyan gayed tagbayà hu asawa din iling ha si Cristo iyan ulu
daw sa alan ha mga tumutuu lawa din, daw si Cristo iyan daan Manluluwas
dan.
24 Iling daan ha sa mga tumutuu matinumanen ki Jesu Cristo kinahanglan
ha sa mga bahi magmatinumanen duun hu asawa dan.
25 Sinyu sa mga maama, palanggaen nuy gayed sa mga asawa nuy iling
ha sikuy sa mga tumutuu pinalanggà kuy daan hi Cristo daw migpakamatay
para kanuy
26 ta daw mabuhat kuy kandin ha mga etaw hu Dios ta nalimpyuwan kuy
kandin pinaagi hu pagbautismu daw hu pagtuu taw hu mga lalang din.
27 Binuhat din haena ta daw mabayà-bayaan kuy kandin tumenged ta hurà
en ikasaway kanuy daw hurà en mahugaw dini ta kanuy.
28 Iling daan taena kinahanglan ha sa maama palanggaen din gayed sa
asawa din iling hu pagpalanggà din hu kaugalingen din. Sa maama ha
tagpalanggà hu asawa din palanggà din daan sa kandin ha kaugalingen.
29 Ta hurà gayed etaw ha harì din tagtanulen sa kaugalingen din ba ag-
alimahan din gayed haena daw igpakaen din daan. Iling taena si Cristo ha
alimahan din daan sa alan ha mga tumutuu
30 ta iyan kuy mga bahin hu lawa din.
31 Sa lalang hu Dios tagyanaen “Iyan haini hinengdan ha ag-awaan hu
maama sa mga laas din daw duun en ag-amul hu asawa din ta nasabuwa
en sidan sa daruwa ha etaw.”
32 Iyan haini kamatuuran ha impadayag kanuy. Sa kanak ha tagsubayen
iyan sa pagkasabuwa hi Cristo daw hu mga tumutuu.
33 Ba tagpasabut daan haini mahitenged hu mig-asawa, aman kina-
hanglan gayed ha sa maama palanggaen din sa asawa din iling hu pag-
palanggà din hu kaugalingen din, daw sa bahi kinahanglan ha tumahud
gayed hu asawa din.

6

Sa Salambagan Duun Hu Mga Laas Daw Hu Mga Batà Dan

1 Sinyu sa mga batà, magmatinumanen kaw hu mga laas nuy ta iyan haini
hustu ha tagbuhaten hu mga tumutuu duun hu Ginuu.
2 Sa nauna ha sugù hu Dios ha amin duun saad tagyanaen "Tahura nu sa
amay nu daw sa inay nu
3 ta daw mapanalanginan ku ikaw daw lumugayad sa kinabuhì nu dini ta
kalibutan."
4 Sinyu sa mga laas, harì nuy daan ag-ulit-ulita sa mga batà nuy ba
kinahanglan ha tudluan nuy sidan daw baldenga sidan sumalà hu intudlù
hu Dios.

Sa Salambagan Duun Hu Mga Agalen Daw Hu Mga Suluguen

5 Sinyu sa mga suluguen, magmatinumanen kaw hu mga agalen nuy
pinaagi hu adagi ha pagtahud daw pagkamatinud-anen isip ha si Cristo iyan
tagtumanen nuy.
6-7 Saini kenà bà dà pagtuman ta daw maahà hu agalen nuy daw mabayà-
bayà sidan, ba malipayen kaw hu pagbuhat hu agkabayaan hu Dios isip ha
suluguen kaw hi Cristo
8 ta natun-an nuy en ha sa alan ha maayad ha tagbuhaten hu etaw sa
suluguen daw ku bisan sin-u agbalesan gayed hu Ginuu.
9 Sinyu sa mga agalen, iling daan taena pandayai nuy gayed sa mga
suluguen nuy. Harì nuy sidan aghulgaa ta natun-an nuy ha sinyu daw sa
mga suluguen nuy amin nuy daan Agalen diyà ta langit ha hurà din igpalabi.

Sa Hinagiban Hu Tumutuu

10 Iman paniguruwan nuy gayed sa pagsalig nuy hu Ginuu daw duun hu
adagi ha gahem din.
11 Gamita sa alan ha hinagiban ha insalig inyu hu Dios ta daw harì kaw
madaeg hu limbung hi Satanas.
12 Ta sa pakigsabà taw kenà etaw dà ba iyan gayed si Satanas daw sa
mga ginsakupan din ha amin din kagahem diyà ta kawanangan daw dini
ta kalibutan daw iyan daan punuan hu mga etaw ha duun hu kasukileman.
13 Aman tumenged taena gamita nuy gayed sa hinagiban ha insalig inyu
hu Dios ta daw makasukul kaw ku makauma sa malegen ha panahun daw
magmadaegen kaw gayed.
14 Iling hu mga sundalu kinahanglan ha mangandam kaw gayed. Ibakes
nuy sa kamatuuran daw isul-ub nuy sa limbutung ha iyan sa pagka-
matareng.
15 Isuup duun hu mga paa nuy sa pagpangandam hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen ha iyan tag-uwit hu kalinaw.
16 Ibiti nuy daan sa kalasag ha iyan sa pagsalig nuy ki Cristo ta pinaagi
taena harì kaw masugat hu tagkalegdeg ha panà hi Satanas.
17 Saligi nuy daan sa in-ila inyu hu Dios ha kaluwasan ta iling haena hu
kalù ha puthaw, daw gamita nuy gayed sa lalang hu Dios ha iyan ispada nuy
ha in-ila hu Balaan ha Ispiritu.
18 Duun hu bisan inu ha panahun mag-ampù kaw pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu daw hangyua nuy sa bulig hu Dios. Magpangandam kaw gayed daw
harì kaw umendà hu pag-ampù mahitenged hu alan ha tumutuu.
19 Ampui a daan inyu ha buligan a hu Dios ta daw harì a mahaldek hu
pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ha inlilung su anay.

20 Tumenged ta sinaligan a hu Dios hu pagsangyaw taena napurisu a iman.
Aman ampui a inyu ha amin gayed gahem hu pagpanunultul ku.

Sa Pagpangamusta

21 Si Tikico sa minahal taw ha suled daw matinumanen ha suluguen hu
Ginuu iyan en manunultul inyu mahitenged hu kahimtang ku dini ta daw
matun-an nuy ku agkainu-inu ad iman.
22 Sinugù ku haini diyan ta inyu ta daw matun-an nuy sa kahimtang day
iman daw madasig kaw daan kandin.
23 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu
kalinaw daw mag-iseg sa pagpinalanggaay nuy daw sa pagtuu nuy.
24 Sinyu sa mga suled ha hurà gayed kabalhin sa pagpalanggà nuy ki Jesu
Cristo ha Ginuu taw, panalanginan kaw alan hu Dios.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Duun Hu Mga
Taga-Filipos

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini duma ki Timoteo sa mga suluguen hi Jesu
Cristo.
Sinulatan day inyu sa mga etaw hu Dios pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy
ki Jesu Cristo diyan ta Filipos daw sa mga pangulu nuy daw sa mga diyakono.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya
daw hu kalinaw.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

3-5 Tagpasalamat a duun hu Dios kada mahenà-henà ku inyu daw igkali-
pay ku gayed sa pag-ampù ku inyu tumenged hu pagbulig nuy kanak hu
pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen sugud dà su makatuu kaw hangtud
en iman.
6 Nasiguru ku gayed ha sa Dios ha iyan migsugud hu maayad duun hu mga
henà-henà nuy su makatuu kaw dayunen din haena taman ha mapengahan
duun hu aldaw ha lumikù si Jesu Cristo.
7 Angayan gayed ha palanggaen ku inyu alan ta nakabulig kaw kanak
hu impabuhat kanak hu Dios kenà duun dà hu pagkapurisu ku ba duun
daan hu pagpangatarengan ku mahitenged hu Maayad ha Tultulanen ta
daw mapamatud-an ha saini laus gayed.
8 Natun-an hu Dios ha agkabulung a gayed inyu ta sa pagpalanggà ku inyu
agkailing daan hu pagpalanggà inyu hi Jesu Cristo.
9 Aman iyan tig-ampù ku ha mag-iseg gayed sa pagpinalanggaay nuy daw
sa pagpakatuen nuy hu kamatuuran daw sa kaalam nuy
10 ta daw matun-an nuy ku inu sa maayad ha agbuhaten dayun mahimpit
kaw daw hurà makasaway inyu ku lumikù si Cristo
11 ta mamunga kaw gayed hu matareng ha buhat pinaagi ki Jesu Cristo
daw madayè gayed sa Dios.

Sa Pagdayè Ki Jesu Cristo Duun Hu Bisan Inu

12 Mga suled, agkabayaan ku gayed ha matun-an nuy ha sa nahitabù kanak
nakabulig daan hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
13 ta pinaagi taena sa alan ha mga sundalu ha tagbantay dini daw sa duma
pa ha mga etaw natun-an dan ha napurisu a tumenged hu pagsunud ku ki
Cristo.
14 Tumenged daan taena sa kadakelà ha mga suled taw duun hu pagtuu
nadasig duun hu pagsalig dan hu Ginuu daw mig-iseg daan sa pagsangyaw
dan hu lalang hu Dios ha hurà dan gayed kahaldek.
15 Sa duma kandan tagpanunultul mahitenged ki Cristo tumenged hu
kasina dan kanak daw hu pagpalabaw-labaw, ba amin daan duma ha
tagtudlù pinaagi hu maayad gayed ha katuyuan.
16 Tagtudlù sidan tumenged hu pagpalanggà kanak ta natun-an dan ha
pinilì a hu Dios hu paglaban hu Maayad ha Tultulanen.
17 Ba sa katuyuan taena ha tagpalabaw-labaw kenà laus ta agapan sidan
hu pag-uswag daw sa henà-henà dan ha saena makaisab hu pag-antus ku
dini ta purisuwan.

18 Ba bisan inu ha paagi, ku madaet sa katuyuan daw ku maayad ba, alan
haena ikalipay ku ku matultul gayed sa mahitenged ki Cristo.
19 Iman agkabayà-bayà a daan ta natun-an ku ha pinaagi hu pag-ampù nuy
daw hu pagbulig hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hi Jesu Cristo makaguwà a
dà dini ta purisuwan.
20 Iyan taghinamen ku ha harì a magayhaan ba pinaagi hu paniguru ku
madayè gayed si Cristo dini ta kanak ku bubuhay a pa daw bisan daan ku
matay ad.
21 Ta sa labaw duun hu kinabuhì ku iman iyan si Cristo na ku matay a daan
saena makapaayad kanak.
22-23 Ba ku duun hu pagkabubuhay ku makabuhat a hu mapuslanen harì
ku agkatun-an ku inu sa pilien ku duun taini ha daruwa. Agkabayaan ku
ngaay ha matay ad ta daw makaamul a diyà ki Cristo ta saini tungkay gayed
maayad,
24 ba kinahanglan daan ha harì a pa iman matay tumenged inyu.
25 Saini nasiguru ku gayed ta daw mabuligan ku pa inyu ha mag-iseg sa
kalig-en hu pagtuu nuy daw malipayen kaw daan duun
26 daw pinaagi hu pag-amul ku inyu malipay kaw gayed duun hu pag-
pakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo tumenged kanak.
27 Ba kinahanglan ha sa pamatasan nuy angayan gayed hu Maayad ha
Tultulanen mahitenged ki Cristo ta daw ku makadiyan a daw ku harì,
mapaliman ku ha malig-en gayed sa pagtuu nuy ta nasabuwa kaw ha
madasigen duun hu paglaban hu Maayad ha Tultulanen
28 daw harì kaw gayed mahaldek hu agsupak inyu. Iyan haena timaan ha
madaeg nuy sidan pinaagi hu Dios.
29 Ta sa agkabayaan hu Dios kenà iyan dà sa pagtuu nuy ki Cristo ba mag-
antus kaw daan tumenged kandin.
30 Iman duma kaw duun hu pag-antus ha natun-an nuy ha naagiyan ku
daw kamulu ku pa iman tag-antusa.

2

Sa Kinaiya Hi Jesu Cristo

1 Tumenged ta nadasig kaw pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy ki Cristo daw
hu pagpalanggà din inyu daw tumenged hu pagdapità nuy hu Balaan ha
Ispiritu daw hu pagkamaluluy-en nuy,
2 magsabuwa kaw gayed hu henà-henà daw hu katuyuan daw hu pag-
pinalanggaay ta iyan haini igkalipay ku.
3 Bisan inu sa buhaten nuy kinahanglan ha kenà tumenged hu pagkaa-
gapan hu pag-uswag daw ku pagpagalbu ba hu kaugalingen nuy, ba kina-
hanglan ha magpaubus kaw daw isipa nuy ha sa mga duma nuy labaw gayed
dì inyu.
4 Harì nuy iyan dà taghenhenaa sa makapaayad inyu ba henhenaa daan
sa makapaayad hu mga duma nuy.
5 Kinahanglan ha sa panghenà-henà nuy iling hu ki Jesu Cristo.
6 Bisan pa ku Dios haena ba hurà magpaagap-agap hu katenged din isip ha
Dios
7 ta inawaan din su katenged din daw migpakaetaw iling hu suluguen.
8 Migpaubus haena hu kaugalingen din daw migmatinumanen hu Dios
hangtud hu kamatayen din duun hu krus.
9 Tumenged taena impatangkaw hu Dios daw binuhat din ha sa ngaran hi
Jesus labaw gayed hu alan

10 ta daw ku mapaliman sa ngaran hi Jesus sumimba kandin sa alan ha diyà
ta langit daw dini ta kalibutan daw bisan pa sa diyà ta Kamatayan,
11 daw sa alan makaikagi ha si Jesu Cristo na Ginuu gayed hu alan daw
pinaagi taena madayè sa Dios ha Amay din.

Sa Sulù Dini Ta Kalibutan

12 Minahal ku ha mga suled, iling ha migmatinumanen kaw kanak su
diyan a pa ta inyu su anay kinahanglan ha labaw pa gayed sa pagkamat-
inumanen nuy bisan ku hurà ad en diyan. Paniguruwi gayed sa kaluwasan
nuy duma hu kahaldek hu paghukum hu Dios taman ha mauma sa aldaw ha
matuman haini,
13 ta iyan sa Dios magbulig inyu ta daw mabayaan nuy daw mabaluy nuy
daan sa pagtuman hu agkabayaan din.
14 Harì kaw tagtamudmud daw tagsawalà duun hu bisan inu ha agbuhaten
nuy
15 ta daw harì kaw masaway daw mahimpit kaw gayed ha mga batà hu
Dios duun taini ha kalibutan ha tagtimaan hu mga etaw ha masinupaken
daw suminuway hu pagkamatareng. Ba makailaw kaw iling hu sulù diyà ta
kandan
16 pinaagi hu pagpanunultul nuy kandan hu lalang hu Dios ha tag-ila hu
kinabuhì. Ku buhaten nuy haini makapasigalbu ku asem inyu ku lumikù si
Cristo ta sa pagpaniguru ku hu mga buluhaten ku diyan ta inyu namunga
gayed.
17 Sa pagtuu nuy iling hu halad ha mabayà-bayaan hu Dios. Ku mabayaan
din ha sa kinabuhì ku ihalad daan saini igkabayà-bayà ku gayed. Sa pagtuu
nuy pakapalipay kanak iling ha pakapalipay daan inyu.
18 Aman ikalipay nuy daan sa mapayanan-an ku iling ha ikalipay ku daan
haena.

Si Timoteo Daw Si Epafrodito

19 Ku iyan pagbayà hi Jesus ha Ginuu laus ku igpadiyan si Timoteo ta daw
madasig a hu mga tultulanen din mahitenged inyu.
20 Iyan dà gayed si Timoteo amin din laus ha kasamuk hu kahimtang nuy
21 ta sa duma ha mga etaw iyan dan dà taghenhenaen sa makapaayad
kandan dì hu agkabayaan hi Jesu Cristo.
22 Ba natun-an nuy en sa kinaiya hi Timoteo daw iling haini hu batà ku ha
tagbulig kanak hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen.
23 Aman ku matun-an kud asem ku inu sa maul-ulahan ku dini ipadiyan
ku si Timoteo
24 daw ku iyan pagbayà hu Dios harì malugay makadiyan a dà daan ta
inyu.
25 Nahenà-henà ku daan ha kinahanglan ha ipaulì ku diyan ta inyu sa suled
taw ha si Epafrodito sa iling ku ha tagtalabahu duun hu buluhaten hu Dios
isip ha sundalu din ha sinugù nuy dini hu pag-alima kanak.
26 Agkabulung en inyu daw nasamuk daan tumenged ta napaliman nuy
ha nadaluwan.
27 Laus gayed ha nadaluwan haini daw apit en patay. Ba nahid-uwan hu
Dios daw sa Dios nahid-u daan kanak ta harì din agkabayaan ha maisaban
sa kaguul ku.
28 Aman agkabayaan ku gayed ha ipaulì haini diyan ta daw malipay kaw
ku maahà nuy daw maalatan daan sa kasamuk ku inyu.

29 Ikalipay nuy gayed sa pagdawat kandin isip ha suled nuy duun hu
pagtuu hu Ginuu. Sa mga etaw ha iling kandin kinahanglan ha tahuran
gayed
30 ta tumenged hu buluhaten din diyà ki Cristo apit en patay. Hurà din
kanuguni sa kinabuhì din ta daw mabuhat din sa hurà nuy kabuhat dini ta
kanak.

3

Sa Laus Ha Pagkamatareng

1 Mga suled, ag-ikagiyen ku pa haini inyu ha magmalipayen kaw gayed
tumenged hu pagpakigsabuwa nuy hu Ginuu. Harì a agkapedaan hu
pagsublì-sublì hu mga salambagan ku inyu ta saini makapalig-en gayed inyu.
2 Magbantay kaw hu mga etaw ha iling hu asu daw tagbuhat hu madaet,
ta saena sidan tagtudlù ha kinahanglan ha sirkunsidahan sa etaw ta daw
mabuhat ha batà hu Dios.
3 Ba iyan kuy laus ha batà hu Dios ta sinimba taw sa Dios pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu ha sinugù din daw igkalipay taw iman sa pagpakigsabuwa taw ki
Jesu Cristo. Kenà taw iyan sinaligan sa kalibutanen ha mga tulumanen
4 bisan ku pakasalig a pa ngaay taena.

Ku amin taghenà-henà ha sumalig hu kalibutanen ha mga tulumanen ta
daw maluwas, labaw pa sa kanak ha pagsalig.
5 Ta su ikawalu en ha aldaw sa kabataa kanak pigsirkunsidahan a tu-
menged ta kaliwat a hi Benjamin sa batà hi Israel. Laus gayed ha Judio a ta
sa mga laas ku na Judio man daw migtuman a gayed hu Kasuguan tumenged
ta Fariseo a daan.
6 Sa timaan hu pagkamadasigen ku taini iyan sa pigpasipalahan ku sa mga
tumutuu ki Cristo daw harì gayed masaway sa pagtuman ku hu Kasuguan.
7 Sa alan ha abi ku su anay ha mapuslanen hu pagluwas kanak inisip kud
iman ha hurà din pulus ta daw maangken ku si Cristo.
8 Laus gayed ha sa alan iman inisip kud ha hurà din en pulus ta nailisan
en haena hu labaw pa kamahal ha iyan sa pagpakatuen ku mahitenged ki
Jesu Cristo ha Ginuu ku. Tumenged kandin inendaan ku sa alan daw inisip
ku haena ha bà dà mga putput ta daw maangken ku si Cristo
9 daw makigsabuwa a diyà ta kandin. Inisip a iman hu Dios ha matareng
kenà tumenged hu pagtuman ku hu Kasuguan ba tumenged hu pagtuu ku
ki Cristo. Saini ha pagkamatareng duun gayed napuun hu Dios pinaagi hu
pagtuu.
10 Sa agkabayaan ku iman iyan dà sa matun-an ku gayed sa mahitenged ki
Cristo daw gaheman a kandin iling hu pagkabanhaw din, daw agkabayaan
ku daan ha makaambit a daan duun hu mga pig-antus din daw mailingan
ku su ihalad din sa kinabuhì din
11 ta daw mabanhaw a daan asem.

Sa Tagsalapen Taw Diyà Ta Langit

12 Harì haini tagpasabut ha natuman kud en sa alan daw himpit ad gayed,
ba buhaten ku iman sa taman ha mahimu ku ta daw matuman sa katuyuan
hi Jesu Cristo hu pagbuhat kanak ha sakup din.
13 Mga suled, hurà ku isipa ha natuman kud haena ba linipatan kud sa
nangagi en daw tagpaniguruwan ku iman sa diyà ta unahan.

14 Tagpadayun a duun hu daeganan ta daw matimù ku sa bales kanak hu
Dios ha iyan in-umawa din kanak hu pagseled hu tagharian din pinaagi hu
pagpakigsabuwa ku ki Jesu Cristo.
15 Iyan gayed haena panghenà-henà taw sikuy sa mga magulang en duun
hu pagtuu. Ku amin inyu lain en sa kandin ha panghenà-henà saini igpa-
dayag dà gihapun inyu hu Dios.
16 Ba kinahanglan ha padayunen taw gayed sa kamatuuran ha natun-an
taw iman.
17 Mga suled, dayunen nuy sa pagpangiling-iling nuy kanak daw timan-i
nuy haena sa mga etaw ha sa pamatasan dan iling kanay.
18 Mahies kud en haini ikagiya su anay daw agsublien ku dà iman duma
hu pag-agalà ta madakel sa tag-ikagi ha mga tumutuu ba sa pamatasan dan
iyan timaan ha pakigkuntra sidan ki Cristo sa migpakamatay duun hu krus.
19 Ba sa mapayanan-an taena ha mga etaw iyan sa silutan gayed sidan, ta
sa diyus dan iyan dà sa kandan ha agkabayaan daw sa igkagayhà dan ngaay
tigpasigalbu dan. Sa taghenhenaen dan iyan dà gayed sa kalibutanen ha
mga butang.
20 Ba sa kanuy ha banuwa iyan sa langit ha duun agkapuun si Jesu Cristo
ha Ginuu daw Manluluwas taw ha tagsalapen taw iman.
21 Pinaagi hu gahem din ag-ilisan din sa lawa taw ha agpatay dà hu lawa
ha tagpangaluanlag iling kandin, saena iyan su gahem ha pakahimu kandin
hu pagharì duun hu alan.

4

Mga Panugun Hi Pablo

1 Iman mga suled, pangesegi nuy gayed sa pagtuu nuy hu Ginuu sinyu sa
pinalanggà ku daw agkabulungan ku tumenged ta iyan kaw iman igkabayà-
bayà ku daw iyan kaw daan bales hu buluhaten ku.
2 Aghangyuen ku inyu, Euodia daw Sintike, ha magsabuwa kaw gayed
tumenged ta migsuled kaw duun hu Ginuu.
3 Daw sikaw sa matinumanen ha bulig ku, aghangyuen ku daan ikaw
ha buligan nu haini sa mga bahi ta naniguru sidan hu pagbulig kanak hu
pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duma ki Clemente daw hu alan ha
mga duma ku duun hu buluhaten hu Dios ha sa ngaran dan nakasulat en
duun hu libru hu kinabuhì.
4 Sigi kaw gayed magmalipayen tumenged hu pagpakigsabuwa nuy hu
Ginuu.
5 Ipaahà nuy sa pagkamaluluy-en duun hu bisan sin-u ta laus en aglikù sa
Ginuu.
6 Harì kaw agkasamuk hu bisan inu ba mag-ampù kaw duun hu Dios
mahitenged hu alan ha kinahanglanen nuy duma hu pagpasalamat.
7 Sa Dios mag-ila inyu hu kalinaw ha iyan makapaawà hu mga kasamuk
duun hu mga henà-henà nuy tumenged hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu
Cristo. Saena ha kalinaw harì gayed agkasabut hu mga etaw.
8 Iman mga suled, ag-ikagiyen ku pa haini inyu ha kinahanglan ha hen-
henaen nuy sa alan ha mga maayad gayed daw sa angayan hu pagdayè iling
hu alan ha mga laus daw saena ha agkatahuran, sa bisan inu ha matareng
daw sa alan ha mahimpit, sa igkabayà-bayà daw sa tagdayeen hu etaw.
9 Buhata nuy sa alan ha natun-an nuy duun hu napaliman daw naahà nuy
dini ta kanak, daw sa Dios ha tag-ila hu kalinaw magduma inyu.

Sa Pagbulig Ki Pablo

10 Adagi tungkay sa kalipay ku duun hu Ginuu tumenged ta iman inisab
nuy dà impaahà sa kasamuk nuy kanak pinaagi hu pag-ila nuy. Natun-an ku
ha amin nuy gayed kasamuk kanak bisan ku naendà sa pag-ila nuy su anay,
ba saena tumenged ta hurà nuy paagi hu pagpauwit dini ta kanak.
11 Hurà ku haini kaikagi tumenged ta taglised a ta natun-an kud iman sa
pagkalipay duun hu bisan inu ha kahimtang.
12 Naanad ad en hu makaluluuy ha kahimtang daw agkatun-an ku daan
sa sapian ha kahimtang. Duun hu bisan inu ha kahimtang natun-an kud
sa pagkalipay duun, ku madakel sa pagkaen daw ku tikauhul daan, sa
pagkasapian daw sa pagkamakaluluuy.
13 Agkahimu ku sa alan pinaagi ki Cristo ha tag-ila kanak hu bis-ay.
14 Ba tagpasalamatan ku daan inyu hu pagbulig nuy kanak duun hu mga
kasamukan ku.
15 Sinyu sa mga taga-Filipos, natun-an nuy en ha su umawà a diyà ta
probincia ta Macedonia su sumugud a hu pagsangyaw hu Maayad ha Tul-
tulanen, iyan kaw dà gayed tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha migbulig
kanak pinaagi hu pag-ila.
16 Daw bisan su diyà a pa ta Tesalonica kapila a inyu pauwiti hu bulig nuy.
17 Kenà ku iyan tuyù sa in-ila nuy ba sa agkabayaan ku ha adagi gayed sa
ibales inyu hu Dios.
18 Harì ad iman taglised ta sa impauwit nuy ki Epafrodito ha in-ila kanak
labaw pa dì hu mga kinahanglanen ku. Saena ha in-ila nuy agkailing hu
mahumut ha halad ha agkabayà-bayaan hu Dios.
19 Aman sa alan ha mga kinahanglanen nuy iila daan inyu hu Dios sumalà
hu mga katigayunan din ha harì maasuy pinaagi ki Jesu Cristo.
20 Dayeen gayed sa Dios ha Amay taw hu hurà din katapusan.

Sa Pagpangamusta

21 Agpangamusta a inyu sinyu sa alan ha mga tumutuu ki Jesu Cristo diyan.
Agpangamusta daan inyu sa mga suled taw ha duma ku dini.
22 Sa alan ha mga tumutuu dini labi en sa mga sakup hu panimalay hi Harì
Cesar agpangamusta daan inyu.
23 Panalanginan kaw gayed hi Jesu Cristo ha Ginuu.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Duun Hu Mga
Taga-Colosas

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini
duma ki Timoteo sa suled taw duun hu pagtuu.
2 Sinulatan day inyu sa mga etaw hu Dios diyan ta Colosas ha mga
matinumanen ha suled day tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo.
Sa Dios ha Amay taw mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

3 Ku ig-ampù day inyu sigi kay gayed tagpasalamat duun hu Dios ha Amay
hi Jesu Cristo ha Ginuu taw
4 ta napaliman day sa mabis-ay ha pagtuu nuy diyà ki Jesu Cristo daw sa
pagpalanggà nuy hu alan ha mga tumutuu.
5-6 Saini tumenged hu hinam nuy taena ha intagana inyu diyà ta langit ha
napaliman nuy su anay makauma diyan sa kamatuuran mahitenged ki Jesu
Cristo. Saini ha Maayad ha Tultulanen agpakalekep en dini ta kalibutan daw
agpamunga duun hu bisan hindu iling daan diyan ta inyu sugud su anay nuy
mapaliman daw su masabut nuy en sa kamatuuran mahitenged hu grasya
hu Dios.
7 Saini intudlù inyu hi Epafras sa minahal ha bulig day daw matinumanen
ha suluguen hi Cristo pinaagi hu pagbulig din inyu.
8 Iyan daan haena nanunultul kanay mahitenged hu pagpalanggà nuy
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.
9 Aman sugud su mapaliman day haena hurà kay gayed endà hu pag-ampù
mahitenged inyu. Taghangyuen day duun hu Dios ha matun-an nuy gayed
sa agkabayaan din pinaagi hu kaalam daw hu pagsabut ha napuun duun hu
Balaan ha Ispiritu
10 ta daw sa pamatasan nuy angayan hu tumutuu duun hu Ginuu daw iyan
nuy dà gayed mabuhat sa agkabayà-bayaan din ha mamunga kaw hu maayad
ha buhat daw mag-iseg daan sa pagpakatuen nuy mahitenged hu Dios.
11 Tig-ampù day ha pinaagi hu adagi ha gahem din malig-enan gayed
sa pagtuu nuy ta daw makapailub kaw hu pag-antus hu bisan inu daw
malipayen kaw gihapun taena,
12 daw pasalamatan nuy daan sa Dios ha Amay taw ha iyan mighimu inyu
ha angayan ha madawat nuy haena sa intagana din hu mga etaw din ha
duun tagtimà hu kapawaan.
13 Ta iyan sa Dios migluwas kanuy duun hu kasukileman ha tagharian hi
Satanas daw imbalhin kuy kandin duun hu tagharian hu pinalanggà din ha
Batà.
14 Pinaagi ki Cristo nalibri kuy daw napasaylu sa mga salà taw.

Sa Kamatuuran Mahitenged Ki Cristo

15 Si Jesu Cristo iyan migpadayag hu harì agkaahà ha Dios daw iyan daan
tagbayà hu alan ha mga tinanghagà.
16 Ta pinaagi kandin binuhat sa alan diyà ta langit daw dini ta kalibutan,
sa agkaahà daw sa harì agkaahà daw sa alan ha amin din kagahem diyà ta
kalangitan. Saini tinanghagà pinaagi ki Cristo ta daw matuman sa katuyuan
din.

17 Si Cristo duduun en su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw iyan daan
taggahem hu alan.
18 Iyan haena ulu daw sa alan ha mga tumutuu iyan lawa din. Iyan
puunaan hu kinabuhì hu mga tumutuu daw iyan nauna ha nabanhaw ha
harì en isab matay ta daw iyan gayed labaw hu alan.
19 Ingkabayà-bayà hu Dios ha sa pagka-Dios din diyà en ki Cristo,
20 daw pinaagi hu langesa din ha uminagas duun hu krus nakalikù sa
malinawen ha pagdapità hu Dios daw hu bisan inu dini ta kalibutan daw
diyà ta langit.
21 Su anay nakadiyù kaw duun hu Dios ta kinuntra nuy haena pinaagi hu
madaet ha mga henà-henà daw buhat nuy.
22 Ba iman pinaagi hu kamatayen hi Cristo nakalikù sa maayad ha pag-
dapità nuy ta daw mahimpit kaw ha mga etaw din ha hurà din makasaway
inyu duun hu atubangan din asem ku malugay.
23 Ba kinahanglan ha malig-en gayed sa pagtuu nuy daw harì kaw umendà
duun hu taghinamen nuy ha napaliman nuy en. Saini ha Maayad ha
Tultulanen ha napaliman nuy insangyaw duun hu bisan hindu daw iyan a
si Pablo sa sinaligan hu Dios hu pagpanunultul taini.

Sa Buluhaten Hi Pablo

24 Iman igkalipay ku sa pag-antus tumenged inyu ta mapengahan ku sa
kanak ha alantusen iling hu inantus hi Cristo, daw saini makapaayad hu
alan ha mga tumutuu ha iyan lawa din.
25 Nabuhat a ha suluguen duun hu mga tumutuu ta insalig haena kanak
hu Dios ta daw makapadayag ku sa lalang din.
26 Saini inlilung din su anay ba iman impadayag en duun hu mga etaw din.
27 Sa katuyuan hu Dios iyan sa pagpadayag kanuy hu belenganen ha paagi
din duun hu kenà mga Judio. Saena ha inlilung iyan sa didini ta kanuy si
Cristo daw pinaagi taini amin madagway ha tagsalapen taw diyà ta langit.
28 Iyan si Cristo tigsangyaw day. Tagsambagan day daw tagtudluan day
sa alan ha mga etaw sumalà hu natun-an day ta daw makagulang sa kada
sabuwa duun hu pagtuu ki Cristo.
29 Iyan haini hinengdan ha agpaniguru a gayed pinaagi hu gahem ha in-ila
hi Cristo ha iyan tagbulig kanak.

2

1 Agkabayaan ku ha matun-an nuy sa pagpaniguru ku hu pagtalabahu
para inyu daw hu mga tumutuu diyà ta Laodicea daw hu alan ha hurà pa
makakilala kanak.
2 Sa tuyù ku iyan sa madasig kaw daw makagsabuwa kaw daan duun hu
pagpinalanggaay ta daw makasabut kaw gayed hu kamatuuran daw matun-
an nuy sa inlilung su anay hu Dios ha iyan sa mahitenged ki Cristo,
3 ta iyan haena puunaan hu alan ha kaalam daw pagsabut.
4 Inikagi ku haini diyan ta inyu ta daw harì kaw malimbungan taena ha
mga etaw ha bà su maayad sa katarengan dan.
5 Ta bisan ku madiyù a diyan ta inyu ba bà su didiyan a dà gihapun daw
iyan igkalipay ku ta nasabuwa kaw gayed daw malig-en sa pagtuu nuy ki
Cristo.

Sa Kalibriyanan Pinaagi Hu Pagpakigsabuwa Taw Ki Jesu Cristo

6 Tumenged ta dinawat nuy en si Jesu Cristo ha Ginuu dumayun kaw en
duun hu pagpakigsabuwa kandin

7 daw manggamut kaw diyà ta kandin. Dayun tumubù sa pagtuu nuy
daw malig-enan haena sumalà hu intudlù day inyu daw sigi kaw gayed
magpasalamat duun hu Dios.
8 Mag-andam kaw gayed ha harì kaw makabig hu bisan sin-u pinaagi
hu limbung ha katudluanan ha hurà din pulus ha duun dà napuun hu
kalibutanen ha tulumanen daw henà-henà. Kenà haena iyan kamatuuran
ta hurà diyà kapuun ki Cristo.
9 Bisan su magpakaetaw si Cristo didiyà gihapun ta kandin sa pagka-Dios
din.
10 Tumenged hu pagpakigsabuwa nuy kandin naangken nuy en sa
pagkahimpit hi Cristo ha iyan kinatangkawan hu alan ha amin din kagahem.
11 Tumenged hu pagpakigsabuwa nuy ki Cristo iling ha pigsirkunsidahan
kaw, ba kenà pinaagi hu etaw dà ta pinaagi gayed ki Cristo ta inawà din sa
kinaiya nuy ha makasasalà.
12 Su bautismuwan kaw iling hu inlebeng kaw duma ki Cristo daw naban-
haw kaw daan duma kandin pinaagi hu pagtuu nuy taena ha gahem hu Dios
ha iyan migbanhaw ki Cristo.
13 Su anay bà su minatay kaw tumenged hu salà nuy daw hu pagtuman nuy
hu makasasalà ha kinaiya nuy, ba iman pig-ilahan kaw hu Dios hu kinabuhì
duma ki Cristo. Pinasaylu din sa mga salà taw
14 ta su ilansang si Cristo duun hu krus inawà hu Dios sa gahem hu
Kasuguan ha iyan tagsilut kanuy ku masupak taw haena.
15 Tumenged hu kamatayen hi Cristo impadayag din sa kadaegan din ki
Satanas daw hu mga ginsakupan taena.
16 Aman harì nuy ikatetenged sa lain en ha mga etaw ha agpameges ngaay
inyu hu mga tulumanen dan mahitenged hu kalan-enen daw hu inumen
daw hu mga pagsaulug dan bisan sa Aldaw hu Paghimlay.
17 Saini alan bà dà mga timaan hu agpakauma ha iyan en iman si Cristo.
18 Harì kaw daan tagpaliliman taena ha tagpaluuy-luuy daw tagsimba hu
mga balinsuguen hu Dios ta iyan kun haena nadamugu dan. Saena ha mga
etawa galbuwen ta kandan dà haena ha henà-henà.
19 Hurà dan labet ki Cristo ha iyan ulu daw sa alan ha mga tumutuu iyan
lawa din ta diyà ta kandin agkapuun sa mga kinahanglanen ha iyan igtubù
hu alan ha bahin hu lawa sumalà hu pagbayà hu Dios.
20 Tumenged ta minatay kaw en duma ki Cristo daw nalibri kaw en duun
hu kalibutanen ha henà-henà, imbà nuy tagtumana pa sa mga tulumanen
21 ha tagyanaen “Harì kaw taini agkaen daw bisan ganì sa kaibiti duun.”
22 Saena hurà din gayed pulus ta agkahanaw dà daw duun dà napuun hu
balaud daw katudluanan hu etaw.
23 Bisan ku sa tagbuhaten dan bà su madagway ta masinimbahen sidan
daw tagpaluuy-luuy daw tagpasipalahan dan sa lawa dan, ba saena hurà din
pulus ta harì haena iyan pakapugung hu pagbuhat hu madaet.

3

Sa Daan Daw Sa Bag-u Ha Kinaiya

1 Tumenged ta nabanhaw kaw duma ki Cristo henhenaen nuy gayed sa
mga langitnen ha butang ta diyà en si Cristo tagpinuu hu kawanan hu Dios
hu pagharì.
2 Iyan nuy gayed paghenhenaen sa mga langitnen ha butang dì sa dini dà
ta kalibutan

3 ta iling ha nangamatay kaw en ba duun hu Dios sa kinabuhì nuy ta
nasabuwa kaw diyà ki Cristo.
4 Ku magpadayag asem si Cristo sa puunaan hu kinabuhì nuy magpangalu-
anlag kaw daan duma kandin.
5 Aman endai nuy en sa kalibutanen ha kinaiya iling hu pagbuhat hu
malaw-ay daw hu mahugaw, sa harì pagtigel hu madaet ha kabayà, sa
kaayat daw sa pagkaagapan hu butang dini ta kalibutan ha bà su agkabuhat
en ha diyus nuy.
6 Tumenged taena agsilutan gayed hu Dios sa agpakasupak kandin.
7 Su anay iyan haena tagbuhaten nuy ta iyan pa haena kinaiya nuy.
8 Ba iman kinahanglan ha endaan nuy en sa alan ha mga madaet iling hu
kapauk daw hu henà-henà ha madaet duun hu duma ha etaw, sa pagpandaet
hu dengeg daw sa mga malaw-ay ha pag-ikagi.
9 Harì kaw tagpabidù-biduay ta inendaan nuy en sa daan ha kinaiya
10 daw nabuhat kaw en ha bag-u ha etaw na sa kinaiya nuy sigi dà mag-
iseg ha mailing hu Dios daw mag-iseg daan sa pagpakatuen nuy mahitenged
kandin.
11 Tumenged taini hurà gayed kalainan hu mga Judio daw hu kenà Judio,
saena ha nasirkunsidahan daw sa hurà, sa langyaw daw sa hurà din kaalam,
sa ulipen daw sa kenà, ta sa mahinengdanen gayed iyan si Cristo sa tagbayà
hu alan daw duduun hu alan.
12 Tumenged ta pinilì kaw hu Dios ha mga etaw din daw mga pinalanggà
din kinahanglan ha magmahid-uwen daw magpaubus kaw, magmaluluy-en
daw magpailub kaw.
13 Mag-inantusay kaw gayed daw pasayluwa nuy sa nakasalà diyan ta
inyu. Iling ha pinasaylu kaw hu Ginuu kinahanglan ha pasayluwen nuy
daan sidan.
14 Labaw hu alan magpinalanggaay kaw ta pinaagi taini makagsabuwa
kaw gayed.
15 Sa kalinaw ha ig-ila hi Cristo iyan ipagharì duun hu mga henà-henà nuy
ta hinimu kaw hu Dios ha tumutuu ta daw magmalinawen kaw tumenged
hu pagpakigsabuwa nuy hu pagtuu. Sigi kaw daan magpasalamat diyà ta
kandin.
16 Iduun nuy hu mga henà-henà nuy sa mga katudluanan hi Cristo. Mag-
patudluay kaw daw magdinasigà kaw sumalà hu natun-an hu kada sabuwa
inyu. Magkanta kaw daan hu mga Salmo daw hu duma ha mga kanta ha
pakadayè hu Dios duma hu pagpasalamat nuy diyà ta kandin.
17 Bisan inu sa ag-ikagiyen nuy daw sa agbuhaten nuy buhata haena
tumenged ki Jesus ha Ginuu daw pasalamatan nuy daan sa Dios ha Amay
taw pinaagi kandin.

Mga Salambagan Duun Hu Mga Tumutuu

18 Sinyu sa mga bahi, magmatinumanen kaw duun hu mga asawa nuy ta
iyan haini angayan hu mga tumutuu hu Ginuu.
19 Sinyu sa mga maama, palanggaa nuy gayed sa mga asawa nuy daw harì
nuy sidan agsabaa.
20 Sinyu sa mga batà, magmatinumanen kaw hu mga laas nuy duun hu
bisan inu ta iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios.
21 Sinyu sa mga laas, harì nuy ag-ulit-ulita sa mga batà nuy ta kan ku
umendà sidan hu pagbuhat hu maayad.
22 Sinyu sa mga suluguen, magmatinumanen kaw hu mga agalen nuy
duun hu bisan inu. Saini kenà bà dà pagtuman ta daw maahà hu agalen

nuy daw mabayà-bayà sidan, ba buhata nuy haena ha matinud-anen gayed
tumenged hu pagtahud nuy hu Ginuu.
23 Bisan inu sa buhaten nuy paniguruwi haena isip ha para hu Ginuu kenà
para dà hu etaw
24 ta natun-an nuy ha amin intagana hu Ginuu inyu ha bales tumenged ta
mga suluguen kaw hi Cristo ha Ginuu.
25 Saena ha tagbuhat hu madaet agsilutan sumalà hu binuhat din ta sa Dios
hurà din igpalabi.

4

1 Sinyu sa mga agalen, harì nuy agdaeg-daega sa mga suluguen nuy ta
henhenaa nuy ha amin nuy daan Agalen diyà ta langit.
2 Paniguru kaw gayed hu pag-ampù, magpangandam kaw daw mag-
pasalamat kaw daan duun hu Dios.
3 Iampù kay daan inyu ha himuwen hu Dios sa paagi ha makapadayag
day sa inlilung su anay mahitenged ki Cristo ta iyan haena hinengdan ha
napurisu a iman.
4 Aman iampù nuy ha makasangyaw ku haini duun hu mapayag ha paagi.
5 Mag-andam kaw hu pamatasan nuy duun hu kenà mga tumutuu. Ku
amin nuy higayun tudlui daan sidan
6 daw pandayai nuy gayed sa pag-ikagi nuy diyà ta kandan ta daw mabayà-
bayaan dan haena, daw kinahanglan ha matun-an nuy daan sa hustu ha
itubag duun hu bisan sin-u.

Mga Pangamusta

7 Si Tikico sa minahal taw ha suled daw duma day ha matinumanen ha
suluguen hu Ginuu iyan en magtultul inyu mahitenged hu kahimtang ku
dini.
8 Sinugù ku haini diyan ta inyu ta daw matun-an nuy sa kahimtang day
iman daw madasig kaw daan kandin.
9 Sa duma hi Tikico iyan si Onesimo sa kasaligan daw minahal taw ha suled
ha tagadiyan ta inyu. Iyan en sidan manunultul hu alan ha agkaula-ula day
dini.
10 Agpangamusta inyu si Aristarco sa duma ku ha napurisu daw si Marcos
sa ig-agaw hi Bernabe. Natun-an nuy en sa mga tugun day inyu aman ku
makauma diyan si Marcos dawata nuy gayed.
11 Agpangamusta daan inyu si Josue ha tagngaranan daan ki Justo. Saini
sidan iyan dà mga Judio ha bulig ku hu pagpanunultul mahitenged hu
pagharì hu Dios daw iyan daan sidan nakadasig kanak.
12 Agpangamusta daan inyu si Epafras ha tagadiyan daan ta inyu daw
suluguen hi Jesu Cristo. Saini agpaniguru tag-ampù ha gumulang sa pagtuu
nuy daw matun-an nuy gayed sa agkabayaan hu Dios mahitenged inyu.
13 Makaikagi a daan ha si Epafras naniguru gayed duun hu buluhaten hu
Ginuu para inyu daw hu mga tumutuu diyà ta Laodicea daw ta Hierapolis.
14 Agpangamusta daan inyu si Demas daw si Lucas sa minahal taw ha
mananambal.
15 Ipangamusta kay daan inyu hu mga suled taw diyà ta Laodicea daw diyà
daan ki Ninfa daw hu mga tumutuu ha tagkaamul-amul duun hu balay din.
16 Ku mapengahan nuy haini basaha sa sulat ku inyu ipabasa nuy daan
hu mga tumutuu diyà ta Laodicea, daw basaha nuy daan sa sulat ku diyà ta
kandan.

17 Ikagiyi nuy si Arkipo ha pengahen din gayed sa buluhaten ha insalig
kandin hu Ginuu.
18 Iyan a si Pablo sa migsulat taini ha pangamusta. Harì nuy aglipati ha
dini a iman ta purisuwan.
Panalanginan kaw hu Dios.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Tesalonica

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini duma ki Silas daw ki Timoteo.
Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan ta Tesalonica ha nasabuwa duun hu Dios ha Amay taw daw diyà ki Jesu Cristo ha Ginuu.
Sa Dios mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagtuu Hu Mga Taga-Tesalonica

2-3 Sigi kay tagpasalamat duun hu Dios ha Amay taw mahitenged inyu. Ku tag-ampù kay agkahenhenaan day sa mga buhat nuy ha iyan timaan hu pagtuu nuy daw sa pagpaniguru nuy hu pagtalabahu tumenged hu pagpalanggà nuy kandin daw sa pagkamainantusen nuy tumenged hu hinam nuy ha aglikù dà gayed si Jesu Cristo ha Ginuu taw.
4 Mga suled ha pinalanggà hu Dios, natun-an day ha pinilì kaw kandin
5 ta su masangyawan day inyu hu Maayad ha Tultulanen kenà pinaagi dà hu kanay ha mga lalang ta ginaheman daan hu Balaan ha Ispiritu daw pinaagi taena natun-an nuy ha kamatuuran gayed haena. Su diyan kay pa ta inyu natun-an nuy en sa batasan day ha iyan makapaayad inyu.
6 Aman inilingan kay inyu daw sa Ginuu ta bisan pa ku malegen sa mga alantusen nuy ba dinawat nuy gayed ha malipayen sa Maayad ha Tultulanen pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.
7 Tumenged taena iyan kaw iman nabuhat ha sampitan hu alan ha mga tumutuu diyan ta Macedonia daw diyà daan ta probincia ta Acaya.
8 Sa lalang hu Ginuu migsugud diyan ta inyu daw nakalekep diyan ta Macedonia daw diyà ta Acaya. Ba kenà duun dà taena ta sa pagsalig nuy duun hu Dios napaliman pa gayed duun hu bisan hindu. Aman hurà en kinahanglana ha tultulan day pa sidan mahitenged inyu
9 ta saena ha mga etaw iyan en nakatultul ha dinawat kay gayed inyu. Intultul dan daan ha inendaan nuy en sa mga diyus-diyus na sa tagsimbahen nuy iman iyan en sa laus daw bubuhay ha Dios
10 daw tagsalapen nuy en daan ha lumikù dà dini sa Batà din ha si Jesus su binanhaw din ha iyan daan asem aglibri kanuy ku silutan hu Dios sa kaetetawan.

2

Sa Pagtudlù Hi Pablo

1 Mga suled, natun-an nuy ha sa pagdiyan day ta inyu amin din gayed bunga.
2 Natun-an nuy en ku nangkainu sa pag-antus day hu mga pasipala daw sa pagpagagayhai kanay diyà ta Filipos daw human kay makadiyan. Ba sa Dios iyan migbulig kanay aman hurà kay kahaldek hu pagsangyaw diyan ta inyu hu Maayad ha Tultulanen ha diyà ta kandin napuun bisan ku madakel sa migsupak kanay.
3 Sa pagwali day hurà duun kapuun hu mga sayep daw madaet ha katuyuan daw kenà day daan iyan tuyù sa pagbidù hu bisan sin-u,

4 ba sa alan ha tag-ikagiyen day iyan sa igkabayà-bayà hu Dios ta insalig
din kanay sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen. Kenà day iyan tuyù ha
mabayà-bayà sa mga etaw ba iyan sa Dios ha nakasusi hu henà-henà day.
5 Natun-an nuy en ha hurà day inyu bà dà daliga pinaagi hu mga binulak-
bulakan ha mga lalang ta daw dawaten kay inyu, daw sa pagtudlù day kenà
bà dà pagpasibù-sibù ta daw matimù day sa bisan inu ha agkabayaan day
diyan ta inyu. Natun-an haena hu Dios ha laus gayed.
6 Kenà day iyan dà tag-agpasen ha dayeen kay inyu daw hu duma ha mga
etaw.
7 Angayan ngaay ha tahuran kay tumenged ta apostoles kay hi Cristo, ba
migmaluluy-en kay inyu iling hu inay ha tag-alima hu mga batà din.
8 Sinangyawan day inyu hu Maayad ha Tultulanen ha duun napuun
hu Dios daw kenà duun dà taena taman ta hurà day gayed kanuguni sa
kaugalingen day tumenged ta pinalanggà day inyu.
9 Mga suled, henhenaa nuy ha su magsangyaw kay hu Maayad ha Tultula-
nen mahitenged ki Cristo diyan ta inyu naniguru kay gayed hu pagtalabahu
ta daw harì kaw masamukan hu mga kinahanglanen day.

10 Su diyan kay pa ta inyu natun-an nuy daw natun-an daan hu Dios ha sa
batasan day mahimpit daw matareng gayed ha hurà ikasaway taena.
11 Natun-an nuy ha inisip day gayed inyu ha mga batà day ta kada sabuwa
inyu
12 pigdasig day daw pigsambagan day ta daw sa batasan nuy mabayà-
bayaan gayed hu Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu ta daw maharian
kaw kandin daw makaambit kaw daan asem hu pagkagamhanan din.

13 Sigi day daan tagpasalamatan sa Dios ta su magsangyaw kay diyan hu
lalang din dinawat nuy gayed haena kenà ta lalang dà hu etaw ba kandin
gayed hu Dios, daw saena ha lalang hu Dios iyan pakapabis-ay inyu sinyu sa
nakatuu en.
14 Mga suled, su naul-ulahan hu mga tumutuu ki Jesu Cristo diyà ta
Judea iyan daan naula-ula nuy ta inantus nuy gayed sa pasipala hu mga
kadumahan nuy iling hu mga tumutuu daan diyà ta probincia ta Judea ha
pigpasipalahan hu duma dan ha mga Judio.
15 Ta saena ha mga Judio hinimatayan dan si Jesus ha Ginuu daw sa mga
propita daw inabug kay daan kandan. Tagbuhaten dan sa agtambagan hu
Dios daw tagkuntrahen dan daan sa alan ha mga etaw
16 ta agbaldengen kay ngaay kandan ta daw harì day matultulan sa kenà
mga Judio daw maluwas sidan. Aman sigi gayed tag-iseg sa pagpakasalà
taena ha mga Judio, ba amin en silut ha intagana kandan hu Dios.

Sa Kabulung Hi Pablo

17 Mga suled, su umawà kay diyan sa gahinawa day didiyan dà ta inyu.
Bisan ku bag-u pa haena ba agkabulung kay en gayed inyu daw naniguru
kay ha makag-ahaay kuy dà
18 ta agkabayà kay aglikù diyan, bisan siak kapila kud en sulaya sa
pagdiyan, ba si Satanas iyan nakaelang kanay.
19-20 Sa hinengdan ha agkabayà kay pakig-ahà inyu tumenged ta iyan kaw
gayed taghinamen day daw igkabayà-bayà day daw bales day ta makapa-
galbu day sa pagtuu nuy ku lumikù asem si Jesus ha Ginuu taw.

3

1 Tumenged ta harì kay aghingan-an inyu nahenhenaan day ha dini kay
dà hu kanay ta Atenas.
2 Ba si Timoteo sa suled taw duun hu pagtuu daw suluguen daan hu Dios ha
tagsangyaw daan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Cristo igpadiyan
day gayed ta inyu ta daw malig-enan din sa pagtuu nuy daw magdasig daan
inyu
3 ta daw harì kaw magluya tumenged hu mga pasipala. Natun-an nuy en
ha iyan en haini agkapayanan-an hu mga tumutuu
4 ta su diyan kay pa ta inyu inikagi day en ha pasipalahan kay daw natun-
an nuy ha nahitabù gayed haena kanay.
5 Tumenged ta harì a aghingan-an inyu impadiyan ku si Timoteo ta daw
masusi kaw kandin ku mabis-ay kaw pa ba duun hu pagtuu ta agkasamukan
ku inyu ku panulayen kaw hi Satanas daw hurà pulus hu pagtudlù day diyan
ta inyu.

Sa Tultul Hi Timoteo

6 Iman nakalikù en si Timoteo dini ta kanay daw natultulan kay kandin
mahitenged hu pagtuu nuy daw hu pagpinalanggaay nuy. Intultul din daan
ha harì kay inyu agkalipatan daw agkabulung kaw daan kanay iling hu
kanay ha kabulung inyu.
7 Tumenged taena ha pagtuu nuy, mga suled, bisan ku pigpasipalahan kay
ba agkadasig kay dà mahitenged inyu.
8 Iman aghingan-an kay en ta natun-an day ha tagpangesegan nuy gayed
sa pagtuu nuy duun hu Ginuu.
9 Aman tagpasalamatan day gayed iman sa Dios tumenged hu adagi ha
kalipay day mahitenged inyu.
10 Sigi day gayed tig-ampù ha makag-ahaay kuy dà ta daw matudluan kaw
pa gayed daw malig-enan sa pagtuu nuy.
11 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesus ha Ginuu taw makaawà hu pakaelang
kanay ta daw makag-ahaay kuy dà.
12 Ipaiseg hu Ginuu sa pagpalanggà nuy hu mga duma nuy daw duun hu
alan iling hu pagpalanggà day inyu
13 daw ipalig-en din daan sa pagtuu nuy ta daw mahimpit kaw daw hurà
ikasaway inyu duun hu atubangan hu Dios ha Amay taw ku lumikù asem si
Jesus ha Ginuu taw duma hu alan ha mga etaw din.

4

Sa Maayad Ha Batasan

1 Mga suled, tinudluan day en inyu hu batasan ha igkabayà-bayà hu Dios
ha iyan en tagbuhaten nuy iman. Ba tumenged ta nakigsabuwa kuy en ki
Jesus ha Ginuu taw hangyuen day inyu ha ipaiseg nuy pa gayed haena.
2 Natun-an nuy en sa intugun day inyu ha napuun diyà ki Jesus ha Ginuu
taw.
3 Iyan haini agkabayaan hu Dios ha magmahimpit kaw. Harì kaw gayed
magbuhat hu malaw-ay
4 ba kinahanglan ha sa mga maama mangasawa duun hu mahimpit ha
paagi
5 kenà inagapan ha paagi iling hu kenà pa mga tumutuu ha hurà makaki-
lala hu Dios.

6 Kinahanglan ha hurà inyu gumiek hu katenged hu suled nuy duun hu
asawa din ta inikagi day en inyu su anay ha sa tagbuhat taena silutan gayed
hu Dios.
7 Ta hurà kuy himuwa hu Dios ha tumutuu ta daw magbuhat kuy hu
mahugaw ba sa tuyù din iyan sa mahimpit kuy gayed.
8 Aman sa harì agdawat taini ha katudluanan kenà iyan sa etaw igsalikway
din ba iyan sa Dios ha mig-ila kanuy hu Balaan ha Ispiritu.
9 Mahitenged hu pagpinalanggaay nuy hurà en kinahanglan ha sulatan
day pa inyu ta tinudluan kaw en hu Dios ha magpinalanggaay kaw gayed
10 daw saini binuhat nuy en duun hu mga suled nuy duun hu bisan hindu
diyan ta Macedonia. Ba mga suled, aghangyuen day gayed inyu ha ipaiseg
nuy pa haena.
11 Paniguruwi nuy iman sa pagtimà nuy ha malinawen. Harì kaw ag-amul
duun hu hurà nuy duun labet daw magtalabahu kaw gayed ta daw kaw
mauyag. Natun-an nuy en haini ta inikagi day en inyu su anay.
12 Ku buhaten nuy haini matahuran kaw hu kenà pa mga tumutuu daw
harì kaw daan makagsalig hu duma nuy mahitenged hu inyu ha mga
kinahanglanen.

Sa Paglikù Hu Ginuu

13 Mga suled, kinahanglan ha matun-an nuy sa mahitenged hu mga duma
taw ha nangamatay en ta daw harì kaw maglugul iling hu duma ha hurà dan
paghinam.
14 Tumenged ta tagtuu kuy ha si Jesus minatay ba nabanhaw dà iling daan
taena sa nangamatay en ha mga tumutuu banhawen dà daan hu Dios daw
makaduma ki Jesus ku lumikù.
15 Ag-ikagiyen day inyu ha sumalà duun hu lalang hu Dios sa bubuhay pa
duun hu paglikù hu Ginuu harì iyan mauna taena ha nangamatay en.
16 Ta asem ku mulus sa Ginuu ha napuun diyà ta langit mapaliman sa
pangumaw daw sa lageng hu labaw ha balinsuguen daw sa daging taena
ha trumpita hu Dios. Saena ha nangamatay en ha tumutuu diyà ki Cristo
mangabanhaw
17 dayun sa mga bubuhay pa makaamul en daan kandan diyà tayà ha
gabunan hu pagtalagbù hu Ginuu. Duun taena harì kuy en gayed makag-
susuwayà duun hu Ginuu.
18 Aman maglinipayà kaw pinaagi taini ha inikagi day.

5

1 Mga suled, kenà en kinahanglan ha sulatan day pa inyu mahitenged hu
katumanan taini ha panahun
2 ta natun-an nuy en gayed ha sa paglikù hu Ginuu agkailing hu ag-
panakaw ha tigkan pakauma ku daleman.
3 Duun taena mag-ikagi sa mga etaw hu “Malinawen en iman sa pagtimà
taw” ba tigkan makauma diyà ta kandan sa silut ha harì dan mapulaguyan
iling hu bahi ha agbalililitan.
4 Ba sikuy mga suled, kenà kuy en duun hu kasukileman aman harì kuy en
makignat ku makauma sa silut hu Dios.
5 Iyan kuy iman taghipanaw duun hu kapawaan daw sa masukilem hurà
dini ta kanuy.
6 Aman kinahanglan ha harì kuy magtiduga iling hu duma iman dini ta
kalibutan ba magbantay kuy daw magpugung kuy gayed,

7 ta sa mga tagtiduga daw sa beleng-beleng duun gayed hu kasukileman.
8 Ba tumenged ta duun kuy hu kapawaan magpugung kuy gayed. Isul-ub
taw sa limbutung ha iyan sa pagtuu daw sa pagpalanggà taw hu mga duma
taw, daw isuup ta ulu taw sa kalù ha puthaw ha iyan sa adagi ha hinam taw
hu katumanan hu kaluwasan taw.
9 Ta hurà kuy itagana hu Dios hu silut ba pinilì kuy kandin ha maluwas
pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw
10 ha iyan migpakamatay para kanuy ta daw bisan ku matay kuy en daw
ku bubuhay kuy pa ku lumikù asem haena makaamul kuy gayed kandin hu
hinangturan.
11 Aman maglinipayà kaw daw lig-eni nuy sa pagtuu hu kada sabuwa inyu
iling hu tagbuhaten nuy en iman.

Mga Panugun

12 Mga suled, aghangyuen day inyu ha tahuran nuy gayed haena sa pinilì
hu Ginuu ha pangulu nuy ha agpaniguru hu pagtudlù.
13 Isipa sidan ha mahal tumenged hu pagtanul dan inyu. Siguruwi nuy ha
malinawen sa pagdapità nuy.
14 Mga suled, aghangyuen day daan inyu ha sambagan nuy sa mga
pugulen ha magtalabahu en sidan, dasigen nuy sa agluyahan daw buligan
nuy daan sa maluya pa hu pagtuu. Magpailub kaw duun hu alan ha mga
etaw.
15 Harì nuy gayed balesan hu madaet haena sa tagbuhat hu madaet diyan
ta inyu, ba iyan nuy gayed sigi buhaten sa maayad duun hu bisan sin-u.
16 Sigi kaw dà gayed magmalipayen
17 daw harì kaw tagluya hu pag-ampù.
18 Sigi kaw magpasalamat duun hu bisan inu ha maul-ulahan nuy ta iyan
haini agkabayaan hu Dios ha buhaten nuy sinyu sa nakigsabuwa en ki Jesu
Cristo.
19 Harì nuy agsupaka sa Balaan ha Ispiritu
20 daw harì nuy daan agtameyesa sa impaikagi din
21 ba susiya nuy sa alan. Iyan nuy dawata sa maayad duun
22 daw magpakadiyù kaw gayed duun hu alan ha madaet.
23 Sa Dios ha tag-ila hu kalinaw maghimpit inyu ta daw harì kaw gayed
asem masaway ku lumikù si Jesu Cristo ha Ginuu taw.
24 Sa Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu buhaten din haena ta
kasaligan gayed.
25 Mga suled, ampui kay daan inyu.
26 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
27 Saini ha sulat kinahanglan gayed ha basahen duun hu alan ha mga suled
taw diyan.
28 Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Tesalonica

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini duma ki Silas daw ki Timoteo.
Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan ta Tesa-
lonica ha nasabuwa duun hu Dios ha Amay taw daw diyà ki Jesu Cristo ha
Ginuu.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya
daw kalinaw.

Sa Matareng Ha Paghukum

3 Mga suled, kinahanglan gayed ha sigi kuy magpasalamat duun hu Dios
mahitenged inyu tumenged ta tag-iseg pa gayed sa pagtuu nuy daw sa
pagpinalanggaay nuy.
4 Aman tigpasigalbu day daan inyu duun hu mga tumutuu ki Cristo ha tag-
amul-amul duun hu migkalain-lain ha banuwa tumenged hu pagtuu nuy
daw hu pagkamainantusen nuy duun hu mga pasipala inyu.
5 Iyan haena timaan ha matareng gayed sa paghukum hu Dios ta tu-
menged taena mahimu kaw ha angayan ha tagharian hu Dios.
6 Sa Dios matareng gayed ta agbalesan din hu kasamukan sa tagpasipala
iman inyu,
7 ba sikuy sa mga tag-antus iman ipahimlay kuy dà asem kandin ku
lumikù si Jesus ha Ginuu ha tagpangaluanlag duma hu mga gamhanan ha
balinsuguen din.
8 Saena ha hurà makakilala hu Dios daw harì agtuu hu Maayad ha
Tultulanen mahitenged ki Jesus ha Ginuu taw agsilutan din gayed.
9 Sa igsilut kandan iyan sa hurà din katapusan ha mga alantusen daw
makasuway daan sidan duun hu Ginuu daw duun hu pagkagamhanan din.
10 Duun asem taena ha panahun si Jesus dayeen gayed tumenged hu alan
ha mga etaw din daw magdayè daan sidan kandin. Sinyu daan sa tuminuu
hu intultul day makaamul kaw daan kandan.
11 Iyan haini hinengdan ha sigi kay tag-ampù inyu ha buhaten hu Dios
taw ha angayan kaw duun hu paghimu din inyu ha tumutuu, daw pinaagi
hu gahem din matuman nuy sa maayad ha mga buhat daw katuyuan nuy
tumenged hu pagtuu nuy kandin.
12 Iyan haena pag-ampù day ta daw si Jesus ha Ginuu taw madayè tu-
menged inyu daw madayè kaw daan tumenged kandin sumalà hu grasya
hu Dios taw daw ki Jesu Cristo ha Ginuu.

2

Sa Tungkay Labaw Ha Masinupaken Ha Etaw

1 Iman mahitenged hu paglikù ki Jesu Cristo ha Ginuu taw daw hu
pagkaamul-amul taw hu pagtalagbù kandin aghangyuen day inyu, mga
suled,
2 ha harì kaw sagunà dà agluyahi daw agkasamuk ku mapaliman nuy ha
nakauma en sa Aldaw hu Paghukum hu Dios bisan ku impadayag kun haena
kandin hu Balaan ha Ispiritu daw bisan ku pinaagi ba hu kanay ha tultul daw
ku sulat day ba.

3 Harì kaw gayed palimbung hu bisan sin-u ta sa Aldaw hu Paghukum
harì pa mauma ku harì mauna mahitabù sa pagsukul hu kaet-etawan daw
humiwal haena sa tungkay labaw ha masinupaken ha etaw ha tinaganahan
daan hu alantusen diyà ta Inferno.
4 Agsupaken din daw agpalabawan din sa bisan inu ha agsimbahen hu
etaw daw agpinuu haena duun hu Timplo hu Dios daw umikagi ha iyan en
Dios.
5 Nalipatan nuy en ba diay ha naikagi kud en man haini su diyan a pa ta
inyu?
6 Natun-an nuy ha iman amin pa tagpugung kandin ta daw en haena
igpahiwal ku makauma en sa natugun ha panahun.
7 Sa paagi din hu pagkamasinupaken dini en iman ta kalibutan, ba harì pa
aghiwal su etaw hangtud ha maawà en sa tagpugung kandin.
8 Duun asem taena humiwal haena hu mababà ha panahun ta ku lumikù
si Jesus ha Ginuu, pinaagi hu pagkagamhanan din daegen din haena daw
silutan din gayed.
9 Tumenged ta su tungkay labaw ha masinupaken ha etaw gaheman hi
Satanas makapaahà haena hu mga timaan daw mga belenganen
10 daw pinaagi hu bisan inu ha bidù malimbungan din sa mga etaw ha
tinaganahan en hu silut tumenged ta hurà dan tuuwi sa kamatuuran ha iyan
ngaay igkaluwas dan.
11 Tumenged taena igtugut hu Dios ha malimbungan sidan ta daw matu-
uwan dan sa mga bidù
12 daw hukuman gayed hu silut haena sa harì agtuu hu kamatuuran ta iyan
dan agkabayà-bayaan sa pagbuhat hu madaet.

Sa Pagpilì Hu Mga Tumutuu

13 Mga suled ha pinalanggà hu Ginuu, kinahanglan gayed ha sigi day
pasalamatan sa Dios mahitenged inyu ta su hurà pa tanghagaa sa bisan inu
pinilì kaw en kandin ha luwasen pinaagi hu pagbuhat inyu ha himpit hu
Balaan ha Ispiritu daw hu pagtuu nuy daan hu kamatuuran.
14 Binuhat kaw kandin ha mga etaw din pinaagi hu Maayad ha Tultulanen
ha insangyaw day inyu ta daw makaambit kaw hu pagkagamhanan hi Jesu
Cristo ha Ginuu taw.
15 Aman mga suled, paniguru kaw gayed duun hu pagtuu nuy daw
pangesegi nuy sa kamatuuran ha intudlù day inyu pinaagi hu pag-ikagi day
daw bisan duun hu mga sulat day diyan ta inyu.
16-17 Si Jesu Cristo ha Ginuu taw daw sa Dios ha Amay taw maglipay
inyu daw magpalig-en inyu ta daw maayad gayed sa alan ha mabuhat daw
maikagi nuy, ta pinalanggà kuy kandin daw pinaagi hu grasya din inilahan
kuy en kandin hu hurà din katapusan ha kalipay daw hu adagi ha hinam.

3

Sa Pag-inampuay

1 Iman mga suled, ampui kay gayed inyu ha sa lalang hu Ginuu laus dà
makalekep dini ta kalibutan daw dawaten haena hu mga etaw iling hu
pagdawat nuy duun su diyan kay pa ta inyu.
2 Daw ampui kay daan inyu ha malibri kay duun hu mga madaet ha etaw
ta madakel sa harì agtuu.
3 Ba sa Ginuu agkasaligan gayed ha iyan makapabis-ay daw magbantay
inyu ta daw harì kaw madaeg hi Satanas.

4 Tumenged hu pagsalig day hu Ginuu natun-an day ha harì nuy gayed
endaan sa pagtuman hu intudlù day inyu.
5 Matun-an nuy sa pagpalanggà inyu hu Dios daw magmainantusen kaw
daan pinaagi hu pagbulig hi Cristo.

Sa Mga Pugulen

6 Mga suled, pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha Ginuu taw ikagiyan day
inyu ha harì kaw makigduma-duma hu bisan sin-u ha suled nuy ha pugulen
ha sa pamatasan din kenà iyan su intudlù day inyu.
7 Natun-an nuy en ku inu sa agbuhaten nuy ta daw mailingan kay inyu. Ta
su diyan kay pa ta inyu hurà kay magpapugul
8 daw hurà kay magsalig inyu hu mga kinahanglanen day ba naniguru kay
hu pagtalabahu ta daw harì kaw masamukan kanay.
9 Bisan en ku amin day katenged hu pagpanayù diyan ta inyu ba naniguru
kay hu pagtalabahu ta daw mailingan nuy sa pamatasan day.
10 Nalipatan nuy en ba diay sa inikagi day su diyan kay pa ta inyu ha sa
pugulen harì gayed igpakaen?
11 Napaliman day ha amin pa diyan ta inyu mga pugulen ha bà dà taglabet-
labet hu duma dan.
12 Pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu ikagiyan day haena sa mga pugulen
ha magtalabahu gayed sidan ta daw mauyag daan sidan daw harì bà dà
magsamuk-samuk duun hu duma.
13 Mga suled, harì kaw gayed tagluya hu pagbuhat hu maayad.
14 Ku amin diyan ta inyu harì magtuman hu inikagi day duun taini ha sulat
harì kaw makigduma-duma kandin ta daw magayhaan.
15 Ba harì nuy haena ag-isipa ha kuntra nuy ba baldenga isip ha suled nuy.
16 Sa Ginuu mag-ila inyu hu kalinaw duun hu bisan inu ha maul-ulahan
nuy ta diyà ta kandin agkapuun sa kalinaw. Sa Ginuu magduma inyu alan.
17 Iyan a si Pablo sa migsulat taini ha pangamusta. Sa pirma ku iyan
timaan hu alan ha mga sulat ku ha iyan a migsulat duun.
18 Panalanginan kaw alan hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pablo Diyà Ki Timoteo

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini. Apostol a hi Jesu Cristo ha sinugù hu
Dios ha Manluluwas taw daw hi Jesu Cristo sa tagsalapen taw iman.
2 Sinulatan ku ikaw, Timoteo sa batà ku duun hu pagtuu.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu taw mahid-u daw mag-ila
ikaw hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagbaldeng Hu Biduen Ha Manunudlù

3 Iman ag-isaben ku dà ag-ikagiyen ikaw sa inikagi kud en su dumayun a
diyà ta probincia ta Macedonia ha magtimà ka gayed diyan ta Efeso ta daw
mabaldeng nu sa mga etaw ha tagtudlù hu mga bidù ha tinuuwan
4 daw paendai nu daan kandan sa mga bidù ha tultulanen daw sa harì
tag-iling ha malugayad ha pamatbat hu gin-apuan dan. Sa agkapayanan-an
taena iyan dà sa pagsawalà daw harì daan haena pakatudlù hu paagi hu Dios
ta iyan dà sa pagtuu ki Jesu Cristo.
5 Sa hinengdan ha tag-ikagiyen ku haini ta daw madasig sidan hu pag-
pinalanggaay. Ba daw dà sidan makagpinalanggaay ku mahimpit sidan daw
hurà salà ha makasamuk hu henà-henà dan daw ku amin dan daan laus ha
pagtuu.
6 Amin mga etaw ha suminuway duun daw bà dà sidan nakigsawalà hu
hurà din pulus.
7 Agkabayà ngaay sidan tagtudlù hu Kasuguan ba harì dan agkatun-an sa
tag-ikagiyen dan daw sa katudluanan ha igpeges dan hu kaet-etawan.
8 Natun-an taw ha sa Kasuguan maayad ku gamiten duun hu hustu ha
paagi.
9 Daw natun-an taw daan ha saini kenà para hu mga matareng ha etaw
ta intagana haini hu tagbuhat hu madaet daw masinupaken, sa kenà mati-
nahuren hu Dios daw sa mga makasasalà, sa harì agtuu daw sa tagtameyes
pa gayed hu Dios, saena ha agpangimatay hu mga laas din daw hu bisan sin-
u,
10 sa mga tagbuhat hu malaw-ay daw sa mga bay-ut, sa mga agpamihag
daw sa mga biduen, sa tagpanghaled daw sa bisan sin-u ha tagsupak hu
kamatuuran
11 ha sumalà hu Maayad ha Tultulanen ha iyan angayan ha tahuran daw
insalig kanak ha napuun duun hu gamhanan ha Dios.

Sa Grasya Hu Dios

12 Tagpasalamatan ku si Jesu Cristo ha Ginuu taw ha mig-ila kanak hu
bis-ay daw mig-isip kanak ha matinumanen aman sinaligan a kandin hu
pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen.
13 Bisan ku pigtameyes ku si Jesu Cristo daw pinasipalahan ku daan sa mga
tumutuu su anay ba nahid-uwan a dà hu Dios ta nabuhat ku haena sa madaet
tumenged ta hurà a pa makakilala daw hurà a pa daan makatuu ki Jesus.
14 Sa grasya ha in-ila kanak hu Ginuu taw adagi gayed tungkay aman
nakatuu a daw iman agkahimu kud sa pagpalanggà tumenged kandin.

15 Saini ha mga lalang kasaligan gayed daw kinahanglan ha tuuwan hu
kaet-etawan ha si Jesu Cristo duminini ta kalibutan hu pagluwas hu mga
makasasalà. Iyan a gayed labaw hu alan ha makasasalà,
16 ba nahid-uwan a gihapun hu Dios ta daw makapadayag din duun hu
mga etaw sa pagkamapailuben gayed hi Jesu Cristo mahitenged kanak sa
makasasalà daw mabuhat a ha sampitan hu alan ha tumuu kandin ha
mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
17 Iman dayeen daw tahuren sa sabubuwa dà ha Dios ha hurà taw pa iman
kaahà ta Harì haena hu hurà din katapusan.
18 Sikaw Timoteo sa batà ku, ag-ikagiyen ku dà ikaw su impanugun ikaw
hu migsaysay hu impaikagi kandan hu Dios ta daw pinaagi hu pagtuman nu
taini makapaniguru ka duun hu pagtuu isip ha buutan ha sundalu hi Jesu
Cristo.
19 Pangesegi nu sa pagtuu nu daw harì ka magbuhat hu bisan inu ha
makapasamuk hu henà-henà nu. Amin mga etaw ha nakatuen ku inu sa
madaet ba tagbuhaten dan gihapun haena aman pinaagi taena nakaendà
sidan hu pagtuu.
20 Sa daruwa kandan ha iyan si Himeneo daw si Alejandro intugyan
kud diyà ki Satanas ta daw matudluan sidan ha harì gayed agkabaluy ha
pagtameyesen sa Dios.

2

Sa Pagsimba Hu Mga Tumutuu

1 Iman una hu alan aghangyuen ku inyu ha mag-ampù kaw ha buligan kaw
hu Dios daw magpasalamat kaw daan kandin mahitenged hu alan ha mga
etaw daw ampui nuy ha buligan din daan sidan.
2 Ampuan taw daan sa mga harì daw sa panggubernuhan ta daw
maangken taw sa kalinaw duun hu pagtimà taw daw harì maelangan sa
pagsimba taw hu Dios daw sa pagbuhat taw hu matareng.
3 Saena maayad gayed daw iyan pakapalipay hu Dios ha Manluluwas taw
4 ta iyan gayed agkabayaan din ha sa alan ha mga etaw makatuen hu
kamatuuran daw maluwas daan.
5 Sabuwa dà sa Dios daw sabuwa dà daan sa taghusay hu etaw duun hu
Dios, saena iyan si Jesu Cristo sa migpakaetaw
6 daw migpakamatay ta daw mabawì kuy kandin. Pinaagi taena su
mauma sa natugun ha panahun nakapadayag din ha sa tuyù hu Dios iyan
sa pagluwas hu kaet-etawan.
7 Iyan haini hinengdan ha pinilì a kandin ha apostol duun hu kenà mga
Judio ta daw makatuu sidan pinaagi hu pagsangyaw daw hu pagpanudlù ku
hu kamatuuran. Laus gayed haini sa inikagi ku.
8 Sa agkabayaan ku iyan sa bisan hindu tag-amul-amul sa mga tumutuu
iyan gayed sa mga maama mag-ampù, ba kinahanglan ha mahimpit gayed
sidan daw hurà kapauk daw pagduwa-duwa duun hu henà-henà dan.
9 Agkabayaan ku daan ha sa mga bahi tumtumanan dà sa pagpinaksuy dan
daw kenà malaw-ay daw harì ipaglabay sa dayan-dayan ta buhuk dan daw
ta lawa dan pinaagi hu mga bulawan daw mga perlas daw mahalen tungkay
ha pinaksuy,
10 ta sa maayad ha dayan-dayan iyan gayed sa maayad ha mga buhat. Iyan
haini hustu ha buhat hu bahi ha tag-ikagi ha tagsimba hu Dios.
11 Kinahanglan daan ha sa mga bahi magpaliliman gayed daw magmat-
inumanen hu agalen dan.

12 Harì ku igtugut ha sa bahi iyan magtudlù daw mangagalen hu maama ta
kinahanglan ha sa mga bahi bà dà magpaliliman duun hu tagkaamul-amul
ha mga tumutuu.
13 Ta su tanghagaen hu Dios sa etaw iyan din inuna binuhat si Adan sa
maama daw human sa bahi ha iyan si Eva.
14 Sa bahi iyan una ha linimbungan hi Satanas daw iyan daan una ha
nabuhat ha makasasalà.
15 Aman sa insilut hu bahi iyan sa masakit-sakitan gayed ku magbatà.
Ba luwasen gihapun sidan hu Dios ku harì sidan umendà hu pagtuu daw
palanggaen dan sa mga duma dan daw himpit sa panghenà-henà dan
pinaagi hu pagpugung hu kaugalingen dan.

3

Sa Pangulu Hu Mga Tumutuu

1 Saini ha mga lalang kasaligan gayed ha ku amin etaw ha agkabayà ha
mabuhat ha pangulu hu mga tumutuu saena ha agkabayaan din maayad
gayed.
2 Ba kinahanglan daan ha hurà ikasaway kandin daw sabuwa dà sa asawa
din, tagpugung gayed hu kaugalingen din daw matinahuren, maalima hu
mga langyaw daw matatau gayed hu pagtudlù,
3 kenà palainum hu binu daw kenà mapasipalahen, kenà palasabà daw
kenà balimbayaan hu salapì. Ba kinahanglan ha maluluy-en
4 daw maayad daan mag-uwit hu pamilya din na sa mga batà din daan
matinumanen daw matinahuren kandin,
5 ta ku harì din agkauwit sa pamilya din iyan pa kan mauwit din sa
tagkaamul-amul ha mga tumutuu.
6 Kinahanglan ha saena kenà bag-u pa ha tumutuu ta kan ku bà din dà
ipasigalbu sa katengdanan din aman silutan haena hu Dios iling hu kasiluti
ki Satanas.
7 Kinahanglan ha saena matahuran daan hu kenà pa mga tumutuu ta daw
harì makabuhat hu mga salawayen ha mahulug paman duun hu lit-ag hi
Satanas.

Sa Magbubulig Hu Mga Tumutuu

8 Iling daan sa mga diyakono ha iyan magbubulig hu mga tumutuu kina-
hanglan ha angayan sidan ha tahuran daw matinud-anen, kenà palainum
hu binu daw harì tag-agpas ha magsapian.
9 Kinahanglan ha mangeseg gayed sidan duun hu kamatuuran ha impa-
dayag dini ta kanuy daw hurà daan salà duun hu henà-henà dan.
10 Kinahanglan daan ha sulayen enà sa kinaiya dan daw ku masusi ha hurà
gayed makasaway kandan human sidan pilia ha diyakono.
11 Iling daan sa mga asawa hu mga diyakono kinahanglan ha angayan
sidan ha tahuran daw harì tagpandaet hu dengeg, ba magpugung sidan hu
kaugalingen dan daw agkasaligan gayed hu bisan inu.
12 Sa diyakono kinahanglan gayed ha sabuwa dà sa asawa din daw maayad
daan mag-uwit hu pamilya din.
13 Sa diyakono ha maayad sa kabuhata din hu katengdanan din matahu-
ran gayed daw hurà din kahaldek hu pagpanunultul mahitenged hu pagtuu
din ki Jesu Cristo.

Sa Kamatuuran Mahitenged Ki Jesu Cristo

14 Ima ku ha laus a dà makadiyan, ba insulat kud haini sa mga panugun ta daw
15 ku mayawat a hu pagdiyan matun-an nud en ku inu sa maayad ku mag-amul-amul kaw hu pagsimba hu Dios. Ta sikuy sa mga tumutuu pamilya kuy hu Dios ha bubuhay daw mga tukud kuy daan ha duun sa kamatuuran.
16 Laus gayed ha labaw pa hu alan sa kamatuuran ha impadayag dini ta kanuy daw iyan tagtuuwan taw.
Si Jesu Cristo migpakaetaw daw saini pigtistigusan hu Balaan ha Ispiritu ha matareng. Nakilala daan hu mga balinsuguen hu Dios daw luminigtu diyà ta langit hu pagharì. Intultul daan duun hu alan ha kaet-etawan daw tinuuwan dini ta tibuuk ha kalibutan.

4

Sa Bidù Ha Katudluanan

1 Sa Balaan ha Ispiritu tag-ikagi ha duun hu hudiyan ha panahun amin gayed umendà duun hu pagtuu daw sumunud hu tinumanan hu mga limbungan ha inulinan hu mga busaw.
2 Saena ha biduen ha mga manunudlù bà dà tagpasibù-sibù daw harì dan igkasamuk sa pagpakasalà dan.
3 Sa tigtudlù dan iyan sa harì gayed mangasawa sa etaw daw amin daan kalan-enen ha harì agkakaen. Ba sa alan ha kalan-enen binuhat hu Dios daw sa mga tumutuu ha nakasabut hu kamatuuran makakaen taena duma hu pagpasalamat.
4 Sa alan ha tinanghagà hu Dios maayad daw kinahanglan ha harì taw isalikway ba dawaten taw duma hu pagpasalamat
5 ta nabuhat haena ha maayad pinaagi hu pag-ampù sumalà hu lalang hu Dios.

Sa Matinumanen Ha Suluguen

6 Ku itudlù nu haini duun hu mga tumutuu matinumanen ka gayed ha suluguen hi Jesu Cristo daw sa pagtuu nu maglig-en pinaagi hu pagtuen gayed hu kamatuuran daw pinaagi hu hustu ha katudluanan ha tagsunuren nu.
7 Harì ka maglabet-labet duun hu mga bidù ha tultulanen ta binuang haena daw kalibutanen dà. Anara nu sa kaugalingen nu hu pagbuhat hu agkabayaan hu Dios.
8 Ku mag-anad-anad ki pagbitbit hu mga mabegat saena makapaayad hu lawa ta. Ba ayuwà gayed adagi sa pulus din ku maanad ki hu pagtuman hu agkabayaan hu Dios ta saini makapaayad hu pagtimà ta iman daw labaw pa gayed asem diyà ta langit.
9 Saini ha mga lalang kasaligan gayed daw kinahanglan ha tuuwan hu kaet-etawan.
10 Iman agpaniguru ki gayed bisan ku amin mga alantusen ta sa taghinamen ta iyan sa Dios ha bubuhay ha iyan Manluluwas hu kaet-etawan ha tumuu kandin.
11 Saini kinahanglan gayed ha itudlù nu duun hu mga etaw.
12 Bisan pa ku manguhed ka pa ba kinahanglan ha angayan ka gayed ha tahuran hu bisan sin-u. Mabuhat ka gayed ha sampitan hu mga tumutuu pinaagi hu pag-ikagi nu daw hu batasan nu ha maayad, duun hu pagpalanggà nu hu bisan sin-u, hu pagsalig nu ki Jesu Cristo daw hu pagkahimpit nu.

13 Sa harì a pa makadiyan kinahanglan ha basahen nu sa lalang hu Dios
duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu dayun magwali ka daw magtudlù
ka daan.
14 Harì nu agbaybayani sa katengdanan ha in-ila ikaw hu Dios su dampaen
ka hu mga pangulu hu mga tumutuu ha tag-ikagi ha iyan ka pinilì hu Dios ha
suluguen din.
15 Paniguruwi nu gayed sa buluhaten ha insalig ikaw ta daw maahà hu
mga etaw sa pag-uswag nu duun.
16 Mag-andam ka gayed duun hu mga buhat nu daw duun hu pagtudlù nu
ta ku buhaten nu haini kenà ka iyan dà maluwas ba madakel pa gayed sa
maluwas pinaagi hu pagpaliliman dan ikaw.

5

Sa Katengdanan Hu Mga Tumutuu

1 Harì nu tagdasang-dasangi sa mga maama ha magulang en ba sambagi
nu sidan duun hu manayù-nayù ha paagi isip ha amay nu. Sambagi nu daan
sa mga manguhed pa dì sikaw isip ha mga suled nu.
2 Iling daan sa mga bahi ha magulang en sambagi nu sidan isip ha inay nu.
Daw sa mga manguhed pa dì sikaw ha bahi sambagi nu iling ha mga suled
nu daw kinahanglan ha malimpyu sa henà-henà nu kandan.
3 Pandayai nuy sa mga balu ha tagkalised-lised.
4 Ba saena ha balu ku amin din mga batà daw ku mga apù ba tudluan nu
sidan ha katengdanan dan gayed sa pag-alima taena ha laas dan, ta iyan en
haena bales dan kandin daw iyan agkabayaan hu Dios.
5 Ba ku amin balu ha hurà en gayed bul-ug pakatanul kandin iyan dà
tagsaligan din sa Dios daw sigi daan tag-ampù ha mabuligan.
6 Ba saena ha tagpateyeng hu kalibutanen ha kalipayan minatay en bisan
ku bubuhay pa ngaay.
7 Aman kinahanglan ha tudluan nu gayed sa mga tumutuu ta daw hurà
kandan masaway.
8 Ta ku amin harì din tagtanulen sa mga kadumahan din labi en sa kandin
ha pamilya, saena suminuway duun hu kamatuuran daw sa batasan din
madaet pa dì hu kenà tumutuu.
9 Sa ilista nuy ha balu iyan haena sa laas en daw hurà makasalà duun hu
asawa din su anay.
10 Nakilala en ha maayad sa mga buhat din ta inalimahan din gayed sa
mga batà din daw matanul daan hu mga langyaw, mapainubsanen pagbulig
hu mga tumutuu daw agbuligan din daan sa taglised daw iyan din dà gayed
tagbuhaten sa maayad.
11 Ba sa mga manguhed pa ha balu harì nuy ilista ta amin kandan pakadiyù
diyà ki Cristo tumenged ta iyan dà tagkahenhenaay dan sa isab dà sidan
tagpaasawa.
12 Ba bà dà sidan kahukumi ta hurà dan katuman sa insaad dan ha mulig
sidan hu mga tumutuu.
13 Daw kenà iyan dà haena ta mabuhat sidan ha pugulen daw sigi dà
magpanumbalayà, magpangitukà daan sidan daw maglabet-labet duun hu
duma dan na maikagi dan sa kenà maayad ha ag-ikagiyen.
14 Aman sa salambagan ku iyan sa maayad gayed ku sa mga manguhed
pa ha balu magpaasawa dà daw alimahan dan sa pamilya dan ta daw harì
sidan masaway taena ha agsupak kanuy,

15 ta amin mga balu ha nakasuway en diyà ki Cristo daw nakasunud en ki
Satanas.
16 Ku amin tumutuu ha nabalu sa kadumahan din kinahanglan ha iyan en
magtanul taena ha nabalu ta daw harì mabegatan sa duma ha mga tumutuu
daw iyan dan en mabuligan sa tagkalised-lised gayed ha balu.
17 Sa mga pangulu hu mga tumutuu ha maayad mangalima hu mga sakup
dan angayan gayed ha tahuran daw ilahan daan hu tumanan ha suhul din
labi en gayed sa agpaniguru tagwali daw tagtudlù.
18 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Harì nuy agbangeta sa baka
ku tag-aradu kaw" daw inikagi daan ha "Sa tagtalabahu kinahanglan gayed
ha suhulan."
19 Harì nuy palilimanan sa madaet ha sumbung mahitenged hu pangulu
hu mga tumutuu ku hurà daruwa daw ku tatulu ba ha makapanistigus
mahitenged kandin.
20 Ku amin pangulu ha sigi tagbuhat hu salà baldenga nuy haena duun hu
atubangan hu mga tumutuu ta daw sa duma ha mga pangulu mahaldek hu
pagbuhat hu iling taena.
21 Duun hu atubangan hu Dios daw hi Jesu Cristo daw hu mga pinilì din ha
balinsuguen din ikagiyen ku ikaw ha buhaten nu haini sa insugù ku ikaw ha
hurà duun pagpalabi hu mga duma nu.
22 Harì ka gayed agkaana-ana hu pagpilì hu agsaligan duun hu tagkaamul-
amul ha mga tumutuu ta kan ku amin din salà daw makalagkes ka. Kina-
hanglan ha harì ka gayed taglabet-labet duun hu bisan inu ha madaet.
23 Kenà wahig dà sa inumen nu ba inum ka daan hu atiyuay ha binu ta daw
maulian sa getek nu ha masakit daw sa duma ha mga dalu nu.
24 Amin mga etaw ha tagkaahà taw en sa salà dan daw natun-an taw ha
saena hukuman gayed, ba sa duma harì taw pa agkaahà.
25 Iling daan ha amin mga etaw ha tagkaahà taw en iman sa maayad ha
buhat dan, ba sa duma daw taw en kaahà asem.

6

1 Saena ha mga suluguen ha tumutuu kinahanglan ha isipen dan ha
angayan gayed ha tahuran sa agalen dan ta daw hurà gayed makatameyes
hu Dios daw hu mga katudluanan ta.
2 Ku tumutuu daan sa agalen dan kinahanglan ha harì dan awaen sa
pagtahud dan tumenged ta migsuled dà sidan duun hu pagtuu. Ba ipalabaw
dan pa gayed sa pagtalabahu ta sa agkabuligan dan iyan sa mahal dan duun
hu pagtuu. Saini ha insulat ku diyan ta ikaw alan nu gayed itudlù.

Sa Bidù Ha Katudluanan Daw Sa Laus Ha Katigayunan

3 Ku amin magtudlù hu lain en ha tinuuwan dì hu intudlù day daw hu ki
Jesu Cristo ha Ginuu taw
4 saena tagpagalbu ba hurà din gayed nasabut. Bà dà haena agkabayà
hu pakigsawalà daw hu pakigsabà mahitenged hu mga kahulugan hu mga
lalang, saini duun pakapayanaen hu kasina daw hu pagsasabà, hu pag-
tameyes daw hu pagpanenged-tenged.
5 Sigi sidan tagsawalà tumenged ta migdaet en sa henà-henà dan daw
nabutawanan dan en sa kamatuuran ta abi dan ha sa pagsunud hu Dios iyan
en ipagsapian dan.
6 Sa pagsunud hu Dios amin adagi ha ganansiya duun hu etaw ha agkali-
pay en hu bisan inu dà ha didiyà en ta kandin.

7 Su ibatà kuy hurà gayed bisan inu ha uwiten taw daw ku matay kuy hurà
taw daan mauwit ha bisan inu.
8 Aman ku amin taw en pagkaen daw bisti ikalipay taw en haena.
9 Ba saena ha agkabayà pa gayed ku magsapian mahulug sidan duun
hu panulay ha iyan makalit-ag kandan. Madakel sa agkabayaan dan
ha katigayunan ha hurà din pulus daw makadaet hu pagtimà dan na sa
agkapayanan-an taena iyan sa kamatayen.
10 Ta sa kabayà hu salapì iyan puunaan hu alan ha mga madaet. Sa duma
tumenged hu tungkay dan gayed kabayà hu salapì nakasuway sidan duun
hu pagtuu daw tumenged taena migdakelà sa pakapaguul kandan.

Sa Mga Panugun Ki Timoteo

11 Sikaw sa suluguen hu Dios, harì nu agbuhata sa iling taena. Paniguruwi
nu gayed sa pagkamatareng daw sa pagtuman hu agkabayaan hu Dios, sa
pagsalig nu kandin daw sa pagpalanggà nu hu mga duma nu. Magmainan-
tusen ka hu bisan inu daw magmaluluy-en ka.
12 Maniguru ka gayed duun hu pagtuu nu isip ha buutan ha sundalu daw
siguruwan nu sa kinabuhì ha hurà din katapusan ta hinimu ka hu Dios ha
tumutuu ta daw mailahan ka taena daw madakel daan sa mga tistigus su
ikagiyen nu sa pagtuu nu diyà ki Jesu Cristo.
13 Duun hu atubangan hu Dios ha iyan migbuhì hu alan daw hu atubangan
hi Jesu Cristo ha iyan mig-ikagi hu kamatuuran diyà ki Poncio Pilato,
ikagiyen ku ikaw ha
14 tumanen nu haini sa mga kasuguan ha harì malamudan hu madaet ta
daw hurà duun ikasaway hangtud hu paglikù hi Jesu Cristo ha Ginuu taw,
15 ta sa Dios duun hu natugun ha panahun igpalikù din dà si Jesu Cristo
dini ta kalibutan. Sa gamhanan ha Dios iyan Magbabayà hu alan ta saena
Harì hu mga harì daw Magbabayà hu alan ha mga magbabayà.
16 Iyan dà haena hurà din kamatayen daw duun tagtimà hu kapawaan
aman hurà bisan sin-u ha makaubay diyà ta kandin. Hurà pa nakaahà
kandin daw harì daan maahà hu bisan sin-u. Aman dayeen sa Dios ha iyan
Harì taw hu hinangturan.
17 Ikagiyi nu sa mga sapian ha harì sidan magpaad-adagi daw harì dan
saligan sa mga katigayunan dan ta saena agkahanaw dà, ba iyan dan saligan
sa Dios ha iyan tag-ila kanuy hu bisan inu ha makapalipay kanuy ta saena
kalalagan gayed.
18 Ikagiyi sidan ha iyan dan buhaten sa maayad ta iyan haena laus ha
katigayunan daw magkalalagan daan sidan
19 ta pinaagi taena maamul-amul dan sa katigayunan dan diyà ta langit ha
harì en gayed mahanaw daw maangken dan sa laus ha kinabuhì ha hurà din
en gayed katapusan.
20 Timoteo, bantayi gayed sa insalig ikaw. Likayi nu sa mga lalang-lalang
ha pakasupak hu Dios daw sa pakasupak hu kamatuuran ta abi dan ha laus
en haena ha katatau,
21 ta sa duma tag-ikagi ha amin dan katatau ha iling taena ba sa
napayanan-an dan nakasuway duun hu pagtuu.
Panalanginan ka hu Dios.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pablo Diyà Ki Timoteo

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini. Apostol a hi Jesu Cristo ha pinilì hu Dios
hu pagpanunultul mahitenged hu kinabuhì ha insaad din pinaagi ki Jesu
Cristo.
2 Sinulatan ku ikaw, Timoteo sa pinalanggà ku ha batà duun hu pagtuu.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu taw mahid-u daw mag-ila
ikaw hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagdasig Ki Timoteo

3 Sa Dios ha tag-alagaran ku hu himpit ha henà-henà iling hu mga gin-
apuan ku sigi ku tagpasalamatan ku tag-ampù a daw tagkahenà-henà ku
ikaw.
4 Ku agkahenà-henà ku sa mga luhà nu agkabayà a gayed pakig-ahà ikaw
ta iyan haena kalipay ku.
5 Nahenhenaan ku sa laus ha pagtuu nu iling hu pagtuu hi Apù nu ha si
Loida daw hi Inay nu ha si Eunice aman agkasiguru ku ha iyan gayed iman
haini pagtuu nu.
6 Tumenged taini ag-ikagiyen ku dà ikaw ha harì nu gayed agbaybayani sa
katengdanan ha in-ila ikaw hu Dios su dampaen ku ikaw.
7 Ta sa Balaan ha Ispiritu ha impaulin kanit hu Dios harì pakahimu ha
mahinaldeken ki ba tag-ila kanit hu gahem daw makapahimu daan kanit ha
mapinalanggaen daw makapugung ki daan hu kaugalingen ta.
8 Aman harì ka agkagayhà hu pagpanunultul mahitenged hu Ginuu taw
daw harì a daan ikaw ikagayhà sa pinurisu tumenged kandin. Ba pinaagi hu
bis-ay ha in-ila ikaw hu Dios dawaten nu daan sa mga alantusen tumenged
hu pagsangyaw nu hu Maayad ha Tultulanen
9 ta sa Dios iyan migluwas kanit daw pinilì ki daan kandin ha suluguen
din kenà tumenged hu mga binuhat ta ha maayad ba tumenged hu kandin
ha katuyuan daw grasya. Su hurà pa tanghagaa sa kalibutan daan din en
nahenà-henà ha iila din kanit sa grasya din pinaagi ki Jesu Cristo.
10 Iman impadayag din en haena pinaagi hu pagdini hi Jesu Cristo ha
Manluluwas taw. Si Jesus nadaeg din en sa gahem hu kamatayen daw
pinaagi hu Maayad ha Tultulanen natun-an ta ha amin tad en kinabuhì ha
hurà din katapusan.
11 Pinilì a hu Dios ha apostol ta daw magsangyaw daw manudlù a taini ha
Maayad ha Tultulanen
12 daw iyan haini hinengdan ha tag-antus a iman. Ba harì kud haini
igkagayhà ta natun-an kud ku sin-u sa pigtuuwan ku daw siguru a gayed ha
mabantayan din sa insalig din kanak hangtud ha makalikù si Jesu Cristo.
13 Magpabilin ka gayed duun hu kamatuuran ha napaliman nu dini ta
kanak daw pinaagi ki Jesu Cristo paniguruwi nu sa pagtuu nu kandin daw
sa pagpalanggà nu hu mga duma nu.
14 Bantayi nu gayed sa kamatuuran ha insalig ikaw pinaagi hu pagbulig
ikaw hu Balaan ha Ispiritu ha tagtimà dini ta kanit.
15 Natun-an nud ha sa alan ha mga tumutuu dini ha nangapuun ta probin-
cia ta Asia uminawà en dini ta kanak bisan si Figelo daw si Hermogenes.

16 Ba mapanalanginan si Onesiforo daw sa pamilya din ta kapila ad kandin
dasiga daw hurà din ikagayhà sa pagkapurisu ku.
17 Su makadini haena ta Roma pinan-ahà a gayed kandin hangtud ha
natulen a kandin,
18 daw natun-an nud en daan ha binuligan a kandin hu bisan inu ha paagi
su diyà a pa ta Efeso. Aman mapanalanginan haena ku lumikù sa Ginuu.

2

Sa Buutan Ha Sundalu Hi Jesu Cristo

1 Sikaw sa batà ku duun hu pagtuu, paniguru ka pinaagi hu grasya ha in-ila
ikaw hi Jesu Cristo.
2 Sa nangapaliman nu ha intudlù ku duun hu madakel ha mga etaw isalig
nu daan duun hu mga etaw ha agkasaligan nu ha magtudlù daan duun hu
duma ha mga etaw.
3 Dawata nu sa bisan inu ha alantusen isip ha buutan ha sundalu hi Jesu
Cristo.
4 Sa sundalu harì tagbuhat hu mga buluhaten hu kenà sundalu ta sa
katuyuan din iyan sa mabayà-bayà gayed sa kapitan din.
5 Daw ku amin lumbà sa etaw harì gayed makadaeg ku harì magtuman hu
mga balaud duun taena ha lumbaan.
6 Iling daan hu mag-uuma ha agpaniguru tagtalabahu na iyan daan
maunahan mailahan hu kandin ha bahin.
7 Henhenaa nu gayed sa inikagi ku ikaw ta sa Dios iyan magpasabut ikaw
taini.
8 Harì nu aglipati sa kaliwat hi David ha si Jesu Cristo ha minatay ba
nabanhaw dà. Iyan haena insangyaw ku ha Maayad ha Tultulanen,
9 daw pinaagi taena tag-antus a hu mga malegen daw napurisu a pa iling
hu makasasalà. Ba sa lalang hu Dios harì gayed agkapurisu.
10 Aman antusen ku sa alan ta daw sa mga pinilì hu Dios makaangken
hu kaluwasan pinaagi ki Jesu Cristo daw makaambit daan sidan hu pagk-
agamhanan din ha hurà din katapusan.
11 Saini ha mga lalang agkasaligan gayed.
Ku matay kuy duma ki Jesu Cristo amin taw kinabuhì duma kandin.
12 Ku mag-antus kuy magharì kuy daan duma kandin. Ba ku harì taw
angkenen si Jesu Cristo harì kuy daan kandin angkenen.
13 Bisan ku kenà kuy matinumanen ba sa Dios harì gayed agkabalhin ta
saena kenà biduen.

Sa Maayad Ha Suluguen

14 Saini ha inikagi ku ikaw sigi nu gayed ikagiyen duun hu mga etaw.
Ikagiyi nu daan sidan ha harì makigsawalà mahitenged hu mga lalang ta
saena hurà din pulus daw pakadaet hu tagpaliliman. Iyan gayed sa Dios
tistigus nu ku ikagiyen nu haena.
15 Buhata gayed sa taman ha mahimu nu ha makapabayà-bayà ka hu Dios
isip ha suluguen ha harì agkagayhà ta sa pagtudlù din hu kamatuuran hustu
gayed.
16 Likayi nu sa lalang-lalang ha pakasupak hu Dios ta sa mapayanan-an hu
mga etaw ha tagbuhat taena iyan sa umiseg sa pagkamasinupaken dan hu
Dios.
17 Sa katudluanan taena ha maal en tag-ikagi agkailing hu dalu ha
pakadaet hu lawa. Sa daruwa kandan ha iyan si Himeneo daw si Fileto

18 nakasuway en duun hu kamatuuran. Kagi dan ha nabanhaw en sa mga
minatay aman pinaagi taena dinaet dan sa pagtuu hu duma.
19 Ba henhenaa nu ha sa kamatuuran harì gayed tagkahalin-halin ta saena
nakasulat en duun hu lalang hu Dios ha tagyanaen “Sa Ginuu natun-an din
sa alan ha mga sakup din” daw inikagi daan ha “Sa tag-ikagi ha tumutuu hu
Ginuu kinahanglan ha umendà hu pagbuhat hu madaet.”
20 Sa balay hu sapian amin duun mga galamiten ha binuhat hu bulawan
daw mga mahalen ha butang daw sa duma binuhat hu kayu daw bugtà.
Sa duma ha mga galamiten mahinengdanen tungkay duun hu tag-iya ba sa
duma kenà daan ayuwà.
21 Ku amin etaw ha himpiten din sa kaugalingen din mailing hu mahineng-
danen ha galamiten tumenged ta mapuslanen duun hu Ginuu ta nabuhat en
ha himpit daw andam en daan hu pagbuhat hu bisan inu ha maayad.
22 Aman magpadiyù ka duun hu madaet ha babayaen hu mga batan-en
daw paniguruwi nu sa pagkamatareng daw sa pagsalig ki Jesu Cristo, sa
pagpalanggà nu daan hu mga duma nu daw sa malinawen ha pagdapità, ta
iyan haini buhat hu tagpabulig hu Dios pinaagi hu himpit ha henà-henà.
23 Harì ka taglabet-labet duun hu mga pagsawalà ha binuang daw hurà din
pulus ta natun-an nud ha saena duun pakapayanaen hu pagsabà.
24 Sa suluguen hu Dios kinahanglan ha kenà gayed palasabà ba
magmaluluy-en hu bisan sin-u daw mapailuben daw matatau daan hu
pagtudlù.
25 Kinahanglan ha agnayù-nayuan din sa mga agsupak kandin ta kan ku sa
Dios magbulig kandan ha makahinulsul daw matun-an dan sa kamatuuran
26 daw makaawà sidan duun taena ha lit-ag hi Satanas ha iyan mig-ulipen
kandan hu pagbuhat hu agkabayaan din.

3

Sa Hudiyan Ha Panahun

1 Timan-i nu haini ha duun hu hudiyan ha mga aldaw makauma sa
malegen ha panahun.
2 Ta sa mga etaw iyan dan dà mahenà-henà sa kandan ha kaugalingen
daw balimbayaan sidan hu salapì, tagpaad-adagi daan daw mapasipalahen,
masinukulen hu mga laas dan daw harì tagpasalamat, harì daan agtuu hu
Dios,
3 kenà maluluy-en daw kenà gayed mapinasayluwen, tagpandaet daan
hu dengeg daw harì pakapugung hu kaugalingen dan, madalì mapauk daw
agtambagan dan sa maayad,
4 limbungan daan daw haras-haras, galbuwen daw babayaen hu kalibu-
tanen ha kalipayan dì hu pagpalanggà dan hu Dios,
5 tagpasibù-sibù sidan ha tumutuu hu Dios ba harì dan agbuhaten sa
agkabayaan din. Magpadiyù ka duun hu mga etaw ha iling taena.
6 Sa duma kandan taglatun-latun duun hu mga balay daw panlimbung hu
mga bahi ha agkasamuk tumenged ta madakel sa mga salà dan daw madalì
dà sidan agkauwit duun hu mga madaet.
7 Saini sidan tagpaliliman hu bisan sin-u ha tag-ikagi ba harì gayed sidan
pakatuen hu kamatuuran.
8 Sa mga etaw ha tagsupak hu kamatuuran agkailing ki Janes daw ki
Jambres sa suminukul ki Moises su anay, ta sa henà-henà dan migdaet en
daw sa pagtuu dan kenà laus.

9 Ba saena ha tagsupak hu kamatuuran harì gayed mag-uswag ta natun-an
en hu mga etaw ha buang-buang gayed sidan iling ki Janes daw ki Jambres.

Mga Panugun

10 Sikaw Timoteo, natun-an nud en sa mga katudluanan ku daw sa
pamatasan ku, sa katuyuan ku daw sa pagsalig ku ki Jesu Cristo, sa pagpailub
ku daw sa pagpalanggà ku hu bisan sin-u daw sa pagkamainantusen ku.
11 Bisan pa ku pinasipalahan a daw malegen sa naula-ula ku diyà ta
Antiokia daw ta Iconio daw ta Listra, ba naantus ku haena alan tumenged
ta sa Dios iyan migbulig kanak.
12 Laus gayed ha sa mga tumutuu ki Jesu Cristo ha agkabayà tagbuhat hu
agkabayaan hu Dios tag-antus daan hu mga pasipala
13 ta sa mga madaet ha etaw daw sa limbungan mag-iseg gayed sa kadaet
dan. Manlimbung sidan ba malimbungan daan sidan.
14 Ba sikaw padayun ka gayed duun hu kamatuuran ha natun-an nud daw
iyan tinuuwan nu, daw henhenaa haena sa migtudlù ikaw
15 ta su atiyuay ka pa natun-an nud en sa insulat ha lalang hu Dios ha
tagpasabut ikaw mahitenged hu kaluwasan pinaagi hu pagtuu diyà ki Jesu
Cristo.
16 Sa lalang hu Dios insulat hu mga etaw ha ginaheman din daw ma-
puslanen haini hu pagtudlù hu kamatuuran daw hu pagbaldeng taena ha
tagbuhat hu madaet, pagsambag taena ha agkasayep daw hu pag-anad hu
pagkamatareng
17 ta daw sa etaw hu Dios mahimpit daw maandam gayed hu pagbuhat hu
maayad.

4

1 Duun hu atubangan hu Dios daw hi Jesu Cristo ha iyan maghukum hu
mga minatay en daw hu mga bubuhay pa daw tumenged ta aglikù si Jesus
hu pagharì, ikagiyen ku ikaw ha
2 isangyaw nu sa lalang hu Dios daw andam ka gayed hu pagbuhat taena
bisan inu ha panahun. Sambagi nu haena sa agkasayep daw baldenga nu
daan sa tagbuhat hu madaet. Dasiga nu sidan pinaagi hu pagpailub nu daw
hu hustu ha pagtudlù.
3 Ta makauma sa panahun ha sa mga etaw tumambag magpaliliman
hu kamatuuran ba magpatudlù sidan hu lain ha manunudlù sumalà hu
agkabayaan dan agpalilimani.
4 Harì en gayed sidan magpaliliman hu kamatuuran ta iyan dan gayed
sunuren sa bidù ha mga tultulanen.
5 Ba sikaw magpugung ka gayed hu kaugalingen nu daw dawata nu sa
mga alantusen, dayuna daan sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen daw
tumana sa katengdanan nu ha in-ila ikaw hu Dios.
6 Siak iman iling a hu ighalad ha inluntud en duun hu halaran ta sa
kamatayen ku na ubay en.
7 Dinawat ku sa alan ha mga alantusen isip ha buutan ha sundalu hi Jesu
Cristo, nauma kud sa daeganan daw tagpadayun a iman hu pagtuu.
8 Aman intagana en kanak sa bales ha ig-ila kanak hu Ginuu sa matareng
ha Maghuhukum duun asem taena ha aldaw tumenged hu mga matareng
ha binuhat ku. Daw kenà a iyan dà makadawat taena ta lagkes en daan sa
alan ha tagsalap hu paglikù din.

Sa Sugù Ki Timoteo

9 Timoteo, agpas ka dini ta kanak.
10 Ta inawaan a hi Demas tumenged ta babayaen haena hu kalibutanen
ha mga butang aman duminiyà en ta Tesalonica. Si Crescente duminiyà ta
probincia ta Galacia daw si Tito duminiyà daan ta Dalmacia.
11 Iyan dà iman dini ta kanak si Lucas. Aman dumaha nu dini si Marcos ta
mapuslanen haena hu pagbulig kanak.
12 Impadiyan ku si Tikico ta Efeso.
13 Asem ku dumini ka uwita nu su makepal ha pinaksuy ku ha nakabilin
ku diyà ta balay hi Carpo diyà ta Troas, daw uwita daan dini su mga libru ku
labi en sa mga sinulat ku.
14 Si Alejandro sa mananalsal pinasipalahan a gayed kandin ba iyan en sa
Dios magbales kandin taena ha binuhat din.
15 Bantayi nu haena ta sinupak din gayed sa mga intudlù ta.
16 Su anay ha mangatubang a duun hu hukmanan hurà gayed luminaban
kanak ta alan en sidan uminawà dini ta kanak. Ba in-ampù ku duun hu Dios
ha pasayluwen din sidan.
17 Bisan pa ku inawaan a kandan ba sa Dios iyan migbulig daw mig-
ila kanak hu bis-ay hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ta daw
makapaliman sa kenà mga Judio. Duun taena aghimatayan ad gayed ngaay
kandan ba binuligan a gihapun hu Dios.
18 Aman bisan inu sa maul-ulahan ku ba sa Dios iyan taglibri kanak
hangtud ha uwiten a kandin duun hu tagharian din diyà ta langit. Dayeen
gayed sa Dios hu hinangturan.
19 Ipangamusta a ikaw ki Priscila daw ki Akila daw duun hu pamilya hi
Onesiforo.
20 Si Erasto diyà dà ta Corinto. Si Trofimo agkadaluwan aman intabun ku
diyà ta Mileto.
21 Agpas ka gayed dini ha harì pa lumendeng.
Agpangamusta ikaw si Eubulo daw si Pudente, si Lino daw si Claudia daw
sa alan ha mga suled ta ha tumutuu dini.
22 Panalanginan ka gayed hu Ginuu.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Diyà Ki
Tito

1 Iyan a si Pablo ha suluguen hu Dios daw apostol daan hi Jesu Cristo sa
migsulat taini. Sinugù a hu Dios duun hu mga etaw ha pinilì din ta daw
malig-enan sa pagtuu dan daw makaiseg sa natun-an dan mahitenged hu
kamatuuran ha iyan tinuuwan taw
2-3 daw mahinam dan daan sa kinabuhì ha hurà din katapusan ha insaad
kanuy hu Dios su hurà pa tanghagaa sa kalibutan. Sa Dios ha Manluluwas
taw harì gayed tagbidù, aman duun hu natugun ha panahun impadayag din
haena pinaagi hu pagpanunultul ku hu lalang din ha insalig din kanak.
4 Sinulatan ku ikaw, Tito sa batà ku duun hu pagtuu.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Manluluwas taw mag-ila ikaw
hu grasya daw kalinaw.

Sa Buluhaten Hi Tito Diyà Ta Creta

5 Sa hinengdan ha intabun ku ikaw diyan ta Creta ta daw mabuhat nu sa
hurà pa kapengahi ha buluhaten daw makapilì ka hu mga pangulu hu mga
tumutuu duun hu alan ha mga banuwa. Harì nu aglipati haena sa intudlù
ku ikaw su anay ha
6 sa pilien nu ha pangulu kinahanglan ha hurà ikasaway kandin. Sabuwa
dà sa asawa din daw sa mga batà din tumutuu ha harì maikagi hu mga etaw
ha tagpateyeng sidan hu kalibutanen ha kalipayan daw kenà daan sidan
masinupaken.
7 Tumenged ta saini sinaligan duun hu buluhaten hu Dios kinahanglan ha
hurà ikasaway kandin. Harì tagpaad-adagi daw kenà madalì mapauk, kenà
pa daan palainum hu binu daw kenà mapasipalahen daw harì tag-agpas ha
magsapian.
8 Ba kinahanglan ha matanul gayed hu langyaw daw babayaen hu pag-
buhat hu maayad, maligden daan daw matareng, mahimpit daw tagpugung
daan hu kaugalingen din.
9 Kinahanglan ha pangesegan din sa kamatuuran ha intudlù en ha kasali-
gan ta daw madasig din sa duma ha mga etaw pinaagi hu laus ha tinuuwan,
daw saena ha agsupak hu kamatuuran agsaysayan din ta daw matun-an dan
ha nasayep sidan.
10 Madakel iman ha mga etaw sa masinupaken gayed daw aglimbungan
dan sa mga etaw pinaagi hu mga lalang dan ha hurà din pulus. Sa mga
etaw ha tagbuhat taini kadakelà kandan iyan sa mga Judio ha nakatuu en
ba tagtudlù gihapun ha kinahanglan gayed sa pagsirkunsida.
11 Saini ha mga etawa kinahanglan ha ipahagteng gayed ta iyan sidan
pakabengkag hu mga pamilya tumenged taena ha pagtudlù dan hu hurà
dan ngaay katenged hu pagtudlù duun, ta tagbuhaten dan haena ta daw
magsapian sidan.
12 Bisan su sabuwa ha manalagnà dan tagyanaen “Sa mga taga-Creta mga
biduen gayed daw mga mapasipalahen daw pugulen daan ha agapan pa.”
13 Laus gayed sa inikagi din. Aman paniguruwi nu sa pagsaway nu taini
ha mga etawa ta daw matul-idan sa pagtuu dan

14 daw harì en sidan magpaliliman hu bidù ha mga tultulanen hu gin-
apuan dan ha Judio daw isalikway dan sa kasuguan hu mga etaw ha hurà
dawat hu kamatuuran.
15 Sa mahimpit ha mga etaw tagpadayun gayed duun hu mahimpit, ba sa
mga etaw ha madaet daw harì agtuu hurà gayed mahimpit diyà ta kandan ta
sa henà-henà dan migdaet en gayed daw harì dan igkasamuk sa pagpakasalà
dan.
16 Tag-ikagi sidan ha nakilala dan sa Dios ba tagpaahà ha kenà sidan tu-
mutuu pinaagi hu mga buhat dan, ta sa tagbuhaten dan iyan sa agtambagan
hu mga etaw daw masinupaken daan sidan daw harì gayed sidan pakahimu
tagbuhat hu maayad.

2

Sa Pamatasan Hu Tumutuu

1 Sikaw Tito, kinahanglan ha sa pagtudlù nu harì gayed makasuway duun
hu kamatuuran.
2 Tudlui nu sa mga magulang ha maama ha magtigel sidan hu pag-inum
daw iyan dan buhaten sa ikatahuri kandan hu mga etaw, magpugung daan
sidan hu kaugalingen dan daw sa pagtuu dan matul-id gayed, amin dan laus
ha pagpalanggà hu mga duma dan daw magmainantusen gayed sidan.
3 Tudlui nu daan sa mga magulang ha bahi ha kinahanglan ha sa pa-
matasan dan matareng gayed. Harì sidan mandaet hu dengeg daw kenà
sidan palainum hu binu. Sa itudlù dan iyan sa maayad
4 ta daw sa mga manguhed pa ha bahi makatuen hu pagpalanggà hu asawa
dan daw hu mga batà dan.
5 Daw tudluan daan hu mga magulang sa mga manguhed ha magpugung
hu kaugalingen dan daw magmahimpit, alimahan dan daan sa pamilya dan,
magmaluluy-en sidan daw matinumanen duun hu asawa dan ta daw harì
masaway hu bisan sin-u sa lalang hu Dios.
6 Tudlui daan sa mga manguhed pa ha maama ha magpugung sidan hu
kaugalingen dan.
7 Kinahanglan ha iyan ka sampitan diyà ta kandan pinaagi hu pagbuhat
nu hu maayad. Ku tagtudlù ka kinahanglan ha matul-id sa tigtudlù nu ha
amin duun kaligden,
8 daw gamita nu sa mga lalang ha harì masaway ta daw saena ha mga
agsupak ikaw bà dà kagayhai ta hurà dan gayed ikasaway kanit.
9 Tudlui sa mga suluguen ha magmatinumanen sidan hu agalen dan duun
hu bisan inu. Harì sidan magsukul-sukul ba iyan dan gayed buhaten sa
igkabayà-bayà hu agalen dan.
10 Harì daan sidan magsaup hu butang taena ha agalen dan, ba ipaahà
dan ha kasaligan gayed sidan ta sa buhat ha iling taena iyan dayan-dayan
hu katudluanan mahitenged hu Dios ha Manluluwas taw.
11 Sa Dios impaahà din kanuy sa grasya din ta daw mahimu ha maluwas
sa alan ha kaet-etawan.
12 Pinaagi hu grasya tagtudluan kuy kandin ha endaan taw sa pakasupak
hu Dios daw sa kalibutanen ha kabayà, daw kinahanglan ha magpugung
kuy hu kaugalingen taw daw magmatareng kuy ta iyan haena pamatasan
ha agkabayà-bayaan hu Dios.
13 Buhaten taw haena iman ha tag-angat kuy pa hu pagdini hu gamhanan
ha Dios taw ha si Jesu Cristo sa Manluluwas taw

14 ha migpakamatay para kanuy ta daw malibri kuy duun hu pagkaulipen
taw hu salà, daw aghimpiten kuy kandin ta daw mabuhat kuy ha mga etaw
din ha madasigen hu pagbuhat hu maayad.
15 Itudlù nu haini sa insulat ku diyan ta ikaw. Gamita sa katenged ha in-
ila ikaw hu Dios hu pagdasig kandan daw sawaya sa buhat taena ha harì
tagtuman. Kinahanglan ha harì ka maminusan hu bisan sin-u.

3

Mga Salambagan

1 Ikagiyi nu dà sa mga tumutuu ha magmatinumanen gayed sidan hu mga
pangulu daw hu panggubernuhan daw maandam daan sidan hu pagbuhat
hu maayad.
2 Kinahanglan ha harì sidan mandaet hu dengeg daw harì makigsawalà,
ba magmaluluy-en sidan daw magtinahuren gayed hu bisan sin-u.
3 Bisan sikit su anay mga buang-buang ki daan daw masinupaken ha
nalaag duun hu kamatuuran daw nabuhat ha ulipen taena ha kabayà ta hu
bisan inu ha madaet daw kalibutanen ha kalipayan. Dayun dà madaet sa
henà-henà ta duun hu duma daw amin ta kasina, sigi ta tagkuntrahen sa mga
etaw daw kuntra ki daan kandan.
4 Bisan pa ku iyan haena mga buhat ta su anay ba sa Dios ha Manluluwas
taw impaahà din kanit sa pagkamaluluy-en din daw sa pagpalanggà din
kanit
5 ta linuwas ki kandin. Sa ingkaluwas ta kenà tumenged hu matareng ha
binuhat ta ba tumenged dà gayed hu kahid-u din kanit. Linuwas ki kandin
pinaagi hu paglimpyu kanit ha iyan nakapahimu ha in-isab ki dà imbatà daw
pinaagi daan hu Balaan ha Ispiritu ha mig-ila kanit hu bag-u ha kinabuhì.
6 Iman hurà tad en kulang ta in-ila en kanit sa Balaan ha Ispiritu pinaagi
ki Jesu Cristo ha Manluluwas taw
7 ta daw pinaagi hu grasya din nabuhat ki ha matareng, aman tagsalapen
ta iman sa katumanan hu kinabuhì ha hurà din en katapusan.
8 Saini ha mga lalang kasaligan gayed. Agkabayaan ku ha ipanday nu
gayed haini itudlù ta daw sa mga tumutuu hu Dios maniguru hu pagbuhat
hu maayad ta saini hurà duun sayep daw mapuslanen hu bisan sin-u.
9 Harì ka makig-amul-amul hu pagsawalà ha binuang daw hu pamatbat hu
gin-apuan daw hu pagsawalà mahitenged hu Kasuguan ta saena hurà pulus
ta bà dà pakadaet.
10 Ku amin diyan sigi dà pakigsawalà ta daw mabengkag sa mga tumutuu
baldenga nu haena. Ku harì magpaliliman baldenga nu hu ikaduwa. Ba ku
harì pa gayed tumuu ikaw bay-anan nud en
11 ta siguru gayed ha sa etaw ha iling taena nakasuway en duun hu
pagkamatareng daw makasasalà en gayed. Ba sa mga salà din iyan en
maghukum kandin hu silut.
12 Igpadiyan ku ta ikaw si Artemas daw ku iyan ba si Tikico. Ku makauma
haini diyan sal-awen a ikaw diyà ta Nicopolis ta asem ku tilendeng diyà a
tagtimà.
13 Buligi gayed si Zenas ha abugado daw si Apolos hu alan ha mga
kinahanglanen dan ku dumayun sidan hu paghipanaw.
14 Tudlui nu sa mga etaw ha maniguru sidan magbuhat hu maayad ta
daw mabuligan dan haena sa etaw ha taglised. Ku buhaten dan haena
mapuslanen gayed sidan.

15 Agpangamusta ikaw sa alan ha mga duma ku dini. Ipangamusta kay
daan duun hu tagpalanggà kanay duun hu pagtuu.
Panalanginan kaw alan hu Dios.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Diyà Ki
Filemon

1 Iyan a si Pablo ha napurisu tumenged hu pagsangyaw ku mahitenged ki
Jesu Cristo sa migsulat taini duma ki Timoteo sa suled taw hu pagtuu.
Sinulatan day ikaw, Filemon sa minahal ha bulig day duun hu buluhaten
hu Dios
2 daw si Apia ha suled taw ha bahi duun hu pagtuu, si Arkipo ha duma day
daan ha sundalu hi Jesu Cristo daw sa mga tumutuu ha tag-amul-amul hu
pagsimba diyan ta balay nu.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya
daw kalinaw.

Sa Pagtuu Daw Sa Pagpalanggà Hi Filemon

4 Sigi ku tagpasalamatan sa Dios ku agkahenà-henà ku ikaw duun hu pag-
ampù ku
5 ta napaliman ku ha adagi gayed sa pagsalig nu ki Jesu Cristo ha Ginuu
daw tagpalanggaen nu daan sa alan ha mga tumutuu.
6 Iyan iman tig-ampù ku ha maniguru ka hu pagpanunultul nu hu pagtuu
nu ta daw masabut taw gayed sa alan ha mga panalangin taw tumenged hu
pagpakigsabuwa taw diyà ki Cristo.
7 Suled ku, adagi gayed sa kalipay ku daw nakadasig daan kanak su
mapaliman ku sa pagpalanggà nu hu alan ha mga etaw hu Dios diyan daw
sa pagdasig nu kandan.

Sa Hangyù Hi Pablo Mahitenged Ki Onesimo

8 Tumenged hu katenged ha in-ila kanak hi Cristo mahimu ku gayed sa
pagsugù ikaw hu agkabayaan ku ha buhaten nu.
9 Ba tumenged ta palanggà ku ikaw, bà ku dà ikaw aghangyua bisan pa ku
laas ad en daw purisu a iman tumenged hu pagtuu ku ki Jesu Cristo.
10 Sa ighangyù ku ikaw iyan sa mahitenged hu ulipen nu ha si Onesimo
sa batà ku daan duun hu pagtuu tumenged ta nakatuu daan pinaagi hu
pagtudlù ku kandin dini ta purisuwan.
11 Su anay hurà nu pulus ki Onesimo ba iman mapuslanen en gayed ikaw
daw kanak.
12 Igpaulì ku iman si Onesimo diyan ta ikaw bisan en ku agkabulung a pa
ngaay kandin.
13 Agkabayà a ngaay ha dini dà magtimà ta kanak ta daw iyan makabulig
kanak ilis ikaw iman ha dini a pa napurisu tumenged hu pagsangyaw ku hu
Maayad ha Tultulanen.
14 Ba harì ku haini aghawidan dini ku harì ka magtugut ta daw sa bulig nu
kanak kenà pineges.
15 Kan ku sa hinengdan ha nakaawà si Onesimo diyan ta ikaw hu mababà
ha panahun ta daw ku makalikù diyan ta ikaw harì kaw en makagsuwayà.
16 Iman saini kenà nud en ulipen ba nabuhat en ha suled nu duun hu
pagtuu. Saini palanggà ku tungkay ba ayuwà pa gayed mahal diyan ta ikaw
ta ulipen nu daw suled nu pa gayed duun hu pagtuu hu Ginuu.
17 Aman ku isipen nu ha migsuled ki duun hu pagtuu dawata nu gayed si
Onesimo iling hu pagdawat nu kanak.

18 Ku amin din salà daw ku utang ba diyan ta ikaw isipen nu ha kanak en
haena ha utang
19 ta iyan a si Pablo sa migsulat taini ha magbayad hu mga utang din diyan
ta ikaw. Ba henhenaa nu daan ha nakautang ka dini ta kanak ta pinaagi
kanak amin nu kinabuhì ha hurà din katapusan.
20 Aman buhata nu haena tumenged hu pagtuu ta hu Ginuu ta daw
madasig a duun hu pagkasabuwa ta diyà ki Cristo.
21 Tagsiguruwen ku gayed ha magpaliliman ka kanak daw natun-an ku
daan ha buhaten nu sa labaw pa dì hu hinangyù ku diyan ta ikaw.
22 Iman amin pa aghangyuen ku ha taganahi a diyan hu aghidegaan ku, ta
tumenged hu pag-ampù nu ima ku ha makaguwà a dini ta purisuwan daw
makadiyan a daan ta ikaw.
23 Agpangamusta ikaw si Epafras sa duma ku ha napurisu daan tumenged
hu pagtuu din ki Jesu Cristo.
24 Daw agpangamusta daan ikaw si Marcos daw si Aristarco, si Demas daw
si Lucas ha iyan bulig ku duun hu buluhaten hu Dios.
25 Panalanginan ka gayed hi Jesu Cristo ha Ginuu.

Sa Sulat Duun Hu Mga Hebrohanen

Sa Batà Hu Dios Labaw Dì Hu Balinsuguen

1 Su anay sa Dios mig-ikagi duun hu mga gin-apuan taw pinaagi hu mga
propita duun hu hurà mag-iling ha mga paagi,
2 ba iman taini ha panahun mig-ikagi dini ta kanuy pinaagi hu Batà
din. Pinaagi kandin tinanghagà hu Dios sa alan daw iyan daan haena
tinaganahan din hu alan.
3 Sa pagpangaluanlag hu Dios impadayag pinaagi hu Batà din ta iling dà
gayed sidan, daw iyan sa Batà din tagbayà hu alan ha tinanghagà pinaagi
hu gahem hu pag-ikagi din. Su mapalas din en sa mga salà hu kaet-etawan
pinaagi hu kamatayen din, luminikù diyà ta langit daw duun mininuu hu
kawanan hu Dios ha gamhanan.
4 Aman sa Batà hu Dios nadayag ha labaw gayed dì hu mga balinsuguen
hu Dios, daw sa ngaran hu Batà hu Dios gamhanan pa dì hu ngaran hu mga
balinsuguen.
5 Hurà gayed balinsuguen ha inikagiyan hu Dios ha
“Batà ku ikaw na iman taini ha aldaw igpadayag ku ha iyan a Amay nu.”
Daw hurà daan balinsuguen ha sinubay din ha
“Iyan a Amay din daw Batà ku daan.”
6 Ba su ipadini hu Dios sa gamhanan ha Batà din ta kalibutan minikagi haena
hu
“Sa alan ha mga balinsuguen ku sumimba gayed kandin.”
7 Mig-ikagi daan sa Dios mahitenged hu mga balinsuguen din hu
“Sa mga balinsuguen ku maalistu gayed hu pagtuman kanak daw iling sidan
hu kalamag daw hu tagkalayab-layab ha legdeg.”
8 Ba sa inikagi hu Dios duun hu Batà din iyan haini
“Sikaw sa Dios, hurà gayed katapusan hu pagharì nu daw sa pagkaharì nu
matareng gayed.
9 Babayaen nu sa pagkamatareng daw agtambagan nu sa pagkamasinu-
paken. Tumenged taini siak sa Dios ha iyan Magbabayà nu binuhat ku ha
labaw ka dì hu mga duma nu daw malipayen ka gayed.”
10 Daw minikagi daan sa Dios hu
“Sikaw sa Ginuu, iyan ka migtanghagà ta langit daw ta kalibutan.
11 Saini mangahanaw dà ba sikaw magpabilin ka gayed. Malegdak daan
haini iling hu pinaksuy
12 daw ilisan hu bag-u, ba sikaw harì ka gayed mabalhin daw hurà nu gayed
katapusan.”
13 Ba sa mga balinsuguen hu Dios hurà din ikagiyi hu
“Dini ka pinuu ta kawanan ku hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra nu.”
14 Sa mga balinsuguen bà dà sinugù hu Dios hu pagbulig taena ha agluwasen.

2

Sa Kaluwasan

1 Tumenged ta iling taena sa pagkagamhanan hu Batà hu Dios kina-
hanglan ha palilimanan taw gayed sa kamatuuran ha intudlù kanuy ta daw
harì kuy makasuway duun.

2 Ta ku malig-en man sa Kasuguan ha impadayag hu mga balinsuguen hu
Dios duun hu mga gin-apuan taw daw matareng gayed sa pagsilut kandan
sumalà hu nasupak dan,
3 in-inuwen taw man paglikay hu paghukum hu Dios ku bay-anan taw
sa kamatuuran mahitenged hu mahinengdanen gayed ha kaluwasan? Sa
nauna ha migpadayag taini ha kaluwasan iyan sa Ginuu dayun sa mga etaw
ha nakapaliman kandin nanunultul dini ta kanuy.
4 Pigpamatud-an haini hu Dios pinaagi hu mga timaan daw hu hurà mag-
iling ha mga belenganen daw hu mga katatau ha in-ila din sumalà hu
pagbayà din pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.

Si Jesus Nabuhat Ha Iling Hu Mga Suled Din

5 Asem ku malugay ag-ilisan hu Dios haini sa kalibutan. Ba hurà pilia hu
Dios sa mga balinsuguen din ha iyan magharì taini
6 ba pinilì din sa mga etaw, ta amin inikagi ha tagyanaen
“Inu man diay sa etaw imbà nu man taghenhenaa daw tagpandayai?
7 Binuhat nu ha ubus sa kahimtang din dì hu mga balinsuguen duun hu
mababà ha panahun. Ba makauma sa panahun ha ipatangkaw nu daw
dayeen
8 daw buhaten nu ha iyan magharì hu alan.”
Saini ha inikagi ha “iyan magharì hu alan” tagpasabut ha hurà gayed
tinanghagà ha harì pagharian asem hu etaw. Iman harì taw pa haini
agkaahà.
9 Ba sa naahà taw en iman iyan si Jesus ha binuhat ha ubus sa kahimtang
din dì hu mga balinsuguen hu Dios duun hu mababà ha panahun ta daw
tumenged hu grasya hu Dios magpakamatay para hu kaet-etawan. Ba iman
impatangkaw daw dinayè tumenged hu mga pag-antus din hu kamatayen.
10 Sa Dios ha iyan migtanghagà hu alan ta daw magdayè kandin an-
gayan daan ha impaantus din si Jesus ta pinaagi taena makapadayag sa
pagkahimpit hi Jesus daw mahimu iman ha madakel sa maisip ha batà hu
Dios daw makaambit hu pagkagamhanan din, ta si Jesus iyan gayed paagi
hu kaluwasan.
11 Sikuy sa nakasalà ha pinamalas en daw si Jesus sa impamalas sabuwa
dà sa Amay taw. Aman harì agkagayhà si Jesus ha ngaranan kuy kandin ha
mga suled din
12 ta inikagi haini duun hu Dios ha
“Ikagiyan ku sa mga suled ku mahitenged ikaw daw dayeen ku ikaw duun
hu mga tagkaamul-amul hu pagsimba ikaw.”
13 Daw inikagi din pa ha
“Saligan ku gayed sa Dios.”
Daw inikagi din daan ha
“Taini a iman duma hu mga suled ku ha batà hu Dios ha in-ila din kanak.”
14 Tumenged ta sikuy sa mga batà hu Dios etaw kuy dà, si Jesus
migpakaetaw daan ta daw mailing haena kanuy. Binuhat din haena ta daw
mabaluy ha magpakamatay daw pinaagi taena madaeg din si Satanas sa
iyan puunaan hu kamatayen,
15 daw sikuy sa dayun dà tagkahaldek hu kamatayen malibri kuy kandin
duun hu kahaldek.
16 Natun-an taw ha kenà din iyan tagbuligan sa mga balinsuguen ba iyan
kuy gayed sa mga inisip ha laus ha mga kaliwat hi Abraham.
17 Aman si Jesus migpakaetaw gayed ta kinahanglan ha makaagi hu bisan
inu ha alantusen ta daw mabuhat ha maluluy-en daw matinumanen ha

tungkay labaw ha sinaligan hu mga etaw duun hu Dios daw mapalas din sa
mga salà hu kaet-etawan.
18 Tumenged ta mig-antus haena su panulayen hi Satanas mahimu din
daan sa pagbulig hu agpanulayen iman.

3

Si Jesus Labaw Dì Ki Moises

1 Mga suled sinyu sa hinimu daan hu Dios ha mga etaw din, henhenaa nuy
gayed si Jesus sa apostol ha sinugù hu Dios daw nabuhat ha tungkay labaw
ha sinaligan hu mga etaw duun hu Dios sumalà hu tinuuwan taw.
2 Si Jesus migmatinumanen hu Dios ha migpilì kandin iling daan ha si
Moises migmatinumanen hu pag-alima hu mga Judio ha pamilya hu Dios su
anay.
3 Ba si Jesus inisip gayed ha labaw pa dì ki Moises iling taena ha tagbalay
ha labaw daan dì hu agbalayen din.
4 Sa kada balay amin migbalay taena ba sa alan binuhat gayed hu Dios.
5 Si Moises matinumanen gayed ha suluguen hu pag-alima hu pamilya hu
Dios su anay, ba saena ha binuhat din alung dà hu igpadayag hu Dios ku
malugay.
6 Ba si Cristo kenà bà dà suluguen ta Batà gayed hu Dios daw matinumanen
hu pag-alima iman hu pamilya hu Dios. Iyan kuy en iman pamilya din ku
pangesegan taw sa pagsalig taw kandin daw sa taghinamen taw ha iyan
igkalipay taw.

Sa Paghimlay Ha Intagana Hu Dios

7 Henhenaa nuy sa inikagi hu Balaan ha Ispiritu ha tagyanaen
“Ku mapaliman nuy iman sa lalang hu Dios
8 harì nuy igpadesen sa henà-henà nuy iling hu mga gin-apuan nuy ha
migmasinupaken kandin, ta sinulay dan sa pagpailub din su duun sidan
taena ha pinakabulung-bulung ha lugar.
9 Bisan pa su kapatan ha tuig ha naahà dan en sa mga belenganen ha binuhat
din ba sinulay dan pa gayed haena.
10 Aman napaukan din gayed sidan ha migyanaen ‘Sigi dà agsuway kanak sa
henà-henà dan daw harì dan agbuhaten sa pamatasan ha agkabayaan ku.
11 Tumenged ta napaukan ku sidan nanumpà a ha harì sidan makaduun
taena ha himlayà ha ig-ila ku ngaay kandan.’ ”
12 Mga suled, mag-andam kaw ha hurà madaet ha henà-henà duun hu
bisan sabuwa inyu daw makasupak hu pagtuu, ta iyan haena ipakasuway
nuy duun hu bubuhay ha Dios.
13 Ba magpasambag-sambagà kaw aldaw-aldaw ta daw hurà inyu malim-
bungan hu salà ta iyan haena makapadesen hu henà-henà nuy.
14 Ku padayunen nuy sa pagsalig ki Cristo hangtud en hu katapusan
masabuwa kuy diyà ta kandin.
15 Iling taena ha lalang hu Dios ha insulat kud en ha
“Ku mapaliman nuy iman sa lalang hu Dios harì nuy igpadesen sa henà-henà
nuy iling hu mga gin-apuan nuy ha migmasinupaken kandin.”
16 Sin-u man haena sa nakapaliman hu lalang hu Dios ba migmasinu-
paken? Iyan haena sa mga gin-apuan taw ha pig-agalenan hi Moises hu pag-
awà diyà ta Ehipto.
17 Daw sin-u man haena sa mga etaw ha napaukan hu Dios seled hu
kapatan ha tuig? Iyan gihapun sidan sa sigi dà pakasalà aman sinilutan

sidan hu Dios daw nangamatay sidan duun taena ha pinakabulung-bulung
ha lugar.
18 Daw iyan daan sidan su pigpanumpaan hu Dios ha harì makaduun hu
himlayà ha ig-ila din ngaay kandan ta migmasinupaken sidan.
19 Aman natun-an taw ha hurà sidan makaduun tumenged ta hurà sidan
tuu.

4

1 Ba bisan pa taena hurà awaa hu Dios sa saad din ha amin mga etaw ha
makaduun taena ha himlayà duma kandin. Aman magbantay kaw gayed ha
hurà bisan sabuwa inyu ha harì makaduun taena ha himlayà.
2 Ta napaliman taw daan sa Maayad ha Tultulanen iling hu mga gin-apuan
taw, ba hurà taini pulus kandan ta hurà dan tuuwi.
3 Sikuy sa tuminuu makaduun kuy taena ha himlayà, ba saena ha harì
agtuu sa lalang hu Dios tagyanaen

"Tumenged ta napaukan ku sidan nanumpà a ha harì sidan makaduun
taena ha himlayà ha ig-ila ku ngaay kandan."

Saini ha himlayà intagana en hu Dios kanuy su hurà pa tanghagaa sa
kalibutan,
4 ta sa lalang hu Dios tagyanaen "Duun hu ikapitu ha aldaw sa Dios mighim-
lay ta napengahan din en sa alan ha mga binuhat din."
5 Daw inikagi daan hu Dios ha harì sidan makaduun taena ha himlayà ha
ig-ila din ngaay kandan.
6 Sa mga etaw su anay ha iyan nauna nakapaliman hu Maayad ha Tul-
tulanen mahitenged taini hurà makaduun taena ha himlayà ta migmasin-
upaken sidan. Ba amin pa mga etaw ha makaduun taena.
7 Natun-an taw ha amin pa panahun ha natugun hu Dios ha sa mga etaw
makaduun taena ha himlayà, ta su maiwas en sa malugayad ha panahun
migsulat si David ha tagyanaen

"Ku mapaliman nuy iman sa lalang hu Dios harì nuy igpadesen sa henà-henà
nuy."

8 Saini ha himlayà kenà iyan su bugtà ha duun inagaleni hi Josue su mga gin-
apuan taw, ta ku iyan pa haena harì en ngaay mag-ikagi ha amin pa lain ha
panahun.
9 Aman natun-an taw ha sikuy sa mga etaw hu Dios makaduun kuy taena ha
himlayà ha ig-ila din kanuy.
10 Sa etaw ku makaduun taena ha himlayà umendà daan hu kandin ha
buluhaten iling hu Dios ha huminimlay su mapengahan din sa alan ha
tinanghagà din.
11 Aman paniguruwan taw gayed sa pagduun taena ha himlayà daw mag-
bantay kuy daan ha harì kuy mailing taena ha mga etaw su anay ha
migmasinupaken.
12 Sa lalang hu Dios gamhanan gayed. Saini magalang pa dì hu ispada ta
aglagbas haini duun hu henà-henà daw gahinawa hu etaw daw tagpadayag
hu agkabayaan daw hu katuyuan din.
13 Hurà gayed makaheles duun hu Dios ta sa alan agkaahà din daw
agpanubag kuy diyà ta kandin ku malugay.

Sa Tungkay Labaw Ha Sinaligan Hu Paghalad

14 Pangesegan taw gayed sa pagtuu taw tumenged ta amin taw gamhanan
daw tungkay labaw ha sinaligan duun hu atubangan hu Dios ha iyan si Jesus
sa Batà din.
15 Maluluy-en haini ta natun-an din sa kaluya taw tumenged ta nakaagi
daan hu bisan inu ha panulay iling kanuy, ba hurà gayed hu kandin
makasalà.
16 Aman harì taw ikagayhà sa pag-ubay duun hu Dios pinaagi hu pag-ampù
ta daw mahid-uwan kuy kandin daw ipaahà din kanuy sa grasya din duun
hu bisan inu ha panahun ha kinahanglanen taw sa bulig din.

5

1 Sa etaw ha mapilì ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad iyan
tagpataliwarà duun hu Dios daw hu etaw ta iyan taghalad ta daw mapalas
sa salà hu mga etaw.
2 Saini maluluy-en gayed taena ha mga etaw ha hurà dan agkasabut daw
tagkangalaag pinaagi hu pagpakasalà dan, ta etaw dà haini ha tagpakasalà
daan.
3 Tumenged taena sa paghalad din kenà para dà hu kaet-etawan ba para
daan hu kandin ha kaugalingen.
4 Hurà gayed etaw ha iyan en tagpilì hu kaugalingen din ha mabuhat ha
iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ta sa Dios iyan dà tagpilì taena
iling hu kapilia din ki Aaron.
5 Iling daan taena ha si Cristo kenà iyan migpilì hu kaugalingen din ha iyan
mabuhat ha tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ta sa Dios iyan migpilì
kandin, ta migyanaen haena

“Batà ku ikaw na iman taini ha aldaw igpadayag ku ha iyan a Amay nu.”

6 Daw amin daan lalang hu Dios ha tagyanaen

“Sa pagkasinaligan nu hu paghalad hurà din gayed katapusan iling daan ki
Melkisedec.”

7 Su dini pa si Jesus ta kalibutan mig-ampù ha tag-agalà hu madaging
ta hinangyù din sa Dios ha malibri ngaay hu kamatayen. Tumenged hu
pagkamatinumanen din duun hu Dios napaliman sa pag-ampù din.
8 Bisan pa ku Batà gayed hu Dios ba migtuen haena hu pagkamatinuma-
nen pinaagi hu mga malegen ha alantusen.
9 Su madayag en sa pagkahimpit din nabuhat haena ha Manluluwas ha
iyan tag-ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan duun hu alan ha matinuma-
nen kandin,
10 daw pigngaranan haena hu Dios ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad iling ki Melkisedec.

Sa Pag-endà Hu Pagtuu

11 Madakel pa ngaay sa agkabayaan day ag-ikagiya mahitenged taini, ba
malegen ha agsaysayen inyu ta harì kaw pakasabut.
12 Iman makagtudlù kaw en ngaay ba kapagtudluan kaw pa bisan sa
malumu dà ha katudluanan duun hu lalang hu Dios. Agkailing kaw pa hu
batà ha harì pakaalap hu kalan-enen.
13 Sa etaw ha iling taena harì pa agpakatuen ku inu sa matareng ta atiyuay
pa man ha batà.
14 Ba saena ha magulang pakatuen en ku inu sa maayad daw sa madaet.
Iling haena hu etaw ha pakaalap en hu madesen ha kalan-enen.

6

1 Aman harì taw iyan dà henhenaen sa nauna ha katudluanan mahitenged
ki Cristo ba ipaiseg taw sa natun-an taw ta daw kenà iyan dà matun-an taw sa
pagtuu duun hu Dios pinaagi hu paghinulsul hu mga salà taw ha iyan ngaay
tag-uwit kanuy duun hu kamatayen,
2 daw kenà iyan dà daan sa mga katudluanan mahitenged hu bautismu
daw sa pagpaulin hu Balaan ha Ispiritu, sa pagkabanhaw hu mga minatay
daw sa silut ha hurà din katapusan.
3 Buligan kuy gayed hu Dios ta daw makaiseg sa pagpakatuen taw.
4-6 Ku amin etaw ha nailawan en hu Dios sa henà-henà din daw nakadawat
en hu mga panalangin, ginaheman daan hu Balaan ha Ispiritu daw natun-an
din en sa kadagway hu lalang hu Dios daw naahà din daan sa gahem taena
ha igpadayag duun hu hudiyan ha panahun, ba ku umendà harì en mabaluy
ha umisab dà maghinulsul ta iling ha iglansang din dà ig-isab sa Batà hu Dios
duun hu krus ta daw pagtameyesen hu kaet-etawan.
7 Sa bugtà ha sigi ag-udanan ha sa pamulahen duun agtubù gayed daw
mapulusan sa migpamula duun, saena ha bugtà tagpanalanginan hu Dios.
8 Ba sa bugtà ha iyan dà tumubù duun sa hilamunen daw sampinit hurà
taena pulus aman maendaan haena.
9 Minahal ku ha mga suled, bisan pa ku iyan haini inikagi day inyu ba
nasiguru day ha maayad gayed sa mapayanan-an nuy ta mapuslanen gayed
sa pagluwas hu Dios inyu.
10 Sa Dios matareng gayed aman harì din aglipatan sa mga maayad
ha binuhat nuy daw sa pagpalanggà nuy kandin ha nadayag pinaagi hu
pagbulig nuy hu mga tumutuu ha sigi nuy pa tagbuhaten iman.
11 Sa agkabayaan day iyan sa kada sabuwa inyu maniguru gayed hu
pagtalabahu taman ha matuman sa taghinamen nuy.
12 Harì kaw magpapugul ba ilingan nuy haena sa mga etaw ha tagpailub
hu pagtuu aman tumenged taena madawat dan sa insaad kandan hu Dios.

Sa Insaad Daw Sa Panumpà Hu Dios

13 Su magsaad sa Dios diyà ki Abraham su anay nanumpà haena pinaagi
hu kaugalingen din tumenged ta hurà en lain ha labaw pa dì kandin.
14 Saena tagyanaen “Panalanginan ku gayed ikaw daw ipadakel ku sa
kaliwat nu.”
15 Si Abraham migpailub hu pag-angat taena aman nadawat din gayed su
insaad kandin hu Dios.
16 Ku amin etaw ha manumpà saena agpanumpà pinaagi hu ngaran hu
labaw pa dì kandin ta daw sa pagpanumpà din iyan makahusay hu alan ha
pagsawalà dan.
17 Iling daan taena ha sa Dios nanumpà ta daw matun-an gayed hu
pigsaaran din ha mga etaw ha sa katuyuan din harì gayed mahalin.
18 Sa Dios harì tagbidù ta sa insaad din daw sa impanumpà din agkasaligan
gayed. Aman sikuy sa uminabut diyà ta kandin nadasig hu pagsalap taena
ha insaad din kanuy.
19-20 Malig-en gayed sa paghinam taw taena ha insaad hu Dios tumenged ta
si Jesus uminuna en duun hu atubangan hu Dios para kanuy dayun nabuhat
ha iyan tungkay labaw ha sinaligan taw hu hurà din katapusan iling ki
Melkisedec su anay.

7

Si Melkisedec

1 Saini si Melkisedec iyan harì ta Salem daw sinaligan haini hu paghalad
duun hu Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan. Su tag-ulì en si Abra-
ham sa nakigsabà daw nadaeg din en sa mga harì tinalagbù hi Melkisedec
daw pigpanalanginan din.
2 Dayun inilahan daan hi Abraham hu ikasampulù ha bahin hu alan ha
mga butang ha nangaagaw din. Sa kahulugan hu Melkisedec na Harì hu
Katareng, daw tumenged ta harì daan haena ta Salem tagpasabut ha iyan
Harì hu Kalinaw.
3 Si Melkisedec hurà katun-i sa kapuun din daw sa mahitenged hu ka-
matayen din. Iling hu Batà hu Dios ha hurà din puunaan daw sa pagkasi-
naligan din hu paghalad harì en agkatapus.
4 Henhenaa nuy ku inu gayed kabantugan haini ta bisan si Abraham sa
bantugan ha gin-apuan taw mig-ila diyà ta kandin hu ikasampulù ha bahin
taena ha alan ha mga butang ha naagaw din.
5 Sa Kasuguan hi Moises tagyanaen ha sa mga kaliwat hi Levi ha mga
sinaligan hu paghalad iyan tumimù taena ha ikasampulù ha bahin duun hu
mga duma dan bisan ku kaliwat daan sidan hi Abraham.
6 Ba saini si Melkisedec kenà kaliwat hi Levi ba tuminimù daan hu ikasam-
pulù ha bahin taena ha mga butang hi Abraham daw pigpanalanginan din
daan si Abraham sa sinaaran hu Dios.
7 Natun-an taw ha sa tagpanalangin labaw gayed dì hu agpanalanginan
din.
8 Sa mga sinaligan hu paghalad ha iyan agdawat hu ikasampulù agpatay
dà, ba si Melkisedec sa inilahan hi Abraham hu ikasampulù bubuhay gayed
sumalà hu lalang hu Dios.
9 Agkasabut taw daan ha bisan si Levi sa iyan tagdawat hu ikasampulù
mig-ila daan hu ikasampulù pinaagi ki Abraham
10 ta su tumalagbù si Melkisedec ki Abraham iling ha duun en daan taena
si Levi ta kaliwat man daan haena hi Abraham.

Si Jesus Sa Iling Ki Melkisedec

11 Pinaagi hu kaliwatan hi Levi in-ila sa Kasuguan duun hu mga Judio.
Ku pinaagi pa ngaay hu pagtuman taena mahimu en ha mahimpit sa etaw
kenà en ngaay kinahanglan ha amin pa lain ha sinaligan hu paghalad iling
ki Melkisedec sa kenà duma hi Aaron ha kaliwat hi Levi.
12 Ku ag-ilisan sa pagkasinaligan hu paghalad kinahanglan ha ilisan daan
sa Kasuguan.
13-14 Timan-i nuy ha si Jesus ha Ginuu taw sa in-ilis ha sinaligan hu
paghalad kenà kaliwat hi Levi ba sabubuwa dà haini ha kaliwat hi Juda daw
nabuhat ha sinaligan hu paghalad bisan ku si Moises hurà magtudlù ha amin
kaliwat hi Juda ha mabuhat ha sinaligan hu paghalad.
15 Laus gayed ha ilisan en sa Kasuguan ta nakahiwal en iman si Jesus sa
sinaligan hu paghalad iling ki Melkisedec.
16 Sa pagkasinaligan din kenà pinaagi hu Kasuguan ha iyan dà mabuhat
ha sinaligan hu paghalad sa kaliwat hi Levi, ba pinaagi gayed hu gahem hu
kinabuhì din ha harì gayed matapus.
17 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa pagkasinaligan nu hu paghalad hurà
din gayed katapusan iling daan ki Melkisedec.”

18 Natun-an taw ha sa Kasuguan inilisan hu bag-u ta hurà taena pulus daw
kenà haena kasaligan hu pagbulig kanuy
19 tumenged ta harì agkahimu ha mahimpit sa etaw pinaagi hu pagtuman
taena. Ba iman amin labaw pa ha paagi ha agkasaligan taw ta daw
makaubay kuy duun hu Dios.
20-21 Sa pagkasinaligan hi Jesus hu paghalad labaw pa gayed dì hu mga
sinaligan duun hu kaliwatan hi Levi ta hurà bisan sabuwa kandan ha
pinanumpaan hu Dios, ba diyà ki Jesus nanumpà sa Dios ha tagyanaen
"Siak sa Magbabayà hu alan, ikagiyen ku ha iyan ka sinaligan hu paghalad
hu hurà din katapusan na sa inikagi ku harì gayed mabalhin."
22 Tumenged taena ha panumpà natun-an taw ha pinaagi ki Jesus labaw
gayed sa bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan.
23 Sa nangauna ha mga sinaligan hu paghalad madakel tungkay daw
agpatay dà sidan aman kapag-ilisan.
24 Ba si Jesus harì gayed agkailisan ta hurà katapusan hu kinabuhì din.
25 Aman pinaagi taena mabaluy ha maluwas din sa bisan sin-u ku umubay
duun hu Dios pinaagi kandin, ta hurà katapusan hu kinabuhì din daw iyan
daan sinaligan hu mga etaw ha mangatubang duun hu Dios hu pag-ampù
para kandan.
26 Si Jesus iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ha tagkina-
hanglanen taw gayed ta himpit daw hurà makasaway kandin tumenged ta
kenà iling hu etaw ha makasasalà daw impatangkaw haini labaw hu alan.
27 Harì daan agkailing hu duma ha mga sinaligan ha kada aldaw taghalad
para hu kandan ha kaugalingen daw para daan hu duma ha mga etaw, ta si
Jesus kasabuwa dà maghalad pinaagi hu pagpakamatay din duun hu krus.
28 Daw saena ha tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad pinaagi hu
Kasuguan sigi dà pakasalà, ba sa pinilì hu Dios pinaagi hu panumpà din
ha in-ilis hu Kasuguan iyan sa Batà din ta hurà din gayed salà daw hurà
katapusan hu pagkasinaligan din.

8

Sa Bag-u Ha Kasabutan

1 Sa kahulugan hu tag-ikagiyen day inyu iyan sa amin taw en iman tungkay
labaw ha sinaligan hu paghalad ha duun tagpinuu hu kawanan hu Dios ha
gamhanan diyà ta langit.
2 Duun tag-alagad hu laus ha Tabernaculo ha kenà binuhat hu etaw dà ba
kandin gayed hu Dios.
3 Sa alan ha tungkay labaw ha sinaligan iyan tagsuguen hu paghalad aman
iling daan ki Jesu Cristo ha kinahanglan ha amin din gayed ihalad.
4 Ku dini pa ngaay si Jesus ta kalibutan harì mabuhat ha sinaligan hu
paghalad ta amin en mga sinaligan hu paghalad sumalà hu Tabernaculo
Kasuguan.
5 Ba sa tagbuhaten dan alung dà hu laus ha pagsimba diyà ta langit.
Iyan haini hinengdan ha su magbuhat si Moises su anay hu Tabernaculo
inikagiyan haena hu Dios ha tagyanaen "Ilingi nu gayed sa kabuhata taena
ha impaahà ku ikaw diyà ta bubungan."
6 Ba labaw pa gayed iman sa pagkasinaligan hi Cristo dì hu duma ha
sinaligan hu paghalad ta sa bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan
malig-en gayed ha mga saad dì ku daan.

7 Ku kenà pa ngaay kulang su daan ha kasabutan kenà en kinahanglan ha
ilisan pa hu bag-u.
8 Tumenged ta naahà hu Dios ha harì haena mabaluy hu etaw minikagi hu
“Makauma sa panahun ha buhaten ku sa bag-u ha kasabutan duun hu alan
ha kaliwatan hi Juda sa batà hi Israel.
9 Saena ha bag-u ha kasabutan kenà iling hu daan ha kasabutan ha binuhat
ku duun hu mga gin-apuan dan su ipaawà ku sidan diyà ta Ehipto, ta saena
sinupak dan aman binay-anan ku sidan.
10 Iyan haini bag-u ha kasabutan ha agbuhaten ku duun hu mga kaliwatan
hi Israel. Iugsak ku sa mga sugù ku duun hu henà-henà dan daw magtuman
sidan taena dayun mabuhat a kandan ha Dios daw mga sakup ku daan sidan.
11 Kenà en kinahanglan ha magpatudluay pa sidan mahitenged kanak ta
alan en sidan makakilala kanak sugud hu tungkay ubus sa kahimtang dan
payanaen en duun hu kinatangkawan.
12 Agpasayluwen ku sa mga madaet ha buhat dan daw aglipatan ku sa mga
salà dan.”
13 Tumenged ta inikagi hu Dios ha amin bag-u ha kasabutan tagpasabut
ha sa daan hurà din en pulus, daw natun-an taw ha sa hurà din en pulus
agkahanaw dà.

9

Sa Pagsimba Duun Hu Tabernaculo

1 Duun ku daan ha kasabutan amin mga balaud mahitenged hu pagsimba
daw hu kabuhata hu Tabernaculo.
2 Su buhaten sa Tabernaculo daruwa haena ha kwarto. Sa sabuwa
tagngaranan hu Balaan ha Lugar ha duun in-ugsak sa sulù daw sa lamisahan
ha inugsakan hu supas ha ighalad duun hu Dios.
3 Sa dibaluy taena ha in-elang ha manggad tagngaranan hu Tungkay
Balaan ha Lugar
4 ta duun sa bulawan ha halaran ha duun daan tagsunuga sa insenso
daw amin daan duun kahun ha tinaguan hu mga timaan taena ha daan ha
kasabutan hu Dios daw hu mga etaw. Su kahun hinal-epan hu bulawan daw
duun daan intagù sa bulawan ha bahandi ha tinaguan hu kalan-enen ha
mana, daw intagù daan duun su nanalingsing en ha sugkud hi Aaron daw
su daruwa ha batu ha sinulatan hu Kasuguan.
5 Saini ha kahun linuntudan daan hu daruwa ha larawan ha sa pakpak dan
iyan pakalambung hu taliwarà taena ha kahun ta iyan timaan ha duduun sa
Dios daw duun daan agpamalasa sa salà hu mga etaw. Ba harì pa mabaluy
ha dayunen day en saysayen sa alan mahitenged taini.
6 Ku naandam en sa alan sa mga sinaligan hu paghalad aldaw-aldaw
agseled duun taena ha Balaan ha Lugar hu pagbuhat hu katengdanan dan.
7 Ba saena ha Tungkay Balaan ha Lugar iyan dà pakaseled duun sa tungkay
labaw ha sinaligan hu paghalad daw kasabuwa dà daan agseled duun hu
nangkatuig ha tag-uwit hu langesa ha ighalad din duun hu Dios para hu
kaugalingen din daw hu kaet-etawan tumenged hu pagpakasalà dan.
8 Pinaagi taena tagpasabut sa Balaan ha Ispiritu ha ku iyan dan pa
taggamiten sa Balaan ha Lugar harì pa makaduun sa mga etaw taena ha
Tungkay Balaan ha Lugar.
9 Iyan haini timaan ha sa mga halad harì gayed makaawà hu pagpakasalà
taena ha mga etaw ha tagsimba

10 tumenged ta sa pagsimba dan pinaagi dà hu mga tulumanen hu kalan-
enen daw hu mga inumen daw hu migkalain-lain ha pagpangenaw. Saini ha
mga tulumanen duun dà hu lawa daw taman dà hu panahun ha ilisan en hu
Dios.

Sa Halad Hi Jesu Cristo

11 Iman nakauma en si Cristo ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad pinaagi hu bag-u ha paagi, daw sa Tabernaculo ha sineledan din
kenà binuhat hu etaw ta kenà haena dini dà ta kalibutan.
12 Kasabuwa dà si Cristo seled duun taena ha Tungkay Balaan ha Lugar
daw hurà daan mag-uwit hu langesa hu mga kambing daw hu mga baka ha
ighalad din ba iyan en gayed sa kandin ha langesa daw pinaagi taena linibri
kuy kandin hu hurà din katapusan.
13 Ku sa pagpesik-pesik hu langesa hu mga kambing daw hu mga turu ha
baka daw hu tap-ung hu nati ha baka pakahimpit hu etaw ha nakasalà su
anay,
14 labaw pa gayed sa mahimu hu langesa hi Cristo. Ta pinaagi hu bulig
hu Balaan ha Ispiritu ha hurà din katapusan inhalad din sa himpit ha
kaugalingen din duun hu Dios ha bubuhay ta daw angayan kuy hu pagsimba
kandin ta inawà din sa kasamuk taw mahitenged hu pagpakasalà taw ha
iyan ngaay tag-uwit kanuy duun hu kamatayen.
15 Aman si Cristo iyan sinaligan hu bag-u ha kasabutan ta daw sa mga hin-
imu hu Dios ha tumutuu makaangken hu hurà din katapusan ha panalangin
ha insaad din kandan. Saini mahimu gayed ta tumenged hu kamatayen hi
Cristo nalibri sa mga etaw duun hu alan ha mga salà dan su sakup pa sidan
duun ku daan ha kasabutan.
16 Ku amin agpanugun mahitenged hu kabilin din kinahanglan ha amin
manistigus ha minatay en su nanugun,
17 ta sa tugun harì pa tagpulus ku bubuhay pa sa nanugun.
18 Iling daan taena sa daan ha kasabutan hurà din pulus ku harì mapa-
malas hu langesa hu mananap.
19 Su maikagi en hi Moises sa alan ha Kasuguan duun hu mga etaw
tuminimù haena hu langesa hu baka daw hu kambing dayun linamudan din
hu wahig, daw tuminimù daan hu panga hu isupo dayun imbedbed din duun
sa impaligà ha bulbul hu karniro. Pinaagi taena pinesik-pesikan din sa mga
etaw daw su libru hu Kasuguan
20 hu kagi din “Saini ha langesa iyan timaan hu kasabutan mahitenged hu
insugù hu Dios iman.”
21 Iling daan ha pinesik-pesikan din hu langesa haena sa Tabernaculo daw
sa alan ha galamiten hu pagsimba.
22 Sumalà hu Kasuguan apit en sa alan ha mga butang agpamalasen
hu langesa, ta sa pagpasaylu hu salà pinaagi dà gayed hu pagpamalas hu
langesa.
23 Saini ha Tabernaculo daw sa mga galamiten duun alung dà hu laus
ha Tabernaculo diyà ta langit daw kinahanglan ha pamalasen haena hu
langesa hu mananap. Ba saena ha langitnen ha Tabernaculo kinahanglan
ha pamalasen hu labaw pa kamahal ha halad.
24 Aman sa inhalad hi Cristo iyan gayed sa lawa din daw saena ha
Tabernaculo ha sineledan din kenà dini dà ta kalibutan ha binuhat hu etaw
ba iyan gayed sa laus ha Tabernaculo diyà ta langit. Iman iyan haena
agpangatubang duun hu Dios para kanuy.

25 Sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad kada tuig agseled duun hu
Tungkay Balaan ha Lugar duun hu Tabernaculo hu paghalad hu langesa hu
mananap. Ba si Cristo hurà magsublì-sublì hu paghalad hu kaugalingen din,
26 ta ku iyan pa haini kinahanglan ha masublì-sublì daan sa pag-antus din
hu kamatayen sugud dà su tanghagaen sa kalibutan. Ba duun hu natugun ha
panahun kasabuwa dà haena magpakamatay hu pagpamalas hu mga salà
taw.
27 Harì gayed malikayan ha sa etaw agpatay dayun aghukuman hu Dios.
28 Iling daan taena si Cristo kasabuwa dà magpakamatay hu pagpamalas
hu salà hu kaet-etawan. Ku lumikù asem haena sa tuyù din kenà en iyan sa
pag-uwit duun hu krus hu salà hu kaet-etawan ba iyan en sa katumanan hu
kaluwasan taena ha tagsalap kandin.

10

1 Tumenged ta sa Kasuguan alung dà man hu agpakauma ha maayad ha
kahimtang pinaagi ki Cristo, sa pagsublì-sublì hu paghalad kada tuig harì
gayed pakahimpit hu tagtuman taena.
2 Ta ku agkahimpit pa sidan nakaendà en ngaay sidan maghalad daw harì
dan en gan taghenhenaen sa mga salà dan ta napengahan en haena.
3 Ba sa pagsublì-sublì hu paghalad kada tuig iyan tagpasabut ha sigi dà
sidan pakasalà
4 ta sa langesa hu mga turu ha baka daw hu mga kambing harì gayed
pakaawà hu mga salà.
5 Aman tumenged taena su agdini en si Cristo ta kalibutan inikagiyan din
sa Dios hu
“Kenà nu iyan agkabayaan sa mga mananap ha ighalad ba binuhatan a ikaw
hu lawa ha iyan ighalad ku
6 ta harì nu agkabayà-bayaan sa mga halad ha nasunug ha mga mananap ta
daw maawà sa mga salà hu mga etaw.
7 Aman tumenged taini inikagiyan ku ikaw su anay ‘Taini ad en hu pagtuman
hu agkabayaan nu sumalà hu insulat ha lalang nu mahitenged kanak.’ ”
8 Sa una ha inikagi hi Jesus ha “Harì nu agkabayà-bayaan sa mga halad ha
nasunug ha mga mananap ta daw maawà sa mga salà hu mga etaw” inikagi
din haena bisan ku iyan haena insugù hu Kasuguan.
9 Dayun inikagi din ha “Taini ad en hu pagtuman hu agkabayaan nu.” Aman
natun-an taw ha sa daan ha paagi inilisan din hu bag-u.
10 Tumenged ta natuman hi Jesu Cristo sa agkabayaan hu Dios nahimpit kuy
pinaagi hu kasabuwa dà ha paghalad din hu kaugalingen din.
11 Sa mga sinaligan hu paghalad aldaw-aldaw taghalad hu iyan dà gihapun
ha halad ha harì pakaawà hu mga salà.
12 Ba si Cristo kasabuwa dà maghalad para hu alan ha mga salà hu kaet-
etawan dayun mininuu duun hu kawanan hu Dios
13 daw tag-angat iman hangtud ha madaeg hu Dios sa mga kuntra din.
14 Aman pinaagi hu sabuwa dà ha paghalad saena ha napalas sa mga salà
din nahimpit hu hurà din katapusan.
15 Inikagi daan hu Balaan ha Ispiritu duun hu lalang hu Dios ha
16 “Iyan haini bag-u ha kasabutan ku duun hu kaet-etawan. Iugsak ku sa mga
sugù ku duun hu henà-henà dan daw magtuman sidan taena.”
17 Inikagi din pa daan ha
“Aglipatan ku sa mga salà dan.”

18 Tumenged ta pinasaylu en haena hu Dios hurà en kinahanglana sa lain
pa ha halad para hu salà.

Sa Pag-ubay Duun Hu Dios

19 Mga suled, pinaagi hu uminagas ha langesa hi Jesus harì kuy mahaldek
hu pagseled duun taena ha Tungkay Balaan ha Lugar,
20 ta pinaagi hu lawa din hurà en makaelang kanuy hu pagpakig-atubang
taw hu Dios.
21 Tumenged ta sikuy sa mga etaw hu Dios amin taw tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad
22 umubay kuy iman duun hu Dios pinaagi hu laus ha pagsimba daw kenà
duwa-duwa ha pagtuu tumenged ta nalimpyu en sa henà-henà taw daw
nabautismuwan kuy en ha iyan timaan taena.
23 Harì kuy gayed magduwa-duwa ba pangesegan taw haena sa taghina-
men taw ta natun-an taw en ha matinumanen gayed sa Dios hu insaad din
kanuy.
24 Maghenà-henà kuy ku in-inuwen taw sa pagdinasigà taw duun hu
pagpinalanggaay taw daw hu pagbuhat hu maayad.
25 Harì kuy sumuway duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu iling hu
tagbuhaten en iman hu duma inyu, ba magdinasigà kuy gayed labi en iman
ta natun-an taw ha ubay en sa paglikù hu Ginuu.
26 Ku natun-an taw en sa kamatuuran ba tuyuen taw pa gayed sa pagbuhat
hu madaet, hurà en lain ha halad hu pagpalas taena
27 daw sa agkapayanan-an taena iyan dà sa pinakahaluhaldek ha silut
tumenged hu kapauk hu Dios duun hu alan ha mga kuntra din.
28 Su anay sa etaw ha pakasupak hu Kasuguan hi Moises harì en gayed
agkahid-uwan ta aghimatayan haena ku amin daruwa daw ku tatulu ba ha
tistigus.
29 Labaw pa gayed kabegat sa silut hu mga etaw iman ha hurà dawat taena
ha Batà hu Dios daw tag-isip ha hurà pulus taena ha langesa hi Cristo ha
iyan timaan hu bag-u ha kasabutan ha iyan ngaay makahimpit kandan, daw
pigtameyes dan daan sa Balaan ha Ispiritu ha iyan mig-ila hu grasya dini ta
kanuy.
30 Natun-an taw en ha sa Dios tagyanaen “Iyan ad agbales hu pagsilut” daw
inikagi din daan ha “Iyan a taghukum hu mga etaw ku.”
31 Pinakahaluhaldek gayed sa paghukum hu Dios ha bubuhay.
32 Timan-i nuy su nauna ha panahun ha nailawan kaw hu kamatuuran
daw inantus nuy gayed sa mga malegen ha naul-ulahan nuy.
33 Amin panahun ha pigpagagayhaan kaw duun hu atubangan hu mga
etaw daw pigpasipalahan kaw kandan. Usahay pakalagkes kaw hu duma
nuy ha pigpasipalahan dan.
34 Nahid-uwan nuy daan haena sa mga napurisu, daw su agawen dan sa
mga butang nuy bà kaw dà nabayà-bayà ta natun-an nuy ha tungkay gayed
maayad sa kahimtang nuy asem diyà ta langit duun hu hurà din katapusan.
35 Aman harì kaw tagduwa-duwa hu pagsalig nuy ta saini amin nuy gayed
adagi ha bales.
36 Ba kinahanglan ha magpailub kaw ta daw matuman nuy sa agkabayaan
hu Dios daw madawat nuy haena sa insaad din,
37 ta sa lalang hu Dios tagyanaen
“Saena ha tagsalapen nuy madani en daw harì en haena tagyawat.

38 Sa mga etaw ku ha nabuhat ha matareng makaangat gayed taini pinaagi
hu pagtuu, ba ku harì sidan makaantus harì ku gayed sidan igkabayà-bayà.”
39 Kenà kuy duma taena ha agpaman-endà daw agsilutan ta amin taw pagtuu
aman naluwas kuy.

11

Sa Pagtuu

1 Sa pagtuu iyan sa pagsiguru taw ha madawat taw gayed sa taghinamen
taw daw iyan sa katuen taw ha duduun en haena sa mga butang bisan ku
hurà taw pa kaahà.
2 Tumenged hu pagtuu sa mga gin-apuan taw nadayè sidan hu Dios.
3 Tumenged hu pagtuu natun-an taw ha sa alan ha tinanghagà pinaagi
gayed hu lalang hu Dios. Aman natun-an taw ha sa agkaahà taw iman duun
napuun hu hurà pa magpaahà kanuy.
4 Tumenged hu pagtuu si Abel mighalad hu nabayà-bayaan hu Dios dì hu ki
Cain. Tumenged hu pagtuu hi Abel inisip haena ha matareng ta dinawat hu
Dios sa inhalad din. Bisan ku nalugay en sa pagpatay hi Abel ba sa pagtuu
din tagtudlù pa iman kanuy.
5 Tumenged hu pagtuu si Enoc inuwit diyà ta langit ha hurà en patay. Hurà
kaahà hu bisan sin-u ta tinimù hu Dios. Su hurà pa haena timua dinayè en
hu Dios ta nakapabayà-bayà kandin.
6 Sa etaw ha hurà din pagtuu harì gayed pakapabayà-bayà hu Dios, ta saena
ha ag-ubay diyà ta kandin kinahanglan ha tumuu gayed ha amin Dios daw
balesan din haena sa tagpan-ahà kandin.
7 Tumenged hu pagtuu si Noe su ikagiyan hu Dios mahitenged hu lenep
tuminuu en bisan ku hurà din pa haena kaahà. Aman tinuman din sa
insugù kandin hu Dios ha magbuhat hu arka ta daw malibri sa pamilya
din. Pinaagi hu pagkamatinumanen hi Noe nakapadayag ha sa makasasalà
ha etaw angayan gayed ha silutan ba si Noe inisip hu Dios ha matareng
tumenged hu pagtuu din.
8 Tumenged hu pagtuu si Abraham migmatinumanen hu sugù hu Dios ha
dumuun hu bugtà ha insaad kandin, aman inawaan din sa banuwa din bisan
ku hurà din katun-i ku hindu duun agpayanaen.
9 Tumenged hu pagtuu din, bisan su makauma en diyà iling haena hu
langyaw ta duun dà migtimà hu lawig. Iling daan hu batà din ha si Isaac daw
sa apù din ha si Jacob ha duun dà daan migtimà hu lawig bisan ku insaad en
kandan hu Dios haena sa bugtà ha maangken dan,
10 ta sa taghinamen dan iyan gayed sa banuwa ha tinukud hu Dios diyà ta
langit.
11 Tumenged hu pagtuu si Sara ha asawa hi Abraham nabedes bisan ku
magulang en tungkay ha hurà pamatà, ta tinuuwan din gayed sa insaad
kandin hu Dios.
12 Aman si Abraham sa magulang en tungkay nabuhat gayed ha gin-apuan
hu madakel tungkay ha mga kaliwatan ha iling kadakel hu bituen diyà ta
langit daw hu harì maiyap ha pantad ta dagat.
13 Saini ha mga etaw alan pa nangamatay daw human katuman sa insaad
kandan hu Dios. Ba pighinam dan haini daw pigdawat dan ha bà dà sidan
langyaw dini ta kalibutan.
14 Sa mga etaw ha iling taena tagpaahà ha amin dan taghinamen ha
banuwa ha kandan gayed.

15 Ku iyan dan pa ngaay taghenhenaen haena sa banuwa ha napun-an dan
lumikù dà ngaay sidan duun.
16 Ba sa taghinamen dan iyan sa tungkay madagway ha banuwa diyà ta
langit. Aman sa Dios harì gayed agkagayhà ha pagngaranan dan hu Dios
dan ta napengahan din en sa banuwa ha agpatimaan din kandan.
17-18 Sa insaad hu Dios diyà ki Abraham iyan sa pinaagi hu batà din ha
si Isaac dumakel sa kaliwatan din. Amin panahun ha sinulay hu Dios si
Abraham ku malig-en ba sa pagsalig din aman inikagiyan din si Abraham
ha ihalad din si Isaac. Ba tumenged hu pagtuu hi Abraham taena ha saad hu
Dios hurà haena pamalibad
19 ta tinuuwan din ha mabanhaw dà hu Dios sa etaw, aman pig-isip din ha
si Isaac iling hu nabanhaw.
20 Tumenged daan hu pagtuu si Isaac pigsaaran din hu panalangin sa mga
batà taena ha si Jacob daw si Esau.
21 Tumenged hu pagtuu si Jacob su agpatay en nangibit duun hu sugkud
din daw pigpanalanginan din sa mga apù din ha mga batà hi Jose dayun
suminimba duun hu Dios.
22 Tumenged hu pagtuu si Jose su apit en agpatay nasubay din ha sa mga
kaliwatan hi Israel umawà dà diyà ta Ehipto, aman nanugun ha uwiten dan
dà sa tul-an din.
23 Tumenged hu pagtuu sa mga laas hi Moises hurà kahaldek hu sugù
taena ha Harì ta Ehipto ha himatayan sa batà ha mga maama. Aman su ibatà
si Moises inheles dan seled hu tatulu ha bulan ta naahà dan ha madagway
gayed haena ha batà.
24 Tumenged hu pagtuu si Moises su adagi en hurà kabayà ha ngaranan ha
batà hu batà ha bahi hi Faraon sa Harì ta Ehipto.
25 Iyan din impalabi sa mga alantusen duma hu mga etaw hu Dios ha
pigpasipalahan dì hu mababà dà ha mga kalipayan hu pagpakasalà.
26 Inisip din ha maayad ku pagtameyesen tumenged hu pagsalig din taena
ha agpakauma ha si Cristo dì hu alan ha katigayunan diyà ta Ehipto, ta sa
taghinamen din iyan sa bales.
27 Tumenged hu pagtuu si Moises uminawà diyà ta Ehipto ha hurà
kahaldek hu kapauk taena ha Harì, daw mig-antus ta natun-an din ha
tagdumahan hu Dios bisan ku harì din agkaahà.
28 Tumenged hu pagtuu din, su hurà pa awà diyà ta Ehipto pigsaulug din sa
Aldaw hu Paglabay daw insugù din ha pesik-pesikan hu langesa hu karniro
sa mga balay hu mga kaliwatan hi Israel ta daw sa balinsuguen hu Dios harì
humimatay hu kamagulangan ha batà dan ha maama.
29 Tumenged hu pagtuu sa mga kaliwatan hi Israel luminayun duun taena
ha Maligà ha Dagat ha nabuhatan hu dalan. Ba su umagi en duun sa mga
taga-Ehipto nangalemes sidan.
30 Tumenged hu pagtuu sa mga kaliwatan hi Israel su makauma duun hu
kutà ta Jerico miglibut-libut sidan duun kada aldaw seled hu nangkasimana
dayun nangatempag haena.
31 Tumenged hu pagtuu si Rahab sa madaet ha bahi diyà ta Jerico hurà
patay duma hu mga masinupaken ta binuligan din su daruwa ha etaw ha
sinugù hu pagpaniid taena ha banuwa.
32 Iyan dà haini ta hurà en panahun hu pagpanunultul mahitenged hu
pagtuu hu mga etaw iling ki Gideon daw ki Barak, ki Samson daw ki Jepte, ki
David, ki Samuel daw hu mga propita.

33 Ta pinaagi hu pagtuu sa duma kandan nakadaeg hu mga pakigsabà
kandan daw sa duma matareng sa pagkaharì dan aman nadawat dan sa mga
insaad kandan hu Dios. Sa duma nadaeg dan sa mga liyon
34 daw sa duma hurà kasunug hu mapasù tungkay ha hapuy. Amin kandan
hurà kapatay pinaagi hu magalang daw sa mga maluya kandan nakabis-ay.
Nangabuhat sa duma ha mabalaw hu pagpakigsabà daw nadaeg dan sa mga
sundalu ha napuun duun hu migkalain-lain ha nasud.
35 Amin daan nangamatay ha mga batà ha impalikù dà duun hu mga inay
dan ta nabanhaw.

Ba sa duma hurà endà hu pagtuu dan aman pigpasipalahan sidan taman
ha mangamatay, ta natun-an dan ha ku mabanhaw sidan tungkay pa gayed
maayad sa kahimtang dan.
36 Sa duma mig-antus hu mga pagtameyes daw hu mga paglagkut, sa duma
pigpusasan daw napurisu.
37 Sa duma kandan binatu taman ha matay daw sa duma tinamped pinaagi
hu gabas daw sa duma hinimatayan pinaagi hu magalang. Sa duma kandan
migpinaksuy hu langgit hu mga karniro daw hu mga kambing daw mig-
antus sidan hu kauhul, pigpasipalahan sidan daw pigdaeg-daeg.
38 Tagkangalaag sidan duun hu pinakabulung-bulung ha mga lugar daw
duun hu mga bubungan daw duun dà sidan tagtimà hu mga liyang, ta sa
kalibutan kenà angayan ha pagtimaan dan.

39 Saini sidan nadayè gayed hu Dios bisan ku hurà dan kadawat sa insaad
kandan
40 tumenged ta amin pa tungkay madagway ha intagana din ta daan din
nahenà-henà ha daw din en haena agtumana ku makalagkes kuy en duun.

12

Sa Pagbaldeng Hu Dios Hu Mga Batà Din

1 Saini ha madakel ha mga etaw iling iman ha nakalibut sidan ha tag-ahà
kanuy. Aman kinahanglan ha awaen taw sa bisan inu ha pakaelang kanuy
daw sa salà ha iyan pakabakus kanuy, daw maniguru kuy mulalaguy taman
ha makauma kuy duun hu daeganan.
2 Iyan taw dà gayed saligan si Jesus sa puunaan daw sa igkahimpit hu
pagtuu taw, ta inantus din sa kalansanga kandin duun hu krus daw hurà
gayed kagayhà taena tumenged hu kalipay din ku maiwas en haena daw
iman duun tagpinuu hu kawanan hu Dios.
3 Henhenaa nuy si Jesus sa mig-antus hu pagsupak kandin hu mga
makasasalà ta daw harì kaw luyahan hu mga alantusen nuy.

4 Sa pagsukul nuy iman hu salà harì pa pakapatay inyu.
5 Nalipatan nuy en ba sa inikagi inyu hu Dios isip ha mga batà kaw kandin
ha tagyanaen

“Sikaw sa batà ku, harì nu agtameyesa sa pagbaldeng ku daw ku paukan ku
ikaw harì ka bà dà agluyahi.
6 Ta sa alan ha palanggà ku daw inisip ha batà ku agbaldengen ku gayed.”

7 Aman antusa nuy sa pagbaldeng inyu ta iyan haena timaan ha mga batà
kaw hu Dios. Amin ba diay palanggà ha batà ha harì agbaldengen hu amay
din?
8 Ku ipatayà kaw hu Dios kenà kaw laus ha mga batà din.

9 Bisan sa mga amay taw agbaldengen kuy kandan daw agtahuran taw
sidan. Labaw pa gayed ha magmatinumanen kuy duun hu Amay taw diyà
ta langit ta pinaagi kandin amin taw kinabuhì ha hurà din katapusan.
10 Sa amay taw dini mababà dà sa kabaldenga dan kanuy sumalà hu
agkahenhenaan dan ha maayad, ba sa Dios agbaldengen kuy kandin ta
saena makapaayad kanuy daw mahimpit kuy iling kandin.
11 Ku agbaldengen kuy iman harì kuy agkalipay duun. Ba ku mapengahan
haena iyan pakaila kanuy hu matareng ha pamatasan daw hu malinawen
ha paghenà-henà.
12 Aman harì kaw tagluya-luya ba maniguru kaw gayed.
13 Duun kaw maghipanaw hu kamatuuran ta daw saena ha maluya hu
pagtuu makabis-ay daan.

Sa Pasidaan Mahitenged Hu Pagsupak Hu Dios

14 Buhata nuy sa mahimu nuy ta daw malinawen sa pagpakigdapità nuy
duun hu bisan sin-u daw mahimpit kaw, ta sa etaw ha kenà mahimpit harì
din gayed maahà sa Ginuu.
15 Mag-andam kaw gayed ha hurà makasuway inyu duun hu grasya hu
Dios daw hurà daan pagdumut ha tumubù diyan ta inyu ha iyan maka-
pasamuk inyu dayun madakel ha mga etaw sa mabuhat ha madaet.
16 Mag-andam kaw daan ha hurà inyu makabuhat hu malaw-ay daw hurà
inyu makasupak duun hu Dios iling ki Esau su anay sa imbaylu din hu kalan-
enen dà sa pagkamagulang din.
17 Ba natun-an nuy ha su malugay en agkabayaan din dà ngaay ha
panalanginan ba hurà en kabaluy ta hurà en paagi ha mabawì din dà sa
pagkamagulang din bisan ku minagalà en haena.
18 Sa paagi nuy hu pag-ubay duun hu Dios kenà iling hu mga gin-apuan
nuy, ta sa kandan ha inelegan iyan sa Bubungan ta Sinai ha tagkalegdeg daw
migsukilem duma hu maseleg ha kalamag
19 dayun napaliman dan sa trumpita daw sa lageng hu Dios. Huminangyù
sidan ha humagteng en sa Dios
20 ta nangahaldekan gayed sidan hu inikagi din ha tagyanaen “Bisan sin-u
sa makaubay duun taini ha bubungan bisan ku mananap kinahanglan ha
batuwen taman ha matay.”
21 Saena pinakahaluhaldek gayed ta nakaikagi si Moises hu “Hinugdunan
a gayed hu kahaldek ku.”
22 Ba sinyu makaubay kaw duun hu Bubungan ta Sion daw duun hu
banuwa hu Dios ha bubuhay ha iyan sa Bag-u ha Jerusalem diyà ta langit
ha duun naamul-amul sa harì maiyap ha balinsuguen hu Dios ha malipayen
gayed.
23 Makaduun kaw daan taena ha tagkaamul-amul ha nangauna ha mga
batà hu Dios ha sa mga ngaran dan nakasulat duun hu libru diyà ta langit.
Makaubay kaw duun hu Dios sa Maghuhukum hu alan, daw makaamul kaw
daan duun hu mga matareng ha mga etaw ha nangamatay en su anay ha
nabuhat ha himpit.
24 Makaamul kaw daan diyà ki Jesus ha iyan sinaligan hu bag-u ha
kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan, ta pinaagi hu langesa din napalas
sa mga salà nuy. Sa langesa din iyan timaan hu grasya hu Dios kenà iling hu
langesa hi Abel su anay ha iyan timaan hu pagpanimales.
25 Mag-andam kaw gayed ha harì kaw makasupak hu lalang hu Dios. Ku
sinilutan hu Dios sa mga etaw su anay tumenged ta hurà sidan magpaliliman

ki Moises, labaw pa gayed sa igsilut kanuy hu Dios ku harì taw pagpalili-
manan sa tag-ikagiyen din diyà ta langit.
26 Su mag-ikagi sa Dios nahuyung sa kalibutan, ba inikagi din iman ha
amin panahun ha huyungen din dà sa kalibutan lagkes en sa kalangitan.
27 Sa kahulugan taena iyan sa ag-awaen din sa alan ha mga tinanghagà ha
agkahanaw dà ta daw iyan dà masamà sa harì en agkahanaw.
28 Aman pasalamatan taw gayed sa Dios ta iyan kuy kandin tagharian
duun hu hurà din katapusan. Simbahen taw sa Dios duun hu paagi ha
agkabayà-bayaan din daw tahuran taw gayed sa paghukum din,
29 ta sa kapauk hu Dios iling hu tagkalayab-layab ha legdeg.

13

Sa Hudiyan Ha Mga Panugun

1 Mga suled, dayuna nuy sa pagpinalanggaay nuy isip ha migsususled kaw
duun hu pagtuu.
2 Harì nuy agbay-ani sa pagdawat hu mga langyaw ta sa duma taena kan
ku hurà nuy kakilala ba balinsuguen man diay hu Dios.
3 Henhenaa nuy sa mga napurisu isip ha napurisu kaw daan duma
kandan, daw saena ha pigpasipalahan isip ha pigpasipalahan kaw daan
duma kandan.
4 Kinahanglan ha tahuran nuy sa pag-asawa nuy daw hurà makasalà
inyu ta agsilutan gayed hu Dios haena sa tagbuhat hu malaw-ay daw sa
tagpanapaw.
5 Andama nuy ha harì kaw mabuhat ha agapan hu salapì, ba bisan inu ha
didiyan ta inyu tumanan en haena ta inikagi hu Dios ha
"Harì ku gayed inyu ag-endaan daw igpatayà."
6 Aman adagi gayed sa pagsalig taw duun hu Dios ha makaikagi kuy hu
"Sa Dios iyan tagbulig kanak aman harì a agkahaldek hu bisan inu ha
buhaten kanak hu etaw."
7 Harì nuy aglipati haena sa mga pangulu nuy ha iyan migtudlù inyu hu
lalang hu Dios. Timan-i sa maayad ha kinaiya dan daw ilingi nuy sa pagtuu
dan.
8 Si Jesu Cristo harì agkabalhin sugud dà su anay bisan iman daw duun hu
hurà din gayed katapusan.
9 Harì kaw magpalimbung hu migkalain-lain ha katudluanan. Sa maka-
padasig kanuy iyan dà gayed sa grasya hu Dios kenà pinaagi hu harì pagkaen
hu mga kalan-enen, ta sa pagtuman taena harì daan makapaayad kanuy.
10 Amin taw inhalad ha harì mabaluy ha kan-en hu sinaligan hu paghalad
duun hu Tabernaculo.
11 Sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad tag-uwit hu langesa hu
mananap duun taena ha Tungkay Balaan ha Lugar ta daw mapalas sa mga
salà, ba sa lawa taena ha mananap agsunugen diyà ta guwà.
12 Iling daan taena si Jesus migpakamatay diyà ta guwà taena ha banuwa
ta daw mapalas sa mga salà hu kaet-etawan pinaagi hu langesa din.
13 Aman dumuma kuy kandin diyà ta guwà daw antusen taw duma kandin
sa pagpagagayhai kandin.
14 Ta dini ta kalibutan hurà taw laus ha banuwa, ba amin taw iman
taghinamen ha banuwa ha hurà din katapusan.
15 Aman pinaagi ki Jesu Cristo sigi taw ihalad duun hu Dios sa pagdayè
pinaagi hu pag-ikagi taw hu mga pagpasalamat kandin.

16 Harì nuy agbay-ani sa pagbuhat hu maayad daw sa pagkakalalagan ta
iling haini hu halad ha agkabayà-bayaan hu Dios.
17 Magmatinumanen kaw gayed hu mga pangulu nuy daw tahuri nuy
sidan ta iyan sidan tag-alima inyu duun hu pagtuu daw iyan daan sidan
agpanubag duun hu Dios ku pig-inu-inu dan sa katumana hu katengdanan
dan. Magmatinumanen kaw kandan ta daw malipayen sidan duun hu
buluhaten dan, ta ku harì kaw magtuman luyahan sidan daw sa mga buhat
dan harì magpulus inyu.
18 Ampui kay gayed inyu. Nasiguru day ha hurà gayed makasaway hu
buluhaten day ta sa katuyuan day iyan dà sa pagbuhat hu maayad.
19 Aghangyuen ku gayed inyu ha iampù a inyu ta daw laus a dà makalikù
diyan.
20-21 Sa Dios ha iyan puunaan hu kalinaw mag-ila inyu hu bisan inu ha
kinahanglanen nuy hu pagtuman hu agkabayaan din, daw buhaten din
diyan ta inyu sa makapabayà-bayà kandin pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu
taw sa binanhaw din daw nabuhat ha bantugan ha magbalantay taw isip
ha karniro kuy kandin, ta sa langesa hi Jesu Cristo iyan timaan hu hurà din
katapusan ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan. Aman dayeen gayed
hu hurà din katapusan.
22 Mga suled, aghangyuen ku gayed inyu ha magpailub kaw taini ha
salambagan ku ta saini ha sulat ku mababà dà.
23 Agkabayaan ku ha matun-an nuy ha sa suled taw ha si Timoteo im-
paguwà en. Ku makaagpas haena dini agdumahen ku diyan hu pagpakig-
ahà inyu.
24 Ipangamusta kay duun hu mga pangulu nuy daw hu alan ha mga etaw
hu Dios diyan. Agpangamusta inyu sa mga suled taw dini ta Italia.
25 Panalanginan kaw alan hu Dios.

Sa Sulat Hi Apostol
Santiago

1 Iyan a si Santiago ha suluguen hu Dios daw hi Jesu Cristo ha Ginuu sa
migsulat taini.
Kamusta kaw sinyu sa mga etaw hu Dios ha nakagsusuwayà duun hu
bisan hindu.

Sa Pagsulay

2 Mga suled, ikalipay nuy gayed ku makauma diyan ta inyu sa migkalain-
lain ha pagsulay
3 ta natun-an nuy ha pinaagi hu pagsulay hu pagtuu nuy magmainantusen
kaw.
4 Ku maantus nuy iyan haena makapagulang inyu ta daw mahimpit kaw
gayed.
5 Ba ku amin inyu nakulangan hu kaalam kinahanglan ha manayù duun
hu Dios ta iila din haena inyu tumenged ta sa Dios kalalagan gayed daw harì
kaw kandin agpagagayhaan.
6 Ba ku manayù kaw kinahanglan ha harì kaw gayed tagduwa-duwa ha
madawat nuy haena, ta sa etaw ha tagduwa-duwa agkailing hu baled ha
bisan hindu dà duun ag-uwita hu kalamag.
7 Sa etaw ha iling taena harì gayed magsalap ha ilahan hu Dios
8 tumenged ta tagkahalin-halin sa henà-henà din aman harì agkasaligan
hu bisan inu.

Sa Kalipay Hu Makaluluuy Daw Sapian

9 Sa tumutuu ha makaluluuy kinahanglan ha malipayen gayed ta iyan
haena matangkaw duun hu atubangan hu Dios.
10 Daw sa sapian ha tumutuu malipayen daan ha hurà din makapasigalbu,
ta matay dà haena iling hu bulak
11 ha agkadaetan daw agkagangu ku aggulabungen. Iling daan taena sa
sapian tigkan agpatay bisan ku kamulu pa ngaay tagpatigayun.

Sa Panulay

12 Malipayen gayed sa etaw ha makaantus hu alan ha pagsulay, ta ku
maiwas haena madawat din sa bales ha iyan sa kinabuhì ha hurà din
katapusan ha insaad hu Dios duun hu mga etaw ha tagpalanggà kandin.
13 Ku amin etaw ha mauma hu panulay harì din haena henhenaen ha
duun napuun hu Dios, ta sa Dios harì agkapanulayan aman harì din gayed
sulayan sa etaw ta daw makasalà.
14 Ba sa panulay hu etaw iyan dà sa henà-henà din ha tungkay agkabayà
hu madaet.
15 Ku harì din lipatan haena sa madaet duun hu henà-henà din agpamatà
haena hu salà dayun sa salà agpamatà daan hu kamatayen.
16 Minahal ku ha mga suled, harì kaw gayed agpalimbung.
17 Sa alan ha maayad daw mahimpit duun gayed agkapuun hu Dios ha
Amay taw ha iyan migtanghagà hu alan ha tagsiga-siga diyà ta langit ha
usahay tagkahalin-halin sa agkaugsakan dan daw sa kasiga dan. Ba sa Dios
harì gayed tigbal agkahalin.

18 Pinaagi hu kandin ha pagbayà nabuhat kuy ha mga batà din tumenged
hu pagtuu taw hu kamatuuran ta daw iyan kuy kinatangkawan duun hu
alan ha tinanghagà din.

Sa Laus Ha Pagpaliliman

19 Minahal ku ha mga suled, henhenaa nuy haini ha sa kada sabuwa inyu
kinahanglan ha magpanday magpaliliman daw harì maal en mag-ikagiyà
daw harì daan madalì mapauk
20 ta sa agkapayanan-an hu kapauk hu etaw kenà iyan sa pagkamatareng
ha agkabayaan hu Dios.
21 Aman endai sa alan ha mahugaw daw sa mga madaet ha iyan tagpasu-
labi diyan ta inyu, daw pinaagi hu pagpaubus dawata nuy sa lalang hu Dios
ha intudlù inyu ta iyan haena makaluwas inyu.
22 Harì kaw tagpalimbung hu kaugalingen nuy pinaagi hu bà dà pagpalil-
iman hu lalang hu Dios, ba kinahanglan ha tumanen nuy daan haena.
23 Ta ku amin bà dà magpaliliman hu lalang hu Dios ba harì tagtuman
taena, agkailing haini hu nangispihu ngaay
24 ba bà din dà binay-ani ku agkainu-inu sa weleng din.
25 Ba ku amin etaw ha magsusi gayed hu himpit ha kasuguan hu Dios ha
iyan pakalibri kandin daw timan-an din ha sigí din gayed tumanen haena
panalanginan hu Dios sa tagbuhaten din.
26 Ku amin taghenà-henà ha masinimbahen duun hu Dios ba harì din
agkatigelan sa pag-ikagi hu madaet, saena bà din dà nabidui sa kaugalingen
din daw sa pagtuu din hurà din pulus.
27 Sa etaw ha laus sa pagtuu din tagpadiyù duun hu mga madaet dini ta
kalibutan daw tagbuhat haini hu maayad iling hu pagtanul taena ha mga
ilu daw mga balu ha tagkalised-lised, ta iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios
ha Amay taw.

2

Igbaldeng Sa Pagpalabi

1 Mga suled ku ha tumutuu ki Jesu Cristo sa gamhanan ha Ginuu taw
kinahanglan gayed ha hurà nuy ipalabi duun hu mga etaw.
2 Pananglitan amin sapian ha amin din mga bulawan ha sising daw
madagway daan sa pinaksuy din ha tumampu duun hu tag-amul-amulan
nuy, daw nakatampu daan sa makaluluuy ha etaw ha madaet sa pinaksuy
din.
3 Ku saena ha madagway sa pinaksuy din duun nuy ipapinuu hu madag-
way ha pinun-ayà ba su makaluluuy ha etaw bà nuy dà ipahitindeg diyà ta
suyuk daw ku diyà dà ba ipapinuu ta saeg,
4 kenà ba madaet haena sa binuhat nuy? Ta amin nuy impalabi kandan
daw nabuhat kaw ha maghuhukum ha madaet sa henà-henà nuy.
5 Minahal ku ha mga suled, palilimani nuy haini. Kenà ba iyan pinilì hu
Dios sa mga makaluluuy ha etaw dini ta kalibutan ta daw mabuhat sidan ha
sapian duun hu pagtuu dan? Daw iyan daan sidan tagharian hu Dios sumalà
hu mga saad din duun hu tagpalanggà kandin.
6 Ba sinyu tagpaamaniyan nuy gayed sa mga makaluluuy. Kenà ba iyan
man sa mga sapian taglupig inyu daw iyan daan tagsumbung inyu?
7 Kenà ba iyan man sidan tagtameyes hu ngaran hi Jesu Cristo ha Agalen
nuy?

8 Ku tumanen nuy sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen “Palanggaa
sa duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy” saena maayad
gayed.
9 Ba ku amin nuy igpalabi makasalà kaw gayed daw hukuman kaw isip ha
masinupaken hu Kasuguan.
10 Ta ku masupak nuy sa bisan sabuwa dà duun hu Kasuguan naamin nuy
en nasupak sa Kasuguan.
11 Sa Kasuguan tagyanaen “Harì kaw manapaw” daw “Harì kaw daan
mangimatay.” Bisan ku hurà kaw panapaw ba nangimatay kaw iling din dà
ha nabuhat kaw ha masinupaken hu Kasuguan.
12 Aman mag-andam kaw hu pag-ikagi nuy daw hu mga buhat nuy ta sa
Kasuguan ha iyan pakalibri inyu iyan dà daan ighukum inyu hu Dios.
13 Sa Dios hurà din en gayed kahid-u hu etaw ha hurà din daan kahid-u
hu duma din, ba saena ha agkahid-u hu duma din harì gayed agkahaldek ha
mahukuman.

Sa Laus Ha Pagtuu

14 Mga suled, hurà gayed pulus ku mag-ikagi sa etaw ha amin din pagtuu
ba hurà dumahi hu maayad ha mga buhat. Sa pagtuu ha iling taena harì
makaluwas kandin.
15 Ku amin nuy suled ha taglised gayed tumenged ta hurà din en bisti daw
hurà din en daan pagkaen
16 daw bà nuy dà ikagiyi hu “Bà kad ulì en daw ka agkaenà” ba hurà nuy en
ilahi hu kinahanglanen din, saena ha pag-ikagi nuy hurà din gayed pulus.
17 Iling daan ku bà kaw dà tag-ikagi ha amin nuy pagtuu ba hurà dumahi
hu maayad ha mga buhat, sa pagtuu nuy kenà laus.
18 Ba amin gid umikagi hu “Amin nu pagtuu ba siak maayad sa mga buhat
ku.”
Ipaahà nu kanak ku agkainu-inu sa pagtuu ha hurà duun maayad ha mga
buhat, ta igpaahà ku daan ikaw sa mga buhat ha maayad ha iyan timaan hu
pagtuu ku.
19 Ku agtuu ka ha sa Dios sabuwa dà laus hayan, ba kenà pa hustu
ha pagtuu ta bisan sa mga busaw agtuu daan daw aghugdunan sidan hu
kahaldek dan.
20 Buang-buang kaw gayed. Hurà nuy ba diay katun-i ha ku hurà maayad
ha buhat duma hu pagtuu saena hurà din pulus?
21 Henhenaa sa gin-apuan taw ha si Abraham. Saena inisip hu Dios ha
matareng tumenged hu maayad ha buhat din ta tinuman din sa sugù hu Dios
mahitenged hu paghalad taena ha batà din ha si Isaac.
22 Natun-an taw ha sa pagtuu hi Abraham dinumahan gayed hu maayad
ha buhat, ta sa pagtuu agkatuman pinaagi hu maayad ha buhat.
23 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Si Abraham tuminuu hu Dios
na tumenged taena inisip hu Dios ha matareng” daw pigngaranan daan si
Abraham ha Amigu hu Dios.
24 Iman natun-an taw ha sa etaw isipen gayed ha matareng kenà pinaagi
dà hu pagtuu ba pinaagi daan hu maayad ha mga buhat.
25 Iling daan ki Rahab sa madaet ha bahi ba inisip haena hu Dios ha
matareng tumenged hu maayad ha buhat ta pigtanul din sa mga sinugù hi
Josue ha maniid daw binuligan din sidan ha makapulaguy ta tinuenan din
sidan hu lain ha dalan ta daw harì madakepan.

26 Aman sa pagtuu ha hurà dumahi hu maayad ha buhat agkailing hu etaw
ha hurà din en gahinawa.

3

Sa Dilà Hu Etaw

1 Mga suled, maayad ku atiyuay dà inyu sa mabuhat ha manunudlù ta
natun-an nuy ha sikay sa tagtudlù ayuwà pa gayed mabegat sa igsilut kanay
ku masayep sa pagtudlù day.
2 Alan kuy pa gayed agkasayep, ba saena ha harì en gayed pakasalà pinaagi
hu pag-ikagi din hurà taw makasaway kandin tumenged ta pakapugung en
hu kaugalingen din.
3 Iling hu kabayu ha pigbukaduwan ha bisan hindu duun agwalinga duun
en daan agpayanaen.
4 Daw iling daan hu barko ha bisan ku maumahan hu maseleg tungkay
ha kalamag ba pinaagi hu atiyuay ha bansalan saena duun gayed paka-
payanaen hu agwalingan duun.
5 Iling daan sa dilà bisan ku atiyuay gayed tungkay ha bahin hu lawa ba
saena tagpagalbu hu bisan inu. Henhenaa nuy ha sa palitu hu posporu
pakabigsul hu maluag tungkay ha kalasan.
6 Sa dilà hu etaw iling gayed hu hapuy ha pakadaet ta duun agkatubù sa
mga lalang ha pakadaet hu etaw daw saena iyan tigsunugà hi Satanas hu
etaw ku bubuhay pa.
7 Maayad pa sa mga mananap daw sa mga tagbis bisan sa mga bunsalagan
daw sa mga isdà ta agkatagam pa.
8 Ba sa dilà hu etaw harì gayed agkamansu ta sigi dà pakabuhat hu madaet
iling hu hilu ha pakapatay hu etaw.
9 Sa dilà agkagamit taw ku agdayeen taw sa Dios ha Amay taw, ba iyan
daan agkagamit taw hu pagpanungayaw taena ha tinanghagà hu Dios ha
iling hu dagway din.
10 Duun hu bàbà aghiwal sa pagdayè daw sa pagpanungayaw. Ba saini,
mga suled, kenà gayed maayad.
11-12 Mahimu ba ha tumugà duun hu sabuwa dà ha tuburan sa maayad
daw sa mapait ha wahig? Harì gayed. Daw harì daan mahimu ha sa bugkà
mamunga hu libas.

Sa Laus Ha Katatau

13 Amin ba diyan ta inyu matatau daw masinabuten gayed ha etaw?
Kinahanglan ha ipaahà din haena pinaagi hu maayad ha batasan daw
maayad ha mga buhat duma hu pagpaubus.
14 Ba sa etaw ku amin din kasina daw agapan hu pag-uswag kinahanglan
ha harì din ipagalbu su katatau din ta supak haena hu kamatuuran.
15 Saena ha katatau hurà duun kapuun hu Dios ba dini dà ta kalibutan ta
impahenà-henà haena kandin hi Satanas.
16 Ku hindu duun sa kasina daw pagkaagapan hu pag-uswag hurà duun
taena kalinaw ta duun sa alan ha mga madaet.
17 Ba sa etaw ha sa katatau din napuun duun hu Dios mahimpit gayed sa
henà-henà din daw malinawen sa pagdapità din duun hu mga duma din,
matinahuren gayed daw malumu ha aglalangen, mahid-uwen daan daw sa
buhat din pulus maayad, hurà din igpalabi daw harì bà dà tagpasibù-sibù.
18 Sa etaw ha tagbuhat hu kalinaw namegas hu kalinaw aman lumegtay
daan hu matareng ha mga buhat.

4

Sa Pagkababayaen Hu Kalibutanen

1 Inu man sa agkapuunaan hu pagsasabà nuy? Kenà ba iyan man sa adagi
ha kabayà nuy?
2 Amin mga butang ha agkabayaan nuy ngaay ba harì nuy agkatimù aman
agpangimatay kaw paman. Amin daan agkaayatan nuy ha mga butang ba
harì nuy agkatimù aman pakigsabà kaw. Ba saena harì nuy gayed agkatimù
ta harì kaw man agpanayù duun hu Dios.
3 Bisan daan ku agpanayù kaw ba harì din haena ig-ila inyu ta madaet sa
katuyuan nuy ta para dà hu inyu ha kaugalingen.
4 Kenà kaw gayed mga matinumanen ha etaw. Hurà nuy ba diay katun-i ha
sa pagkababayaen hu kalibutanen iyan pakakuntra hu Dios? Ta bisan sin-u
haena sa iyan din igpalabi sa kalibutanen agkabuhat ha kuntra hu Dios.
5 Henà-henà nuy ba ha hurà pulus hu insulat ha lalang hu Dios ha
tagyanaen "Sa Balaan ha Ispiritu ha impatimà hu Dios dini ta kanuy agk-
abayà ha iyan taw dà gayed palanggaen sa Dios."
6 Ba tungkay pa gayed adagi sa grasya kanuy hu Dios ta sa insulat ha lalang
din tagyanaen
"Agsupaken hu Dios sa tagpalabaw-labaw ba agbuligan din sa tagpaubus."
7 Aman itugyan nuy duun hu Dios sa kaugalingen nuy. Sukuli nuy si
Satanas daw mapulaguyan kaw kandin.
8 Abut kaw duun hu Dios daw umubay daan inyu. Sinyu sa dayun pa
tagbuhat hu madaet, endai en haena. Sinyu sa tagduwa-duwa pa, himpiten
nuy en sa henà-henà nuy.
9 Ikaguul nuy gayed sa mga salà nuy. Harì kaw bà dà tagpatawahà
mahitenged taena ba basuli nuy gayed.
10 Ku magpaubus kaw duun hu atubangan hu Dios ipatangkaw kaw
kandin.

Sa Pagtameyes

11 Mga suled, harì kaw magpadaet-daetà hu dengeg ta sa tagtameyes
daw sa taghukum hu duma din iling dà ha tagtameyes daw taghukum hu
Kasuguan. Ba ku taghukuman nuy sa Kasuguan nasupak nuy haena daw
hurà nuy en daan katahuri.
12 Sa Dios iyan mig-ila hu Kasuguan daw iyan dà daan Maghuhukum
ha amin din gahem hu pagluwas daw hu pagsilut. Aman sin-u kaw sa
taghukum-hukum hu mga duma duy?

Sa Pagpagalbu Hu Mahitabù Asem

13 Magpaliliman kaw kanak, sinyu sa tag-ikagi hu "Agduun kay hu sabuwa
ha banuwa hu nangkatuig daw magsapian kay diyà."
14 Natun-an nuy en ba diay ku inu asem sa mahitabù? Ta sa gahinawa hu
etaw agkailing dà hu alisusu ha agkaahà taw ba harì en daan agkalugay-
lugay agkahanaw dà.
15 Sa angayan ha ikagiyen nuy iyan haini "Ku kandin ha pagbayà hu Ginuu
ha bubuhay kay pa iyan haini buhaten day."
16 Ba sinyu bà kaw dà tagpagalbu ku inu sa buhaten nuy. Sa pag-ikagi ha
iling tayana madaet gayed.
17 Bisan sin-u haena sa nakatuen en hu maayad ha agbuhaten ba harì din
haena agbuhaten, saena ha etawa nakasalà.

5

Sa Sapian Ha Mga Etaw

1 Sinyu sa sapian ha mga etaw, magpaliliman kaw kanak ta amin asem
aldaw ha makag-ulahuay kaw tumenged hu mga alantusen ha makauma
diyan ta inyu,
2 ta sa mga katigayunan nuy maledak dà daw sa pinaksuy nuy maketket
dà
3 daw sa mga salapì nuy tangisen daan. Saena ha tangis iyan timaan ha
kimpulen kaw ta bà nuy dà inamul-amul sa katigayunan nuy. Iling daan
taena ha tangis sa hapuy ha kumetket hu lawa nuy ku silutan kaw hu Dios.
4 Ta linimbungan nuy sa mga migtalabahu duun hu uma nuy daw sa agalà
hu namanlegtay napaliman daan hu Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu
alan.
5 Iman sa pagtimà nuy duun taini ha kalibutan hayahay gayed daw
ben tagpateyeng kaw en hu kalipayan, ba iling kaw hu babuy ha bà dà
impalambù ta amin aldaw ha ag-iyawen haena.
6 Hinukuman nuy daw hinimatayan nuy sa matareng ha mga etaw ha hurà
gayed sukul inyu.

Sa Pagpailub Daw Sa Pag-ampù

7 Tumenged taini magpailub kaw hangtud hu paglikù hu Ginuu. Hen-
henaa nuy sa mag-uuma ha tagpailub hu pag-angat taena ha nauna daw
hudiyan ha udan dayun human makalegtay.
8 Kinahanglan daan ha sinyu magpailub kaw gayed daw lig-ena sa gahi-
nawa nuy ta sa paglikù hu Ginuu ubay en.
9 Harì kaw magtamudmud hu mga duma nuy ta daw harì kaw mahuku-
man hu Dios ta sa paghukum din ubay en.
10 Mga suled, henhenaa nuy sa mga propita ha iyan migsaysay hu impaik-
agi hu Dios. Iyan haena buhaten nuy ha sampitan ta migpailub sidan hu mga
alantusen.
11 Natun-an nuy ha malipayen gayed sidan iman tumenged ta migmainan-
tusen sidan. Napaliman nuy sa pagpailub hi Job daw natun-an nuy daan sa
mga katuyuan hu Dios pinaagi hu mga bunga taena ha pag-antus din, ta sa
Dios maluluy-en gayed.
12 Mga suled, kinahanglan ha harì kaw gayed manumpà pinaagi hu langit
daw hu kalibutan. Ku mag-ikagi kaw hu “Hee” na “Hee” gayed, ba ku “Harì”
na “Harì” daan ta daw harì kaw hukuman hu Dios hu silut.
13 Ku amin inyu taglised mag-ampù gayed. Ku amin malipayen ipagkanta
taena ha pakadayè hu Dios.
14 Ku amin inyu agkadaluwan paelegan din sa mga pangulu hu tumutuu.
Dayun haplasan dan haena hu lana daw ampuan dan duun hu Ginuu,
15 ta sa pag-ampù ha dinumahan hu pagsalig makaulì gayed hu
agkadaluwan daw ku amin din salà mapasaylu daan.
16 Aman magpasinugidà kaw hu mga salà nuy daw mag-inampuay kaw
daan ta daw maulian kaw, ta sa pag-ampù hu etaw ha matareng amin gayed
duun gahem.
17 Iling ki Elias sa propita ha iling dà daan kanuy ha etaw. Mig-ampù gayed
ha harì umudan aman hurà labi udan seled hu tatulu ha tuig daw tengà.
18 Su maiwas en haena mig-ampù dà paman ha umudan aman uminudan
daan daw namanubù sa mga pamulahen.

19 Mga suled, ku amin inyu nakasuway duun hu kamatuuran maayad
gayed ku amin inyu makapalikù kandin duun hu pagtuu,
20 ta timan-i nuy haini ha saena ha makapaawà kandin duun hu madaet
ha mga buhat iyan makalibri kandin duun hu silut ta sa mga salà agpasay-
luwen.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pedro

1 Iyan a si Pedro ha apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sinyu sa mga pinilì hu Dios ha nakagsusuwayà duun hu
mga probincia ta Ponto, ta Galacia daw ta Capadocia, ta Asia daw ta Bitinia.
2 Daan kaw en pinilì hu Dios ha Amay taw ta daw mabuhat kaw ha mga
etaw din pinaagi hu Balaan ha Ispiritu daw magmatinumanen kaw ki Jesu
Cristo daw mahimpit kaw daan pinaagi hu langesa din.
Sa Dios mag-ila gayed inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Adagi Ha Hinam

3 Dayeen sa Dios ha iyan Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw. Tumenged hu
adagi ha kahid-u din kanuy in-isab kuy imbatà pinaagi hu pagbanhawa din
ki Jesu Cristo. Aman iman amin taw adagi ha hinam
4 ta sa tagsalapen taw iyan sa intagana hu Dios kanuy diyà ta langit ha
harì en gayed agkadaet daw harì en daan agkaledak daw harì en gayed daan
agkahanaw.
5 Tumenged hu pagtuu taw tagbantayan kuy hu Dios pinaagi hu gahem din
hangtud ha madayag sa katumanan hu kaluwasan taw duun hu hudiyan ha
panahun.
6 Aman iyan gayed haena iman adagi ha igkalipay nuy ta bisan pa ku amin
migkalain-lain ha pagsulay ba saini mababà dà.
7 Sa katuyuan taini ha mga pagsulay iyan sa pagsusi ku laus ba gayed
sa pagtuu nuy. Iling hu bulawan ha agkadaetan dà ba saena limpyuwan
gihapun pinaagi hu hapuy. Ba sa pagtuu nuy labaw pa dì hu bulawan. Ku
makaantus kaw taena ha pagsulay dayeen kaw gayed daw tahuran kaw
asem ku lumikù si Jesu Cristo.
8 Bisan pa ku hurà nuy haena kaahà ba pinalanggà nuy daw tinuuwan nuy
en, aman iyan haini adagi ha kalipay nuy ha harì en gayed agkaasuy
9 ta nadawat nuy sa kaluwasan ha bunga hu pagtuu nuy.
10 Sa mga propita ha iyan migtagnà su anay mahitenged hu grasya ha ig-ila
kanuy hu Dios migsusi gayed taini ha kaluwasan
11 ta ginaheman sidan hu Balaan ha Ispiritu hu pagtagnà mahitenged
hu mga malegen ha ag-antusen hi Cristo daw hu pagkagamhanan din ku
maiwas sa mga alantusen din. Sinusi dan gayed daan haini ku kan-u
agkahitabù daw inu sa maul-ulahan ku makauma en si Cristo.
12 Impadayag hu Dios diyà ta kandan ha kenà pa haini para kandan ba
para iman kanuy, ta sa intultul dan su anay iyan sa Maayad ha Tultulanen
ha tigsangyaw daan iman inyu hu mga etaw ha ginaheman hu Balaan ha
Ispiritu ha sinugù hu Dios. Saini ha kaluwasan agkabayaan ngaay hu mga
balinsuguen hu Dios ha matun-an dan.

Sa Pagkahimpit Hu Tumutuu

13 Iman andamen nuy sa henà-henà nuy duun hu bisan inu ha buluhaten,
magpugung kaw daan hu kaugalingen nuy daw hinamen nuy gayed sa mga
panalangin ha ig-ila inyu hu Dios ku lumikù si Jesu Cristo.
14 Kinahanglan ha magmatinumanen kaw ha mga batà hu Dios daw harì
nuy en buhaten sa mga madaet ha babayaen nuy su anay ha hurà nuy pa
katun-i sa kamatuuran.

15 Ba magmahimpit kaw duun hu bisan inu ha tagbuhaten nuy iling ha
mahimpit sa Dios ha mighimu inyu ha tumutuu,
16 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Kinahanglan ha
magmahimpit kaw ta siak sa Dios himpit gayed.”
17 Tumenged ta tag-ampù kaw duun hu Dios ha Amay nuy ha hurà din
gayed igpalabi tahura nuy gayed iman ha langyaw kaw pa dini ta kalibutan,
ta iyan haena taghukum hu kada sabuwa sumalà hu binuhat din.
18 Natun-an nuy en ha linibri kaw duun hu hurà din pulus ha pamatasan
ha imbilin hu mga gin-apuan nuy. Sa impalit din inyu kenà iyan sa salapì
daw sa bulawan ha agkahanaw dà,
19 ba iyan sa tungkay gayed mahal. Saena iyan si Cristo sa migpaagas hu
langesa din ha inhalad iling hu nati hu karniro ha hurà gayed madaet duun.
20 Daan en pinilì hu Dios su hurà pa tanghagaa sa kalibutan ba iman
impadayag en para inyu.
21 Pinaagi kandin nakatuu kaw duun hu Dios ha iyan migbanhaw ki Cristo
daw inlikù diyà ta kandin sa pagkagamhanan din su anay. Aman sa pagsalig
nuy daw sa taghinamen nuy iman iyan dà gayed sa Dios.
22 Iman nahimpit kaw en pinaagi hu pagkamatinumanen nuy hu kamatu-
uran ta daw laus gayed sa pagpalanggà nuy duun hu mga duma nuy. Aman
ipaiseg gayed sa pagpinalanggaay nuy
23 ta in-isab kaw imbatà kenà pinaagi hu agpatay dà ha etaw ba pinaagi hu
hurà din katapusan ha lalang hu Dios ha iyan tag-ila hu kinabuhì.
24 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen
“Sa untung hu etaw iling dà hu hilamunen daw sa kadagway din iling dà
daan hu bulak. Sa hilamunen laus dà agkagangu daw sa mga bulak
din agkangahulug dà,
25 ba sa lalang hu Dios tagpadayun hu hinangturan.”
Saini ha lalang iyan en su Maayad ha Tultulanen ha insangyaw diyan ta inyu.

2

1 Aman endai nuy sa alan ha madaet ha henà-henà duun hu duma daw
sa pagbiduay, sa pagpasibù-sibù daw sa kasina daw sa alan ha pakadaet hu
dengeg.
2 Iling hu bag-u pa imbatà ha agpan-ahà gayed hu gatas pan-ahaa nuy daan
sa gatas ha iyan sa lalang hu Dios ta daw gumulang kaw duun hu pagtuu ha
nakaluwas inyu.
3 Iyan haena timaan ha natun-an nuy en sa pagkamaluluy-en hu Dios.

Sa Mapuslanen Ha Batu Daw Sa Mga Etaw Hu Dios

4 Harì kaw tagpadiyù diyà ki Jesu Cristo ha bubuhay daw iyan tag-ila hu
kinabuhì. Saena iling hu batu ha inlambeg hu mga etaw ta abi dan ha hurà
din en pulus ba pinilì haena hu Dios ta iyan man diay gayed mapuslanen.
5 Iling kaw daan hu mga batu ha inilahan hu kinabuhì ha aggamiten hu
Dios hu pagbuhat hu balay din ta daw iyan kaw himpit ha sinaligan din daw
pinaagi ki Jesu Cristo taghalad kaw hu kaugalingen nuy duun hu Dios ha
iyan agkabayà-bayaan din.
6 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
“Amin ku pinilì ha mapuslanen ha batu, saena in-ugsak ku ha iyan
makapalig-en hu balay ku diyà ta Sion daw sa alan ha tumuu kandin
harì gayed mapagagayhaan.”

7 Sinyu sa tuminuu, mahal gayed haena inyu. Ba saena ha harì agtuu
matuman gayed sa lalang hu Dios ha tagyanaen
“Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà din pulus iyan
man diay pakapalig-en hu balay.”
8 Daw inikagi daan ha
“Iyan haini batu ha masipà hu mga etaw ta daw makakagpà sidan.”
Makakagpà sidan ta harì sidan agtuu hu lalang din, ba iyan en daan haena
katuyuan hu Dios.
9 Ba sinyu iyan kaw iman hinimu hu Dios ha tumutuu daw mga sinaligan
ha tag-alagad hu Harì daw mga etaw kaw kandin ha mahimpit gayed ta daw
madayè nuy sa Dios pinaagi hu pagpanunultul nuy taena ha belenganen ha
binuhat din, ta iyan migpaguwà inyu duun hu kasukileman payanaen duun
hu kapawaan diyà ta kandin.
10 Su anay kenà kaw kandin ha mga etaw daw hurà nuy katun-i sa kahid-u
din inyu, ba iman mga etaw kaw en kandin tumenged hu kahid-u din.
11 Minahal ku ha mga suled, tumenged ta mga langyaw kaw dini ta
kalibutan aghangyuen ku inyu ha likayan nuy gayed sa mga madaet ha
agkabayaan hu lawa nuy ta iyan haena pakadaet hu pagtuu nuy.
12 Kinahanglan ha sa pamatasan nuy maayad gayed ta daw bisan ku
butang-butangan kaw hu kenà mga tumutuu ba maahà dan sa maayad ha
buhat nuy dayun madayè dan sa Dios asem ku aldaw hu pagbulus din duun
hu kaet-etawan.

Sa Pagtahud Duun Hu Pangulu

13 Magmatinumanen kaw gayed hu alan ha mga panggubernuhan ta daw
harì matameyes sa ngaran hu Ginuu. Tumanen nuy sa sugù hu harì
14 daw hu mga gubernador ha iyan sinaligan hu harì hu pagsilut taena ha
tagbuhat hu madaet daw hu pagdayè taena ha matareng.
15 Ta sa agkabayaan hu Dios iyan sa pinaagi taena ha pagbuhat nuy hu
maayad makahagteng sa mga etaw ha maal en tag-ikagiyà.
16 Kenà kaw en iman mga ulipen hu salà ta nalibri kaw en. Ba saini ha
kalibriyanan harì nuy buhaten ha katarengan hu pagbuhat hu madaet ba
magmatinumanen kaw gayed isip ha suluguen hu Dios.
17 Magmatinahuren kaw duun hu bisan sin-u daw palanggaa nuy sa suled
nuy duun hu pagtuu. Kahaldeki nuy sa paghukum hu Dios daw tahuri nuy
gayed sa harì.

Si Jesus Iyan Sampitan

18 Sinyu sa mga suluguen, magmatinumanen kaw daw magmatinahuren
kaw duun hu mga agalen nuy ku buutan daw ku mabalaw ba,
19 ta agdayeen hu Dios sa etaw ha tag-antus gayed hu pasipala tumenged
ta natun-an din ha iyan sa Dios tagbayà.
20 Hurà gayed dengeg hu etaw ha tag-antus tumenged hu binuhat din ha
madaet, ba saena ha tagpailub duun hu mga pasipala tumenged ta tagbuhat
hu matareng agdayeen gayed hu Dios.
21 Iyan en haini agkaul-ulahan taena ha hinimu hu Dios ha tumutuu, ta si
Cristo mig-antus para kanuy daw iyan sampitan ha tagsunuren taw iman.
22 Saena hurà gayed makasalà daw hurà daan magbidù.
23 Su tameyesen hurà en gayed magtubag-tubag. Su mag-antus daan hu
pasipala hurà en panhulgà ba insalig din en sa kaugalingen din duun hu Dios
ha iyan matareng ha Maghuhukum.

24 Inuwit en hi Cristo sa mga salà taw duun hu krus ta daw harì kuy en
magbuhat hu salà daw sa pamatasan taw matareng gayed. Pinaagi hu pag-
antus din nalibri kaw.
25 Su anay nailing kaw hu mga karniro ha nangalaag ba iman nakaulì kaw
dà duun hu Dios ha iyan magbalantay daw tag-alima inyu.

3

Sa Pagdapità Hu Mig-asawa

1 Sinyu sa mga bahi, magmatinumanen kaw duun hu asawa nuy ta daw
ku amin pa kandan hurà tuu hu lalang hu Dios makabig sidan tumenged hu
maayad ha batasan nuy. Kenà en kinahanglan ha ikagiyan nuy pa sidan
2 ta agkaahà dan en sa kahimpit nuy daw sa pagkamatinahuren nuy.
3 Harì nuy ipaahà sa kadagway nuy pinaagi hu mga dayan-dayan ta buhuk
nuy daw ta mga lawa nuy daw hu mga mahalen ha pinaksuy
4 ta sa laus ha ikadagway hu bahi iyan gayed sa pagkamaluluy-en daw sa
pagkabuutan din, saini harì agkahanaw daw tungkay mahal duun hu Dios.
5 Iling taini sa mga bahi su anay ha suminalig hu Dios dinayan-dayanan
dan sa kaugalingen dan daw migmatinumanen sidan hu asawa dan.
6 Iling ki Sara sa migmatinumanen diyà ki Abraham ha inisip din haena
ha agalen din. Iyan kaw en iman mga batà din ku matareng sa tagbuhaten
nuy daw hurà nuy gayed ikahaldek hu bisan inu.
7 Sikuy daan sa mga maama, alimahan taw sa asawa taw ta maluya sidan
dì kanuy, daw tahuran taw sidan ta ag-ilahan daan sidan hu Dios taena ha
kinabuhì ha hurà din katapusan. Buhaten taw haini ta daw harì maelangan
sa mga pag-ampù taw.

Sa Pag-antus Tumenged Hu Pagkamatareng

8 Iman magsabuwa kaw duun hu henà-henà nuy. Magmaluluy-en daw
magpinalanggaay kaw isip ha migsusuled, magmahid-uwen daw mag-
paubus kaw daan.
9 Harì nuy balesi hu madaet sa tagbuhat hu madaet diyan ta inyu daw harì
nuy daan tameyesen haena sa tagtameyes inyu ba panalangini nuy sidan, ta
inikagi hu Dios ha sa katuyuan hu paghimuwa din inyu ha tumutuu ta daw
mapanalanginan kaw gayed kandin.
10 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
“Sa etaw ha agkabayà hu maayad ha pagtimà kinahanglan ha magtigel hu
pag-ikagi hu madaet daw hu pagbidù.
11 Kinahanglan ha igsalikway din sa madaet daw buhaten din sa matareng
daw siguruwan din daan gayed sa malinawen ha pakigdapità duun hu mga
etaw.
12 Ta sa Dios tagbantay hu matareng ha mga etaw daw agkapaliman din
sidan ku tag-ampù, ba agsupaken din sa tagbuhat hu madaet.”
13 Sin-u man sa magpasipala inyu ku madasigen kaw gayed hu pagbuhat
hu matareng?
14 Ba bisan ku pasipalahan kaw tumenged hu binuhat nuy ha matareng
magmalipayen kaw daan. Harì kaw mahaldek hu mga hulgà hu tagpasipala
inyu daw harì kaw daan agkasamuk
15 ba tahuren nuy gayed si Cristo ha Ginuu nuy. Sigi kaw managana hu
igtubag nuy ku amin manginginsà inyu mahitenged hu pagsalig nuy duun
hu Dios.

16 Buhaten nuy haena pinaagi hu pagpaubus daw pagkamatinahuren.
Kinahanglan ha hurà gayed salà ha makasamuk hu henà-henà nuy ta daw
saena ha tag-ikagi hu madaet mahitenged hu maayad ha pamatasan nuy
tumenged hu pagsunud nuy ki Cristo, bà dà kagayhai tumenged hu pagpan-
daet dan hu dengeg nuy.
17 Maayad pa sa pag-antus tumenged hu pagbuhat hu matareng ku iyan
haini pagbayà hu Dios dì hu pag-antus tumenged hu mga salà.
18 Si Cristo kasabuwa dà magpakamatay daw iyan haena matareng ha
migpakamatay para hu kenà matareng ta daw mabuhat kuy ha mga etaw
hu Dios. Migpakamatay haena ba bubuhay pinaagi hu Balaan ha Ispiritu
19 daw nanunultul duun hu mga etaw diyà ta Kamatayan.
20 Saena sidan iyan su hurà gayed tuu bisan ku migpailub sa Dios hu pag-
angatà kandan duun hu panahun ha migbuhat si Noe hu arka, aman walu
dà sa etaw ha hurà kalemes.
21 Iling iman hu pagbautismu ha iyan makaluwas kanuy. Saena ha
pagbautismu kenà paghenaw hu mahugaw dini ta lawa taw ba iyan timaan
ha hurà salà ha makasamuk hu henà-henà taw ta napasaylu en hu Dios.
Naluwas kuy pinaagi hu pagkabanhaw hi Jesu Cristo
22 ha duminiyà en ta langit daw duun iman tagpinuu hu kawanan hu Dios,
daw iyan haena tagbayà hu mga balinsuguen hu Dios daw hu alan ha amin
din kagahem diyà ta kalangitan bisan sa mga ginsakupan hi Satanas.

4

Sa Bag-u Ha Batasan

1 Tumenged ta si Cristo mig-antus gayed mangandam kaw daan hu alan
ha alantusen, ta sa etaw ha tag-antus harì en taghenà-henà hu pagbuhat hu
salà.
2 Aman harì din en buhaten sa madaet ha babayaen duun taini ha nasamà
iman ha panahun hu pagtimà din dini ta kalibutan, ba iyan din en gayed
buhaten sa agkabayaan hu Dios.
3 Su anay iyan nuy binuhat sa mga madaet iling hu tagbuhaten hu kenà
pa tumutuu ha iyan sa mga kalaw-ayan daw sa mga pinakagalugayhà, sa
pagpasibeleng daw sa pagsimba hu mga diyus-diyus ha agtambagan gayed
hu Dios.
4 Iman saini ha kenà mga tumutuu agkabeleng gayed ta harì kaw en
tagtampu kandan duun hu mahugaw ha mga buhat aman tameyesen kaw
en kandan.
5 Ba saini sidan manubag gayed duun hu Dios ha andam en hu paghukum
taena ha mga bubuhay daw hu mga minatay en.
6 Iyan haini hinengdan ha sa Maayad ha Tultulanen nakasangyaw duun
hu mga minatay en ta bisan ku harì dan agkalikayan sa kamatayen ha
igsilut hu Dios hu kaet-etawan ba amin dan gihapun kinabuhì ha hurà din
katapusan iling ha bubuhay sa Dios.
7 Sa katapusan hu alan ubay en. Aman pandayai sa henà-henà nuy daw
magpugung kaw hu kaugalingen nuy ta daw makaampù kaw.
8 Labaw hu alan siguruwan nuy gayed sa pagpinalanggaay nuy, ta sa laus
ha pagpalanggà pakatambun hu salà.
9 Magpatanul-tanulà kaw ha hurà pagtamudmud.
10 Bisan inu sa katatau nuy ha in-ila inyu hu Dios gamiten nuy ta daw
makabulig kaw hu duma nuy ta sinaligan kaw taena ha grasya ha in-ila inyu.

11 Ku amin tag-ikagi kinahanglan ha mag-ikagi hu hustu ha lalang hu Dios.
Ku amin tagbulig buhaten din haena pinaagi hu bis-ay ha in-ila kandin hu
Dios ta daw duun hu alan ha mga buhat madayè gayed sa Dios pinaagi ki Jesu
Cristo, ta iyan dà haena angayan ha madayè daw magharì duun hu hurà din
en katapusan.

Sa Mga Alantusen

12 Minahal ha mga suled, harì kaw mabeleng hu mga malegen ha pagsulay
ha tag-antusen nuy en iman ha bà su kenà angayan ha maul-ulahan nuy.
13 Ba magmalipayen kaw gayed ha makaambit kaw hu mga alantusen
hi Cristo ta daw adagi gayed sa kalipay nuy asem ku ipadayag en sa
pagkagamhanan din.
14 Magmalipayen kaw ku pagagayhaan kaw tumenged hu pagsunud nuy
ki Cristo ta iyan haena timaan ha sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios
didiyan en gayed ta inyu.
15 Ku mag-antus kaw kenà gayed ngaay iyan hinengdan din ta nakapatay
kaw daw ku nanakaw kaw ba daw pinaagi ba hu buhat nuy ha madaet daw
hu paglabet-labet duun hu hurà nuy duun labet.
16 Ba ku tag-antus kaw tumenged hu pagtuu nuy ki Cristo harì nuy gayed
haena igkagayhà ba dayeen nuy sa Dios pinaagi taena.
17 Iman nakauma en sa panahun ha susiyen hu Dios sa mga batà din
pinaagi hu mga alantusen. Ba ayuwà pa gayed malegen sa maul-ulahan
asem taena ha hurà tuu hu Maayad ha Tultulanen ha napuun duun hu Dios,
18 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Ku malegen ha aglibriyen sa etaw ha matareng ayuwà pa gayed malegen
sa maul-ulahan hu makasasalà daw sa etaw ha kenà matinahuren hu
Dios."
19 Aman saena ha tag-antus tumenged ta iyan pagbayà hu Dios kina-
hanglan ha dayunen dan gayed buhaten sa maayad daw isalig dan sa
kaugalingen dan duun hu kasaligan ha Dios ha migtanghagà kandan.

5

Sa Tagkaamul-amul Ha Mga Tumutuu

1 Sinyu sa mga pangulu hu mga tumutuu, tumenged ta sabuwa a daan ha
pangulu daw naahà ku gayed sa pag-antus hi Cristo daw makaambit a daan
asem hu pagkagamhanan din, aghangyuen ku inyu ha
2 alimahan nuy gayed sa mga tumutuu ha insalig inyu hu Dios iling hu
magbalantay ha tag-alima hu mga karniro din. Sa pagtanul nuy kandan
kenà pineges ba inyu ha pagbayà ha iyan agkabayà-bayaan hu Dios, kenà
daan tumenged hu kabayà nuy hu suhul ba tumenged ta agkabayà kaw
agbulig,
3 kenà daan pagpalabaw hu mga kaugalingen nuy duun hu mga etaw ha
insalig inyu ba kinahanglan ha maayad kaw ha sampitan diyà ta kandan.
4 Ku lumikù si Jesu Cristo sa labaw ha magbalantay balesan kaw kandin ta
makaambit kaw hu harì en gayed agkahanaw ha pagkagamhanan din.
5 Sinyu daan sa mga manguhed pa, magmatinumanen kaw hu mga mag-
ulang. Alan kaw magpaubus duun hu mga duma nuy ta sa insulat ha lalang
hu Dios tagyanaen
"Agsupaken hu Dios sa tagpalabaw-labaw ba agbuligan din sa tagpaubus."
6 Aman magpaubus kaw duun hu gamhanan ha Dios ta daw ipatangkaw kaw
kandin ku mauma sa natugun ha panahun.

7 Itugyan nuy sa alan ha mga kasamukan nuy diyà ta kandin ta iyan en haena
tag-alima inyu.
8 Magpugung kaw hu kaugalingen nuy daw magpangandam kaw ta sa
kuntra nuy ha si Satanas taglibut-libut diyan ta inyu iling hu taghinigel ha
liyon ta tagpan-ahà hu makagat din.
9 Sukuli nuy haena ha malig-en sa pagtuu nuy ta natun-an nuy ha sa alan
ha mga suled taw duun hu pagtuu dini ta tibuuk ha kalibutan nakaagi daan
taini ha alantusen.
10 Ku mapengahan sa mababà ha mga alantusen sa Dios maghimpit inyu
daw makapalig-en hu pagtuu nuy ta daw harì kaw madaeg hu bisan inu,
ta sa Dios tag-ila hu grasya daw iyan mighimu inyu ha tumutuu ta daw
makaambit kaw duun hu hurà din katapusan ha pagkagamhanan hi Cristo.
11 Dayeen gayed sa Dios ha gamhanan ha Harì hu hurà din katapusan.

Sa Pagpangamusta

12 Si Silas sa kasaligan ha suled ku migbulig kanak hu pagsulat taini ta daw
madasig ku inyu duun hu pagtuu daw matun-an nuy ha iyan haini laus ha
grasya hu Dios. Aman paniguruwan nuy haini.
13 Agpangamusta inyu sa mga tumutuu dini ta Babilonia ha pinilì daan hu
Dios, daw agpangamusta daan inyu si Marcos sa batà ku duun hu pagtuu.
14 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
Sa Dios mag-ila inyu hu kalinaw sinyu sa nakigsabuwa ki Cristo.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pedro

1 Iyan a si Simon Pedro ha suluguen daw apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sa amin din pagtuu ha iling kamahal hu kanay ha pagtuu pinaagi ki Jesu Cristo sa matareng ha Dios daw Manluluwas taw.
2 Sa Dios mag-ila gayed inyu hu grasya daw kalinaw pinaagi hu pagpakatuen nuy mahitenged kandin daw ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Laus Ha Pagtuu

3 Pinaagi hu gahem hu Dios nadawat taw sa alan ha kinahanglanen taw ta daw sa pamatasan taw iyan sa agkabayaan din. Nabaluy haena ta nakilala taw en sa Dios ha iyan mighimu kanuy ha tumutuu ta daw makaambit kuy hu pagkamatareng daw hu pagkagamhanan din.
4 Tumenged taena in-ila din kanuy sa mahal daw adagi ha mga saad ta daw makalikay kuy duun hu pakadaet kanuy ha iyan sa babayaen hu kalibutanen daw amin taw daan matareng ha kinaiya iling hu Dios.
5 Aman siguruwi nuy ha duun hu pagtuu nuy makaisab sa maayad daw sa pagkamasinabuten,
6 sa pagpugung hu kaugalingen nuy, sa pagkamainantusen daw sa pagbuhat hu agkabayaan hu Dios,
7 sa pagkamaluluy-en isip ha migsusuled kaw daw sa pagpalanggà duun hu bisan sin-u.
8 Ta ku mag-uswag sa kabuhata nuy taena pakabuhat haini inyu ha mapuslanen kaw gayed duun hu pagpakatuen nuy mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.
9 Ba saena ha harì tagbuhat taini agkailing hu buta daw nalipatan din ha linimpyuwan en hu mga salà din.
10 Aman mga suled, buhata nuy gayed sa taman ha mahimu nuy ta daw maahà ha pinilì kaw gayed hu Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu. Ta ku buhaten nuy haini harì kaw gayed malaag
11 ba adagi sa kalipay nuy ku ipaseled kaw en kandin duun hu tagharian hi Jesu Cristo sa Ginuu daw Manluluwas taw.
12 Aman agsublien ku dà sa pag-ikagi inyu bisan ku natun-an nuy en haini daw malig-en kaw en gayed duun hu kamatuuran.
13 Iman ha bubuhay a pa sigi ku inyu igpahenà-henà haini sa inikagi kud su anay
14 ta impadayag kanak hi Jesu Cristo ha Ginuu taw ha laus ad en matay.
15 Aman buhaten ku gayed sa taman ha mahimu ku ta daw bisan pa ku matay ad asem harì nuy haini malipatan.

Sa Nakaahà Hu Pagkagamhanan Hi Jesu Cristo

16 Sa intudlù day inyu mahitenged hu pagkagamhanan hi Jesu Cristo ha Ginuu taw ku lumikù asem kenà bà dà bidù, ta naahà day gayed sa pagkagamhanan din su anay
17 su dayeen hu Dios ha Amay din ha tagyanaen “Iyan haini pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku.”
18 Napaliman day gayed sa lageng ha napuun diyà ta langit ta nakaduma kay ki Jesu Cristo duun ku balaan ha bubungan.

19 Tumenged taena natuuwan day gayed sa inikagi hu mga propita. Aman
palilimani nuy gayed haena ta sa intudlù dan agkailing hu sulù ha suminiga
duun hu kasukileman hangtud ha maselem en dayun suminiga daan sa
makabugwas diyan ta inyu.
20 Kinahanglan ha masabut nuy ha hurà gayed etaw ha makasaysay
hu lalang hu Dios ha insulat hu mga propita pinaagi hu kandin dà ha
kaugalingen,
21 ta sa lalang hu Dios hurà duun kapuun hu henà-henà hu etaw ba su mga
propita minikagi taini tumenged ta ginaheman sidan hu Balaan ha Ispiritu.

2

Sa Biduen Ha Manunudlù

1 Su anay amin naman-ikagi ha mga propita sidan ba kenà man diay laus.
Iling daan ha amin mga biduen ha manunudlù diyan ta inyu. Ighinay-hinay
dan igtudlù sa makadaet daw mga bidù ha katudluanan. Igsalikway dan
gayed sa Ginuu ha Manluluwas dan ngaay. Tumenged taena tigkan sidan
agsilutan.
2 Madakel sa sumunud hu mga pinakagalugayhà ha buhat dan daw
pinaagi taena tameyesen hu mga etaw sa kamatuuran.
3 Tumenged hu pagkaagapan dan hu salapì limbungan kaw kandan hu
mga bidù ha katarengan. Ba sa Dios ha iyan maghukum kandan nalugay
en sa kataganahi din kandan hu silut.
4 Ta bisan sa mga balinsuguen hu Dios ha nakasalà su anay hurà bà dà
ipatayà hu Dios ba inlambeg sidan duun hu tungkay gayed madalem ha bitu.
Didiyà pa iman sidan ha kinadinahan duun hu kasukileman ha tag-angat hu
Aldaw hu Paghukum.
5 Daw hurà daan ipatayà hu Dios sa masinupaken ha kaet-etawan su anay
ta linimasan din sa kalibutan. Iyan dà si Noe sa migtudlù hu matareng daw
pitu daan sa duma din ha naluwas.
6 Sinilutan daan hu Dios sa mga etaw diyà ta Sodoma daw ta Gomora daw
sinunug din sa banuwa dan ta daw mabuhat haena ha sampitan hu maul-
ulahan asem hu mga etaw ha kenà matinahuren hu Dios.
7 Ba linibri hu Dios si Lot sa matareng ha etaw daw naguul gayed hu mga
mahugaw ha binuhat hu mga masinupaken.
8 Si Lot nakagtimà diyà duma kandan aman dayun dà naguul taena ha mga
madaet ha agkaahà din daw hu mga agkapaliman din.
9 Aman agkahimu gayed hu Dios sa paglibri hu etaw ha agtahud kandin
duun hu kasamukan dan, daw agkahimu din daan sa pagbakus hu
makasasalà hangtud hu Aldaw hu Paghukum
10 labi en haena sa babayaen hu pagbuhat hu kalaw-ayan daw agsupak
daan hu amin din katenged.
Sa mga biduen iman ha manunudlù mabalaw daw galbuwen daw bisan
sa mga balinsuguen hu Dios agtameyesen dan.
11 Ba bisan sa balinsuguen hu Dios ha gamhanan pa dì ku mga biduen
ha manunudlù hurà dan tameyesa sa lain ha mga balinsuguen duun hu
atubangan hu Dios.
12 Ba saini ha mga etawa tagtameyesen dan sa bisan inu ha harì dan
agkasabut. Agkailing sidan hu mga mananap ha hurà dan kagayhà ba sa
agkapangkusan taena iyan sa dakepen daw iyawen sidan. Iling daan sa
agkapangkusan taini ha mga etawa ta hukuman sidan hu silut hu hurà din
katapusan.

13 Masilutan sidan hu mga alantusen iling hu tagbuhaten dan duun hu
kaet-etawan ta iyan dà haena igkabayà-bayà dan sa pagbuhat hu kalaw-ayan
bisan aldaw. Ku pakaamul sidan inyu ku tagkaen kaw igkalipay dan sa
pinakagalugayhà ha buhat dan.
14 Iyan dan dà taghenhenaen sa pagbuhat hu madaet duun hu bisan
sin-u ha bahi ha agkaahà dan daw harì sidan pakatigel pagbuhat hu salà.
Aglimbungan dan sa etaw ha maluya pa sa pagtuu din daw iyan en batasan
dan sa pagkaagapan. Ba agsilutan gayed sidan hu Dios.
15 Suminuway sidan duun hu kamatuuran daw nangalaag sidan ta inilin-
gan dan sa batasan hi Balaam sa batà hi Beor ha babayaen hu suhul bisan
ku madaet sa igpabuhat kandin.
16 Ba sinaway haena pinaagi hu asno ha nakaikagi diyà ta kandin daw
binaldeng haena hu pagkabuang-buang din.
17 Saini ha mga etawa iling hu tuburan ha namadahan daw iling daan
hu gabun ha bà dà tagkauwit-uwit hu maseleg ha kalamag. Ba intagana en
kandan hu Dios sa masukilem ha lugar
18 ta tagpagalbuwà sidan daw pinaagi hu mga kalaw-ayan agpanulayen
dan sa bag-u pa suminuway duun hu mga duma dan ha tagbuhat hu madaet.
19 Sinaaran dan haena ha malibri ba sidan daan nabuhat en ha ulipen hu
madaet ha batasan ha iyan makadaet kandan, ta sa etaw ulipen hu bisan inu
ha nakabihag kandin.
20 Sa mga etaw ha nakaendà en hu madaet duun taini ha kalibutan
tumenged hu pagpakatuen dan mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu daw
Manluluwas taw, ku lumikù dà sidan duun hu madaet ha buhat daw madaeg
dà sidan taena ayuwà pa malegen sa maula-ula dan dì su anay.
21 Maayad pa ngaay ku hurà dan en bul-ug katun-i sa pagkamatareng dì sa
natun-an dan haena ba insalikway dan dà sa kasuguan ha napaliman dan.
22 Saini ha agkaula-ula dan iyan katumanan hu lalang ha tagyanaen “Sa
asu agkan-en din dà sa utà din daw sa babuy bisan pakaglanguy en tagtunà
dà gihapun.”

3

Sa Insaad Hu Ginuu

1 Minahal ku ha mga suled, iyan haini ikaduwa ha sulat ku diyan ta inyu.
Iyan tuyù ku duun hu mga sulat ku ha madasig kaw hu paghenà-henà hu
maayad.
2 Agkabayaan ku ha harì nuy lipatan sa inikagi hu mga propita daw sa mga
kasuguan hi Jesu Cristo ha Ginuu daw Manluluwas taw ha intudlù day inyu
sikay sa mga apostoles.
3 Una hu alan timan-i nuy ha duun hu hudiyan ha mga aldaw makauma sa
mga etaw ha iyan dà agsunuren dan sa mga madaet ha kabayà daw bà kaw
dà kandan pagpatawahai
4 hu kagi dan “Aglikù dà man gid haena dini na hindu en man duun?
Sa mga gin-apuan taw nangamatay en ba iyan man gihapun iman ha hurà
kabalhin sa panahun sugud dà su tanghagaen sa bisan inu.”
5 Ba sa mga tag-ikagi taini harì dan en tagbaliyen ha sa Dios pinaagi hu
lalang din natanghagà sa langit daw duun hu wahig impahiwal din sa bugtà.
6 Sa wahig daan iyan inlimas hu kaet-etawan dini ta kalibutan su anay.

7 Ba pinaagi daan hu lalang din sa kalangitan daw sa kalibutan intagana
din en iman hu hapuy ha iyan aggamiten din hu pagdaet taena duun hu
Aldaw hu Paghukum daw silutan sa mga etaw ha harì agtahud hu Dios.
8 Ba sinyu sa minahal ku ha mga suled, harì nuy gayed haini aglipati ha sa
nangkaaldaw daw sa nangkalibu ha tuig mig-iling dà duun hu Dios.
9 Sa Ginuu harì tagyawat hu mga saad din ha iyan taghenhenaayen hu
duma ha mga etaw. Harì pa iman aglikù tumenged ta tagpailub pa inyu ta
harì din gayed agkabayaan ha amin sabuwa ha masilutan ba sa agkabayaan
din iyan sa maghinulsul sa alan.
10 Sa paglikù hu Ginuu agkailing hu takaw ha harì nuy agkatagadan.
Duun asem taena ha panahun mahanaw sa kalangitan dengan hu kadaging
hu daheneg daw mangasunug sa alan duun, daw sa tibuuk ha kalibutan
mabigsulan daan.
11 Tumenged ta iyan haena paagi ha mangadaet sa alan kinahanglan
gayed ha paniguruwan nuy sa pagsunud hu Dios daw himpiten nuy sa
batasan nuy
12 iman ha tag-angat kaw pa taena ha Aldaw hu Paghukum hu Dios.
Buhaten nuy sa taman ha mahimu nuy ta daw laus en matuman haena.
Duun asem taena sa kalangitan mabigsulan daw mahanaw,
13 ba taghinamen taw iman sa insaad hu Dios ha iyan sa bag-u ha kalangi-
tan daw sa bag-u ha kalibutan ha duun magtimà sa mga matareng ha etaw.
14 Aman minahal ku ha mga suled, tumenged ta taghinamen nuy pa haena
sa panahun buhaten nuy gayed sa taman ha mahimu nuy ta daw hurà gayed
madaet diyan ta inyu daw hurà daan ikasaway inyu duun hu atubangan hu
Dios daw malinawen daan sa pakigdapità nuy kandin.
15 Isipen nuy ha sa kayawat hu paglikù hu Ginuu taw iyan daan higayun hu
mga etaw ta daw maluwas sidan. Iyan daan haini insulat inyu hu minahal
taw ha suled ha si Pablo sumalà hu katatau ha in-ila kandin hu Dios.
16 Sinubay din haini duun hu alan ha mga sulat din. Sa duma duun
malegen ha agsabuten aman sa mga etaw ha hurà dan pagsabut hu kamatu-
uran daw maluya sa pagtuu dan agkasayep sa pagtudlù dan taena iling hu
kasayep dan duun hu duma ha insulat ha lalang hu Dios. Ba silutan gayed
sidan.
17 Aman minahal ku ha mga suled, tumenged ta natun-an nuy en haini
magbantay kaw gayed ha harì kaw mauwit hu mga bidù taini ha mga
masinupaken ha manunudlù daw harì kaw malaag duun hu laus ha pagtuu.
18 Kinahanglan ha tumubù gayed sa pagtuu nuy pinaagi hu grasya daw hu
pagpakatuen nuy mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu daw Manluluwas taw.
Dayeen si Jesu Cristo iman hangtud hu hurà din katapusan.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Juan

Sa Tag-ila Hu Kinabuhì

1 Sa tigtultul day duun taini ha sulat iyan sa mahitenged ki Jesu Cristo ha
tagngaranan hu Lalang ha pakaila hu kinabuhì. Saena duduun en su hurà pa
tanghagaa sa kalibutan, daw su dini pa ta kalibutan naahà daw napaliman
day en ta nakigduma-duma kanay.
2 Su magpakaetaw haena naahà day aman agkaikagi day ha laus gayed. Sa
tigtultul day iman inyu iyan sa mahitenged ki Jesus sa puunaan hu kinabuhì
ha hurà din katapusan daw iyan daan duma hu Dios ha Amay taw ba iman
migpaahà en kanay.
3 Aman sa naahà day daw sa napaliman day diyà ta kandin iyan daan
tigtultul day iman diyan ta inyu ta daw amin taw pakigdapità daw amin taw
daan pakigdapità hu Dios ha Amay taw daw diyà ki Jesu Cristo sa Batà din.
4 Sinulatan day inyu ta daw tungkay kuy gayed malipay.

Sa Etaw Duun Hu Mapawà

5 Iyan haini napaliman day diyà ki Jesu Cristo aman igtultul day diyan ta
inyu ha sa Dios iyan sulù ha tag-ila hu kapawà daw hurà en gayed bul-ug
masukilem duun.
6 Ku tag-ikagi kuy ha amin taw pakigdapità hu Dios ba sa tagbuhaten taw
iyan pa sa mga buhat hu kasukileman bà kuy dà tagbiduay ta sa pamatasan
taw kenà sumalà hu kamatuuran.
7 Ba ku sa tagbuhaten taw iyan sa mga buhat duun hu kapawaan ha duun
daan sa Dios amin taw pakigdapità daw sigi kuy taglimpyuwi duun hu mga
salà taw pinaagi hu langesa hi Jesus sa Batà din.
8 Ku tag-ikagi kuy ha hurà taw gayed salà bà taw dà binidui sa henà-henà
taw daw sa kamatuuran hurà pa gayed dini ta kanuy.
9 Ba ku isugid taw duun hu Dios sa mga salà taw agpasayluwen din
daw aglimpyuwan kuy kandin duun hu mga madaet ha buhat taw, ta
matinumanen daw matareng sa Dios.
10 Ku tag-ikagi kuy ha hurà taw gayed bul-ug salà hurà taw tuuwi sa lalang
din daw binuhat taw sa Dios ha biduen.

2

Sa Pagtuman Hu Mga Kasuguan

1 Pinalanggà ku ha mga batà, insulat ku haini diyan ta inyu ta daw harì
kaw en makasalà. Ba ku amin inyu makasalà amin taghusay taena duun hu
Dios ha Amay taw. Saena iyan si Jesu Cristo sa matareng gayed
2 daw inhalad din sa kaugalingen din ta daw mapalas sa mga salà taw daw
hu alan ha kaet-etawan.
3 Sa timaan ha agkakilala taw sa Dios iyan sa pagtuman taw hu mga sugù
din.
4 Ku amin tag-ikagi ha agpakakilala hu Dios ba harì tagtuman hu mga sugù
din saena biduen gayed.

5 Ba bisan sin-u sa magtuman hu lalang din mahimpit gayed sa pag-
palanggà taena hu Dios. Iyan haini timaan ha nakigsabuwa kuy gayed hu Dios
6 ku sa batasan taw matareng iling ki Jesus su dini pa ta kalibutan.

Sa Bag-u Ha Kasuguan

7 Minahal ku ha mga suled, saini ha insulat ku diyan ta inyu kenà bag-
u ha sugù ta napaliman nuy en haini su anay kaw makatuu ki Jesus ha
magpinalanggaay kuy gayed.
8 Ba saini bà su bag-u ta agpamawà en daw kenà en masukilem. Saena ha
sugù tinuman hi Jesus aman kinahanglan ha tumanen taw daan.
9 Bisan sin-u sa tag-ikagi ha duun en tagtimà hu mapawà ba tagkuntrahen
din pa sa mga duma din saena duun pa tagtimà hu kasukileman.
10 Saena ha tagpalanggà hu mga duma din duun tagtimà hu kapawaan
aman harì gayed haena makasipà.
11 Ba sa agpanguntra hu mga duma din duun gayed tagtimà hu kasukile-
man aman harì din agkatun-an ku hindu agpayanaen ta agkailing haena hu
buta.
12 Sinyu sa pinalanggà ku ha mga batà, sinulatan ku inyu ta napasaylu en
sa salà nuy pinaagi ki Jesus.
13 Sinyu sa mga magulang, sinulatan ku inyu ta nakilala nuy en haena sa
duduun en su hurà pa tanghagaa sa kalibutan.
Sinyu sa mga manguhed pa ha mga etaw, sinulatan ku inyu ta nadaeg nuy
en si Satanas.
Sinyu sa pinalanggà ku ha mga batà, sinulatan ku inyu ta nakilala nuy en
sa Dios ha Amay taw.
14 Sinyu sa mga magulang, sinulatan ku inyu ta nakilala nuy en haena sa
duduun en su hurà pa tanghagaa sa kalibutan.
Sinyu sa mga manguhed pa ha mga etaw, sinulatan ku inyu ta mabis-ay
kaw hu pagtuu tumenged ta sa lalang hu Dios didiyan en ta inyu daw nadaeg
nuy en daan si Satanas.

Sa Pagkababayaen Hu Mga Kalibutanen

15 Harì nuy gayed igpalabi sa kalibutanen ta ku iyan haena babayaen nuy
kenà nuy gayed palanggà sa Dios ha Amay taw.
16 Ta iyan haini batasan dini ta kalibutan sa pagkababayaen hu bisan inu
ha madaet daw sa kaayat hu bisan inu ha agkaahà daw sa pagpagalbu hu
kaugalingen daw hu katigayunan. Saini kenà kandin hu Dios ha Amay taw
ba kandin dà ta kalibutan.
17 Saini ha kalibutan agkahanaw dà daw sa bisan inu ha agkabayaan hu
mga etaw duun, ba saena ha matinumanen hu Dios amin din kinabuhì ha
harì gayed agkahanaw.

Mga Kuntra Hi Cristo

18 Pinalanggà ku ha mga batà, ubay en sa katapusan hu panahun. Napali-
man nuy en ha humiwal sa labaw ha kuntra hi Cristo. Bisan iman madakel
en sa aghiwal ha pakigkuntra kandin. Iyan haena timaan ha ubay en sa
katapusan hu panahun.
19 Saini ha mga etaw suminuway dini ta kanuy tumenged ta kenà taw
duma, ta ku mga duma taw pa ngaay sidan hurà ngaay sidan suway kanuy.
Ba tumenged ta suminuway en man sidan kanuy natun-an taw ha kenà taw
gayed sidan mga duma.

20 Ba sinyu inulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu daw natun-an nuy sa alan.
21 Sinulatan ku inyu ta natun-an nuy en sa kamatuuran daw natun-an nuy
en daan ha hurà gayed bidù duun hu kamatuuran.
22 Sin-u man sa biduen? Saena iyan sa tag-ikagi ha si Jesus kenà iyan su
Mesiyas. Iyan haena pakigkuntra ki Cristo ta hurà tuu hu Dios ha Amay taw
daw ki Jesu Cristo sa Batà din.
23 Sa etaw ha harì agtuu hu Batà hu Dios harì daan pakakilala hu Dios ha
Amay taw, ba sa etaw ha tumuu hu Batà hu Dios pakakilala hu Dios ha Amay
taw.
24 Paniguruwi nuy gayed sa katudluanan ha napaliman nuy en su anay
kaw makatuu. Ku buhaten nuy haena harì kaw gayed makasuway hu Dios
ha Amay taw daw ki Jesu Cristo sa Batà din.
25 Ta sa insaad kanuy hi Jesus iyan sa kinabuhì ha hurà din katapusan.
26 Sinulatan ku inyu iman ta daw makilala nuy sa mga etaw ha tagpasuway
ngaay inyu duun hu kamatuuran.
27 Ba sinyu inulinan kaw en hu Balaan ha Ispiritu daw kenà en kina-
hanglan ha magpatudlù kaw pa hu lain, ta sa Balaan ha Ispiritu iyan en
tagtudlù inyu hu alan daw saena kamatuuran gayed. Aman kinahanglan ha
harì kaw gayed sumuway ki Jesus sumalà hu intudlù din inyu.

Sa Mga Batà Hu Dios

28 Iman pinalanggà ku ha mga batà, harì kaw gayed sumuway ki Jesu
Cristo ta daw harì kaw mahaldek daw magayhaan ku lumikù haena dini.
29 Tumenged ta natun-an nuy en ha si Jesus matareng gayed natun-an nuy
en daan ha sa alan ha tagbuhat hu matareng iyan mga batà din.

3

1 Adagi gayed tungkay sa pagpalanggà kanuy hu Dios ha Amay taw ta inisip
kuy en kandin ha mga batà din daw laus gayed haena. Iyan haini hinengdan
ha sa mga etaw dini ta kalibutan harì pakakilala kanuy ta hurà dan daan
kakilala sa Dios.
2 Minahal ku ha mga suled, iyan kuy gayed iman mga batà hu Dios.
Inlilung pa iman kanuy ku inu gayed sa kadagway taw asem ku malugay,
ba natun-an taw en ha ku lumikù si Jesus mailing kuy kandin ta maahà taw
en haena.
3 Sa etaw ha tagsalap hu paglikù din taghimpit gayed hu kaugalingen din
iling ki Jesus ha mahimpit.
4 Bisan sin-u sa makasalà pakasupak gayed hu Kasuguan ta sa salà iyan sa
pagkamasinupaken.
5 Ba natun-an nuy en ha sa pagdini hi Jesus ta kalibutan iyan sa pagpalas
hu mga salà taw ta hurà din gayed bul-ug salà.
6 Aman sa etaw ha pakigsabuwa kandin harì en tagpadayun duun hu salà.
Saena ha tagpadayun duun hu salà hurà din pa gayed kakilala si Jesus.
7 Pinalanggà ku ha mga batà, mag-andam kaw gayed ta daw harì kaw
malimbungan hu bisan sin-u. Saena ha tagbuhat hu matareng mailing gayed
ki Jesus ha matareng.
8 Ba sa etaw ha tagpadayun duun hu salà sakup hi Satanas ta si Satanas
tagpadayun duun hu salà sugud dà su anay. Sa hinengdan ha duminini sa
Batà hu Dios ta kalibutan ta daw daetan din sa mga buhat hi Satanas.

9 Sa nabuhat en ha mga batà hu Dios harì gayed tagpadayun duun hu
salà ta sa kinaiya hu Dios ha Amay dan diyà en ta kandan aman harì gayed
mabaluy ha dayunen dan sa pagbuhat hu madaet.
10 Iyan haini timaan ku sin-u sa batà hu Dios daw ku sin-u daan sa sakup
hi Satanas ta bisan sin-u sa tagbuhat hu matareng daw tagpalanggà hu mga
duma din iyan gayed haena batà hu Dios.

Sa Pagpinalanggaay

11 Iyan haini napaliman nuy su anay kaw makatuu sa kinahanglan ha
magpinalanggaay kuy gayed.
12 Harì nuy ag-ilingi si Cain sa sakup hi Satanas ta hinimatayan din su
manghud din. Sa inhimatayi din ku manghud din iyan sa migbuhat haena
hu matareng na sa kandin ki Cain madaet gayed.
13 Aman mga suled, harì kaw agkabeleng ku kuntrahen kaw hu kenà pa
mga tumutuu.
14 Su anay iling kuy hu minatay ba iman amin taw en kinabuhì ha hurà din
katapusan na sa timaan taena iyan sa amin taw pagpalanggà hu mga duma
taw. Saena ha harì tagpalanggà hu mga duma din iling hu minatay en.
15 Bisan sin-u sa agpanguntra hu mga duma din inisip en hu Dios ha
talamunù na natun-an nuy en ha sa talamunù hurà din gayed kinabuhì ha
hurà din katapusan.
16 Iyan haini timaan hu laus ha pagpalanggà ha si Jesu Cristo migpaka-
matay para kanuy. Aman sikuy daan harì taw gayed manugunan sa
kinabuhì taw para hu mga duma taw.
17 Bisan sin-u sa amin din ngaay pakabulig taena ha duma din ha taglised
ba hurà din kahid-u duun, saena hurà din gayed pagpalanggà ha agkapuun
duun hu Dios.
18 Pinalanggà ku ha mga batà, kinahanglan ha sa pagpinalanggaay taw
kenà duun dà hu lalang ba maahà gayed pinaagi hu buhat.
19 Ku buhaten taw haena iyan timaan ha duun kuy hu kamatuuran daw
harì kuy magayhaan duun hu atubangan hu Dios
20 bisan ku sa henà-henà taw ha angayan kuy ngaay ha silutan. Ba
aghingan-an kuy en iman ta natun-an taw ha sa paghukum hu Dios labaw
gayed dì hu kanuy ha henà-henà ta natun-an din en sa alan.
21 Minahal ku ha mga suled, ku hurà en ikahukum kanuy hurà taw en
kahaldek hu pagpanayù duun hu Dios.
22 Bisan inu sa panayuen taw ig-ila din kanuy ta tagtumanen taw man sa
mga sugù din daw tagbuhaten taw sa igkabayà-bayà din.
23 Iyan haini sugù kanuy hu Dios sa tuuwan taw si Jesu Cristo ha Batà din
daw magpinalanggaay kuy ta iyan daan haini sugù kanuy su anay hi Jesus.
24 Bisan sin-u sa magtuman hu mga sugù din saena sigi dà pakigsabuwa hu
Dios, daw pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ha in-ila din kanuy matun-an taw ha
sa Dios didini en ta kanuy.

4

Sa Mga Bidù Daw Sa Kamatuuran

1 Minahal ku ha mga suled, harì kaw sagunà dà agtuu hu bisan inu ha
igtudlù inyu hu mga etaw ha tag-ikagi ha inulinan sidan hu Balaan ha
Ispiritu, ba unahen nuy susiyen haena ku duun ba napuun hu Dios ta
nakalekep en iman dini ta kalibutan sa mga biduen ha manunudlù.

2 Iyan haini timaan ha matun-an nuy ku sin-u gayed sa inulinan hu Balaan
ha Ispiritu ha sinugù hu Dios. Ku itudlù dan ha si Jesu Cristo iyan en Batà hu
Dios ha migpakaetaw saena ha katudluanan dan duun napuun hu Dios.
3 Ba ku iyan dan itudlù ha si Jesus kenà Batà hu Dios ha migpakaetaw
saena ha katudluanan dan hurà duun kapuun hu Dios ta iyan en haena
katudluanan hu labaw ha kuntra hi Cristo. Saena napaliman nuy en ha
humiwal dini ta kalibutan daw iman sa mga katudluanan din nakauma en
dini.
4 Ba sinyu sa pinalanggà ku ha mga batà, iyan kaw iman etaw hu Dios daw
nadaeg nuy en sa mga biduen ha manunudlù, ta sa Balaan ha Ispiritu ha
uminulin diyan ta inyu mabis-ay gayed dì ki Satanas sa ag-ulin daan duun
hu kenà mga tumutuu.
5 Sa biduen ha manunudlù kenà gayed tumutuu daw sa tignau dan iyan sa
kalibutanen aman agtuuwan daan sidan hu kenà mga tumutuu.
6 Ba sikay sa manunudlù ha sinugù hu Dios agpalilimanan kay hu mga
etaw ha pakakilala en hu Dios, ba sa kenà mga etaw hu Dios harì gayed
tagpaliliman kanay. Iyan haena timaan ha matun-an taw ku hindu duun
sa kamatuuran daw sa mga bidù.

Sa Laus Ha Pagpalanggà

7 Minahal ku ha mga suled, magpinalanggaay kuy gayed ta sa pagpalanggà
duun agkapuun hu Dios. Saena ha tagpalanggà hu mga duma din iyan gayed
sa nabuhat en ha batà hu Dios daw nakakilala en kandin.
8 Ba saena ha harì tagpalanggà hu mga duma din harì pakakilala hu Dios
ta sa kinaiya hu Dios iyan gayed sa pagpalanggà.
9 Impaahà kanuy hu Dios ha palanggà kuy kandin ta impadini din ta
kalibutan sa sabubuwa dà ha Batà din ta daw mailahan kuy kandin hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.
10 Sa laus ha pagpalanggà kenà iyan sa kanuy ha pagpalanggà hu Dios ba
iyan sa pagpalanggà din kanuy, ta impadini din ta kalibutan sa Batà din ta
daw pinaagi hu paghalad din hu kaugalingen din mapalas din sa mga salà
taw.
11 Minahal ku ha mga suled, tumenged ta iyan haini pagpalanggà kanuy
hu Dios kinahanglan daan ha magpinalanggaay kuy gayed.
12 Hurà pa nakaahà hu Dios, ba ku magpinalanggaay kuy didini gayed sa
Dios ta kanuy aman mahimpit daan sa pagpalanggà hu Dios dini ta kanuy.
13 Natun-an taw gayed ha nakigsabuwa kuy en hu Dios ta in-ila din kanuy
sa Balaan ha Ispiritu.
14 Daw sikay sa mga apostoles makapanistigus kay daan ha impadini hu
Dios ha Amay taw sa Batà din ta kalibutan ta daw iyan Manluluwas hu kaet-
etawan. Sa hinengdan ha pakapanistigus kay taena ta naahà day gayed si
Jesus.
15 Bisan sin-u sa tag-ikagi ha si Jesus iyan gayed Batà hu Dios saena
nakigsabuwa gayed hu Dios.
16 Aman natun-an taw en gayed ha adagi sa pagpalanggà kanuy hu Dios.

Sa kinaiya hu Dios iyan gayed sa pagpalanggà. Bisan sin-u sa mapinalang-
gaen saena nakigsabuwa gayed hu Dios.
17 Sa pagpinalanggaay taw taghimpiten en iman aman harì kuy magay-
haan duun taena ha Aldaw hu Paghukum tumenged ta iman sa kinaiya taw
agkailing ki Jesus.

18 Saena ha himpit ha pagpalanggà hurà duun kahaldek ta iyan haena
pakaawà hu kahaldek hu silut. Saena ha agkahaldek kenà mahimpit sa
pagpalanggà din.
19 Pinalanggà taw sa Dios ta iyan nauna ha migpalanggà kanuy.
20 Ku amin tag-ikagi ha tagpalanggaen din sa Dios ba tagkuntrahen din sa
mga duma din saena biduen gayed. Ta ku harì din ganì agkapalanggà sa
duma din ha tag-ahaen din dà iyan pa kan sa Dios sa harì din agkaahà.
21 Iyan haini sugù kanuy hu Dios ha bisan sin-u ha tagpalanggà hu Dios
kinahanglan daan ha magpalanggà hu mga duma din.

5

Sa Pagtuu Diyà Ki Jesus

1 Bisan sin-u sa tuminuu ha si Jesus iyan en su Mesiyas saena batà gayed
hu Dios. Daw bisan sin-u sa tagpalanggà hu amay palanggaen din daan sa
mga batà din.
2 Sa timaan ha palanggà taw sa mga batà din iyan sa pagpalanggà taw hu
Dios daw sa pagtuman taw hu mga sugù din,
3 ta sa laus ha pagpalanggà taw hu Dios iyan sa pagtuman hu mga sugù
din. Daw saini kenà malegen kanuy
4 ta sa alan ha nabuhat en ha mga batà hu Dios agkadaeg dan gayed sa
madaet dini ta kalibutan. Sa pakapadaeg hu madaet dini ta kalibutan iyan
sa pagtuu taw.
5 Sin-u sa agpakadaeg taena ha madaet? Iyan gayed sa tuminuu ha si Jesus
Batà hu Dios.

Sa Tistigus Mahitenged Ki Jesu Cristo

6 Si Jesu Cristo duminini ta kalibutan daw nakilala taw haena pinaagi hu
kabautismuwi kandin diyà ta wahig daw hu uminagas ha langesa din duun
hu krus.
7 Sa Balaan ha Ispiritu iyan tistigus taena ta sa Balaan ha Ispiritu kamatu-
uran gayed.
8 Iyan haini tatulu ha timaan, sa Balaan ha Ispiritu daw sa wahig daw sa
langesa hi Jesus. Saena mig-uyun gayed mahitenged ki Jesus.
9 Tagtuu kuy hu duma taw ku agpanistigus, ba ayuwà pa ku iyan en sa Dios
manistigus mahitenged hu Batà din.
10 Saena ha tuminuu gayed ki Jesus ha Batà hu Dios nakatuen ha laus gayed
haini, ba sa etaw ha hurà tuu hu inikagi hu Dios mahitenged hu Batà din
binuhat din sa Dios ha biduen.
11 Iyan haini inikagi hu Dios ha ilahan kuy kandin hu kinabuhì ha hurà
din katapusan ha napuun duun hu Batà din.
12 Aman sa etaw ha nakigsabuwa en hu Batà hu Dios amin din kinabuhì,
ba hurà kinabuhì hu etaw ha harì makigsabuwa kandin.

Sa Pagdapità Taw Hu Dios

13 Sinyu sa mga tuminuu ki Jesu Cristo sa Batà hu Dios, sinulatan ku inyu
ta daw matun-an nuy ha amin nuy en kinabuhì ha hurà din katapusan.
14 Iman harì kuy gayed mahaldek hu pagpanayù duun hu Dios ta natun-an
taw ha palilimanan din gayed sa pag-ampù taw ku sa agpanayuen taw duun
sumalà hu kandin ha pagbayà.
15 Ku natun-an taw ha sa pag-ampù taw napaliman din siguru gayed ha sa
agpanayuen taw makaila din daan.

16 Ku matun-an nuy ha sa suled nuy nakasalà ba harì pa tag-uwit kandin
duun hu kamatayen ampuan nuy ha pasayluwen daw mailahan hu Dios hu
kinabuhì. Ba sa etaw ha nakasalà hu pakauwit kandin duun hu kamatayen
harì ku inyu agsuguen ha iampù nuy haena.
17 Sa alan ha mga buhat ha madaet salà duun hu Dios ba amin salà ha
agkapasaylu pa.
18 Natun-an taw en ha bisan sin-u ha nabuhat en ha batà hu Dios harì gayed
tagpadayun duun hu salà ta si Jesus sa Batà hu Dios iyan tagbantay kandan
ta daw harì madaetan hi Satanas.
19 Natun-an taw en ha mga batà kuy hu Dios bisan ku tagharian pa hi
Satanas sa kalibutan.
20 Natun-an taw daan ha sa Batà hu Dios duminini ta kalibutan daw
nailawan din sa henà-henà taw ta daw makilala taw ku sin-u sa laus ha Dios.
Iman sabuwa kuy dà hu Dios daw ki Jesu Cristo sa Batà din ha Dios daan daw
puunaan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
21 Pinalanggà ku ha mga batà, magpadiyù kaw duun hu mga diyus-diyus.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Juan

1 Iyan a sabuwa ha pangulu hu mga tumutuu sa migsulat taini.
Sinulatan ku ikaw sa bahi ha pinilì hu Dios daw sa mga batà nu ha mga
pinalanggà ku. Sa alan ha nakatuu hu kamatuuran tagpalanggà daan inyu
2 tumenged ta sa kamatuuran didini en ta kanuy iman daw hangtud en hu
hurà din katapusan.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo sa Batà din mahid-u inyu daw
mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw tumenged ta didini daan ta kanuy sa
kamatuuran daw sa pagpalanggà.
4 Adagi gayed sa kalipay ku su mapaliman ku ha sa mga duma ha batà nu
tagsunud en hu kamatuuran sumalà hu sugù hu Dios ha Amay taw.
5 Saini ha insulat ku diyan ta inyu iman kenà bag-u ha sugù ta napaliman
taw en haini su anay kuy makatuu ki Jesus ha magpinalanggaay kuy gayed.
6 Saini ha pagpalanggà iyan sa pagtuman taw hu mga sugù hu Dios.
Napaliman nuy en haini su anay kaw makatuu aman alan kuy gayed
magpinalanggaay.
7 Nakalekep en dini ta kalibutan sa mga biduen ha manunudlù ha tag-ikagi
ha si Jesu Cristo hurà magpakaetaw. Saini sidan iyan maglimbung hu kaet-
etawan daw mga kuntra sidan hi Cristo.
8 Aman mag-andam kaw gayed ha harì malaag sa bales asem hu pagpanig-
uru nuy iman.
9 Bisan sin-u sa harì dumayun duun hu katudluanan hi Cristo suminuway
duun hu Dios, ba saena ha tagpadayun duun taena ha katudluanan iyan
nakigsabuwa duun hu Dios ha Amay taw daw hu Batà din.
10 Ku amin makadiyan ta inyu ha tagtudlù hu kenà kamatuuran harì nuy
agdawata
11 ta sa dumawat kandin makalagkes hu buhat din ha madaet.
12 Madakel pa ngaay sa agkabayaan ku ag-ikagiya inyu, ba harì kud en
igsulat ta taghinam a ha makadiyan a asem daw makaglalang kuy dà daw
malipay kuy gayed.
13 Agpangamusta daan ikaw sa mga batà hu suled nu ha pinilì daan hu
Dios.

Sa Ikatulu Ha Sulat Hi Apostol Juan

1 Iyan a sabuwa ha pangulu hu mga tumutuu sa migsulat taini.
Sinulatan ku iman ikaw, Gayo sa minahal ku ha suled duun hu pagtuu.
2 Minahal ku ha suled, tig-ampù ku gayed ha maayad sa pagtimà nu daw
maayad ka daan hu paglawa iling hu kabis-ay hu pagtuu nu.
3 Nalipay a gayed su makadini sa mga suled taw ha tumutuu ta natultulan
a kandan ha matinumanen ka hu pagsunud hu kamatuuran.
4 Iyan ku gayed adagi ha kalipay ku mapaliman ku ha sa mga batà ku duun
hu pagtuu tagsunud hu kamatuuran.
5 Minahal ku ha suled, maayad tungkay sa pagtanul nu hu mga suled taw
ha tumutuu bisan ku langyaw sidan diyan.
6 Tinultulan dan sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu dini mahitenged
hu pagtanul nu kandan. Maayad ngaay iman ku buligan nuy sidan hu
mga kinahanglanen dan ku dumayun sidan hu paghipanaw ta iyan haini
angayan ha buhaten duun hu mga suluguen hu Dios.
7 Ta sa paghipanawà dan iyan sa pagpanunultul mahitenged ki Jesu Cristo
daw kenà dan iyan tagsalapen sa bulig kandan hu kenà pa mga tumutuu.
8 Aman kinahanglan ha sikuy sa mga tumutuu ilahan taw sidan ta daw
magbinuligà kuy duun hu pagpanunultul hu kamatuuran.
9 Su anay migpauwit a hu sulat duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu
diyan, ba saena hurà atimana hi Diotrefes ta harì agdawat kanay tumenged
ta iyan din ngaay agkabayaan ha iyan labaw.
10 Aman ku makadiyan a asem ag-ikagiyen ku inyu sa alan ha binuhat
din ta pigbutang-butangan a kandin. Kenà iyan dà haena ta harì din daan
agdawaten sa mga suled taw ha tumutuu ku pakadiyan. Bisan haena sa
agtanul ngaay kandan agbaldengen din daw sa tag-alima kandan igpaawà
din diyan ta inyu ku tag-amul-amul kaw.
11 Minahal ku ha suled, harì nu gayed ag-ilingi sa madaet ba iyan nu sa
maayad. Sa etaw ha tagbuhat hu maayad iyan batà hu Dios, ba saena ha
tagbuhat hu madaet harì din agkakilala sa Dios.
12 Si Demetrio tagdayeen hu alan ha mga etaw daw pinaagi hu buhat
din agkatun-an taw ha duun gayed tagsunud hu kamatuuran. Bisan sikay
agkadayè day daan haena daw natun-an nu ha laus gayed sa tag-ikagiyen
ku.
13 Madakel pa ngaay sa agkabayaan ku ag-ikagiya ikaw, ba harì kud en
igsulat
14 ta taghinam a ha madani ad en makadiyan daw makaglalang ki dà.
15 Sa Dios mag-ila ikaw hu kalinaw. Agpangamusta ikaw sa mga amigu nu
dini. Ipangamusta a daan ikaw duun hu alan ha mga amigu ku diyan.

Sa Sulat Hi Apostol
Judas

1 Iyan a si Judas ha manghud hi Santiago daw suluguen daan hi Jesu Cristo
sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sinyu sa hinimu hu Dios ha Amay taw ha tumutuu.
Pinalanggà kaw kandin daw binantayan kaw daan hi Jesu Cristo.
2 Sa Dios mahid-u daw magpalanggà gayed inyu daw mag-ila daan inyu hu
kalinaw.

Sa Biduen Ha Manunudlù

3 Minahal ku ha mga suled, agsulatan ku ngaay inyu mahitenged hu
pagluwas kanuy hu Dios ba nahenhenaan ku ha iyan gayed isulat ku
diyan ta inyu sa paghangyù ha sukulan nuy sa mga etaw ha ag-ilisan dan
sa kamatuuran ha intudlù en duun hu alan ha mga etaw hu Dios, ta sa
kamatuuran harì en gayed maisaban.
4 Sa hinengdan ha sinulatan ku inyu ta amin en nakaamul diyan ta inyu ha
tagpasibù-sibù ha tumutuu sidan ba harì sidan tagtahud hu Dios. Tag-ikagi
sidan ha mabaluy taw en buhata sa sumalà en ha malaw-ay tumenged ta sa
Dios maluluy-en gayed aman pasayluwen kuy daan kandin, ba saini ha mga
etaw insalikway dan gayed si Jesu Cristo ha iyan dà Ginuu. Sa igsilut kandan
insulat en duun hu lalang hu Dios.
5 Natun-an nuy en haini ba agsublien ku dà ha sa mga etaw hu Dios bisan
ku linibri din sidan su anay diyà ta Ehipto ba su malugay en sa kada sabuwa
kandan ha hurà tuu kandin hinimatayan dà hu Dios.
6 Daw bisan sa mga balinsuguen hu Dios ha hurà tuman hu katengdanan
dan daw inawaan dan sa tagtimaan dan kinadinahan sidan hu Dios duun hu
kasukileman hangtud ha silutan din sidan asem ku Aldaw hu Paghukum.
7 Iling daan sa mga etaw diyà ta Sodoma daw Gomora daw duun hu
ubayà taena ha banuwa nakasalà daan ta sa binuhat dan malaw-ay daw
migpaasawahà sa alan dà maama. Nabuhat sidan ha sampitan hu mga
agsilutan pinaagi hu hapuy ha harì en gayed agkapedengan.
8 Iling daan taena saini ha mga etaw tagbuhat hu malaw-ay duun hu kau-
galingen dan daw harì daan sidan agtahud hu bisan sin-u daw tagtameyesen
dan pa sa balinsuguen hu Dios diyà ta langit.
9 Ba bisan si Miguel sa kinatangkawan ha balinsuguen hu Dios su mag-
sawalà sidan ki Satanas mahitenged hu lawa hi Moises hurà din tameyesa si
Satanas ba bà din dà inikagi ha “Iyan en sa Dios magbaldeng ikaw, Satanas.”
10 Ba saini ha nakaamul iman inyu bisan inu ha harì dan agkasabut
tagtameyesen dan, daw agkailing daan sidan hu mananap ha bisan inu dà sa
agkabayaan hu lawa dan sagunà dan en agbuhaten. Ba iyan dà daan haena
pakadaet kandan.
11 Kahid-u dan gayed ta inilingan dan sa batasan hi Cain, daw iling daan
sidan ki Balaam ha bisan ku natun-an din en ha kenà maayad sa igpabuhat
kandin ba binuhat din gihapun haena tumenged ta babayaen hu salapì. Iling
daan ha sinilutan si Core ta sinupak din sa Dios. Aman silutan gayed daan
sidan.
12 Saini sidan ku pakaamul inyu duun hu pagkaen pinakagalugayhà gayed
sa buhat dan ta iyan dan dà tag-agpasen sa kandan ha agkabayaan. Iling

sidan hu gabun ha harì ig-udan ha bà dà tagkauwit-uwit hu kalamag. Iling
daan sidan hu kayu ha bisan ku tingpamunga en ngaay ba hurà pamunga ta
napilay daw nagangu en.
13 Sa buhat dan ha pinakagalugayhà harì gayed agpakaheles ta agkailing
sidan hu maadagi ha baled ha tag-uwit-uwit hu madaet ha bulà-bulà. Iling pa
gayed sidan hu mga bituen ha agkangahulug duun hu kasukileman ta iyan
haena intagana hu Dios ha duun sidan agsilutan hu hurà din katapusan.
14 Si Enoc sa ikapitu ha kaliwatan hi Adan daan din en haini inikagi su anay
mahitenged taini ha mga etaw hu kagi din "Agdini gayed sa Ginuu duma hu
libu-libuwen ha mga balinsuguen din
15 ta daw mahukuman sa kaet-etawan. Silutan din haena sa kenà mati-
nahuren hu Dios tumenged hu mga madaet ha buhat dan ha agtambagan
gayed hu Dios daw tumenged hu pagtameyes dan kandin."
16 Saini ha mga etaw sigi dà tagtamudmud daw tagbasulen dan sa mga
duma dan daw tagtumanen dan daan sa mga madaet ha kabayà dan. Mga
galbuwen sidan daw agdaligen dan daan sa duma dan pinaagi hu binulak-
bulakan ha mga lalang ta daw matimù dan sa agkabayaan dan.

Mga Salambagan

17 Minahal ku ha mga suled, harì nuy gayed aglipati sa inikagi inyu hu mga
apostoles ha sinugù hi Jesu Cristo ha Ginuu taw
18 ha tagyanaen "Duun hu hudiyan ha panahun humiwal gayed sa mga
etaw ha magtameyes hu tumutuu daw iyan dan agbuhaten sa kandan dà ha
agkabayaan ha agtambagan hu Dios."
19 Saini ha mga etaw iyan makabengkag hu maayad ha pagdapità nuy daw
kalibutanen dà gayed sa taghenhenaen dan ta sa Balaan ha Ispiritu hurà
diyà ta kandan.
20 Ba sinyu sa minahal ku ha mga suled, paniguruwi nuy sa pagbinuligà
nuy ta daw malig-en sa pagtuu nuy daw mag-ampù kaw pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu.
21 Magpabilin kaw duun hu pagpalanggà inyu hu Dios iman ha tag-angat
kaw pa hu katumanan taena ha kinabuhì ha hurà din en katapusan ha ig-ila
kanuy hi Jesu Cristo ha Ginuu taw tumenged hu kahid-u din kanuy.
22 Kahid-uwi nuy daw dasiga haena sa mga etaw ha tagduwa-duwa duun
hu pagtuu dan.
23 Sakmita nuy sa duma iling taena ha agkahulug en duun hu hapuy ta daw
maluwas sidan. Sa duma kandan ha nakasalà hu tungkay mahugaw buligi
nuy, ba andama nuy ha harì kaw makasalà duma kandan.

Sa Pagdayè Duun Hu Dios

24 Sa Dios magbantay inyu ta daw harì kaw mahulug duun hu salà daw ku
ipaatubang kaw kandin asem malipayen kaw gayed ta hurà ikasaway inyu.
25 Dayeen sa Dios ta iyan dà Magbabayà ha makaluwas kanuy pinaagi ki
Jesu Cristo ha Ginuu taw sa Harì ha gamhanan hu alan sugud dà su hurà pa
tanghagaa sa bisan inu hangtud iman daw duun hu hurà din en katapusan.

Sa Impadayag
Hi Jesu Cristo Diyà Ki Apostol Juan

1 Iyan haini impadayag hi Jesu Cristo ha insalig kandin hu Dios ta daw
matun-an hu mga etaw din ku inu sa madani en ha maula-ula. Impadayag
haini hi Jesu Cristo duun hu suluguen din ha si Juan pinaagi hu balinsuguen
hu Dios.
2 Aman insulat hi Juan sa alan ha naahà din, saini lalang gayed hu Dios
daw kamatuuran ha intudlù hi Jesu Cristo.
3 Malipayen gayed sa etaw ha magbasa taini ha libru daw malipayen daan
haena sa magpaliliman daw tumuu, ta madani en sa panahun ha matuman
haini.
4-5 Iyan a si Juan sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sa pitu ha punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu
diyan ta probincia ta Asia.
Sa Dios daw sa Balaan ha Ispiritu daw si Jesu Cristo mag-ila inyu hu
grasya daw kalinaw. Sa Dios duduun en su hurà pa tanghagaa sa bisan
inu daw duduun pa iman daw hangtud hu hurà din katapusan. Daw duun
hu atubangan taena ha trono hu Dios sa Balaan ha Ispiritu tagpadayag hu
pagkagamhanan din duun hu pitu ha paagi. Si Jesu Cristo agkasaligan gayed
sa mga lalang din daw iyan nauna ha nabanhaw ha hurà en isab patay daw
tagharian din daan sa mga harì dini ta kalibutan.
Pinalanggà kuy kandin daw pinaagi hu langesa din pinamalas din sa mga
salà taw
6 daw binuhat kuy kandin ha tagharian din daw mga sinaligan ha tag-
alagad hu Dios ha Amay din. Dayeen gayed si Jesu Cristo sa Harì hu
hinangturan.
7 Timan-i nuy ha ku lumikù si Jesus diyà tayà ha gabunan maahà gayed
hu alan-alan bisan haena sa migdughang kandin su anay. Duun asem taena
maglugul gayed sa alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan tumenged kandin.
Matuman gayed haena.
8 Sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan ha duduun en su hurà
pa tanghagaa sa bisan inu daw duduun pa iman daw hangtud hu hurà din
katapusan tagyanaen “Iyan a puunaan daw iyan a daan katapusan hu alan.”

Sa Panan-awen Hi Juan

9 Iyan a si Juan ha suled nuy duun hu pagtuu daw iyan a daan duma
nuy duun hu pagpailub hu mga malegen ha alantusen ta sabuwa kuy dà ha
tagharian hi Jesus. Sinilutan a iman duun taini ha pulù ta Patmos tumenged
hu pagsangyaw ku hu lalang hu Dios daw hu kamatuuran ha intudlù hi
Jesus.
10 Amin sabuwa ha Dominggo ha ginaheman a hu Balaan ha Ispiritu dayun
napaliman ku sa lageng ha agkailing hu trumpita duun hu agkatalikudan ku
11 ha tagyanaen “Isulat sa agkaahà nu daw ipauwit duun hu pitu ha
punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha diyà ta Efeso daw ta
Esmirna, ta Pergamo daw ta Tiatira, ta Sardis daw ta Filadelfia daw diyà
daan ta Laodicea.”
12 Dayun luminingì a ta ag-ahaen ku ku sin-u sa tag-ikagi ba iyan ku naahà
sa pitu ha sulù ha pulus bulawan.

13 Duun hu taliwarà taena ha mga sulù amin daan duun agkailing hu etaw
ha sa pinaksuy din pakagahit dini ta bugtà daw nabungkusan sa kagpa din
hu bulawan.
14 Sa ulu din daw sa buhuk din tungkay maputì iling hu maputì ha
manggad daw sa mata din bà su hapuy ha tagkalegdeg.
15 Sa mga paa din iling hu galang ha tagsinlang duun hu salsalan daw sa
lageng din iling hu dagulus hu kahulugan.
16 Sa alima din ha kawanan tagbalabad hu pitu ha bituen daw diyà ta bàbà
din nakahiwal sa magalang ha ispada. Sa weleng din agkailing kasiga hu
aldaw ku agkaugtu.
17 Su maahà ku haena bà a su minatay en ha naligid duun hu atubangan
din. Ba inibitan a kandin ta kawanan din daw migyanaen "Harì ka agka-
haldek ta iyan a su puunaan daw sa katapusan hu alan.
18 Migpakamatay a su anay ba iman bubuhay ad en hu hinangturan daw
iyan a sinaligan hu kamatayen daw amin ku kagahem diyà ta Kamatayan.
19 "Aman isulat nu sa naahà nu iman daw sa igpaahà ku ikaw ha maul-
ulahan asem ku malugay.
20 Ikagiyen ku iman ikaw sa kahulugan taena ha pitu ha bituen ha naahà
nu ha tigbalabad ku dini ta kawanan ku daw ku pitu ha sulù ha pulus
bulawan. Sa pitu ha bituen iyan haena sa mga balinsuguen hu Dios ha
tagbantay ku pitu daan ha punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu. Su
pitu ha sulù iyan sa pitu ha punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu.

2

Sa Sulat Diyà Ta Efeso

1 "Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Efeso
"Iyan a su tagbalabad dini ta kawanan ku hu pitu ha bituen daw iyan a
daan duun ku pitu ha sulù ha pulus bulawan. Taini sa mga lalang ku inyu.
2 Natun-an ku sa tagbuhaten nuy daw sa pagpaniguru nuy hu talabahu
daw sa pagkamainantusen nuy. Natun-an ku daan ha harì nuy igtugut sa
pagduma-duma inyu hu mga madaet ha etaw, daw sinusi nuy daan sa pag-
ikagi dan ha mga apostoles sidan aman natun-an nuy gayed ha bà dà sidan
tagbidù.
3 Natun-an ku ha tagpailub kaw hu mga malegen ha alantusen tumenged
hu pagtuu nuy kanak daw hurà kaw gayed luyahi.
4 "Ba amin nuy daan buhat ha harì ku agkabayaan ta inendaan nuy en sa
pagpalanggà nuy ha iling su anay.
5 Aman henhenaa nuy ku nangkainu kaadagi sa pagpalanggà nuy su anay.
Hinulsuli nuy en gayed sa mga madaet ha buhat nuy dayun likui dà su nauna
ha pagpalanggà nuy. Ku harì nuy hinulsulan elegan ku inyu daw awaen ku
sa sulù nuy duun hu inugsakan duun.
6 Ba amin daan agkabayaan ku ha tagbuhaten nuy ta agtambagan nuy sa
mga buhat hu Nicolaita ha mga etaw iling hu kanak ha katambagi duun.
7 " 'Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha
Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu. Saena ha madaeg din sa madaet
ilahan ku hu katenged hu pagkaen taena ha bunga hu kayu ha pakaila hu
kinabuhì ha duun hu madagway ha banuwa hu Dios.' "

Sa Sulat Diyà Ta Esmirna

8 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Esmirna
“ ‘Iyan a su puunaan daw sa katapusan hu alan. Minatay ad en ba
nabanhaw a dà. Taini sa mga lalang ku inyu.
9 Natun-an ku sa malegen ha alantusen nuy iman daw sa pagkamakalu-
luuy nuy, ba sapian kaw gayed asem diyà ta langit. Natun-an ku daan ha
tagtameyesen kaw hu mga tagpasibù-sibù ha mga Judio ba mga sakup diay
sidan hi Satanas.
10 Harì kaw gayed mahaldek hu malegen ha ipaantus inyu hu harì en
malugay ta ipapurisu hi Satanas sa duma inyu ta daw masulayan sa pagtuu
nuy, daw malegen gayed sa alantusen nuy duun hu sampulù ha aldaw. Mag-
matinumanen kaw gayed kanak bisan duun hu kamatayen ta ag-ilahan ku
inyu hu kinabuhì ha hurà din katapusan ha iyan bales inyu hu pagpakadaeg
nuy.
11 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha
Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu. Saena ha madaeg din sa madaet harì
gayed masilutan duun hu ikaduwa ha kamatayen.’

Sa Sulat Diyà Ta Pergamo

12 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Pergamo
“ ‘Iyan a sa amin din magalang ha ispada. Taini sa mga lalang ku inyu.
13 Natun-an ku ha sa banuwa nuy tagharian en hi Satanas. Bisan pa
taena ba migmatinumanen kaw kanak. Hurà kaw gayed endà hu pagtuu
bisan su panahun ha hinimatayan diyan si Antipas sa matinumanen hu
pagpanunultul taena ha mga lalang ku.
14 “ ‘Ba amin daan mga buhat nuy ha agtambagan ku ta sa duma inyu
tagsunud hu mga katudluanan hi Balaam ha iyan migtudlù ki Balak hu paagi
ta daw makasalà sa mga kaliwatan hi Israel pinaagi hu pagkaen taena ha
inhalad duun hu mga diyus-diyus daw pinaagi hu pagbuhat hu malaw-ay.
15 Daw sa duma inyu tagsunud daan taena ha katudluanan hu mga
Nicolaita ha mga etaw.
16 Aman hinulsuli nuy gayed haena. Ta ku harì nuy hinulsulan laus ku
inyu elegan daw sabaa su mga etaw pinaagi hu magalang ha ispada ha dini
ta bàbà ku.
17 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha
Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu. Saena ha madaeg din sa madaet
ag-ilahan ku hu mana ha iyan kalan-enen ha harì agkaahà, daw ilahan ku
daan hu maputì ha batu ha duun nakasulat sa bag-u ha ngaran din ha iyan
dà pakatuen duun sa mailahan taena.’

Sa Sulat Diyà Ta Tiatira

18 “Isulat nu daan haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay
hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Tiatira
“ ‘Iyan a su Batà hu Dios ha sa mata ku bà su hapuy ha tagkalegdeg daw sa
paa ku iling hu galang ha tagsinlang. Taini sa mga lalang ku inyu.
19 Natun-an ku sa tagbuhaten nuy, sa pagpalanggà nuy daw sa pagsalig
nuy kanak, sa pag-alagad nuy kanak daw sa pagpailub nuy duun hu mga
alantusen. Daw natun-an ku daan ha ayuwà pa maayad sa buhat nuy iman
dì su anay kaw makatuu.
20 “ ‘Ba amin daan agtambagan ku ha mga buhat hu duma inyu ta
tinugutan nuy ha magtudlù diyan ta inyu si Jezebel sa tagpasibù-sibù ha

propita. Saena aglimbungan din sa mga etaw ku pinaagi hu pagtudlù din
ha mabaluy en ku magbuhat sidan hu malaw-ay daw kumaen hu inhalad
duun hu mga diyus-diyus.
21 Nalugay en sa pag-angatà ku ha maghinulsul si Jezebel hu mga buhat
din ha malaw-ay, ba harì din gayed haena agkabayaan ag-endai.
22 Aman silutan ku haena hu masakit tungkay ha dalu. Sa mga sakup din
mag-antus daan gayed hu mga malegen ku harì sidan maghinulsul
23 daw himatayan ku daan sa sumusunud din. Dayun matun-an hu alan
ha mga tumutuu ha iyan a pakasusi hu henà-henà daw hu gahinawa hu etaw
daw agbalesen ku sa kada sabuwa sumalà hu tagbuhaten din.
24 Ba sinyu sa duma ha mga tumutuu diyan ta Tiatira ha hurà makasunud
hu madaet ha katudluanan daw hurà daan nakatuen hu madalem kun ha
katudluanan hi Satanas, hurà ku gayed igsugù inyu.
25 Iyan dà sa pangesegan nuy sa sumalà ha natun-an nuy taman ha
makalikù a.
26 “ ‘Saena ha madaeg din sa madaet daw magmatinumanen kanak hang-
tud hu katapusan ilahan ku hu kagahem ha magharì duun hu alan ha kaet-
etawan
27 daw sa pagharì din malig-en gayed. Hurà en bul-ug makadaeg duun ta
sa kagahem ha in-ila kanak hu Dios ha Amay ku iila ku daan diyà ta kandin.
28 Daw iila ku daan kandin sa bituen ha makabugwas.
29 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha
Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu.’ ”

3

Sa Sulat Diyà Ta Sardis

1 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Sardis
“ ‘Iyan a su tagbayà hu Balaan ha Ispiritu ha tagpadayag hu pagk-
agamhanan din duun hu pitu ha paagi daw iyan a daan tagbalabad hu pitu
ha bituen. Taini sa mga lalang ku inyu. Natun-an ku sa tagbuhaten nuy. Abi
hu mga etaw ha amin nuy en kinabuhì ba sa mga buhat nuy iyan timaan ha
mga patay kaw pa.
2 Aman bangun kaw en daw lig-eni sa nasamà ha pagtuu nuy ta daw harì
maadaw ta sa nabuhat nuy en kenà pa gayed himpit duun hu Dios.
3 Henhenaa nuy sa napaliman nuy ha intudlù inyu su anay. Tumana
haena daw hinulsuli sa mga madaet ha buhat nuy. Ta ku harì nuy hinulsulan
elegan ku inyu hu pagsilut inyu iling hu takaw ha harì nuy matun-an ku kan-
u agdiyan.
4 “ ‘Amin daan inyu diyan ta Sardis ha hurà kahugawi sa bisti dan. Iyan
sidan angayan ha dumuma kanak sa mga maputì sa bisti dan.
5 Saena ha madaeg din sa madaet mapinaksuyan hu maputì daw harì daan
mapanas sa ngaran din duun hu libru hu kinabuhì. Angkenen ku haena
duun hu atubangan hu Dios ha Amay ku daw duun hu mga balinsuguen din.
6 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha Ispiritu
duun hu alan ha mga tumutuu.’

Sa Sulat Diyà Ta Filadelfia

7 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Filadelfia

“ ‘Iyan a sa kasaligan ha pinilì hu Dios. In-ila kanak sa kagahem hu pagharì
iling hu kagahem hi David su anay. Ku amin etaw ha ipaseled ku duun hu
tagharian ku hurà bisan sin-u ha makabaldeng taena, daw sa sirahan ku harì
daan mapuwaan hu bisan sin-u. Taini sa mga lalang ku inyu.
8 Natun-an ku sa tagbuhaten nuy. Bisan ku atiyuay kaw dà ba tinuman nuy
sa mga lalang ku daw hurà nuy iheles sa pagtuu nuy kanak. Aman pinuwaan
ku sa pultahan ha ag-agiyan nuy daw harì daan haena masirahan hu bisan
sin-u.
9 Su mga tagpasibù-sibù ha mga Judio ba mga sakup hi Satanas ipaluhud
ku gayed duun hu atubangan nuy daw matun-an dan ha palanggà ku gayed
inyu.
10 Tumenged ta matinumanen kaw hu mga sugù ku daw migpailub kaw
hu mga alantusen bantayan ku gayed daan inyu ku mauma sa panahun ha
sulayen hu tungkay malegen ha alantusen sa alan ha kaet-etawan dini ta
tibuuk ha kalibutan.
11 “ ‘Laus ad en aglikù. Aman pangesegi sa pagtuu nuy ta daw hurà
makaagaw hu igbales inyu.
12 Saena ha madaeg din sa madaet buhaten ku ha iling hu tukud hu Timplo
hu Dios daw harì en makayug duun. Isulat ku diyà ta kandin sa ngaran ku
ha bag-u daw sa ngaran hu Dios daw sa ngaran hu Bag-u ha Jerusalem sa
banuwa hu Dios ha makabulus ha napuun diyà ta kandin.
13 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha
Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu.’

Sa Sulat Diyà Ta Laodicea

14 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Laodicea
“ ‘Iyan a su matinumanen daw agkasaligan gayed ta kamatuuran sa mga
lalang ku daw pinaagi kanak tinanghagà hu Dios sa alan. Taini sa mga lalang
ku inyu.
15 Natun-an ku sa tagbuhaten nuy ha kenà kaw mapasù daw kenà kaw
daan matinù. Maayad pa ngaay ku mapasù kaw gayed daw ku tungkay kaw
ba daan matinù,
16 ba tumenged ta bagainaldaw kaw dà ig-utà ku inyu.
17 Kagi nuy ha sapian kaw daw maayad en sa pagtimà nuy ta duduun
en sa alan, ba hurà nuy katun-i ha iyan kaw pinakahaluhid-u daw tungkay
makaluluuy, mga buta kaw daan daw nayag-awan pa gayed.
18 Aman agsambagan ku inyu ha palit kaw dini ta kanak hu bulawan ha
piglimpyuwan pinaagi hu hapuy ta daw magsapian kaw. Palita nuy daan sa
maputì ha bisti ta daw harì kaw magayhà tumenged ta yag-aw kaw. Daw
palita nuy daan sa bulung hu mata ta daw makaindan kaw.
19 “ ‘Sa alan ha pinalanggà ku agbaldengen ku. Aman paniguru kaw gayed
daw hinulsuli sa mga madaet ha buhat nuy.
20 Taini ad en ta pultahan sa tagpangumaw. Ku amin makapaliman kanak
daw puwaan din sa pultahan sumeled a duun daw salu kandin.
21 “ ‘Saena ha madaeg din sa madaet ag-ilahan ku hu katenged hu pagharì
duma kanak iling ha nadaeg ku daan si Satanas daw tagharì a duma hu Dios
ha Amay ku.
22 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha Ispiritu
duun hu alan ha mga tumutuu.’ ”

4

Sa Pagsimba Diyà Ta Langit

1 Su maiwas haena naahà ku ha napuwaan sa pultahan ta langit. Daw
napaliman ku dà su lageng ha agkailing hu trumpita ha tagyanaen "Latun
ka dini ta igpaahà ku ikaw sa maul-ulahan asem ku malugay."
2 Sagunà a ginaheman hu Balaan ha Ispiritu daw naahà ku diyà ta langit
sa trono ha amin duun tagpinuu.
3 Sa weleng din tagsinlang iling hu batu ha haspi daw kornalina. Saena ha
trono nalingkusan hu balugtu ha mahilaw iling hu batu ha ismiralda.
4 Nakalibut duun taena ha trono sa kaluwaan daw haepat ha trono
ha duun daan tagpinuu sa kaluwaan daw haepat ha mga magulang. Sa
pinaksuy dan pulus maputì daw sa ulu dan sinuupan hu korona ha bulawan.
5 Duun taena ha trono tagkasalasab sa kilat daw tagdaheneg sa lugung
daw sa dagsang. Amin daan pitu ha sulù duun hu atubangan ku trono ha
tagkalegdeg ha iyan sa pitu ha paagi ha makapadayag sa pagkagamhanan
hu Balaan ha Ispiritu.
6 Daw naahà ku daan duun taena sa dagat ha ben kating-aw en iling hu
salamin.
Duun hu taliwarà taena ha trono amin duun haepat ha tinanghagà ha
nalekep hu mga mata sa lawa dan.
7 Sa sabuwa agkailing hu liyon daw sa ikaduwa agkailing hu turu ha baka,
sa ikatulu agkailing sa weleng din hu etaw daw sa ikaepat agkailing hu agila
ha taglayang.
8 Saena ha haepat ha tinanghagà tighaenem sa mga pakpak dan ha
nalekep daan hu mga mata. Aldaw daw ku daleman iyan dà buhat dan sa
pagkanta hu harì agkapangkus ha tagyanaen

"Balaan gayed sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan. Duduun en
su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw duduun pa iman daw hangtud
hu hurà din katapusan."

9 Su haepat ha tinanghagà sigi dà tagkanta duun hu Dios ha bubuhay hu
hinangturan ha tagpinuu duun hu trono ta daw madayè daw matahud daw
mapasalamatan dan. Kada buhaten dan haena
10 su kaluwaan daw haepat ha mga magulang agpamanluhud duun hu
atubangan hu Dios ha bubuhay hu hinangturan hu pagsimba kandin. Ig-
ugsak dan daan sa mga korona dan duun hu atubangan taena ha trono hu
kagi dan
11 "Dios ha Magbabayà day, gamhanan ka gayed ta iyan ka migtanghagà hu
alan daw pinaagi ikaw nahimu sa alan ha amin din kinabuhì. Aman
angayan ka gayed ha dayeen daw tahuren."

5

Sa Balasahen

1 Su tagpinuu duun hu trono naahà ku diyà ta kawanan ha alima din sa
linulun ha balasahen ha sinulatan sa masigdibaluyà din daw amin daan
duun pitu ha timaan ha impadeket ta daw harì mapuwaan.
2 Amin daan gamhanan ha balinsuguen hu Dios ha minikagi hu madaging
ha "Sin-u sa angayan hu pag-awà taini ha timaan daw sin-u sa magbekal
taini ha balasahen?"

3 Ba hurà gayed bul-ug angayan ha makabekal taena ha balasahen daw
magbasa duun bisan diyà ta langit daw dini ta kalibutan daw diyà ta
Kamatayan.
4 Nakaagalà a gayed ta hurà en bisan sabuwa ha angayan hu pagbekal
taena ha balasahen daw magbasa duun.
5 Dayun inikagiyan a hu sabuwa duun taena ha mga magulang hu "Harì
ka tag-agalà ta sa Liyon ha iyan nabantug ha Kaliwat hi David daw hi Juda
iyan nakadaeg ki Satanas. Aman iyan amin din katenged hu pag-awà taena
ha pitu ha timaan daw hu pagbekal taena ha balasahen."
6 Dayun naahà ku sa Nati ha Karniro ha duun tagtiyadeg hu taliwarà taena
ha trono daw linibutan ku haepat ha tinanghagà daw ku mga magulang.
Saini ha Karniro amin din mga palì ha bà su hinimatayan su anay. Sa sungay
din pitu ha buuk daw pitu daan sa mata din ha iyan sa pitu ha paagi ha
makapadayag sa pagkagamhanan hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios
dini ta tibuuk ha kalibutan.
7 Sa Nati ha Karniro uminubay duun taena ha trono daw timua su
balasahen duun hu kawanan ha alima taena ha tagpinuu duun.
8 Su timuen din haena namanluhud daan su haepat ha tinanghagà daw
su kaluwaan daw haepat ha mga magulang duun hu atubangan taena ha
Nati ha Karniro. Kada sabuwa kandan tagbalabad hu arpa daw yahung ha
bulawan ha napunù hu insenso ha tagsunugen ta iyan haini pag-ampù hu
mga etaw hu Dios.
9 Migkanta daan sidan hu bag-u ha kalantahen ha tagyanaen
"Iyan ka dà gayed angayan hu pagtimù ku linulun ha balasahen daw pag-
awà taena ha impadeket duun ha timaan ta hinimatayan ka daw
pinaagi hu uminagas ha langesa nu binawì nu sa mga etaw para
hu Dios. Saena ha mga etaw duun napuun hu migkalain-lain ha
kaliwatan daw mga nasud daw hu alan ha mga inikagiyan.
10 Nabuhat sidan ha tagharian nu daw mga sinaligan daan ha tag-alagad hu
Dios daw ipagharì daan sidan diyà ta kalibutan."
11 Dayun uminahà a dà daw napaliman ku sa kanta hu mga balinsuguen
hu Dios ha ben libu-libuwen en sa kadakelen dan. Saena sidan nakalibut
duun taena ha trono daw duun ku haepat ha tinanghagà daw ku mga
magulang ha
12 tagkanta hu madaging gayed ha tagyanaen
"Su Nati ha Karniro ha hinimatayan angayan ha simbahen ta gamhanan
gayed. Kandin sa alan bisan sa kaalam daw sa bis-ay aman tahuren
daw dayeen taw."
13 Daw napaliman ku daan sa alan ha tinanghagà diyà ta langit daw dini
ta kalibutan, diyà ta Kamatayan daw ta dagat ha tagkanta ha tagyanaen
"Saena ha tagpinuu duun hu trono daw sa Nati ha Karniro dayeen
daw tahuren daan hu hinangturan tumenged ta iyan gayed sidan
gamhanan."
14 Su haepat ha tinanghagà tuminubag hu "Matuman gayed haini" dayun
saena ha mga magulang namanluhud hu pagsimba.

6

Sa Haenem Ha Mga Timaan

1 Tag-ahaen ku su awaen hu Nati ha Karniro sa una ha timaan ku balasa-
hen. Dayun napaliman ku sa sabuwa duun ku haepat ha tinanghagà ha sa
lageng din bà su dagsang ha tagyanaen "Guwà ka duun tayan."

2 Sagunà nakahiwal sa maputì ha kabayu ha sa taglulan duun tagbalabad
hu panà. Inilahan daan hu korona dayun huminipanaw ta daw madaeg din
sa mga kuntra din ta iyan haena mandadaeg.
3 Su maawà en hu Nati ha Karniro sa ikaduwa ha timaan taena ha
balasahen napaliman ku su ikaduwa ha tinanghagà ha tagyanaen "Guwà ka
duun tayan."
4 Sagunà nakahiwal sa maligà ha kabayu ha sa taglulan duun inilahan hu
malayat ha ispada. Intugut kandin ha awaen din sa kalinaw dini ta kalibutan
ta daw makagpahimhimatayà sa kaet-etawan.
5 Su maawà hu Nati ha Karniro sa ikatulu ha timaan ku balasahen na-
paliman ku su ikatulu ha tinanghagà ha tagyanaen "Guwà ka duun tayan."
Sagunà nakahiwal sa maitem ha kabayu ha sa taglulan duun tagbalabad hu
timbangan.
6 Dayun napaliman ku sa lageng ha duun napuun ku haepat ha tinanghagà
ha tagyanaen "Sa inaldawan hu etaw tatulu ha salmon ha trigo daw ku
nangkagantang ba daw tengà ha sibada, ba harì nuy halinen sa bali hu lana
hu kayu ha olibo daw sa bali hu binu."
7 Su maawà en hu Nati ha Karniro sa ikaepat ha timaan taena ha balasahen
napaliman ku sa lageng ku ikaepat ha tinanghagà ha tagyanaen "Guwà ka
duun tayan."
8 Sagunà nakahiwal sa kabayu ha mapus-aw ha sa taglulan duun tagn-
garanan hu Kamatayen daw sa taglupug kandin iyan sa Kamatayan. Ini-
lahan sidan hu kagahem ta daw mahimatayan dan sa ikaepat ha bahin hu
kaet-etawan pinaagi hu gira daw hu kauhul, mga dalu ha pakapatay daw hu
agpamangagat ha mga kalanggaman.
9 Su maawà en hu Nati ha Karniro su ikalima ha timaan taena ha balasa-
hen naahà ku duun hu sileb taena ha halaran sa mga gimukud hu mga etaw
ha pinanhimatayan tumenged ta matinumanen sidan hu pagpanunultul hu
lalang hu Dios.
10 Minikagi sidan hu madaging ha "Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu
alan sa balaan daw agkasaligan, kan-u nu pa diay agsiluti su mga etaw ha
mighimatay kanay?"
11 Dayun sa kada sabuwa kandan inilahan hu maputì ha pinaksuy daw
inikagiyan sidan ha mag-angat enà sidan hangtud ha mapatay en haena sa
mga suluguen hu Dios ha aghimatayan daw makaamul daan kandan.
12 Tag-ahaen ku su awaen taena ha Nati ha Karniro sa ikaenem ha timaan
ku balasahen. Sagunà miglinug hu tungkay mabis-ay daw suminukilem sa
aldaw, migligà sa bulan iling hu langesa
13 daw nangahulug daan sa mga bituen diyà ta bugtà iling taena ha mga
bunga hu igira ha agkangapudu ku agkalamagen hu tungkay maseleg.
14 Sa langit tigkan nahanaw iling hu balasahen ha piglulun daw sa alan ha
bubungan daw sa mga pulù diyà ta dagat nangakahalin.
15 Dayun sa mga harì daw sa mga pangulu daw sa mga kapitan hu mga
kasundaluwan, sa mga sapian daw sa mga mabis-ay ha mga etaw, sa mga
ulipen daw sa bisan sin-u namanheles duun hu mga liyang daw duun hu
mga adagi ha batu diyà ta bubungan.
16 Inumaw dan haena sa mga bubungan daw su mga batu ha kagi dan
"Kalunawi kay en ta daw harì kay maahà taena ha tagpinuu duun hu trono
diyà ta langit daw harì daan makauma dini ta kanay sa kapauk hu Nati ha
Karniro,

17 ta sa panahun ha pinakahaluhaldek nakauma en ha masilutan sa kaet-
etawan daw hurà en gayed makapulaguy duun.”

7

Sa Mga Etaw Ha Ag-ugsakan Hu Timaan

1 Su maiwas en haena naahà ku sa haepat ha balinsuguen hu Dios ha duun
tagtiyadeg hu haepat daan ha suyuk ta kalibutan ta daw harì kalamagen sa
bugtà, sa dagat daw sa mga kayu.
2 Dayun naahà ku sa sabuwa ha balinsuguen hu Dios ha diyà napuun
ta sinibwalan ha tagbalabad hu timaan hu Dios ha bubuhay. Duun hu
madaging ha lageng inikagiyan din su haepat ha balinsuguen ha inilahan
hu kagahem hu pagdaet ta bugtà daw ta dagat
3 hu kagi din “Harì nuy pa enà agdaeti sa bugtà, sa dagat daw sa mga kayu
ta ag-ugsakan day pa hu timaan sa mga tangad taena ha suluguen hu Dios.”
4 Dayun inikagiyan a hu kadakelen hu mga etaw ha ag-ugsakan taena ha
timaan hu Dios, saena 144 ha libu ha nangapuun duun hu sampulù daw
daruwa ha kaliwatan hi Israel.
5 Sa mga kaliwat hi Juda sampulù daw daruwa ha libu sa ag-ugsakan hu
timaan. Sa mga kaliwat hi Ruben sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga
kaliwat hi Gad sampulù daw daruwa ha libu.
6 Sa mga kaliwat hi Aser sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi
Neftali sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Manases sampulù
daw daruwa ha libu.
7 Sa mga kaliwat hi Simeon sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat
hi Levi sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Isacar sampulù daw
daruwa ha libu.
8 Sa mga kaliwat hi Zebulon sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat
hi Jose sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Benjamin sampulù
daw daruwa ha libu.

Sa Madakel Ha Mga Etaw Diyà Ta Langit

9 Su maiwas en haena naahà ku sa mga etaw ha harì tad en gayed agkaiyap
ha duun nangapuun hu migkalain-lain ha kaliwatan daw mga nasud daw
hu alan ha mga inikagiyan. Duun sidan tagtiyadeg hu atubangan taena ha
trono daw hu atubangan hu Nati ha Karniro. Saena sidan migpinaksuy hu
maputì daw tagbalabad hu mga palwa
10 sa tagkulahì ha tagyanaen
“Sa Dios ha tagpinuu duun hu trono daw sa Nati ha Karniro dayeen gayed ta
naluwas kuy en kandan.”
11 Sa alan ha mga balinsuguen hu Dios ha nangakalibut duun ku trono ha
duun daan sa mga magulang daw su haepat ha tinanghagà namanluhud hu
pagsimba hu Dios
12 ha tagyanaen
“Sa Dios dayeen gayed daw pasalamatan daw tahuren ta kandin sa kaalam
daw sa bis-ay tumenged ta gamhanan gayed. Aman angayan ha
dayeen hu hinangturan.”
13 Dayun ininsaan a hu sabuwa taena ha mga magulang hu “Sin-u hayana
sa mga migpinaksuy hu maputì daw hindu man sidan duun nangapuun?”
14 Saena tinubag ku hu “Ikagiya nu kanak ta harì ku agkatun-an.”

Dayun inikagiyan a kandin hu “Sayana ha mga etaw iyan su nakaagi hu
pinakahaluhaldek ha kasamukan diyà ta kalibutan. Maputì sa bisti dan ta
hinenawan en hu langesa taena ha Nati ha Karniro.
15 Aman duun sidan tagtiyadeg iman hu atubangan hu trono hu Dios daw
tag-alagad sidan kandin duun hu Timplo aldaw daw ku daleman, daw sa
Dios ha duun tagpinuu hu trono iyan bantay dan.
16 Harì en gayed sidan mauhul daw harì en daan sidan malauwan, harì en
daan sidan masunug hu aldaw daw bisan inu ha mapasù,
17 ta sa Nati ha Karniro duun hu taliwarà ku trono iyan magbalantay dan
daw iyan daan panulù dan duun ku mga tuburan ha tag-ila hu kinabuhì
ha hurà din katapusan. Daw awaen hu Dios sa alan ha mga pakapaguul
kandan.”

8

Sa Ikapitu Ha Timaan

1 Su maawà en hu Nati ha Karniro sa ikapitu ha timaan taena ha balasahen
ben kahagteng en sa kalangitan hu mababà ha panahun.
2 Dayun naahà ku sa pitu ha balinsuguen ha tagtiyadeg duun hu atuban-
gan hu Dios. Sa kada sabuwa kandan inilahan hu trumpita.
3-4 Amin pa nakahiwal ha balinsuguen hu Dios ha tuminiyadeg abay ku
halaran. Saena tagbalabad hu yahung ha bulawan daw inilahan hu madakel
ha insenso ta agsunugen haena duun ku bulawan ha halaran duun hu
atubangan hu trono ku tag-ampù sa alan ha mga etaw hu Dios. Sa ebel ku
insenso ha sinunug nakadiyà ta sampaw duma hu mga pag-ampù taena ha
mga etaw hu Dios.
5 Dayun su balinsuguen pinunù din haena sa yahung hu mga baga ha na-
puun duun ku halaran daw ilambeg diyà ta kalibutan. Sagunà duminaheneg
sa lugung daw dagsang, nasalasab sa kilat daw miglinug daan hu mabis-ay.

Sa Haenem Ha Trumpita

6 Nangandam su pitu ha mga balinsuguen hu Dios hu paghiyup taena ha
mga trumpita.
7 Su nauna ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha trumpita. Sagunà
nangahulug diyà ta kalibutan sa mga giyaw daw hapuy ha nasahug hu
langesa. Aman nabigsulan sa ikatulu ha bahin ta bugtà daw sa ikatulu daan
ha bahin hu mga kayu daw nabigsulan sa alan ha mga sagbet.
8 Su ikaduwa ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha trumpita. Dayun
amin tagkalegdeg iling hu matangkaw ha bubungan ha nakaagbul diyà ta
dagat. Aman sa ikatulu ha bahin ta dagat nabuhat ha langesa
9 daw sa ikatulu ha bahin hu alan ha tagtimà diyà ta dagat nangamatay,
daw nangadaet daan sa ikatulu ha bahin hu mga barko.
10 Su ikatulu ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha trumpita. Sagunà
nahulug sa adagi ha bituen ha tagkalegdeg ha nakatanà duun hu ikatulu ha
bahin hu mga wahig daw hu mga tuburan.
11 Sa ngaran taena ha bituen Mapait aman migpait sa ikatulu ha bahin hu
mga wahig daw madakel ha mga etaw sa minatay ta nakainum taena.
12 Su ikaepat ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha trumpita. Dayun
napedengan sa ikatulu ha bahin hu siga hu aldaw daw hu bulan daw hu mga
bituen aman suminukilem sa ikatulu ha bahin hu daleman daw hu aldaw.

13 Su tag-ahà a napaliman ku sa agila ha taglayang diyà ta ugtuwan sa
tagkulahì ha tagyanaen “Kahid-u gayed hu mga etaw diyà ta kalibutan ku
hiyupen sa hudiyan ha trumpita hu tatulu ha balinsuguen.”

9

1 Dayun su ikalima ha balinsuguen hu Dios hiniyup din sa kandin ha
trumpita. Naahà ku sa balinsuguen ha bà su bituen ha nakabulus diyà ta
kalibutan. Saena inilahan hu yawi ha igpuwà ku bitu ha tungkay gayed
madalem.
2 Su mapuwaan din en haena sagunà huminiwal duun sa ben kalabung
en ha ebel aman nalingedan sa aldaw hu ebel daw sagunà suminukilem sa
kalibutan.
3 Dayun huminiwal duun ku ebel sa madakel tungkay ha talangas. Saena
nakalekep ta bugtà daw inilahan hu kagahem hu pagpasipala hu etaw
pinaagi hu pagkagat ta saena iling kalalas hu banayaw.
4 Inikagiyan sidan ha harì dan daetan sa mga sagbet daw sa mga kayu daw
bisan inu ha mga pamulahen ta iyan dà pasipalahan dan sa mga etaw ha
hurà timaan hu Dios duun hu tangad dan.
5 Hurà sidan tuguti ha himatayan dan sa etaw ba bà dan dà haena ipaantus
duun hu lalima ha bulan pinaagi hu pagkagat dan ha iling kalalas hu
banayaw.
6 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw agkabayà en ngaay ha matay
en sidan ba harì haena agkahimu.
7 Saena ha mga talangas agkailing hu mga kabayu ha andam en hu
pakigsabà. Diyà ta ulu dan amin duun bulawan ha korona daw sa weleng
dan bà su etaw.
8 Sa buhuk dan malayat daw sa ngipen dan iling hu ngipen hu liyon.
9 Sa kagpa dan inapidan hu puthaw daw sa wageswes hu pakpak dan
agkailing hu madakel ha kabayu ha tagpulalaguy ha tagguyud hu kalesa
duun hu gira.
10 Sa ikug dan agkailing hu banayaw ha pakakagat daan daw iyan igpasi-
pala dan hu mga etaw duun hu lalima ha bulan.
11 Amin dan daan harì ha iyan tagbayà taena ha bitu ha tungkay gayed
madalem. Saena balinsuguen hu Dios ha sa ngaran din duun hu Hebreo ha
inikagiyan si Abadon daw duun hu Griego si Apolion ha sa kahulugan din
Mandadaet.
12 Napengahan en sa una duun hu pinakahaluhaldek ha hitabù ba amin
pa gayed daruwa.
13 Su ikaenem ha balinsuguen hu Dios hiniyup din sa kandin ha trumpita.
Dayun napaliman ku sa lageng ha napuun duun hu haepat ha suyuk ku
bulawan ha halaran duun hu atubangan hu Dios.
14 Saena inikagiyan din su ikaenem ha balinsuguen hu “Ipaawà en su
haepat ha balinsuguen ha binakus duun hu adagi ha Wahig ta Eufrates.”
15 Aman sagunà din impaawà su haepat ha balinsuguen ha intagana taena
ha aldaw hu paghimatay ku ikatulu ha bahin hu kaet-etawan.
16 Inikagiyan a hu kadakelen taena ha mga sundalu ha taglulan duun hu
mga kabayu, saena mga daruwa ha gatus ha libu.
17 Agkailing taini sa mga kabayu duun hu panan-awen ku. Sa taglulan
duun inapidan sa kagpa dan hu puthaw ha maligà daw mahilaw daw
makalawag. Sa ulu taena ha mga kabayu agkailing hu liyon daw agpaman-
hiwal diyà ta bàbà dan sa hapuy daw ebel ha asupri.

18 Pinaagi taena ha hapuy daw ebel ha asupri agpatay sa ikatulu ha bahin
hu kaet-etawan.
19 Sa igpasipala taena ha mga kabayu iyan sa bàbà dan daw sa mga ikug
dan. Sa ikug dan iling hu bunsalagan ha agpamanengkà hu etaw.
20 Ba sa mga etaw ha hurà patay pinaagi taena ha pasipala hurà dan gayed
endai sa pagsimba hu mga busaw daw hu mga diyus-diyus ha binuhat dan
hu bulawan, salapì daw galang, batu daw mga kayu, saena harì pakaindan
daw harì pakapaliman daw harì daan pakahipanaw.
21 Daw sa mga etaw hurà dan daan hinulsuli sa pagkatalamunù dan daw
sa pagkabarangan dan, sa pagbuhat dan hu malaw-ay daw sa pagpanakaw
dan.

10

Sa Atiyuay Ha Balasahen

1 Naahà ku sa lain en paman ha gamhanan ha balinsuguen hu Dios ha
tagpakabulus ha napuun diyà ta langit, saena nabungkusan hu gabun daw
napayungan hu balugtu. Sa weleng din iling hu aldaw daw sa mga paa din
bà su tukud ha tagkalegdeg.
2 Saena tagbalabad hu atiyuay ha balasahen ha binekal. Sa kawanan ha
paa din diyà ta dagat daw sa gibang diyà ta bugtà.
3 Nangumaw haena hu madaging ha lageng ha bà su huminigel ha liyon
dayun tinubag hu pitu ha dagsang.
4 Igsulat ku ngaay su napaliman ku ba amin lageng ha diyà napuun ta
langit ha tagyanaen “Harì nu pa igsulat sa kahulugan taena ha pitu ha
dagsang.”
5 Dayun su balinsuguen ha naahà ku ha tagtiyadeg diyà ta bugtà daw ta
dagat imbayaw din diyà ta sampaw sa kawanan ha alima din
6 daw nanumpà duun hu Dios ha bubuhay hu hinangturan ha iyan daan
migtanghagà hu langit daw hu bugtà, hu dagat daw hu nakatagù taena ha
tagyanaen “Harì en gayed malugay
7 hiyupen en taena ha ikapitu ha balinsuguen hu Dios su kandin ha
trumpita daw tumanen en hu Dios sa inlilung din su anay ha inikagi din
duun hu mga propita.”
8 Dayun napaliman ku sa lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen
“Elegi nu su balinsuguen ha tagtiyadeg diyà ta bugtà daw diyà ta dagat daw
timua sa tigbalabad din ha balasahen ha nabekal.”
9 Aman inelegan ku haena sa balinsuguen daw panayua su balasahen.
Saena indawag din kanak daw minikagi hu “Kan-a nu haini. Iling kaemis
hu degà diyan ta bàbà nu ba ku makauma en ta getek nu tungkay mapedes.”
10 Aman tinimù ku su atiyuay ha balasahen daw kan-a. Maemis labi iling
hu degà dini ta bàbà ku ba su makauma en ta getek ku tungkay mapedes.
11 Dayun inikagiyan a kandin hu “Kinahanglan ha iisab nu dà isaysay sa
igpaikagi ikaw hu Dios mahitenged hu mga harì daw hu mga nasud daw hu
migkalain-lain ha kaliwatan daw hu hurà mag-iling ha inikagiyan.”

11

Sa Daruwa Ha Manunultul

1 Inilahan a hu sukud ha agkailing hu sugkud daw inikagiyan a ha “Sukuda
nu sa Timplo hu Dios daw sa halaran duun daw iyapa nu daan sa mga etaw
ha tagsimba duun.

2 Ba harì nu agsukuda sa lama taena ha Timplo ta intagana haena hu mga
etaw ha kenà Judio. Agtakunaan dan sa balaan ha banuwa ta Jerusalem
duun hu kapatan daw daruwa ha bulan.
3 Agsuguen ku sa daruwa ha manunultul ha magpinaksuy hu saku daw
magsaysay sidan hu igpaikagi kandan hu Dios duun hu 1,260 ha aldaw."
4 Su daruwa ha manunultul agkailing hu daruwa ha kayu ha olibo daw
hu daruwa ha sulù ha nakaugsak duun taena ha atubangan hu Dios ha iyan
Magbabayà ta kalibutan.
5 Ku amin agpasipala ngaay kandan aghiwal sa hapuy diyà ta bàbà dan ha
iyan makapatay taena ha kuntra dan.
6 Iila daan kandan sa kagahem hu pagbaldeng hu udan ku panahun ha
tagsaysay sidan hu igpaikagi kandan hu Dios. Amin dan daan kagahem ha
sa wahig mabuhat ha langesa daw amin dan daan kagahem hu pagsugù hu
mga dumadagmalà hu bisan inu ha panahun ha mabayaan dan.
7 Ku makapenga sidan manunultul taena ha igpaikagi kandan hu Dios
amin pinakahaluhaldek ha mananap ha humiwal duun ku bitu ha tungkay
gayed madalem daw sabaen din daw himatayan din haena sa daruwa ha
nanunultul.
8 Sa mga lawa dan diyà dà mangakatayhad ta dalan taena ha nabantug ha
banuwa ha duun daan inlansang hu krus sa Ginuu dan. Saena ha banuwa
sampitan ta Sodoma daw ta Ehipto.
9 Sa mga etaw duun hu bisan hindu ha nasud daw mga kaliwatan daw hu
migkalain-lain ha inikagiyan umahà taena ha nangakatayhad ha lawa duun
hu tatulu ha aldaw daw tengà ba harì dan haena ilebeng.
10 Tungkay gayed malipay sa kaet-etawan duun taena ha panahun hu
pagpatay ku daruwa ha migsaysay taena ha impaikagi kandan hu Dios aman
agsaulugen dan haena daw tagpaila-ilahà sidan ta su daruwa iyan nakaila
kandan hu mga malegen ha alantusen.
11 Ba su maiwas sa tatulu ha aldaw daw tengà binanhaw dà hu Dios su
daruwa ha nanunultul. Su makahitindeg en sidan tungkay gayed nanga-
haldek sa alan ha nakaahà kandan.
12 Dayun napaliman ku daruwa sa madaging ha lageng diyà ta langit ha
tagyanaen "Latun kaw en dini." Su tag-ahà pa kandan sa mga kuntra dan
nabatun sidan payanaen diyà ta langit ha nabungkusan daan hu gabun.
13 Sagunà miglinug hu mabis-ay tungkay daw nangadaet sa ikasampulù
ha bahin hu mga balay duun taena ha banuwa. Pitu ha libu sa nangamatay
ha etaw. Sa hurà patay duun taena tungkay gayed nahaldek aman dinayè
dan sa pagkagamhanan hu Dios diyà ta langit.
14 Napengahan en sa ikaduwa duun hu pinakahaluhaldek ha hitabù ba
laus en sa ikatulu.

Sa Ikapitu Ha Trumpita

15 Su ikapitu ha balinsuguen hu Dios hiniyup din su kandin ha trumpita.
Napaliman ku sa mga madaging ha lageng diyà ta langit ha tagyanaen
"Sa kagahem hu pagharì duun hu kaet-etawan kandin dà hu Dios ha Mag-
babayà day daw kandin daan hu Mesiyas ha pinilì din ha magharì hu
hinangturan."
16 Dayun su kaluwaan daw haepat ha mga magulang ha tagpinuu duun hu
mga trono dan duun taena ha atubangan hu Dios luminuhud hu pagsimba
kandin
17 ha tagyanaen

“Sikaw sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan ha duduun en su
hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw duduun pa iman tagpasalamatan
day ikaw iman hu pagpaahà nu hu gahem nu ta tagsugud kad en hu
pagharì nu.
18 Sa kenà ikaw ha mga etaw tungkay gayed napauk ta nakauma diyà ta
kandan sa pagsilut nu. Nakauma en sa panahun ha hukuman nu sa mga
buhat hu mga minatay en daw balesan nu su mga suluguen nu ha mga
propita daw sa alan ha mga etaw nu ha tagtahud ikaw sa matangkaw daw sa
ubus sa kahimtang dan. Iyan en daan haini panahun ha silutan nu sa mga
etaw ha migdaet ta kalibutan.”

19 Dayun napuwaan haena sa Timplo hu Dios diyà ta langit daw naahà diyà
ta seled sa kahun ha tinaguan hu mga timaan taena ha daan ha kasabutan hu
Dios daw hu mga etaw. Nasalasab sa kilat daw migdaheneg sa lugung daw
mga dagsang, miglinug daan hu mabis-ay daw uminudan hu mga giyaw.

12

Sa Bahi Daw Sa Dragon

1 Nakahiwal diyà ta langit sa gamhanan daw belenganen ha timaan. Amin
bahi ha napinaksuyan hu aldaw daw sa bulan na diyà ta paa din. Nasuupan
daan sa ulu din hu korona ha amin duun sampulù daw daruwa ha bituen.
2 Saena agbalilitan aman tag-agelè.
3 Nakahiwal daan sa lain ha belenganen diyà ta langit. Saena adagi
tungkay ha dragon ha maligà daw pitu sa ulu din ha natukid hu korona daw
sampulù daan sa mga sungay din.
4 Pinaagi hu ikug din ginuyud din sa ikatulu ha bahin hu mga bituen daw
ilambeg dini ta kalibutan. Saena duun tuminiyadeg hu atubangan ku bahi
ha kamulu en agbaliliti ta daw makaen din su batà ku ihimus-ag.
5 Su ihimus-ag en haena sa batà na maama ha iyan tagharì duun hu alan
ha mga nasud daw hurà en bul-ug makadaeg kandin ta malig-en gayed sa
pagharì din. Sagunà haena nabatun diyà ta langit duun hu trono hu Dios.
6 Saena ha bahi nakapulaguy daw abut duun hu pinakabulung-bulung ha
lugar ha intagana kandin hu Dios ta daw maalimahan diyà seled hu 1,260 ha
aldaw.
7 Duun taena ha panahun amin gira diyà ta langit. Si Miguel ha balin-
suguen hu Dios daw sa mga ginsakupan din migpakigsabà taena ha dragon.
Saena ha dragon duma hu mga ginsakupan din suminukul daan
8 ba nadaeg sidan. Aman hurà en tuguti hu Dios ha makaisab pa sidan
makadiyà ta langit.
9 Su dragon iyan su Yawà ha bunsalagan su anay daw tagngaranan ki
Satanas ha iyan daan miglimbung hu alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan.
Aman saena daw sa mga ginsakupan din hinulug dini ta kalibutan.

10 Dayun napaliman ku sa madaging ha lageng diyà ta langit ha tagyanaen
“Iman nakauma en sa katumanan hu kaluwasan. Impaahà en hu Dios sa
pagkagamhanan din hu pagharì daw sa kagahem hu Mesiyas sa pinilì
din ha magharì, ta si Satanas sa sigi dà tagsumbung duun hu Dios hu
mga suled taw duun hu pagtuu aldaw daw ku daleman inabug en diyà
ta langit.
11 Saena ha mga suled taw ha tumutuu nadaeg dan en si Satanas pinaagi
hu langesa hu Nati ha Karniro daw pinaagi daan hu pagpanunultul dan

hu lalang hu Dios ta hurà dan kanuguni sa kinabuhì dan bisan duun hu
kamatayen.
12 Aman sinyu sa tagtimà dini ta langit, magmalipayen kaw gayed. Ba
sinyu sa diyan ta kalibutan daw ta dagat, kahid-u nuy gayed ta si Satanas
nakalugnà en diyan ta inyu ha tungkay gayed agkapauk ta natun-an din ha
mababà en sa kandin ha panahun."
13 Su mahulug en haena sa dragon dini ta kalibutan linasay din su bahi ha
inay ku batà ha maama.
14 Ba su bahi inilahan hu pakpak iling hu adagi ha agila ta daw makaabut
duun ku pinakabulung-bulung ha lugar ha intagana kandin ha harì en
mauma taena ha dragon ta daw maalimahan diyà hu tatulu ha tuig daw
tengà.
15 Dayun imbula taena ha dragon sa madalem tungkay ha wahig ta daw
maanud ngaay su bahi.
16 Ba migbeka sa bugtà aman naamin dà suminenep su wahig ha imbula
ku dragon.
17 Saena ha dragon tungkay gayed agkapauk ku bahi aman iyan din en
paman inelegan sa nasamà ha mga kaliwatan taena ta daw masabà din
sidan. Saena ha mga kaliwatan ku bahi iyan su mga etaw ha matinumanen
hu mga sugù hu Dios daw tagpangeseg daan duun hu kamatuuran ha
intudlù hi Jesus.
18 Su dragon diyà tuminiyadeg ta baybay ta dagat.

13

Sa Pinakahaluhaldek Ha Mananap Ha Napuun Ta Dagat

1 Naahà ku sa pinakahaluhaldek ha mananap ha taghiwal diyà ta dagat.
Saena pitu sa ulu din na kada sabuwa ha ulu sinulatan hu ngaran ha
pakatameyes hu Dios. Sampulù daan sa sungay din ha natukid hu korona.
2 Saena ha mananap ha naahà ku agkailing hu leopardo, sa mga paa din
agkailing hu paa hu usu daw sa bàbà din agkailing hu bàbà hu liyon. Su
dragon mig-ila hu kagahem din duun ku pinakahaluhaldek ha mananap hu
pagharì.
3 Sa sabuwa ha ulu ku mananap naulian en sa adul duun ha agpakapatay
ngaay kandin. Nangabeleng sa alan ha kaet-etawan aman suminunud
kandin.
4 Sinimba dan su dragon tumenged ta inilahan din hu kagahem haena
sa pinakahaluhaldek ha mananap daw sinimba dan daan su mananap hu
kagi dan "Hurà en gayed makalabaw taini ha mananap daw hurà en daan
makadaeg kandin."
5 Saena ha mananap tinugutan ha makaikagi hu pagpagalbu ha
pakatameyes hu Dios daw magharì daan duun hu kapatan daw daruwa
ha bulan.
6 Tinameyes din sa Dios daw sa langit daw sa alan ha tagtimà diyà ta langit.
7 Tinugutan daan haena sa mananap ha sabaen din sa mga etaw hu Dios
daw madaeg din sidan. Daw inilahan daan haena hu kagahem ha iyan
magbayà hu bisan inu ha kaliwatan daw bisan hindu ha nasud daw hu bisan
inu ha inikagiyan.
8 Simbahen haena hu alan ha mga etaw ha hurà makasulat sa mga ngaran
dan duun taena ha libru hu kinabuhì ha kandin ku hinimatayan ha Nati

ha Karniro. Saena ha libru daan en nasulatan hu mga ngaran su hurà pa
tanghagaa sa kalibutan.
9 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.
10 Sa etaw ha iyan maagiyan din sa agdakepen madakep gayed. Sa etaw
ha iyan ipatay din sa magalang matay gayed duun. Aman kinahanglan ha
sa mga etaw hu Dios magpailub duun hu mga alantusen daw magmatinu-
manen gayed kandin.

Sa Pinakahaluhaldek Ha Mananap Ha Napuun Ta Bugtà

11 Naahà ku sa lain en paman ha mananap ha taghiwal diyà ta bugtà. Amin
din daruwa ha sungay ha agkailing hu nati hu karniro daw sa pag-ikagi din
agkailing taena ha dragon.
12 Ginamit din sa kagahem ku nauna ha mananap daw pineges din sa kaet-
etawan hu pagsimba ku nauna ha mananap ha naulian en sa adul din.
13 Su ikaduwa ha mananap migpaahà hu mga belenganen ha timaan ta
bisan sa hapuy diyà ta langit impabulus din duun hu atubangan hu mga
etaw.
14 Tumenged ku mga timaan ha impaahà din duun hu atubangan ku
nauna ha mananap nalimbungan din sa mga tagtimà dini ta kalibutan.
Sinugù din sa mga etaw ha magbuhat hu larawan ku nauna ha mananap
ta daw masimba dan haena sa naadulan hu ispada ba hurà patay.
15 Su ikaduwa ha mananap inilahan daan hu kagahem hu pagpagahinawa
daw pagpaikagi ku larawan taena ha nauna ha mananap ta daw mapatay
din sa bisan sin-u ha harì sumimba kandin.
16 Pineges din daan sa alan ha mga etaw, sa matangkaw daw sa ubus sa
kahimtang din, sa sapian daw sa makaluluuy, sa ulipen daw sa bisan sin-u
ha ugsakan hu timaan sa kawanan ha alima dan daw ku diyà ba ta tangad
dan
17 ta daw saena ha hurà din timaan ha ngaran ku nauna ha mananap daw
ku numiro ba ha iyan timaan hu ngaran din harì gayed makapalit daw harì
daan makabaligyà.
18 Kinahanglanen gayed sa kaalam ta daw masabut haini. Saena ha maila-
han hu kaalam makasabut hu kahulugan taena ha numiro hu mananap ta
saena ngaran hu etaw. Saini ha numiro iyan sa 666.

14

Sa 144,000 Ha Mga Etaw

1 Naahà ku sa Buntud ta Sion ha duun tagtiyadeg su Nati ha Karniro duma
hu 144 ha libu ha mga etaw ha sinulatan sa tangad dan hu ngaran taena ha
Nati daw ngaran hu Dios ha Amay din.
2 Daw napaliman ku daan sa lageng ha napuun diyà ta langit ha agkailing
hu dagulus hu kahulugan daw hu daheneg hu lugung, daw agkailing daan
haena kagulub hu madakel ha mga etaw ha tagsunata hu arpa.
3 Su 144 ha libu ha linuwas duun tagtiyadeg hu atubangan taena ha trono
hu Dios daw ku haepat ha tinanghagà daw taena ha mga magulang. Kinanta
dan sa bag-u ha kanta ha iyan dà sidan pakatuen duun.
4 Saena mga maama ha himpit ta hurà gayed makasalà duun hu bahi. Sigi
dà sidan taglupug taena ha Nati ha Karniro bisan hindu duun agpayanaen.
Duun hu alan ha kaet-etawan iyan sidan linuwas iling hu lagunen ha
inhalad duun hu Dios daw duun hu Nati ha Karniro.
5 Hurà gayed sidan bul-ug makagbidù daw hurà gayed ikasaway kandan.

Sa Tatulu Ha Balinsuguen Hu Dios

6 Naahà ku sa lain en paman ha balinsuguen hu Dios ha taglayang diyà
ta ugtuwan. Saena migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ha hurà din
katapusan duun hu alan ha tagtimà dini ta kalibutan ha duun napuun hu
alan ha mga nasud daw mga kaliwatan daw hu bisan inu ha inikagiyan.
7 Minikagi haena hu madaging hu "Tahura nuy gayed sa Dios daw dayea
daan sa pagkagamhanan din ta nakauma en sa panahun ha hukuman din
sa alan ha kaet-etawan. Simbaha nuy sa Dios ha iyan migtanghagà hu langit
daw hu bugtà, hu dagat daw hu mga tuburan."

8 Luminupug sa ikaduwa ha balinsuguen hu Dios daw minikagi hu
"Nadaetan gayed haena sa bantugan ha banuwa ta Babilonia ta pinaagi
taena ha banuwa sa alan ha kaet-etawan mig-inum hu binu din ha iyan sa
mga buhat ha mahugaw."

9 Luminupug daan sa ikatulu ha balinsuguen daw minikagi hu madaging
ha "Bisan sin-u sa sumimba taena ha mananap daw hu larawan din daw
amin pa daan timaan ku mananap diyà ta tangad dan daw mga alima dan,
10 ipainum gayed hu mapait ha binu ha iyan sa kapauk hu Dios. Saena ha
mga etaw ipaantus gayed hu kasakitan duun hu tagkalegdeg ha asupri daw
tag-ahaen sidan taena ha Nati ha Karniro daw ku mga balinsuguen hu Dios.
11 Su hapuy ha igsilut kandan tagkalegdeg ha harì en gayed agkapedengan.
Aldaw daw ku daleman harì sidan makahimlay hu kasakitan tumenged ta
sinimba dan haena sa mananap daw sa larawan din daw nasulatan sidan hu
ngaran taena ha mananap."

12 Kinahanglan ha sa mga etaw hu Dios ha tagtuman hu mga sugù din
magpailub duun hu mga alantusen daw magmatinumanen daan ki Jesus.

13 Dayun napaliman ku sa lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen
"Isulat nu haini sa 'Malipayen gayed sa mga minatay ha mga tumutuu hu
Ginuu.' "

Tuminubag sa Balaan ha Ispiritu hu kagi din "Laus gayed ha malipayen
sidan ta makahimlay en sidan hu mga buluhaten dan daw agbalesan en
sidan hu maayad ha binuhat dan."

Sa Sangget Hu Balinsuguen

14 Naahà ku daan sa gabun ha maputì ha duun tagpinuu sa agkailing hu
etaw daw sinuupan sa ulu din hu bulawan ha korona. Saena tagbalabad hu
magalang ha sangget.
15 Dayun amin pa lain ha balinsuguen hu Dios ha guminuwà duun hu
Timplo diyà ta langit daw inikagiyan din hu madaging haena sa tagpinuu
duun ku gabun ha tagyanaen "Panggalab kad en ta nahinug en sa legtayen
ta kalibutan."
16 Aman su tagpinuu duun ku gabun nanggalab dini ta kalibutan.

17 Guminuwà daan sa lain ha balinsuguen hu Dios duun ku Timplo diyà ta
langit ha tagbalabad daan hu magalang ha sangget.
18 Dayun guminuwà pa gayed sa lain ha balinsuguen duun taena ha
halaran diyà ta Timplo ha iyan tagbayà taena ha hapuy duun. Inikagiyan din
hu madaging haena sa balinsuguen ha tagbalabad hu magalang ha sangget
hu "Diyà kad en ta kalibutan daw panimua sa paras ta nahinug en haena."
19 Aman pinanimù taena ha balinsuguen hu Dios sa mga paras dini
ta kalibutan daw itagù duun hu adagi ha bangbang ta duun din haena
agpangemesi. Su bangbang iyan sa adagi tungkay ha kapauk hu Dios.

20 Ginunas su paras duun ku bangbang diyà ta guwà ta banuwa daw
tuminugà duun sa langesa ha bahà ha nakauma duun hu 320 ha kilomitro
daw sa kadalem din nangkamitros daw tengà.

15

Sa Mga Balinsuguen Ha Tag-uwit Hu Pitu Ha Alantusen

1 Naahà ku diyà ta langit sa lain en paman ha belenganen ha timaan. Amin
pitu ha balinsuguen hu Dios, sa kada sabuwa kandan tag-uwit hu pinaka-
haluhaldek ha mga alantusen hu etaw. Ku matapus haena mapengahan
human sa pagsilut hu Dios hu kaet-etawan dini ta kalibutan.
2 Daw naahà ku sa dagat ha mating-aw iling hu salamin ha nalamudan
hu hapuy. Duun hu kilid taena naahà ku sa tagtiyadeg ha mga etaw
ha nakadaeg ku pinakahaluhaldek ha mananap ta hurà dan simbaha sa
larawan din daw hurà sidan kasulati hu numiro taena. Tigbalabad dan su
arpa ha in-ila kandan hu Dios
3 daw tagkanta daan sidan hu mga kalantahen taena ha suluguen hu Dios
ha si Moises daw hu kanta taena ha Nati ha Karniro ha tagyanaen
"Sikaw sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan, gamhanan gayed daw
belenganen sa alan ha mga buhat nu. Iyan ka Harì hu alan ha kaet-
etawan daw matareng daw kamatuuran sa alan ha mga buhat nu.
4 Talahuren ka hu alan ha mga etaw daw dayeen daan sa pagkagamhanan
nu ta iyan ka dà gayed balaan. Agsimbahen ka hu alan ha kaet-etawan ta
naahà dan sa mga buhat nu ha matareng."
5 Su maiwas en haena naahà ku ha napuwaan sa Timplo diyà ta langit daw
naahà ku sa tagtimaan hu Dios diyà ta seled.
6 Dayun guminuwà duun taena ha Timplo su pitu ha mga balinsuguen
hu Dios ha tag-uwit hu pinakahaluhaldek ha alantusen hu mga etaw.
Saena sidan napinaksuyan hu tungkay malimpyu ha tagpangaluanlag daw
nabungkusan daan sa kagpa dan hu bulawan.
7 Dayun sa sabuwa ku haepat ha tinanghagà mig-ila diyà ta kandan hu pitu
ha yahung ha pulus bulawan ha tinaguan hu kapauk hu Dios ha bubuhay hu
hinangturan.
8 Saena ha Timplo naheet hu ebel ha napuun duun hu anlag daw gahem
hu Dios daw hurà en gayed pakaseled duun taena hangtud ha mapangkus
su alantusen ha tag-uwiten taena ha pitu ha mga balinsuguen.

16

Sa Yahung Ha Tinaguan Hu Kapauk

1 Napaliman ku sa madaging ha lageng duun ku Timplo diyà ta langit ha
tagyanaen duun ku pitu ha mga balinsuguen hu Dios ha "Ihudhud nuy diyà
ta kalibutan su mga yahung ha tinaguan hu kapauk hu Dios."
2 Su nauna ha balinsuguen hinudhud din su tigbalabad din ha yahung diyà
ta kalibutan aman namanubù sa miglabay kasakit ha mga kaluli duun hu
mga etaw ha naugsakan hu timaan taena ha mananap daw suminimba hu
larawan din.
3 Su ikaduwa ha balinsuguen hinudhud din daan su kandin ha yahung
diyà ta dagat. Dayun sa dagat sagunà nabuhat ha langesa iling hu langesa
hu minatay aman nangamatay sa alan ha tagtimà diyà ta dagat.
4 Su ikatulu ha balinsuguen hu Dios hinudhud din su kandin ha yahung
duun hu mga wahig daw mga tuburan daw nabuhat daan haena ha langesa.

5 Dayun napaliman ku su balinsuguen ha iyan tagbayà hu mga wahig ha tagyanaen
“Sikaw sa balaan ha Dios ha duduun en su hurà pa tanghagaa sa bisan inu
daw duduun pa daan iman, saini ha paghukum nu hu kaet-etawan
matareng gayed.
6 Ta iyan haini sidan mighimatay ku mga propita daw hu mga etaw nu
aman igpainum nu iman kandan sa langesa ta iyan haena angayan ha bales
kandan.”
7 Dayun napaliman ku sa lageng duun ku halaran ha tagyanaen
“Sikaw sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan, kasaligan daw
matareng gayed sa paghukum nu hu kaet-etawan.”
8 Su ikaepat ha balinsuguen hu Dios hinudhud din daan su kandin ha
yahung duun hu aldaw aman sa kapasù taena ha aldaw nakasunug hu etaw.
9 Ba su masunug en sidan tinameyes dan sa Dios tumenged ta iyan amin
din kagahem duun taena ha mga pinakahaluhaldek ha alantusen daw hurà
dan gayed hinulsuli sa madaet ha mga buhat dan daw hurà dan daan dayea
sa pagkagamhanan hu Dios.
10 Su ikalima ha balinsuguen hinudhud din daan su kandin ha yahung
duun taena ha trono hu pinakahaluhaldek ha mananap. Sagunà suminuk-
ilem sa ginharian din daw nangakagat hu mga etaw sa mga dilà dan
tumenged hu mga kasakitan.
11 Pigtameyes dan pa gayed sa Dios diyà ta langit tumenged taena ha mga
kaluli daw kasakitan ba hurà dan gihapun hinulsuli sa mga madaet ha buhat
dan.
12 Su ikaenem ha balinsuguen hu Dios hinudhud din su kandin ha yahung
duun hu adagi ha Wahig ta Eufrates. Saena sagunà namadahan ta daw
makalayun sa mga harì ha agkapuun diyà ta sinibwalan.
13 Dayun naahà ku sa tatulu ha mga busaw, saena mahugaw gayed ha
agkailing hu mga bakbak. Sa sabuwa duun napuun ku bàbà taena ha dragon,
sa ikaduwa duun napuun ku bàbà taena ha pinakahaluhaldek ha mananap,
daw sa ikatulu duun napuun hu bàbà ku biduen ha propita.
14 Saena ha mga busaw agkahimu dan sa pagpaahà hu mga belenganen
daw sinaligan sidan hu pag-amul-amul hu alan ha mga harì daw hu mga
kasundaluwan dan dini ta tibuuk ha kalibutan ta daw sabaen dan sa
gamhanan ha Dios, ta iyan haena inandam ha aldaw hu adagi ha gira.
15-16 Aman inamul-amul dan en haena duun hu lugar ha tagngaranan
duun hu inikagiyan ha Hebreo hu Armagedon.
Kagi hi Jesus “Sa paglikù ku harì agkatun-an iling hu takaw. Malipayen
gayed sa etaw ha sigi dà pupukaw daw nabistiyan ta daw harì mayag-awan
daw magayhaan.”
17 Su ikapitu ha balinsuguen hu Dios hinudhud din daan su kandin ha
yahung duun hu kalamag. Dayun napaliman ku sa madaging ha lageng ha
napuun duun ku trono diyà ta Timplo ha tagyanaen “Napengahan en.”
18 Sagunà nasalasab sa kilat daw migdaheneg sa lugung daw dagsang daw
miglinug daan hu tungkay gayed mabis-ay. Hurà pa linug ha iling taena
kabis-ay sugud dà su tanghagaen sa kalibutan.
19 Aman su bantugan ha banuwa napanday gayed nagebà daw nabahin
hu tatulu daw nangadaet daan sa mga banuwa duun hu alan ha mga nasud.
Nahenhenaan hu Dios sa mga etaw ha tagtimà diyà ta Babilonia aman
impainum din kandan sa tasa ha napunù-punù hu kapauk din.
20 Sa alan ha mga pulù diyà ta dagat daw sa mga bubungan nangahanaw.

21 Nangahulug daan duun hu mga etaw sa giyaw ha tigkalimahan ha
kilo. Tumenged taena tinameyes dan sa Dios ta pinakahaluhaldek gayed sa
insilut din kandan.

17

Sa Bantugan Ha Madaet Ha Bahi

1 Inikagiyan a hu sabuwa duun ku pitu ha balinsuguen hu Dios ha mig-
uwit hu pitu ha yahung ha tagyanaen "Dumini ka ta igpaahà ku ikaw sa
kasiluti ku bantugan ha madaet ha bahi ha tagpinuu duun hu madakel ha
mga wahig.
2 Sa mga harì dini ta kalibutan nakigsabuwa kandin hu mahugaw ha
mga buhat daw pinaagi taena sa mga kaet-etawan migbuhat daan hu mga
mahugaw."
3 Dayun pinaagi hu Balaan ha Ispiritu inuwit a taena ha balinsuguen hu
Dios duun hu pinakabulung-bulung ha lugar. Naahà ku diyà su bahi ha
taglulan duun hu maligà ha mananap. Sa lawa taena ha mananap nasulatan
hu mga ngaran ha pakatameyes hu Dios daw amin din pitu ha ulu daw
sampulù daan sa sungay din.
4 Saena ha bahi migpinaksuy hu maligà daw dinayan-dayanan sa lawa din
hu mga bulawan daw hu tagsiga-siga ha batu daw mga perlas. Tagbalabad
haena hu tasa ha bulawan ha tinaguan hu mahugaw daw pinakagalugayhà
ha mga buhat din.
5 Sa tangad din sinulatan hu harì agkatun-an sa kahulugan din ha iyan sa
"Sa bantugan ha banuwa ta Babilonia iyan inay hu alan ha mga madaet ha
bahi daw hu pinakagalugayhà ha mga buhat dini ta kalibutan."
6 Naahà ku haena sa bahi ha nabeleng hu langesa taena ha mga etaw hu
Dios ha pighimatayan din tumenged hu pagpanunultul dan mahitenged ki
Jesus.

Su maahà ku haena nabelengan ku gayed.

7 Ba inikagiyan a taena ha balinsuguen hu Dios ha "Imbà nu agkabelengi
haena? Saysayen ku ikaw sa kahulugan taena ha bahi daw ku mananap ha
taglulanan din ha pitu sa ulu din daw sampulù daan sa sungay din.
8 Saena ha mananap ha naahà nu duduun en su anay ba naawà dà daw
ag-isab dà asem agguwà duun ku tungkay gayed madalem ha bitu, ba duun
asem taena silutan diyà ta Inferno. Su mga etaw ha hurà makasulat sa
ngaran dan duun taena ha libru hu kinabuhì su hurà pa tanghagaa sa
kalibutan mangabeleng gayed ku maahà dan dà haena sa mananap ha
duduun en su anay ba naawà dà daw makahiwal dà duun taena ha panahun.
9 "Kinahanglanen gayed sa kaalam ta daw masabut haini. Su pitu ha ulu
ku mananap iyan sa pitu ha buntud ha duun tagpinuu su bahi. Amin daan
pitu ha mga harì.
10 Sa lalima kandan hurà en duun, sa ikaenem kamulu pa tagharì daw
sa hudiyan hurà pa magharì ba ku makauma haena mababà dà daan sa
pagharì din.
11 Sa mananap ha duduun en su anay ba hurà en iman duun, iyan ikawalu
ha harì daw iyan haena sumuhì ku pitu ha harì ba silutan diyà ta Inferno.
12 "Su sampulù ha sungay iyan daan su sampulù ha harì ha hurà pa
magharì iman daw ag-ilahan sidan hu kagahem ha magharì duma taena ha
mananap, ba mababà dà ha panahun.

13 Sabuwa dà sa katuyuan dan daw ag-ilahan dan hu kagahem hu pagharì
su mananap.
14 Dayun sabaen dan su Nati ha Karniro, ba madaeg din sidan ta saena ha
Nati iyan Magbabayà hu alan ha mga magbabayà daw Harì hu alan ha mga
harì. Sa duma din iyan sa mga hinimu hu Dios ha tumutuu ha pinilì din daw
matinumanen daan kandin.”
15 Dayun inikagiyan a ku balinsuguen hu Dios ha “Su madakel ha mga
wahig ha naahà nu ha duun daan tagpinuu su madaet ha bahi iyan sa mga
nasud daw kaet-etawan ha napuun duun hu bisan hindu ha kaliwatan daw
bisan inu ha inikagiyan.
16 Su sampulù ha mga harì daw su mananap agkuntrahen dan su madaet
ha bahi aman ag-agawan dan haena hu alan ha mga butang din daw lebasan
dan, kan-en dan sa mga sapù din daw sunugen dan.
17 Agkabuhat dan haena ta igpahenà-henà kandan hu Dios ta daw matu-
man dan sa katuyuan din pinaagi hu pag-uyun ha ilahan dan hu kagahem
hu pagharì su mananap hangtud en ha matuman sa lalang hu Dios.
18 Su bahi ha naahà nu iyan daan su bantugan ha banuwa ha tagharì hu
alan ha mga harì dini ta kalibutan.”

18

Sa Kabigsuli Ta Babilonia

1 Su maiwas en haena naahà ku sa lain en paman ha balinsuguen hu Dios
ha tagpakabulus ha napuun diyà ta langit. Saena adagi tungkay sa kagahem
din daw tagpangaluanlag daan aman nailawan sa tibuuk ha kalibutan.
2 Migkulahì haena ha tagyanaen
“Nadaetan en gayed su bantugan ha banuwa ta Babilonia daw nabuhat en
iman ha tagtimaan hu mga busaw daw hu mga madaet daw mahugaw
daan ha mga tagbis.
3 Ta pinaagi ku bahi sa alan ha kaet-etawan migbuhat hu mga mahugaw
daw sa mga harì nakigsabuwa kandin duun hu malaw-ay ha mga buhat
daw saena ha tagpanapì migsapian pinaagi taena ha bahi ha miglabay gayed
tungkay kahayahay sa pagtimà din.”
4 Dayun napaliman ku sa lain ha lageng ha napuun diyà ta langit ha
tagyanaen
“Sinyu sa mga etaw ku, awà kaw diyà ta kandin ta daw harì kaw makatampu
duun hu mga madaet ha buhat din daw harì kaw makalagkes hu
alantusen ha igsilut ku kandin,
5 ta nakagsampawà en sa mga salà din daw nakasungkù en diyà ta langit
aman harì gayed haini malipatan hu Dios.
6 Sa buhat din diyan ta inyu ha madaet iyan daan buhaten nuy diyà ta
kandin, ba piluen nuy pa sa ibales nuy kandin ha madaet.
7 Su anay migpagalbu ha sa pagtimà din tungkay gayed mahayahay iling
hu sapian daw kagi din ‘Iyan a rayna daw kenà a balu aman harì ad gayed
maglugul.’ Ba saena balesan nuy hu tungkay adagi ha mga kalugul daw mga
malegen ha alantusen.
8 Tumenged taena ha pagpagalbu din tigkan maumahan hu mga alantusen
ha iyan sa mga dalu ha pakapatay daw sa kauhul daw kalugul. Nasunug
haena tumenged ta gamhanan gayed sa Dios ha Magbabayà hu alan ha iyan
maghukum kandin.”

9 Su mga harì dini ta kalibutan ha nakigsabuwa kandin duun hu mahugaw
ha mga buhat daw hu kahayahay ha pagtimà din makaulahù hu kalugul ku
maahà dan sa ebel hu kabigsuli taena ha banuwa.
10 Mahaldek sidan ku makalagkes hu pagbigsul taena ha banuwa aman
magpadiyù dà sidan daw magyanaen “Pinakahaluhaldek gayed sa naul-
ulahan ku bantugan daw gamhanan ha Babilonia ta tigkan naumahan hu
silut.”

11 Saena daan ha tagpanapì dini ta kalibutan makaulahù hu kalugul
tumenged taena ha banuwa ta hurà en makapalit hu baligyà dan.
12 Hurà en makapalit hu mga bulawan daw salapì, mga perlas daw mga
mahal ha batu, mga manggad ha maputì daw maligà daw sida, sa alan ha
kalasi ha mga kayu ha mahumut daw sa bisan inu ha binuhat hu marpil,
mahal ha kayu, mga galang, puthaw daw marmul,
13 sa mga panaket, sa insenso daw sa mira, sa mga binu daw mga lana,
sa harina daw trigo, mga baka daw mga karniro, sa mga kabayu daw mga
kalesa daw bisan sa mga ulipen.

14 Saena ha mga tagpanapì makaikagi gayed duun taena ha bahi hu “Na-
hanaw en sa alan ha agkabayaan nu ngaay daw sa alan ha mga katigayunan
nu daw sa sumalà en ha makapalipay ikaw. Saena harì nud en gayed maisab
maahà.”
15 Sa tagpanapì ha migsapian en duun taena ha banuwa magpadiyù
gayed ta mahaldek sidan ku makalagkes hu pagbigsul taena ha banuwa.
Makaulahù daan sidan hu kalugul
16 daw magyanaen “Pinakahaluhaldek gayed sa naul-ulahan ku bantugan
ha banuwa ta sa mga etaw ha migtimà duun tagpinaksuy hu madagway
ha maputì daw maligà daw pigdayan-dayanan dan sa lawa dan hu mga
bulawan daw hu tagsiga-siga ha batu daw hu mga perlas.
17 Ba tigkan haena nabigsulan daw hurà en gayed nasamà hu alan ha mga
butang duun.”

Bisan sa mga kapitan hu barko daw sa taglulan duun, sa mga suluguen
taena daw sa tagpanapì diyà ta dagat magpadiyù sidan duun taena.
18 Ku maahà dan sa ebel hu kabigsuli taena ha banuwa magyanaen sidan
ha “Hurà pa gayed banuwa ha makailing hu kabantug taini.”
19 Dayun bukbukan dan hu aliyabuk sa mga ulu dan daw paman-ulahù
tumenged hu kalugul dan ha magyanaen “Pinakahaluhaldek gayed sa naul-
ulahan ku bantugan ha banuwa ta sa alan ha amin din barko migsapian en
pinaagi taena ha banuwa ba tigkan haena nabigsulan.”

20 Sinyu sa tagtimà diyan ta langit, magmalipayen kaw ta nadaetan en
haena sa banuwa. Sinyu sa mga etaw hu Dios daw mga apostoles daw mga
propita, magmalipayen kaw ta sinilutan en gayed haena hu Dios tumenged
hu binuhat din inyu.

21 Dayun amin gamhanan ha balinsuguen hu Dios ha tuminimù hu batu ha
iling kaadagi hu galingan daw ilambeg haena diyà ta dagat ha migyanaen
“Iling taini sa pagkagebà hu bantugan ha banuwa ta Babilonia na harì en
gayed haena maisab maahà.
22 Sa lageng hu tagkanta daw sa tagpamulalà, sa trumpita daw sa mga
sunata hu arpa harì en gayed maisab mapaliman. Hurà en duun maahà
ha mga talabahanti daw hurà en daan duun mapaliman ha keneg-keneg hu
galingan.

23 Hurà en daan duun ilaw hu sulù daw hurà en daan duun kaamulan.
Ta su nanapì duun iyan bantugan dini ta kalibutan daw pinaagi hu pagk-
abarangan dan nalimbungan dan sa kaet-etawan.”
24 Hinukuman en sa Babilonia ta duun tuminugà sa langesa hu mga
propita daw hu mga etaw hu Dios daw hu alan ha pinanhimatayan dini ta
kalibutan.

19

1 Su maiwas en haena napaliman ku diyà ta langit sa tungkay magulub ha
nangulahì ha tagyanaen
“Dayeen gayed sa Dios ha iyan sa gamhanan daw bantugan ha Manluluwas.
2 Matareng daw kasaligan sa paghukum din ta sinilutan din haena sa
bantugan ha madaet ha bahi tumenged ta hinugawan din sa kalibutan
pinaagi hu malaw-ay ha mga buhat. Sinilutan daan haena ta hinimatayan
din sa mga suluguen hu Dios.”
3 Minisab sidan nangulahì hu
“Dayeen gayed sa Dios ta sa ebel-ebel taena ha banuwa harì matapus
hangtud hu hurà din katapusan.”
4 Dayun su kaluwaan daw haepat ha mga magulang daw su haepat ha
tinanghagà namanluhud hu pagsimba taena ha tagpinuu duun hu trono ha
tagyanaen “Dayeen gayed sa Dios.”

Sa Kaamulan Diyà Ta Langit

5 Napaliman ku sa lageng ha napuun duun hu trono ha tagyanaen
“Sinyu sa mga suluguen hu Dios daw sinyu daan sa tagtahud kandin, sa
matangkaw daw sa ubus sa kahimtang din, dayeen nuy gayed sa
Dios.”
6 Dayun napaliman ku sa iling hu mga etaw ha tungkay magulub daw
iling daan hu dagulus hu kahulugan daw iling hu dagsang ha tagkulahì ha
tagyanaen
“Dayeen sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan ta iyan en tagharì.
7 Magmalipayen kuy daw dayeen taw sa pagkagamhanan din ta nakauma
en sa panahun hu kaamulan hu Nati ha Karniro daw sa ag-asawahen din
naandam en
8 ta inilahan hu maputì ha bisti ha tungkay malimpyu daw tagpangaluan-
lag.”
Saena ha bisti iyan sa mga matareng ha buhat hu mga etaw hu Dios.
9 Dayun inikagiyan a ku balinsuguen hu Dios ha “Isulat nu haini sa
‘Malipayen gayed su inimbita duun hu kaamulan hu Nati ha Karniro.’ ”
Daw sinumpayan din haena hu “Iyan haini lalang hu Dios daw kamatuuran
gayed.”
10 Duun taena luminuhud a duun hu atubangan din ta agsimbahen ku
ngaay, ba inikagiyan a kandin hu “Harì a ikaw iyan agsimbaha ta siak daw
sikaw daw sa alan ha nangeseg hu kamatuuran ha intudlù hi Jesus mig-iling
kuy dà ha suluguen hu Dios. Iyan nu dà gayed simbahen sa Dios.”
Sa kamatuuran ha intudlù hi Jesus iyan daan impaikagi hu Dios taena ha
mga propita din.

Sa Kinahudiyanan Ha Gira

11 Naahà ku sa langit ha napuwaan daw amin duun maputì ha kabayu ha
sa taglulan duun tagngaranan hu Matinumanen daw Kasaligan. Matareng
gayed sa paghukum din daw sa pagpakigsabà din.

12 Sa mata din bà su tagkalegdeg daw sa ulu din nasuupan hu madakel ha
mga korona. Amin ngaran ha nakasulat diyà ta kandin ba iyan dà nakatuen
hu kahulugan taena.
13 Sa pinaksuy din inteleb duun hu langesa daw sa ngaran din iyan sa
Lalang hu Dios.
14 Sa alan ha mga kasundaluwan ta langit namanlupug kandin ha taglulan
duun hu mga maputì ha kabayu daw migpinaksuy sidan hu maputì ha
tungkay malimpyu.
15 Saena ha taglupugen din taghiwal diyà ta bàbà din sa tungkay magalang
ha ispada ha iyan aggamiten din hu pagdaeg taena ha kaet-etawan. Sa
pagharì din malig-en gayed ta hurà en bul-ug makadaeg kandin. Ipaahà din
kandan sa kapauk hu Dios ha gamhanan pinaagi hu paggunas din taena ha
agsabà kandin iling hu kakemesi hu paras.
16 Duun hu pinaksuy din daw diyà ta bubun din sinulatan hu "Harì hu alan
ha mga harì daw Magbabayà hu alan ha mga magbabayà."
17 Dayun naahà ku sa balinsuguen hu Dios ha duun tagtiyadeg hu aldaw
daw kinulahì din sa mga tagbis ha taglayang diyà ta ugtuwan ha tagyanaen
"Mag-amul-amul kaw dini ta amin madagway ha igpakaen inyu hu Dios.
18 Dini kaw en daw kan-a sa sapù hu mga harì, hu mga kapitan daw hu mga
kasundaluwan, bisan sa lawa hu mga kabayu daw sa taglulan duun daw sa
lawa hu alan ha mga etaw, sa mga ulipen daw sa kenà, sa matangkaw daw
sa ubus sa kahimtang din."
19 Dayun naahà ku su pinakahaluhaldek ha mananap duma hu mga harì
dini ta kalibutan daw hu mga kasundaluwan din ha mig-amul-amul hu
pagpakigsabà taena ha taglulan duun hu maputì ha kabayu daw hu kandin
daan ha mga sundalu.
20 Ba nadakep su mananap daw su biduen ha propita ha migpaahà hu
mga belenganen duun hu atubangan din. Tumenged ku mga belenganen
nalimbungan din su mga etaw ha naugsakan hu timaan taena ha mananap
daw suminimba hu larawan din. Dayun saena ha mananap daw su biduen
ha propita inlambeg ha bubuhay duun hu linaw ha tagkalegdeg hu asupri.
21 Sa mga kasundaluwan dan nangamatay pinaagi ku ispada ha humini-
wal duun hu bàbà taena ha taglulan duun hu maputì ha kabayu, aman su
mga tagbis nangabuhì daan hu mga sapù dan.

20

Sa Nangkalibu Ha Tuig

1 Naahà ku sa lain en paman ha balinsuguen hu Dios ha tagpakabulus ha
napuun diyà ta langit. Saena tagbalabad hu adagi tungkay ha kadina daw
hu yawi taena ha tungkay gayed madalem ha bitu.
2 Dinakep din su dragon ha iyan sa Yawà ha bunsalagan su anay daw
tagngaranan ki Satanas dayun pigkadinahan din seled hu nangkalibu ha
tuig.
3 Hinulug din haena duun ku madalem ha bitu daw tangebi dayun ugsaki
hu timaan ta daw harì en makapanlimbung hu kaet-etawan hangtud ha
matapus sa nangkalibu ha tuig. Ku maiwas en haena ipaawà dà si Satanas
hu mababà ha panahun.
4 Naahà ku daan sa mga trono ha sa tagpipinuu duun pinan-ilahan hu
katenged ha maghukum. Daw naahà ku pa gayed daan sa gimukud ku
mga etaw ha pinamungulan tumenged hu pagpanunultul dan hu lalang hu

Dios daw hu kamatuuran ha intudlù hi Jesus. Iyan haena sidan hurà simba
ku mananap daw taena ha larawan din daw hurà daan kaugsaki sa mga
tangad dan daw sa alima dan hu timaan taena ha mananap. Duun taena
nangabanhaw sidan daw migharì duma ki Cristo hu nangkalibu ha tuig.
5 Iyan haena nauna ha pagkabanhaw. Ba sa duma ha mga nangamatay
daw en kabanhaw ku matapus en sa nangkalibu ha tuig.
6 Mahimpit daw malipayen gayed sa nauna nangabanhaw ta harì en sidan
makalagkes duun hu ikaduwa ha kamatayen. Iyan sidan mga sinaligan ha
tag-alagad hu Dios daw ki Cristo daw magharì sidan duma kandin duun hu
nangkalibu ha tuig.

Sa Pagkadaeg Hi Satanas

7 Ku maiwas en sa nangkalibu ha tuig igpaawà dà si Satanas duun ku
pigpurisuwan kandin.
8 Dayun dumuun dà paman haena hu alan ha kaet-etawan dini ta tibuuk
ha kalibutan hu paglimbung kandan. Su mga etaw ha tagngaranan ta Gog
daw Magog amul-amulen hi Satanas ta agsabaen dan sa Dios. Sa kadakelen
dan iling hu pantad ta dagat.
9 Duun sidan mangapuun hu bisan hindu dayun libutan dan su banuwa
ha pinalanggà hu Dios ha duun daan tagtimà sa mga etaw din. Ba sa mga
sundalu hi Satanas mahulugan hu hapuy ha mapuun diyà ta langit aman
mangamatay sidan.
10 Dayun si Satanas sa iyan miglimbung kandan iglambeg duun ku
tagkalegdeg ha linaw hu asupri ha duun daan inlambeg su mananap daw
su biduen ha propita. Diyà sidan mag-antus hu mga kasakitan aldaw daw
ku daleman hu hurà din en gayed katapusan.

Sa Katapusan Ha Paghukum

11 Naahà ku sa labaw daw maputì ha trono daw sa tagpinuu duun. Sa
langit daw sa kalibutan nangahanaw en duun hu atubangan din ta natapus
en sa alan.
12 Naahà ku daan sa alan ha nangamatay en sa matangkaw daw sa
ubus sa kahimtang din ha tagtiyadeg duun hu atubangan taena ha trono.
Dayun binekal haena sa mga libru daw su libru hu kinabuhì. Sa mga
etaw mahukuman gayed pinaagi ku mga libru ha sinulatan hu alan ha mga
binuhat dan.
13 Saena ha nangamatay diyà ta dagat daw ta bugtà daw ta Kamatayan
nangabanhaw dayun hinukuman sa kada sabuwa sumalà hu binuhat din.
14 Sa kamatayen daw sa banuwa ta Kamatayan inlambeg en duun hu linaw
ha tagkalegdeg, saena iyan en ikaduwa ha kamatayen.
15 Bisan sin-u haena sa hurà makasulat sa ngaran din duun ku libru hu
kinabuhì iglambeg duun hu linaw ha tagkalegdeg.

21

Sa Bag-u Ha Jerusalem

1 Naahà ku sa bag-u ha langit daw sa bag-u ha kalibutan ta sa nauna ha
langit daw sa nauna ha kalibutan nahanaw en, daw hurà en daan dagat.
2 Naahà ku daan sa balaan ha banuwa ha iyan sa Bag-u ha Jerusalem ha
tagpakabulus ha napuun duun hu Dios daw tungkay gayed madagway iling
hu ag-asawahen ha nabistiyan.

3 Daw napaliman ku sa madaging ha lageng ha napuun duun hu trono ha
tagyanaen “Iman sa Dios umamul hu kaet-etawan. Mabuhat en sidan ha
mga etaw din daw iyan en daan Dios dan.
4 Awaen hu Dios sa alan ha pakapaguul kandan ta hurà en duun ka-
matayen daw hurà en daan kalugul, hurà en daan pag-agalà daw hurà en
kasakitan ta saena nangahanaw en.”

5 Dayun minikagi haena sa tagpinuu duun ku trono ha “Iman bag-uwen
kud en sa alan.” Daw inikagiyan a daan kandin hu “Isulat nu haini sa
agkapaliman nu ta saini kamatuuran daw kasaligan gayed.

6 “Natuman en iman sa alan. Iyan a puunaan daw iyan a daan katapusan
hu alan. Bisan sin-u sa agkalauwan igpainum ku duun ku tuburan ha tag-ila
hu kinabuhì ha hurà din bayad.
7 Bisan sin-u sa makadaeg hu madaet makaangken taena ha kinabuhì daw
iyan a kandin Dios daw iyan en daan batà ku.
8 Ba saena ha agkahaldek hu pagsunud kanak daw sa kenà matinuuwen,
sa mga pinakagalugayhà sa mga buhat dan daw sa mga talamunù, sa mga
tagbuhat hu malaw-ay daw sa mga barangan, sa tagsimba duun hu mga
diyus-diyus daw sa alan ha mga biduen, alan sidan iglambeg duun ku linaw
ha tagkalegdeg hu asupri ha iyan en daan ikaduwa ha kamatayen.”

9 Dayun sa sabuwa duun ku pitu ha balinsuguen hu Dios ha tagbalabad
hu yahung ha tinaguan hu mga alantusen inikagiyan a kandin hu “Dini ka
ta igpaahà ku ikaw sa tag-asawahen taena ha Nati ha Karniro.”
10 Pinaagi hu Balaan ha Ispiritu inuwit a ku balinsuguen duun ku
matangkaw tungkay ha bubungan dayun impaahà din kanak sa Bag-u ha
Jerusalem su balaan ha banuwa ha tagpakabulus ha napuun duun hu Dios.
11 Tagpanggila-gila haena ta agkaanlagan hu Dios ha sa kasiga din iling hu
mahal ha batu ha haspi daw mating-aw iling hu salamin.
12 Saena ha banuwa nalibut hu kutà ha tungkay matangkaw daw amin
din sampulù daw daruwa ha pultahan ha duun daan tagbantay sa sampulù
daw daruwa ha mga balinsuguen hu Dios. Duun taena ha mga pultahan
nakasulat sa ngaran ku sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel.
13 Saena ha banuwa tigtatulu sa pultahan duun hu masigkakilid
14 daw saena ha kutà duun nakaluntud hu sampulù daw daruwa ha batu.
Saena ha mga batu sinulatan daan hu mga ngaran ku sampulù daw daruwa
ha apostoles taena ha Nati ha Karniro.

15 Su balinsuguen hu Dios ha tag-ikagi dini ta kanak tagbalabad daan hu
sukud ha bulawan ta agsukuden din haena sa banuwa daw sa kutà din daw
sa mga pultahan taena.
16 Sa kaluag daw sa kalugayad daw sa katangkaw taena 2,400 ha kilomitro.
17 Sinukud din daan sa kutà taena ha banuwa, sa katangkaw taena
kaeneman ha mitros sumalà hu kandin ha tigsukud.
18 Saena ha kutà binuhat hu batu ha haspi daw saena ha banuwa pulus
daan bulawan ha mating-aw iling hu salamin.
19 Su mga batu ha linuntudan taena ha kutà tinukud daan hu mga batu ha
hurà mag-iling sa kasiga din ha indayan-dayan duun. Sa una ha batu iyan sa
haspi, sa ikaduwa sapiro, sa ikatulu kalsidoni, sa ikaepat ismiralda,
20 sa ikalima sardonika, sa ikaenem kornalina, sa ikapitu krisolito, sa
ikawalu birilo, sa ikasiyam topasyo, sa ikasampulù sopraso, sa ikasampulù
daw sabuwa hasinto, daw sa ikasampulù daw daruwa amatista.

21 Su sampulù daw daruwa ha pultahan binuhat hu mga perlas, sa kada
sabuwa ha pultahan sabuwa daan ha perlas. Sa dalan duun taena ha
banuwa pulus dà gayed bulawan ha mating-aw iling hu salamin.
22 Hurà ku naahà duun ha Timplo ta sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà
hu alan daw sa Nati ha Karniro iyan en tagsimbahen duun.
23 Hurà en daan kinahanglana sa aldaw daw sa bulan ta sa anlag hu Dios
daw su Nati ha Karniro iyan en sulù ha pakailaw duun taena.
24 Sa alan ha kaet-etawan mailawan hu anlag taena ha banuwa daw
uwiten hu mga harì hu alan ha nasud sa mga katigayunan dan duun taena.
25 Saena ha mga pultahan din harì en tagsirahan ta hurà en diyà daleman.
26 Sa mga mahalen ha mga butang daw sa katigayunan hu alan ha mga
nasud maamul en duun.
27 Ba hurà en gayed duun igpaseled ha mahugaw daw sa tagbuhat hu
pinakagalugayhà daw sa limbungan ta iyan dà makaseled duun sa mga etaw
ha nakasulat sa ngaran dan duun hu libru hu kinabuhì ha kandin ku Nati ha
Karniro.

22

1 Dayun impaahà daan kanak ku balinsuguen hu Dios sa wahig ha tag-ila
hu kinabuhì. Saena tagsinlang ha agkailing hu salamin daw duun agkapuun
ku trono hu Dios daw hu Nati ha Karniro
2 daw duun tagtugà hu taliwarà ku dalan taena ha banuwa. Duun hu
masigkakilid taena ha wahig amin duun tuminubù ha kayu ha tag-ila hu
kinabuhì daw agpamunga kada bulan. Sa dahun din bulung ha pakaulì hu
kaet-etawan.
3 Sa intungayaw hu Dios hurà en daan duun taena ha banuwa ta duun
taena sa trono hu Dios daw hu Nati ha Karniro. Sa mga suluguen din
magsimba kandin.
4 Maahà dan sa weleng din daw agsulatan sa mga tangad dan hu ngaran
din.
5 Hurà en duun daleman daw hurà en kinahanglana sa siga hu aldaw ta
iyan en sulù sa Dios daw Magbabayà hu alan. Daw magharì daan sidan hu
hinangturan.

Laus En Aglikù Si Jesus

6 Inikagiyan a ku balinsuguen ha “Su lalang ha napaliman nu kamatuuran
daw agkasaligan. Sa Dios daw Magbabayà hu alan ha mig-ila hu Balaan ha
Ispiritu duun hu mga propita din sinugù din daan sa balinsuguen din hu
pagpaahà taena ha mga etaw din ku inu sa madani en ha maula-ula.”
7 Kagi hi Jesus “Laus ad en aglikù. Malipayen gayed sa etaw ha tumuu hu
intagnà ha insulat duun taini ha libru.”
8 Iyan a si Juan sa nakapaliman daw nakaahà taini. Su maiwas en haena
luminuhud a hu pagsimba ngaay ku balinsuguen hu Dios ha migpaahà
kanak taini.
9 Ba inikagiyan a kandin hu “Harì a ikaw iyan agsimbaha ta siak daw
sikaw, sa mga duma ha mga propita daw sa alan ha tuminuu hu lalang duun
taini ha libru, mig-iling dà ha mga suluguen hu Dios. Iyan nu dà gayed
simbahen sa Dios.”
10 Daw inikagiyan a kandin hu “Harì nu gayed iglilung haini sa mga
intagnà ha insulat taini ha libru ta madani en sa panahun ha matuman haini.
11 Bisan sin-u sa tagbuhat pa hu madaet ipadayun din, daw bisan sin-u
sa tagbuhat pa hu mahugaw ipadayun din daan. Ba saena ha tagbuhat hu

matareng ipadayun din, daw saena ha tagbuhat hu mahimpit ipadayun din
daan.”
12 Kagi hi Jesus “Laus ad en aglikù. Ag-uwiten ku sa igbales ku hu kada
sabuwa sumalà hu mga binuhat din.
13 Iyan a puunaan daw iyan a daan katapusan hu alan.”
14 Malipayen gayed sa mga etaw ha nahenawan en sa salà dan ta tumenged
taena amin dan katenged ha makakaen hu bunga ku kayu ha pakaila hu
kinabuhì daw makaseled daan sidan duun hu pultahan taena ha banuwa.
15 Ba diyà dà ta guwà su mga etaw ha pinakagalugayhà sa mga buhat dan
daw sa mga barangan, sa mga tagbuhat hu malaw-ay daw sa talamunù, sa
tagsimba hu mga diyus-diyus daw sa mga babayaen hu pagpanlimbung.
16 “Iyan a si Jesus sa migsugù taena ha balinsuguen ku hu pagpanunultul
taini diyan ta inyu sinyu sa mga punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumu-
tuu. Iyan a su Kaliwat hi David daw bituen ha makabugwas.”
17 Sa Balaan ha Ispiritu daw sa tag-asawahen taena ha Nati ha Karniro
tagyanaen “Dumini ka.” Sa alan ha makapaliman taena umikagi daan
ha “Dumini ka.” Bisan sin-u sa agkalauwan dumini daw bisan sin-u sa
agkabayà hu wahig ha pakaila hu kinabuhì mailahan ha hurà din bayad.
18 Iyan a si Juan sa tag-ikagi inyu sinyu sa nakapaliman hu intagnà duun
taini ha libru. Ku amin bisan sin-u ha isaban din haini isaban daan hu Dios
sa silut kandin sumalà hu mga alantusen ha insulat duun taini.
19 Daw ku amin daan alatan din sa mga intagnà ha insulat taini ha libru
awaen hu Dios sa kandin ha bahin duun hu bunga ku kayu ha tag-ila hu
kinabuhì daw awaen daan diyà ta kandin sa katenged hu pagtimà duun hu
balaan ha banuwa.
20 Si Jesus ha iyan nakapanistigus hu alan duun taini tagyanaen “Laus ad
en aglikù.”
Jesus ha Ginuu, maayad ku laus kad en lumikù.
21 Panalanginan kaw alan hi Jesu Cristo ha Ginuu sinyu sa mga etaw hu
Dios.